

Betaltjänster, förmedlingsavgifter och grundläggande betalkonton

Betänkande av 2015 års betaltjänstutredning

Stockholm 2016

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2016:53

SOU och Ds kan köpas från Wolters Kluwers kundservice.
Beställningsadress: Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@wolterskluwer.se
Webbplats: wolterskluwer.se/offentligapublikationer

För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Wolters Kluwer Sverige AB
på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Svara på remiss – hur och varför

Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02).

En kort handledning för dem som ska svara på remiss.

Häftet är gratis och kan laddas ner som pdf från eller beställas på regeringen.se/remisser

Layout: Kommittéservice, Regeringskansliet
Omslagsbild: ritad av Robert Nyberg
Omslag: Elanders Sverige AB
Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2016

ISBN 978-91-38-24482-1

ISSN 0375-250X

Till statsrådet Per Bolund

Regeringen beslutade den 1 april 2015 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra det numera antagna andra betaltjänstdirektivet, *Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG.*

Uppdraget omfattade också att lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera bestämmelserna i den numera antagna EU-förordningen om förmedlingsavgifter vid kortbetalningar, *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.*

Utredaren skulle vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av *Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner* (betalkontodirektivet).

De delar av uppdraget som avser förmedlingsavgifter vid kortbetalningar och genomförandet av betalkontodirektivet har redovisats i delrapporterna *Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar* (dnr Fi2015/03943/B), som utredningen överlämnade den 17 augusti 2015, respektive *Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner* (dnr Fi2016/00127/B), som överlämnades den 14 januari 2016.

Till särskild utredare förordnades från och med den 27 april 2015 f.d. justitierådet Annika Brickman.

Som experter i utredningen förordnades från och med den 1 april 2015 biträdande avdelningschefen Joachim Allard, bankjuristen Anders Dölling, kanslirådet Catarina Erséus, departementssekreteraren Monika Johansson, departementssekreteraren Sofia Knapp, betalansvarige Bengt Nilervall, juristen Fredrik Nordquist, rättssakkunniga Galit Saar, numera avdelningschefen Johan Terfelt och juristen Anna Wilbe.

Galit Saar entledigades från och med den 18 augusti 2015. Catarina Erséus entledigades från och med den 8 september 2015, och samtidigt förordnades numera tf. enhetschefen Jenny Jensen. Jenny Jensen entledigades från och med den 8 december 2015 och samtidigt förordnades departementssekreteraren Pasel Assalum.

Anders Dölling entledigades från och med den 25 januari 2016, och samtidigt förordnades bankjuristen Lars Rutberg att vara expert i utredningen.

Pasel Assalum entledigades från och med den 14 mars 2016 och samtidigt förordnades departementssekreteraren Nils Sigfrid.

Sekreterare åt utredningen har till och med den 29 februari 2016 varit numera rådmannen Isabel Andersson. Hovrättsassessorn Sara Vinnefors har varit sekreterare åt utredningen från och med den 1 februari 2016.

Utredningen, som har antagit namnet 2015 års betaltjänstutredning, överlämnar nu sitt betänkande *Betaltjänster, förmedlingsavgifter och grundläggande betalkonton* (SOU 2016:43). Med detta är arbetet slutfört.

Stockholm i augusti 2016

Annika Brickman

/Sara Vinnefors

Innehåll

Sammanfattning	13
Summary	21
1 Författningsförslag	35
2 Inledning	133
2.1 Utredningsuppdraget.....	133
2.2 Utredningsarbetet.....	134
2.3 Betänkandets disposition.....	134
3 Bakgrund	135
3.1 Betalningsväsendet.....	135
3.2 Det första betaltjänstdirektivet och motsvarande svensk reglering.....	137
3.3 Det andra betaltjänstdirektivet	138
3.3.1 Motiv och syfte.....	138
3.3.2 Direktivets innehåll	139
3.3.3 Utgångspunkter för utredningens arbete.....	139
4 Definitioner	141
4.1 Inledning.....	141
4.2 Begreppet betaltjänst	141
4.2.1 Nuvarande reglering.....	141
4.2.2 Definitionen av betaltjänster i det andra betaltjänstdirektivet.....	142

4.2.3	Överväganden och förslag	143
4.3	Övriga definitioner	150
5	Tillämpningsområdet.....	159
5.1	Aktörer som omfattas av reglerna	159
5.1.1	Nuvarande reglering.....	159
5.1.2	Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet.....	160
5.1.3	Överväganden och förslag	160
5.2	Geografiska begränsningar.....	161
5.2.1	Nuvarande reglering i betaltjänstlagen	161
5.2.2	Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet.....	162
5.2.3	Överväganden och förslag	165
5.3	Aktiviteter som undantas från det andra betaltjänstdirektivets tillämpningsområde.....	169
5.3.1	Undantag enligt betaltjänstlagen.....	169
5.3.2	Undantag enligt det andra betaltjänstdirektivet	171
6	Tredjepartsbetaltjänstleverantörer.....	191
6.1	Inledning	191
6.2	Leverantörer av betalningsinitieringstjänster	193
6.2.1	Tillståndspliktig verksamhet	193
6.2.2	Krav på ansvarsförsäkring samt på kapitalbas	195
6.2.3	Undantag från skydds krav.....	196
6.2.4	Informationsskyldighet vid enstaka betalningstransaktioner	197
6.2.5	Informationsskyldighet vid ramavtal.....	202
6.2.6	Godkännande av betalningstransaktion.....	204
6.2.7	Tillgång till betalkonto i samband med betalningsinitieringstjänster	205
6.2.8	Vägran att initiera en betalningstransaktion.....	215
6.2.9	Återkallelse av en betalningsorder	215
6.2.10	Ansvar och rättelse vid obehöriga eller felaktiga betalningstransaktioner	217

6.3	Leverantörer av kontoinformationstjänster	226
6.3.1	Registreringspliktig verksamhet	226
6.3.2	Förutsättningar för registrering inklusive krav på ansvarsförsäkring	229
6.3.3	Undantag från direktivets bestämmelser	233
6.3.4	Informationsskyldighet och bevisbörda	241
6.3.5	Tillgång till och användning av betalkonto- information i samband med konto- informationstjänster	247
6.3.6	Övriga tillämpliga bestämmelser för leverantörer av kontoinformationstjänster	251
7	Obehöriga transaktioner m.m.	253
7.1	Inledning.....	253
7.2	Nuvarande reglering	254
7.2.1	Lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument	254
7.2.2	Betaltjänstleverantörens skyldigheter i fråga om betalningsinstrument	258
7.3	Överväganden och förslag.....	259
7.3.1	Direktivets reglering bör genomföras i betaltjänstlagen	259
7.3.2	Skyldigheter vid utgivande och användande av betalningsinstrument.....	263
7.3.3	Ansvar vid obehöriga transaktioner	266
8	Tillträde till betalningssystem och till konton som hålls i ett kreditinstitut	281
8.1	Tillträde till betalningssystem	281
8.1.1	Nuvarande reglering.....	281
8.1.2	Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet	284
8.1.3	Överväganden och förslag.....	287
8.2	Tillträde till betalkonton hos kreditinstitut	292
8.2.1	Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet	292
8.2.2	Överväganden och förslag.....	293

9	Avgifter för betaltjänster	295
9.1	Den nuvarande regleringen	295
9.2	Tillämpliga avgifter enligt det andra betaltjänstdirektivet.....	296
9.3	Överväganden	297
10	Operativa risker, säkerhetsrisker och autentisering	303
10.1	Inledning	303
10.2	Hantering av operativa risker och säkerhetsrisker	304
10.2.1	Det andra betaltjänstdirektivets reglering	304
10.2.2	Överväganden och förslag	305
10.3	Incidentrapportering	307
10.3.1	Det andra betaltjänstdirektivets reglering	307
10.3.2	Överväganden och förslag	307
10.4	Autentisering	310
10.4.1	Det andra betaltjänstdirektivets reglering	310
10.4.2	Överväganden och förslag	313
11	Alternativ tvistlösning, sanktioner och tillsyn	319
11.1	Klagomål och alternativ tvistlösning	319
11.1.1	Nuvarande reglering.....	319
11.1.2	Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet.....	321
11.1.3	Överväganden och förslag	325
11.2	Sanktioner och behöriga myndigheter	327
11.2.1	Nuvarande reglering.....	327
11.2.2	Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet.....	328
11.2.3	Överväganden och förslag	329

12	Gränsöverskridande betaltjänstverksamhet, tillhandahållande av betaltjänster genom ombud och filial samt tillsyn över denna verksamhet.....	333
12.1	Nuvarande reglering	333
12.2	Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet samt överväganden.....	336
12.2.1	Verksamhet som bedrivs genom ombud eller uppdragsavtal	336
12.2.2	Överväganden och förslag.....	338
12.2.3	Gränsöverskridande verksamhet	340
12.2.4	Överväganden och förslag.....	342
12.2.5	Tillsyn över gränsöverskridande verksamhet.....	347
12.2.6	Överväganden och förslag.....	349
12.2.7	Åtgärder vid bristande efterlevnad	354
12.2.8	Överväganden och förslag.....	356
13	Övriga frågor	359
13.1	Inledning.....	359
13.2	Ägarprövning	359
13.3	Skyddskrav	363
13.4	Registerfrågor.....	365
13.5	Betalningstransaktioner där transaktionsbeloppet inte är känt i förväg	366
13.6	Besked om tillgängliga medel på betalarens betalkonto	369
13.7	Återbetalning av betalningstransaktioner som initierats av eller via en betalningsmottagare	373
13.8	Valuteringsdag och tillgängliga medel	378
13.9	Felaktiga unika identifikationskoder	380
13.10	Ansvar vid felaktigt genomförda betalningstransaktioner ...	382

13.10.1	Betalningstransaktioner som har initierats av betalaren men inte genomförts eller genomförts bristfälligt.....	383
13.10.2	Betalningstransaktioner som initieras av eller via betalningsmottagaren.....	384
13.11	Rätt till återkrav.....	386
13.12	Förändringar i fråga om regleringen av ramavtal.....	388
13.12.1	Information i samband med ramavtal.....	388
13.12.2	Ändringar av villkoren enligt ramavtalet.....	389
13.12.3	Uppsägning av ramavtal.....	390
13.13	Information om avgifter i vissa fall.....	391
13.14	Information i samband med valutaväxling.....	392
13.15	Behandling av personuppgifter.....	393
13.16	Information till konsumenter.....	396
13.17	Lösande av tvister mellan behöriga myndigheter.....	398
13.18	Särskilt om revision i europakooperativ.....	398
13.19	Lagen (2011:755) om elektroniska pengar.....	399
14	Konsekvensanalys.....	403
14.1	Konsekvensanalysens innehåll.....	403
14.2	Konsekvenser för företagen.....	404
14.2.1	Aktörer som kommer att omfattas av ett tillståndskrav eller krav på registrering.....	404
14.2.2	Krav på hantering av risker och kommunikation.....	406
14.2.3	Konsekvenser för kontoförvaltande betaltjänstleverantörer.....	408
14.3	Konsekvenser för Finansinspektionen, Konkurrensverket och Riksbanken.....	409
14.4	Konsekvenser för domstolarna och Allmänna reklamationsnämnden.....	410
14.5	Samhällsekonomiska konsekvenser.....	411

15	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	413
15.1	Ikraftträdande	413
15.1.1	Betaltjänstlagen.....	414
15.1.2	Lagen om elektroniska pengar.....	421
15.1.3	Lagen om europakooperativ och lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.....	422
16	Författningskommentar	423
16.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	423
16.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ	500
16.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism...	500
16.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar	502
Bilagor		
Bilaga 1	Kommittédirektiv 2015:39	511
Bilaga 2	Det andra betaltjänstdirektivet, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366.	519
Bilaga 3	Parallelluppställning över genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet	613
Bilaga 4	Delrapport 1: Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar	623
Bilaga 5	Delrapport 2: Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner	701

Sammanfattning

Utredningens uppdrag

Utredningens uppdrag omfattar tre olika delar. Den första delen, som utredningen delredovisade i augusti 2015, gäller de svenska lagändringar som behövs för att komplettera Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (EU:s förordning om förmedlingsavgifter). Den andra delen av uppdraget delredovisades i januari 2016 och avser genomförandet i svensk rätt av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet). Utredningen hänvisar till delrapporterna för redovisningen av det arbete och de överväganden som gjorts i dessa delar (bilagorna 4 och 5 till detta betänkande).

Den sista delen av uppdraget avser genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Det andra betaltjänstdirektivet

I november 2015 antog Europaparlamentets och Europeiska unionens råd det andra betaltjänstdirektivet. Direktivet inkluderar och upphäver direktivet 2007/64/EG¹ (det första betaltjänstdirektivet), vilket har genomförts i svensk rätt genom lagen (2010:751) om betaltjänster, betaltjänstlagen, och lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument.

Det andra betaltjänstdirektivet syftar huvudsakligen till att bidra till att utveckla en EU-omfattande marknad för elektroniska betalningar och till att skapa bättre förutsättningar för säkra och effektiva betalningar.

Direktivet utvidgar begreppet betaltjänst till att omfatta betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster. Tillämpningsområdet för direktivet utökas i fråga om geografiskt område och valutor. Direktivet ger också under vissa förutsättningar betalningsinstitut rätt till tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster. Därutöver innehåller direktivet flera ändringar i förhållande till det första betaltjänstdirektivet.

För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets reglering föreslår utredningen flera ändringar i betaltjänstlagen. Förslagen sammanfattas under respektive rubrik nedan.

Begreppet betaltjänst

Utredningen föreslår att begreppet betaltjänst i betaltjänstlagen utvidgas till att omfatta betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster.

Begreppet betalningsinitieringstjänst definieras i artikel 4.15 i det andra betaltjänstdirektivet som ”en tjänst för att initiera en betalningsorder på begäran av betaltjänstanvändaren med avseende på ett betalkonto hos en annan betaltjänstleverantör”. En leverantör av en sådan tjänst gör det lättare för den enskilde betaltjänstanvändaren att betala t.ex. en e-handlare direkt via den egna internetbanken.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG.

Begreppet kontoinformationstjänst definieras i artikel 4.16 som ”en onlinetjänst att för att tillhandahålla sammanställd information om ett eller flera betalkonton som betaltjänstanvändaren innehar hos antingen en annan betaltjänstleverantör eller hos fler än en betaltjänstleverantör”. En leverantör av en sådan tjänst sammanställer data från flera konton på ett för kunden överskådligt sätt genom t.ex. en app-funktion.

Tillämpningsområde

Utredningen föreslår att tillämpningsområdet för betaltjänstlagen ska utökas genom att regleringen i fjärde och femte kapitlet, med undantag för vissa bestämmelser, också ska vara tillämplig för de delar av en betalningstransaktion som genomförs inom EES-området i ett tredjelands valuta, om samtliga eller den ende betaltjänstleverantören i betalningstransaktionen är etablerade inom området, samt för de delar av en betalningstransaktion som genomförs inom unionen i alla valutor om någon av betaltjänstleverantörerna i transaktionen är etablerad inom området.

Utredningen föreslår också att värdebolagens s.k. uppräkningsverksamhet inte ska undantas från betaltjänstlagens tillämpningsområde, vilket är fallet i dag.

Slutligen föreslår utredningen att undantag från betaltjänstlagens tillämpningsområde ska göras för bl.a. betalningstransaktioner som genomförs med hjälp av mobiltelefoner eller annan teknisk utrustning, t.ex. vid köp av en SMS-biljett för en resa. En förutsättning för att en sådan transaktion ska vara undantagna är att transaktionen inte överstiger ett belopp som motsvarar 50 euro.

Tredjepartsbetaltjänstleverantörer

Leverantörer av betalningsiniteringstjänster respektive kontoinformationstjänster – s.k. tredjepartsbetaltjänstleverantörer – är betaltjänstleverantörer enligt det andra betaltjänstdirektivet. För att genomföra direktivets bestämmelser om tillståndsplikt för leverantörer av betalningsiniteringstjänster föreslår utredningen att det alltid ska krävas tillstånd för att få tillhandahålla dessa. Tillstånd för att få tillhandahålla sådana tjänster ska bl.a. förutsätta att företaget i

fråga har en ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti som täcker ett eventuellt skadeståndsansvar.

Utredningen föreslår att en fysisk eller juridisk person som är leverantör endast av kontoinformationstjänster ska undantas från betaltjänstlagens krav på tillstånd. Dessa aktörer ska dock ansöka om undantag från tillståndsplikten, varefter de – om undantag beviljas – ska registreras av Finansinspektionen. En fysisk eller juridisk person som är leverantör av kontoinformationstjänster får registreras endast om företaget uppfyller vissa krav; det krävs t.ex. att leverantören har en ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti mot skadeståndsansvar.

En betaltjänstanvändare ska ha rätt att använda sig av betalningsinitierings- respektive kontoinformationstjänster om det betalkonto som berörs av tjänsten är tillgängligt online. Rätten för en betaltjänstanvändare att använda sig av dessa tjänster ska vara oberoende av om det finns ett avtal mellan den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och tredjepartsbetaltjänstleverantören. En kontoförvaltande betaltjänstleverantör får endast i undantagsfall vägra en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster tillträde till en betaltjänstanvändares betalkonto.

Utredningen föreslår att direktivets regler om de skyldigheter som åligger leverantörer av betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster ska anges i betaltjänstlagen. De ska bl.a. vid varje kommunikationssession identifiera sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och kommunicera säkert med denne. Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören får å sin sida inte behandla en betalningsorder som överförs via en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller en förfrågan om uppgifter som överförs via en leverantör av kontoinformationstjänster på ett avvikande sätt om det inte finns objektiva skäl för en särbehandling.

Obehöriga transaktioner

Utredningen föreslår att de bestämmelser som genomför det andra betaltjänstdirektivets regler om skyldigheter i samband med utgivande och användande av betalningsinstrument samt om ansvar vid obehöriga transaktioner ska samlas i betaltjänstlagen, och att alltså

lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument ska upphöra att gälla.

Betalarens betaltjänstleverantör ska som huvudregel betala tillbaka beloppet för en obehörig transaktion till den drabbade betalaren. Detta gäller inte om betaltjänstleverantören har rimlig anledning att misstänka att betalaren genom svikligt handlande har bidragit till den obehöriga transaktionen

Betalaren får av betaltjänstleverantören åläggas att stå för den förlust som är hänförlig till en obehörig transaktion upp till ett belopp om 400 kronor om transaktionen har kunnat genomföras till följd av att ett betalningsinstrument förkommit eller missbrukats. Självrisk ska inte utgå om betalaren inte kunnat upptäcka förlusten eller missbruket av betalningsinstrumentet innan den obehöriga transaktionen genomfördes eller om förlusten till följd av transaktionen har orsakats av någon på betaltjänstleverantörens sida.

Betalaren ska, liksom i dag, ansvara för hela beloppet om en obehörig transaktion har kunnat genomföras till följd av att betalaren av grov oaktsamhet har brutit mot sina förpliktelser. I konsumentförhållanden ska dock ansvaret vid grov oaktsamhet som huvudregel fortfarande begränsas till 12 000 kronor.

Betalaren ska som huvudregel inte stå för beloppet vid en obehörig transaktion, om dennes betaltjänstleverantör inte tillämpar autentiseringsförfarandet stark kundautentisering.

Tillträde till betalningssystem

Det andra betaltjänstdirektivets regler om tillträde till betalningssystem föreskriver, utöver vad som följer av betaltjänstlagen, att betaltjänstleverantörer under vissa förutsättningar ska ha rätt till tillträde till betalningssystem som anmälts i enlighet med det s.k. finalitydirektivet². Utredningen föreslår mot denna bakgrund att om en deltagare i ett sådant system ger en betaltjänstleverantör, som inte är deltagare i systemet, möjlighet att sända överföringsorder genom systemet, ska den deltagaren på objektiva, proportionella och icke-diskriminerande grunder ge även andra auktoriserade eller registre-

² Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper.

rade betaltjänstleverantörer samma möjlighet. Reglerna får inte hindra tillträde i större utsträckning än som är nödvändigt för att skydda mot risker i verksamheten och för att skydda betalningssystemets finansiella och operativa stabilitet. Om en begäran om tillträde avslås ska deltagaren motivera avslaget. Finansinspektionen ska i samråd med Konkurrensverket utöva tillsyn över betaltjänstleverantörernas möjlighet till indirekt tillträde till anmälda system enligt finality-direktivet.

Tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster

Det andra betaltjänstdirektivet ger betalningsinstitut rätt att under vissa förutsättningar få tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster. Utredningen föreslår därför att betalningsinstitut ska ha rätt att få tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster på objektiva, icke-diskriminerande och proportionella grunder i den omfattning som krävs för att de effektivt och obehindrat ska kunna tillhandahålla betaltjänster. Om ett kreditinstitut avslår en begäran om tillgång till betalkontotjänster ska institutet lämna Finansinspektionen en motivering till avslaget. Utredningen föreslår att Finansinspektionen i samråd med Konkurrensverket ska utöva tillsyn över betalningsinstitutens tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster.

Avgifter

Medlemsstaterna får enligt det andra betaltjänstdirektivet, precis som tidigare, förbjuda eller begränsa betalningsmottagarens rätt att ta ut avgifter vid användandet av ett visst betalningsinstrument. Utredningen anser att förbudet enligt 5 kap. 1 § fjärde stycket betaltjänstlagen mot sådana avgifter bör bestå.

Riskhantering

Utredningen föreslår att betaltjänstleverantörer ska vara skyldiga att inrätta system med lämpliga åtgärder och kontrollmekanismer för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker. Inom ramen för ett sådant system ska det finnas rutiner för hur allvarliga incidenter ska

upptäckas och klassificeras. Betaltjänstleverantörerna ska också vara skyldiga att rapportera till Finansinspektionen om operativa risker och säkerhetsrisker som är förknippade med de betaltjänster som de tillhandahåller och vilka åtgärder som vidtagits för att hantera dessa risker.

En betaltjänstleverantör ska vara skyldig att utan onödigt dröjsmål underrätta Finansinspektionen om en allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident. Om incidenten riskerar att påverka betaltjänstanvändarnas ekonomiska intressen ska betaltjänstleverantörerna också underrätta sina användare om händelsen och vidta de åtgärder som krävs för att begränsa den skada som kan uppkomma till följd av incidenten.

Utredningen föreslår vidare att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska tillämpa autentiseringsförfarandet stark kundautentisering när betalaren bl.a. loggar in på sitt konto online eller initierar en elektronisk betalningstransaktion. I tillämpliga fall ska stark kundautentisering också användas för betalningstransaktioner som initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster liksom för information som begärs via en leverantör av kontoinformations-tjänster.

När leverantörer av betalningsinitierings- eller kontoinformations-tjänster tillhandahåller sina tjänster ska de kunna använda de autentiseringsförfaranden som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören förser betaltjänstanvändaren med.

Alternativ tvistlösning

Utredningen konstaterar att det finns lämpliga och effektiva förfaranden för hantering av klagomål som rör betaltjänstleverantörers överträdelse av bestämmelserna i betaltjänstlagen. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bör bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om hur betaltjänstleverantörer ska hantera betaltjänstanvändares klagomål i fråga om de rättigheter och skyldigheter som fastställs i betaltjänstlagen samt om hur kontrollen av betaltjänstleverantörernas klagomålshantering ska utformas.

Allmänna reklamnämndens verksamhet uppfyller det andra betaltjänstdirektivets krav för hanteringen av tvister om rättigheter och skyldigheter enligt betaltjänstlagen mellan betaltjänstanvändare

som är konsumenter och deras betaltjänstleverantörer. Utredningen anser att förfaranden för alternativ tvistlösning också i fortsättningen bara bör vara öppna för betaltjänstanvändare som är konsumenter.

Gränsöverskridande verksamhet

I fråga om direktivets reglering om gränsöverskridande verksamhet föreslår utredningen bl.a. att utländska betalningsinstitut som bedriver verksamhet i Sverige genom ombud eller filial ska lämna upplysningar om sin verksamhet i Sverige på begäran av Finansinspektionen respektive Riksbanken.

Utredningen föreslår också att betalningsinstitut som har huvudkontor i en annan medlemsstat och som bedriver verksamhet i Sverige genom ombud ska utse en central kontaktpunkt i Sverige om Finansinspektionen anser att det behövs. Det bör också anges i lagen att den centrala kontaktpunkten på begäran av Finansinspektionen ska lämna information om sin verksamhet och att inspektionen ska få rätt att göra platsbesök.

Tidpunkten för genomförandet

Det andra betaltjänstdirektivet ska – med undantag för ett fåtal bestämmelser som ska genomföras först vid ett senare datum – vara genomfört i nationell rätt senast den 13 januari 2018. Merparten av de föreslagna författningsändringarna föreslås träda i kraft vid den tidpunkten.

Summary

Inquiry remit

The Inquiry's remit comprises three parts. The first part, presented in the Inquiry's interim report in August 2015, concerns the amendments to Swedish law required to supplement Regulation (EU) 2015/751 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2015 on interchange fees for card-based payment transactions (EU Regulation on Interchange Fees). The second part of the remit was presented in an interim report in January 2016 and concerns the implementation in Swedish law of Directive 2014/92/EU of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on the comparability of fees related to payment accounts, payment account switching and access to payment accounts with basic features (the Payment Accounts Directive).

This final part of the remit concerns the implementation of the second directive on payment services, Directive (EU) 2015/2366 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on payment services in the internal market, amending Directives 2002/65/EC, 2009/110/EC and 2013/36/EU and Regulation (EU) No 1093/2010, and repealing Directive 2007/64/EC.

EU Regulation on Interchange Fees

The EU Regulation on Interchange Fees contains provisions on interchange fee caps that may be charged in certain cases by the card acquirer from the card-issuing bank on card payments. Under the Regulation, the interchange fee for consumers' debit card transactions may not exceed 0.2 per cent of the value of the transaction. For their credit card transactions, the fee may not exceed 0.3 per cent of the value of the transaction.

Scope for national regulation of domestic transactions

The caps laid down in the Regulation apply to cross-border transactions. For domestic transactions, Member States may introduce other, generally lower, caps than those specified in the Regulation. The Inquiry does not propose the introduction of any national regulation of cap levels in Sweden.

The Inquiry further proposes that certain ‘three-party payment card schemes’ covered by caps under the Regulation be exempted from applying caps on domestic transactions. This exemption is to apply for the three years admitted under the Regulation.

Competent authorities

The Inquiry proposes that supervisory responsibility in Sweden to ensure compliance with the EU Regulation on Interchange Fees be divided between the Swedish Consumer Agency and Finansinspektionen (the Financial Supervisory Authority). The Swedish Consumer Agency is to be the competent authority with regard to the obligation of payees that do not accept all cards to inform consumers about this. Finansinspektionen is to be the competent authority with regard to compliance with the other provisions of the Regulation.

Alternative dispute resolution

The EU Regulation on Interchange Fees obliges Member States to offer out-of-court settlement in disputes between payees and their payment service providers arising in connection with the application of the Regulation. The Inquiry does not consider that any special dispute settlement body should be established or designated. In the Inquiry’s assessment, the existing alternative dispute resolution options are sufficient to meet the Regulation’s requirements.

Entry into force

The interchange fee caps in the EU Regulation on Interchange Fees begin to apply from 9 December 2015. The proposed exemption for certain three-party payment card schemes should be applicable by then. Accordingly, it is proposed that this proposal enter into force on 9 December 2015.

Payment Accounts Directive

In July 2014, the European Parliament and the Council adopted Directive 2014/92/EU on the comparability of fees related to payment accounts, payment account switching and access to payment accounts with basic features (the Payment Accounts Directive). The Payment Accounts Directive aims to improve the transparency and comparability of fees charged for consumers' payment accounts and the payment services linked to such accounts. It also contains regulations to facilitate switching between payment accounts at different credit institutions. Under the Directive, all consumers who are legally resident in the European Union must also be given access to a payment account with basic features. In addition to services required to open, operate and close an account, basic features must include depositing funds, cash withdrawal at the counter or at automated teller machines, and the execution of payment transactions in the form of direct debits, payment transactions through payment cards, and credit transfers, including standing orders at terminals and counters and via online banking. These accounts and services are to be offered free of charge or for a reasonable fee. In addition, the Directive contains provisions on the right to alternative dispute resolution, and on sanctions and supervision.

Right to a payment account

The Inquiry proposes that the right to open and use a payment account linked to certain basic features apply to consumers legally resident in the European Economic Area (EEA). Under the Payment Accounts Directive, this right must include consumers with no fixed address, asylum seekers and consumers who have not been

granted a residence permit but whose expulsion is not possible for legal or factual reasons. An application for a payment account may be refused if there is an impediment under money laundering regulations, for example if the credit institution is unable to reliably identify the customer. There should also be some scope for refusal for specific reasons, which targets the risk of abusing the right to open and use a payment account. However, consumers' financial circumstances or credit history must never be used as a reason for refusal.

The Inquiry was also instructed to consider whether the right to open and use a payment account should be expanded to include actors other than consumers. Certain difficulties in accessing accounts with basic payment services have been observed for some business operators, particularly those that have, or have had, payment problems. At the same time, business operators are generally in need of payment services other than those included in the basic features. There is no information about whether non-profit organisations currently have difficulty accessing payment accounts. The Inquiry has made the assessment that any regulation also giving business operators and non-profit organisations the right to open and use payment accounts could not be restricted to Swedish business operators or associations. Extending the right to payment accounts and payment services to foreign companies and associations could lead to difficulties in applying legislation on money laundering and terrorist financing. It could also have other consequences that are difficult to foresee. Considering that the basic features that could be linked to a payment account correspond only in part to the need that businesses have for payment services, the Inquiry's assessment is that the advantages of extending the regulations do not outweigh the disadvantages. Accordingly, the right to open and use payment accounts should be limited to consumers.

Access to cash services

Although not all credit institutions provide all the payment services included in the basic features, access to services is generally good. One area identified as more problematic is access to cash services. The Inquiry's terms of reference also specifically raised the issue of

which legislative measures need to be taken to enable the deposit and withdrawal of cash from payment accounts.

Both the use of cash and the handling of cash by banks are declining at a rapid pace. Phasing out cash handling is problematic for certain groups and in certain limited geographical areas. However, as a result of technological developments and expanded IT infrastructure, the need for cash is also expected to decline in the long term for these groups and in these areas. Consequently, in the Inquiry's view, the legislative measures that could be taken to satisfy the remaining need for cash are not proportionate to the scale of the problems.

Switching payment accounts

Under the Payment Accounts Directive, payment service providers are required to provide a service for switching payment accounts between different providers, and the Directive contains regulations about the various steps of the switching process. However, Member States are allowed to establish or maintain alternative arrangements if this is clearly in the interests of the consumer and the switch is completed within, as a maximum, the same overall time frame of the switching service under the Directive.

Sweden has an efficient routine for switching banks. Although it is for members of the Swedish Bankers' Association, a number of banks that are not members of the Association also use the same routine. The existing bank switching routine is simpler for customers and quicker to complete than the switching service under the Payment Accounts Directive. Existing bank switching routines will therefore also be applied in the future. Furthermore, the Inquiry proposes that all banks be obliged to have a bank-switching routine in place.

Possibility of comparing fees

The Payment Accounts Directive contains a number of provisions designed to make it easier for consumers to compare fees for payment accounts and services that can be linked to such accounts. Rules on the obligations of credit institutions to provide standardised infor-

mation to consumers will be introduced in national law. Finansinspektionen will be tasked with running a fee-comparison website that consumers are to have access to under the Payment Accounts Directive.

Date of implementation

The Payment Accounts Directive will be implemented in national law no later than 18 September 2016. Under the proposal, the suggested legislative amendments, which primarily entails a new chapter being introduced in the Payment Services Act (2010:751), will enter into force on that date.

Second Payment Services Directive

In November 2015, the European Parliament and the Council adopted the second Payment Services Directive (PSD2). This Directive includes and repeals Directive 2007/64/EC¹ (the original Payment Services Directive), which was implemented in Swedish law through the Payment Services Act (2010:751) and the Act on Unauthorised Transactions with Payment Instruments (2010:738).

PSD2 aims primarily to help develop an EU-wide market for electronic payments and create better conditions for secure and efficient payments.

PSD2 expands the term ‘payment service’ to cover payment initiation services and account information services. The Directive’s scope of application has been expanded with regard to geographical area and currencies. Under certain conditions, it also gives payment institutions the right of access to credit institutions’ payment accounts services. In addition, PSD2 contains several amendments in relation to the original Payment Services Directive.

To enable implementation of PSD2 regulations, the Inquiry proposes several amendments to the Payment Services Act. These proposals are summarised under the respective headings below.

¹ Directive 2007/64/EC of the European Parliament and of the Council of 13 November 2007 on payment services in the internal market amending Directives 97/7/EC, 2002/65/EC, 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 97/5/EC.

The term ‘payment service’

The Inquiry proposes that the term ‘payment service’ in the Payment Services Act be expanded to include payment initiation services and account information services.

The term ‘payment initiation service’ is defined in Article 4(15) of PSD2 as “a service to initiate a payment order at the request of the payment service user with respect to a payment account held at another payment service provider”. A provider of such a service makes it easier for the individual payment service user to pay online traders, for example, directly via their own internet bank.

The term ‘account information service’ is defined in Article 4(16) as “an online service to provide consolidated information on one or more payment accounts held by the payment service user with either another payment service provider or with more than one payment service provider”. A provider of such a service consolidates data from several accounts for customers in a transparent way through, for example an app feature.

Scope

The Inquiry proposes that the scope of the Payment Services Act be expanded by also making the regulations in the fourth and fifth chapters, with the exception of certain provisions, applicable to the parts of a payment transaction completed in the EEA in a third country currency, if all, or only one, of the payment service providers involved in the payment transaction are established in the area, and for the parts of a payment transaction completed in the European Union in all currencies, if any of the payment service providers involved in the transaction are established in the area.

The Inquiry also proposes that cash-in-transit companies’ ‘counting services’ not be exempted from the scope of the Payment Services Act, which is currently the case.

Finally, the Inquiry proposes that an exemption should be made from the scope of the Act for payment transactions completed using mobile telephones or other technological devices, for example when purchasing an SMS ticket for a journey. One condition for such transactions being exempted is that the cost of the transaction is not to exceed an amount corresponding to EUR 50.

Third-party payment service providers

Providers of payment initiation services and account information services – known as ‘third-party payment service providers’ – are payment service providers under PSD2. To enable the implementation of the Directive’s authorisation requirement provisions for providers of payment initiation services, the Inquiry proposes that authorisation always be required for provision of these services. Authorisation to provide such services must require that the undertaking in question holds professional indemnity insurance or a comparable guarantee that covers any potential liabilities.

The Inquiry proposes that a natural or legal person providing only account information services should be exempted from the authorisation requirement in the Payment Services Act. These actors, however, are required to apply for exemption from the authorisation requirement, after which – if exemption is granted – they must be registered by Finansinspektionen. A natural or legal person providing account information services may be registered only if the undertaking fulfils certain requirements, for example that the provider has professional indemnity insurance or a comparable guarantee against liability.

A payment service user has the right to use payment initiation services or account information services if the payment account affected by the service is accessible online. A payment service user has the right to use these services irrespective of whether there is an agreement between the account servicing payment service provider and the third-party payment service provider. An account servicing payment service provider may only in exceptional cases deny a provider of payment initiation services or of account information services access to a payment service user’s payment account.

The Inquiry proposes that the regulations in the Directive on the obligations incumbent on the provider of payment initiation services or account information services be stated in the Payment Services Act. For example, for each communication session, the provider is required to identify itself towards the account servicing payment service provider of the payment service user and securely communicate with it. The account servicing payment service provider, for its part, is required to treat payment orders transmitted through the services of a payment initiation service provider, or data

requests transmitted through the services of an account information service provider, without discrimination for other than for objective reasons.

Unauthorised transactions

The Inquiry proposes that the provisions implementing PSD2's regulations on obligations in relation to the issuing and use of payment instruments, and on liability in the case of unauthorised transactions, be gathered in the Payment Services Act, and accordingly that the Act on Unauthorised Transactions with Payment Instruments cease to apply.

As a general rule, the payer's payment services provider is required to refund the payer the amount of the unauthorised transaction. This does not apply if the payment service provider has reasonable grounds for suspecting the transaction involved fraud. The payer may be obliged to bear the losses relating to any unauthorised transactions, up to the sum of SEK 400, if the transaction resulted from the use of a lost, stolen or misappropriated payment instrument. This excess amount will not be payable if the loss, theft or misappropriation of a payment instrument was not detectable to the payer prior to the unauthorised transaction being made, or if the loss resulting from the transaction was caused by a person acting on behalf of the payment service provider.

As is the case today, the payer must bear the entire amount if any unauthorised transaction was made as a result of the payer, out of gross negligence, failing to fulfil its obligations. In cases involving consumers, however, liability in the case of gross negligence should, as a general rule, continue to be limited to SEK 12 000.

As a general rule, the payer should not have to bear the amount in the case of an authorised transaction if the payer's payment service provider fails to use strong customer authentication.

Access to payment systems

PSD2 regulations on access to payment systems stipulate, in addition to what is provided for in the Payment Services Act, that under certain conditions payment services providers are required to have

right of access to payment systems notified in accordance with the ‘Settlement Finality Directive’². In light of this, the Inquiry proposes that if a participant in such a system gives a payment services provider which is not a participant in that system the opportunity to pass transfer orders through the system, that participant is to give the same opportunity in an objective, proportionate and non-discriminatory manner to other authorised or registered payment service providers as well. The rules must not inhibit access more than is necessary to safeguard against risks in the activities and to safeguard the payment system’s financial and operative stability. If a request for access is rejected, the participant is required to provide reasons for the rejection. In consultation with the Swedish Competition Authority, Finansinspektionen is required to exercise supervision of payment service providers’ ability to have indirect access to systems notified in accordance with the Settlement Finality Directive.

Access to credit institutions’ payment account services

PSD2 gives payment institutions right of access, under certain conditions, to the payment account services of credit institutions. The Inquiry therefore proposes that payment institutions have access to credit institutions’ payment accounts services on an objective, non-discriminatory and proportionate basis to the extent necessary to enable them to provide payment services in an efficient and unhindered manner. If a credit institution rejects access to payment account services, it is required to submit reasons for the rejection to Finansinspektionen. The Inquiry proposes that Finansinspektionen, in consultation with the Swedish Competition Authority, exercise supervision of payment institutions’ access to credit institutions’ payment account services.

² Directive 98/26/EC of the European Parliament and of the Council of 19 May 1998 on settlement finality in payment and securities settlement systems.

Charges

Just as previously, Member States under PSD2 are permitted to prohibit or limit the right of the payee to request charges when using a given payment instrument. The Inquiry considers that the prohibition against such charges under Chapter 5, Section 1, fourth paragraph of the Payment Services Act should remain in place.

Risk management

The Inquiry proposes that payment services providers be required to establish systems of suitable measures and control mechanisms to manage operational and security risks. Routines must be established as part of the framework of such a system for detecting and classifying serious incidents. Payment service providers should also be required to report to Finansinspektionen any operational and security risks associated with the payment services they provide and the measures taken to manage these risks.

A payment service provider must, without undue delay, notify Finansinspektionen about any serious operational or security incident. If the incident risks impacting the financial interests of the payment service provider, the payment service provider must also inform its payment service users about the incident and take any necessary measures to mitigate the adverse effects of the incident.

The Inquiry further proposes that the account servicing payment service provider must apply strong customer authentication when payers log in to their account online or initiate electronic payment transactions. Where applicable, strong customer authentication is also required in payment transactions initiated via a payment initiation service provider and for information requested via an account information services provider.

The Inquiry proposes that providers of payment initiation services or account information services, when providing their services, should be able to use the authentication procedures provided by the account servicing payment service provider to the payment service user.

Alternative dispute resolution

The Inquiry notes that adequate and effective procedures are in place to manage complaints involving infringements of the provisions in the Payment Services Act by payment service providers. The Government or the authority appointed by the Government should be authorised to issue more detailed regulations on how payment services providers are to deal with payment service user complaints with regard to the rights and obligations set out in the Payment Services Act, and on the design of the supervision of payment service providers' complaints handling.

The activities of the National Board for Consumer Disputes fulfil the PSD2 rights and obligations requirements for handling disputes between payment service users who are consumers and their payment service providers under the Payment Services Act. The Inquiry considers that the procedures for alternative dispute resolution should continue to be transparent for payment service users who are consumers.

Cross-border activities

With regard to the Directive's regulations on cross-border activities, the Inquiry proposes that foreign payment institutions operating in Sweden through agents or branches be required to submit information on their activities in Sweden at the request of Finansinspektionen or the Riksbank.

The Inquiry also proposes that payment institutions headquartered in another Member State and operating in Sweden through agents be required to appoint a central contact point in Sweden if Finansinspektionen deems this necessary. It should also be stated in the Act that the central contact point, at Finansinspektionen's request, is required to submit information on its activities and that Finansinspektionen has the right to conduct site visits.

Date of implementation

With the exception of a few provisions that will be implemented at a later date, PSD2 should be implemented in national law no later than 13 January 2018. Most of the proposed legislative amendments are proposed to enter into force on this date.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs att i fråga om betaltjänstlagen (2010:751)
dels att nuvarande 5 kap. 6–33 §§ ska betecknas 5 kap. 25–49 och
58, 60 och 61 §§,

dels att de nya 5 kap. 25, 29–31, 33, 34, 36, 37, 39, 40, 42, 44–47,
49, 58 och 61 §§, ska ha följande lydelse,

dels att 1 kap. 1–4, 6 och 7 §§, 2 kap. 2–4 och 6 §§, 3 kap. 2, 5, 7,
9, 11, 13, 17–20, 24, 25 och 27–29 §§, 4 kap. 1–3, 5–7, 10–13 och
15 §§, 5 kap. 1–3 och 5 §§, 7 kap. 3 § och 8 kap. 1–3, 5, 13, 21 och
27 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 7 kap. ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast 5 kap. 5 § ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast nuvarande 5 kap. 6, 9, 10, 13, 16, 17
23, 25, 27, 30–33 §§ ska sättas före de nya 5 kap. 25, 28, 29, 32, 35,
36, 42, 44, 46, 49, 58, 60 och 61 §§,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 5 a, av följande lydelse,

dels att det ska införas 36 nya paragrafer, 3 kap. 28 a § 4 kap. 4 a,
4 b, 7 a, 7 b och 8 a §§, 5 kap. 6–24, 50–57 och 59 §§, 7 kap. 4 § och
8 kap. 4 a §, av följande lydelse,

dels att det närmast de nya 5 kap. 7, 14, 19, 20, 24 och 51 §§ ska
införas nya rubriker av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***1 kap.****1 §**

I denna lag finns bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i euro, i någon annan av EES-ländernas valutor.

I denna lag finns bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Bestämmelserna i 4 och 5 kap. är tillämpliga på betalningstransaktioner i en medlemsstats valuta om såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är etablerade inom EES-området. Detsamma gäller om den ende betaltjänstleverantören i betalningstransaktionen är etablerad i EES-området.

Bestämmelserna i 4 kap., med undantag för 4 § första stycket 2, 10 § 8 och 16 § första stycket 1, och bestämmelserna i 5 kap., med undantag för 35–38, 39 § första och andra styckena, 40–41 §§, är tillämpliga på de delar av en betalningstransaktion som genomförs inom EES-området i en valuta som inte är någon medlemsstats valuta om såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantörer är etablerade inom EES-området. Detsamma gäller om den ende betaltjänstleverantören i betalningstransaktionen är etablerad inom EES-området.

Bestämmelserna i 4 kap., med undantag för 4 § första stycket 2, 10 § 8 och 24 samt 16 § första stycket 1, och bestämmelserna i 5 kap., med undantag för 1 § andra stycket, 25-27, 35, 37, 44-48, och 58 §§, är tillämpliga på de delar av en betalningstransaktion som genomförs inom EES-området i alla valutor om en av betaltjänstleverantörerna i transaktionen är etablerad inom EES-området.

I denna lag finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

2 §

Med betaltjänster avses i denna lag

1. tjänster som gör det möjligt att sätta in på och ta ut kontanter från ett betalkonto samt de <i>transaktioner</i> som krävs för förvaltning av kontot, 2. genomförande av betalningstransaktioner, inklusive överföring av medel som även kan täckas av ett kreditutrymme, genom a. autogiro, b. kontokort eller andra betalningsinstrument, eller c. kontobaserade betalningar, 3. <i>utfärdande</i> av betalningsinstrument 4. inlösen av transaktionsbelopp där ett betalningsinstrument har använts, 5. penningöverföring, <i>eller</i> 6. <i>genomförande av betalningstransaktioner där</i> a. <i>betalaren godkänner transaktionen med någon form av utrustning för telekommunikation, digital teknik eller informationsteknik, och</i>	1. tjänster som gör det möjligt att sätta in <i>kontanter</i> på och ta ut kontanter från ett betalkonto samt de <i>åtgärder</i> som krävs för förvaltning av kontot, 3. <i>utgivning</i> av betalningsinstrument, 5. penningöverföring, 6. <i>betalningsinitieringstjänster, eller</i> 7. <i>kontoinformationstjänster.</i>

b. betalningen sker till systemoperatören, som endast fungerar som mellanhand mellan betaltjänstanvändaren och leverantören av varorna eller tjänsterna.

3 §¹

Med betaltjänstleverantörer avses i denna lag följande tillhandahållare av betaltjänster:

1. banker och kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. institut för elektroniska pengar och de företag som har undantagits från tillståndsplikt enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

3. betalningsinstitut och de fysiska eller juridiska personer som har undantagits från tillståndsplikt enligt 2 kap. 3 §,

4. statliga och kommunala myndigheter, när de inte ägnar sig åt myndighetsutövning,

5. utländska fysiska och juridiska personer samt myndigheter inom EES, *motsvarande* dem i 1–4 med undantag av sådana fysiska eller juridiska personer som har undantagits från tillståndsplikt enligt nationella bestämmelser som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG,

5. utländska fysiska och juridiska personer samt myndigheter inom EES, *som motsvarar* dem i 1–4 med undantag för sådana fysiska eller juridiska personer som har undantagits från tillståndsplikt enligt nationella bestämmelser som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG²,

¹ Senaste lydelse 2011:775.

² EUT L 337, 23.12.2015, s. 35 (Celex 32015L2366).

6. Europeiska centralbanken och nationella centralbanker i andra EES-länder, när de inte agerar i egenskap av monetär eller offentlig myndighet,

7. postgiroinstitut inom EES som enligt nationell lagstiftning har rätt att tillhandahålla betaltjänster, *och*

8. filialer till kreditinstitut från länder utanför EES.

7. postgiroinstitut inom EES som enligt nationell lagstiftning har rätt att tillhandahålla betaltjänster,

8. filialer till kreditinstitut från länder utanför EES, *och*

9. *filialer till institut för elektroniska pengar från länder utanför EES.*

4 §³

I denna lag betyder

1. autogiro: en betaltjänst för debitering av en betalares betal-konto, där initiativet till en betalningstransaktion tas av betalningsmottagaren på grundval av betalarens samtycke till mottagaren, mottagarens betaltjänstleverantör eller betalarens egen betaltjänstleverantör,

2. bankdag: en dag på vilken en betaltjänstleverantör har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för genomförande av en betalningstransaktion,

3. betalare: en fysisk eller

1. autentisering: ett förfarande inklusive användarens personliserade behörighetsfunktioner, genom vilket en betaltjänstleverantör kan kontrollera en betaltjänstanvändares identitet eller ett betalningsinstruments giltighet,

2. autogiro: en betaltjänst för debitering av en betalares betal-konto, där initiativet till en betalningstransaktion tas av betalningsmottagaren på grundval av betalarens samtycke till mottagaren, mottagarens betaltjänstleverantör eller betalarens egen betaltjänstleverantör,

3. bankdag: en dag på vilken en betaltjänstleverantör har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för genomförande av en betalningstransaktion,

4. betalare: en fysisk eller

³ Senaste lydelse 2015:188.

juridisk person som är antingen betalkontoinnehavare och som godkänner en betalningsorder från detta betalkonto, eller en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder,

4. betalkonto: ett konto som innehas i en eller flera betaltjänstanvändares namn och som är avsett för genomförandet av betalningstransaktioner,

5. betalningsinstitut: ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som har fått tillstånd att tillhandahålla betaltjänster enligt 2 kap.,

6. betalningsinstrument: ett kontokort eller något annat personligt instrument eller en personlig rutin som används för att initiera en betalningsorder,

7. betalningsmottagare: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel vid en betalningstransaktion,

8. betalningsorder: varje instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras,

9. betalningssystem: ett generellt betalsystem enligt 1 kap.

juridisk person som är antingen betalkontoinnehavare och som godkänner en betalningsorder från detta betalkonto, eller en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder,

5. betalkonto: ett konto som innehas i en eller flera betaltjänstanvändares namn och som är avsett för genomförandet av betalningstransaktioner,

6. betalningsinstitut: ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som har fått tillstånd att tillhandahålla betaltjänster enligt 2 kap.,

7. betalningsinitieringstjänst: en tjänst för att på begäran av betaltjänstanvändaren initiera en betalningsorder från ett betalkonto hos en annan betaltjänstleverantör,

8. betalningsinstrument: ett kontokort eller något annat personligt instrument eller en personlig rutin som används för att initiera en betalningsorder,

9. betalningsmottagare: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel vid en betalningstransaktion,

10. betalningsorder: varje instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras,

11. betalningssystem: ett generellt betalsystem enligt 1 kap. 3 §

3 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

10. betalningstransaktion: insättning, uttag eller överföring av medel som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren,

11. betaltjänstanvändare: en fysisk eller juridisk person som utnyttjar en betaltjänst,

12. debitera: att medel dras från ett konto,

13. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt betalningsinstitut etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

14. grupp: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,

andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

12. betalningstransaktion: insättning, uttag eller överföring av medel som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren,

13. betaltjänstanvändare: en fysisk eller juridisk person som utnyttjar en betaltjänst,

14. debitera: att medel dras från ett konto,

15. *elektroniskt kommunikationsnät: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen(2003:389) om elektronisk kommunikation,*

16. *elektronisk kommunikationstjänst: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen(2003:389) om elektronisk kommunikation,*

17. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt betalningsinstitut etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

18. *grupp: en grupp av företag som är knutna till varandra genom ett sådant förhållande som avses i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) eller en grupp av företag enligt definitionen i artiklarna 4, 5, 6 och 7 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 241/2014 av den*

7 januari 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 med avseende på tekniska tillsynsstandarder för kapitalbaskrav på institut⁴, som är knutna till varandra genom ett sådant förhållande som avses i artikel 10.1 eller artikel 113.6 eller 113.7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012⁵.

15. hemland: det land där ett företag har fått tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i denna lag,

19. hemland: det land där ett företag har fått tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i denna lag,

20. inlösen av transaktionsbelopp: en betaltjänst där en betaltjänstleverantör accepterar och behandlar betalningsmottagarens betalningstransaktioner för att sedan överföra medel till betalningsmottagaren,

21. kapitalbas: en kapitalbas enligt definitionen i artikel 4.1.118 i förordning (EU) nr 575/2013 där åtminstone 75 procent av primärkapitalet är i form av kärnprimärkapital enligt artikel 50 i den förordningen och supplemëntärkapitalet är högst en tredjedel av primärkapitalet,

⁴ EUT L 74 14.3.2014, s. 8 (Celex 32014R0241).

⁵ EUT L 176, 27.6.2013, s. 1 (Celex 32013R0575).

16. konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,
17. kreditera: att medel tillförs ett konto,
18. kvalificerat innehav: det samma som i 1 kap. 5 § 15 lagen om bank- och finansieringsrörelse,
19. medel: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden samt elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
22. *kontoförvaltande betaltjänstleverantör: en betaltjänstleverantör som tillhandahåller och förvaltar ett betalkonto,*
23. *kontoinformationstjänst: en onlinetjänst för att tillhandahålla sammanställd information om ett eller flera betalkonton som betaltjänstanvändaren har hos en eller flera andra betaltjänstleverantörer,*
24. konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,
25. kreditera: att medel tillförs ett konto,
26. *kreditinstitut: banker och kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,*
27. kvalificerat innehav: det samma som i 1 kap. 5 § 15 lagen om bank- och finansieringsrörelse,
28. *känsliga betalningsuppgifter: personaliserade behörighetsfunktioner och andra uppgifter som kan användas för bedrägerier, dock inte kontoinnehavarens namn och kontonummer i sådan verksamhet som bedrivs av en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller en leverantör av kontoinformationstjänster,*
29. medel: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden samt elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

20. penningöverföring: en betaltjänst där medel tas emot från en betalare, utan att något betal-konto öppnas i betalarens eller betalningsmottagarens namn, utslutande i syfte att överföra motsvarande belopp till en mottagare eller en annan betaltjänstleverantör som agerar på mottagarens vägnar, eller där dessa medel tas emot på mottagarens vägnar och ställs till mottagarens förfogande,

21. ramavtal: ett avtal om betaltjänster som reglerar genomförandet av kommande enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto,

22. referensväxelkurs: den växelkurs som ligger till grund för beräkningen av eventuell valutaväxling och görs tillgänglig av betaltjänstleverantören eller härrör från en offentligt tillgänglig källa,

23. referensräntesats: den räntesats som ligger till grund för beräkningen av eventuell tillämplig ränta och som härrör från en offentligt tillgänglig källa som kan kontrolleras av båda

30. penningöverföring: en betaltjänst där medel tas emot från en betalare, utan att något betal-konto öppnas i betalarens eller betalningsmottagarens namn, utslutande i syfte att överföra motsvarande belopp till en mottagare eller en annan betaltjänstleverantör som agerar på mottagarens vägnar, eller där dessa medel tas emot på mottagarens vägnar och ställs till mottagarens förfogande,

31. personaliserade behörighetsfunktioner: personligt anpassade funktioner som betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänst-användaren för autentiseringsändamål,

32. ramavtal: ett avtal om betaltjänster som reglerar genomförandet av kommande enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto,

33. referensväxelkurs: den växelkurs som ligger till grund för beräkningen av eventuell valutaväxling och görs tillgänglig av betaltjänstleverantören eller härrör från en offentligt tillgänglig källa,

34. referensräntesats: den räntesats som ligger till grund för beräkningen av eventuell tillämplig ränta och som härrör från en offentligt tillgänglig källa som kan kontrolleras av båda

parterna i ett avtal om betaltjänster,

24. registrerad betaltjänstleverantör: en betaltjänstleverantör som undantagits från krav på tillstånd enligt 2 kap. 3 §,

25. startkapital: detsamma som i 1 kap. 5 § 18 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

26. unik identifikationskod: en kombination av bokstäver, siffror eller symboler som tillhandahållits av en betaltjänstleverantör, och som en betaltjänstanvändare ska uppge för att otvetydigt identifiera en annan betaltjänstanvändare eller dennes betalkonto,

parterna i ett avtal om betaltjänster,

35. registrerad betaltjänstleverantör: en betaltjänstleverantör som undantagits från krav på tillstånd enligt 2 kap. 3 §,

36. *stark kundautentisering: en autentisering som grundas på användning av två eller flera komponenter, kategoriserade som kunskap (något som bara användaren vet), innehav (något som bara användaren har) och unik egenskap (något som användaren är), som är fristående från varandra så att det förhållandet att någon har kommit över en av komponenterna inte äventyrar de andra komponenternas tillförlitlighet, och som är utformade för att skydda autentiseringsuppgifternas sekretess,*

37. startkapital: detsamma som i 1 kap. 5 § 18 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

38. unik identifikationskod: en kombination av bokstäver, siffror eller symboler som tillhandahållits av en betaltjänstleverantör, och som en betaltjänstanvändare ska uppge för att otvetydigt identifiera en annan betaltjänstanvändare eller dennes betalkonto,

39. *utgivning av betalningsinstrument: en betaltjänst där en betaltjänstleverantör tillhandahåller betalaren ett betalningsinstrument för att initiera och*

27. valuteringsdag: den referenstidpunkt som används av en betaltjänstleverantör för att beräkna räntan på de medel som debiterats eller krediterats ett betalkonto.

behandla betalarens betalningstransaktioner,

40. valuteringsdag: den referenstidpunkt som används av en betaltjänstleverantör för att beräkna räntan på de medel som debiterats eller krediterats ett betalkonto,

41. överföring av medel: en betaltjänst för kreditering av en betalningsmottagares betalkonto med en betalningstransaktion eller en rad betalningstransaktioner från en betalares betalkonto, vilka utförs av en betaltjänstleverantör som har tillgång till betalarens betalkonto på grundval av en instruktion som lämnats av betalaren.

6 §

Denna lag gäller inte tjänster som

1. består av yrkesmässig, fysisk transport av kontanter,

2. ger möjlighet till uttag av kontanter i samband med inköp av varor eller tjänster,

3. består av valutaväxling genom utbyte av kontanter,

4. tillhandahålls av leverantörer av tekniska tjänster vilka stödjer betaltjänstleverantörens verksamhet med betaltjänster, utan att leverantören av tekniska tjänster vid något tillfälle kommer i besittning av medel,

1. består av yrkesmässig, fysisk transport *och hantering* av kontanter *med undantag för uppräkningsverksamhet,*

4. tillhandahålls av leverantörer av tekniska tjänster vilka stödjer betaltjänstleverantörens verksamhet med betaltjänster, utan att leverantören av tekniska tjänster vid något tillfälle kommer i besittning av medel, *och med undantag för betalningsinieringstjänster och kontoinformationstjänster,*

5. baseras på betalningsinstrument som enbart kan utnyttjas inom ett begränsat nätverk av leverantörer, hos en leverantör i dennes affärsställe eller i fråga om ett begränsat varu- eller tjänsteutbud, *eller*

6. består av uttag av kontanter med hjälp av uttagsautomater, om den som tillhandahåller tjänsten

a) agerar för en eller flera kortutfärdares räkning,

b) inte är part i ramavtalet med den kund som tar ut medel från ett betalkonto, *och*

c) inte tillhandahåller sådana andra betaltjänster som anges i 2 §.

5. baseras på betalningsinstrument som enbart kan utnyttjas inom ett begränsat nätverk av leverantörer, hos en leverantör i dennes affärsställe eller i fråga om ett *mycket* begränsat varu- eller tjänsteutbud,

6. baseras på betalningsinstrument som tillhandahålls av ett företag eller en myndighet för inköp av en viss vara eller tjänst från en leverantör som har ingått ett avtal om detta med utgivaren av instrumentet och som utges med stöd av offentligrättslig reglering samt endast är giltigt i Sverige, eller

7. består av uttag av kontanter med hjälp av uttagsautomater, om den som tillhandahåller tjänsten

a) agerar för en eller flera kortutfärdares räkning,

b) inte är part i ramavtalet med den kund som tar ut medel från ett betalkonto,

c) inte tillhandahåller sådana andra betaltjänster som anges i 2 §, *och*

d) informerar kunden om eventuella uttagsutgifter innan uttaget görs och då kontanterna lämnas ut.

Med undantag från vad som föreskrivs i första stycket ska 5 kap. 51–57 §§ gälla för de tjänster som avses i första stycket 5 och 6.

Den som bedriver sådan verksamhet som avses i första stycket 5 och för vilken det sammanlagda

värdet av de betalningstransaktioner som genomförts under de senaste tolv månaderna överstiger ett belopp motsvarande 1 miljon euro ska anmäla detta till Finansinspektionen. Inspektionen ska därefter meddela beslut om undantaget i första stycket 5 är tillämpligt för verksamheten.

Finansinspektionen ska föra in en beskrivning av de verksamheter som har anmälts enligt tredje stycket i det register som inspektionen ska föra enligt 8 kap. 5 §. Inspektionen ska underrätta Europeiska bankmyndigheten om en verksamhet som har anmälts enligt andra stycket, och om huruvida inspektionen har beslutat att undantaget i första stycket 5 är tillämpligt på verksamheten.

7 §⁶

Denna lag gäller inte betalningstransaktioner som

1. sker med pappersbaserade instrument som checkar, växlar, kuponger, resecheckar, postanvisningar eller utbetalningsavier,
2. består av icke yrkesmässig insamling och leverans av kontanter inom ramen för ideell verksamhet eller välgörenhet,
3. genomförs mellan deltagare i ett system för avveckling av betalningar eller värdepapper,
4. genomförs mellan betaltjänstleverantörer, deras ombud eller filialer för egen räkning,
5. uteslutande sker i kontanter direkt från betalaren till betalningsmottagaren, utan medverkan av någon mellanhand,
6. sker från betalaren till betalningsmottagaren genom en handelskommissionär *eller*,
6. sker från betalaren till betalningsmottagaren genom en handelskommissionär,

⁶ Senaste lydelse 2013:582.

7. avser förvaltning, inlösen eller försäljning av finansiella instrument, vilka genomförs av de personer som deltar i ett system för avveckling enligt 3 samt av värdepappersföretag, kreditinstitut, fondbolag, förvaltningsbolag, AIF-förvaltare, i fråga om specialfonder, som tillhandahåller investeringstjänster samt andra företag som har tillstånd att förvara finansiella instrument,

7. avser förvaltning, inlösen eller försäljning av finansiella instrument, vilka genomförs av de personer som deltar i ett system för avveckling enligt 3 samt av värdepappersföretag, kreditinstitut, fondbolag, förvaltningsbolag, AIF-förvaltare, i fråga om specialfonder, som tillhandahåller investeringstjänster samt andra företag som har tillstånd att förvara finansiella instrument, *eller*

8. genomförs via en leverantör av elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster vilken endast fungerar som mellanhand

a) för inköp av digitalt innehåll och röstbaserade tjänster, oavsett vilken anordning som används för inköp eller konsumtion av det digitala innehållet och som faktureras på leverantörens faktura, eller

b) vilka genomförs från eller via elektronisk utrustning för välgörenhetsändamål eller för inköp av biljetter och som faktureras på leverantörens faktura,

under förutsättning att värdet på den enskilda betalningstransaktion som avses i leden a och b inte överstiger 50 EUR och betalningstransaktionernas sammanlagda värde för en abonnent inte överstiger 300 EUR per månad.

Denna lag gäller inte heller transaktioner som genomförs mellan ett moderföretag och dess dotterföretag eller mellan dotterföretag till ett och samma moderföretag, utom när en annan betaltjänstleverantör än ett företag i samma grupp medverkar som mellanhand.

Den som bedriver sådan verksamhet som avses i första stycket 8 ska anmäla detta till Finansinspektionen.

Finansinspektionen ska föra in en beskrivning av en verksamhet som har anmälts enligt tredje stycket i det register som inspektionen ska föra enligt 8 kap. 5 §. Inspektionen ska underrätta Europeiska bankmyndigheten om en verksamhet som har anmälts enligt tredje stycket, och inom ramen för vilket undantag denna verksamhet bedrivs.

2 kap.

2 §⁷

Tillstånd enligt denna lag behövs inte för

1. banker och kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. institut för elektroniska pengar och de företag som har undantagits från tillståndsplikt enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

3. statliga och kommunala myndigheter, när de inte ägnar sig åt myndighetsutövning,

4. utländska fysiska och juridiska personer samt myndigheter inom EES, motsvarande dem i 1–3 med undantag av sådana fysiska eller juridiska personer som har undantagits

4. utländska fysiska och juridiska personer samt myndigheter inom EES, motsvarande dem i 1–3 med undantag av sådana fysiska eller juridiska personer som har undantagits

⁷ Senaste lydelse 2011:775.

från tillståndsplikt enligt nationella bestämmelser som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG,

5. Europeiska centralbanken och nationella centralbanker i andra EES-länder, när de inte agerar i egenskap av monetär eller offentlig myndighet,

6. Europeiska centralbanken och nationella centralbanker i andra EES-länder, när de inte agerar i egenskap av monetär eller offentlig myndighet *och*,

7. filialer till kreditinstitut från länder utanför EES.

från tillståndsplikt enligt nationella bestämmelser som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2015/2366/EG,

6. Europeiska centralbanken och nationella centralbanker i andra EES-länder, när de inte agerar i egenskap av monetär eller offentlig myndighet,

7. filialer till kreditinstitut från länder utanför EES, *och*

8. *filialer till institut för elektroniska pengar som är etablerade i länder utanför EES.*

3 §

En fysisk eller juridisk person får ansöka hos Finansinspektionen om att undantas från tillståndsplikt enligt 1 §. Inspektionen ska besluta om ett sådant undantag om

1. genomsnittet av de totala betalningstransaktionerna under de senaste 12 månaderna inte överstiger ett belopp motsvarande 3 miljoner euro per månad,

2. den som ska ingå i ett bolags eller en förenings styrelse, vara verkställande direktör eller ansvarig för betaltjänstverksamheten inte har dömts för brott som rör penningtvätt, finansiering av terrorism eller annan ekonomisk brottslighet,

3. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt tillämpliga delar av denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,

4. det för juridiska personer finns skäl att anta att den som har ett kvalificerat innehav i företaget är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget, och

5. den som ska ingå i ett företags styrelse, vara verkställande direktör, ansvarig för betaltjänstverksamheten eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i

ledningen av företaget eller ansvara för betaltjänstverksamheten och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Vid bedömningen av om villkoret enligt första stycket 1 är uppfyllt, ska hänsyn även tas till de förväntade totala betalningstransaktionerna i företagets affärsplan.

Den som tillhandahåller betalningsiniteringstjänster får inte undantas från tillståndsplikt enligt 1 §.

Den som tillhandahåller kontoinformationstjänster ska undantas från tillståndsplikt enligt 1 § om första stycket 2, 3 och 5 är uppfyllda samt om företaget har en ansvarsförsäkring som täcker det geografiska område inom vilket företaget bedriver sin verksamhet eller en garanti eller liknande utfästelse som täcker den skadeståndsskyldighet som kan uppkomma till följd av verksamheten.

4 §

Finansinspektionen ska registrera dem som har beviljats undantag enligt 3 §.

En registrerad betaltjänstleverantör ska underrätta Finansinspektionen om sådana förändringar som påverkar dess möjlighet att uppfylla villkoren för undantag enligt 3 §.

En registrerad betaltjänstleverantör ska underrätta Finansinspektionen om sådana förändringar som påverkar dess möjlighet att uppfylla villkoren för undantag enligt 3 § *samt vid ändring i fråga om någon av de personer som anges i 3 § första stycket 4 och 5.*

Bestämmelser om register finns i 8 kap. 5 §.

6 §

Tillstånd att tillhandahålla betaltjänster ska ges, om

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas

a. med tillräckliga styr- och kontrollformer för verksamheten med betaltjänster, och

b. i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. det finns skäl att anta att den som har ett kvalificerat innehav i företaget är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

4. den som ska ingå i företagets styrelse, vara verkställande direktör eller vara ersättare för någon av dem, är lämplig för en sådan uppgift, och

5. den som är ansvarig för betaltjänstverksamheten eller ersättare för denna person är lämplig för en sådan uppgift och har tillräcklig insikt och erfarenhet.

I fråga om europabolag och europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag(2) eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) ska bestämmelserna som avser styrelsen i första stycket 4 om lämplighetsprövning tillämpas på tillsynsorganet.

Tillstånd att tillhandahålla betalningsinstitieringstjänster får endast ges om företaget har en ansvarsförsäkring som täcker det geografiska område inom vilket företaget bedriver sin verksamhet, eller en garanti eller liknande utfästelse som täcker den skadeståndsskyldighet som kan uppkomma till följd av verksamheten.

3 kap.**2 §⁸**

Ett betalningsinstitut ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som motsvarar minst startkapitalet enligt 1 § eller ett kapitalkrav beräknat enligt 3 eller 4 §. Betalningsinstitutets kapitalbas får inte underskrida det högsta av dessa två belopp.

Ett betalningsinstitut ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som motsvarar minst startkapitalet enligt 1 § eller ett kapitalkrav beräknat enligt 3 eller 4 §. Betalningsinstitutets kapitalbas får inte underskrida det högsta av dessa två belopp. *Ett betalningsinstitut som bara tillhandahåller betalningsinstitieringstjänster ska ha en kapitalbas som motsvarar minst startkapitalet enligt 1 §.*

Vid beräkningen av kapitalbasen tillämpas förordning (EU) nr 575/2013. Kapitalbasens sammansättning ska utgöras av ett primärkapital där minst 75 procent är kärnprimärkapital och ett supplementärkapital som är högst en tredjedel av primärkapitalet.

Ett betalningsinstitut som tillhör samma grupp som ett annat betalningsinstitut, eller ett kreditinstitut, ett värdepappersföretag, ett fondbolag, ett försäkringsföretag, en AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder eller ett institut för elektroniska pengar får inte vid beräkning av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

Ett betalningsinstitut som driver annan verksamhet i enlighet med 5 § får inte vid beräkningen av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av kapitalbasen i sådan annan verksamhet.

För ett betalningsinstitut som har bytt redovisningsvaluta gäller att kapitalbasen inte får understiga det högsta av de belopp som följer av 6 och 7 §§ lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.

⁸ Senaste lydelse 2014:988.

5 §

Utöver att tillhandahålla betaltjänster får ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör tillhandahålla närliggande tjänster och driva annan verksamhet.

Finansinspektionen får förbjuda ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör att driva annan verksamhet. Ett sådant beslut får meddelas om verksamheten försämrar eller kan komma att försämma betalningsinstitutets eller den registrerade betaltjänstleverantörens finansiella sundhet eller Finansinspektionens möjligheter att utöva tillsyn över institutet eller leverantören.

7 §

Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska vidta särskilda åtgärder för att skydda en betaltjänstanvändares medel som mottagits för genomförande av betalningstransaktioner *och som överstiger ett belopp motsvarande 300 euro.* Sådana medel ska

1. hållas avskilda från betalningsinstitutets eller den registrerade betaltjänstleverantörens egna tillgångar och medel som innehas för annans räkning än betaltjänstanvändares, eller

2. omfattas av en försäkring eller garanti som ger samma skydd för betaltjänstanvändaren som om medlen hålls åtskilda enligt 1.

Utöver att tillhandahålla betaltjänster får ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör tillhandahålla närliggande tjänster och driva annan verksamhet. *Det sagda gäller inte en registrerad betaltjänstleverantör som bara tillhandahåller kontoinformationstjänster.*

Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska vidta särskilda åtgärder för att skydda en betaltjänstanvändares medel som mottagits för genomförande av betalningstransaktioner Sådana medel ska

1. hållas avskilda från betalningsinstitutets eller den registrerade betaltjänstleverantörens egna tillgångar och medel som innehas för annans räkning än betaltjänstanvändares, eller

2. omfattas av en försäkring eller garanti som ger samma skydd för betaltjänstanvändaren som om medlen hålls åtskilda enligt 1.

Medel för genomförande av transaktioner enligt första stycket 1, som fortfarande innehas av betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören vid slutet av bankdagen efter den dag då medlen mottogs, ska deponeras på ett särskilt konto hos en svensk bank, ett svenskt kreditmarknadsföretag eller utländskt bank- eller kreditföretag eller investeras i likvida tillgångar med låg risk.

Första och andra styckena gäller även i de fall då ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör tar emot medel där en andel ska användas för framtida betalningstransaktioner och återstoden för andra tjänster än betaltjänster. Om det inte går att fastställa hur stor andel av användares medel som kommer att användas till betalningstransaktionerna, får ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör, om det är möjligt att på grundval av historiska uppgifter och efter tillstånd av Finansinspektionen, göra en uppskattning av denna andel.

9 §⁹

Ett betalningsinstitut ska ha minst en revisor som utses av stämman. Bara den som är auktoriserad eller godkänd revisor får vara revisor. Minst en revisor som stämman utsett ska vara auktoriserad revisor.

Ett europakooperativ ska upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag som är tillämpliga på betalningsinstitut som drivs i ekonomisk förening.

11 §

Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör som är en juridisk person ska ha sitt huvudkontor i Sverige. En fysisk person som är registrerad betaltjänstleverantör ska ha sin hemvist i Sverige.

⁹ Senaste lydelse 2013:234.

Kraven på huvudkontor och hemvist i Sverige enligt första stycket gäller inte för en registrerad betaltjänstleverantör som bara tillhandahåller kontoinformations-tjänster.

13 §

Bestämmelser om skyldighet för fysiska eller juridiska personer som tillhandahåller betaltjänster att medverka till att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism finns i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Bestämmelser om skyldighet för fysiska eller juridiska personer som tillhandahåller betaltjänster att medverka till att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism finns i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. *Bestämmelserna gäller inte för leverantörer av endast kontoinformationstjänster.*

17 §

Om ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör vill tillhandahålla betaltjänster genom ombud, *ska betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören anmäla ombudet* för registrering hos Finansinspektionen.

Om ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör vill tillhandahålla betaltjänster genom ombud, *ska ombudet anmälas* för registrering hos Finansinspektionen. *En sådan anmälan behöver inte göras av en registrerad betaltjänstleverantör som bara tillhandahåller kontoinformationstjänster.*

Anmälan ska innehålla

1. ombudets namn, adress samt personnummer eller motsvarande,

1. ombudets namn, adress och personnummer eller motsvarande *samt ombudets unika identifikationskod eller identifikationsnummer om sådana uppgifter finns,*

2. om ombudet är en juridisk person, dessutom namn, personnummer eller motsvarande samt adress *för de* som ingår i ombudets styrelse eller är verkställande direktör

3. uppgifter som visar att de personer som avses i 2 är lämpliga för en sådan uppgift eller, om ombudet är en fysisk person, att han eller hon är lämplig att tillhandahålla betaltjänster, *och*

4. Ombudets interna regler för hur ombudet ska leva upp till de krav som anges i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Om anmälan uppfyller kraven i andra stycket ska Finansinspektionen registrera ombudet i det register som inspektionen för enligt 8 kap. 5 §.

2. om ombudet är en juridisk person, dessutom namn, personnummer eller motsvarande samt adress *för var och en* som ingår i ombudets styrelse eller är *dess* verkställande direktör,

3. uppgifter som visar att de personer som avses i 2 är lämpliga för en sådan uppgift eller, om ombudet är en fysisk person, att han eller hon är lämplig att tillhandahålla betaltjänster,

4. ombudets interna regler för hur ombudet ska leva upp till de krav som anges i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, *och*

5. *uppgift om vilka betaltjänster som ombudet har mandat att tillhandahålla.*

Om anmälan uppfyller kraven i andra stycket ska Finansinspektionen registrera ombudet i det register som inspektionen för enligt 8 kap. 5 §. *Finansinspektionen ska inom två månader från det att anmälan togs emot meddela betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören om sådan registrering har gjorts. Innan registrering har gjorts får ombudet inte tillhandahålla betaltjänster.*

18 §

Om ett betalningsinstitut vill tillhandahålla betaltjänster genom ombud i ett annat land inom EES, ska betalningsinstitutet underätta Finansinspektionen om detta.

Underrättelsen ska innehålla

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om ombudets organisation och de tjänster som ombudet avser att tillhandahålla, *och*

2. uppgifter om ombudets namn och adress samt dess ansvariga ledning.

Innan Finansinspektionen beslutar att registrera ombudet enligt 8 kap. 5 §, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet. Underrättelsen ska innehålla *uppgifterna enligt* andra stycket. Finansinspektionen får vägra att registrera ombud eller återkalla en utförd registrering, om *den behöriga myndigheten i det andra landet* har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller *har försökt genomföras* i anknytning till ombudet, eller om anlitaandet av ombudet kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om ombudets organisation och de tjänster som ombudet avser att tillhandahålla,

2. uppgifter om ombudets namn och adress samt dess ansvariga ledning,

3. de övriga uppgifter som framgår av 17 § andra stycket 1–5, och

4. uppgift om den dag då verksamheten via ombudet ska påbörjas i det andra landet.

Innan Finansinspektionen beslutar att registrera ombudet enligt 8 kap. 5 §, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet. Underrättelsen ska innehålla *de uppgifter som avses i* andra stycket. Finansinspektionen ska vägra att registrera ombud eller återkalla en utförd registrering, om *inspektionen* har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller *försök att genomföra sådana brott har förekommit* i anknytning till ombudet, eller om anlitaandet av ombudet kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism. *Finansinspektionen ska vid denna bedömning beakta den information som inspektionen tagit emot från den behöriga myndigheten i det andra landet.*

Om Finansinspektionen vägrar att registrera ett ombud enligt tredje stycket och den behöriga myndigheten i det andra landet inte har samma uppfattning i frågan om det finns risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism på grund av att ombudet anlitas ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om beslutet att vägra registrera ombudet.

Finansinspektionen ska inom tre månader efter att ha tagit emot en underrättelse enligt andra stycket fatta beslut om registrering och underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet och betalningsinstitutet om beslutet. Ombudet får inte tillhandahålla betaltjänster i det andra landet innan registrering har ägt rum.

19 §

Ett betalningsinstitut som avser att tillhandahålla betaltjänster genom en filial i ett annat land inom EES ska underrätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Underrättelsen ska innehålla

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om filialens organisation och de tjänster som den avser att tillhandahålla, *och*

2. uppgifter om i vilket land filialen ska inrättas samt om filialens adress och ansvariga ledning.

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om filialens organisation och de tjänster som den avser att tillhandahålla,

2. uppgifter om i vilket land filialen ska inrättas samt om filialens adress och ansvariga ledning, *och*

Innan Finansinspektionen beslutar att registrera filialen enligt 8 kap. 5 §, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet. Underrättelsen ska innehålla *uppgifterna enligt* första stycket. Finansinspektionen *får* vägra att registrera en filial eller återkalla en utförd registrering, om *den behöriga myndigheten i det andra landet* har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller *har försökt genomföras* i anknytning till filialen, eller om anlitaandet av filialen kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

3. uppgift om den dag då verksamheten via filialen ska påbörjas i det andra landet.

Innan Finansinspektionen beslutar att registrera filialen enligt 8 kap. 5 §, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet. Underrättelsen ska innehålla *de uppgifter som avses i* första stycket. Finansinspektionen *ska* vägra att registrera en filial eller återkalla en utförd registrering, om *inspektionen* har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller *försök att genomföra sådana brott har förekommit* i anknytning till filialen, eller om anlitaandet av filialen kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism. *Finansinspektionen ska vid denna bedömning beakta den information som inspektionen tagit emot från den behöriga myndigheten i det andra landet.*

Om Finansinspektionen vägrar att registrera en filial enligt andra stycket och den behöriga myndigheten i det andra landet inte har samma uppfattning i frågan om det finns risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism på grund av att filialen anlitas ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om beslutet att vägra registrera filialen.

Finansinspektionen ska inom tre månader efter att ha tagit emot en underrättelse enligt första stycket fatta beslut om registrering och underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet och betalningsinstitutet om beslutet. Filialen får inte tillhandahålla betaltjänster i det andra landet innan registrering har ägt rum.

20 §

Inom en månad från det att en underrättelse enligt 19 § togs emot ska Finansinspektionen lämna över den till den behöriga myndigheten i det land där filialen ska inrättas.

Inom en månad från det att en underrättelse enligt 18 eller 19 §§ togs emot ska Finansinspektionen lämna över den till den behöriga myndigheten i det land där filialen ska inrättas *eller där ombudet ska verka.*

24 §

Betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska säkerställa att ombud som agerar för deras räkning informerar betaltjänstanvändarna om detta förhållande.

Betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska säkerställa att ombud som agerar för deras räkning informerar betaltjänstanvändarna om detta förhållande. *Det sagda gäller inte för en registerad betaltjänstleverantör som bara tillhandahåller kontoinformationstjänster.*

Ett betalningsinstitut som bedriver betaltjänstverksamhet genom en filial enligt detta kapitel ska säkerställa att filialen informerar betaltjänstanvändarna om detta förhållande.

25 §

Om ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör avser att ändra den verksamhet som avses i 17–19, 21 eller 23 § ska institutet eller leverantören underrätta Finansinspektionen innan ändringen genomförs.

Om ändringen rör ett betalningsinstituts verksamhet i ett annat land, ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen.

Om ändringen rör ett betalningsinstituts verksamhet i ett annat land, ska Finansinspektionen *inom en månad från det att underrättelsen togs emot* underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen.

27 §

Ett utländskt företag som avses i 26 § första stycket får tillhandahålla betaltjänster i Sverige från sitt hemland så snart Finansinspektionen har tagit emot en underrättelse från behörig myndighet i företagets hemland som anger vilka tjänster betalningsinstitutet avser att tillhandahålla i Sverige.

Efter att ha tagit emot en underrättelse från en myndighet i ett annat EES-land om att ett utländskt företag avser att ge ut elektroniska pengar eller tillhandahålla betaltjänster i Sverige genom ett ombud, en filial eller ett uppdragsavtal, ska Finansinspektionen inom en månad lämna en underrättelse till den behöriga myndigheten i det andra landet med uppgifter om det utländska företagets etablering här i landet. Om betaltjänster eller elektroniska pengar ska tillhandahållas genom ett ombud eller en filial ska underrättelsen också innehålla uppgift om Finansinspektionen har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller försök att genomföra sådana brott har förekommit i anknytning till filialen eller ombudet, eller om anlitaandet av filialen eller ombudet kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Det utländska företaget får inte tillhandahålla sina tjänster genom

ombud eller filial i Sverige innan Finansinspektionen tagit emot ett beslut från den behöriga myndigheten i det andra landet om att ombudet eller filialen har registrerats av den myndigheten.

28 §

Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör får uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete eller vissa operativa funktioner som ingår i dess verksamhet med betaltjänster. Betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören ska anmäla sådana uppdragsavtal till Finansinspektionen.

Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör får uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete eller vissa operativa funktioner som ingår i dess verksamhet med betaltjänster. Betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören ska anmäla sådana uppdragsavtal till Finansinspektionen. *En sådan anmälan behöver inte göras av en registrerad betaltjänstleverantör som bara tillhandahåller kontoinformations-tjänster.*

Uppdrag åt någon annan att utföra sådana funktioner som är av väsentlig betydelse för betaltjänstverksamheten får bara ges om betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören ansvarar för att

1. verksamheten drivs av uppdragstagaren under kontrollerade och säkerhetsmässigt betryggande former, och
2. uppdraget inte väsentligt försämrar kvaliteten på betalningsinstitutets eller den registrerade betaltjänstleverantörens internkontroll och Finansinspektionens möjligheter att övervaka att betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören följer de regler som gäller för verksamheten.

28 a §

Om ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör avser att ändra den uppdrags-

verksamhet som avses i 28 § ska institutet eller leverantören underrätta Finansinspektionen innan ändringen genomförs.

Om ändringen rör ett betalningsinstituts verksamhet i ett annat land inom EES, ska Finansinspektionen inom en månad från det att underrättelsen togs emot underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen.

29 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. beräkningen av kapitalkrav enligt 2 § första stycket,
2. hur betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska hantera medel enligt 6 §,
3. hur betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska hantera de medel för genomförandet av betalningstransaktioner som avses i 7 § andra stycket och hur stor andel av medlen hos betalningsinstitut eller registrerade betaltjänstleverantörer som omfattas av skyddskraven enligt 7 § tredje stycket,
4. vilka uppgifter som ska anses relevanta enligt 8 §, *och*
5. vad ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska iaktta och vilka krav som betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören ska uppfylla vid uppdragsavtal enligt 28 §.
4. vilka uppgifter som ska anses relevanta enligt 8 §,
5. vilka uppgifter som ska lämnas utöver vad som framgår av 19 § andra stycket, *och*
6. vad ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska iaktta och vilka krav som betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören ska uppfylla vid uppdragsavtal enligt 28 §.

4 kap.**1 §**

En betaltjänstleverantör får inte ta ut någon avgift av en betaltjänstanvändare för att tillhandahålla information enligt detta kapitel.

En betaltjänstleverantör får dock, om leverantören och betaltjänstanvändaren kommit överens om det, ta ut avgifter för information som lämnas på begäran av användaren och som är mer omfattande eller ges mer frekvent än enligt detta kapitel eller för information som ges med hjälp av andra kommunikationsmedel än de som anges i ett ramavtal.

Avgifter enligt andra stycket ska vara skäliga och motsvara betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

En betaltjänstleverantör får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla informationsmaterial som utarbetats av Europeiska kommissionen.

2 §

Om betalningsmottagaren erbjuder *en* nedsättning av en avgift vid användning av ett visst betalningsinstrument, ska mottagaren informera betalaren om detta innan betalningstransaktionen påbörjas.

Om en betaltjänstleverantör begär en avgift vid användning av ett visst betalningsinstrument, ska denne informera betaltjänstanvändaren om detta innan betalningstransaktionen påbörjas.

Betaltjänstanvändaren är skyldig att betala en sådan avgift som avses i andra stycket endast om betaltjänstleverantören informerar användaren om avgiftens fullständiga belopp innan betalningstransaktionen påbörjas.

3 §

Om valutaväxling erbjuds före påbörjandet av betalningstransaktionen och på platsen för försäljningen eller av betalningsmottagaren, ska den som erbjuder betalaren denna tjänst informera betalaren om alla avgifter för tjänsten samt den växelkurs som ska användas.

Betalaren ska godkänna valutaväxlingstjänsten innan betalningstransaktionen genomförs.

Om valutaväxling erbjuds före påbörjandet av betalningstransaktionen och *om den erbjuds i en uttagsautomat*, på platsen för försäljningen eller av betalningsmottagaren, ska den som erbjuder betalaren denna tjänst informera betalaren om alla avgifter för tjänsten samt *om den växelkurs* som ska användas.

4 a §

Innan en betalningsorder initieras ska en leverantör av betalningsinitieringstjänster utöver vad som anges i 4 § informera betalaren om

1. namnet på leverantören av betalningsinitieringstjänster,

2. besöksadressen till dess huvudkontor och, i tillämpliga fall, besöksadressen till dess ombud eller filial, etablerade i den medlemsstat där betaltjänsten erbjuds,

3. övriga kontaktuppgifter som är relevanta för kommunikation med leverantören av betalningsinitieringstjänster, och

4. kontaktuppgifter till Finansinspektionen.

4 b §

Innan ett avtal om en enstaka leverans av en kontoinformationstjänst ingås, ska en leverantör av

kontoinformationstjänster informera betaltjänstanvändaren om

1. vilka uppgifter användaren ska lämna för att kontoinformationstjänsten ska kunna utföras korrekt,

2. hur lång tid det längst tar att utföra tjänsten, och

3. de sammanlagda avgifter som användaren ska betala till leverantören för tjänsten.

Leverantören ska också ge betaltjänstanvändaren detaljerad information om avgifterna enligt första stycket, när de olika avgifterna lätt kan särskiljas och redovisas separat.

Leverantören ska också göra information enligt 10 § tillgänglig för användaren.

5 §

Information enligt 4 § ska tillhandahållas på ett lättillgängligt sätt *och* vara tydlig och lätt att förstå. Den ska vara på svenska eller på något annat språk som parterna kommer överens om.

Information enligt 4–4 a §§ ska tillhandahållas på ett lättillgängligt sätt *samt* vara tydlig och lätt att förstå. Den ska vara på svenska eller på något annat språk som parterna kommer överens om.

På begäran av betaltjänstanvändaren ska informationen tillhandahållas på papper eller något annat varaktigt medium.

6 §

Om ett avtal om en enstaka betalningstransaktion ingås på distans på begäran av betaltjänstanvändaren, och detta gör att betaltjänstleverantören inte kan uppfylla kraven i 4 och 5 §§,

Om ett avtal om en enstaka betalningstransaktion ingås på distans på begäran av betaltjänstanvändaren, och detta gör att betaltjänstleverantören inte kan uppfylla kraven i 4, 4 a och

ska dessa krav i stället uppfyllas av denne omedelbart efter det att betaltjänsten har genomförts.

5 §§, ska dessa krav i stället uppfyllas av denne omedelbart efter det att betaltjänsten har genomförts.

7 §

Så snart som möjligt efter det att en betalningsorder har tagits emot ska betalarens betaltjänstleverantör tillhandahålla betalaren följande information:

Så snart som möjligt efter det att en betalningsorder har tagits emot ska betalarens *kontoförvaltande* betaltjänstleverantör tillhandahålla betalaren följande information:

1. en uppgift som gör det möjligt att identifiera betalningstransaktionen samt, när det är lämpligt, uppgifter som avser betalningsmottagaren,
2. transaktionens belopp i den valuta som används i betalningsordern,
3. det avgiftsbelopp som betalaren ska betala till leverantören för transaktionen, och
4. datum när betalningsordern togs emot.

Leverantören ska även ge betalaren detaljerad information om avgiftsbeloppet enligt första stycket 3, när de olika avgifterna lätt kan särskiljas och redovisas separat.

Om betalningstransaktionen innebär valutaväxling ska leverantören ge betalaren information om den faktiska växelkurs eller referensväxelkurs som ska gälla för transaktionen.

7 a §

En leverantör av betalningsinitieringstjänster ska tillhandahålla betalaren följande information omedelbart efter det att en betalningsorder initierats: 1. en bekräftelse på att betalningsordern initierats med betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör,

2. en referens som gör det möjligt för betalaren att identifiera betalningstransaktionen,

3. den information som överförts tillsammans med betalningstransaktionen,

4. uppgift om betalningstransaktionens belopp, och

5. uppgift om den avgift som ska betalas till leverantören av betalningsinitieringstjänster för transaktionen.

Leverantören ska även ge betalaren detaljerad information om avgiftsbeloppet enligt första stycket 5, när de olika avgifterna lätt kan särskiljas och redovisas separat.

7 b §

När en betalningsorder initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska referensen för betalningstransaktionen göras tillgänglig för betalarens konto-förvaltande betaltjänstleverantör.

8 a §

En leverantör av betalningsinitieringstjänster ska, omedelbart efter att en betalningsorder har initierats, tillhandahålla betalningsmottagaren följande information:

1. en referens som gör det möjligt för betalningsmottagaren att identifiera betalaren och betalningstransaktionen, och

2. den information som överförts tillsammans med betalningstransaktionen.

10 §

I rimlig tid innan ett ramavtal sluts ska betaltjänstleverantören ge betaltjänstanvändaren följande information:

1. leverantörens namn och adress och, i tillämpliga fall, adress till dess ombud eller filial,

2. uppgift om att leverantören har tillstånd att tillhandahålla betaltjänster och att leverantören, dess filialer och ombud har registrerats hos behörig myndighet,

3. en beskrivning av det huvudsakliga innehållet i den betaltjänst som tillhandahålls,

4. vilka uppgifter som användaren ska uppge för att en betalningsorder ska kunna utföras korrekt,

5. hur ett godkännande att genomföra en betalningstransaktion ges samt hur det kan återkallas enligt 5 kap. 13–15 §§,

6. när en betalningsorder ska anses mottagen enligt 5 kap. 9 § första stycket,

7. tidpunkter för mottagande av en order enligt 5 kap. 9 § tredje stycket, om sådana har fastställts av leverantören,

8. hur lång tid det som längst tar att genomföra en transaktion,

9. möjligheten att avtala om begränsningar i användningen av betalningsinstrumentet enligt 19 §,

4. vilka uppgifter som användaren ska uppge för att en betalningsorder eller en kontoinformationstjänst ska kunna utföras korrekt,

5. hur ett godkännande att *initiera en betalningsorder eller* genomföra en betalningstransaktion ges samt hur det kan återkallas enligt 5 kap. 32–34 §§,

6. när en betalningsorder ska anses mottagen enligt 5 kap. 28 § första stycket,

7. tidpunkter för mottagande av en order enligt 5 kap. 28 § tredje stycket, om sådana har fastställts av leverantören,

8. hur lång tid det som längst tar att genomföra en transaktion eller en kontoinformationstjänst,

10. användarens rättigheter enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kort-

10. vilka avgifter som användaren ska betala till leverantören och, när det är tillämpligt, detaljuppgifter om dessa,

11. de räntor och växelkurser som ska tillämpas eller, om referensräntesatser och referensväxelkurser ska användas, metoden för beräkning av den faktiska räntan och relevant dag, index eller underlag för att bestämma referensräntan eller referensväxelkursen,

12. sådan omedelbar tillämpning av ändrade räntesatser eller växelkurser som kan avtalas om enligt 14 § samt de informationskrav som är förenade med detta,

13. i förekommande fall, de kommunikationsmedel som ska användas för överföring av information och underrättelser mellan parterna, inklusive tekniska krav på användarens utrustning,

14. hur ofta och på vilket sätt som information enligt denna lag ska lämnas till eller göras tillgänglig för användaren,

15. vilket språk som ska användas i ramavtalet samt på vilket språk kommunikationen

baserade betalningstransaktioner¹⁰ vid användning av kortbaserade betalningsinstrument med cobadging,

11. vilka avgifter som användaren ska betala till leverantören och, när det är tillämpligt, detaljuppgifter om dessa,

12. de räntor och växelkurser som ska tillämpas eller, om referensräntesatser och referensväxelkurser ska användas, metoden för beräkning av den faktiska räntan och relevant dag, index eller underlag för att bestämma referensräntan eller referensväxelkursen,

13. sådan omedelbar tillämpning av ändrade räntesatser eller växelkurser som kan avtalas om enligt 14 § samt de informationskrav som är förenade med detta,

14. i förekommande fall, de kommunikationsmedel som ska användas för överföring av information och underrättelser mellan parterna, inklusive tekniska krav på användarens utrustning,

15. hur ofta och på vilket sätt som information enligt denna lag ska lämnas till eller göras tillgänglig för användaren,

16. vilket språk som ska användas i ramavtalet samt på vilket språk kommunikationen

¹⁰ EUT L 123, 19.5.2015, s. 1 (Celex 32015R0751).

mellan leverantören och användaren ska ske,

16. användarens rätt att få ramavtalets villkor samt information enligt 13 §,

17. de åtgärder som användaren ska vidta för att skydda betalningsinstrumentet och hur användaren ska anmäla att ett betalningsinstrument kommit bort eller obehörigen använts,

18. i förekommande fall, under vilka omständigheter leverantören förbehåller sig rätten att spärra ett betalningsinstrument enligt 5 kap. 4 §

19. *vilket ansvar betalaren har enligt lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument.*

20. hur och inom vilken tidsfrist som användaren ska underätta leverantören om felaktigt genomförda betalningstransaktioner eller obehöriga transaktioner,

21. leverantörens ansvar för genomförande av transaktioner enligt 5 kap. 25–29 §§,

22. villkoren för återbetalning enligt 5 kap. 6–8 §§,

23. i förekommande fall, uppgift om att användaren ska anses ha godkänt de ändrade villkoren enligt 14 § om användaren inte före den dag då de föreslås träda

mellan leverantören och användaren ska ske,

17. användarens rätt att få ramavtalets villkor samt information enligt 13 §,

18. de åtgärder som användaren ska vidta för att skydda betalningsinstrumentet och hur användaren ska anmäla att ett betalningsinstrument kommit bort eller obehörigen använts,

19. *ett säkert förfarande för underrättelse om ett misstänkt eller faktiskt bedrägeri eller säkerhetshot,*

20. i förekommande fall, under vilka omständigheter leverantören förbehåller sig rätten att spärra ett betalningsinstrument enligt 5 kap. 4 §,

21. *betalarens ansvar enligt 5 kap. 51–57 §§,*

22. hur och inom vilken tidsfrist som användaren ska underätta leverantören om felaktigt genomförda betalningstransaktioner eller obehöriga transaktioner,

23. leverantörens ansvar för *initiering* eller genomförande av transaktioner enligt 5 kap. 44–48 §§,

24. villkoren för återbetalning enligt 5 kap. 25–27 §§,

25. i förekommande fall, uppgift om att användaren ska anses ha godkänt de ändrade villkoren enligt 14 § om användaren inte före den dag då de föreslås träda

i kraft underrättar leverantören om att användaren inte godkänner dem,

24. avtalets löptid,

25. om uppsägningstider och avgifter för uppsägning enligt 14 § tredje stycket eller 15 §,

26. eventuella avtalsbestämmelser om vilket lands lag som ska tillämpas för ramavtalet och om vilken domstol som är behörig, och

27. vilka förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol som finns för användaren.

i kraft underrättar leverantören om att användaren inte godkänner dem,

26. avtalets löptid,

27. om uppsägningstider och avgifter för uppsägning enligt 14 § tredje stycket eller 15 §,

28. eventuella avtalsbestämmelser om vilket lands lag som ska tillämpas för ramavtalet och om vilken domstol som är behörig, och

29. vilka förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol som finns för användaren.

11 §

Information enligt 10 § ska tillhandahållas på papper eller annat varaktigt medium, uttryckas på ett lättillgängligt sätt och vara tydlig och lätt att förstå. Den ska vara på svenska eller på annat språk som parterna kommer överens om.

Information enligt 10 § ska tillhandahållas på papper eller annat varaktigt medium, uttryckas på ett lättillgängligt sätt och vara tydlig och lätt att förstå. Den ska vara på svenska eller på annat språk som parterna kommer överens om. *Det sagda gäller inte för en leverantör av kontoinformationstjänster.*

12 §

Om ett ramavtal ingås på distans på begäran av betaltjänstanvändaren, och detta gör att betaltjänstleverantören inte kan uppfylla kraven i 10 och 11 §§, ska dessa krav i stället uppfyllas av denne omedelbart efter det att ramavtalet har ingåtts.

Om ett ramavtal ingås på distans på begäran av betaltjänstanvändaren, och detta gör att betaltjänstleverantören inte kan uppfylla kraven i 10 och 11 §§, ska dessa krav i stället uppfyllas av denne omedelbart efter det att ramavtalet har ingåtts. *Det sagda gäller inte för en*

*leverantör av kontoinformations-
tjänster.*

13 §

Betaltjänstanvändaren har under avtalsförhållandet alltid rätt att på begäran få avtalsvillkoren för ramavtalet samt den information som anges i 10 § i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för användaren.

Betaltjänstanvändaren har under avtalsförhållandet alltid rätt att på begäran få avtalsvillkoren för ramavtalet samt den information som anges i 10 § i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för användaren. *Det sagda gäller inte för ramavtal som avser tillhandahållande av kontoinformationstjänster.*

15 §

Betaltjänstanvändaren får säga upp ramavtalet med omedelbar verkan, såvida inte parterna har kommit överens om en uppsägningstid. Betaltjänstleverantören får inte göra gällande en längre uppsägningstid för användaren än en månad.

Om leverantören säger upp ett ramavtal som ingåtts på obestämd tid, ska uppsägningstiden vara minst två månader.

Ett ramavtal ska kunna sägas upp avgiftsfritt av användaren efter *tolv månader*.

Ett ramavtal ska kunna sägas upp avgiftsfritt av användaren efter *sex månader*.

När leverantören får ta ut en avgift för uppsägningen, ska avgiften motsvara de faktiska kostnader som uppsägningen medför för leverantören. Periodiska avgifter för betaltjänster ska betalas endast för tiden fram till det att avtalet upphör att gälla. Om sådana avgifter har betalats i förskott, ska de återbetalas i motsvarande omfattning.

5 kap.

1 §

En betaltjänstleverantör får inte ta ut någon avgift av en betaltjänstanvändare för fullgörandet av sin informationsskyl-

En betaltjänstleverantör får inte ta ut någon avgift av en betaltjänstanvändare för fullgörandet av sin informationsskyl-

dighet samt av skydds- och korri- geringsåtgärder enligt detta kapi- tel förutom i de fall som anges i 10, 15 och 23 §§. När avgifter får tas ut enligt någon av dessa be- stämmelser ska de vara skäligen och motsvara betaltjänstleveran- törens faktiska kostnader.

Om en betalningstransaktion inte medför någon valutaväxling, ska betalaren och betalningsmottagaren betala de avgifter som deras respektive betaltjänstleverantör tar ut.

Betaltjänstleverantören får inte hindra en betalningsmottagare från att erbjuda betalaren en nedsättning vid användning av ett visst betalningsinstrument.

En betalningsmottagare får inte ta ut någon avgift av betalaren vid användning av ett betalningsinstrument.

2 §¹¹

För elektroniska pengar och sådana betalningsinstrument som avses i 4 kap. 19 § första stycket får betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren i ramavtal komma överens om

1. att leverantören inte behöver underrätta användaren att betalningsordern har avvisats, om det av sammanhanget klart framgår att den inte har utförts,

2. att betalaren inte får återkalla betalningsordern efter att ha godkänt att den genomförs,

3. andra tidsgränser för ge- nomförandet än de som anges i 18–22 §§, eller

3. andra tidsgränser för ge- nomförandet än de som anges i 37–41 §§, eller

4. att det inte ska vara möjligt att spärra betalningsinstrumentet.

3 §

En betalningstransaktion ska betraktas som godkänd om beta- laren har lämnat sitt samtycke till att den genomförs.

En betalningstransaktion ska betraktas som godkänd om beta- laren har lämnat sitt samtycke till att den genomförs. *Betalaren kan lämna sitt samtycke direkt till*

¹¹ Senaste lydelse 2011:775.

sin kontoförvaltande betaltjänstleverantör, via betalningsmottagaren eller via en leverantör av betalningsinstitieringstjänster.

Beltjänstleverantörens skyldigheter avseende betalningsinstrument

Beltjänstleverantörens respektive beltjänstanvändarens skyldigheter avseende ett betalningsinstrument

5 §

Beltjänstleverantören ska

1. se till att *den personliga koden* till betalningsinstrumentet inte görs *tillgänglig* av leverantören för andra än den beltjänstanvändare som har rätt att använda betalningsinstrumentet,

2. inte skicka betalningsinstrument till någon som inte har beställt det, förutom då ett betalningsinstrument som redan innehas av användaren ska ersättas,

3. se till att användare när som helst har möjlighet att på lämpligt sätt anmäla till leverantören att ett betalningsinstrument har kommit bort eller obehörigen använts eller begära att en spärr hävs enligt 4 § fjärde stycket, och

4. förhindra användning av betalningsinstrumentet när en anmälan enligt 3 har lämnats.

1. se till att *villkoren för utgivning och användning av betalningsinstrument är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella,*

2. se till att *de personaliserade behörighetsfunktioner som är knutna till betalningsinstrumentet inte görs tillgängliga* av leverantören för andra än den beltjänstanvändare som har rätt att använda betalningsinstrumentet,

3. inte skicka betalningsinstrument till någon som inte har beställt det, förutom då ett betalningsinstrument som redan innehas av användaren ska ersättas,

4. se till att användare när som helst har möjlighet att på lämpligt sätt anmäla till leverantören att ett betalningsinstrument har kommit bort eller obehörigen använts eller begära att en spärr hävs enligt 4 § fjärde stycket, och

5. förhindra användning av betalningsinstrumentet när en anmälan enligt 4 har lämnats.

En betaltjänstleverantör ska under 18 månader efter det att en anmälan eller en begäran enligt första stycket 3 lämnats bevara information som gör det möjligt för betaltjänstanvändaren att visa att en anmälan eller begäran har lämnats. Sådan information ska lämnas till användaren om användaren begär det.

En betaltjänstleverantör ska under 18 månader efter det att en anmälan eller en begäran enligt första stycket 4 lämnats bevara information som gör det möjligt för betaltjänstanvändaren att visa att en anmälan eller begäran har lämnats. Sådan information ska lämnas till användaren om användaren begär det.

En anmälan enligt första stycket 3 ska vara avgiftsfri för användaren. Betaltjänstleverantören får endast ta ut avgift för de ersättningskostnader som uppkommit till följd av att betalningsinstrumentet förkommit eller använts obehörigen.

6 §

Betaltjänstanvändaren är skyldig att

1. skydda de personifierade behörighetsfunktioner som är knutna till betalningsinstrumentet,

2. vid vetskap om att betalningsinstrumentet kommit bort eller obehörigen använts snarast anmäla detta till betaltjänstleverantören, och

3. i övrigt följa de villkor som enligt kontoavtalet gäller för användning av betalningsinstrumentet.

*Rätten att använda betalnings-
initieringstjänster och de olika
betaltjänstleverantörernas
skyldigheter i samband med
tillhandahållandet av dessa
tjänster*

7 §

En betaltjänstanvändare har rätt att utnyttja betalningsinitieringstjänster om det berörda betalkontot är tillgängligt online. Rätten att utnyttja betalningsinitieringstjänster ska vara oberoende av om det finns ett avtal om detta mellan leverantören av betalningsinitieringstjänster och den kontoförvaltande betaltjänstleverantören.

8 §

En leverantör av betalningsinitieringstjänster får inte

1. vid någon tidpunkt inneha betalarens medel i samband med tillhandahållandet av en betalningsinitieringstjänst,

2. lagra känsliga betalningsuppgifter som tillhör betaltjänstanvändaren,

3. begära andra uppgifter av betaltjänstanvändaren än sådana som krävs för att tillhandahålla betalningsinitieringstjänster,

4. använda, ha tillgång till eller lagra uppgifter för andra ändamål än för att tillhandahålla den betalningsinitieringstjänst som uttryckligen begärs av betalaren, eller

5. ändra beloppet, betalaren eller något annat inslag i transaktionen.

9 §

En leverantör av betalningsinitieringstjänster ska

1. se till att betaltjänstanvändarens personaliserade behörighetsfunktioner inte är tillgängliga för andra än användaren och utgivaren av de personaliserade behörighetsfunktionerna samt att de överförs på ett säkert och effektivt sätt, och

2. se till att eventuell övrig information om betaltjänstanvändaren som leverantören har fått när den tillhandahåller betalningsinitieringstjänsten endast lämnas till betalningsmottagaren och endast med betaltjänstanvändarens uttryckliga godkännande.

10 §

En leverantör av betalningsinitieringstjänster ska identifiera sig gentemot betaltjänstanvändarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör varje gång en betalning initieras.

11 §

När en betalare har godkänt en betalningstransaktion i enlighet med 5 kap. 3 § ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ge leverantören av betalningsinitieringstjänster all information

om initieringen och genomförandet av betalningstransaktionen som är tillgänglig för den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. Informationen ska lämnas omedelbart efter det att betalningsordern har tagits emot från leverantören av betalningsinitieringstjänster.

12 §

Endast om det finns objektiva skäl för det får den kontoförvaltande betaltjänstleverantören behandla en betalningsorder som överförs via en leverantör av betalningsinitieringstjänster på ett annat sätt i fråga om val av tidpunkt, prioritering eller avgifter än en betalningsorder som betalaren överför direkt.

13 §

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och leverantören av betalningsinitieringstjänster ska kommunicera på ett säkert sätt med varandra. Leverantören av betalningsinitieringstjänster ska kommunicera på ett säkert sätt även med betalaren och betalningsmottagaren.

*Rätten att använda konto-
informationstjänster och de
olika betaltjänstleverantörernas
skyldigheter i samband med
tillhandahållandet av dessa
tjänster*

14 §

En betaltjänstanvändare har rätt att utnyttja kontoinformationstjänster om det berörda betalkontot är tillgängligt online. Rätten att utnyttja kontoinformationstjänster ska vara oberoende av om det finns ett avtal om detta mellan leverantören av kontoinformationstjänster och den kontoförvaltande betaltjänstleverantören.

15 §

En leverantör av kontoinformationstjänster får

1. endast tillhandahålla tjänster med betaltjänstanvändarens uttryckliga godkännande,

2. inte begära känsliga betalningsuppgifter som är kopplade till betalkontot, och

3. inte använda, ha tillgång till eller lagra uppgifter för några andra ändamål än för att genomföra den kontoinformationstjänst som betaltjänstanvändaren uttryckligen har begärt.

16 §

En leverantör av kontoinformationstjänster ska

1. säkerställa att betaltjänst-

*användarens personliga be-
hörighetsfunktioner, inte är till-
gängliga för andra än användaren
och utgivaren av de personali-
serade behörighetsuppgifterna och
att dessa uppgifter på ett säkert och
effektivt sätt överförs genom leve-
rantören av kontoinformations-
tjänster,*

*2. för varje kommunikations-
session identifiera sig gentemot
den kontoförvaltande betaltjänst-
leverantören, och*

*3. endast ha tillgång till infor-
mation från angivna betalkonton
och dithörande betalningstrans-
aktioner.*

17 §

*Den kontoförvaltande betal-
tjänstleverantören får inte behand-
la en begäran om uppgifter som
överförs via en leverantör av
kontoinformationstjänster på ett
annat sätt än en begäran direkt
från betaltjänstanvändaren om
det saknas objektiva skäl för en
sådan behandling.*

18 §

*Den kontoförvaltande betal-
tjänstleverantören och leverantör-
en av kontoinformationstjänster
ska kommunicera på ett säkert sätt
med varandra.*

Möjlighet att vägra tillgång till betalkonto

19 §

En kontoförvaltande betal-tjänstleverantör får vägra en leverantör av betalningsinitierings-tjänster eller av kontoinformationstjänster tillgång till ett betalkonto om den kontoförvaltande leverantören kan styrka att leverantören av betalningsinitierings-tjänster eller leverantören av kontoinformationstjänster har obehörig tillgång till betalkontot.

En kontoförvaltande betal-tjänstleverantör som vägrar en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller av kontoinformationstjänster tillgång till ett betalkonto enligt första stycket ska på avtalat sätt informera betalaren om att tillgång till betalkontot har vägrats och om skälen till detta.

Betalaren ska informeras innan tillgång till betalkontot vägras eller så snart som möjligt efter det att tillgång vägrats. Någon information till betalaren får dock inte lämnas om det skulle vara oförenligt med annan lag eller om det är motiverat av säkerhetsskäl att inte göra detta.

Den kontoförvaltande betal-tjänstleverantören ska medge tillgång till betalkontot så snart det inte längre finns skäl att vägra sådan tillgång.

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska omedelbart meddela Finansinspektionen om en leverantör av betalningsinitieringsjänster eller av kontoinformationstjänster har vägrats tillgång till ett betalkonto enligt första stycket och om skälen till detta.

Besked om tillgängliga medel

20 §

En kontoförvaltande betaltjänstleverantör ska på begäran av en betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument, omedelbart ge besked huruvida det belopp som krävs för genomförande av en kortbaserad betalningstransaktion är tillgängligt på betalarens betalkonto om

1. betalarens betalkonto är tillgängligt online vid tidpunkten för begäran, och

2. betalaren uttryckligen innan den första begäran görs har godkänt att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören lämnar ett sådant besked.

En begäran som avses i första stycket ska besvaras med antingen ja eller nej och ger inte den kontoförvaltande betaltjänstleverantören rätt att reservera medel på betalarens betalkonto.

På begäran av betalaren ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören underrätta betalaren

om identiteten på den betaltjänstleverantör som begärt ett besked som avses i första stycket samt om det svar som lämnats.

21 §

En betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument får begära ett sådant besked som avses i 20 § om

1. betalaren uttryckligen har godkänt att en sådan begäran görs,

2. betalaren har initierat betalningstransaktionen med användning av ett kortbaserat betalningsinstrument som getts ut av betaltjänstleverantören, och

3. betaltjänstleverantören autentiserar sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören före varje begäran om besked.

Den betaltjänstleverantör som begär besked enligt första stycket får inte lagra eller använda det svar som den kontoförvaltande leverantören lämnat för andra syften än för att genomföra den enskilda betalningstransaktionen.

22 §

En betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument ska kommunicera på ett säkert sätt med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören.

23 §

Bestämmelserna i 20–22 §§ gäller inte för betalningstransaktioner som initieras genom kortbaserade betalningsinstrument där elektroniska pengar enligt definitionen i 1 kap. 2 § 2 lag (2011:755) om elektroniska pengar lagras.

Reservering av medel

24 §

Om en kortbaserad betalningstransaktion initieras av eller via betalningsmottagaren och det exakta beloppet inte är känt vid tidpunkten för betalarens godkännande av genomförandet av betalningstransaktionen får betalarens betaltjänstleverantör reservera medel på betalarens betalkonto för täckning av transaktionen endast om betalaren har godkänt det exakta belopp som reservationen avser.

Betalarens betaltjänstleverantör ska frigöra de medel som enligt första stycket har reserverats på betalarens betalkonto utan onödigt dröjsmål efter att ha tagit emot information om betalningstransaktionens exakta belopp och senast så snart som möjligt efter mottagandet av betalningsordern.

25 §

En betalare har rätt till återbetalning från sin betaltjänstleverantör om betalningstransaktionen initierats av eller via betalningsmottagaren, och

1. betalningstransaktionens exakta belopp inte angavs i samband med att den godkändes, och

2. betalningstransaktionens belopp överstiger det belopp som betalaren rimligen kunde ha förväntat sig med hänsyn till sitt tidigare utgiftsmönster, villkoren i ramavtalet och andra relevanta omständigheter.

På begäran av betaltjänstleverantören ska betalaren informera leverantören om sådana omständigheter som avses i första stycket 2. Återbetalningen ska uppgå till hela beloppet av den genomförda transaktionen.

På begäran av betaltjänstleverantören ska betalaren informera leverantören om sådana omständigheter som avses i första stycket 2. Återbetalningen ska uppgå till hela beloppet av den genomförda transaktionen. *Valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet debiterades kontot.*

Om betalaren och betaltjänstleverantören har avtalat om att en referensväxelkurs ska tillämpas på betalningstransaktionen, och den avtalade referensväxelkursen har använts, får betalaren inte hävda att förutsättningarna i första stycket 2 är uppfyllda på grund av den växelkurs som tillämpats.

För autogireringar som omfattas av artikel 1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009¹² har betalaren

¹² EUT L 94,30.3.2012, s. 22 (Celex 32012R0260).

en ovillkorlig rätt till återbetalning inom de tidsfrister som följer av 27 §.

29 §

En betaltjänstleverantör som vägrar att utföra en betalningsorder ska underrätta betaltjänst-användaren om detta på avtalat sätt snarast möjligt och senast inom de tidsfrister som anges i 18 och 19 §§. Av underrättelsen ska framgå

En betaltjänstleverantör som vägrar att utföra en betalningsorder *eller initiera en betalningstransaktion* ska underrätta betaltjänst-användaren om detta på avtalat sätt snarast möjligt och senast inom de tidsfrister som anges i 37 och 38 §§. Av underrättelsen ska framgå

1. om möjligt, skälen för vägran, och
2. vilket förfarande som tillämpas för att rätta till fel som kan ha föranlett vägran.

Betaltjänstleverantören får ta ut en avgift för en underrättelse enligt första stycket om

1. det finns skälig grund för vägran, och
2. leverantören får ta ut sådan avgift enligt ett ramavtal med betaltjänst-användaren.

30 §

Om villkoren i betaltjänst-leverantörens ramavtal med betalaren är uppfyllda, får betalarens betaltjänstleverantör inte vägra att utföra en godkänd betalningsorder, oavsett om den har initierats av betalaren, eller betalningsmottagaren såvida inte utförandet av betalningsordern skulle strida mot annan lag.

Om villkoren i betaltjänst-leverantörens ramavtal med betalaren är uppfyllda, får betalarens betaltjänstleverantör inte vägra att utföra en godkänd betalningsorder, oavsett om den har initierats av betalaren, eller betalningsmottagaren såvida inte utförandet av betalningsordern skulle strida mot annan lag. *Detsamma gäller om betalningsordern har initierats av en leverantör av betalningsinitierings-tjänster.*

31 §

Vid tillämpning av 18, 19 och 25–29 §§ ska en betalningsorder som betaltjänstleverantören har vägrat att utföra anses inte ha blivit mottagen av leverantören.

Vid tillämpning av 37, 38 och 44–48 §§ ska en betalningsorder som betaltjänstleverantören har vägrat att utföra anses inte ha blivit mottagen av leverantören.

33 §

När en betalningstransaktion initieras av eller via betalningsmottagaren får betalaren inte återkalla betalningsordern efter det att *denne har överfört ordern* eller gett sitt godkännande till att genomföra transaktionen till mottagaren.

När en betalningstransaktion *initieras av en leverantör av betalningsinitieringstjänster* eller av eller via betalningsmottagaren får betalaren inte återkalla betalningsordern efter det att *betalaren har gett sitt godkännande att initiera betalningstransaktionen till leverantören av betalningsinitieringstjänster* eller gett sitt godkännande till att genomföra transaktionen till mottagaren.

Vid autogiro får betalaren, trots första stycket och utan att det påverkar rätten till återbetalning, återkalla betalningsordern senast i slutet av den bankdag som föregår den dag som avtalats för debitering av medlen.

Om en betaltjänstanvändare och en betaltjänstleverantör har avtalat enligt 9 § om den tidpunkt vid vilken en betalningsorder ska anses vara mottagen, får användaren trots första stycket återkalla en betalningsorder senast i slutet av den bankdag som föregår den avtalade dagen.

Om en betaltjänstanvändare och en betaltjänstleverantör har avtalat enligt 28 § om den tidpunkt vid vilken en betalningsorder ska anses vara mottagen, får användaren trots första stycket återkalla en betalningsorder senast i slutet av den bankdag som föregår den avtalade dagen.

34 §

Efter de tidpunkter som anges i 13 och 14 §§ får betalningsordern återkallas endast om detta har avtalats mellan betaltjänst-

Efter de tidpunkter som anges i 32 och 33 §§ får betalningsordern återkallas endast om detta har avtalats mellan betaltjänst-

användaren och *dennes betal-tjänstleverantör*. För att återkallelse efter de tidpunkter som anges i 14 § första och andra styckena ska få ske, krävs även att betalningsmottagaren godkänner återkallelsen.

användaren och *de berörda betal-tjänstleverantörerna*. För att återkallelse efter de tidpunkter som anges i 33 § första och andra styckena ska få ske, krävs också att betalningsmottagaren godkänner återkallelsen.

36 §

Bestämmelserna i 18–22 §§ gäller för betalningstransaktioner i Sverige som genomförs i euro eller i svenska kronor.

Bestämmelserna i 18–22 §§ gäller också för betalningstransaktioner där det sker en växling mellan euro och svenska kronor, om

1. växlingen sker i Sverige, och
2. när det gäller en transaktion till eller från ett annat land, överföringen av medlen mellan länderna sker i euro.

Bestämmelserna i 18–22 §§ är även tillämpliga på andra betalningstransaktioner än de som anges i första och andra styckena.

Bestämmelserna i 18, 19, 21 och 22 §§ är dock inte tillämpliga, om annat har avtalats mellan betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören. Om användaren och leverantören, med avvikelse från 18 § första stycket, avtalar om när kreditering av betalningsmottagarens leverantörs konto senast ska ske, får tidpunkten inte vara senare än fyra bankdagar efter det att betalningsordern mottagits enligt 19 §.

Bestämmelserna i 37–41 §§ gäller för betalningstransaktioner i Sverige som genomförs i euro eller i svenska kronor.

Bestämmelserna i 37–41 §§ gäller också för betalningstransaktioner där det sker en växling mellan euro och svenska kronor, om

Bestämmelserna i 37–41 §§ är även tillämpliga på andra betalningstransaktioner än de som anges i första och andra styckena.

Bestämmelserna i 37, 38, 40 och 41 §§ är dock inte tillämpliga, om annat har avtalats mellan betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören. Om användaren och leverantören, med avvikelse från 37 § första stycket, avtalar om när kreditering av betalningsmottagarens leverantörs konto senast ska ske, får tidpunkten inte vara senare än fyra bankdagar efter det att betalningsordern mottagits enligt 38 §.

37 §

När en betalningsorder har mottagits enligt 9 §, ska betalarens betaltjänstleverantör se till att betalningstransaktionens belopp krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto senast vid slutet av nästföljande bankdag.

För betalningstransaktioner som initierats på papper får betaltjänstleverantören förlänga tiden med en bankdag.

När en betalningsorder har mottagits enligt 28 §, ska betalarens betaltjänstleverantör se till att betalningstransaktionens belopp krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto senast vid slutet av nästföljande bankdag.

39 §

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska valutera och göra betalningstransaktionens belopp tillgängligt på mottagarens betalkonto.

Valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens betalkonto ska vara senast den bankdag då betalningstransaktionens belopp krediteras mottagarens betaltjänstleverantörs konto.

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska säkerställa att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande så snart som möjligt efter det att beloppet krediteras mottagarens leverantörs konto.

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska säkerställa att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande så snart som möjligt efter det att beloppet krediteras mottagarens leverantörs konto *när det hos leverantören*

1. inte görs någon valutaväxling, eller

2. görs en växling mellan euro och en medlemsstats valuta eller mellan två medlemsstaters valutor.

Tredje stycket gäller även betalningar inom en och samma betaltjänstleverantör.

Valuteringsdagen för debitering av betalarens betalkonto infaller tidigast när betalningstransaktionens belopp debiteras detta betalkonto.

För autogiro gäller att en betalningsorder ska lämnas i sådan tid att betalningstransaktionen kan slutföras på den överenskomna förfallodagen.

40 §

Om betalningsmottagaren inte har något betalkonto hos betaltjänstleverantören som tar emot medlen, ska denne göra dem tillgängliga för mottagaren inom den tid som anges i 18 och 19 §§.

Om betalningsmottagaren inte har något betalkonto hos betaltjänstleverantören som tar emot medlen, ska denne göra dem tillgängliga för mottagaren inom den tid som anges i 37 och 38 §§.

42 §

Om en betalningsorder utförts med hjälp av en unik identifikationskod, ska betalningsordern anses ha utförts korrekt i förhållande till den betalningsmottagare som angetts i identifikationskoden.

Om den unika identifikationskod som angetts av betaltjänstanvändaren är felaktig, ska betaltjänstleverantören inte vara ansvarig enligt 25–29 §§ för att betalningstransaktionen inte har genomförts eller för brister i genomförandet av transaktionen.

Betaltjänstleverantören till den betaltjänstanvändare som lämnade betalningsordern ska dock vidta skäligen åtgärder för att få tillbaka de medel som betalningstransaktionen avsåg. Leverantören får ta ut en avgift av användaren för de åtgärder som vidtas, om ett ramavtal med användaren medger det.

Om den unika identifikationskod som angetts av betaltjänstanvändaren är felaktig, ska betaltjänstleverantören inte vara ansvarig enligt 44–48 §§ för att betalningstransaktionen inte har genomförts eller för brister i genomförandet av transaktionen.

Betaltjänstleverantören till den betaltjänstanvändare som lämnade betalningsordern ska dock vidta skäligen åtgärder för att få tillbaka de medel som betalningstransaktionen avsåg. Leverantören får ta ut en avgift av användaren för de åtgärder som vidtas, om ett ramavtal med användaren medger det. *Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska bistå i detta arbete och lämna all relevant information för att medlen ska kunna återfås.*

Om det inte är möjligt att återfå de medel som betalningstransaktionen avsåg ska betaltjänstleverantören till den betaltjänstanvändare som lämnade betalningsordern på skriftlig begäran förse betaltjänstanvändaren med all relevant information som denne behöver för att återvinna medlen på rättslig väg.

44 §

Betalarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot betalaren för att en betalningsorder som betalaren har initierat utförs korrekt.

Om betalarens betaltjänstleverantör kan styrka att mottagarens leverantör har tagit emot betalningstransaktionens belopp enligt 18 §, ansvarar mottagarens leverantör gentemot mottagaren för att transaktionen genomförs korrekt.

Om betalarens betaltjänstleverantör kan styrka att mottagarens leverantör har tagit emot betalningstransaktionens belopp enligt 37 §, ansvarar mottagarens leverantör gentemot mottagaren för att transaktionen genomförs korrekt.

45 §

Om betalarens betaltjänstleverantör ansvarar för genomförandet av en betalningstransaktion enligt 25 § första stycket, ska leverantören utan onödigt dröjsmål återbetala beloppet i en transaktion som inte genomförts eller genomförts bristfälligt till betalaren eller återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som det skulle ha haft om den bristfälligt genomförda transaktionen inte hade ägt rum.

Om betalarens betaltjänstleverantör ansvarar för genomförandet av en betalningstransaktion enligt 44 § första stycket, ska leverantören utan onödigt dröjsmål återbetala beloppet i en transaktion som inte genomförts eller genomförts bristfälligt till betalaren eller återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som det skulle ha haft om den bristfälligt genomförda transaktionen inte hade ägt rum. *Valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto får*

Om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ansvarar för genomförandet av en transaktion enligt 25 § *andra stycket* ska leverantören så snart som möjligt ställa transaktionens belopp till betalningsmottagarens förfogande eller kreditera mottagarens betalkonto med motsvarande belopp.

Om en betalare har initierat en betalningsorder, och betalningstransaktionen inte genomförs eller genomförs bristfälligt, ska betalarens betaltjänstleverantör på begäran av betalaren så snart som möjligt försöka spåra betalningstransaktionen och underrätta betalaren om resultatet.

inte infalla senare än den dag då beloppet debiterades kontot.

Om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ansvarar för genomförandet av en transaktion enligt 44 § *andra stycket* ska leverantören så snart som möjligt ställa transaktionens belopp till betalningsmottagarens förfogande eller kreditera mottagarens betalkonto med motsvarande belopp. *Valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt.*

När en betalningstransaktion genomförs för sent ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, på begäran av betalarens betaltjänstleverantör se till att valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens konto inte infaller senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om betalningstransaktionen hade genomförts korrekt.

Om en betalare har initierat en betalningsorder, och betalningstransaktionen inte genomförs eller genomförs bristfälligt, ska betalarens betaltjänstleverantör på begäran av betalaren så snart som möjligt försöka spåra betalningstransaktionen och underrätta betalaren om resultatet. *Detta ska vara avgiftsfritt för betalaren.*

46 §

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot mottagaren för att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande enligt 20 § och för att en betalningsorder som initierats av eller via mottagaren överförs korrekt till betalarens betaltjänstleverantör i enlighet med 19 §.

En betaltjänstleverantör som är ansvarig enligt första stycket och har försökt utföra en betalningsorder ska så snart som möjligt överföra den berörda betalningsordern på nytt till betalarens betaltjänstleverantör.

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot mottagaren för att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande enligt 39 § och för att en betalningsorder som initierats av eller via mottagaren överförs korrekt till betalarens betaltjänstleverantör i enlighet med 38 §.

Om en betalningsorder överförs sent ska beloppet valutas på betalningsmottagarens betalkonto senast den dag då beloppet skulle ha valuterats om betalningstransaktionen hade genomförts korrekt.

47 §

Betalarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot betalaren för en inte genomförd eller bristfälligt genomförd betalningstransaktion som initierats av eller via betalningsmottagaren, utom då mottagarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot mottagaren enligt 27 §.

En betalares betaltjänstleverantör som är ansvarig enligt första stycket ska återbetala betalningstransaktionens belopp till betalaren eller återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som det skulle ha

Betalarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot betalaren för en inte genomförd eller bristfälligt genomförd betalningstransaktion som initierats av eller via betalningsmottagaren, utom då mottagarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot mottagaren enligt 46 §.

En betalares betaltjänstleverantör som är ansvarig enligt första stycket ska återbetala betalningstransaktionens belopp till betalaren eller återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som det skulle ha

haft om den bristfälligt genomförda transaktionen inte hade ägt rum.

Om en betalningstransaktion initierats av eller via betalningsmottagaren, och transaktionen inte genomförs eller genomförs bristfälligt, ska mottagarens betaltjänstleverantör på begäran av mottagaren så snart som möjligt försöka spåra betalningstransaktionen och underrätta mottagaren om resultatet.

haft om den bristfälligt genomförda transaktionen inte hade ägt rum. *Valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto ska infalla senast den dag då beloppet debiterades kontot.*

Om betalarens betaltjänstleverantör kan visa att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör har tagit emot betalningstransaktionens belopp vid en för sent genomförd betalningstransaktion ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör valutera beloppet på betalningsmottagarens betalkonto senast den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt.

Om en betalningstransaktion initierats av eller via betalningsmottagaren, och transaktionen inte genomförs eller genomförs bristfälligt, ska mottagarens betaltjänstleverantör på begäran av mottagaren så snart som möjligt försöka spåra betalningstransaktionen och underrätta mottagaren om resultatet. *Detta ska vara avgiftsfritt för mottagaren.*

49 §

Betaltjänstleverantören får kräva att betaltjänstanvändaren ansvarar för betalningstransaktionens belopp, om användaren inte underrättar leverantören utan onödigt dröjsmål efter att ha fått vetskap om att transaktionen genomförts på ett felaktigt sätt. Detsamma gäller om leverantören har lämnat information om transaktionen till användaren eller gjort informationen tillgänglig för denne enligt bestämmelserna i 4 kap. och användaren inte underrättar leverantören inom 13 månader från det att beloppet belastat kontot.

Det är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som ska underrättas enligt första stycket även om en leverantör av betalningsinitieringstjänster har initierat den felaktigt genomförda betalningstransaktionen.

50 §

Om en betalningstransaktion inte har genomförts eller genomförts bristfälligt och den har initierats av betalaren via en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören betala tillbaka beloppet i betalningstransaktionen till betalaren eller återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som det skulle ha haft om den bristfälligt genomförda betalningstransaktionen inte hade ägt rum. Detta ska inte påverka tillämpningen av 42 § andra, tredje och fjärde styckena och 49 §.

Ansvar för obehöriga transaktioner

51 §

Om det har genomförts en obehörig transaktion från betalarens betalkonto ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören, om inget annat följer av 52–56 §§, omedelbart eller senast i slutet av den bankdag som inträffar efter det att betaltjänst-

leverantören har fått kännedom om transaktionen betala tillbaka ett belopp som motsvarar transaktionen. Leverantören ska återställa det debiterade betalkontot till den ställning som skulle ha förelegat om den obehöriga transaktionen inte hade ägt rum. Valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet debiterades.

Om leverantören har rimlig anledning att misstänka att betalaren genom svikligt handlande har bidragit till den obehöriga transaktionen, och skriftligen informerar Finansinspektionen om detta, har leverantören dock alltid rätt till en skälig tid för att undersöka transaktionen innan återbetalningen ska göras.

Det är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som ska återbetala beloppet enligt första stycket även om en leverantör av betalningsinitieringstjänster har initierat den obehöriga transaktionen.

52 §

Om en obehörig transaktion har kunnat genomföras till följd av att ett betalningsinstrument kommit bort eller använts obehörigen, får betaltjänstleverantören kräva att betalaren står för beloppet, dock högst 400 kronor.

Första stycket gäller inte om

betalaren inte kunnat upptäcka att betalningsinstrumentet kommit bort eller använts obehörigen innan den obehöriga transaktionen genomfördes, eller om någon på betaltjänstleverantörens sida har orsakat den förlust som uppkommit till följd av den obehöriga transaktionen.

53 §

Om en obehörig transaktion har kunnat genomföras till följd av att en skyldighet enligt 6 § åsidosatts genom grov oaktsamhet, ansvarar betalaren för hela beloppet.

Är betalaren konsument är ansvaret enligt första stycket begränsat till högst 12 000 kronor. Har betalaren handlat särskilt klandervärt, ansvarar han eller hon dock för hela beloppet.

54 §

Oavsett vad som föreskrivs i 52 och 53 §§, ska betalaren inte ansvara för något belopp som har belastat kontot efter det att han eller hon har anmält till betaltjänstleverantören att betalningsinstrumentet ska spärras. Detta gäller dock inte om betalaren genom svikligt handlande har bidragit till den obehöriga transaktionen.

55 §

Om betalarens betaltjänstleverantör inte har krävt stark kundautentisering ska den stå för hela beloppet för en obehörig transaktion. Detta gäller dock inte om betalaren genom svikligt handlande har bidragit till den obehöriga transaktionen.

Om betalningsmottagaren eller dennes betaltjänstleverantör inte har godtagit stark kundautentisering ska de ersätta betalarens betaltjänstleverantör för den förlust som drabbat leverantören enligt första stycket.

56 §

Betalaren ansvarar för hela beloppet om han eller hon inte underrättar betaltjänstleverantören utan onödigt dröjsmål efter att ha fått vetskap om den obehöriga transaktionen. Detsamma gäller om betaltjänstleverantören har lämnat betalaren information om transaktionen och betalaren inte underrättar betaltjänstleverantören inom tretton månader från det att beloppet belastat kontot.

Det är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som ska underrättas enligt första stycket även om en leverantör av betalningsinitieringstjänster har initierat den obehöriga transaktionen.

57 §

Om även någon annan än betalaren är behörig enligt kontoavtalet att använda ett betalningsinstrument, ska, vid bedömningen enligt 51–56 §§ av om betalaren ansvarar för något belopp, den andra personens handlande räknas som om betalaren själv hade handlat.

58 §

Om en betalningstransaktion inte genomförs, genomförs bristfälligt eller genomförs obehörigen och felet är hänförligt till en betaltjänstleverantör eller mellanhand som inte är ansvarig gentemot betaltjänstanvändare enligt 25–29 §§ har den leverantör som ansvarar gentemot en användare enligt dessa bestämmelser rätt till ersättning av den leverantör eller mellanhand som orsakade att transaktionen inte genomfördes eller genomfördes bristfälligt.

Ersättningen ska motsvara de förluster, inbegripet belopp som betalats till betaltjänstanvändare, som uppkommit hos betaltjänstleverantören enligt 25–29 §§.

Om en betalningstransaktion inte genomförs, genomförs bristfälligt eller genomförs obehörigen och felet är hänförligt till en betaltjänstleverantör eller mellanhand som inte är ansvarig gentemot betaltjänstanvändare enligt 44–48 §§ eller 51–55 §§ har den leverantör som ansvarar gentemot en användare enligt dessa bestämmelser rätt till ersättning av den leverantör eller mellanhand som orsakade att transaktionen inte genomfördes eller genomfördes bristfälligt. *Rätten till ersättning omfattar även fall där den betaltjänstleverantör som har orsakat felet har underlåtit att tillämpa stark kundautentisering.*

Ersättningen ska motsvara de förluster, inbegripet belopp som betalats till betaltjänstanvändare, som uppkommit hos betaltjänstleverantören enligt 44–48 §§ och 51–55 §§.

59 §

Om en leverantör av betalningsinitieringstjänster är ansvarig för en betalningstransaktion som inte har genomförts eller genomförts bristfälligt eller för en obehörig betalningstransaktion ska leverantören omedelbart ersätta den kontoförvaltande betaltjänstleverantören för de förluster, inbegripet belopp som betalats till betaltjänstanvändaren, som uppkommit hos betaltjänstleverantören enligt 44–48 §§ eller 51–55 §§.

61 §

Bestämmelserna i detta kapitel får inte frångås till nackdel för en betaltjänstanvändare.

Första stycket hindrar dock inte att en betaltjänstleverantör kommer överens med en betaltjänstanvändare som inte är konsument om avvikelser från bestämmelserna i 1 § första stycket, 1 § första stycket, 6–8 §§, 13–15 §§ och 25–30 §§.

Första stycket hindrar dock inte att en betaltjänstleverantör kommer överens med en betaltjänstanvändare som inte är konsument om avvikelser från bestämmelserna i 1 § första stycket, 25–27 §§, 32–34 §§, 44–49 §§ och 51–55 §§.

5 a kap. Operativa risker och stark kundautentisering

Hantering av operativa risker

1 §

Beltjänstleverantörer ska ha ett system med lämpliga åtgärder och kontrollmekanismer för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker som är förknippade med de betaltjänster som de tillhandla-

håller. Inom ramen för detta system ska betaltjänstleverantörerna reglera hur allvarliga incidenter ska hanteras.

2 §

Betaltjänstleverantörerna ska rapportera till Finansinspektionen om operativa risker och säkerhetsrisker som är förknippade med de betaltjänster som de tillhandahåller och om de åtgärder som har vidtagits för att hantera dessa risker.

Betaltjänstleverantörerna ska till Finansinspektionen lämna statistiska uppgifter om bedrägerier som har ägt rum i samband med användningen av olika betaltjänster.

3 §

En betaltjänstleverantör ska utan onödigt dröjsmål underrätta Finansinspektionen om en allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident som uppkommit i dennes verksamhet.

Om en incident enligt första stycket påverkar eller kan påverka betaltjänstanvändarnas ekonomiska intressen ska betaltjänstleverantören utan onödigt dröjsmål informera betaltjänstanvändarna om incidenten och om alla tillgängliga åtgärder som de kan vidta för att begränsa risken för skada.

4 §

Efter att ha tagit emot en sådan underrättelse som avses i 3 § ska Finansinspektionen utan onödigt dröjsmål lämna över den till Europeiska bankmyndigheten och Europeiska centralbanken.

5 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur ett system enligt 1 § ska utformas,

2. vilka upplysningar som ska lämnas enligt 2 § samt hur och med vilket tidsintervall de ska lämnas,

3. vad som utgör en allvarig operativ incident eller säkerhetsincident enligt 3 § första stycket,

4. hur bedömningen av om en incident påverkar eller kan påverka betaltjänstanvändarnas ekonomiska intressen enligt 3 § andra stycket ska göras, och

5. hur betaltjänstanvändarna ska informeras enligt 3 § andra stycket.

Stark kundautentisering

6 §

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska tillämpa stark kundautentisering när betalaren

1. loggar in på sitt betalkonto online,

2. initierar en elektronisk be-

talningstransaktion, eller

3. genomför någon åtgärd på distans, som kan innebära en risk för bedrägeri eller andra former av missbruk.

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska tillämpa stark kundautentisering för elektroniska betalningstransaktioner som utförs på distans enligt första stycket 2 och som på ett dynamiskt sätt förbinder transaktionen till ett specifikt belopp och en specifik betalningsmottagare.

Vad som anges i första och andra styckena gäller även i tillämpliga delar för betalningsmottagarens betaltjänstleverantör när en betalning initieras via betalningsmottagaren.

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ansvarar för att stark kundautentisering tillämpas enligt första och andra styckena när en betalning initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster och enligt första stycket 1 och 3 när information begärs via en leverantör av kontoinformationstjänster.

En betaltjänstleverantör ska skydda betaltjänstanvändarnas personliga uppgifter och integritet när stark kundautentisering tillämpas. Undantag från skyldigheten att tillämpa stark kundautentisering specificeras genom

tekniska standarder antagna av Europeiska kommissionen.

7 kap.

Tillträde till betalningssystem **Tillträde till betalningssystem och tillträde för betalningsinstitut till kreditinstitutens betalkontotjänster**

3 §

Bestämmelserna i 1 och 2 §§ gäller inte för

1. betalningssystem enligt lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden, eller

2. betalningssystem i vilka en betaltjänstleverantör verkar eller kan verka både som betalarens och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör samt är ensamt ansvarig för betalningssystemets ledning, och denne betaltjänstleverantör tillåter andra betaltjänstleverantörer att delta i betalningssystemet utan att dessa kan förhandla om avgifter mellan sig avseende betalningssystemet.

Om en deltagare i ett betalningssystem enligt lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden tillåter en betaltjänstleverantör som inte är deltagare i systemet att sända en överföringsorder genom systemet, ska den deltagaren på begäran på ett objektivt, proportionellt och icke-diskriminerande sätt ge även andra betaltjänstleverantörer samma möjligheter i enlighet med bestämmelserna i 1 §. Om begäran om tillträde avslås ska deltagaren ge betaltjänstleverantören en motivering till avslaget.

4 §

Betalningsinstitut ska på objektiva, icke-diskriminerande och proportionella grunder ges tillgång till kreditinstitutens betal-kontotjänster i den omfattning som krävs för att de obehindrat och effektivt ska kunna tillhandahålla betaltjänster.

Om ett kreditinstitut avslår en begäran om tillgång till dess betal-kontotjänster enligt första stycket ska institutet lämna Finansinspektionen en motivering till avslaget.

8 kap.

1 §¹³

Finansinspektionen har tillsyn över att bestämmelserna i denna lag följs, liksom bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 och i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009.*

Finansinspektionen har tillsyn över att bestämmelserna i denna lag följs, liksom bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 och i förordning (EU) nr 260/2012.

För betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer omfattar tillsynen även att deras betaltjänstverksamhet drivs enligt andra författningar som reglerar deras verksamhet, bolagsordning,

¹³ Senaste lydelse 2014:220.

stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar deras verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga betaltjänstleverantörer enligt 1 kap. 3 § gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte annat följer av denna lag.

Finansinspektionen ska samråda med Konkurrensverket innan en tillsynsåtgärd eller ett ingripande vidtas mot någon som har ansvar för betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 1 och 2 §§.

Finansinspektionen ska samråda med Konkurrensverket innan en tillsynsåtgärd eller ett ingripande vidtas mot någon som har ansvar för betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 1 och 2 §§ *samt 3 § andra stycket eller mot ett kreditinstitut för överträdelse av 4 §.*

Utöver Finansinspektionen är Riksbanken behörig myndighet i fråga om rätten enligt 2 § att begära upplysningar av utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige från en filial eller genom ett ombud enligt 3 kap. 26 § samt från en sådan central kontaktpunkt som avses i 2 § tredje stycket.

2 §

Betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer *och den eller de* som har ansvar för ett betalningssystem ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär.

Betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer, den som har ansvar för ett betalningssystem, *den som bedriver sådan verksamhet som avses i 1 kap. 6 § 5 och 7 § 8, samt utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige från en filial eller genom ett ombud enligt 3 kap. 26 §* ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär.

Finansinspektionen ska ange i vilket syfte inspektionen begär upplysningar enligt första stycket, om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

Utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige från en filial eller genom ett ombud enligt 3 kap. 26 § ska lämna Riksbanken de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som banken begär.

Utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige genom ett ombud enligt 3 kap. 26 § ska utse en central kontaktpunkt här i landet om Finansinspektionen begär det. Den centrala kontaktpunkten ska lämna de upplysningar om företagets verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär.

3 §

Finansinspektionen får när det är nödvändigt genomföra en undersökning hos

1. ett betalningsinstitut,
2. en registrerad betaltjänstleverantör, och
3. utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige enligt 3 kap. 26 och 27 §§.

Om det behövs för tillsynen av ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör, får Finansinspektionen genomföra en undersökning hos

1. en filial till institutet, 2. ett ombud till institutet eller leverantören, och	2. ett ombud till institutet eller leverantören,

3. ett företag som har fått i uppdrag att utföra visst arbete, eller vissa funktioner åt institutet eller leverantören.

3. ett företag som har fått i uppdrag att utföra visst arbete, eller vissa funktioner åt institutet eller leverantören, *och*

4. en sådan central kontaktpunkt som avses i 2 §.

En undersökning hos en registrerad betaltjänstleverantör får endast omfatta den verksamhet som avser tillhandahållande av betaltjänster.

4 a §

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artikel 27 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2015/2366. Inspektionen ska avvakta med att meddela beslut i väntan på Europeiska bankmyndighetens avgörande.

5 §

Finansinspektionen ska föra ett register över betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer, deras ombud och filialer. Registret ska innehålla uppgifter om vilka betaltjänster som betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer, deras ombud och filialer har rätt att tillhandahålla. Registret ska hållas tillgängligt hos Finansinspektionen.

Finansinspektionen ska föra ett register över betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer, deras ombud och filialer *samt över de aktörer som har anmält att de bedriver sådan verksamhet som avses i 1 kap. 6 § 5 och 7 § 8.* Registret ska innehålla uppgifter om vilka betaltjänster som betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer, deras ombud och filialer har rätt att tillhandahålla. *Registret ska även innehålla uppgifter om tillstånd som återkallats enligt 11 § samt uppgifter om de registrerade betal-*

tjänstleverantörer som inte längre uppfyller villkoren för registrering enligt 2 kap. 3 §. Registret ska hållas tillgängligt hos Finansinspektionen.

Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrätta Europeiska bankmyndigheten om den information som förs in i registret enligt första stycket samt om skälen till att ett tillstånd återkallats enligt 11 § eller till att en registrerad betaltjänstleverantör inte längre uppfyller villkoren för registrering enligt 2 kap. 3 §.

13 §

Om en behörig myndighet i ett annat land har underrättat Finansinspektionen om att ett betalningsinstitut överträtt föreskrifter i det landet, ska inspektionen vidta de åtgärder som anges i 8–11 §§ mot institutet, om det föreligger någon omständighet som anges där. Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Om en behörig myndighet i ett annat land har underrättat Finansinspektionen om att ett betalningsinstitut överträtt föreskrifter i det landet, ska inspektionen *utan onödigt dröjsmål* vidta de åtgärder som anges i 8–11 §§ mot institutet, om det föreligger någon omständighet som anges där. *Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet samt de behöriga myndigheterna i övriga berörda länder inom EES-området om vilka åtgärder som vidtas.*

21 §

Finansinspektionen får förelägga ett utländskt företag som tillhandahåller betaltjänster i enlighet med 3 kap. 26 eller 27 §

Finansinspektionen får förelägga ett utländskt företag som tillhandahåller betaltjänster i enlighet med 3 kap. 26 eller 27 §

att göra rättelse, om dess verksamhet med betaltjänster i Sverige inte bedrivs enligt gällande bestämmelser om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller i enlighet med *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1781/2006 av den 15 november 2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel* och sådan lag som kompletterar den förordningen.

Finansinspektionen får förelägga ett utländskt företag som tillhandahåller betaltjänster från en filial eller genom ett ombud enligt 3 kap. 26 § att göra rättelse om dess verksamhet med betaltjänster i Sverige inte bedrivs i enlighet med 4 och 5 kap.

Om ett företag inte följer ett föreläggande enligt första eller andra stycket ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland.

Om rättelse inte sker, får Finansinspektionen förbjuda företaget att påbörja nya betalningstransaktioner här i landet. Innan förbud meddelas ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. I brådskande fall får inspektionen meddela för-

att göra rättelse, om dess verksamhet med betaltjänster i Sverige inte bedrivs enligt gällande bestämmelser om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller i enlighet med *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006¹⁴* och sådan lag som kompletterar den förordningen.

Om ett utländskt företag som i Sverige tillhandahåller betaltjänster i enlighet med 3 kap. 26 § från en filial eller genom ett ombud inte bedriver denna verksamhet i enlighet med bestämmelserna i denna lag ska Finansinspektionen utan dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. Finansinspektionen får förelägga företaget att göra rättelse om dess verksamhet med betaltjänster i Sverige inte bedrivs i enlighet med 4 och 5 kap.

¹⁴ EUT L 141,5.6.2015, s. 1(Celex 32015R0847).

bud utan föregående underrättelse till myndigheten i företagets hemland. Denna ska dock underrättas så snart det kan ske.

27 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka upplysningar ett betalningsinstitut, en registrerad betaltjänstleverantör, *den eller de som har ansvar för ett betalningssystem, utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige från en filial eller genom ett ombud enligt 3 kap. 26 § samt en sådan central kontaktpunkt som avses i 2 § ska lämna till Finansinspektionen och till Riksbanken för deras tillsynsverksamheter samt med vilka intervall informationen ska lämnas,*

2. sådana avgifter som avses i 7 §

3. *hur betaltjänstleverantörer ska hantera betaltjänstanvändares klagomål i fråga om de rättigheter och skyldigheter som fastställs i betaltjänstlagen,*

4. *hur kontrollen av betaltjänstleverantörers klagomålshantering ska utformas, och*

5. *hur betaltjänstleverantörer ska göra informationsmaterial som utarbetas av Europeiska kommissionen tillgängligt för betaltjänst-användare som är konsumenter.*

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer i fråga om 5 kap. 13, 18, 22 och 55 §§ samt 5 a kap. 7 § och i övrigt den 13 januari 2018.

2. Genom lagen upphävs lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument.

3. En juridisk person som fått tillstånd att bedriva verksamhet som betalningsinstitut senast den 13 januari 2018 får fortsätta med verksamheten till och med den 13 juli 2018 i enlighet med kraven i lagen (2010:751) om betaltjänster. En sådan juridisk person ska på begäran lämna upplysningar om sin verksamhet till Finansinspektionen för att inspektionen senast den 13 juli 2018 ska kunna bedöma om bestämmelserna i 2 och 3 kap. är uppfyllda. Om Finansinspektionen bedömer att förutsättningarna för tillstånd enligt 2 kap. 6 och 7 §§ är uppfyllda för en sådan juridisk person ska Finansinspektionen meddela tillstånd oavsett om den juridiska personen har ansökt om det. Finansinspektionen ska informera den berörda juridiska personen innan tillstånd meddelas.

4. En fysisk eller juridisk person som fått tillstånd att bedriva verksamhet som registrerade betaltjänstleverantörer före den 13 januari 2018 får fortsätta med verksamheten till och med den 13 januari 2019 i enlighet med kraven i lagen (2010:751) om betaltjänster. Om Finansinspektionen bedömer att förutsättningarna för att bevilja undantag enligt 2 kap. 3 § är uppfyllda för en sådan fysisk eller juridisk person ska Finansinspektionen meddela tillstånd oavsett om personen har ansökt om det. Finansinspektionen ska informera den berörda fysiska eller juridiska personen innan tillstånd meddelas.

5. En juridisk person som har beviljats tillstånd att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster som avses i 1 kap. 2 § 6 p lagen (2010:751) om betaltjänster får behålla detta tillstånd för att tillhandahålla sådana betaltjänster som avses i 1 kap. 2 § 2 p med undantag för genomförande av betalningstransaktioner eller överföring av medel som täcks av ett kreditutrymme. För att en sådan juridisk person ska få behålla sitt tillstånd ska Finansinspektionen senast den 13 januari 2020 ha fått information som visar att kraven i 3 kap. 1–3 §§ är uppfyllda.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ

Härigenom föreskrivs att 31 § lagen (2006:595) om europakooperativ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 §¹⁵

Ett europakooperativ ska upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i årsredovisningslagen (1995:1554) som är tillämpliga på ekonomiska föreningar. När det gäller europakooperativ som driver försäkringsrörelse tillämpas i stället de bestämmelser i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag som är tillämpliga på försäkringsföreningar.

När det gäller europakooperativ som ger ut elektroniska pengar, driver finansieringsrörelse eller tillhandahåller betaltjänster tillämpas 12 kap. 28 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 3 kap. 9 § *andra stycket* lagen (2010:751) om *betaltjänster* respektive 3 kap. 10 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar i stället för första stycket.

När det gäller europakooperativ som ger ut elektroniska pengar, driver finansieringsrörelse tillämpas 12 kap. 28 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse respektive 3 kap. 10 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar i stället för första stycket.

Denna lag träder i kraft den 13 januari 2018.

¹⁵ Senaste lydelse 2011:771.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och terrorism

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och terrorism ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 2 §¹⁶

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. livförsäkringsrörelse,
3. verksamhet av det slag som beskrivs i 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
4. verksamhet som kräver anmälan till eller ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet eller lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
5. försäkringsförmedling enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av andra än anknutna försäkringsförmedlare,
6. verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
8. verksamhet som fastighetsmäklare med fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2011:666),
9. verksamhet för kasinospel enligt kasinolagen (1999:355),
10. verksamhet som godkänd eller auktoriserad revisor eller registrerat revisionsbolag,
11. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionstjänster men som inte omfattas av 10,
12. yrkesmässig verksamhet som består i att lämna råd i avsikt att påverka storleken på en skatt eller avgift (skatterådgivare),

¹⁶ Senaste lydelse 2014:278.

13. yrkesmässig verksamhet som advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § första stycket,

14. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än som avses i 13, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § första stycket,

15. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 10–14,

16. yrkesmässig handel med varor, till den del verksamheten avser försäljning mot kontant betalning som uppgår minst till ett belopp som motsvarar 15 000 euro,

17. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster,

18. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut,

18. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut, *med undantag för verksamhet med att tillhandahålla endast kontoinformationstjänster,*

19. förvaltning av alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, eller

20. verksamhet med konsumentkrediter enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter.

Denna lag träder i kraft den 13 januari 2018.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2011:755) om elektroniska pengar

dels att 3 kap. 18–21, 25 och 27 §§ samt 5 kap. 1, 2, 5, 13 och 27 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 3 kap. 28 a § och 5 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap. 18 §

Om ett institut för elektroniska pengar eller en registrerad utgivare vill tillhandahålla betaltjänster genom ombud, *ska institutet eller utgivaren anmäla ombudet för registrering hos Finansinspektionen.*

Anmälan ska innehålla

1. ombudets namn och adress,

2. om ombudet är en juridisk person, namn, personnummer eller motsvarande samt adress för *dem som* ingår i ombudets styrelse eller är verkställande direktör,

3. uppgifter som visar att de personer som avses i 2 är lämpliga för en sådan uppgift eller, om ombudet är en fysisk person, att han eller hon är lämplig att tillhandahålla betaltjänster, *och*

Om ett institut för elektroniska pengar eller en registrerad utgivare vill tillhandahålla betaltjänster genom ombud, *ska ombudet anmälas för registrering hos Finansinspektionen.*

1. ombudets namn, adress, samt *ombudets unika identifikationskod eller identifikationsnummer om sådana uppgifter finns,*

2. om ombudet är en juridisk person, namn, personnummer eller motsvarande samt adress för *var och en som* ingår i ombudets styrelse eller är *dess* verkställande direktör,

3. uppgifter som visar att de personer som avses i 2 är lämpliga för en sådan uppgift eller, om ombudet är en fysisk person, att han eller hon är lämplig att tillhandahålla betaltjänster,

4. ombudets interna regler för hur ombudet ska leva upp till de krav som anges i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Om anmälan uppfyller kraven i andra stycket ska Finansinspektionen registrera ombudet i det register som inspektionen för med stöd av 5 kap. 5 §. Institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare ska försäkra sig om att ombud som agerar för deras räkning informerar betaltjänstanvändarna om detta förhållande.

4. ombudets interna regler för hur ombudet ska leva upp till de krav som anges i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, och

5. uppgift om vilka betaltjänster som ombudet har mandat att tillhandahålla.

Om anmälan uppfyller kraven i andra stycket ska Finansinspektionen registrera ombudet i det register som inspektionen för med stöd av 5 kap. 5 §. *Finansinspektionen ska inom två månader från det att anmälan togs emot meddela institutet för elektroniska pengar eller den registrerade utgivaren om sådan registrering har gjorts. När registrering har gjorts får ombudet tillhandahålla betaltjänster.* Institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare ska försäkra sig om att ombud som agerar för deras räkning informerar betaltjänstanvändarna om detta förhållande.

19 §

Om ett institut för elektroniska pengar vill distribuera elektroniska pengar, lösa in elektroniska pengar eller tillhandahålla betaltjänster genom ombud i ett annat land inom EES, ska institutet underrätta Finansinspektionen om detta.

Underrättelsen ska innehålla

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om ombudets organisation och de tjänster som ombudet avser att tillhandahålla, *och*

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om ombudets organisation och de tjänster som ombudet avser att tillhandahålla,

2. uppgifter om ombudets namn och adress samt dess ansvariga ledning.

Innan Finansinspektionen beslutar att registrera ombudet enligt 5 kap. 5 §, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet. Under rättelsen ska innehålla *uppgifterna* enligt andra stycket. Finansinspektionen får vägra att registrera ombud eller återkalla en utförd registrering, om *den behöriga myndigheten i det andra landet* har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller *har försökt genomföras* i anknytning till ombudet, eller om anlitaandet av ombudet kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

2. uppgifter om ombudets namn och adress samt dess ansvariga ledning,

3. *de övriga uppgifter som framgår av i 18 § andra stycket 1–5, och*

4. *uppgift om den dag då verksamheten via ombudet ska påbörjas i det andra landet.*

Innan Finansinspektionen beslutar att registrera ombudet enligt 5 kap. 5 §, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet. Under rättelsen ska innehålla *de uppgifter som avses i andra stycket*. Finansinspektionen ska vägra att registrera ombud eller återkalla en utförd registrering, om *inspektionen* har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller *försök att genomföra sådana brott har förekommit* i anknytning till ombudet, eller om anlitaandet av ombudet kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism. *Finansinspektionen ska vid denna bedömning beakta den information som inspektionen har tagit emot från den behöriga myndigheten i det andra landet.*

Om Finansinspektionen vägrar att registrera ett ombud enligt tredje stycket och den behöriga myndigheten i det andra landet inte har samma uppfattning i frågan om det finns risk för pen-

ningtvoätt eller finansiering av terrorism på grund av att ombudet anlitas ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om beslutet att vägra registrera ombudet.

Finansinspektionen ska inom tre månader efter att ha tagit emot en underrättelse enligt andra stycket fatta beslut om registrering och underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet och institutet för elektroniska pengar om beslutet. Ombudet får inte tillhandahålla betaltjänster i det andra landet innan registrering har ägt rum.

20 §

Ett institut för elektroniska pengar som avser att ge ut elektroniska pengar eller tillhandahålla betaltjänster genom en filial i ett annat land inom EES ska underrätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Underrättelsen ska innehålla

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om filialens organisation och de tjänster som den avser att tillhandahålla, och

2. uppgifter om i vilket land filialen ska inrättas samt om filialens adress och ansvariga ledning.

Innan Finansinspektionen beslutar att registrera filialen enligt 5 kap. 5 §, ska inspektionen

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om filialens organisation och de tjänster som den avser att tillhandahålla,

2. uppgifter om i vilket land filialen ska inrättas samt om filialens adress och ansvariga ledning, och

3. uppgift om den dag då verksamheten via filial ska påbörjas i det andra landet.

Innan Finansinspektionen beslutar att registrera filialen enligt 5 kap. 5 §, ska inspektionen

underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet. Underrättelsen ska innehålla *uppgifterna enligt* första stycket. Finansinspektionen får vägra att registrera en filial eller återkalla en utförd registrering, *om den behöriga myndigheten* i det andra landet har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller *har försökt genomföras* i anknytning till filialen, eller om anlitaandet av filialen kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet. Underrättelsen ska innehålla *de uppgifter som avses i* första stycket. Finansinspektionen ska vägra att registrera en filial eller återkalla en utförd registrering, *om inspektionen* har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller *försök att genomföra sådana brott har förekommit* i anknytning till filialen, eller om anlitaandet av filialen kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism. *Finansinspektionen ska vid denna bedömning beakta den information som inspektionen tagit emot från den behöriga myndigheten i det andra landet.*

Om Finansinspektionen vägrar att registrera en filial enligt andra stycket och den behöriga myndigheten i det andra landet inte har samma uppfattning i frågan om det finns risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism på grund av att filialen anlitas ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om beslutet att vägra registrera filialen.

Finansinspektionen ska inom tre månader efter att ha tagit emot en underrättelse enligt första stycket fatta beslut om registrering och underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet och insti-

tutet för elektroniska pengar om beslutet. Filialen får inte tillhandahålla betaltjänster i det andra landet innan registrering har ägt rum.

21 §

Finansinspektionen ska lämna över en underrättelse enligt 20 § till den behöriga myndigheten i det land där filialen ska inrättas inom en månad från det att underrättelsen från institutet för elektroniska pengar togs emot.

Finansinspektionen ska lämna över en underrättelse *enligt 19 eller 20 §§* till den behöriga myndigheten i det land där filialen ska inrättas *eller där ombudet ska verka* inom en månad från det att underrättelsen från institutet för elektroniska pengar togs emot.

25 §

Om ett institut för elektroniska pengar eller en registrerad utgivare avser att ändra den verksamhet som avses i 18, 19, 20, 22 eller 24 § ska institutet eller utgivaren underrätta Finansinspektionen innan ändringen genomförs.

Om ändringen rör verksamhet som ett institut för elektroniska pengar bedriver i ett annat land, ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen.

Om ändringen rör verksamhet som ett institut för elektroniska pengar bedriver i ett annat land, ska Finansinspektionen *inom en månad från det att underrättelsen togs emot* underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen.

27 §

Ett utländskt företag som avses i 26 § första stycket får ge ut elektroniska pengar eller tillhandahålla betaltjänster i Sverige från sitt hemland så snart Finansinspektionen har tagit emot en underrättelse från behörig myndighet i före-

Efter att ha tagit emot en underrättelse från en myndighet i ett annat EES-land om att ett utländskt företag avser att ge ut elektroniska pengar eller tillhandahålla betaltjänster i Sverige genom ett ombud, en filial eller

tagets hemland som anger vilka tjänster institutet för elektroniska pengar avser att tillhandahålla i Sverige.

ett uppdragsavtal, ska Finansinspektionen inom en månad lämna en underrättelse till den behöriga myndigheten i det andra landet med uppgifter om det utländska företags etablering här i landet. Om betaltjänster eller elektroniska pengar ska tillhandahållas genom ett ombud eller en filial ska underrättelsen även innehålla uppgift om Finansinspektionen har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller försök att genomföra sådana brott har förekommit i anknytning till filialen eller ombudet, eller om anlitaandet av filialen eller ombudet kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Det utländska företaget får inte tillhandahålla sina tjänster genom ombud eller filial i Sverige innan Finansinspektionen tagit emot ett beslut från den behöriga myndigheten i det andra landet om att ombudet eller filialen har registrerats av den myndigheten.

28 § a

Om ett institut för elektroniska pengar eller en registrerad utgivare avser att ändra den uppdragsverksamhet som avses i 28 § ska institutet eller utgivaren underrätta Finansinspektionen innan ändringen genomförs.

Om ändringen rör ett instituts

för elektroniska pengar verksamhet i ett annat land inom EES, ska Finansinspektionen inom en månad från det att underrättelsen togs emot underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen.

5 kap.

1 §

Finansinspektionen utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs. För institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare omfattar tillsynen även att deras verksamhet med utgivning av elektroniska pengar drivs i enlighet med andra författningar som reglerar dess verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar dess verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga utgivare av elektroniska pengar som avses i 2 kap. 2 § ska i stället bestämmelserna om tillsyn i de lagar som reglerar deras verksamhet tillämpas, om inte annat följer av denna lag.

Om ett företag som fått tillstånd att ge ut elektroniska pengar från en filial i Sverige enligt 3 kap. 28 § inte följer bestämmelserna i denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning, stadgar, reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet, får Finansinspektionen återkalla tillståndet eller, om det är tillräckligt, meddela varning. Detsamma gäller om företaget på annat sätt visat sig olämpligt att ge ut elektroniska pengar.

Om ett filialtillstånd återkallas med stöd av andra stycket ska 12 § tillämpas. Finansinspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten i det land där företaget har sitt säte om åtgärder som har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Utöver Finansinspektionen är Riksbanken behörig myndighet i fråga om rätten enligt 2 § utländska företag som ger ut elektroniska pengar eller tillhandahåller betaltjänster genom filial i Sverige, eller tillhandahåller betaltjänster,

distribuerar elektroniska pengar eller löser in elektroniska pengar genom ombud enligt 3 kap. 26 §.

2 §

Ett institut för elektroniska pengar och en registrerad utgivare ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär.

Ett institut för elektroniska pengar, en registrerad utgivare samt *utländska företag som ger ut elektroniska pengar eller tillhandahåller betaltjänster genom filial i Sverige, eller tillhandahåller betaltjänster, distribuerar elektroniska pengar eller löser in elektroniska pengar genom ombud enligt 3 kap. 26 §* ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär.

Finansinspektionen ska ange i vilket syfte inspektionen begär upplysningar enligt första stycket, om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

Utländska företag som ger ut elektroniska pengar eller tillhandahåller betaltjänster genom filial i Sverige, eller tillhandahåller betaltjänster, distribuerar elektroniska pengar eller löser in elektroniska pengar genom ombud enligt 3 kap. 26 § ska lämna Riksbanken de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som Riksbanken begär.

4 a §

*Finansinspektionen får hän-
skjuta frågor som rör ett förfaran-
de av en annan behörig myndig-
het inom EES till Europeiska
bankmyndigheten för tvistlösning
i de fall som framgår av artikel 27
i Europaparlamentets och rådets
Europaparlamentets och rådets
direktiv (EU) 2015/2366 av den
25 november 2015 om betaltjänst-
er på den inre marknaden, om
ändring av direktiven
2002/65/EG, 2009/110/EG och
2013/36/EU samt förordning
(EU) nr 1093/2010 och om
upphävande av direktiv
2007/64/EG¹⁷. Inspektionen ska
avvakta med att meddela beslut i
väntan på Europeiska bank-
myndighetens avgörande.*

5 §

Finansinspektionen ska föra ett register över institut för elektroniska pengar, registrerade utgivare, deras ombud och filialer. Registret ska hållas tillgängligt hos Finansinspektionen.

Finansinspektionen ska föra ett register över institut för elektroniska pengar, registrerade utgivare, deras ombud och filialer. *Registret ska innehålla uppgifter om tillstånd som återkallats enligt 11 § samt uppgifter om de registrerade utgivare som inte längre uppfyller villkoren för registrering enligt 2 kap. 3 §. Registret ska hållas tillgängligt hos Finansinspektionen.*

Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrätta Europeiska

¹⁷ EUT L 337, 23.12.2015, s. 35 (Celex 32015L2366).

bankmyndigheten om den information som förs in i registret enligt första stycket samt om skälen till att ett tillstånd återkallats enligt 11 § eller till att en registrerad utgivare inte längre uppfyller villkoren för registrering enligt 2 kap. 3 §.

13 §

Om en behörig myndighet i ett annat land har underrättat Finansinspektionen om att ett institut för elektroniska pengar har överträtt föreskrifter i det landet, ska inspektionen vidta de åtgärder som anges i 8–11 §§ mot institutet, om det föreligger någon omständighet som anges där. Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Om en behörig myndighet i ett annat land har underrättat Finansinspektionen om att ett institut för elektroniska pengar överträtt föreskrifter i det landet, ska inspektionen *utan onödigt dröjsmål* vidta de åtgärder som anges i 8–11 §§ mot institutet, om det föreligger någon omständighet som anges där. *Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet samt de behöriga myndigheterna i övriga berörda länder inom EES om de åtgärder som vidtas.*

21 a §

Om ett utländskt företag som i Sverige ger ut elektroniska pengar eller tillhandahåller betaltjänster genom filial, eller tillhandahåller betaltjänster, distribuerar elektroniska pengar eller löser in elektroniska pengar genom ombud enligt 3 kap. 26 §§ inte bedriver sin verksamhet i Sverige i enlighet med bestämmelserna i denna lag ska Finansinspektionen utan

dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland.

27 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. beräkningen av genomsnittligt utestående skulder enligt 2 kap. 3 § 5,

2. vad som utgör tillräckliga styr- och kontrollformer vid prövning av en ansökan enligt 2 kap. 6 § första stycket 2 a,

3. beräkningen av kapitalkrav enligt 3 kap. 2 § första stycket,

4. hur institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare ska hantera medel enligt 3 kap. 6 §,

5. hur institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare ska hantera medel enligt 3 kap. 7 § andra stycket som tagits emot i utbyte mot utgivna elektroniska pengar och andra medel som tagits emot för genom-förändret av betalningstransaktioner och hur stor andel av medlen hos insti-tuten eller utgivarna som omfattas av skyddskraven enligt 3 kap. 7 § tredje och fjärde styckena,

6. vilka uppgifter som ska ges till Finansinspektionen enligt 3 kap. 8 §,

7. vilka uppgifter som ska anses relevanta enligt 3 kap. 9 §,

8. vilka uppgifter som ska lämnas enligt 3 kap. 19 § andra stycket,

8. vad institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare ska iaktta och vilka krav som institutet eller utgivaren ska uppfylla vid uppdragsavtal enligt 3 kap. 29 §,

9. vad institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare ska iaktta och vilka krav som institutet eller utgivaren ska uppfylla vid uppdragsavtal enligt 3 kap. 29 §,

9. vilka upplysningar ett institut för elektroniska pengar eller en registrerad utgivare ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet enligt 2 §, och

10. vilka upplysningar ett institut för elektroniska pengar, en registrerad utgivare eller ett utländskt företag som ger ut elektroniska pengar eller tillhandahåller betaltjänster genom filial i Sverige, eller tillhandahåller betaltjänster, distribuerar elektroniska pengar eller löser in elektroniska pengar

genom ombud enligt 3 kap. 26 § ska lämna till Finansinspektionen och till Riksbanken för deras tillsynsverksamheter enligt 2 §, samt med vilka intervall informationen ska lämnas, och

10. sådana avgifter som avses i 7 §.

11. sådana avgifter som avses i 7 §.

1. Denna lag träder i kraft den 13 januari 2018.

2. En juridisk person som fått tillstånd att bedriva verksamhet som institut för elektroniska pengar som före den 13 januari 2018 får fortsätta med verksamheten fram till den 13 juli 2018 i enlighet med kraven i lagen (2011:755) om elektroniska pengar. En sådan juridisk person ska på begäran lämna upplysningar till Finansinspektionen för att myndigheten senast den 13 juli 2018 ska kunna bedöma om bestämmelserna i 2 och 3 kap. är uppfyllda. Om Finansinspektionen bedömer att förutsättningarna för tillstånd enligt 2 kap. 6 och 7 §§ är uppfyllda för en sådan juridisk person ska Finansinspektionen meddela tillstånd. Finansinspektionen ska informera den berörda juridiska personen innan tillstånd meddelas.

2 Inledning

2.1 Utredningsuppdraget

Utredningens uppdrag (Dir. 2015:39, bilaga 1) omfattar tre olika delar. Den första delen, som utredningen delredovisade i augusti 2015, gäller de svenska lagändringar som behövs för att komplettera Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (EU:s förordning om förmedlingsavgifter). Den andra delen av uppdraget delredovisades i januari 2016 och avser genomförandet i Sverige av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet). De nu nämnda delrapporterna finns i bilagorna 4 och 5 till detta betänkande. För utredningens arbete och överväganden i dessa delar hänvisas till delrapporterna.

Den sista delen av uppdraget avser genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Utredningen ska analysera vilka lagändringar som behövs för att genomföra reglerna i det andra betaltjänstdirektivet i svensk rätt. Utredningen har haft i uppdrag att särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att säkerställa dels att betalningsinstituten får tillgång till betalkonton, dels att reglerna om tillträde till betalningssystem är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella. I den mån direktivet ger medlemsstaterna möjlighet att göra nationella val och i vissa fall ställa mer långtgående krav ingår det i uppdraget att analysera och ta ställning till hur sådana val-

möjligheter ska utnyttjas. I de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa mer långtgående krav ska behovet av ett starkt konsumentskydd beaktas.

2.2 Utredningsarbetet

Arbetet med den del av uppdraget som gäller det andra betaltjänstdirektivet påbörjades i februari 2016. Sju sammanträden, varav ett tvådagarssammanträde, har i den här delen hållits med den expertgrupp som har knutits till utredningen.

Utredningen har även träffat eller på annat sätt haft kontakt med företrädare för s.k. tredjepartsbetaltjänstleverantörer, kortnätverk och andra aktörer som tillhandahåller betaltjänster.

Genomförandearbetet i andra länder har följts genom att departementssekreteraren Monika Johansson, expert i utredningen, deltagit vid av EU-kommissionen anordnade möten i Bryssel, där samtliga länder inom EES-området har kunnat diskutera direktivets genomförande.

2.3 Betänkandets disposition

Betänkandet inleds med en kort beskrivning av den svenska regleringen i fråga om betaltjänster och en kortfattad sammanfattning av innehållet i det andra betaltjänstdirektivet (kapitel 3). Utredningens överväganden och förslag i fråga om genomförandet av direktivet finns i kapitlen 4–13. Kapitel 14 innehåller utredningens konsekvensanalys. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser behandlas i kapitel 15 och slutligen följer en författningskommentar till lagförslagen (kapitel 16). Utredningens direktiv finns i sin helhet i bilaga 1. I bilaga 2 finns det andra betaltjänstdirektivet och dess bilagor. Bilaga 3 innehåller en parallelluppställning över det andra betaltjänstdirektivets artiklar och de bestämmelser i gällande rätt eller i utredningens författningsförslag som genomför varje artikel. Bilaga 4 och 5 innehåller de tidigare redovisade delrapporterna.

3 Bakgrund

3.1 Betalningsväsendet

Betalningsförmedling är en av de viktigaste funktionerna i det finansiella systemet. Betalningsförmedling har i Sverige traditionellt hanterats inom bankväsendet och bankernas kontosystem utgör fortfarande grunden för betalningssystemet. Emellertid förmedlas betalningar numera också av företag i andra branscher.

Varje betalning är en överföring av ett penningbelopp från en avsändare till en mottagare. Hur överföringen görs beror på vilket betalningssätt som parterna väljer. En grundläggande distinktion är den mellan kontantbaserade betalningar och kontobaserade betalningar.

Skillnad kan också göras mellan stora betalningar och massbetalningar. Stora betalningar avser överföringar av betydande belopp, över 10 miljoner kronor, vilka främst sker mellan banker och clearingorganisationer. Dessa betalningar är relativt få till antalet. Massbetalningar avser däremot ofta små belopp men initieras i stort antal av enskilda företag och privatpersoner.

De vanligaste sätten att betala i Sverige är med kort, autogiro, gireringar och kontanter. Kontobaserade betalningar innebär att medel flyttas mellan två konton i en eller två banker genom ett betalningsinstrument som t.ex. en girering, en överföring med autogiro eller en kortbetalning. Vid *girering* används ett särskilt bank- eller plusgironummer för identifiering av mottagaren, samtidigt som det vanligtvis också anges ett OCR-nummer som gör det möjligt för mottagaren att identifiera betalningen. *Autogiro* innebär att betalningsmottagaren och betalningsavsändaren har ingått avtal om automatisk debitering av betalarens bankkonto. Kortbetalningar kan genomföras på flera sätt. Vid betalning med *bankkort* debiteras kortinnehavarens bankkonto direkt. När *betalkort* används debiteras inte

kortinnehavarens konto direkt utan i stället samlar kortutgivaren inköpen för en viss period och fakturerar sedan kortinnehavaren det sammanlagda beloppet för perioden. Ett *kreditkort* fungerar som ett betalkort men ger kortinnehavaren möjlighet till kredit och till att på så sätt betala skuldbeloppet i efterhand. Gemensamt för de beskrivna betalningsinstrumenten är att de initierar en överföring mellan två konton hos en eller flera betalningsförmedlare som i sin tur vidtar åtgärder för att medel ska föras över. För att kontobaserade betalningar ska kunna genomföras krävs alltså att en eller flera mellanhänder medverkar.

Utöver de vanligaste betalningssätten har det under senare år utvecklats andra sätt att genomföra betalningar. Utvecklingen sker främst inom kortbetalningar och betalningar via mobiltelefoner samt genom förbättringar i de tekniska system som förmedlar och behandlar betalningarna. Ett exempel på en mobil betaltjänst är applikationen *Swish*, som flera svenska banker ger ut till sina kunder för betalningar i realtid mellan privatpersoner eller mellan privatpersoner och mindre företag eller föreningar. För att Swish ska fungera krävs att både avsändaren och mottagen är anslutna till Swish med sina respektive bankkonton i någon av de deltagande bankerna. Mottagaren identifieras genom att den som ska betala anger mottagarens mobiltelefonnummer. Auktorisationen av betalningen sköts med hjälp av e-legitimationen Mobilt BankID.

Det finns också ett ökat intresse att erbjuda betaltjänster hos andra företag än banker, t.ex. telekomoperatörer och internetjänstföretag.

Kontobaserade betalningar hanteras i olika betalningssystem. Alla stora banker och clearingorganisationer i Sverige deltar i Riksbankens betalningssystem RIX. Över bankernas konton i RIX görs både betalningar direkt mellan bankerna och den slutliga avvecklingen av betalningsuppdrag från bankkunderna. Alla betalningar som innefattar en överföring från ett konto i en bank till ett konto i en annan bank hanteras och avvecklas i RIX-systemet.

Massbetalningar mellan bankerna hanteras i Sverige i bankgirosystemet som drivs av Bankgirocentralen (BGC). I bankgirosystemet hanteras och avvecklas bl.a. girobetalningar och autogirobetalningar. Dessutom hanterar BGC betalningar som har initierats i vissa andra system. På uppdrag av Svenska Bankföreningen driver BGC Data-clearingen, som är ett system för bl.a. vanliga banköverföringar från

konto till konto. BGC driver sedan 2012 även betalningssystemet Betalningar i Realtid (BiR). I detta system genomförs clearing och avveckling i realtid, vilket innebär att pengar kan föras direkt mellan olika konton.

3.2 Det första betaltjänstdirektivet och motsvarande svensk reglering

Till grund för det nuvarande svenska regelverket om betaltjänster ligger Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG, nedan kallat det första betaltjänstdirektivet. Direktivets huvudsakliga syfte var att uppnå en mer harmoniserad inre marknad för betaltjänster och göra betalningar inom EES-området lika enkla, effektiva och säkra som nationella betalningar.

Direktivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2010:751) om betaltjänster, betaltjänstlagen, och lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument.

Betaltjänstlagen innehåller bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i euro eller i någon annan av EES-ländernas valutor. I lagen finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Lagen innehåller vidare bestämmelser om tillståndsplikt för tillhandahållande av betaltjänster, betalningsinstituts och registrerade betaltjänstleverantörers rörelse, informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster, genomförande av betaltjänster, behandling av personuppgifter, tillträde till betalningssystem, tillsyn och ingripanden. Föreskrifter som kompletterar lagen finns i förordningen (2010:1008) om betaltjänster och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument reglerar de skyldigheter som en kontohavare har vid användningen av ett betalningsinstrument och vilket betalningsansvar som gäller vid obehöriga transaktioner.

3.3 Det andra betaltjänstdirektivet

3.3.1 Motiv och syfte

I november 2015 antog Europaparlamentet och Europeiska unionens råd det andra betaltjänstdirektivet, direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2016 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG. Detta inkluderar och upphäver det första betaltjänstdirektivet.

Det andra betaltjänstdirektivet syftar huvudsakligen till att bidra till att utveckla en EU-omfattande marknad för elektroniska betalningar och till att skapa bättre förutsättningar för säkra och effektiva betalningar. I motiven till förslaget till direktivet (COM(2013) 547 final) anges bl.a. att konsumenterna under de senaste åren har ändrat sina betalningsvanor avsevärt. Förutom det växande antalet kortbetalningar har e-handeln och de smarta telefonerna banat väg för nya betalningssätt. En harmoniserad marknad bör uppnås genom att den rättsliga ramen för betaltjänster uppdateras och kompletteras med regler för ökad insyn, innovation och säkerhet när det gäller massbetalningar.

I skälen till det andra betaltjänstdirektivet anges bl.a. följande om direktivets syfte. Den fortsatta utvecklingen av en integrerad inre marknad för säkra elektroniska betalningar är avgörande för att främja tillväxt i unionens ekonomi (skäl 5). Likvärdiga driftsvillkor bör säkerställas för både befintliga och nya aktörer på marknaden genom åtgärder som gör det möjligt för nya betalningsmetoder att nå ut till en större marknad. Detta bör öka effektiviteten inom betalningssystemet och leda till större valfrihet och bättre insyn när det gäller betaltjänster, samtidigt som konsumenternas förtroende för en harmoniserad betalningsmarknad stärks (skäl 6).

Säkerhetsrisker som är relaterade till elektroniska betalningar har ökat under de senaste åren. Detta beror på att elektroniska betalningar har blivit mer tekniskt komplicerade samtidigt som nya betaltjänster har utvecklats. Säkra betaltjänster är en grundläggande förutsättning för en välfungerande marknad för betaltjänster. Betaltjänstanvändarna bör därför skyddas mot sådana säkerhetsrisker (skäl 7).

3.3.2 Direktivets innehåll

Det andra betaltjänstdirektivet utvidgar begreppet betaltjänst till att omfatta även betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster. Tillämpningsområdet för direktivet utökas också i fråga om geografiskt område och valutor. Vidare ger direktivet betalningsinstitut rätt till tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster på objektiva, icke-diskriminerande och proportionella grunder och i den omfattning som krävs för att betalningsinstituten effektivt och obehindrat ska kunna tillhandahålla betaltjänster.

Direktivet innehåller också flera nya bestämmelser som reglerar frågor om säkerhet och hantering av risker i samband med betaltjänstleverantörers kommunikation med betaltjänstanvändare, t.ex. i fråga om en betalningstransaktion. Utöver de nämnda områdena medför direktivet även ändringar på andra områden som reglerades av det första betaltjänstdirektivet.

Direktivet är disponerat enligt följande. Den inledande avdelningen behandlar syfte, tillämpningsområde och definitioner (artiklarna 1–4). I direktivets avdelning II regleras bl.a. de krav som ställs på betaltjänstleverantörer (artiklarna 5–37). I avdelning III finns regler om villkor och informationskrav för betalningstjänster (artiklarna 38–60). Avdelning IV innehåller bestämmelser om rättigheter och skyldigheter i samband med tillhandahållandet och användandet av betalningstjänster (artiklarna 61–103). Avdelning V innehåller bestämmelser om delegerade akter (artiklarna 104–106). Avdelning VI innehåller avslutande bestämmelser (artikel 107–115).

3.3.3 Utgångspunkter för utredningens arbete

Ett EU-direktiv är bindande för medlemsstaterna med avseende på det resultat som ska uppnås men överlåter åt medlemsstaterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet. Detta innebär att medlemsstaterna inte är bundna av t.ex. direktivets terminologi och systematik. Avgörande är att lagstiftningen uppnår det resultat i sak som direktivet syftar till.

Det framgår av artikel 107 att det andra betaltjänstdirektivet är avsett att åstadkomma en fullharmonisering av den inre marknaden för betaltjänster inom Europeiska unionen. Detta innebär att handlingsutrymmet för medlemsstaterna är begränsat. Direktivet ger vissa

fall medlemsstaterna uttryckliga möjligheter att välja mellan olika alternativ, s.k. medlemsstatsoptioner. Om syftet med direktivet – att nå en harmonisering av den inre marknaden för betaltjänster – ska kunna uppnås, bör utnyttjandet av särlösningar minimeras. Utgångspunkten för utredningens arbete har därför varit att direktivets grundregler ska genomföras i svensk rätt om det inte finns några konkreta skäl som talar för de nationella valen och att avvikelser bör göras endast i undantagsfall. I de fall då utredningen ändå har bedömt att det är motiverat att utnyttja en av de möjligheter till nationella särlösningar som direktivet ger, utvecklas skälen för detta ställningstagande särskilt.

I några avseenden innehåller det andra betaltjänstdirektivet samma möjligheter till särlösningar som det första betaltjänstdirektivet, t.ex. i fråga om möjligheten att likställa mikroföretag med konsumenter vid genomförandet av direktivets regler om informationsgivning. I dessa fall har utredningen funnit att det inte finns skäl att göra någon annan bedömning vid genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet än vad som gjordes då det första betaltjänstdirektivet genomfördes i svensk rätt. Innehållet i flera av artiklarna i det andra betaltjänstdirektivet överensstämmer också med det första betaltjänstdirektivets reglering. Om det inte uttryckligen anges något annat har utredningen även i dessa fall anslutit sig till den bedömning som gjordes vid genomförandet av det första betaltjänstdirektivet.

4 Definitioner

4.1 Inledning

Många begrepp av central betydelse inom det område som regleras av det andra betaltjänstdirektivet definieras i artikel 4. Flera av dessa begrepp fanns även i det första betaltjänstdirektivet. De centrala begreppen har tagits in i 1 kap. 4 § betaltjänstlagen.

Det andra betaltjänstdirektivet innehåller också åtskilliga nya begrepp som saknar motsvarighet i det första betaltjänstdirektivet och i betaltjänstlagen. Det centrala begreppet betaltjänst har fått en utvidgad betydelse.

4.2 Begreppet betaltjänst

4.2.1 Nuvarande reglering

I 1 kap. 2 § betaltjänstlagen finns en definition av betaltjänster. Av bestämmelsen framgår att följande tjänster är att betrakta som betaltjänster i lagens mening:

1. tjänster som gör det möjligt att sätta in på och ta ut kontanter från ett betalkonto samt de transaktioner som krävs för förvaltning av kontot,
2. genomförande av betalningstransaktioner, inklusive överföring av medel som även kan täckas av ett kreditutrymme, genom
 - a. autogiro,
 - b. kontokort eller andra betalningsinstrument, eller
 - c. kontobaserade betalningar,
3. utfärdande av betalningsinstrument,

4. inlösen av transaktionsbelopp där ett betalningsinstrument har använts,
5. penningöverföring, eller
6. genomförande av betalningstransaktioner där
 - a. betalaren godkänner transaktionen med någon form av utrustning för telekommunikation, digital teknik eller informationsteknik, och
 - b. betalningen sker till systemoperatören, som endast fungerar som mellanhand mellan betaltjänstanvändaren och leverantören av varorna eller tjänsterna.

Definitionen av betaltjänster i betaltjänstlagen överensstämmer materiellt sett med det första betaltjänstdirektivets definition av begreppet, som framgår av bilaga I till det direktivet.

4.2.2 Definitionen av betaltjänster i det andra betaltjänstdirektivet

Enligt det andra betaltjänstdirektivets artikel 2 ska dess bestämmelser tillämpas på betaltjänster som tillhandahålls inom unionen. I artikel 4.3 finns en definition av betaltjänster, som hänvisar till bilaga I till direktivet.

Av bilagan framgår att följande tjänster är att betrakta som betaltjänster i direktivets mening:

1. Tjänster som möjliggör kontantinsättningar på ett betalkonto samt alla åtgärder som krävs för förvaltningen av ett betalkonto.
2. Tjänster som möjliggör kontantuttag från ett betalkonto samt alla åtgärder som krävs för förvaltningen av ett betalkonto.
3. Genomförande av betalningstransaktioner, däribland överföring av medel på ett betalkonto hos användarens betaltjänstleverantör eller någon annan betaltjänstleverantör:
 - a. Genomförande av autogireringar, inklusive engångsautogireringar.
 - b. Genomförande av betalningstransaktioner med kontokort eller liknande utrustning.

- c. Genomförande av betalningar, inklusive stående betalningsorder.
4. Genomförande av betalningstransaktioner, när medlen täcks av en betaltjänstanvändares kreditutrymme:
 - a. Genomförande av autogireringar, inklusive engångsautogireringar.
 - b. Genomförande av betalningstransaktioner med kontokort eller liknande utrustning.
 - c. Genomförande av betalningar, inklusive stående betalningsorder.
5. Utgivande av betalningsinstrument och/eller förvärv av betalningstransaktioner.
6. Penningöverföring.
7. Betalningsinitieringstjänster.
8. Kontoinformationstjänster.

De sex första punkterna är alltså desamma som i det första betaltjänstdirektivet. Punkt 7 i det första betaltjänstdirektivet om s.k. systemoperatörstjänster har tagits bort. De tjänster som omfattades av denna bestämmelse avser sådana betaltjänster som tillhandahålls av tele-, informationstekniks- eller nätoperatörer, t.ex. SMS-betaltjänster. Samtidigt har två helt nya punkter tillkommit; betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster. Av dessa punkter följer att begreppet betaltjänst fått en delvis ny och ändrad innebörd.

4.2.3 Överväganden och förslag

Förslag: Begreppet betaltjänst i 1 kap. 2 § betaltjänstlagen ska utvidgas till att omfatta även betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster. Den nuvarande lydelsen av 1 kap. 2 § 6 p utgår. Definitioner av begreppen betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster som överensstämmer med det andra betaltjänstdirektivets definitioner ska tas in i 1 kap. 4 § betaltjänstlagen.

I 1 kap. 2 § 1 p ska begreppet *transaktioner* ersättas med *åtgärder* och i 3 p samma lagrum ska begreppet *utfärdande* ersättas med *utgivning*.

Betalningsinitieringstjänster

Begreppet betalningsinitieringstjänst definieras i det andra betaltjänstdirektivets artikel 4.15 som ”en tjänst för att initiera en betalningsorder på begäran av betaltjänstanvändaren med avseende på ett betalkonto hos en annan betaltjänstleverantör”. I skälen till direktivet anförs följande om denna tjänst.

Sedan det första betaltjänstdirektivet antogs har nya typer av betaltjänster uppkommit, och då främst i fråga om internetbetalningar. Särskilt inom e-handelsområdet har det utvecklats betalningsinitieringstjänster, som med hjälp av programvara skapar en bro mellan sälj företagets webbplats och internetbankplattformen hos betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör för att initiera betalningar genom överföringar av medel via internet (skäl 27).

Betalningsinitieringstjänster gör det möjligt för en leverantör av en sådan tjänst att försäkra en betalningsmottagare att betalningen för en vara eller tjänst har initierats. På så sätt får betalningsmottagaren incitament att frigöra varan eller tillhandahålla tjänsten utan onödigt dröjsmål. Betalningsinitieringstjänster är en billig lösning för både säljare och konsument, och ger konsumenterna utan kontokort möjlighet att handla på nätet. Eftersom dessa tjänster inte omfattas av det första betaltjänstdirektivet övervakas inte leverantörerna av någon myndighet och de behöver inte heller följa det första betaltjänstdirektivets bestämmelser. Det leder i sin tur till en rad rättsliga problem som bör besvaras genom det andra betaltjänstdirektivet (skäl 29).

För att genomföra direktivets bestämmelser i fråga om begreppet betaltjänst bör det i betaltjänstlagen anges att även betalningsinitieringstjänster är sådana betaltjänster som avses i lagen.

Definitionen av betalningsinitieringstjänst bör i svensk lagstiftning överensstämja med direktivets och föras in i 1 kap. 4 § betaltjänstlagen. De centrala termerna i direktivets definition, som betalningsorder, betalkonto och betaltjänstanvändare, definieras i 1 kap. 4 § betaltjänstlagen och är alltså etablerade begrepp. Det är inte

avsikten att införa någon ändrad betydelse av dessa termer med det nya direktivet.

Betalningsinitieringstjänster antas främst vara efterfrågade inom e-handelsområdet. Definitionen av begreppet bör dock vara teknikneutral, vilket definitionen i direktivet också är. Definitionen av betalningsinitieringstjänst bör alltså vara densamma som direktivets artikel 4.15. Det andra betaltjänstdirektivets regler om betalningsinitieringstjänster behandlas närmare i kapitel 6.

Vad innebär det att punkten 7 i bilagan till första betaltjänstdirektivet har tagits bort?

De tjänster som omfattades av den tidigare lydelsen av punkten 7, som i betaltjänstlagen motsvaras av definitionen i 1 kap. 2 § 6 p, avser främst betalningstransaktioner som görs med mobiltelefon, dator och eller annan teknisk utrustning och där operatören av systemet endast är en mellanhand mellan betalaren och den leverantör som tillhandahåller en tjänst. Operatören tillför alltså inte något mervärde till tjänsten. Den tekniska utrustningen fungerar bara som ett instrument som verifierar att en betalning ska göras från betalarens konto. Sådana betalningstransaktioner kan t.ex. avse betalning för parkering, köp av buss-, tåg- eller tunnelbaneresor eller betalning av varor eller tjänster via SMS där systemoperatören bara agerar som en mellanhand i betalningen.

De tjänster som omfattades av den tidigare lydelsen av punkten 7 i bilagan till det första betaltjänstdirektivet är inte betalningsinitieringstjänster. Leverantörer av den senare typen av tjänster initierar en betalning från någon annan betaltjänstleverantörs konto, t.ex. ett bankkonto. När det gäller systemoperatörstjänster, som t.ex. SMS-tjänster, är det konto som debiteras antingen det kontantkort som operatören själv tillhandahåller kunden, dvs. ett slags förbetalt betalkonto, eller kundens konto hos mobiloperatören, där löpande avgifter för kundens användning av operatörens tjänster debiteras, för att faktureras med löpande mellanrum. Systemoperatören tillhandahåller alltså betaltjänstanvändaren en form av betalkonto. Det innebär att operatören, i motsats till vad som gäller för en leverantör av betalningsinitieringstjänster, kommer i besittning av kundens medel. Systemoperatörstjänsterna kan alltså inte jämföras med betalningsinitieringstjänster.

Frågan är då vad det innebär att systemoperatörstjänster inte längre omfattas av punkten 7 i bilagan till det andra betaltjänstdirektivet.

I artikel 3 redovisas flera betalningstransaktioner och tjänster som är undantagna från direktivets bestämmelser. Artikel 3 l) kan ge ledning i frågan. Av denna artikel följer att vissa betalningstransaktioner som genomförs med hjälp av teleutrustning eller informationsteknisk utrustning för inköp av t.ex. digitalt innehåll såsom spel, filmklipp och dylikt är undantagna från direktivets bestämmelser. En förutsättning för att detta undantag ska vara tillämpligt är dock att den enskilda transaktionen avser mindre belopp, högst 50 euro, och att betalningstransaktionernas sammanlagda värde för en abonnent inte överstiger 300 euro per månad. Undantagets utformning talar alltså för att transaktioner som överstiger de angivna beloppen omfattas av direktivets bestämmelser, trots att punkten 7 i bilaga I till det första betaltjänstdirektivet saknar motsvarighet i uppräknningen av betaltjänster i bilaga I till det andra betaltjänstdirektivet. Av skälen till det andra betaltjänstdirektivet framgår det inte heller att avsikten skulle vara att lämna dessa tjänster utanför direktivets tillämpningsområde. I stället får de anses vara omfattade av någon av punkterna 1–6 i bilaga I till det andra betaltjänstdirektivet, som motsvaras av punkterna 1–5 i 1 kap. 2 § betaltjänstlagen. Beroende på den underliggande betalningens karaktär kan olika punkter vara tillämpliga för olika tjänster och aktörer.

Mot bakgrund av vad som nu har sagts bör alltså 1 kap. 2 § 6 p betaltjänstlagen ersättas med begreppet betalningsinitieringstjänst, och de tjänster som nu omfattas av denna punkt får i stället anses vara omfattade av någon av punkterna 1–5 i paragrafen, beroende på betalningstransaktionens karaktär i det enskilda fallet.

Kontoinformationstjänster och begreppet online

Begreppet kontoinformationstjänst definieras i artikel 4.16 i det andra betaltjänstdirektivet som ”en onlinetjänst för att tillhandahålla sammanställd information om ett eller flera betalkonton som betaltjänst-användaren innehar hos antingen en annan betaltjänstleverantör eller hos fler än en betaltjänstleverantör”. I skäl nr 28 till direktivet anförs följande om denna tjänst.

Kontoinformationstjänster erbjuder betaltjänstanvändaren samlad nätbaserad information om ett eller flera betalkonton som innehas hos en eller flera andra betaltjänstleverantörer och som nås via den kontoförvaltande betaltjänstleverantörens webbaserade gränssnitt. Dessa tjänster ger betaltjänstanvändaren möjlighet att omedelbart vid en viss tidpunkt få en överblick över sin ekonomiska situation. Även dessa tjänster bör omfattas av bestämmelserna i det andra betaltjänstdirektivet i syfte att ge ett välfungerade skydd åt konsumenternas betalningar och kontouppgifter samt för att uppnå en rättslig förutsägbarhet i fråga om ställningen för leverantörer av kontoinformationstjänster.

I konsekvens med direktivets reglering bör det i 1 kap. 2 § betaltjänstlagen anges att kontoinformationstjänster är sådana betaltjänster som omfattas av lagen. En definition av begreppet som stämmer överens med direktivets definition bör också tas med i 1 kap. 4 § betaltjänstlagen. I likhet med direktivets definition av begreppet betalningsinitieringstjänst innehåller definitionen av kontoinformationstjänst termer som redan är etablerade i nuvarande betaltjänstlagen.

I detta sammanhang kan det noteras att *betalkonto* i 1 kap. 4 § 4 p betaltjänstlagen definieras som ”ett konto som innehas i en eller flera betaltjänstanvändares namn och som är avsett för genomförandet av betalningstransaktioner”. En *betalningstransaktion* definieras i 10 p samma lagrum som ”insättning, uttag eller överföring av medel som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren”. Definitionerna av dessa två begrepp överensstämmer med definitionerna i såväl det första som det andra betaltjänstdirektivet. I förarbetena till betaltjänstlagen anfördes följande i fråga om vad som utgör ett betalkonto.

Den närmare avgränsningen av vad som utgör ett betalkonto bör således göras med utgångspunkt i att ett betalkonto ska vara avsett för utförande av betalningstransaktioner. Avgörande för bedömningen är sålunda kontots syfte och funktion. Detta innebär att det i första hand är kontohavarens möjligheter att genomföra betalningar som avgör huruvida ett visst konto är ett betalkonto. Det faktum att en betalning kan göras till ett konto medför inte i sig att det utgör ett betalkonto. Däremot bör konton som ger innehavaren möjlighet att utföra överföringar av medel utan restriktioner som huvudregel anses utgöra betalkonton. Detta gäller både transaktionskonton och sparkonton där betalningstransaktioner kan göras utan restriktioner. Vidare bör konton som används för såväl löpande transaktioner, sparande och hantering av

räntor och amorteringar på bolån som huvudregel anses utgöra betalkonton. Även i detta fall är det avgörande att dessa konton bl.a. är avsedda att användas för utförande av betalningstransaktioner. Förekomsten av restriktioner avseende kontohavarens rätt att disponera medlen på kontot, t.ex. att endast ett begränsat antal uttag får göras från kontot under en viss tidsperiod eller att innehavarens förfoganderätt till medlen på kontot är begränsad, tyder däremot på att kontot inte är avsett att användas för utförande av betalningstransaktioner. Förekomsten av sådana restriktioner bör typiskt sett medföra att kontot inte utgör ett betalkonto. I detta sammanhang bör dock noteras att regeringen tidigare har uttalat att ett konto som ålägger kontohavaren vissa restriktioner kan fungera väl för deposition av transaktionsmedel, men att sannolikheten att kontoformen integreras i betalningssystemet är mindre ju större restriktioner som uppställs avseende kontohavarens tillgång till medel (prop. 1995/96:74 s. 97). Exempel på konton där förfoganderätten är begränsad är sådana spar- och placeringskonton där medlen binds på löptider från några månader upp till flera år, utan att kostnadsfria uttag får göras under bindningstiden. Förekomsten av sådana restriktioner tyder på att kontot inte är avsett att användas för utförande av betalningstransaktioner, vilket innebär att kontot som huvudregel inte anses utgöra ett betalkonto enligt nu föreslagen lagstiftning. Samma principer bör gälla avseende konton där endast ett eller ett fåtal uttag per år får göras kostnadsfritt. Sådana konton utgör som huvudregel inte heller betalkonton.¹

Definitionen av begreppet betalkonto innefattar således ett flertal typer av konton från vilka en leverantör av kontoinformationstjänster kan inhämta information på begäran av betaltjänstanvändaren. Det avgörande för att bedöma om ett konto är ett betalkonto i betaltjänstlagens mening är således om innehavaren kan överföra medel utan restriktioner. Under definitionen faller alltså inte bara rena transaktionskonton, utan även sparkonton, investeringskonton och konton för hantering av t.ex. amorteringar på bolån, under förutsättningen att kontona är avsedda för betalningstransaktioner.

Det främsta syftet med kontoinformationstjänster är att betaltjänstanvändaren snabbt och enkelt ska få en överblick över sin ekonomiska situation, t.ex. genom saldouppgifter för ett eller flera betalkonton. Som framgår av skälen till direktivet tycks dessa tjänster främst erbjudas via internet, t.ex. genom app-funktioner. I direktivets artikel 67, som rör bestämmelser om bl.a. tillgång till betalkontoinformation i samband med kontoinformationstjänster, anges

¹ Prop. 2009/10:220 s. 93 f.

att rätten för betaltjänstanvändare att utnyttja kontoinformationstjänster endast gäller när betalkontot är tillgängligt online (mer om artikel 67, se kapitel 6). Mot bakgrund av denna begränsning bör definitionen av kontoinformationstjänst endast innefatta sådana tjänster som tillhandahålls online.

Begreppet *online* är inte definierat i direktivet. Begreppet har av Svenska datatermgruppen översatts till *direktansluten* och definierats som en förbindelse ”som möjliggör direkt interaktiv kommunikation (med en databas, ett program eller ett programsystem)”². I ljuset av denna definition samt utifrån direktivets kontext bör *online* rimligen tolkas så att det betalkonto som betalaren avser att använda sig av i samband med tjänsten ska stå i direkt kontakt med ett datasystem och möjliggöra betalningar genom detta system. I vissa fall kan även indirekt kontakt med ett datasystem föreligga genom ett s.k. subsystem som är nödvändigt för driften av systemet.

Normalt torde med konton som är tillgängliga online avses betalkonton som är tillgängliga via internet, men även betalkonton som är tillgängliga via andra datasystem kan förekomma. Begreppet *online* får anses vara etablerat och avse samtliga datasystem som kan vara aktuella, varför det bör kunna användas i lagtext.

Definitionen av kontoinformationstjänst bör således vara densamma som i direktivets artikel 4.16. Bestämmelser som avser leverantörer av kontoinformationstjänster behandlas närmare i kapitel 6.

Övriga ändringar i begreppet betaltjänster

Den svenska översättningen av bilaga I till det andra betaltjänstdirektivet, punkterna 1–6 om betaltjänster, skiljer sig något i fråga om ordval från översättningen av den tidigare bilagan. Som exempel kan nämnas att begreppet *åtgärder* används i stället för *transaktioner* i punkten 1. I den engelska originaltexten har inga ändringar gjorts, mer än att meningsbyggnaden i punkten 3 har ändrats något.

Frågan är om det finns skäl att ändra lydelsen i någon eller några av punkterna i 1 kap. 2 § 1–5 p. betaltjänstlagen, vilka motsvarar definitionerna i punkterna 1–6 i bilagan.

² http://www.datatermgruppen.se/index.php?option=com_content&view=article&id=89&Itemid=91&obj=a63&uttr=online 5 juli 2016

I 1 kap. 2 § 1 p anges att en form av betaltjänster är tjänster som gör det möjligt att sätta in och ta ut kontanter från ett betalkonto samt de *transaktioner* som krävs för förvaltning av kontot. En sådan transaktion kan enligt förarbetena till betaltjänstlagen vara ett uttag av en avgift från kontoinnehavaren.³

Begreppet transaktioner framstår i detta sammanhang som något snäv. Här kan jämföras med den engelska originaltexten som använder begreppet *operations*. Detta begrepp torde ha en vidare innebörd och innefatta även andra åtgärder som krävs för förvaltning av kontot än just transaktioner. Det framstår därför som ändamålsenligt att ersätta begreppet *transaktioner* i denna punkt med *åtgärder*.

I 1 kap. 2 § 3 p används begreppet *utfärdande* i fråga om utfärdande av betalningsinstrument. Det kan jämföras med *utgivande* i den svenska översättningen av punkten 5 i bilaga I till det andra betaltjänstdirektivet samt *issuing* i den engelska originaltexten. Enligt utredningens mening är termen utgivning en lämpligare översättning av *issuing* och den termen bör därför ersätta termen utfärdande i denna punkt.

4.3 Övriga definitioner

Förslag: Definitioner av vissa centrala begrepp i det andra betaltjänstdirektivet ska tas in i betaltjänstlagen.

I 1 kap. 4 § betaltjänstlagen har 27 begrepp som används i betaltjänstlagen definierats. Dessa finns huvudsakligen i det andra betaltjänstdirektivets artikel 4. Denna artikel innehåller – utöver begreppen betaltjänst, betalinitieringstjänst, och kontoinformationstjänst – definitioner av 45 begrepp, varav åtskilliga har tillkommit sedan det första betaltjänstdirektivet. Ett antal av de begrepp som tillkommit i det andra direktivet är av central betydelse för regleringen av betaltjänster. I den utsträckning dessa definitioner saknar motsvarighet i svensk rätt och bedöms vara av vikt för den lagstiftning som genomför direktivet, bör definitionerna införas i betaltjänstlagen.

³ Prop. 2009/10:220 s. 87.

Det saknas anledning att införa definitioner som inte kommer att ha betydelse i den svenska lagstiftning som föreslås (t.ex. direktivets definition av mikroföretag i artikel 4.26) eller när dess innebörd kan klargöras i lagtext och författningskommentar utan att en uttrycklig definition tas in i lagen. Utredningen har inte funnit skäl att ändra eller ta bort någon eller några av de definitioner som i dag finns i 1 kap. 4 § betaltjänstlagen.

Nedan behandlas de definitioner i det andra betaltjänstdirektivets artikel 4 som är nya i förhållande till det första betaltjänstdirektivet och som bör införas i betaltjänstlagen.

Kontoförvaltande betaltjänstleverantör

I artikel 4.17 definieras en *kontoförvaltande betaltjänstleverantör* som ”en betaltjänstleverantör som tillhandahåller och förvaltar ett betalkonto för en betalare”. Samma definition bör föras in i betaltjänstlagen.

Överföring av medel

Termen *överföring av medel* definieras i artikel 4.24 som ”en betaltjänst för kreditering av en betalningsmottagares betalkonto med en betalningstransaktion eller en rad betalningstransaktioner från en betalares betalkonto, som utförs av en betaltjänstleverantör som har tillgång till betalarens betalkonto på grundval av en instruktion som lämnats av betalaren”.

Termen har i den svenska översättningen av direktivtexten översatts till *betalning* från det engelska begreppet *credit transfer*. Termen *överföring av medel* synes emellertid vara en lämpligare översättning av detta begrepp. Överföring av medel är en betaltjänst enligt direktivet och begreppet återkommer i p. 3 i bilaga I till direktivet, vars lydelse motsvarar samma punkt i bilaga I till det första betaltjänstdirektivet (jfr även 1 kap. 2 § 2 p betaltjänstlagen). I konsekvens med förslagen nedan att införa definitioner av begreppen inlösen av transaktionsbelopp och utgivning av betalningsinstrument, som också är betaltjänster, bör en definition av begreppet *överföring av medel* införas i betaltjänstlagen.

Autentisering

I artikel 4.29 definieras *autentisering* som ”ett förfarande genom vilket en betaltjänstleverantör kan kontrollera en betaltjänstanvändares identitet eller giltighet när det gäller användningen av ett specifikt betalningsinstrument, inklusive användarens personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter”. En definition som materiellt överensstämmer med den som anges i artikeln bör föras in i betaltjänstlagen. Personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter bör dock ersättas med personaliserade behörighetsfunktioner, se mer om detta nedan.

Stark kundautentisering

Enligt artikel 4.30 avses med *stark kundautentisering* ”en autentisering som grundas på användning av två eller flera element, kategoriserade som kunskap (något som bara användaren vet), innehav (något som bara användaren har) och unik egenskap (något som användaren är), som är fristående från varandra så att det faktum att någon har kommit över ett av elementen inte äventyrar de andra elementens tillförlitlighet, och som är utformad för att skydda autentiseringsuppgifternas sekretess”. Det är alltså betaltjänstanvändarens autentiseringsuppgifter som ska skyddas genom tillämpning av stark kundautentisering. Stark kundautentisering syftar till att ge ett bättre skydd av dessa uppgifter och det andra betaltjänstdirektivet innehåller flera bestämmelser som reglerar användningen av denna form av autentisering. I skäl 95 till direktivet anges att säkerhet vid elektroniska betalningar är grundläggande för att säkerställa skydd för användarna och för utveckling av en sund e-handel. Av skäl 96 framgår att sådant skydd vanligen består av krypteringssystem som bygger på betalarens personliga anordningar, inbegripet kortläsare eller mobiltelefoner, eller som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören tillhandahåller betalaren via en annan kanal, till exempel sms eller e-post. En definition som materiellt överensstämmer med den som anges i artikeln bör föras in i betaltjänstlagen. Begreppet behandlas närmare i avsnitt 10.4.

Personaliserade behörighetsfunktioner

En definition av termen *personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter* finns i direktivets artikel 4.31. Med denna term avses ”personligt anpassade funktioner som betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänst-användaren för autentiseringsändamål”. I den svenska översättningen av direktivet har termen ”personalised security credentials” i originaltexten alltså översatts till personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter.

En definition av detta begrepp, som materiellt sett överensstämmer med direktivets definition, bör införas i betaltjänstlagen. Den svenska översättningen av begreppet är enligt utredningens mening något missvisande och därför mindre lämplig att använda. Utredningen föreslår i stället att begreppet *personaliserade behörighetsfunktioner* ska användas. I den fortsatta framställningen kommer således detta begrepp att användas, när direktivtexten använder personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter. Det gäller även när direktivtexten citeras. Begreppet behandlas närmare i avsnitt 10.4.

Känsliga betalningsuppgifter

Direktivets artikel 4.32 definierar begreppet *känsliga betalningsuppgifter* som ”uppgifter, inbegripet personaliserade behörighetsfunktioner, som kan användas för bedrägerier”. I samma artikel anges att när det gäller verksamhet som bedrivs av leverantörer av betalningsinitieringstjänster och leverantörer av kontoinformationstjänster utgör kontoinnehavarens namn och kontonumret inte sådana känsliga betalningsuppgifter som avses i artikeln. En definition som överensstämmer med i direktivets bör införas i betaltjänstlagen.

Grupp

Artikel 4.30 i det första betaltjänstdirektivet hänvisade i fråga om begreppet *grupp* till det numera upphävda direktivet 83/349 EEG. Betaltjänstlagen hänvisar i 1 kap. 4 § 14 p till definitionen av grupp i 1 kap. 7 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

I det andra betaltjänstdirektivets artikel 4.40 definieras i stället en *grupp*⁴ som en grupp av företag som är knutna till varandra genom ett sådant förhållande som avses i artikel 22.1, 22.2 eller 22.7 i direktiv 2013/34/EU, eller företag enligt definitionen i artiklarna 4, 5, 6 och 7 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 241/2014⁵ som är knutna till varandra genom ett sådant förhållande som avses i artikel 10.1 eller artikel 113.6 eller 113.7 i förordning (EU) nr 575/2013⁶.

Direktiv 2013/34/EU har genomförts i svensk rätt genom ändringar i årsredovisningslagen (1995:1554). Artikel 22.1 har genomförts i 1 kap. 4 § den lagen. Paragrafen anger under vilka omständigheter ett företag är ett moderföretag respektive ett dotterföretag samt att ett moderföretag och ett dotterföretag tillsammans är en koncern. Artiklarna 4, 5, 6 och 7 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 241/2014 reglerar bl.a. under vilka förutsättningar behöriga myndigheter får fastställa att en typ av företag som erkänns enligt tillämplig nationell lag räknas som kooperativ sammanslutning, ömsesidiga bolag eller sparbanker. En hänvisning till 1 kap. 4 § årsredovisningslagen och till de artiklar som anges i artikel 4.40 bör ersätta den definition av begreppet grupp som i dag finns i betaltjänstlagen.

Elektroniskt kommunikationsnät

Av artikel 4.41 följer att termen *elektroniskt kommunikationsnät* definieras som ”ett nät enligt definitionen i artikel 2 a) i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG”. Begreppet används i artikel 3 l), som behandlas i kommande avsnitt. Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster har genomförts i svensk rätt genom lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. I 1 kap. 7 § den lagen definieras

⁴ I den svenska översättningen av direktivtexten används begreppet *koncern*. Utredningen anser att *grupp* är en lämpligare översättning av den engelska termen *group*.

⁵ Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 241/2014 av den 7 januari 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 med avseende på tekniska tillsynsstandarder för kapitalbaskrav på institut (EUT L 74, 14.3.2014, s. 8).

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

elektroniskt kommunikationsnät som ett ”system för överföring och i tillämpliga fall utrustning för koppling eller dirigering samt passiva nätdelar och andra resurser som medger överföring av signaler, via tråd eller radiovågor, på optisk väg eller via andra elektromagnetiska överföringsmedier oberoende av vilken typ av information som överförs”. En hänvisning till denna definition bör införas i betaltjänstlagen.

Elektronisk kommunikationstjänst

I direktivets artikel 4.42 definieras begreppet *elektronisk kommunikationstjänst* som ”en tjänst enligt definitionen i artikel 2 c) i direktiv 2002/21/EG”. Även detta begrepp används i artikel 3 l. I likhet med begreppet *elektroniskt kommunikationsnät* finns en definition av detta begrepp i 1 kap. 7 § lagen om elektronisk kommunikation, av vilken följer att begreppet avser en ”tjänst som vanligen tillhandahålls mot ersättning och som helt eller huvudsakligen utgörs av överföring av signaler i elektroniska kommunikationsnät”. En hänvisning till denna definition bör föras in i betaltjänstlagen.

Inlösen av transaktionsbelopp

Enligt artikel 4.44 definieras *inlösen av betalningstransaktioner* som ”en betaltjänst som tillhandahålls av en betaltjänstleverantör som har ingått avtal med en betalningsmottagare om att denne ska acceptera och behandla betalningsmottagarens betalningstransaktioner och som leder till överföring av medel till betalningsmottagaren”. Detta är enligt direktivet en betaltjänst och återkommer i punkten 5 i bilaga I till direktivet, vars lydelse överensstämmer med samma punkt i bilaga I till det första betaltjänstdirektivet. Denna punkt definierar en form av betaltjänst som ”utgivande av betalningsinstrument och/eller förvärv av betalningstransaktioner”⁷. I skäl 10 till direktivet anförs bl.a. att en neutral definition av begreppet införs i syfte att inte bara fånga upp de traditionella inlösenmodeller som rör användningen av kontokort utan också andra affärsmodeller, in-

⁷ I den svenska översättningen av direktivet används här förvärv som dock är synonymt med inlösen, jfr den engelska originaltexten samt 1 kap. 2 § 4 p betaltjänstlagen.

klusive de modeller där mer än en inlösare medverkar. Detta bör enligt skälet säkerställa att säljföretag får samma skydd oavsett vilket betalningsinstrument som används om verksamheten är densamma som inlösen av korttransaktioner. För att säkerställa ett sådant skydd som anges i skäl 10 till direktivet bör en neutral definition av begreppet införas i betaltjänstlagen.

I 1 kap. 2 § 4 p betaltjänstlagen används transaktionsbelopp i stället för betalningstransaktion. Detta framstår som mer ändamålsenligt och bör därför användas i sammanhanget.

Utgivning av betalningsinstrument

I artikel 4.45 definieras *utgivning av betalningsinstrument* som ”en betaltjänst hos en betaltjänstleverantör som har ingått avtal om att tillhandahålla betalaren ett betalningsinstrument för att initiera och behandla betalarens betalningstransaktioner”. Utgivning av betalningsinstrument är en betaltjänst enligt direktivet och begreppet återkommer i p. 5 i bilaga I till direktivet, vars lydelse motsvarar samma punkt i bilaga I till det första betaltjänstdirektivet (jfr 1 kap. 2 § 3 p betaltjänstlagen där dock termen *utfärdande* används, utredningen föreslår dock att den ska ersättas med *utgivning*, se avsnitt 4.2.3). Det finns ingen motivering i skälen till direktivet till att varför det nu införs en definition av det aktuella begreppet. I konsekvens med förslaget att införa en definition av begreppet inlösen av transaktionsbelopp, som också är en betaltjänst, bör en definition av begreppet *utgivning av betalningsinstrument* införas i betaltjänstlagen.

Kapitalbas

I artikel 4.46 definieras *kapitalbas* som ”en kapitalbas enligt definitionen i artikel 4.1.118 i förordning (EU) nr 575/2013⁸ (tillsynsförordningen) där åtminstone 75 % av primärkapitalet är i form av kärnprimärkapital enligt artikel 50 i den förordningen och supplementärkapitalet ska vara lika med eller mindre än en tredjedel av

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

primärkapitalet”. En motsvarande definition av begreppet fanns inte i det första betaltjänstdirektivet.

Av 3 kap. 2 § första stycket betaltjänstlagen framgår bl.a. att ett betalningsinstitut vid varje tidpunkt ska ha en kapitalbas som motsvarar minst startkapitalet enligt 1 § eller ett kapitalkrav beräknat enligt 3 eller 4 §. Vid beräkningen av kapitalbasen och dess sammansättning gäller tillsynsförordningen (andra stycket).

Kapitalbasen ska enligt artikel 4.46 ha en viss kvalitet, nämligen att primärkapitalet ska bestå till minst 75 procent av kärnprimärkapital och att supplementärkapitalet ska vara lika med eller lägre än en tredjedel av primärkapitalet. Kapitalbasen ska således utgöra summan av primärkapitalet och supplementärkapitalet.

Någon regel om sammansättningen av kapitalbasen finns inte i tillsynsförordningen. Mot denna bakgrund bör det i betaltjänstlagen införas en definition av begreppet som materiellt sett överensstämmer med direktivets definition. Vidare bör lydelsen av 3 kap. 2 § andra stycket ändras så att det följer av tillsynsförordningen hur kapitalbasen ska beräknas samt att kapitalbasens sammansättning ska bestå av ett primärkapital där minst 75 procent är kärnprimärkapital och ett supplementärkapital som är lika med eller mindre än en tredjedel av primärkapitalet. På detta sätt framgår att tillsynsförordningen anger vilka beståndsdelar kapitalbasen kan bestå av, medan betaltjänstlagen anger vilken kvalitet innehållet i kapitalbasen minst ska ha.

Kreditinstitut

Artikel 4 i det andra betaltjänstdirektivet innehåller inte någon definition av termen kreditinstitut. Termen förekommer dock i direktivtexten, bl.a. i fråga om regleringen om betalningsinstitutens rätt till tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster (dessa bestämmelser behandlas i kapitel 8). Mot denna bakgrund anser utredningen att en definition av termen bör föras in i betaltjänstlagen av vilken det bör framgå att med kreditinstitut i betaltjänstlagen avses banker och kreditmarknadsföretag enligt (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (jfr 1 kap. 3 § 1 p betaltjänstlagen).

5 Tillämpningsområdet

5.1 Aktörer som omfattas av reglerna

5.1.1 Nuvarande reglering

I 1 kap. 3 § betaltjänstlagen finns en uppräknning av de aktörer som omfattas av lagen och som alltså är betaltjänstleverantörer i direktivets mening. Med betaltjänstleverantörer avses i lagen således följande aktörer.

1. Banker och kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. institut för elektroniska pengar och de företag som har undantagits från tillståndsplikt enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
3. betalningsinstitut och de fysiska eller juridiska personer som har undantagits från tillståndsplikt enligt 2 kap. 3 §,
4. statliga och kommunala myndigheter, när de inte ägnar sig åt myndighetsutövning,
5. utländska fysiska och juridiska personer samt myndigheter inom EES, motsvarande dem i 1–4 med undantag av sådana fysiska eller juridiska personer som har undantagits från tillståndsplikt enligt nationella bestämmelser som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG,
6. Europeiska centralbanken och nationella centralbanker i andra EES-länder, när de inte agerar i egenskap av monetär eller offentlig myndighet,

7. postgiroinstitut inom EES som enligt nationell lagstiftning har rätt att tillhandahålla betaltjänster, och
8. filialer till kreditinstitut från länder utanför EES.

Uppräkningen överensstämmer materiellt sett med det första betaltjänstdirektivets definition av begreppet betaltjänstleverantör.

5.1.2 Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 1.1 innehåller bestämmelser om vilka personer och aktiviteter som omfattas av direktivet. De kategorier av betaltjänstleverantörer som anges i artikel 1.1 motsvarar i stort sett de kategorier som räknades upp i det första betaltjänstdirektivets artikel 1.1 samt i artikel 3 i direktiv 2009/111/ om ändringar i direktiven 2006/48/EG, 2006/49/EG och 2007/64/EG, vars bestämmelser har genomförts i svensk lag genom 1 kap. 3 § betaltjänstlagen.

I fråga om institut för elektroniska pengar har det dock i artikel 1.1. b i det andra betaltjänstdirektivet gjorts ett tillägg med innebörden att detta begrepp innefattar filialer till sådana institut vars huvudkontor är belägna utanför unionen, om filialerna är belägna inom unionen och i den mån de betaltjänster som tillhandahålls av dessa filialer är knutna till utgivning av elektroniska pengar. Dessa aktörer behöver enligt artikel 11.1 inte tillstånd för att få tillhandahålla betaltjänster.

I likhet med det första betaltjänstdirektivet ger artikel 2.4 möjlighet att uttryckligen undanta Svenska Skeppshypotekskassan från reglernas tillämpningsområde. Denna möjlighet till särreglering har inte utnyttjats vid införandet av betaltjänstlagen.

5.1.3 Överväganden och förslag

Förslag: Begreppet betaltjänstleverantör i 1 kap. 3 § betaltjänstlagen ska utvidgas till att omfatta även filialer till institut för elektroniska pengar. Dessa aktörer ska få tillhandahålla betaltjänster utan att behöva ansöka om tillstånd enligt betaltjänstlagen.

Mot bakgrund av att definitionen av betaltjänstleverantör i det andra betaltjänstdirektivet har utvidgats till att avse filialer till institut för elektroniska pengar bör definitionen i lagen utvidgas så att den motsvarar direktivet. Definitionen av betaltjänstleverantör i betaltjänstlagen bör därför innefatta filialer till institut för elektroniska pengar. I konsekvens med artikel 11.1 ska det av betaltjänstlagen framgå att dessa inte behöver tillstånd för att tillhandahålla betaltjänster.

Det finns inte skäl till någon annan bedömning i fråga om Svenska Skeppshypotekskassan än den som gjordes vid införandet av betaltjänstlagen och det bör därför inte införas något undantag från reglerna för denna aktör.

5.2 Geografiska begränsningar

5.2.1 Nuvarande reglering i betaltjänstlagen

Enligt 1 kap. 1 § första stycket betaltjänstlagen ska lagens bestämmelser tillämpas på betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i euro eller någon annan av EES-ländernas valutor.

Enligt det första betaltjänstdirektivets artikel 2.1 första meningen skulle direktivets regler tillämpas på betaltjänster som tillhandahölls inom gemenskapen. Av andra meningen följde dock att avdelningarna III och IV, med undantag för artikel 73, endast skulle tillämpas när såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör var etablerad i gemenskapen. Innebörden av detta var att de centrala regler i direktivet som rörde informationsgivning samt rättigheter och skyldigheter i samband med tillhandahållande av betaltjänster som huvudregel inte skulle vara tillämpliga i fråga om alla betaltjänster som tillhandahölls inom EES. De skulle bara vara tillämpliga på sådana betalningstransaktioner där både betalarens och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör hörde hemma inom EES. Av det första betaltjänstdirektivets artikel 2.2 följde att bestämmelserna i direktivets avdelning III och IV, dvs. reglerna om informationsgivning samt om rättigheter och skyldigheter i samband med tillhandahållande av betaltjänster skulle tillämpas på betaltjänster som utfördes i euro eller i valutan i en EES-stat utanför euroområdet. Motsatsvis innebar detta att reglerna inte skulle gälla vid tillhandahållande av betaltjänster i andra valutor.

Dessutom framgick av artikel 68 att direktivets regler om genomförandetid och valuteringsdag, som genomförts i 5 kap. 18–23 §§ betaltjänstlagen, bara skulle vara tillämpliga på en snävare krets av betalningstransaktioner.

5.2.2 Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet

Artikel 2 i det andra betaltjänstdirektivet anger direktivets tillämpningsområde främst i fråga om det geografiska området och om valutor. Liksom det tidigare direktivet är det andra betaltjänstdirektivet tillämpligt på betaltjänster som tillhandahålls inom unionen. I artiklarna 2.2–2.4 i det andra betaltjänstdirektivet anges i vilken utsträckning direktivets bestämmelser om informationsgivning (avdelning III) samt om rättigheter och skyldigheter vid utförande av betaltjänster (avdelning IV) gäller för betaltjänster i olika valutor.

Enligt artikel 2.2 är bestämmelserna i avdelning III och IV tillämpliga på betalningstransaktioner *i en medlemsstats valuta* om såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, eller den ende betaltjänstleverantören i en betalningstransaktion, är etablerad inom unionen, vilket alltså överensstämmer med regleringen i det första betaltjänstdirektivets artikel 2.1. Av artikel 2.3 följer att direktivets avdelning III och avdelning IV, med undantag för vissa artiklar, även är tillämpliga på de delar av en betalningstransaktion som genomförs i unionen *i en valuta som inte är en medlemsstats valuta* om såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, eller den ende betaltjänstleverantören i en transaktion, är etablerad inom unionen. Enligt artikel 2.4 är avdelning III och avdelning IV, med undantag för vissa artiklar, också tillämpliga på de delar av en betalningstransaktion som genomförs i unionen *i alla valutor* om en av betaltjänstleverantörerna är etablerad i unionen.

Av bestämmelserna i artikel 2.3–2.4 framgår således att direktivets tillämpningsområde har utökats på så sätt att även ”one-leg”-betalningar numera omfattas av direktivet.

Av artikel 82, som i stort sett motsvarar det första betaltjänstdirektivets artikel 68, följer att direktivets regler om genomförandetid och valuteringsdag i artiklarna 83–87 bara är tillämpliga på en snävare krets av betalningstransaktioner. Dessa regler är, enligt huvudregeln i artikel 82.1, tillämpliga på betalningstransaktioner i euro och

nationella betalningstransaktioner i valutan i den berörda medlemsstaten utanför euroområdet. Reglerna är också tillämpliga på vissa betalningstransaktioner som innefattar växling mellan euro och valutan i ett EES-land utanför euroområdet. Förutsättningen är dock att växlingen görs i landet utanför euroområdet. Om betalningstransaktionen är gränsöverskridande, dvs. om betalaren och betalningsmottagaren finns i olika länder, omfattas den av direktivets regler om genomförandetid bara om den gränsöverskridande betalningstransaktionen sker i euro. De nu nämnda artiklarna motsvarar i stort sett det första betaltjänstdirektivets reglering, med undantag för artikel 87.2 som behandlas i avsnitt 13.8.

Betalningstransaktioner i tredje lands valuta

Av artikel 2.3 följer att den del av en betalningstransaktion som genomförs i unionen i en valuta som inte är en medlemsstats valuta faller under direktivets bestämmelser såvida samtliga betaltjänstleverantörer som är involverade i transaktionen är etablerade inom unionen. Vissa av direktivets bestämmelser är dock inte tillämpliga på dessa betalningar. Av bestämmelserna i avdelning III är artiklarna 45.1 b), 52.2 och 56 a) inte tillämpliga för dessa betalningar. Artikel 45 och 52 reglerar vilken information som betaltjänstleverantören ska lämna till användaren innan ett avtal om en enstaka betalningstransaktion respektive ett ramavtal om tillhandahållande av betaltjänster ingås. Av artikel 45.1 b) respektive 52.2 e) följer att information ska lämnas om den tid det maximalt tar att genomföra den eller de betaltjänster som erbjuds. Enligt artikel 56 ska betaltjänstleverantören i vissa fall även lämna explicit information om en enstaka betalningstransaktion som omfattas av ett ramavtal. I artikel 56 a) anges att sådan information ska lämnas om den maximala genomförandetiden för transaktionen.

De betaltjänstleverantörer som är involverade i betalningstransaktioner som berörs av artikel 2.3 är alltså undantagna från de informationskrav i avdelning III som rör den maximala genomförandetiden av en transaktion.

Av den reglering som finns i avdelning IV är artiklarna 81–86 inte tillämpliga för de delar av en betalningstransaktion som berörs av artikel 2.3. Av artikel 81 följer att betalarens betaltjänstleveran-

tör, betalningsmottagarens betaltjänstleverantör och eventuella mellanhänder ska överföra betalningstransaktionens hela belopp och avstå från att dra av avgifter från det överförda beloppet om inte annat följer av avtalet mellan betalningsmottagaren och dennes betaltjänstleverantör. Artikel 82 fastställer vilka betalningstransaktioner som reglerna om längsta genomförandetid och valuteringsdag är tillämpliga på. I artikel 83 finns regler om hur lång tid som får förflyta från det att betalarens betaltjänstleverantör mottagit betalningsordern till dess att betalningstransaktionens belopp krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto. Artikel 84 innehåller bestämmelser om vad som gäller i de fall då betalningsmottagaren inte har något konto hos betalningsmottagaren som kan krediteras. I artikel 85 finns regler om tillgängliggörande och valuteringsring av kontanta medel som sätts in på ett betalkonto. Genom artikel 86 ges medlemsstaterna möjlighet att bestämma om kortare genomförandetider än de som gäller enligt huvudreglerna i direktivet.

Betalningar i alla valutor, där en av betaltjänstleverantörerna finns inom EU/EES

Enligt artikel 2.4 faller också den del av en betalningstransaktion som utförs inom unionen i alla valutor och där endast en av betaltjänstleverantörerna är etablerad inom unionen under direktivets bestämmelser. I likhet med de betalningar som berörs av artikel 2.3 är emellertid också dessa betalningar undantagna från vissa av direktivets bestämmelser. Av bestämmelserna i avdelning III är, vid sidan av artiklarna 45.1 b), 52.2 e) och 56 a), inte heller artikel 52.5 g) tillämplig på dem. Enligt den sistnämnda artikeln ska en betaltjänstleverantör, innan ett ramavtal ingås, lämna information om villkor för återbetalning av transaktioner som initierats av eller via en betalningsmottagare.

Av regleringen i avdelning IV är artiklarna 62.2, 62.4, 76, 77, 81, 83.1, 89 och 92 inte tillämpliga på denna typ av betalningar. Artiklarna 62.2 och 62.4 innehåller bestämmelser om avgiftsuttag i samband med tillhandahållande av betaltjänster. Artikel 62.2 anger att för betalningstransaktioner som tillhandahålls inom unionen och där samtliga involverade betaltjänstleverantörer är etablerade i unionen ska betalaren betala de avgifter som dennes betaltjänstleverantör tar ut, och betalningsmottagaren ska på motsvarande sätt stå för de av-

gifter som tas ut av dennes betaltjänstleverantör. Enligt 62.4, som är ny i förhållande till det första betaltjänstdirektivet, får betalningsmottagaren inte ta ut avgifter för användning av betalningsinstrument vars förmedlingsavgifter regleras i EU-förordningen 2015/751 om förmedlingsavgifter och för de betaltjänster som EU-förordningen 260/2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro tillämpas på. Artiklarna 76 och 77 reglerar under vilka förutsättningar som betalaren har rätt till återbetalning av en betalningstransaktion som initierats av eller via betalningsmottagaren. Artikel 81 behandlar, som nämnts ovan, överföring av belopp utan att avgifter dras av från beloppet av de olika betaltjänstleverantörerna. Enligt artikel 83.1 ska en betalningsmottagares betaltjänstleverantörs konto krediteras senast vid slutet av bankdagen efter den bankdag då betalningsordern mottogs. Artikel 89 innehåller regler om vilken betaltjänstleverantör som bär ansvaret för att en betalningstransaktion inte genomförs korrekt. Artikel 92 reglerar möjligheten för en betaltjänstleverantör att göra gällande återkrav mot en annan betaltjänstleverantör eller någon annan mellanhand, samt möjligheten för dessa aktörer att sinsemellan avtala om ytterligare ersättning.

5.2.3 Överväganden och förslag

Förslag: Tillämpningsområdet för betaltjänstlagen ska utökas så att regleringen i fjärde och femte kapitlet, med undantag för vissa bestämmelser, ska gälla även betalningstransaktioner i tredjelands valuta i den del de utförs inom EES-området om samtliga betaltjänstleverantörer i betalningstransaktionen är etablerade inom detta område. Detsamma ska gälla om den ende betaltjänstleverantören är etablerad inom EES-området. Tillämpningsområdet ska också utökas till att omfatta betalningstransaktioner i alla valutor till den del de utförs inom unionen, där en av betaltjänstleverantörerna är etablerad inom EES-området.

För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets bestämmelser i avdelning III och IV om utökning av tillämpningsområdet för regleringen som anges i artiklarna 2.2–2.4 bör tillämpningsområdet för betaltjänstlagen utökas på motsvarande sätt.

Det andra betaltjänstdirektivets bestämmelser i avdelning III har i stort sett genomförts i betaltjänstlagens fjärde kapitel. Samtliga bestämmelser i denna avdelning ska alltså tillämpas för betalningar i en medlemsstats valuta, om samtliga betaltjänstleverantörer som är involverade i transaktionen är etablerade i unionen (artikel 2.2).

Reglerna i fjärde kapitlet ska också vara tillämpliga för de delar av en betalningstransaktion som görs i unionen i ett tredje lands valuta, om samtliga eller den ende betaltjänstleverantören i betalningstransaktionen är etablerade inom unionen (artikel 2.3) samt för de delar av en betalningstransaktion som sker inom unionen i samtliga valutor om endast en av betaltjänstleverantörerna är etablerad i unionen (artikel 2.4). För dessa betalningstransaktioner bör, i konsekvens med bestämmelserna i artikel 2.3 och 2.4, undantag göras från bestämmelsen i 4 kap. 4 § 2 p, som motsvarar artikel 45.1 b). Betaltjänstleverantören behöver således inte lämna information om hur lång tid det tar att genomföra transaktionen innan ett avtal ingås om en enstaka transaktion. För dessa transaktioner bör det även göras undantag från 4 kap. 10 § 8 p (motsvarande artikel 52.2 e) och som anger motsvarande krav på information innan ett ramavtal sluts samt från 4 kap. 16 § första stycket 1 p (motsvarande artikel 56 a) och som anger att denna information även i vissa fall ska lämnas innan en betalningstransaktion som omfattas av ett ramavtal genomförs.

För de betalningstransaktioner som omfattas av artikel 2.4 bör det även göras undantag från den nya bestämmelse i 52.5 g) som föreskriver att betaltjänstleverantören, innan ett ramavtal ingås i fråga om kortbaserade betalningsinstrument med co-badging, ska informera om betaltjänstanvändarens rättigheter enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (mer om denna nya bestämmelse, se avsnitt 13.12.1).

Ett flertal av bestämmelserna i direktivets avdelning IV är inte tillämpliga för de delar av en betalningstransaktion som beskrivs i artikel 2.3 och 2.4.

De betalningstransaktioner som avses i artikel 2.3 bör, i konsekvens med de undantag som anges i denna artikel, undantas från regleringen i 5 kap. 16–19 §§, 20 § första och andra stycket, samt 21–22 §§. Dessa paragrafer reglerar frågor om överförda och mottagna belopp samt om genomförandetid och valuteringsdag och

motsvarar den reglering som är angiven i det andra betaltjänstdirektivets artiklar 81–85. I korthet innebär detta bl.a. att betaltjänstlagens bestämmelser om längsta genomförandetid för betalningstransaktioner och om valuteringsdag inte gäller för de delar av en transaktion som genomförs i unionen i tredjelands valuta under de förutsättningar som anges i artikel 2.3. Möjligheten att enligt artikel 86 föreskriva kortare maximitider för genomförandet av nationella betalningstransaktioner har inte utnyttjats vid införandet av betaltjänstlagen och något undantag behöver alltså inte göras i denna del. Det finns inte heller anledning att nu göra någon annan bedömning i frågan om denna valmöjlighet ska utnyttjas.

Även de delar av en betalningstransaktion som omfattas av artikel 2.4 är undantagna från flera bestämmelser som finns i betaltjänstlagens femte kapitel. I konsekvens med artikel 2.4 bör dessa transaktioner undantas från regleringen i 5 kap. 6–8 §§, som i stort sett motsvarar artiklarna 76 och 77. Betaltjänstlagens regler om när en betalare har rätt till återbetalning av en redan godkänd och genomförd betalningstransaktion som initierats av eller via betalningsmottagaren bör alltså inte tillämpas för de transaktioner som omfattas av artikel 2.4.

Inte heller bestämmelsen i 5 kap. 16 § (som överensstämmer med artikel 81) som reglerar under vilka förutsättningar betaltjänstleverantören får göra avdrag från överförda belopp, ska gälla för de aktuella betalningstransaktionerna. Undantag bör också göras från regleringen i 5 kap. 18 § (motsvarar artikel 83.1) som reglerar hur lång tid det får ta att genomföra en betalningstransaktion. Bestämmelserna i 5 kap. 25–29 §§ reglerar betalarens respektive betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs ansvar för en betalningstransaktion som inte har genomförts eller som har genomförts bristfälligt och motsvarar i stort sett den reglering som anges i artikel 89. Även beträffande dessa bestämmelser bör undantag göras för de delar av en betalningstransaktion som avses i artikel 2.4. De bör också undantas från bestämmelserna om rätten till återkrav för en betalningstransaktion som inte har genomförts eller som har genomförts bristfälligt i 5 kap. 31 § betaltjänstlagen, vilken i stort sett överensstämmer med artikel 92. Artikel 92 reglerar även återkrav för en obehörig transaktion. I avsnitt 13.11 föreslås bestämmelsen i 5 kap. 31 § betaltjänstlagen utökas till att avse också obehöriga transaktioner. De

delar av en betalningstransaktion som berörs av artikel 2.4 bör således undantas även från den regleringen.

I enlighet med vad som anges i artikel 2.4 ska undantag också göras från bestämmelsen i 5 kap. 1 § andra stycket, vilken motsvarar artikel 62.2. Bestämmelsen anger att vid betalningstransaktioner som inte innebär valutaväxling ska betalaren och betalningsmottagaren betala de avgifter som respektive betaltjänstleverantör tar ut. Motsatsvis innebär detta att regeln om avgiftsfördelning inte gäller för transaktioner som medför valutaväxling. Att denna bestämmelse inte är tillämplig på de delar av en transaktion som avses i artikel 2.4 innebär att parterna i dessa fall är fria att avtala om avgiftsfördelningen även i fråga om betalningstransaktioner som *inte* innebär valutaväxling.

Slutligen är de delar av en betalningstransaktion som avses i artikel 2.4 även undantagna från artikel 62.4. Denna artikel är ny i förhållande till det första betaltjänstdirektivet och föreskriver att medlemstaterna under alla omständigheter ska se till att betalningsmottagaren inte tar ut avgifter för användning av sådana kort som omfattas av taknivåerna för förmedlingsavgifter vid kortbetalningar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Detsamma gäller enligt artikeln för de betalnings- och autogireringstransaktioner enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 om antagande av tekniska och affärsrättsliga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009. Medlemsstaterna får enligt artikel 64.5, liksom enligt det första betaltjänstdirektivet, förbjuda eller begränsa betalningsmottagarens rätt att ta ut avgifter med beaktande av behovet av att stimulera konkurrensen och främja användningen av effektiva betalningsinstrument. Vid genomförandet av det första betaltjänstdirektivet utnyttjades denna möjlighet och av 5 kap. 1 § fjärde stycket betaltjänstlagen följer att en betalningsmottagare inte får ta ut någon avgift vid användning av ett visst betalningsinstrument.

Frågan om förbudet mot s.k. tilläggsavgifter ska kvarstå behandlas i kapitel 8. Utredningen gör bedömningen att förbudet alltså bör gälla vid användning av samtliga betalningsinstrument och således inte endast av dem som träffas av förbudet i artikel 62.4. Att artikel 62.4 inte är tillämplig på de delar av en transaktion som avses i

artikel 2.4. innebär att något förbud mot tilläggsavgifter för de betalningsinstrument som avses i artikel 62.4 inte gäller för dessa transaktioner. Eftersom artikel 64.5 är tillämplig har medlemsstaterna möjlighet att förbjuda tilläggsavgifter även för de delar av en transaktion som omfattas av artikel 2.4. Utredningen anser att förbudet mot tilläggsavgifter fortfarande bör gälla och att det saknas skäl att göra en annan bedömning i fråga om de delar av en transaktion som avses i artikel 2.4. Även dessa bör omfattas av förbudet mot tilläggsavgifter, på samma sätt som övriga transaktioner som omfattas av betaltjänstlagens reglering. Något undantag från 5 kap. 1 § fjärde stycket betaltjänstlagen bör således inte göras för de delar av en transaktion som utförs inom unionen i alla valutor och där endast en av betaltjänstleverantörerna är etablerad inom unionen.

5.3 Aktiviteter som undantas från det andra betaltjänstdirektivets tillämpningsområde

5.3.1 Undantag enligt betaltjänstlagen

I 1 kap. 6–7 §§ anges vilka tjänster och betalningstransaktioner som är undantagna från betaltjänstlagens tillämpningsområde. Enligt 6 § gäller lagen inte för tjänster som:

1. består av yrkesmässig, fysisk transport av kontanter,
2. ger möjlighet till uttag av kontanter i samband med inköp av varor eller tjänster,
3. består av valutaväxling genom utbyte av kontanter,
4. tillhandahålls av leverantörer av tekniska tjänster vilka stödjer betaltjänstleverantörens verksamhet med betaltjänster, utan att leverantören av tekniska tjänster vid något tillfälle kommer i besittning av medel,
5. baseras på betalningsinstrument som enbart kan utnyttjas inom ett begränsat nätverk av leverantörer, hos en leverantör i dennes affärsställe eller i fråga om ett begränsat varu- eller tjänsteutbud, eller
6. består av uttag av kontanter med hjälp av uttagsautomater, om den som tillhandahåller tjänsten

- a) agerar för en eller flera kortutfärdares räkning,
- b) inte är part i ramavtalet med den kund som tar ut medel från ett betalkonto, och
- c) inte tillhandahåller sådana andra betaltjänster som anges i 2 §.

Av 7 § framgår vilka betalningstransaktioner som faller utanför betaltjänstlagens tillämpningsområde. Det är transaktioner som:

1. sker med pappersbaserade instrument som checkar, växlar, kuponger, resecheckar, postanvisningar eller utbetalningsavier,
2. består av icke yrkesmässig insamling och leverans av kontanter inom ramen för ideell verksamhet eller välgörenhet,
3. genomförs mellan deltagare i ett system för avveckling av betalningar eller värdepapper,
4. genomförs mellan betaltjänstleverantörer, deras ombud eller filialer för egen räkning,
5. uteslutande sker i kontanter direkt från betalaren till betalningsmottagaren, utan medverkan av någon mellanhand,
6. sker från betalaren till betalningsmottagaren genom en handelskommissionär, eller
7. avser förvaltning, inlösen eller försäljning av finansiella instrument, vilka genomförs av de personer som deltar i ett system för avveckling enligt 3 samt av värdepappersföretag, kreditinstitut, fondbolag, förvaltningsbolag, AIF-förvaltare, i fråga om specialfonder, som tillhandahåller investeringstjänster samt andra företag som har tillstånd att förvara finansiella instrument.

I paragrafens andra stycke anges att betaltjänstlagen inte heller gäller transaktioner som genomförs mellan ett moderföretag och dess dotterföretag eller mellan dotterföretag till ett och samma moderföretag, utom när en annan betaltjänstleverantör än ett företag i samma grupp medverkar som mellanhand.

5.3.2 Undantag enligt det andra betaltjänstdirektivet

Förslag: Undantaget i 1 kap. 6 § 1 p ska inte omfatta s.k. uppräkningsverksamhet. Det ska av 1 kap. 6 § 4 p betaltjänstlagen framgå att detta undantag inte omfattar betalningsinitierings-tjänster eller kontoinformationstjänster.

Undantag ska göras för tjänster som baseras på betalningsinstrument som endast är giltiga i en medlemsstat, genom vilka en viss vara eller tjänst tillhandahålls av sociala skäl och som utfärdas med stöd av offentlig reglering. För att tydliggöra undantaget i 1 kap. 6 § 5 p betaltjänstlagen för tjänster som baseras på betalningsinstrument i ett begränsat varu- eller tjänsteutbud, bör det i lagtexten poängteras att det ska vara fråga om ett *mycket* begränsat sådant utbud. Undantag ska också under vissa förutsättningar göras för betalningstransaktioner som sker med hjälp av mobiltelefoner eller annan teknisk utrustning.

Den aktör som bedriver verksamhet som omfattas av vissa undantag ska anmäla detta till Finansinspektionen. Finansinspektionen ska föra in dessa verksamheter i det register som inspektionen för.

De betalningsinstrument som är undantagna från direktivets tillämpningsområde enligt artikel 3 k) ska inte vara undantagna från regleringen i svensk rätt som genomför direktivets regler om ansvar för obehöriga transaktioner.

I artikel 3 anges ett stort antal undantag från direktivets tillämpningsområde, vilka i många fall överensstämmer med de undantag som föreskrevs i samma artikel i det första direktivet. Det rör sig om olika aktiviteter, typer av betalningstransaktioner och typer av betalningsinstrument. Några av undantagen har fått en ändrad lydelse i förhållande till det första betaltjänstdirektivet, medan de flesta är oförändrade.

Tjänster som inte omfattas av direktivet

Enligt artikel 3 e) undantas tjänster som innebär att betalningsmot-tagaren förser betalaren med kontanter som en del av en betalningstransaktion i samband med inköp av varor eller tjänster efter ut-

trycklig begäran av betalaren. Detta undantag omfattar alltså uttag av kontanter i samband med inköp. Artikel 3 e) är oförändrad i förhållande till samma artikel i det första betaltjänstdirektivet och har genomförts i 1 kap. 6 § 2 p betaltjänstlagen.

Valutaväxlingsverksamhet, s.k. ”cash-to-cash”-verksamhet, undantas enligt artikel 3 f). Undantaget avser kontantbaserad växlingsverksamhet, dvs. där kontanter i en eller flera valutor växlas mot kontanter i en eller flera andra valutor utan debitering eller kreditering av ett betalkonto. Artikeln stämmer överens med det första betaltjänstdirektivets reglering och har genomförts i 1 kap. 6 § 3 p betaltjänstlagen.

Enligt artikel 3 j) tillämpas direktivet inte heller på tekniska stöd-tjänster som t.ex. tillhandahållande av terminaler eller annan utrustning, behandling, lagring och autentisering av uppgifter, integritets-skyddande tjänster och IT-tjänster. En förutsättning för att dessa tjänster ska undantas från direktivets tillämpning är att tjänsteleverantörerna inte vid någon tidpunkt har besittning över de medel som ska överföras. Ett exempel på sådana tjänster är tillhandahållande av teknisk infrastruktur som används vid betalningar, exempelvis kort-terminaler och mjukvara som gör det möjligt för en betaltjänst-användare att initiera en betalningsorder via internet. Artikel 3 j) motsvarar i stort sett samma artikel i det första betaltjänstdirektivet och har genomförts i 1 kap. 6 § 4 p betaltjänstlagen. I nuvarande artikel 3 j) anges dock, till skillnad mot tidigare, att undantaget inte är tillämpligt för betalningsinitieringstjänster och kontoinformations-tjänster. I konsekvens med det tillägg som gjorts i det andra betal-tjänstdirektivet bör det av betaltjänstlagen framgå att detta undan-tag inte är tillämpligt för dessa tjänster.

Artikel 3 o) undantar vissa tjänster avseende uttag av kontanter i uttagsautomater. Bestämmelsen innebär att den som tillhandahåller fristående uttagsautomater men inte några andra betaltjänster, och heller inte är part i ramavtalet med den person som använder ut-tagsautomaten, inte omfattas av reglerna i direktivet. Artikel 3 o) överensstämmer i stort sett med samma artikel i det första betaltjänst-direktivet och har genomförts i 1 kap. 6 § 6 p. I det andra betal-tjänstdirektivet har dock det tillägget gjorts att kunden ska infor-meras om eventuella uttagsavgifter enligt artiklarna 45, 48, 49 och 59 innan uttaget görs samt vid mottagandet av kontanter i slutet av

transaktionen efter att uttaget gjorts. Samma tillägg bör göras i betaltjänstlagens bestämmelse.

Särskilt om yrkesmässig fysisk transport av kontanter och uppräkningsverksamhet

Samhället förses med kontanter genom den s.k. kontanthanteringsskedjan. Kedjan består av ett antal aktörer, såväl offentliga som privata, som på olika sätt bidrar till att göra det möjligt för allmänhet och företag att få tillgång till och använda sig av kontanter. Kontanthanteringsskedjan består primärt av Riksbanken, BDB Bankernas Depå AB (BDB), som i dagsläget är det enda företag som har rätt att lämna in och hämta ut kontanter hos Riksbanken, företag som tillhandahåller kontantautomater samt s.k. värdebolag. I Sverige är de dominerande värdebolagen på marknaden Loomis Sverige AB (Loomis) och Nokas Värdehantering AB (Nokas). Dessa bolags verksamheter består bl.a. i att de hämtar, lämnar och kontrollräknar kontanter, t.ex. butikers dagskassor, samt sätter in behållningen på kundernas konto. I ett vidare perspektiv ingår också myndigheter, såsom Finansinspektionen och länsstyrelserna, samt privata aktörer, som t.ex. banker och handeln, i kontanthanteringsskedjan. Kedjan har både sin början och sitt slut hos Riksbanken, som har ensamrätt att ge ut och makulera sedlar och mynt.

Yrkesmässig, fysisk transport av sedlar och mynt, inklusive insamling, hantering och leverans av dessa, är en del av kontantkedjan och utförs av de värdebolag vars verksamhet beskrivs ovan. Denna verksamhet undantas från direktivets tillämpningsområde enligt artikel 3 c). Detsamma gällde enligt det första betaltjänstdirektivet och detta undantag har genomförts i 1 kap. 6 § 1 p betaltjänstlagen.

Verksamhet med värdetransport av kontanter omfattas av krav och tillsyn enligt lagen (1974:191) om bevakningsföretag. Hantering av kontanter i uppräkningscentraler och depåer omfattas dock inte av någon lagstiftning. För sådan verksamhet finns i dag inte något krav på tillstånd. Den som avser att i väsentlig omfattning ägna sig åt valutaväxling, som är yrkesmässig handel med bl.a. utländska sedlar och mynt, ska dock anmäla det till Finansinspektionen, vilket såväl Loomis som Nokas har gjort (1 § 1 p och 2 § lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet, anmälnings-

lagen). Bolagen har då hos Finansinspektionen registrerats som s.k. finansiella institut.

Den tillsyn som görs med stöd av anmänningslagen omfattar i huvudsak endast företagets efterlevnad av penningtvättsregelverket för valutaväxling samt en prövning av företagets ägare och ledning. Mot bakgrund av bristerna i regelverket för och i tillsynen av kontanthantering tillatte regeringen under 2013 en utredning för att se över reglerna för kontanthantering i Sverige. Kontanthanteringsutredningen överlämnade i augusti 2014 sitt betänkande *Svensk kontanthantering* (SOU 2014:61). I betänkandet lämnas bl.a. förslag till en lag som ställer krav på företag som bedriver uppräkningsverksamhet. Förslaget innebär att ett företag måste ha tillstånd för att få bedriva uppräkningsverksamhet och att vissa krav ställs på företagets ägare, ledning och personal samt på verksamheten som sådan. Kontanthanteringsutredningen föreslår att Riksbanken ska hantera de myndighetsuppgifter som följer av lagen. Kontanthanteringsutredningens förslag har ännu inte lett till några lagstiftningsåtgärder.

I detta sammanhang kan även nämnas att Penningtvättsutredningen i februari 2016 överlämnade sitt slutbetänkande *Ytterligare åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism – fjärde penningtvättsdirektivet – samordning – ny penningtvättslag – m.m.* (SOU 2016:8) till regeringen. Penningtvättsutredningen föreslår bl.a. att penningtvättslagen ska utvidgas till att omfatta ytterligare delar av värdebolagens verksamhet, närmare bestämt insamling, uppräkningsredovisning eller försäljning av kontanter. Den föreslår också att värdebolagens uppräkningsverksamhet ska göras till föremål för registrering enligt anmänningslagen, vilket innebär att verksamheten ska ställas under tillsyn av Finansinspektionen.

I Kontanthanteringsutredningens betänkande beskrivs den verksamhet som bedrivs av värdebolagen.¹ Av denna beskrivning framgår i huvudsak följande. De värdebolag som sköter den största delen av den operativa kontanthantering i Sverige är som nämnts Loomis och Nokas. Båda företagen hämtar kontanter i form av dagskassor direkt från bankerna och handeln samt tillhandahåller också serviceboxar där deras kunder kan lämna sina dagskassor. De levererar kontanter till kunderna i form av växelkassor samt fyller på och tömmer

¹ SOU 2014:61 *Svensk kontanthantering*, s. 92 ff.

uttags- och insättningsautomater. Företagens verksamhet består i stor utsträckning av värdetransporter, dvs. fysiska transporter av kontanter.

Loomis och Nokas sköter även den dagliga hanteringen av kontanter i BDB:s depåer. I anslutning till depåerna finns uppräkningscentraler för detta ändamål. De dagskassor som hanteras i depåerna har av kunderna lagts i påsar, som tillhandahålls av värdebolagen, tillsammans med en specifikation. Vid depån förs påsen till en uppräkningsmaskin, som räknar, äkthetskontrollerar och kvalitetssorterar sedlarna från påsen. Sedlarna blandas då fysiskt med sedlar från andra kunder. I samband med den maskinella uppräknigen skapas en elektronisk fil med uppgift om bl.a. det uppräknade beloppet och vilken kund uppräknigen avser. Därefter förs påsen tillsammans med bl.a. specifikationen från uppräkningsmaskinen till en dator, där det totalbelopp som registreras jämförs med det totalbelopp som kunden angivit. Slutligen skapas en s.k. betalbil som skickas till den bank som bolaget samarbetar med, som i sin tur för över beloppet till det av kunden anvisade bankkontot. Det nu beskrivna förloppet kan i vissa avseenden skilja sig mellan de två olika bolagen, men huvuddragen i hanteringen är desamma.

I förarbetena till betaltjänstlagen anges att undantaget i artikel 3 c) i det första betaltjänstdirektivet omfattar t.ex. värdetransporter och den kontanthantering som är förknippad med sådana transporter samt att det avser yrkesmässig, fysisk transport av kontanter – sedlar och mynt – och innefattar även insamling, hantering och leverans av kontanter. Enligt förarbetena omfattas också sådan verksamhet där ett värdetransportföretag hämtar eller levererar kontanter för räkning och insättning på ett annat företags, exempelvis en butiksägares, konto av undantaget, dvs. uppräkningsverksamheten.²

Utredningen konstaterar att undantaget i artikel 3 c) i det första betaltjänstdirektivet har tolkats på olika sätt av medlemsländerna. Möjligen är det begreppet *hantering* (eng. *processing*) som har tolkats på skilda sätt. Uppräkningsverksamhet har av flera länder ansetts vara en betaltjänst i enlighet med artikel 4.3 och punkten 1 i bilagan till direktivet, dvs. tjänster som möjliggör kontantinsättningar samt alla åtgärder som krävs för förvaltningen av ett betalkonto.

² Prop. 2009/10:220 s. 115.

Lydelsen av artikel 3 c) i det andra betaltjänstdirektivet överensstämmer med den tidigare lydelsen av artikeln. I skäl 12 till direktivet har emellertid det förtydligandet gjorts att direktivet inte bör tillämpas på verksamhet som bedrivs av värdetransportföretag och kontanthanteringsföretag när verksamheten i fråga är begränsad till fysisk transport av sedlar och mynt.

Överväganden och förslag

Som framgått av beskrivningen ingår både fysisk transport av kontanter och uppräkningscentraler i värdebolagens verksamhet. Enligt artikel 3 c) är den del av verksamheten som avser fysisk transport av kontanter alltså undantagen från direktivets bestämmelser.

Värdebolagens hantering av kontanta medel i uppräkningscentralerna innefattar maskinell räkning, kontroll och sortering, varefter medlen sammanblandas med andra kunders kontanter. Det skapas också en elektronisk betalbil för insättning av beloppet på kundens konto. Av uttalandet i skälen till direktivet får anses framgå att undantaget i artikel 3 c) är begränsat till att avse just den fysiska transporten. Hanteringen av kontanterna i uppräkningscentralerna – framför allt den fysiska sammanblandningen av olika kunders kontanter och upprättandet av en betalbil för insättning av kundens medel på dennes konto – går utöver vad som rimligen kan avses med begreppen hantering och leverans i artikel 3 c).

Utredningen kommer alltså till den slutsatsen att värdebolagens uppräkningsverksamhet inte omfattas av undantaget i artikel 3 c) och föreslår att undantaget i 1 kap. 6 § 1 p betaltjänstlagen inte ska gälla för uppräkningsverksamhet. I stället bör verksamheten uppfattas som en sådan betaltjänst som beskrivs i artikel 4.3 och punkten 1 i bilaga I till direktivet, eftersom den möjliggör insättning av kontanter på ett betalkonto. Det bör framgå av lagtexten att uppräkningsverksamhet inte omfattas av det nämnda undantaget.

Direktivets reglering i artikel 4.3 och punkten 1 till bilaga I har genomförts i 1 kap. 2 § 1 p betaltjänstlagen. Enligt denna bestämmelse är en form av betaltjänst enligt lagen en sådan tjänst som gör det möjligt att sätta in och ta ut kontanter på och från ett betalkonto samt de transaktioner (*åtgärder* enligt utredningens förslag, se avsnitt 4.2.3) som krävs för förvaltning av kontot. Av detta följer att

värdebolagens uppräkningsverksamhet faller under betaltjänstlagens bestämmelser och att dessa bolag ställs under de krav som framgår av lagen, bl.a. om tillstånd och rörelse. Utredningen återkommer i avsnittet om konsekvensanalys till frågan vad det innebär för värdebolagen att deras uppräkningsverksamhet faller under betaltjänstlagens bestämmelser.

Särskilt om betalningsinstrument som används i ett begränsat nätverk

I det första betaltjänstdirektivets artikel 3 k) undantogs från direktivets tillämpningsområde tjänster som baseras på betalningsinstrument som kan användas för förvärv av varor eller tjänster endast hos utgivaren eller, enligt överenskommelse med utgivaren, antingen inom ett begränsat nätverk av tjänsteleverantörer eller för ett begränsat varu- eller tjänsteutbud. Det första betaltjänstdirektivets artikel 3 k) har genomförts i 1 kap. 6 § 5 p betaltjänstlagen, av vilken följer att tjänster som baseras på betalningsinstrument som bara kan utnyttjas inom ett begränsat nätverk av leverantörer, hos en leverantör i dennes affärsställe eller i fråga om ett begränsat varu- eller tjänsteutbud, är undantagna från betaltjänstlagens tillämpningsområde. I förarbetena till denna bestämmelse anfördes att en distinktion kan göras mellan två olika typer av betalningsinstrument som kan omfattas av undantaget. För det första undantas tjänster baserade på betalningsinstrument som kan användas för köp av varor eller tjänster endast i de lokaler som utgivaren använder, t.ex. s.k. ”mat på jobbet”-kort eller kundkort som bara kan användas för betalning i en viss butik eller butikskedja. För det andra undantas betalningsinstrument som kan användas för förvärv av varor och tjänster enligt en affärsöverenskommelse med utgivaren, som t.ex. kort för allmänna transporter, bensinkort som kan användas för inköp hos en kedja av bensinstationer eller medlemskort med betalningsfunktion som används för att betala varor och tjänster som tillhandahålls av den utgivande organisationen. När det gäller betalningsinstrument som kan användas för betalningar inom ett nätverk av leverantörer får en bedömning av undantagets tillämplighet göras för varje nätverk. Ju större omfattning nätverket har, desto mindre sannolikt är det att undantaget är tillämpligt på de tjänster som tillhandahålls. Antalet affärsidkare som deltar i ett nätverk kan vara ett av de kriterier som används för

att avgöra om det är fråga om ett begränsat nätverk eller inte. Nätverk som samlar ett stort antal olika affärsidkare, t.ex. olika butikskedjor, som var och en bedriver verksamhet genom flera olika affärsställen omfattas i normalfallet inte av undantaget. Att ett betalningsinstrument, som t.ex. ett kort, kan användas hos flera affärsidkare som exempelvis i butikskedjor innebär dock inte i sig att undantaget inte är tillämpligt, utan nätverkets omfattning är avgörande för bedömningen. Nätverk som är kopplade till VISA, MasterCard eller andra öppna kortsystem omfattas inte av undantaget. Det kan tilläggas att det enligt regeringens bedömning framstod som mindre lämpligt att fastställa kvantitativa kriterier för när ett nätverk inte längre ska anses vara begränsat.³

Genom artikel 3 k) i det andra betaltjänstdirektivet undantas tjänster som baseras på särskilda betalningsinstrument som endast kan användas i begränsad omfattning och som ingår i en av följande kategorier:

- i) Instrument som gör det möjligt för innehavaren att förvärva varor eller tjänster endast i utgivarens lokaler eller inom ett begränsat nätverk av tjänsteleverantörer enligt ett direkt kommersiellt avtal med en professionell utgivare.
- ii) Instrument som endast kan användas för att förvärva ett mycket begränsat urval varor eller tjänster.
- iii) Instrument som endast är giltiga i en enda medlemsstat, som tillhandahålls på begäran av ett företag eller ett offentligt organ och som regleras av en nationell eller regional myndighet av särskilda sociala eller skattemässiga skäl för att förvärva särskilda varor eller tjänster från leverantörer som har ett kommersiellt avtal med utgivaren.

Artikeln har således fått en ändrad lydelse. I skäl 13 till det andra betaltjänstdirektivet anføres i huvudsak följande som skäl för ändringen av undantaget. Återkoppling från marknaden visar att de betalningsverksamheter som omfattas av undantaget för begränsade nätverk ofta rör stora betalningsvolymerna och att dessa nätverk erbjuder konsumenterna hundra- eller tusentals olika produkter och

³ a.a. s. 115 ff.

tjänster. Detta strider mot det syfte med undantaget för begränsade nätverk som anges i det första betaltjänstdirektivet och medför ökade risker och brist på rättsligt skydd för betaltjänstanvändare, särskilt för konsumenter. För att minska dessa risker bör det inte vara möjligt att använda samma instrument för att göra betalningstransaktioner för att förvärva varor och tjänster inom mer än ett begränsat nätverk eller för att förvärva ett obegränsat urval av varor och tjänster. Ett betalningsinstrument bör anses kunna användas i ett begränsat nätverk om det kan användas endast i något av följande fall:

1. Vid inköp av varor och tjänster hos en enskild detaljhandlare eller enskild detaljhandelskedja, om de berörda enheterna är direkt förbundna med varandra genom ett handelsavtal som t.ex. föreskriver användning av ett enda betalmärke och det betalmärket används vid försäljningsställena och förekommer – när så är möjligt – på det betalningsinstrument som kan användas där.
2. För inköp av ett mycket begränsat urval av varor eller tjänster, t.ex. när användningsområdet effektivt avgränsas till ett begränsat antal funktionellt sammankopplade varor eller tjänster oavsett försäljningsställets geografiska läge.
3. Om betalningsinstrumentet regleras av en nationell eller regional offentlig myndighet för särskilda sociala eller skattemässiga ändamål för att förvärva särskilda varor eller tjänster.

I skäl 14 till direktivet anförs följande. Betalningsinstrument som omfattas av undantaget för begränsade nätverk kan innefatta affärskort, bränslekort, medlemskort, kollektivtrafikkort, parkeringsbiljetter, rabattkuponger för måltider eller kuponger för särskilda tjänster som ibland omfattas av särskild beskattning eller en arbetsrättslig ram som utformats för att främja användningen av sådana instrument för att uppfylla målen i social lagstiftning. När ett sådant instrument för särskilda ändamål utvecklas till att bli ett allmänt instrument, bör det inte längre undantas från direktivets tillämpningsområde. Instrument som kan användas för inköp i affärer hos sälj företag som är upptagna i en förteckning bör inte vara undantagna från tillämpningsområdet, eftersom sådana instrument typiskt sett är utformade för ett nätverk av tjänsteleverantörer som växer kontinuerligt. Undantaget för begränsade nätverk bör gälla i kombination med skyldig-

heten för potentiella betaltjänstleverantörer att anmäla sådan verksamhet som omfattas av undantaget.

Av artikel 37.2 följer att tjänsteleverantörer som bedriver sådan verksamhet som avses i artikel 3 k) i och/eller ii och för vilka det sammanlagda värdet av de genomförda betalningstransaktionerna under de föregående 12 månaderna överstiger 1 miljon euro ska skicka en underrättelse till behöriga myndigheter. Underrättelsen ska innehålla en beskrivning av de tjänster som tillhandahålls och det ska också framgå vilket undantag i artikel 3 k) i och ii som verksamheten ska bedrivas inom. Av andra stycket i artikel 37.2 följer att om den behöriga myndigheten finner att verksamheten inte kan betraktas som ett begränsat nätverk ska myndigheten fatta ett välmotiverat beslut utifrån de angivna kriterierna i artikel 3 k) i och ii samt underätta tjänsteleverantören om detta. Enligt artikel 37.4 ska de behöriga myndigheterna informera Europeiska bankmyndigheten (Eba) om de tjänster som anmälts i enlighet med artikel 37.2 och inom ramen för vilket undantag verksamheten bedrivs. Av artikel 37.5 följer att en beskrivning av de verksamheter som har anmälts i enlighet med artikel 37.2 ska offentliggöras i det register som avses i artiklarna 14 och 15.

Överväganden och förslag

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 3 k) skiljer sig något från motsvarande artikel i det första betaltjänstdirektivet. Frågan är hur detta påverkar det nuvarande undantaget i 1 kap. 6 § 5 p betaltjänstlagen.

Sådana betalningsinstrument som avses i artikel 3 k) iii, dvs. betalningsinstrument som endast är giltiga i en medlemsstat genom vilka en viss vara eller tjänst tillhandahålls av sociala skäl och som utfärdas med stöd av offentlig reglering, skulle t.ex. kunna vara betalningsinstrument som utgör s.k. förbetalda kort. Riksgälden har ingått ramavtal med ICA Banken AB om tillhandahållande av förbetalda kort för statliga myndigheter. Korten är anslutna till det globala kortnätverket Maestro.⁴ Sådana kort används i dag av bl.a. Migrations-

⁴ <https://www.riksgalden.se/sv/myndigheter/Ramavtal/Forbetalda-korttjanster/ICA-Banken-AB/>

verket för utbetalning av ekonomisk ersättning till asylsökande. De fungerar på det sättet att de förses med en summa motsvarande det bidrag som utbetalas, och innehavaren av kortet kan använda det tillsammans med en PIN-kod för att göra inköp eller göra uttag i automat och på så sätt disponera bidraget. I framtiden kan också andra former av sådana betalningsinstrument utvecklas. Ett undantag för dessa typer av betalningsinstrument bör införas i betaltjänstlagen.

En förutsättning är dock enligt artikel 3 k) iii att kortet endast är giltigt i Sverige samt att de är avsedda för inköp av särskilda varor och tjänster från leverantörer som har ett kommersiellt avtal med utgivaren av betalningsinstrumentet. De kort som i dag tillhålls genom myndigheter faller inte inom detta undantag, eftersom de inte är begränsade på det sätt som artikeln anger i fråga om inköp av särskilda varor och tjänster samt kan användas för inköp och uttag utanför Sverige.

De två andra varianterna av undantag i artikeln motsvarar i stort sett undantagen i den tidigare artikel 3 k), men har nu har precisrats och getts en tydligare utformning. Undantaget i artikel 3 k) i avser tjänster som baseras på ett betalningsinstrument för inköp av varor och tjänster hos en enskild tjänsteleverantör eller ett begränsat nätverk av tjänsteleverantörer, som t.ex. en butikskedja om det mellan butikerna i fråga finns ett avtal som föreskriver användning av ett visst betalningsinstrument, exempelvis kundkort eller liknande. Undantaget i artikel 3 k) ii gäller för instrument som endast kan användas för att förvärva ett mycket begränsat urval varor eller tjänster, som t.ex. ett resekort för allmänna transporter. Dessa två undantag omfattas i stort sett av den nuvarande lydelsen av 1 kap. 6 § 5 p betaltjänstlagen. För att tydliggöra undantaget för tjänster som baseras på betalningsinstrument som gäller ett begränsat varu- eller tjänsteutbud, bör det dock i lagtexten poängteras att det ska vara fråga om ett mycket begränsat utbud.

Vad som anförts i förarbetena till betaltjänstlagen om undantaget i 1 kap. 6 § 5 p är således ännu aktuellt. I likhet med vad som anges där får det bedömas från fall till fall om ett nätverk ska anses begränsat eller inte, och det framstår inte som lämpligt eller ens möjligt att ange några kvantitativa kriterier för denna bedömning.

För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets bestämmelse om anmälningsplikt för de leverantörer som åberopar ett undantag

enligt 1 kap. 6 § 5 p betaltjänstlagen bör en motsvarande bestämmelse föras in i lagen. Av bestämmelsen bör följa att en leverantör som tillhandahåller tjänster inom ramen för det angivna undantaget ska underrätta Finansinspektionen om detta såvida värdet av de genomförda betalningstransaktionerna i verksamheten under det föregående året överstiger 1 miljon euro. När det gäller den information om sin verksamhet som dessa aktörer ska ge in till Finansinspektionen framstår det som mest lämpligt att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om vad detta underlag närmare ska innehålla. Det bör dock framgå av betaltjänstlagen att Finansinspektionen, på grundval av de uppgifter som lämnas av en aktör som bedriver verksamhet inom ramen för undantaget, ska fatta beslut om verksamheten kan anses bedrivas inom ett begränsat nätverk. Om Finansinspektionen finner att så inte är fallet ska leverantören underrättas om detta.

Denna nya bestämmelse om anmälningsskyldighet för de leverantörer som anser sig bedriva verksamhet inom ett begränsat nätverk medför att kontrollen över vilka dessa aktörer är ökar samt att Finansinspektionen får bättre förutsättningar för att avgöra när ett nätverk är att anse som begränsat. Finansinspektionens beslut om en verksamhet omfattas av undantaget kommer också att ge en bättre ledning i frågan för andra aktörer som önskar återropa undantaget samt i förlängningen leda till en tydligare rättstillämpning.

Den beloppsbegränsning som anges i direktivet innebär att aktörer som återoppar undantaget och vilkas sammanlagda betalningstransaktioner under ett år understiger ett belopp som motsvarar 1 miljon euro inte behöver anmäla sin verksamhet till Finansinspektionen. Denna beloppsbegränsning framstår som väl avvägd, eftersom det kan antas att aktörer som återoppar det aktuella undantaget och har en omsättning som understiger detta förhållandevis låga belopp, bedriver sin verksamhet inom ett begränsat nätverk. Det kan möjligen i något enskilt fall förhålla sig på annat sätt, men att ålägga samtliga aktörer anmälningsskyldighet som avser att bedriva verksamhet inom ramen för undantaget framstår inte som rimligt, och kan komma att öka arbetsbelastningen både för den enskilde aktören och för Finansinspektionen.

Det bör också framgå av lagen att en beskrivning av de verksamheter som har anmälts till Finansinspektionen i enlighet med den föreslagna bestämmelsen ska tas in i det register som förs av myn-

digheten enligt 8 kap. 5 § betaltjänstlagen. Finansinspektionen bör också åläggas en skyldighet att underrätta Eba på det sätt som anges i artikel 37.4 om de tjänster som har anmälts enligt artikel 37.2 och inom ramen för vilket undantag dessa verksamheter bedrivs, om inspektionen funnit att undantaget är tillämpligt på verksamheten.

Enligt det andra betaltjänstdirektivet är direktivets bestämmelser inte tillämpliga på de betalningsinstrument som avses i artikel 3 k). Detta innebär att medlemsstaterna är fria att införa regler för dessa fall. I kapitel 7 behandlas direktivets regler om obehöriga transaktioner, som i dag finns i lagen (2010:378) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. Utredningen föreslår att dessa regler ska föras in i betaltjänstlagens regelverk, vilket alltså innebär att de bestämmelser som genomför det andra betaltjänstdirektivet samlas i en och samma lag. I förarbetena till lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument anförde regeringen att transaktioner med sådana kort som avses i artikel 3 k) kan uppgå till betydande belopp och att risken för obehöriga transaktioner med dem är lika stor som för t.ex. bankkort. Regeringen ansåg därför att det fanns ett behov av att reglera även dessa situationer och att lagen borde omfatta även dessa betalningsinstrument.⁵ Utredningen anser att de skäl som regeringen anförde i frågan fortfarande har bäring. Reglerna om obehöriga transaktioner bör alltså fortfarande vara tillämpliga på de betalningsinstrument som avses i artikel 3 k). Eftersom det andra betaltjänstdirektivets regler om obehöriga transaktioner enligt förslaget ska samlas i betaltjänstlagen bör det alltså framgå av denna lag att bestämmelserna om obehöriga transaktioner gäller samtliga betalningsinstrument som faller under artikel 3 k). Det finns dock inte skäl att utöka tillämpningsområdet ytterligare, och direktivets övriga bestämmelser bör inte tillämpas på dessa betalningsinstrument.

Transaktioner som inte omfattas av direktivet

Enligt artikel 3 a) ska direktivets regler inte tillämpas på kontanttransaktioner direkt mellan betalare och betalningsmottagare utan några mellanhänder.

⁵ Prop. 2009/10:122 s. 13.

Genom artikel 3 d) undantas insamling och leverans av kontanter som inte är yrkesmässig och som görs inom ramen för ideell verksamhet eller välgörenhet.

Enligt artikel 3 g) undantas en rad olika pappersbaserade betalningsinstrument som t.ex. papperscheckar från direktivets tillämpningsområde.

Av artikel 3 h) följer att direktivet inte ska tillämpas på betalningstransaktioner som genomförs inom ett system för avveckling av betalningar eller värdepapper. Undantaget omfattar system där avvecklingsagenter, centrala motparter, clearingorganisationer, centralbanker, andra deltagare samt betaltjänstleverantörer sinsemellan avvecklar transaktioner.

Genom artikel 3 i) undantas betalningstransaktioner som avser förvaltning, inlösen eller försäljning av värdepapper från direktivets tillämpningsområde. Dessa betalningstransaktioner undantas från direktivets tillämpningsområde om de genomförs av de personer som deltar i sådana avvecklingssystem som avses i artikel 3 h) eller av värdepappersföretag, kreditinstitut, fondbolag eller kapitalförvaltningsbolag som tillhandahåller investeringstjänster eller andra enheter som har tillstånd att förvara finansiella instrument.

Av artikel 3 m) följer att betalningstransaktioner som genomförs för egen räkning mellan betaltjänstleverantörer, deras ombud eller filialer inte omfattas av direktivets regler.

Enligt artikel 3 n) ska även transaktioner mellan företag i samma grupp, där ingen utomstående betaltjänstleverantör medverkar, undantas från direktivets tillämpningsområde.

Samtliga nu nämnda artiklar motsvarar undantag också i det första betaltjänstdirektivets artikel 3 och har genomförts i betaltjänstlagen genom 1 kap. 7 § första stycket 1–5 och 7 p samt andra stycket.

Betalningstransaktioner från betalaren till betalningsmottagaren genom ett handelsombud som auktoriserats att förhandla om eller slutföra försäljning eller köp av varor eller tjänster på betalarens eller betalningsmottagarens vägnar är enligt artikel 3 b) undantagna från direktivets bestämmelser. Även denna bestämmelse stämmer i stort sett överens med det första betaltjänstdirektivets reglering i artikel 3 b). Skillnaden är att det i andra betaltjänstdirektivet anges att undantaget numera bara är tillämpligt om handelsombudet agerar *enbart* för betalarens eller *enbart* för betalningsmottagarens räkning. Denna modifiering av undantaget motiveras i skäl 11 till direktivet

med att det tidigare undantaget från tillämpningsområdet för betalningstransaktioner via ett handelsombud tillämpas mycket olika i medlemsstaterna. Vissa medlemsstater tillåter ett undantag för e-handelsplattformar som agerar som mellanhänder på både enskilda köparens och säljarens vägnar utan att ha något verkligt utrymme att förhandla om eller för att slutföra försäljningar eller inköp. En sådan tillämpning av undantaget går enligt skälet utöver det avsedda tillämpningsområdet och kan bl.a. öka risken för konsumenterna eftersom handelsombuden inte omfattas av betaltjänstdirektivets regler. Undantaget bör därför bara gälla när ett ombud agerar enbart för betalarens eller enbart för betalningsmottagarens räkning, oavsett om ombudet är i besittning av kundens medel eller inte. När ett ombud agerar för både betalarens och betalningsmottagarens räkning (t.ex. vissa e-handelsplattformar) bör de undantas bara om de inte vid någon tidpunkt kommer i besittning eller kontroll av kundens medel.

Undantaget i artikel 3 b) är genomfört i 1 kap. 7 § första stycket 6 p betaltjänstlagen. Vid genomförandet av det första betaltjänstdirektivet fann regeringen att undantaget innebär att reglerna i betaltjänstlagen inte är tillämpliga på en betalning från en betalare via en handelskommissionär till en betalningsmottagare, när handelskommissionären har åtagit sig att för betalarens eller betalningsmottagarens (kommittentens) räkning men i eget namn sälja eller köpa lös egendom enligt bestämmelserna i kommissionslagen (2009:865). Det omfattar alltså endast betalningar inom ramen för en handelskommissionärs verksamhet. En handelskommissionär agerar i eget namn och efter instruktioner av sin uppdragsgivare (kommittenten) och har möjlighet att inom ramen för de lämnade instruktionerna sälja eller köpa lös egendom för kommittentens räkning. Handelskommissionären agerar således antingen för köparens eller för säljarens räkning. Mot denna bakgrund bör inte den modifiering som har gjorts av undantaget i artikel 3 b) föranleda någon ändring av 1 kap. 7 § första stycket 6 p betaltjänstlagen.

Särskilt om betalningstransaktioner som utförs med hjälp av mobiltelefoner m.m.

I artikel 3 l) finns ett undantag från direktivets bestämmelser som gäller betalningstransaktioner som utförs med hjälp av t.ex. mobiltelefoner. Detta undantag har ändrats i förhållande till det första

betaltjänstdirektivets motsvarande artikel. Enligt det första betaltjänstdirektivets artikel skulle direktivet inte tillämpas på betalningstransaktioner som verkställs med hjälp av teleutrustning eller digital eller informationsteknisk utrustning, när de köpta varorna eller tjänsterna levereras till och är avsedda att användas med hjälp av tele-, IT- eller digital utrustning. En förutsättning för att undantaget skulle gälla var dock att operatören för tele-, IT- eller den digitala utrustningen *inte enbart* agerar som en mellanhand mellan betaltjänstanvändaren och leverantören av varorna eller tjänsterna. För att undantaget skulle anses tillämpligt skulle operatören alltså tillföra någon form av *mervärde* till varan eller tjänsten. Genom undantaget tilläts s.k. operatörsfakturerering eller inköp där faktureringen görs direkt via telefonräkningen. Exempel på sådana tjänster är nedladdningar av musik eller information om väder eller aktiekurser. Undantaget har inte någon motsvarighet i betaltjänstlagen eftersom regeringen fann undantaget överflödigt. Som skäl för detta ställningstagande anförde regeringen bl.a. följande.

En grundläggande utgångspunkt vid bedömningen av omfattningen av undantaget i direktivets artikel 3 l är att direktivet, och den lagstiftning som genomför dess regler i Sverige, syftar till att reglera tillhandahållande av betaltjänster till betaltjänstanvändare. Syftet är däremot inte att reglera försäljning av vissa produkter eller tjänster som enbart tillhandahålls via digitala medier. Om en viss produkt eller tjänst, exempelvis en ringsignal, ett spel eller en nyhetsservice, produceras och tillhandahålls av samma aktör, och produkten eller tjänsten enbart kan användas genom digital utrustning som mobiltelefoner eller datorer, är betaltjänstdirektivets regler inte tillämpliga på transaktioner där användare betalar producenten för produkterna eller tjänsterna.

Bedömningen blir en annan i de fall då en tele-, IT- eller nätverksoperatör – exempelvis en mobiltelefonoperatör – gör det möjligt för en kund att förvärva en produkt eller en tjänst av en tredje part. Om ett annat företag än mobiltelefonoperatören tillhandahåller exempelvis ringsignaler och spel till mobiltelefoner, medan mobiltelefonoperatören tillhandahåller möjligheten att betala för dessa med användning av mobiltelefonen, kan transaktionen i vissa fall komma att omfattas av betaltjänstdirektivets regler, beroende på vilken roll operatören har i utförandet av transaktionen.

Om operatören av det system i vilket betalningen görs och produkten eller tjänsten tillhandahålls enbart agerar mellanhand mellan säljaren och köparen, utgör transaktionen en sådan betalningstransaktion som faller inom direktivets definition av betaltjänst. Det innebär att systemoperatören blir att betrakta som en betaltjänstleverantör

i direktivets mening. Även köp av exempelvis SMS-biljetter och digitala produkter som ringsignaler och spel kan därmed utgöra betaltjänster, förutsatt att systemoperatören enbart agerar mellanhand i transaktionen.

Om systemoperatören tillför ett värde i form av åtkomst, distribution eller sökmöjligheter utgör transaktionen dock inte en betaltjänst.

Av definitionen av betaltjänster i bilagan till direktivet följer att genomförande av sådana betalningstransaktioner som genomförs med hjälp av utrustning för telekommunikation, digital teknik eller informationsteknik, och där operatören tillför ett mervärde, inte utgör betaltjänster i direktivets mening och alltså inte omfattas av dess regler. Eftersom direktivet enligt artikel 2 är tillämpligt på betaltjänster, och de tjänster som undantas i artikel 3 l inte utgör betaltjänster, förefaller detta undantag överflödigt. Motsvarande undantag behöver därmed inte tas in i den nu föreslagna lagstiftningen.⁶

I skäl 15 till det andra betaltjänstdirektivet anförts att undantaget i artikel 3 l) i det första betaltjänstdirektivet var oklart formulerat, vilket har medfört att det har genomförts på olika sätt i medlemsstaterna. Det anses därför lämpligt att begränsa utrymmet för att kunna återropa detta undantag genom att specificera de typer av betaltjänster som undantaget är avsett för. I det andra betaltjänstdirektivets artikel 3 l) har undantaget följaktigen förtydligats och fått en snävare innebörd.

Enligt nuvarande artikel 3 l) ska direktivet inte tillämpas på betalningstransaktioner från en leverantör av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som utöver elektroniska kommunikationstjänster tillhandahålls för den som abonnerar på nätverket eller tjänsten

- i) för inköp av digitalt innehåll och röstbaserade tjänster, oavsett vilken anordning som används för inköp eller konsumtion av det digitala innehållet och som faktureras på den dithörande fakturan, eller
- ii) som genomförs från eller via elektronisk utrustning och som faktureras på den dithörande fakturan inom ramen för välgörenhet eller för inköp av biljetter, förutsatt att värdet på den en-

⁶ Prop. 2009/10:220 s. 118 f.

skilda betalningstransaktion som avses i leden i och ii inte överstiger 50 EUR och där

- betalningstransaktionernas sammanlagda värde för en abonnent inte överstiger 300 EUR per månad eller
- betalningstransaktionernas sammanlagda värde inte överstiger 300 EUR under en månad om en abonnent betalar in pengar i förskott på sitt konto hos leverantören av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster.

Enligt artikel 4.43 definieras digitalt innehåll som ”varor eller tjänster som framställs och tillhandahålls i digital form, vars användning eller konsumtion är begränsad till en teknisk anordning och som inte på något sätt innefattar användning eller konsumtion av fysiska varor eller tjänster”. Denna definition av begreppet digitalt innehåll skiljer sig något från definitionen av samma begrepp i artikel 2.11 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG⁷. I denna artikel definieras begreppet som ”data som produceras och tillhandahålls i digital form”, dvs. en definition som innefattar även digitalt innehåll som tillhandahålls på ett fysiskt medium.

I skäl 16 till det andra betaltjänstdirektivet anges bl.a. att det aktuella undantaget särskilt bör inriktas på mikrobetalningar för digitalt innehåll och röstbaserade tjänster. En tydlig hänvisning till betalningstransaktioner för köp av elektroniska biljetter bör införas eftersom elektroniska biljetter minskar produktions- och distributionskostnaderna i förhållande till traditionella pappersbaserade biljettkanaler och underlättar för kunderna genom att nya och enkla sätt att köpa biljetter tillhandahålls på detta sätt. För att mildra bördan för organisationer som samlar in välgörenhetsdonationer bör också sådana donationer omfattas av undantaget.

I likhet med verksamheter som bedrivs inom ramen för undantaget i artikel 3 k) föreskriver direktivet en anmälningsskyldighet för

⁷ Direktivets bestämmelser har i huvudsak genomförts i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.

de aktörer som bedriver sin verksamhet inom ramen för artikel 3 l). Av artikel 37.3 följer att tjänstleverantörer som bedriver verksamhet enligt det undantaget ska skicka en underrättelse till de behöriga myndigheterna och förse dem med ett årligt revisionsuttalande av vilket det framgår att verksamheten är förenlig med de gränser som anges i artikel 3 l). Till skillnad från artikel 37.2, som reglerar anmälningsskyldighet för leverantörer som bedriver verksamhet enligt undantaget i artikel 3 k) i och ii, föreskrivs det i artikel 37.3 inte att den behöriga myndigheten ska underrätta aktören i fråga om myndigheten anser att verksamheten inte faller under direktivets undantagsbestämmelse i 3 l). Av artiklarna 37.4 och 37.5 följer att myndigheterna ska underrätta Eba om de tjänster som har anmälts i enlighet med 37.3 och att en beskrivning av verksamheter som har anmälts ska föras in i det register som avses i artiklarna 14 och 15.

Överväganden och förslag

Artikel 3 l) i det andra betaltjänstdirektivet har alltså fått en ny och snävare innebörd jämfört med motsvarande bestämmelse i det första betaltjänstdirektivet. Undantaget omfattar inte längre samtliga betalningstransaktioner som tillför mervärde och som utförs med hjälp av t.ex. en mobiltelefon. De skäl som anfördes i förarbetena till betaltjänstlagen om varför undantaget i dåvarande artikel 3 l) var överflödigt kan inte appliceras på den nya lydelsen eftersom frågan huruvida mervärde tillförs i samband med betalningstransaktionen inte är avgörande för huruvida undantaget ska tillämpas.

I de fall där t.ex. en systemoperatör bara agerar som mellanhand i en betalningstransaktion, som vid köp av en SMS-biljett för en resa, aktualiseras undantaget i 3 l) under förutsättning att transaktionen inte överstiger det belopp som anges i artikeln.

Det bör i betaltjänstlagen införas ett undantag som överensstämmer med undantaget i artikel 3 l). Undantaget ska dock vara tillämpligt endast om systemoperatören bara är mellanhand i transaktionen. Skulle det förhålla sig så att mervärde tillförs i samband med en transaktion är det i enlighet med de återgivna förarbetsuttalandena fortfarande inte fråga om en betaltjänst, utan i stället om köp av en produkt eller tjänst. Detta ska klart framgå av undantagets utformning.

Det bör i betaltjänstlagen också införas en bestämmelse om att tjänsteleverantörer som bedriver verksamhet som är undantagen enligt artikel 3 l) ska anmäla detta till Finansinspektionen. När det gäller den information om verksamheten som de ska ge in till inspektionen på en årlig basis framstår det som mest lämpligt att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om vad detta underlag närmare ska innehålla.

I direktivets bestämmelse om anmälningsplikt finns det inget krav på att myndigheten ska besluta om det aktuella undantaget är tillämpligt för den anmälningspliktiga verksamheten, vilket enligt artikel 37.2 är fallet för en verksamhet som åberopar ett undantag enligt artikel 3 k) i och ii. Finansinspektionen kan dock enligt det andra betaltjänstdirektivets regler samt enligt reglerna i betaltjänstlagens åttonde kapitel ingripa mot någon som enligt inspektionen bedriver verksamhet som omfattas av betaltjänstlagen utan att vara berättigad till det. Skulle Finansinspektionen finna att en verksamhet utan grund åberopar det aktuella undantaget kan inspektionen således ingripa mot den.

I likhet med vad som gäller för de aktörer som åberopar undantaget för begränsade nätverk bör det i betaltjänstlagen föreskrivas att en beskrivning av de verksamheter som har anmälts till Finansinspektionen ska föras in i det register som förs av myndigheten. Finansinspektionen bör också åläggas en skyldighet att meddela Eba om de verksamheter som åberopar undantaget.

6 Tredjepartsbetaltjänstleverantörer

6.1 Inledning

Genom det andra betaltjänstdirektivet införs bestämmelser om s.k. tredjepartsbetaltjänstleverantörer. De tjänster som dessa aktörer erbjuder och som regleras i direktivet är betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster, som båda utgör betaltjänster. Begreppet betaltjänst har således fått en delvis ny och ändrad innebörd. Redan i dag erbjuds dessa tjänster på marknaden av olika företag. Genom direktivets bestämmelser blir denna marknad nu reglerad, till skillnad från vad som varit fallet hittills.

Begreppet betalningsinitieringstjänst definieras i det andra betaltjänstdirektivet som ”en tjänst för att initiera en betalningsorder på begäran av betaltjänstanvändaren med avseende på ett betalkonto hos en annan betaltjänstleverantör”. Redan i dag finns flera varianter av dessa tjänster och nya modeller kan förutsättas tillkomma i framtiden.

Den som tillhandahåller/levererar en betalningsinitieringstjänst erbjuder en möjlighet att genomföra betalningar genom att leverantören får tillgång till betalarens bankuppgifter för att fullfölja en betalning utan att betalaren behöver använda sig av bank- eller kreditkort.

En betalning som initieras genom en sådan tjänst kan – på dagens oreglerade marknad – gå till på följande sätt. En kund som vill genomföra ett köp på ett e-handelsföretags hemsida, loggar via denna hemsida in hos sin internetbank genom att lägga en betalningsorder. Av den information som visas för kunden framgår inte annat än att han eller hon har direkt kontakt med banken vid betalningen. På motsvarande sätt kan banken inte se annat än att det är kunden själv som utför betalningen. Det är dock leverantören av betalningsinitieringstjänsten som initierar betalningen med hjälp av de

inloggningsuppgifter som kunden har lämnat utan att vara synlig för banken.

Efter genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet kommer en leverantör av betalningsiniteringstjänster att vara tvungen att identifiera sig mot banken. Detta innebär att banken, till skillnad från i dag, kan se att en betalningstransaktion utförs med en betalningsiniteringstjänst.

I det andra betaltjänstdirektivet definieras en kontoinformationstjänst som ”en onlinetjänst att för att tillhandahålla sammanställd information om ett eller flera betalkonton som betaltjänstanvändaren innehar hos antingen en annan betaltjänstleverantör eller hos fler än en betaltjänstleverantör”. Genom att använda en sådan tjänst kan en betaltjänstanvändare kontrollera t.ex. saldot på sitt betalkonto hos en bank.

På samma sätt som vid en betalningsiniteringstjänst kan banken i dag inte se om det är den egna kunden eller en leverantör av kontoinformationstjänster som hämtar uppgiften. Även dessa leverantörer kommer med det andra betaltjänstdirektivets reglering att bli tvungna att identifiera sig mot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören, som ofta är en bank.

Direktivet innehåller en rad särbestämmelser för leverantörer av betalningsiniteringstjänster respektive kontoinformationstjänster, bl.a. om krav för tillstånd eller registrering. Direktivet reglerar också ansvarsfördelningen mellan tredjepartsbetaltjänstleverantörer och de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna, som rätten till tillgång till betalkonto, ansvar för obehöriga transaktioner och säkerhetsfrågor. Dessa särskilda bestämmelser för tredjepartsbetaltjänstleverantörer behandlas i detta kapitel.

Det bör poängteras att betalningsiniteringstjänster och kontoinformationstjänster kan tillhandahållas även av en betaltjänstleverantör som också erbjuder andra betaltjänster, t.ex. en bank eller ett kreditmarknadsföretag. Framställningen i detta kapitel avser huvudsakligen aktörer som tillhandahåller endast betalningsiniterings- eller kontoinformationstjänster. Undantagsvis behandlas också frågor om aktörer som utöver dessa tjänster också tillhandahåller andra betaltjänster.

6.2 Leverantörer av betalningsinitieringstjänster

6.2.1 Tillståndspliktig verksamhet

Bedömning och förslag: Juridiska personer som bara levererar betalningsinitieringstjänster faller inom kategorin betalningsinstitut. För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets bestämmelser om tillståndsplikt för leverantörer av betalningsinitieringstjänster ska i betaltjänstlagen anges att betalningsinstitut som levererar betalningsinitieringstjänster inte får undantas från tillståndsplikten i 2 kap. 1 §.

Leverantörer av betalningsinitieringstjänster är betaltjänstleverantörer enligt det andra betaltjänstdirektivet. Av artikel 11 i direktivet följer att ett företag som avser att tillhandahålla betaltjänster måste ha tillstånd som betalningsinstitut innan det startar sin verksamhet. Undantag gäller för företag som anges i artikel 1.1 a–c) och e–f) samt för fysiska eller juridiska personer som utnyttjar ett undantag enligt artiklarna 32 och 33. Tillstånd får enligt artikeln endast beviljas en juridisk person som är etablerad i en medlemsstat.

Enligt artikel 32 får vissa betaltjänstleverantörer som bedriver betaltjänstverksamhet i mindre omfattning – både juridiska och fysiska personer – undantas från bl.a. kravet på tillstånd. Av artikel 32.1 framgår dock att leverantörer av betalningsinitieringstjänster inte får undantas från tillståndskravet, oavsett omfattningen av deras verksamhet.

I artikel 4.4 definieras betalningsinstitut som ”en juridisk person som i enlighet med artikel 11 har auktoriserats att tillhandahålla och genomföra betaltjänster inom unionen”. Av denna artikel följer alltså att juridiska personer som enbart är leverantörer av betalningsinitieringstjänster faller inom kategorin betalningsinstitut.

I 2 kap. 1 § betaltjänstlagen föreskrivs att det krävs tillstånd av Finansinspektionen för att tillhandahålla betaltjänster, om inte något annat framgår av 2 eller 3 §. När det gäller svenska tillhandahållare av betaltjänster, får tillstånd endast ges ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening. Endast vissa kategorier av juridiska personer kan alltså få tillstånd att bedriva verksamhet som betalningsinstitut.

Av 2 kap. 2 § betaltjänstlagen följer att tillstånd inte behövs för banker, kreditmarknadsföretag, institut för elektroniska pengar, myndigheter och motsvarande utländska företag eller organ, samt inte heller för filialer till kreditinstitut utanför EES.

Enligt 2 kap. 3 § betaltjänstlagen får en fysisk eller juridisk person ansöka hos Finansinspektionen om undantag från tillståndsplikt enligt 1 §. Inspektionen ska besluta om ett sådant undantag om vissa förutsättningar är uppfyllda, bl.a. om genomsnittet av de totala betalningstransaktionerna under de senaste tolv månaderna inte överstiger ett belopp om tre miljoner euro per månad.

För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets bestämmelser om tillståndsplikt för leverantörer av betalningsinitieringstjänster bör det i 2 kap. 3 § betaltjänstlagen anges att den som tillhandahåller betalningsinitieringstjänster inte får undantas från tillståndsplikten.

Den som bara levererar betalningsinitieringstjänster faller inom kategorin betalningsinstitut och omfattas således av de bestämmelser i betaltjänstlagen som gäller för betaltjänstleverantörer inom denna kategori. De är dock undantagna från vissa av dessa bestämmelser, vilket behandlas i det följande.

Som nämnts inledningsvis kan en betaltjänstleverantör som tillhandahåller andra betaltjänster också erbjuda betalningsinitieringstjänster. En bank kan således även tillhandahålla denna tjänst, vilket då inte kräver tillstånd eftersom banker är undantagna från kravet på tillståndsplikt enligt 2 kap. 2 § betaltjänstlagen. Andra betaltjänstleverantörer måste ha tillstånd för att tillhandahålla betalningsinitieringstjänster. Utöver de krav som betaltjänstlagen uppställer för den betaltjänstverksamhet de redan bedriver måste de då också uppfylla villkoren för att få erbjuda betalningsinitieringstjänster. Vidare måste en leverantör av betalningsinitieringstjänster som önskar tillhandahålla även andra former av betaltjänster ansöka om särskilt tillstånd för detta och då uppfylla betaltjänstlagens krav för att få leverera andra tjänster än betalningsinitieringstjänster.

6.2.2 Krav på ansvarsförsäkring samt på kapitalbas

Förslag: Tillstånd för ett företag som tillhandahåller betalningsinitieringstjänster ska förutsätta att företaget har en ansvarsförsäkring som täcker det område inom vilket företaget bedriver sin verksamhet eller en garanti eller liknande utfästelse som täcker den skadeståndsskyldighet som kan uppkomma till följd av verksamheten.

Leverantörer av betalningsinitieringstjänster ska ha ett startkapital som motsvarar ett belopp om minst 50 000 euro. Kapitalbasen får aldrig underskrida detta belopp.

I det andra betaltjänstdirektivets artikel 5 finns detaljerade krav på innehållet i en ansökan för att få tillstånd att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster. Av artikel 5.2 följer att medlemsstaterna ska kräva att företag som ansöker om tillstånd för att tillhandahålla betalningsinitieringstjänster har en ansvarsförsäkring för de territorier där de tillhandahåller tjänster eller annan jämförbar garanti mot skadeståndsansvar för att säkerställa att de kan täcka sitt skadeståndsansvar enligt artiklarna 73, 89, 90 och 92.

Enligt artikel 7.1 b) ska ett betalningsinstitut som tillhandahåller betalningsinitieringstjänster vid tidpunkten för tillståndsprövningen ha ett startkapital som motsvarar minst 50 000 euro. Enligt artikel 8.1 får ett betalningsinstituts kapitalbas inte underskrida det belopp för startkapitalet som anges i artikel 7 eller ett belopp beräknat i enlighet med metoder som anges i artikel 9, beroende på vilket av dessa belopp som är högst. I artikel 9.1 anges att betalningsinstitut, oberoende av kravet på startkapital enligt artikel 7, alltid ska ha en kapitalbas beräknad i enlighet med de tre olika metoder som anges i artikeln. Enligt artikel 9.1 är dock leverantörer av enbart betalningsinitieringstjänster samt leverantörer av enbart kontoinformationstjänster, eller leverantörer som tillhandahåller båda dessa tjänster, undantagna från detta krav.

I skäl 35 till direktivet uttalas att när leverantörer av betalningsinitieringstjänster eller av kontoinformationstjänster uteslutande tillhandahåller dessa tjänster innehar de inte kundmedel, och att det därför vore oproportionerligt att uppställa krav på kapitalbas för dem. Det poängteras dock att det är viktigt att dessa aktörer kan fullgöra sina betalningsskyldigheter i samband med den verksamhet

som de bedriver, varför de bör vara skyldiga att ha antingen ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti.

Av artiklarna 7.1 b) och 8.1 följer således att en leverantör av betalningsinstitieringstjänster vid tidpunkten för ansökan om tillstånd ska ha ett startkapital som motsvarar ett belopp om minst 50 000 euro samt att företagets kapitalbas inte får underskrida detta belopp vid någon tidpunkt. Uttalandet i skäl 35 bör tolkas på så sätt att leverantörer av betalningsinstitieringstjänster endast är undantagna från de ytterligare krav på beräkning av kapitalbas som anges i artikel 9.1.

Direktivets bestämmelser i artiklarna 7–9 är i övrigt stort sett oförändrade i förhållande till det första betaltjänstdirektivet. I 3 kap. 1–2 §§ betaltjänstlagen genomförs direktivets krav på startkapital respektive kapitalbas för betalningsinstitut. För att genomföra direktivets bestämmelser om startkapital och kapitalbas för leverantörer av betalningsinstitieringstjänster bör av betaltjänstlagen framgå att dessa betalningsinstitut ska ha ett startkapital om minst 50 000 euro samt att detta belopp ska utgöra institutets kapitalbas.

I enlighet med direktivets bestämmelser bör det i betaltjänstlagen införas en regel om att ett krav för tillstånd för den som tillhandahåller betalningsinstitieringstjänster är att företaget i fråga har en ansvarsförsäkring som täcker det geografiska område inom vilket företaget bedriver sin verksamhet eller en garanti eller liknande utfästelse som täcker den skadeståndsskyldighet som kan uppkomma till följd av verksamheten. Denna formulering, som även finns i 3 kap. 6 § andra stycket lag (2007:528) om värdepappersmarknaden, bör anses materiellt överensstämma med direktivets bestämmelse i artikel 5.2. Det behöver alltså inte särskilt anges enligt vilka bestämmelser i betaltjänstlagen som skadeståndsansvar kan komma att aktualiseras.

6.2.3 Undantag från skydds krav

Bedömning: Det behövs inte något uttryckligt undantag för leverantörer av betalningsinstitieringstjänster från de skydds krav som anges i 3 kap. 7 § betaltjänstlagen.

Av det andra betaltjänstdirektivets artikel 10 framgår att betalningsinstitut som tillhandahåller de tjänster som anges i punkterna 1–6 i direktivets bilaga I ska uppfylla vissa skyddskrav. Bestämmelsen föreskriver bl.a. att en betaltjänstleverantör ska skydda alla medel som mottagits för genomförandet av betalningstransaktioner. Leverantörer av enbart betalningsinitieringstjänster faller dock utanför denna bestämmelse, eftersom dessa tjänster omfattas av punkten 7 i direktivets bilaga I.

I 3 kap. 7 § betaltjänstlagen anges vilka skyddskrav som ställs på ett betalningsinstitut eller registrerad betaltjänstleverantör. Det andra betaltjänstdirektivet undantar leverantörer av betalningsinitieringstjänster från de i artikel 10 angivna skyddskraven. Eftersom en leverantör av enbart betalningsinitieringstjänster enligt artikel 66 (mer om denna artikel, se avsnitt 6.2.7) inte vid någon tidpunkt får inneha betalarens medel i samband med tillhandahållande av betaltjänster finns det inte behov att särskilt ange att dessa leverantörer är undantagna från de skyddskrav som uppställs i 3 kap. 7 § betaltjänstlagen.

6.2.4 Informationsskyldighet vid enstaka betalningstransaktioner

Förslag: Bestämmelser om vilken information som ska lämnas eller göras tillgänglig av en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska införas i betaltjänstlagen. Kraven motsvarar informationskraven i det andra betaltjänstdirektivets artiklar 45–47. Formkraven i 4 kap. 4 § betaltjänstlagen ska gälla även för den information leverantörer av betalningsinitieringstjänster ska lämna.

I 4 kap. 7 § betaltjänstlagen ska uttrycket betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör ersätta betalarens betaltjänstleverantör.

Information till olika betaltjänstanvändare

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 45 innehåller föreskrifter om den information som ska lämnas till betaltjänstanvändaren eller hållas tillgänglig för av betaltjänstleverantören i samband med enstaka betaltjänstransaktioner som inte omfattas av ett ramavtal. Den

information som framgår av artikel 45.1 ska tillhandahållas av samtliga betaltjänstleverantörer. Bestämmelsen motsvarar artikel 36.1 i det första betaltjänstdirektivet. Av artikel 45.2, som är ny, följer att ytterligare informationskrav ställs på leverantörer av betalningsinitieringstjänster. Enligt artikel 45.2 a) ska leverantörer av dessa tjänster *före* initieringen till *betalaren* lämna eller göra tillgänglig tydlig och utförlig information om bl.a. namnet på leverantören av betalningsinitieringstjänster, dess geografiska adress och andra behövliga kontaktuppgifter. Enligt artikel 45.2 b) ska även information om den behöriga myndighetens kontaktuppgifter lämnas till eller göras tillgänglig för användaren.

I artiklarna 46 och 47, som är nya i förhållande till det första betaltjänstdirektivet, finns bestämmelser om informationsgivning som gäller endast leverantörer av betalningsinitieringstjänster. Av artikel 46 a–d) följer att en leverantör av sådana tjänster även är skyldig att, utöver den information och villkor som anges i artikel 45, till *betalaren* och i tillämpliga fall även till *betalningsmottagaren omedelbart efter* initieringen lämna eller tillgängliggöra uppgifter om följande:

- en bekräftelse på att betalningsordern initierats med betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör,
- en referens som gör det möjligt för betalaren och betalningsmottagaren att identifiera betalningstransaktionen och, i förekommande fall, för betalningsmottagaren att identifiera betalaren samt all information som överförts tillsammans med betalningstransaktionen,
- betalningstransaktionens belopp och
- i tillämpliga fall alla avgiftsbelopp som ska betalas till leverantören av betalningsinitieringstjänster för transaktionen och i tillämpliga fall en specificering av beloppen för sådana avgifter.

Av artikel 47 följer att när en betalningsorder initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska denne göra referensen för betalningstransaktionen tillgänglig för betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör.

Direktivets artikel 48 innehåller bestämmelser om vilken information som betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör ska lämna eller hålla tillgänglig för betalaren efter mottagande av betal-

ningsordern. I artikel 49 uppställs regler om att viss information ska lämnas eller göras tillgänglig för betalningsmottagaren av dennes betaltjänstleverantör sedan betalningstransaktionen genomförts. Bestämmelserna överensstämmer i stort sett med första betaltjänstdirektivets artiklar 38 och 39 och har genomförts i 4 kap. 7–8 §§ betaltjänstlagen.

I 4 kap. 4 § betaltjänstlagen anges vilka krav på förhandsinformation som gäller för enstaka betalningstransaktioner. Bestämmelsen överensstämmer med artikel 45.1. För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets reglering i fråga om den informationskyldighet som ankommer på leverantörer av betalningsinitieringstjänster enligt 45.2 a–b) bör en motsvarande bestämmelse införas i betaltjänstlagen. Av bestämmelsen bör det tydligt framgå vilken information som ska lämnas eller göras tillgänglig för betaltjänstanvändaren. Det bör alltså anges att leverantören före initieringen av en tjänst ska ge betalaren information om leverantörens namn och adressen till dess huvudkontor eller till en filial i den medlemsstat där betaltjänsten erbjuds samt övriga kontaktuppgifter som är relevanta. Vidare bör det framgå att leverantören ska ge information om kontaktuppgifter till den behöriga myndigheten, som är Finansinspektionen.

För att genomföra regleringen i artiklarna 46 och 47 bör motsvarande informationskrav föreskrivas i betaltjänstlagen. Vid utformandet av informationskraven bör det tydligt anges vilken information som ska ges till de olika betaltjänstanvändarna, dvs. antingen betalaren eller betalningsmottagaren, samt i vilket skede informationen ska ges. Enligt artikel 46 ska den i artikeln angivna informationen lämnas *omedelbart* efter initieringen till antingen betalaren eller betalningsmottagaren. Den information som enligt 4 kap. 7–8 §§ betaltjänstlagen ska lämnas av betalarens respektive betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, ska enligt nämnda bestämmelser lämnas *så snart som möjligt* efter att en betalningsorder tagits emot respektive efter att en betalningstransaktion genomförts. I de artiklar i såväl det första som det andra betaltjänstdirektivet som motsvarar denna reglering används i detta sammanhang i stället begreppet *omedelbart*. I förarbetena anförde regeringen följande i fråga om denna reglering.

Den närmare tidsramen för informationsgivning i de fall som omfattas av den nu aktuella bestämmelsen skiljer sig dessutom åt beroende på omständigheterna i samband med avtalsslutandet. I vissa fall då en betalningsorder mottagits på elektronisk väg kan betaltjänstleverantören lämna informationen inom någon minut efter mottagandet, t.ex. i ett

e-postmeddelande. Att inte tillgängliggöra eller lämna information inom denna tid skulle strida mot direktivets krav på omedelbar informationsgivning. I andra fall när betalaren inte fysiskt överlämnar betalningsordern till betaltjänstleverantören kan det dock, beroende på vilka rutiner som tillämpas av betaltjänstleverantören, vara ogörligt att lämna eller tillgängliggöra informationen direkt i anslutning till mottagandet. I dessa fall bör kravet på snabbhet i informationsgivningen innebära att betaltjänstleverantören ska lämna, tillgängliggöra eller sända informationen till betalaren samma dag som betalningsordern mottagits. Beroende på faktorer som t.ex. postgång kan detta få till följd att betalaren i praktiken får tillgång till informationen först en eller flera dagar senare. Betaltjänstleverantören fullgör dock sin informationsgivningsskyldighet i detta sammanhang genom att vidta de åtgärder som krävs för att informationen ska lämnas, tillgängliggöras eller sändas till betalaren samma dag som betalningsorder mottagits...¹

Betalningsinitieringstjänster används främst i fråga om betalningstransaktioner som sker via internet. Vidare är en förutsättning för att en betaltjänstanvändare ska ha rätt att använda sig av en sådan tjänst att dennes betalkonto är tillgängligt online (artikel 66.1, se avsnitt 6.2.7). När en betalningsorder initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster mottar således leverantören ordern på elektronisk väg. Det bör därför vara möjligt för leverantören att lämna eller tillgängliggöra information till betalaren och betalningsmottagaren omgående eller någon minut efter att initieringen gjorts, t.ex. genom ett e-postmeddelande, för att på så sätt uppfylla direktivets krav på omedelbar informationsgivning (se exemplet i det återgivna förarbetsuttalandet i fråga om betalningsorder som mottas på elektronisk väg). I fråga om den information som avses i artikel 46 bör det därför anges att den ska lämnas eller tillgängliggöras *omedelbart* efter initieringen av en betalningsorder gjorts. Den information som ska lämnas enligt 4 kap. 7–8 §§ av den kontoförvaltande betaltjänstleverantören respektive betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska i stället lämnas så snart som möjligt. Det finns inte något skäl att ändra tidsramen för när information ska lämnas enligt de sistnämnda bestämmelserna. Utredningen har i denna del ingen annan uppfattning än den som redovisats i det återgivna förarbetsuttalandet i fråga om denna reglering.

Även den referens eller uppgift som leverantören av betalningsinitieringstjänster enligt artikel 47 ska göra tillgänglig för den konto-

¹ Prop. 2009/10:220 s. 178.

förvaltande betal tjänstleverantören bör, i konsekvens med regleringen i artikel 46, göras tillgänglig omedelbart efter initieringen av betalningsordern, trots att detta inte framgår av artikel 47.

Det finns i övrigt inte skäl för ändringar i betal tjänstlagen i fråga om de informationskrav som uppställs i 4 kap. 7–8 §§, eftersom direktivets bestämmelser i dessa delar är oförändrade i förhållande till det första betal tjänstdirektivet. I 7 § bör dock, i konsekvens med direktivets terminologi, uttrycket *betalarens kontoförvaltande betal tjänstleverantör* användas i stället för *betalarens betal tjänstleverantör*.

Formkrav för informationsgivning

Enligt artikel 44.1 ska informationen och villkoren vid enstaka betalningstransaktioner lämnas till betal tjänstanvändaren eller göras åtkomliga för denne på ett lättillgängligt sätt. Artikel 44.1 motsvarar artikel 36.1 i det första betal tjänstdirektivet.

I artikel 46 finns det inte några bestämmelser om hur den informationen som avses i artikeln ska lämnas. När det gäller informationsgivning enligt artiklarna 48 och 49 gäller samma formkrav som för den information som ska lämnas enligt artikel 44.1. I skäl 58 till direktivet anges i fråga om information vid enstaka betaltransaktioner att endast den viktigaste informationen ges på betal tjänstleverantörens eget initiativ vid sådana transaktioner. Det bör inte vara nödvändigt att lämna information i varje enskilt fall på papper eller något annat varaktigt medium, utan att betal tjänstleverantören bör kunna lämna muntlig information vid betjäningen eller göra informationen åtkomlig på annat sätt, t.ex. genom att anslå villkoren i lokalerna. Det anges vidare att det bör lämnas information om var övriga upplysningar finns att tillgå, t.ex. på en webbplats. Det poängteras dock att den viktigaste informationen bör lämnas på papper eller något annat varaktigt medium om konsumenten begär det.

I 4 kap. 5 § betal tjänstlagen anges att information enligt 4 § ska tillhandahållas på ett lättillgängligt sätt och vara tydlig och lätt att förstå samt att informationen ska vara på svenska eller på något annat språk som parterna kommer överens om. I andra stycket anges att informationen på begäran av betal tjänstanvändaren ska tillhandahållas på papper eller något annat varaktigt medium. Av förarbetena

till betaltjänstlagen framgår att samma formkrav gäller för den informationsskyldighet som ankommer på de olika betaltjänstleverantörerna i en transaktion enligt 4 kap. 7–8 §§.² Om ett avtal om en enstaka betalningstransaktion ingås på distans och detta medför att betaltjänstleverantören inte kan uppfylla kraven i 4 kap. 4–5 §§ ska den enligt 4 kap. 6 § uppfylla kraven omedelbart efter att betaltjänsten har genomförts.

Som nämnts ovan finns det i direktivet inte några krav uppställda om formerna för hur informationen som avses i artikel 46 ska lämnas. Med utgångspunkt från vad som framförs i skäl 58 till direktivet framstår det som mest ändamålsenligt att samma formkrav gäller vid information i samband med att en betalningsorder initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster som vid förhandsinformation enligt artikel 44.1. Följaktligen bör de formkrav som anges i 4 kap. 5 § gälla även för leverantörer av betalningsinitieringstjänster i fråga om den information som ska lämnas eller hållas tillgänglig i samband med användning av dessa tjänster. Om ett avtal om en enstaka betalningsinitieringstjänst ingås på distans bör även den informationsplikt som följer av artikel 46 uppfyllas omedelbart efter det att tjänsten har genomförts på det sätt som föreskrivs i 4 kap. 6 § betaltjänstlagen.

Den uppgift som leverantören av betalningsinitieringstjänster ska göra tillgänglig för betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör enligt artikel 47 bör inte omfattas av något särskilt formkrav. Den enskilde leverantören av betalningsinitieringstjänster får avgöra hur den ska göras tillgänglig.

6.2.5 Informationsskyldighet vid ramavtal

Bedömning och förslag: Den informationsskyldighet som ankommer på en betaltjänstleverantör innan ett ramavtal ingås med en betaltjänstanvändare enligt 4 kap. 10 § betaltjänstlagen gäller även för en leverantör av betalningsinitieringstjänster. Det ska dock framgå av betaltjänstlagen att en sådan leverantör är skyldig att lämna information till betaltjänstanvändaren om hur

² a.a. s. 176 ff. och s. 339 ff.

ett godkännande att initiera en betalningsorder ges samt hur ett sådant godkännande kan återkallas. Det ska också föreskrivas att leverantören är skyldig att informera om sitt ansvar för initiering av betalningstransaktioner.

I det andra betaltjänstdirektivets artikel 52 beskrivs den information som en betaltjänstleverantör ska lämna till betaltjänstanvändaren innan ett ramavtal träffas mellan parterna. Reglerna gäller även för leverantörer av betalningsinitieringstjänster. Informationskraven i denna artikel, som är relativt omfattande och detaljerade, avser information och villkor som betaltjänstleverantören ska lämna till betaltjänstanvändaren. Artikelns lydelse är i stort oförändrad i förhållande till det första betaltjänstdirektivets artikel 42, med undantag för två tillkommande punkter som reglerar att betaltjänstleverantören ska i fråga om kortbaserade betalningsinstrument med s.k. co-badging informera om betaltjänstanvändarens rättigheter samt att information ska lämnas om ett säkert förfarande genom vilket betaltjänstanvändaren underrättas av betaltjänstleverantören i händelse av misstänkt eller faktiskt bedrägeri eller säkerhetshot (artiklarna 52.2 g) och 52.5 b), mer om dessa nya punkter se avsnitt 13.12.1). Tre av punkterna har fått en delvis ändrad lydelse, som rör just betalningsinitieringstjänster. Enligt artikel 52.2 b) ska betaltjänstleverantören specificera den information eller unika identifikationskod som betaltjänstanvändaren måste ange för att en betalningsorder ska *initieras* eller genomföras korrekt. Av artikel 52.2 c) framgår att betaltjänstleverantören ska lämna information om den form och det förfarande som används för att *godkänna initiering av en betalningsorder* eller genomföra en betalningstransaktion och att återkalla detta godkännande i enlighet med artiklarna 64 och 80 (som motsvaras av 5 kap. 3 och 13–15 §§ betaltjänstlagen). Enligt artikel 52.5 f) ska betaltjänstleverantören informera om sitt ansvar för *initiering* och godkännande av betalningstransaktioner i enlighet med artikel 89 (som motsvaras av 5 kap. 25–29 §§ betaltjänstlagen).

Reglerna i artikel 52 finns i 4 kap. 10 § betaltjänstlagen, där informationskraven är uppställda i 27 punkter. De tre punkter som berörs av direktivets ändringar i fråga om betalningsinitieringstjänster är punkterna 4, 5 och 21. Enligt punkten 4 ska betaltjänstleverantören informera om vilka uppgifter som användaren ska uppge för att en betalningsorder ska kunna utföras korrekt. Enligt punkten 5 ska

information ges om hur ett godkännande att genomföra en betalningstransaktion ges samt hur det kan återkallas enligt 5 kap. 13–15 §§. Av punkten 21 följer att leverantören ska informera om sitt ansvar för genomförande av transaktioner enligt 5 kap. 25–29 §§.

För att genomföra det andra direktivets reglering i fråga om informationskrav för leverantörer av betalningsinitieringstjänster bör de angivna informationskraven i 4 kap. 10 § betaltjänstlagen anpassas till att även avse betalningsinitieringstjänster enligt direktivets ändrade lydelse i dessa delar. I fråga om punkterna 4, 5 och 21 bör det således anges att motsvarande information även ska ges när det är fråga om *initiering* av en betalningsorder. Ytterligare anpassningar av informationskraven i 10 § behöver inte göras för att dessa ska anses tillämpliga även för leverantörer av betalningsinitieringstjänster.

6.2.6 Godkännande av betalningstransaktion

Förslag: Det ska framgå av 5 kap. 3 § betaltjänstlagen att betalaren kan lämna sitt samtycke till att en betalningstransaktion genomförs antingen direkt till sin betaltjänstleverantör, via betalningsmottagaren eller via en leverantör av betalningsinitieringstjänster.

I artikel 64.1 anges bl.a. att en betalningstransaktion ska betraktas som godkänd om betalaren har lämnat sitt samtycke till att den genomförs. Bestämmelsen motsvarar artikel 54.1 i det första betaltjänstdirektivet och har genomförts i 5 kap. 3 § betaltjänstlagen.

Av första meningen i artikel 64.2 framgår att godkännande att genomföra en betalningstransaktion eller en serie betalningstransaktioner ska lämnas i den form som avtalats mellan betalaren och betaltjänstleverantören. I artikelns andra mening, som är ny, anges att godkännande av genomförandet av en betalningstransaktion kan också ges via betalningsmottagaren eller leverantören av betalningsinitieringstjänster.

Vid genomförandet av det första betaltjänstdirektivet fann lagstiftaren att det inte var behövt med en uttrycklig bestämmelse för att genomföra den bestämmelse som motsvaras av första meningen i nuvarande artikel 64.2. Utredningen delar denna bedömning. För att genomföra det tillägg som gjorts i artikel 64.2 bör det dock framgå av betaltjänstlagen att en betalare även kan lämna sitt samtycke till

att en betalningstransaktion genomförs antingen via betalningsmotagaren eller via en leverantör av betalningsinitieringstjänster, vilket alltså innebär att samtycket i dessa fall inte lämnas direkt till betalarens betaltjänstleverantör.

6.2.7 Tillgång till betalkonto i samband med betalningsinitieringstjänster

Förslag: En betaltjänstanvändare har rätt att använda sig av betalningsinitieringstjänster om det betalkonto som berörs av tjänsten är tillgängligt online. Rätten att använda sig av dessa tjänster är inte beroende av att det föreligger ett avtalsförhållande mellan den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och leverantören av betalningsinitieringstjänster.

Bestämmelser som överensstämmer med direktivets regler om de skyldigheter som ankommer på den kontoförvaltande betaltjänstleverantören respektive leverantören av betalningsinitieringstjänster i samband med dessa tjänster ska införas i betaltjänstlagen.

En kontoförvaltande betaltjänstleverantör får bara vägra en leverantör av betalningsinitieringstjänster tillträde till ett betalkonto om den kan styrka att den senare har obehörig tillgång till eller obehörigen har initierat en betalningstransaktion från kontot. Kontoförvaltaren ska i regel upplysa kontoinnehavaren om detta. Tillgång till betalkontot ska medges så snart det inte finns skäl för att vägra tillgång till kontot.

Det andra betaltjänstdirektivets avdelning IV innehåller flera artiklar som behandlar olika aspekter av hur en betalningstransaktion ska genomföras. I fråga om just betalningsinitieringstjänster finns det i artikel 66, som är ny, bestämmelser om tillgång till betalkonto i samband med betalningsinitieringstjänster och om vilka skyldigheter som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören respektive leverantören av betalningsinitieringstjänster har i samband med leverans av dessa tjänster.

Enligt artikel 66.1 har en betalare rätt att utnyttja en leverantör av betalningsinitieringstjänster för sådana tjänster. Denna rätt gäller dock enligt artikeln endast när betalkontot är tillgängligt online.

Tillhandahållande av betalningsinitieringstjänster ska vidare vara oberoende av förekomsten av ett avtalsförhållande mellan leverantören av betalningsinitieringstjänster och den kontoförvaltande betaltjänstleverantören i detta syfte (artikel 66.5). I skäl 93 till direktivet betonas att det är nödvändigt att fastställa en tydlig rättslig ram med villkor för när leverantörer av betalningsinitieringstjänster ska kunna leverera sina tjänster med kontoinnehavarens medgivande utan att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören kräver att de ska använda en särskild affärsmodell för denna typ av tjänster. I skäl 30 anges att oberoende av vilken affärsmodell som används av leverantörerna av betalningsinitieringstjänster bör de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna möjliggöra för leverantörer av betalningsinitieringstjänster att förlita sig på de autentiseringsförfaranden som de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna tillhandahåller för att initiera en specifik betalning för betalarens räkning.

För att genomföra direktivets bestämmelser i artikel 66.1 och 66.5 om att en betalares rätt att utnyttja betalningsinitieringstjänster bör en reglering med motsvarande innehåll införas i betaltjänstlagen. Rätten att använda sig av dessa tjänster är villkorad av att betalkontot är tillgängligt *online*, dvs. betalarens betalkonto som denne avser att använda sig av i samband med tjänsten ska stå i kontakt med ett data-system. Av betaltjänstlagen bör det således framgå att en betalare har rätt att använda sig av betalningsinitieringstjänster endast om det betalkonto som betalaren avser använda sig av är tillgängligt online. Det ska också klart framgå att rätten att använda sig av dessa tjänster ska vara oberoende av om det föreligger ett avtalsförhållande mellan den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och leverantören av betalningsinitieringstjänster som reglerar användningen av sådana tjänster. En kontoförvaltande betaltjänstleverantör, t.ex. en bank, ska således inte ha rätt att kräva att det ska finnas ett avtal mellan banken och leverantören av betalningsinitieringstjänster för att betalaren ska kunna använda sig av dessa tjänster. Detta hindrar givetvis inte att en kontoförvaltande betaltjänstleverantör och en leverantör av betalningsinitieringstjänster ingår ett avtal i syfte att reglera t.ex. ansvarsfrågor som kan uppstå i samband med att en leverantör av betalningsinitieringstjänster är involverad i en betalningstransaktion.

Skyldigheter för leverantören av betalningsinitieringstjänster

I artikel 66.3 a–h9 anges de skyldigheter som ankommer på leverantörer av betalningsinitieringstjänster vid tillhandahållande av sina tjänster. Dessa leverantörer:

- a) får inte vid någon tidpunkt inneha betalarens medel i samband med tillhandahållandet av betalningsinitieringstjänsten,
- b) ska se till att betaltjänstanvändarens personaliserade behörighetsfunktioner inte är tillgängliga för andra parter, med undantag för användaren och utgivaren av de personaliserade behörighetsfunktionerna, och att de överförs via säkra och effektiva kanaler,
- c) ska se till att eventuell övrig information om betaltjänstanvändaren som erhållits vid tillhandahållande av betalningsinitieringstjänster endast lämnas till betalningsmottagaren och endast med betaltjänstanvändarens uttryckliga godkännande,
- d) ska varje gång en betalning initieras identifiera sig mot kontoinnehavarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör och kommunicera med denne, betalaren och betalningsmottagaren på ett säkert sätt i enlighet med artikel 98.1 d,
- e) får inte lagra känsliga betalningsuppgifter som tillhör betaltjänstanvändaren,
- f) får inte av betaltjänstanvändaren begära andra uppgifter än sådana som krävs för att tillhandahålla betalningsinitieringstjänster,
- g) får inte använda, ha tillgång till eller lagra uppgifter för andra ändamål än för att tillhandahålla den betalningsinitieringstjänst som uttryckligen begärs av betalaren och
- h) får inte ändra beloppet, betalaren eller något annat inslag i transaktionen.

Som framgår av artikel 66.3 a får en leverantör av betalningsinitieringstjänster inte inneha betalarens medel. Detta avser en leverantör av enbart betalningsinitieringstjänster. Det kan förekomma att en leverantör av betalningsinitieringstjänster även har tillstånd att bedriva annan betaltjänstverksamhet (eller i fråga om t.ex. en bank, rätt att tillhandahålla betaltjänster utan tillstånd). I sådant fall kan det således vara möjligt för en leverantör av betalningsinitierings-

tjänster att initiera en betalning till ett betalkonto som de förvaltar i egenskap av kontoförvaltande betaltjänstleverantör.

En fråga i detta sammanhang är vad som avses med känsliga betalningsuppgifter och med personifierade behörighetsfunktioner, som nämns i artikel 66.3 b) och e). Definitioner av dessa begrepp har införts i direktivets artikel 4.31 och 4.32. Begreppet har behandlats i avsnitt 4.3 och utredningen föreslår att definitioner av dessa begrepp ska införas i betaltjänstlagen. I detta sammanhang kan påpekas att det i artikel 4.32 i direktivet anges att kontohavarens namn och kontonummer inte utgör känsliga betalningsuppgifter beträffande verksamhet som bedrivs av leverantörer av betalningsinitierings-tjänster.

Det kan också noteras att artikel 66.3 c) hindrar leverantören av betalningsinitieringstjänster att utan betaltjänstanvändarens uttryckliga godkännande förse betalningsmottagaren eller annan part med sådan information som leverantören kan komma över vid tillgång till betaltjänstanvändarens betalkonto, som t.ex. uppgifter om sparande, krediter och kontots historik. Artiklarna 66.3 f) och g) hindrar vidare leverantören av betalningsinitieringstjänster att efterfråga och lagra uppgifter i syfte att t.ex. göra kreditprövningar för annan parts räkning.

För att genomföra regleringen i artikel 66.3 bör motsvarande bestämmelser som reglerar de skyldigheter som ankommer på leverantörer av betalningsinitieringstjänster införas i betaltjänstlagen.

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantörens skyldigheter

Av artikel 66.2 följer att när en betalare godkänner en betalning som ska genomföras enligt artikel 64 ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören vidta de åtgärder som anges i artikel 66.4 för att säkerställa betalarens rätt att använda sig av betalningsinitieringstjänster. Enligt artikel 64.2 kan ett sådant godkännande lämnas via leverantören av betalningsinitieringstjänster, dvs. den kontoförvaltande betaltjänstleverantören mottar inte detta godkännande direkt från betaltjänstanvändaren.

Enligt artikel 64 ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören kommunicera säkert med leverantörer av betalningsinitieringstjänster i enlighet med artikel 98.1 d. Eba ska i sin tur enligt den

sistnämnda artikeln utarbeta förslag till tekniska standarder för hur dessa aktörer ska kunna kommunicera via gemensamma och säkra öppna kommunikationsstandarder (artikel 66.4 a).

Vidare är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören enligt artikel 66.4 b) skyldig att omedelbart efter mottagande av betalningsordern från en leverantör av betalningsinitieringstjänster tillhandahålla eller göra tillgänglig för denne all information om initieringen och genomförandet av betalningstransaktionen som är tillgänglig för den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. Sådan information kan utgöras av besked om transaktionen har initierats, och om så inte har skett, skälen till varför initiering inte ägt rum, som t.ex. att det inte fanns medel för täckande av transaktionen på kontot.

Slutligen anger artikeln att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören endast om det finns objektiva skäl får behandla en betalningsorder som överförs via en leverantör av betalningsinitieringstjänster på ett avvikande sätt när det gäller val av tidpunkt, prioritering eller avgifter jämfört med betalningsorder som betalaren överför direkt (artikel 66.4 c). Bestämmelsen innebär således att det inte får förekomma någon diskriminering vid behandlingen av en betalningsorder beroende på hur ordern har initierats, om det inte finns objektiva skäl att behandla ordern annorlunda. Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören kan således inte ta ut en högre avgift för behandling av en betalningsorder som initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster för att betalningsordern initieras på detta sätt. På frågan vad som skulle kunna utgöra objektiva skäl i detta hänseende kan en parallell dras till artikel 68.5, som reglerar under vilka omständigheter en leverantör av betalningsinitieringstjänster får vägras tillgång till ett betalkonto. Av denna artikel framgår att tillgång till konto får vägras endast om det finns objektiva motiverade och vederbörligen styrkta skäl rörande att denne leverantör har obehörig eller bedräglig tillgång till betalkontot (mer om denna bestämmelse se avsnittet nedan). Ett sådant objektiva skäl som avses i artikel 66.4 c) kan således vara att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören kan styrka att leverantören av betalningsinitieringstjänster har obehörig tillgång till det aktuella betalkontot.

För att genomföra artikel 66.4 bör en bestämmelse med motsvarande innehåll införas i betaltjänstlagen, och reglera vilka åtgärder som ankommer på den kontoförvaltande betaltjänstleverantören i samband med betalningsinitieringstjänster.

För att säkerställa en betaltjänstanvändares rätt att använda sig av dessa tjänster och för att trygga en rättvis konkurrens på marknaden bör det av betaltjänstlagen tydligt framgå att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören inte får behandla en betalningsorder som överförs via en leverantör av betalningsinitieringstjänster på ett avvikande sätt om det inte finns objektiva skäl för en särbehandling.

Ikraftträdande av regler om säkerhetsåtgärder

Som framgår av redogörelsen ovan är leverantören av betalningsinitieringstjänster enligt artikel 66.3 d) skyldig att varje gång en betalning initieras identifiera sig mot kontoinnehavarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör och kommunicera med denne, betalaren och betalningsmottagaren på ett säkert sätt i enlighet med artikel 98.1 d). Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören är å sin sida enligt artikel 66.4 a) skyldig att kommunicera säkert med leverantörer av betalningsinitieringstjänster i enlighet med artikel 98.1 d).

Eba ska emellertid först i januari 2017 till EU-kommissionen överlämna sitt förslag på tekniska standarder för säker kommunikation enligt artikel 98.1. Enligt artikel 98.2 ska standarderna bl.a. syfta till att säkerställa en lämplig säkerhetsnivå för betaltjänst-användare och leverantörer av betaltjänster, säkerställa skydd för betaltjänstanvändarens medel och personuppgifter, upprätthålla rättvis konkurrens mellan alla betaltjänstleverantörer och möjliggöra utveckling av användarvänliga och innovativa betalningsmedel.

Av artikel 115.4 följer att de säkerhetsåtgärder som avses i bl.a. artikel 66.3 d) och 66.4 a) ska tillämpas arton månader efter dagen för ikraftträdandet av de tekniska standarder för tillsyn som avses i artikel 98. Med säkerhetsåtgärder torde här avses formerna för sättet att kommunicera säkert, och inte att tredjepartsbetaltjänstleverantörerna ska identifiera sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören.

Det är alltså inte nu möjligt att hänvisa till de tekniska standarderna som avses i artikel 98 för säker kommunikation. I och med att bestämmelserna i artikel 66 angående säker kommunikation inte ska tillämpas förrän efter arton månader efter ikraftträdandet av dessa standarder, är det inte behövligt att det framgår vare sig av lag

eller föreskrifter hur denna kommunikation ska utformas i väntan på att de tekniska standarderna träder ikraft.

Artikel 115 senarelägger således ikraftträdandet av de säkerhetsåtgärder som avses i artiklarna 66.3 d) och 66.4 a). Detta innebär inte att ikraftträdandet av de övriga bestämmelserna i artikel 66 också senareläggs, utan dessa ska träda ikraft samtidigt som de bestämmelser som genomför övriga artiklar i direktivet, vilket ska ske fr.o.m. den 13 januari 2018 (artikel 115.2) Av artikel 115.5 framgår tvärtom att medlemsstaterna inte får förbjuda juridiska personer som före den 12 januari 2016 har bedrivit verksamhet som leverantörer av betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster att fortsätta att bedriva samma verksamhet under den övergångsperiod som avses i punkterna 2 och 4 i enlighet med den det regelverk som gäller i väntan på att det andra betaltjänstdirektivet träder ikraft. Vidare följer det av artikel 115.6 att medlemsstaterna ska se till att enskilda kontoförvaltande betaltjänstleverantörer, fram tills dess att kontoförvaltande betaltjänstleverantörer följer de tekniska standarder som avses i punkt 4, inte missbrukar den bristande efterlevnaden för att blockera eller förhindra användningen av betalningsinitierings- och kontoinformationstjänster för de konton som de förvaltar. Av detta följer att leverantörerna av dessa tjänster ska identifiera sig mot och kommunicera med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören via de kanaler som i dag är tillgängliga i väntan på att de tekniska standarderna på området träder ikraft. Som framgår av artikel 97.5 (som behandlas närmare i avsnitt 10.4) har leverantörer av betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster rätt att använda sig av de autentiseringsförfaranden som tillhandahålls av den kontoförvaltande betaltjänstleverantören, vilket även torde vara fallet i fråga om den övergångsperiod som följer av artikel 115.4. Utredningen återkommer till denna reglering i avsnittet om övergångsbestämmelser.

Tillgång till betalkonto för leverantören av betalningsinitieringstjänster

I det andra betaltjänstdirektivets artikel 68 finns bestämmelser om begränsning av betalningsinstruments användning och tillgång till betalkonton för betaltjänstleverantörer. I artikel 68.1–68.4, som svarar det första direktivets artikel 55.1–55.4, finns bl.a. bestämmel-

ser om begränsning av betalningsinstruments användning. Reglerna har genomförts i 5 kap. 4 § betaltjänstlagen.

I artikel 68.5, som är ny, anges att en kontoförvaltande betaltjänstleverantör får vägra en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster tillgång till ett betalkonto av *objektivt motiverade och vederbörligen styrka skäl* rörande obehörig eller bedräglig tillgång till betalkontot, vilket inbegriper obehörig eller bedräglig initiering av en betalningstransaktion. I sådana fall ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören informera betalaren om att leverantören av betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster har vägrats tillgång till betalkontot och om skälen till detta. Den informationen ska, om möjligt, ges till betalaren innan tillgång vägras och senast direkt därefter, om inte tillhandahållandet av sådan information hindras av objektivt motiverade säkerhetsskäl eller förbjuds i annan relevant unionsrätt eller nationell rätt.

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska medge tillgång till betalkontot när skälen för att vägra tillgång inte längre föreligger.

Av artikel 68.6 framgår att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören omedelbart ska rapportera om en incident i de fall som avses i punkt 5 till den behöriga myndigheten. Myndigheten ska bedöma fallet och vid behov vidta lämpliga åtgärder. Informationen ska enligt bestämmelsen innefatta relevanta uppgifter om fallet och skälen till att åtgärder vidtas.

I konsekvens med artikel 68 bör det i betaltjänstlagen anges att en kontoförvaltande betaltjänstleverantör endast får vägra en leverantör av betalningsinitieringstjänster tillgång till ett betalkonto om det finns sådana skäl som anges i artikeln. Detta bör uttryckas så att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska kunna styrka att leverantören av betalningsinitieringstjänster har obehörig tillgång till betalarens betalkonto. Ett exempel på obehörig tillgång till betalkontot torde vara om leverantören av betalningsinitieringstjänster obehörigen har initierat en betalningstransaktion från betalkontot.

Vad som avses med att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska kunna styrka obehörig tillgång till ett betalkonto beror på omständigheterna i det enskilda fallet. Ett bevis för att styrka obehörig tillgång till ett betalkonto skulle t.ex. kunna vara en bekräftelse från betalkontots innehavare att denne inte har initierat en

viss betalningstransaktion eller gett en leverantör av betalningsinitieringstjänster tillgång till kontot.

Som huvudregel ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören på avtalat sätt informera betalaren om att leverantören av betalningsinitieringstjänster har vägrats tillgång till betalarens betalkonto och skälen till detta. Hur informationen ska lämnas bör alltså vara föremål för det avtal som träffats mellan den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren. Av betaltjänstlagen bör framgå att sådan information ska lämnas innan leverantören av betalningsinitieringstjänster nekas tillgång till betalkontot om detta är möjligt, eller direkt efter att blockeringen har gjorts. Som följer av direktivet bör det dock anges att information inte får lämnas om det är oförenligt med annan lag eller om det är motiverat av säkerhetsskäl att inte göra det. En bestämmelse med motsvarande innehåll finns i 5 kap. 4 § tredje stycket betaltjänstlagen, som reglerar frågan om information till betalaren när ett betalningsinstrument är föremål för spärning.

Exempel på en situation när det kan vara oförenligt med annan lag att lämna information är om det finns misstanke att betalningsinstrumentet har använts för penningtvätt. Att i en sådan situation informera betalaren om att tillgång till betalkontot har vägrats pga. misstanke om penningtvätt skulle strida mot bestämmelsen om meddelandeförbud i 3 kap. 4 § första stycket lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Vad som utgör sådana säkerhetsskäl som skulle medföra att information inte ska lämnas har inte utvecklats i direktivet. Regeringen har i förarbetena till bestämmelsen i 5 kap. 4 § tredje stycket behandlat frågan om vad som kan utgöra sådana säkerhetsskäl som kan hindra betaltjänstleverantören från att meddela betaltjänstanvändaren om att ett betalningsinstrument är föremål för spärning. Enligt regeringens bedömning bör bedömningen av om sådana säkerhetsskäl föreligger ha sin utgångspunkt i om informationen skulle öka risken i betalningssystemet eller på något annat sätt skada betalningssystemets stabilitet. Bedömningen av om betaltjänstleverantören ska underlåta att informera betalaren om spärren ska göras i varje enskilt fall och bör vara restriktiv.³ Regeringens uttalande i frågan om vad som utgör sådana säkerhetsskäl som avses i 5 kap. 4 § tredje stycket

³ a.a. s. 213.

betaltjänstlagen bör även ha bäring på bedömningen om det finns sådana säkerhetsskäl som medför att information inte ska lämnas till betalaren i de fall en leverantör av betalningsinitieringstjänster nekas tillgång till ett betalkonto.

I likhet med regleringen i 5 kap. 4 § fjärde stycket betaltjänstlagen, som anger att en spärr av ett betalningsinstrument ska hävas *så snart* det inte längre finns skäl att låta den kvarstå, bör det i betaltjänstlagen anges att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska medge tillgång till betalkontot *så snart* det inte längre finns skäl att vägra sådan tillgång (jfr *once* i den engelska originaltexten). Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören bör vidare åläggas en skyldighet att omedelbart rapportera till Finansinspektionen när en leverantör av betalningsinitieringstjänster har vägrats tillgång till ett betalkonto och skälen för detta. Finansinspektionen ska vid behov vidta lämpliga åtgärder.

En fråga i detta sammanhang är om betaltjänstanvändaren kan lämna besked till den kontoförvaltande betaltjänstleverantören om denne inte önskar att vissa leverantörer av betalningsinitieringstjänster får ha tillgång till dennes betalkonto, dvs. om vägran till tillgång till betaltjänstanvändarens konto kan baseras på betaltjänstanvändarens besked i frågan och inte på sådana misstankar som anges i artikel 68.5. I och med att betaltjänstanvändarens uttryckliga godkännande krävs för att initiera en betalningstransaktion via en leverantör av sådana tjänster bör det vara möjligt för betaltjänstanvändaren att i förväg lämna besked till den kontoförvaltande betaltjänstleverantörer att vissa angivna leverantörer av betalningsinitieringstjänster inte får ha tillgång till betalkontot ifråga. Betaltjänstanvändaren måste dock när som helst ha rätt att återta ett sådant besked, för att rätten att använda sig av dessa tjänster enligt artikel 66.1 inte ska äventyras. På motsvarande sätt bör det vara möjligt för betaltjänstanvändaren att lämna besked till den kontoförvaltande betaltjänstleverantören om vilka leverantörer av betalningsinitieringstjänster som användaren godkänner har tillgång till betalkontot. Ett sådant godkännande bör dock inte hindra den kontoförvaltande betaltjänstleverantören att vägra en leverantör av betalningsinitieringstjänster tillgång till kontot om det föreligger sådana skäl som anges i artikel 68.5 i syfte att skydda betaltjänstanvändarens medel.

6.2.8 Vägran att initiera en betalningstransaktion

Förslag: Det ska av betaltjänstlagen framgå att en betaltjänstleverantör har samma skyldigheter vid vägran att initiera en betalningstransaktion som vid vägran att utföra en betalningsorder. Vidare bör det framgå att betaltjänstleverantören, om villkoren i ramavtalet med betalaren inte är uppfyllda, inte heller får vägra att utföra en betalningsorder som initierats av en betalare genom en leverantör av betalningsinitieringstjänster.

Regler om vad som gäller när en betaltjänstleverantör vägrar att utföra en betalningsorder finns i artikel 79.1. I sådana fall ska betaltjänstleverantören meddela betaltjänstanvändaren detta och ange både skälen för vägran och hur betaltjänstanvändaren ska gå tillväga för att korrigera eventuella fel från dennes sida som lett till vägran. Av artikel 79.1 framgår att samma skyldigheter åligger en betaltjänstleverantör vid vägran att initiera en betalningstransaktion som vid vägran att genomföra en betalningsorder. Enligt artikel 79.2 får betalarens betaltjänstleverantör som huvudregel inte vägra att utföra en godkänd betalningsorder om alla villkor i ramavtalet med betalaren är uppfyllda. Detta gäller oavsett om betalningsordern initierats av en betalare, inklusive en leverantör av betalningsinitieringstjänster, eller av betalningsmottagaren. Artikel 79.1–2 motsvarar i stort sett det första betaltjänstdirektivets artikel 65.1–2. De tillägg som har gjorts rör alltså endast betalningsinitieringstjänster. Det första betaltjänstdirektivets bestämmelser om vad som gäller vid vägran att utföra en betalningsorder har genomförts genom regleringen i 5 kap. 10–11 §§. För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets ändringar bör motsvarande tillägg om betalningsinitieringstjänster göras i de angivna paragraferna.

6.2.9 Återkallelse av en betalningsorder

Förslag: Det ska föreskrivas i betaltjänstlagen att om en betalningstransaktion har initierats via en leverantör av betalningsinitieringstjänster får betalaren inte återkalla betalningsordern efter att ha godkänt att leverantören initierar transaktionen.

I det andra betaltjänstdirektivets artikel 80 regleras under vilka förhållanden en betalningsorder får återkallas. Artikeln motsvarar huvudsakligen det första betaltjänstdirektivets artikel 66 med undantag av ett tillägg i artikel 80.2 om återkallelse av betalningsorder som har initierats av en leverantör av betalningsinitieringstjänster. Av detta tillägg följer att om en betalningstransaktion initieras av en sådan leverantör får betalaren inte återkalla ordern efter att ha gett sitt godkännande till leverantören att initiera betalningstransaktionen. En betalningstransaktion ska betraktas som godkänd om betalaren har lämnat sitt samtycke till den (artikel 64.1. och 5 kap. 3 § betaltjänstlagen).

En bestämmelse som motsvarar det första betaltjänstdirektivets artikel 66.2 finns i 5 kap. 14 § första stycket betaltjänstlagen och reglerar frågan om återkallelse av betalningsorder som initierats av betalningsmottagaren (t.ex. vid en överföring med autogiro) eller genom denne (t.ex. vid betalning med kontokort i butik).

För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets regler om återkallelse av betalningsorder som initieras av en leverantör av betalningsinitieringstjänster bör det i den nämnda bestämmelsen i betaltjänstlagen göras ett tillägg som omfattar betalningstransaktioner som initierats av dessa leverantörer och som motsvarar direktivets bestämmelse i artikel 80.2.

Av artikel 80.5 (som motsvarar det första betaltjänstdirektivets artikel 66.5) följer att efter utgången av de tidsfrister som anges i artikelns punkter 1–4 får betalningsordern återkallas endast om detta har avtalats av betaltjänstanvändaren och *de berörda betaltjänstleverantörerna* (tidigare endast *betaltjänstleverantören*). I konsekvens med detta bör det i 5 kap. 15 § betaltjänstlagen, som genomför tidigare artikel 66.5, anges att avtal om återkallelse av betalningsorder ska ha träffats mellan betaltjänstanvändaren och de berörda betaltjänstleverantörerna, vilket alltså inkluderar leverantörer av betalningsinitieringstjänster.

6.2.10 Ansvar och rättelse vid obehöriga eller felaktiga betalningstransaktioner

Inledning

I det andra betaltjänstdirektivets avdelning IV finns ett flertal artiklar som reglerar ansvarsfrågor i samband med obehöriga eller felaktigt genomförda betalningstransaktioner. De flesta av dessa bestämmelser är oförändrade i förhållande till det första betaltjänstdirektivet. Nytt är dock att regler om ansvar för leverantörer av betalningsinitieringstjänster har tillkommit i de olika bestämmelserna.

Direktivets bestämmelser om ansvar i fråga om obehöriga eller felaktiga betalningstransaktioner har genomförts i svensk lag i betaltjänstlagen men i också i lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. Utredningen föreslår i kapitel 7 att samtliga bestämmelser i lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument ska föras in i betaltjänstlagen i samband med genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet i svensk rätt. På så sätt samlas direktivets reglering i fråga om obehöriga respektive felaktiga transaktioner i en och samma lag. I det nämnda kapitlet behandlas de bestämmelser som anger vilka skyldigheter som ankommer på betalaren respektive betaltjänstleverantören i samband med obehöriga transaktioner. I detta avsnitt behandlas därför endast de bestämmelser i det andra betaltjänstdirektivet reglerar det ansvar som åvilar leverantören av betalningsinitieringstjänster gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören i samband med en obehörig transaktion. Vidare behandlas frågan om det ansvar som åligger leverantören av betalningsinitieringstjänster för en felaktigt genomförd transaktion samt vilken av betaltjänstleverantörerna som är ansvarig gentemot betalaren. Frågan om vilken betaltjänstleverantör som ska ge rättelse vid en felaktigt genomförd transaktion tas också upp i detta avsnitt. Inledningsvis behandlas direktivets bestämmelse om bevisbördans placering när parterna är oense om en betalningstransaktion har genomförts obehörigen eller felaktigt.

Styrkande av att en betalningstransaktion har godkänts och genomförts korrekt

Bedömning: Bestämmelsen i direktivets artikel 72 om vem som har bevisbördan för att en betalningstransaktion godkänts och genomförts korrekt bör inte föranleda någon lagstiftningsåtgärd.

Direktivets artikel 72.1, som i stort sett motsvarar det första betaltjänstdirektivets artikel 59, reglerar de fall där betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren är oense om en genomförd betalningstransaktion. Reglerna rör vad som gäller när betaltjänstanvändaren nekar till att ha godkänt transaktionen eller hävdar att den inte har genomförts på ett korrekt sätt. Enligt artikel 72.1 måste betaltjänstleverantören i dessa fall kunna styrka att betalningstransaktionen har processats på ett korrekt sätt utan att påverkas av något tekniskt fel eller någon annan brist i den tillhandahållna tjänsten. I artikelns andra stycke, som är nytt, anges att om betalningstransaktionen initierats genom en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska bevisbördan ligga på denna leverantör att, inom ramen för sin behörighet, visa att betalningstransaktionen har processats korrekt och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i samband med den tillhandahållna betaltjänsten.

I artikel 72.2, som i stort sett motsvarar det första direktivets artikel 59.2, finns en bevisregel för de fall när ett betalningsinstrument som har registrerats av betaltjänstleverantören, t.ex. leverantören av betalningsinitieringstjänster, har använts men betaltjänstanvändaren nekar till att ha godkänt betalningstransaktionen. Att betalningsinstrumentet har använts ska inte nödvändigtvis vara tillräckligt för att visa att betalaren godkänt en viss betalningstransaktion, handlat bedrägligt eller på grund av grov vårdslöshet försummat att uppfylla en eller flera av sina skyldigheter vid användning av instrumentet. Det anges vidare att betaltjänstleverantören, och i förekommande fall leverantören av betalningsinitieringstjänster, ska lägga fram handlingar för att visa bedrägeri eller grov vårdslöshet från betaltjänstanvändarens sida.

Någon uttrycklig bestämmelse med innehåll som motsvarar regleringen i nuvarande artikel 72.1 respektive 72.2 har inte tagits in i betaltjänstlagen eller i lagen om obehöriga transaktioner med betal-

ningsinstrument, eftersom regeringen ansåg att en uttrycklig bestämmelse med detta innehåll inte var nödvändig.⁴

I förarbetena till betaltjänstlagen uttalades bl.a. att om en betalare påstår att en betalningstransaktion genomförts felaktigt, t.ex. genom att det debiterade beloppet skiljer sig från det angivna beloppet på den betalningsorder som betalaren lämnat till betaltjänstleverantören, måste betaltjänstleverantören kunna styrka att betalningsordern har hanterats i enlighet med gällande rutiner samt att det inte inträffat något tekniskt fel som har påverkat hanteringen av betalningstransaktionen. Vidare anfördes att det enligt allmänna principer är leverantören som har bevisbördan för dessa förhållanden och att omständigheterna ingår i det som betaltjänstleverantören måste visa utan att någon uttrycklig regel om detta behövs.⁵

Utredningen delar regeringens uppfattning. Det tillkommande andra stycket i artikel 72.1 och den delvis nya artikel 72.2 som behandlar den bevisbörda som åläggs leverantörer av betalningsinitieringstjänster, får också anses uttrycka allmänna principer om att dessa leverantörer har bevisbördan för att deras tjänster har genomförts korrekt. Detta utgör omständigheter som dessa leverantörer måste visa utan att det krävs en uttrycklig reglering av bevisbördans placering. Därför behövs det ingen särskild bestämmelse i lagen som motsvarar direktivets artikel 72.1 och 72.2 i betaltjänstlagen. I detta sammanhang kan också noteras att det i svensk rätt är mindre vanligt att det finns uttryckliga bestämmelser i lagstiftningen om var bevisbördan ska placeras.

Ansvar för obehöriga betalningstransaktioner

Förslag och bedömning: En leverantör av betalningsinitieringstjänster som är ansvarig för en obehörig transaktion ska på begäran omedelbart ersätta den kontoförvaltande betaltjänstleverantören för förluster och belopp som har återbetalts till betaltjänstanvändaren. Det innefattar beloppet av den obehöriga transaktionen.

⁴ Prop. 2009/10:220 s. 217 och prop. 2009/10:122 s. 19.

⁵ Prop. 2009/10:220 s. 217.

Det behövs inte någon uttrycklig regel om att bevisbördan för att en betalningsinitieringstjänst utförts korrekt åligger leverantören av denna tjänst.

I artikel 73 finns bestämmelser om betaltjänstleverantörers ansvar för obehöriga betalningstransaktioner. Artikel 73.1 motsvarar det första betaltjänstdirektivets artikel 60, medan artikel 73.2 är ny.

Av artikel 73.1 framgår att betalarens betaltjänstleverantör omedelbart ska betala tillbaka beloppet för en obehörig transaktion till betalaren, utom när leverantören har rimlig anledning att misstänka bedrägeri. Denna bestämmelse, som alltså reglerar ansvaret mellan betaltjänstleverantören och betalaren, behandlas som i avsnitt 7.3.3 och berörs därför inte ytterligare i detta avsnitt.

I artikel 73.2 anges att om betalningstransaktionen initierats av en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören betala tillbaka den obehöriga betalningstransaktionens belopp till betalaren och i tillämpliga fall återställa det debiterade betalkontot till den ställning som skulle ha förelegat om den obehöriga transaktionen inte hade ägt rum. Även denna bestämmelse, som reglerar förhållandet mellan betalare och betaltjänstleverantör, behandlas i kapitel 7.

I andra stycket i artikel 73.2 anges att om leverantören av betalningsinitieringstjänster är ansvarig för den obehöriga transaktionen ska denne omedelbart på den kontoförvaltande betaltjänstleverantörens begäran ersätta denne för förluster eller betalda belopp till följd av återbetalningen till betalaren, inklusive den obehöriga transaktionens belopp. Det anges vidare att bevisbördan i enlighet med artikel 72.1 ska ligga på leverantören av betalningsinitieringstjänster att inom ramen för sin behörighet visa att betalningstransaktionen har autentiserats, registrerats korrekt och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i samband med den betaltjänst som leverantören har ansvar för.

Det är av vikt att ansvarsfördelningen mellan den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och leverantören av betalningsinitieringstjänster framgår tydligt av lagstiftningen. En uttrycklig bestämmelse som motsvarar andra stycket i artikel 73.2 bör därför införas i betaltjänstlagen. Följaktligen bör det av denna lag framgå att om leverantören av betalningsinitieringstjänster är ansvarig för den obehöriga transaktionen ska den på begäran omedelbart ersätta den

kontoförvaltande betaltjänstleverantören de förluster som vållats denne till följd av den obehöriga transaktionen. Med utgångspunkt från allmänna skadeståndsrättsliga principer ska det föreligga adekvat orsakssamband mellan den uppkomna skadan och skadevållarens agerande. Förutom det belopp som återbetalats till betaltjänst-användaren, kan således leverantören av betalningsinitieringstjänster bli skyldig att ersätta även andra förluster som uppkommit hos den kontoförvaltande betaltjänstleverantören till följd av den obehöriga transaktionen. Det kan t.ex. vara fråga om handläggningskostnader hos den kontoförvaltande betaltjänstleverantören för att hantera och utreda den obehöriga transaktionen innan beloppet återbetalas till betaltjänstanvändaren.

Med hänvisning till resonemanget i föregående avsnitt behövs det inte någon uttrycklig regel som anger att bevisbördan för att en betalningsinitieringstjänst utförts korrekt åligger leverantören av denna tjänst.

En sammanhängande fråga är vad som gäller om den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och leverantören av betalningsinitieringstjänster är oense om vem som bär ansvaret för den obehöriga transaktionen. Ett exempel kan vara att leverantören av betalningsinitieringstjänster anser sig inte vara ansvarig för den obehöriga transaktionen och därför vägrar att ersätta den kontoförvaltande betaltjänstleverantören för uppkomna förluster. I de allra flesta fall råder det inte något avtalsförhållande mellan dessa aktörer som kan reglera dylika ansvarsfrågor eftersom det i direktivet anges att rätten för en betaltjänstanvändare att utnyttja betalningsinitieringstjänster ska vara oberoende av att det finns ett avtal mellan leverantören av dessa tjänster och den kontoförvaltande betaltjänstleverantören (se avsnitt 6.2.6). Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören i det angivna exemplet är därför hänvisad till förfarandet i allmän domstol för att lösa tvisten.

Ansvar för uteblivet, bristfälligt eller försenat genomförande av en betalningstransaktion

Förslag och bedömning: Om en bristfälligt utförd eller utebliven betalningstransaktion initierats via en leverantör av betalningsinitieringstjänster är det den kontoförvaltande betalningstjänstleverantören som ska återbetala beloppet till betalaren. Beloppet ska motsvara den bristfälligt utförda eller uteblivna transaktionen eller återställa det debiterade kontots kontoställning.

Om det är leverantören av betalningsinitieringstjänster som är ansvarig för den bristfälliga eller uteblivna transaktionen ska den på begäran omedelbart ersätta den kontoförvaltande betalningstjänstleverantören för förluster och betalda belopp till följd av återbetalningen till betalaren.

Det behövs inte någon uttrycklig regel om att bevisbördan för att en betalningsinitieringstjänst utförts korrekt åligger leverantören av denna tjänst.

I det andra betalningstjänstdirektivet finns regler om vem som bär ansvaret för olika typer av fel och brister i samband med genomförandet av en betalningstransaktion. Exempel på bristfälliga transaktioner är enligt EU-kommissionen transaktioner där fel belopp har överförts, fel betalningsmottagare har fått beloppet eller att transaktionen tagit längre tid att genomföra än tillåtet.⁶

I 5 kap. 25–31 §§ betalningstjänstlagen regleras betalningstjänstleverantörens ansvar för bristfälligt genomförda betalningstransaktioner. Dessa regler motsvarar i stort sett det andra betalningstjänstdirektivets regler i artiklarna 89 och 92–93, vars innehåll huvudsakligen är oförändrat i förhållande till det första direktivet.

Av 25 § första stycket följer att det är betalarens betalningstjänstleverantör som svarar gentemot betalaren för att en betalningsorder som betalaren har initierat utförs korrekt. Om betalarens betalningstjänstleverantör kan styrka att mottagarens betalningstjänstleverantör har tagit emot transaktionens belopp enligt 18 § är det dock mottagarens betalningstjänstleverantör som gentemot mottagaren svarar för att transaktionen genomförs korrekt (andra stycket). I 26 § regleras vad

⁶ a.a. s. 254.

som följer av de olika betaltjänstleverantörernas ansvar enligt 25 § för betalningstransaktioner som initierats av betalaren.

I 27–28 §§ finns regler om betalningstransaktioner som initierats av eller via betalningsmottagaren, s.k. ”pull transactions” som t.ex. autogiro- och kortbetalningar. Det som regleras i dessa bestämmelser är, precis som i fallet med betalningar som initierats via betalaren, fördelningen av ansvaret mellan de två betaltjänstleverantörerna. Huvudregeln är att varje betaltjänstleverantör bär ansvaret gentemot sin betaltjänstanvändare.

Enligt 29 § ansvarar betaltjänstleverantörerna gentemot sina respektive betaltjänstanvändare för räntor eller andra avgifter som användaren ska betala till följd av den felaktiga betalningstransaktionen.

Av 31 § följer att den betaltjänstleverantör som har fått betala ersättning till en betaltjänstanvändare i enlighet med ansvarsreglerna i lagen har rätt till ersättning från en annan betaltjänstleverantör eller mellanhand, om denne orsakat det fel eller den brist som grundat ersättningsskyldigheten. En sådan mellanhand som avses i bestämmelsen kan t.ex. vara en leverantör av det IT-system som använts i samband med transaktionen.⁷

I det andra betaltjänstdirektivets artikel 90, som är ny, regleras frågor om ansvar vid betalningsinitieringstjänster för uteblivet, bristfälligt eller försenat utförande av betalningstransaktioner. Av artikel 90.1 första stycket framgår att när en betalningstransaktion initieras av betalaren via en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 71 (som reglerar när underrättelse ska lämnas), 88.2 och 88.3 (som reglerar ansvarsfrågor vid användning av en felaktig unik identifikationskod), betala tillbaka beloppet för den uteblivna eller bristfälligt genomförda betalningstransaktionen till betalaren. I tillämpliga fall ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som skulle ha förelegat om den bristfälligt genomförda betalningstransaktionen inte hade ägt rum. I andra stycket anges att det är leverantören av betalningsinitieringstjänster som har bevisbördan för att betalningsordern mottogs av betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör i enlighet med artikel 78 och som inom

⁷ a.a. s. 258 f.

ramen för sin behörighet ska visa att betalningstransaktionen har autentiserats, registrerats korrekt och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i samband med den uteblivna, för sent eller bristfälligt utförda betalningstransaktionen.

I artikel 90.2 anges att om leverantören av betalningsinitierings-tjänster är ansvarig för den uteblivna, för sent eller bristfälligt utförda betalningstransaktionen ska den omedelbart på begäran ersätta den kontoförvaltande betaltjänstleverantören för alla förluster eller betalda belopp till följd av återbetalningen till betalaren.

För att genomföra direktivets ansvarsbestämmelser för leverantörer av betalningsinitieringstjänster vid bristfälligt genomförda betalningstransaktioner bör det i betaltjänstlagen införas regler med motsvarande innehåll. Det ska således framgå att även om betalningstransaktionen initierats via en leverantör av en sådan tjänst är det den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som till betalaren ska återbetala ett belopp som motsvarar den bristfälligt eller uteblivna utförda transaktionen eller återställa det debiterade kontots kontoställning till den som skulle ha förelegat om den bristfälligt genomförda betalningstransaktionen aldrig hade ägt rum. I likhet med artikelns lydelse bör det dock framgå att återbetalning inte ska göras om betaltjänstanvändaren inte har underrättat den kontoförvaltande betaltjänstleverantören i tid i enlighet med 5 kap. 30 § betaltjänstlagen eller om betaltjänstanvändaren har använt sig av en felaktig unik identifikationskod i enlighet med 5 kap. 23 § andra och tredje stycket betaltjänstlagen. I konsekvens med direktivets bestämmelse bör det också anges att om det är leverantören av betalningsinitierings-tjänster som är ansvarig för den obehöriga transaktionen ska denne på begäran omedelbart ersätta den kontoförvaltande betaltjänstleverantören för förluster och betalda belopp till följd av återbetalningen till betalaren, vilket innefattar beloppet av den bristfälligt genomförda eller uteblivna transaktionen. Som utvecklats i det föregående kan det också vara fråga om att ersätta kostnader som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören haft för att utreda transaktionen innan återbetalning sker. Det behövs inte någon uttrycklig regel som anger att bevisbördan för att en betalningsinitierings-tjänst utförts korrekt åligger leverantören av denna tjänst.

Vid tvist mellan den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och leverantören av betalningsinitieringstjänster om vem som bär ansvar för bristfälligt utförda eller utblivna betalningstransaktioner

är parterna hänvisade till allmän domstol (se avsnittet ovan om ansvarsfrågan vid obehöriga transaktioner).

Underrättelse och rättelse i samband med felaktiga betalningar

Förslag: Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska underrättas av betaltjänstanvändaren om en felaktigt genomförd betalningstransaktion, oavsett om en leverantör av betalningsiniteringstjänster varit involverad i genomförandet av den. Det är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som ska ge betaltjänstanvändaren rättelse i dessa fall.

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 71.1, som motsvarar det första betaltjänstdirektivets artikel 58, innehåller bestämmelser om att en betaltjänstanvändare ska få rättelse av betaltjänstleverantören endast om användaren, när denne får kännedom om obehöriga eller felaktigt genomförda betalningstransaktioner, underrättar sin betaltjänstleverantör utan onödigt dröjsmål och senast 13 månader efter debiteringsdagen. Denna tidsfrist gäller inte om betaltjänstleverantören varken har lämnat eller tillgängliggjort information om betalningstransaktionen i enlighet med bestämmelserna i avdelning III. I artikel 71.2, som är ny, anges att om en leverantör av betalningsiniteringstjänster är inblandad ska betaltjänstanvändaren få rättelse av den kontoförvaltande betaltjänstleverantören enligt artikel 72.1 utan att detta påverkar tillämpningen av artiklarna 73.2 (som b.l.a. reglerar det ansvar för obehöriga transaktioner som ankommer på leverantören av betalningsiniteringstjänster) och 89.1 (som reglerar betaltjänstleverantörens ansvar vid betalningstransaktioner som inte utförts korrekt).

Den bestämmelse som numera finns i artikel 71.1 har i svensk lag genomförts både i 8 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument och i 5 kap. 30 § betaltjänstlagen. Frågan om rättelse vid obehöriga transaktioner berörs i avsnitt 7.3.3, som behandlar direktivets bestämmelser om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument och hur dessa bör föras in i betaltjänstlagen. I det följande berörs alltså endast bestämmelserna om rättelse vid felaktigt genomförda transaktioner.

I 5 kap. 30 § betaltjänstlagen har införts en bestämmelse med innebörden att underrättelse ska göras i de fall som omfattas av nuvarande artikel 71.1 i fråga om felaktigt genomförda transaktioner. Av denna paragraf följer att betaltjänstanvändaren själv ansvarar för transaktionsbeloppet om användaren inte underrättar leverantören utan onödigt dröjsmål efter att ha fått vetskap om den felaktiga betalningstransaktionen. Detsamma gäller om betaltjänstleverantören – i enlighet med bestämmelserna om informationskrav i lagens 4 kap. – har lämnat information om betalningstransaktionen till användaren eller gjort information tillgänglig för denne och användaren inte underrättar betaltjänstleverantören inom tretton månader från det att beloppet belastat kontot.

Det följer således av bestämmelsen i betaltjänstlagen att om de angivna fristerna för underrättelse inte följs av betaltjänstanvändaren föreligger det inte någon skyldighet för betaltjänstleverantören att ge rättelse.

För att genomföra direktivets bestämmelse i fråga om rättelse av felaktigt genomförda betalningstransaktioner i de fall där en leverantör av betalningsinitieringstjänster varit involverad bör det av betaltjänstlagen framgå att det är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som betaltjänstanvändaren ska få rättelse av, under förutsättning att de frister som angetts i 5 kap. 30 § har iakttagits. Av direktivet framgår att den kontoförvaltande betaltjänstleverantörens skyldighet att ge rättelse inte påverkar det ansvar som leverantören av betalningsinitieringstjänster har för felaktiga transaktioner. Detta behöver dock inte uttryckligen anges i lagtexten.

6.3 Leverantörer av kontoinformationstjänster

6.3.1 Registreringspliktig verksamhet

Förslag: En fysisk eller juridisk person som endast är leverantör av kontoinformationstjänster ska undantas från kravet på tillstånd enligt 2 kap 1 § betaltjänstlagen. För att tillsyn ska kunna utövas över dessa aktörers verksamhet ska det i betaltjänstlagen anges att de ska ansöka om undantag från tillståndsplikt enligt 1 §, varefter de – om undantag beviljas – ska registreras av Finansinspektionen i enlighet med 2 kap. 4 § betaltjänstlagen.

Det ska framgå att i Finansinspektionens register över bl.a. registrerade betaltnstleverantörer även ska föras in varje återkallande av beviljade undantag från tillståndsplikt.

Leverantörer av kontoinformationstjänster är betaltnstleverantörer enligt det andra betaltnstdirektivet. Enligt artikel 11 krävs det som huvudregel tillstånd för att få tillhandahålla betaltnstjänster. Av artiklarna 11.1 och 33.1 följer dock att fysiska eller juridiska personer som endast tillhandahåller kontoinformationstjänster ska undantas från detta krav.

I skäl 48 till direktivet anges att det är lämpligt att inrätta ett särskilt tillsynssystem för leverantörer av kontoinformationstjänster på grund av dessa tjänsters särskilda art och de risker som är förenade med tillhandahållandet av dem. Det framförs vidare att leverantörer av kontoinformationstjänster bör kunna tillhandahålla gränsöverskridande tjänster inom ramen för reglerna om passförfaranden.

Leverantörer av kontoinformationstjänster är alltså undantagna från direktivets bestämmelser om krav på tillstånd. Detta innebär inte att dessa aktörer kan bedriva verksamhet utan tillsyn av behörig myndighet. Enligt artikel 14.1 b) ska bl.a. fysiska eller juridiska personer som utnyttjar ett undantag enligt artikel 33 registreras. Av artikel 33.1 följer att dessa aktörer är skyldiga att lämna in ansökan till behörig myndighet. Ansökan ska uppfylla vissa av de krav som anges i artikel 5.1. Dessa aktörer är alltså enligt direktivets bestämmelser skyldiga att aktivt ansöka om undantag från tillståndsplikt. Leverantörerna av kontoinformationstjänster ska också ha en ansvarsförsäkring för att kunna registreras (se avsnitt 6.3.2). Enligt artikel 14.3, som är ny, ska det i det register som förs av tillsynsmyndigheten bl.a. föras in varje återkallande av undantag enligt artikel 33.

Enligt 2 kap. 1 § betaltnstlagen krävs det som huvudregel tillstånd av Finansinspektionen för att tillhandahålla betaltnstjänster. I 2 kap. 2 § anges att en fysisk eller juridisk person får ansöka om att undantas från tillståndsplikt enligt 1 § samt att sådant undantag ska beviljas om vissa i paragrafen angivna villkor är uppfyllda. Av 2 kap. 4 § betaltnstlagen följer att Finansinspektionen ska registrera dem som har beviljats undantag enligt 3 §. Enligt betaltnstlagen ska de betaltnstleverantörer som undantagits från tillståndsplikt benämnas registrerade betaltnstleverantörer (se 1 kap. 4 § 24 p betaltnst-

lagen). Finansinspektionen ska föra register över bl.a. registrerade betaltjänstleverantörer och vilka betaltjänster de har rätt att tillhandahålla (8 kap. 5 § betaltjänstlagen).

För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets bestämmelser om undantag från tillståndsplikt för leverantörer av kontoinformationstjänster bör det i 2 kap. 3 § betaltjänstlagen anges att undantag från tillståndsplikt ska ges en fysisk eller juridisk person som endast är leverantör av sådana tjänster. Vissa krav ska dock uppfyllas för att registrering ska kunna ske, se avsnitt 6.3.2 nedan.

Det framgår redan i dag av betaltjänstlagens regler i 3 § att en fysisk eller juridisk person kan ansöka om undantag från tillståndsplikten. Av 4 § följer att de som har beviljats undantag ska registreras. På så sätt uppfylls kravet på tillsyn över dessa verksamheter. Det krävs enligt utredningens uppfattning inte någon ytterligare reglering i betaltjänstlagen för att uppfylla direktivets bestämmelser om tillsyn över verksamheten hos leverantörer av kontoinformationstjänster. I konsekvens med direktivets bestämmelser i artikel 14.3 bör det dock i 8 kap. 5 § anges att det i registret ska föras in varje återkallelse av undantag från tillståndsplikten (mer om denna bestämmelse, se avsnitt 13.4).

Av 2 kap. 5 § första stycket betaltjänstlagen, som genomför nuvarande artikel 32.5, följer att en registrerad betaltjänstleverantör som inte längre uppfyller villkoren i 3 § första stycket 1 eller 2 ska ansöka om tillstånd enligt 1 § inom 30 dagar från den dag då villkoren inte längre uppfylls. Enligt andra stycket ska betaltjänstleverantören avföras ur registret om bl.a. leverantören anmäler att den inte längre tillhandahåller betaltjänster. I och med att den verksamhet som bedrivs av leverantörer av kontoinformationstjänster, till skillnad från verksamhet som bedrivs av andra registrerade betaltjänstleverantörer, aldrig kan vara tillståndspliktig enligt direktivets bestämmelser är regleringen i 2 kap. 5 § första stycket betaltjänstlagen inte tillämplig för dessa aktörer, utan att detta behöver komma till uttryck i lagtexten. Däremot ska de avföras ur registret efter anmälan om att de upphört med sin verksamhet på det sätt som anges i andra stycket.

Direktivet innehåller inte några bestämmelser om vad som åligger en leverantör av kontoinformationstjänster om denne av något skäl skulle förlora den försäkring som krävs för att registreras som betaltjänstleverantör. Det finns alltså enligt direktivet inte någon

skyldighet att rapportera detta på motsvarande sätt som föreligger för övriga registrerade betaltjänstleverantörer enligt artikel 32.5 att ansöka om tillstånd om de inte längre uppfyller kraven på att få bedriva verksamhet utan tillstånd. Enligt det andra betaltjänstdirektivets artikel 23 (tidigare artikel 21), som är tillämplig för leverantörer av kontoinformationstjänster, ska betaltjänstleverantörer bl.a. tillhandahålla tillsynsmyndigheten all information som krävs för att myndigheten ska kunna övervaka efterlevanden av direktivets reglering. En leverantör av kontoinformationstjänster bör således vara skyldig att enligt 2 kap. 4 § andra stycket lämna uppgifter om förändring av sin verksamhet, som t.ex. att företaget inte längre har en sådan försäkring som krävs för att få bedriva verksamhet.

Det bör i detta sammanhang noteras att en betaltjänstleverantör som tillhandahåller andra betaltjänster även kan tillhandahålla kontoinformationstjänster. En bank kan således även tillhandahålla denna form av tjänst, vilket då inte kräver tillstånd, eftersom banker är undantagna från kravet på tillståndsplikt enligt 2 kap. 2 § betaltjänstlagen. Även andra betaltjänstleverantörer, t.ex. betalningsinstitut, kan tillhandahålla dessa tjänster, vilket då kräver att de – utöver de krav betaltjänstlagen uppställer för den betaltjänstverksamhet de redan bedriver – även uppfyller kraven för att tillhandahålla kontoinformationstjänster. I detta sammanhang kan det även noteras att en leverantör av kontoinformationstjänster som önskar tillhandahålla även andra former av betaltjänster, måste ansöka om särskilt tillstånd för detta (eller undantag från tillståndsplikten) och då uppfylla de krav som ställs i betaltjänstlagen för att tillhandahålla andra tjänster än enbart kontoinformationstjänster.

6.3.2 Förutsättningar för registrering inklusive krav på ansvarsförsäkring

Förslag: En fysisk eller juridisk person som är leverantör av kontoinformationstjänster får registreras endast om personen uppfyller kraven i 2 kap. 3 § 2, 3 och 5 p betaltjänstlagen. En ytterligare förutsättning är att personen har en ansvarsförsäkring som täcker det geografiska område inom vilket företaget/personen bedriver sin verksamhet eller en garanti eller liknande utfästelse som

täcker den skadeståndsskyldighet som kan uppkomma till följd av verksamheten.

I 2 kap. 3 § första stycket betaltjänstlagen uppställs under vilka förutsättningar Finansinspektionen ska bevilja undantag från tillståndsplikt. Av bestämmelsen följer att sådant undantag ska beviljas om

1. genomsnittet av de totala betalningstransaktionerna under de senaste 12 månaderna inte överstiger ett belopp motsvarande 3 miljoner euro per månad,
2. den som ska ingå i ett bolags eller en förenings styrelse, vara verkställande direktör eller ansvarig för betaltjänstverksamheten inte har dömts för brott som rör penningtvätt, finansiering av terrorism eller annan ekonomisk brottslighet,
3. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt tillämpliga delar av denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,
4. det för juridiska personer finns skäl att anta att den som har ett kvalificerat innehav i företaget är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget, och
5. den som ska ingå i ett företags styrelse, vara verkställande direktör, ansvarig för betaltjänstverksamheten eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av företaget eller ansvara för betaltjänstverksamheten och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Frågan är om dessa förutsättningar för undantag från tillstånd, dvs. registrering, även ska gälla för leverantörer av kontoinformationstjänster. I och med att leverantörer av enbart dessa tjänster inte hanterar medel är 2 kap. 3 § 1 p inte tillämplig för deras verksamhet. Vidare är dessa aktörer undantagna från ett flertal av direktivets regler i dess avdelning II, som reglerar frågor om rörelsekrav för betaltjänstleverantörers verksamhet (se mer om detta i avsnittet nedan). Av artikel 33.1 följer emellertid att en ansökan om registrering för att få tillhandahålla kontoinformationstjänster måste uppfylla vissa krav enligt artiklarna 5.1 a, b, e–h, j, l, n, p och q. Krav på innehållet i en ansökan om registrering anges relativt

detaljerat i dessa artiklar. Av artikel 5 n) framgår att ansökan om registrering bl.a. ska innehålla identitetsuppgifter om personer i styrelsen och personer som leder betalningsinstitutet och i tillämpliga fall om personer som leder betalningsinstitutets betaltjänstverksamhet samt bevis på att dessa har gott anseende och har den kunskap och erfarenhet som krävs för att tillhandahålla betaltjänster.

De krav som anges i 2 kap. 3 § 2, 3 och 5 p betaltjänstlagen syftar till att säkerställa att olämpliga personer inte innehar ledande befattningar i företag som bedriver betaltjänstverksamhet och får anses motsvara de krav på en ansökan om registrering som följer av artikel 5 n). Följaktligen ska dessa krav gälla även för leverantörer av kontoinformationstjänster. Detta innebär bl.a. att Finansinspektionen bör ha möjlighet att begära ut uppgifter ur belastningsregistret för sådan brottslighet som är relevant för att bedöma om en viss person är lämplig att ha en ledande befattning i en registrerad betaltjänstleverantör som önskar tillhandahålla kontoinformationstjänster.⁸ Artikel 11.6 innehåller bestämmelser om att behöriga myndigheter ska förvissa sig om lämpligheten hos aktieägare eller andra medlemmar med kvalificerade innehav i betalningsinstitutet. Av artikel 5.1 m) följer att en ansökan om tillstånd ska innehålla uppgifter om personer som har ett kvalificerat innehav och bevis för deras lämplighet. Enligt artikel 33.1 är inte någon av dessa bestämmelser tillämpliga för leverantörer av kontoinformationstjänster. Följaktligen bör bestämmelsen i 2 kap. 3 § 4 p betaltjänstlagen inte vara tillämplig vid prövningen om en leverantör av dessa tjänster uppfyller kraven för registrering.

I övrigt är de krav på ansökan om registrering som är tillämpliga för leverantörer av kontoinformationstjänster enligt artikel 5.1 relativt detaljerade. Finansinspektionen får enligt 5 § 9 p betaltjänstförordningen meddela föreskrifter om vilka uppgifter, utöver vad som framgår av lagen, en ansökan om undantag för tillstånd ska innehålla. Genom denna reglering har således Finansinspektionen rätt att föreskriva vad en ansökan om undantag från tillstånd för att

⁸ Regeringen uttalade i förarbetena till betaltjänstlagen att Finansinspektionen bör ha möjlighet att begära ut uppgifter ur belastningsregistret avseende sådan brottslighet som är relevant för att bedöma huruvida en viss person är lämplig att inneha en ledande befattning i ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör samt att konsekvensändringar därför borde göras i förordningen (1999:1134) om belastningsregister (prop. 2009/10:220 s. 125). Några sådana ändringar har dock inte gjorts i denna förordning.

få bedriva verksamhet som leverantör av kontoinformationstjänster ska innehålla.

Av det andra betaltjänstdirektivets artikel 5.3 följer att medlemsstaterna, om ett företag ansöker om registrering för att tillhandahålla kontoinformationstjänster, som ett villkor för registrering, ska kräva att företaget har en ansvarsförsäkring för de områden där företaget tillhandahåller tjänster, eller annan jämförbar garanti som täcker det skadeståndsansvar gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören eller betaltjänstanvändaren som kan uppkomma till följd av icke auktoriserat eller bedrägligt tillträde till eller icke auktoriserad eller bedräglig användning av betalkontoinformation.

I likhet med vad som föreslagits för leverantörer av betalningsinitieringstjänster i avsnitt 6.2.2. bör det i betaltjänstlagen införas en bestämmelse om att ett krav för registrering av en leverantör av kontoinformationstjänster är att den har en ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti. Bestämmelsen i artikel 5.3 är något annorlunda utformad än vad som anges i artikel 5.2 om ansvarsförsäkring för leverantörer av betalningsinitieringstjänster. För en enhetlig utformning bör dock bestämmelserna om ansvarsförsäkring i betaltjänstlagen ha samma lydelse för såväl leverantörer av kontoinformationstjänster som för leverantörer av betalningsinitieringstjänster. Den lydelse som föreslagits i avsnitt 6.2.2 bör anses täcka även de förhållanden som anges i artikel 5.3. Det bör således också införas en bestämmelse som anger att registrering av en fysisk eller juridisk person som är leverantör av kontoinformationstjänster endast får ske om företaget i fråga har en ansvarsförsäkring som täcker det område inom vilket företaget bedriver sin verksamhet eller en garanti eller liknande utfästelse som täcker den skadeståndsskyldighet som kan uppkomma till följd av verksamheten.

Leverantörer av kontoinformationstjänster bör enligt 2 kap. 4 § andra stycket också vara skyldiga att underrätta Finansinspektionen om sådana förändringar som påverkar dess möjlighet att uppfylla villkoren för undantag enligt 3 §.

6.3.3 Undantag från direktivets bestämmelser

Förslag och bedömning: Det framgår redan i dag av betaltjänstlagen att registrerade betaltjänstleverantörer är undantagna från betaltjänstlagens krav på kapitalbas, startkapital, revision och bevarande av uppgifter samt bestämmelserna om ägarprövning. Det behövs därför inte någon särskild bestämmelse i betaltjänstlagen om att leverantörer av enbart kontoinformationstjänster är undantagna från denna reglering. Det behöver inte heller uttryckligen anges att dessa leverantörer är undantagna från skyddskraven i betaltjänstlagen.

Det ska uttryckligen anges i betaltjänstlagens tredje kapitel att leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna från bestämmelserna i betaltjänstlagen om rätten att tillhandahålla närliggande tjänster och driva annan verksamhet samt skyldigheten att anmäla ombud för tillhandahållande av betaltjänster. Det ska också anges att dessa aktörer är undantagna från kraven på huvudkontor och hemvist i Sverige liksom att de inte omfattas av bestämmelserna i lagen (2009:62) om penningtvätt och finansiering av terrorism.

Leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna från samtliga bestämmelser i 5–7 kap. betaltjänstlagen. Detta behöver inte uttryckligen anges.

Leverantörer av kontoinformationstjänster omfattas av de tillsyns- och sanktionsbestämmelser i 8 kap. betaltjänstlagen som gäller för registrerade betaltjänstleverantörer.

Undantag enligt artikel 33.1

I artikel 33.1 anges att fysiska eller juridiska personer som endast tillhandahåller kontoinformationstjänster *ska* undantas från tillämpningen av ett flertal av de förfaranden och de villkor som anges i direktivets avdelningar I och II. De artiklar i de nämnda avdelningarna som är tillämpliga för dessa aktörer är, som behandlats i föregående avsnitt, artiklarna 5.1 a, b, e–h, j, l, n, p och q och artikel 5.3, samt artiklarna 14 och 15, som bl.a. anger att berörda myndigheter ska föra ett register över de aktörer som är undantagna från kraven på tillstånd. Leverantörer av kontoinformationstjänster

är enligt artikeln dock underställda behöriga myndigheters tillsyn, som regleras i artiklarna 22–31 (med undantag av artikel 23.3 som ger behöriga myndigheter rätt att se till att betalningsinstitut har tillräckligt kapital för att kunna genomföra betaltjänster).

Av artikel 32 framgår att *andra* registrerade betaltjänstleverantörer än leverantörer av kontoinformationstjänster också är undantagna från vissa av direktivets bestämmelser. Det är emellertid *endast* leverantörer av kontoinformationstjänster som är undantagna från samtliga i artikel 33.1 nämnda artiklar.

Undantag från bestämmelserna i betaltjänstlagens tredje kapitel

Av artikel 33.1 följer bl.a. att leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna från kraven på ägarprövning, startkapital, kapitalbas och skydd av betaltjänstanvändares medel (artiklarna 6–10) och samt från reglerna om huvudkontor och hemvist (artikel 11.3). De är också, i egenskap av registrerade betaltjänstleverantörer, undantagna från direktivets bestämmelser i artiklarna 11–13 och 16 som rör frågor om tillstånd. Dessa aktörer är även undantagna från bestämmelserna om redovisning och revision, närliggande tjänster och annan verksamhet, tillhandahållande av betaltjänster genom ombud eller filial samt från bestämmelser om bevarande av uppgifter (artiklarna 17–21) samt rätten att bedriva gränsöverskridande verksamhet enligt artikel 11.9. Av de nämnda artiklarna är det endast bestämmelsen om ägarprövning som har tillkommit i det andra betaltjänstdirektivet (artikel 6, som dock i stort sett motsvaras av regleringen i 2 kap. 8 § betaltjänstlagen). Övriga artiklar har således i stort sett motsvarande bestämmelser i det första betaltjänstdirektivet, vilka har genomförts i betaltjänstlagens andra och tredje kapitel.

Av 2 kap. 8 § betaltjänstlagen följer att reglerna om ägarprövning i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank och finansieringsrörelse ska tillämpas även för betalningsinstitut, och således inte för registrerade betaltjänstleverantörer. Betaltjänstlagens reglering om startkapital och kapitalkrav i 3 kap. 1–4 §§ gäller också endast för betalningsinstitut, och följaktligen inte för registrerade betaltjänstleverantörer, vilken kategori leverantörer av enbart kontoinformationstjänster faller under. Samma är fallet för betaltjänst-

lagens bestämmelser om bevarande av uppgifter i 3 kap. 8 § samt i fråga om revision och redovisning i 3 kap. 9–10 §§. Det behöver därför inte särskilt anges att leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna de nu nämnda bestämmelserna, utan det följer redan i dag av lagtexten.

I 3 kap. 5 § första stycket betaltjänstlagen finns direktivets bestämmelser om närliggande tjänster och annan verksamhet. Av bestämmelsen framgår att ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör får tillhandahålla närliggande tjänster och driva annan verksamhet. Bestämmelsen har genomfört regleringen i artikel 18.1 i det andra betaltjänstdirektivet. I 3 kap. 6 § första stycket anges att ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör inte får i sin verksamhet ta emot insättningar eller erbjuda andra konton än betalkonton. Av andra stycket framgår att nämnda aktörer under vissa förutsättningar får bevilja kredit för vissa betaltjänster. Bestämmelsen har genomfört regleringen i nuvarande artikel 18.2–4.

I och med att leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna från direktivets bestämmelser i artikel 18 om rätten att tillhandahålla närliggande tjänster och bedriva annan verksamhet, bör det anges i betaltjänstlagen att dessa leverantörer inte har rätt att bedriva sådan verksamhet som anges i 3 kap. 5 §. När det gäller regleringen i 6 § behöver dock inte anges att de undantagna från även denna bestämmelse, eftersom de inte i sin verksamhet har hand om kontanta medel eller erbjuder konton.

Leverantörer av enbart kontoinformationstjänster mottar inga medel för genomförande av betalningstransaktioner. Det är därför inte behövligt att särskilt ange att dessa leverantörer är undantagna från de skyddskrav som uppställs i 3 kap. 7 § betaltjänstlagen om skydd för medel som mottagits för genomförandet av betalningstransaktioner och som gäller även för registrerade betaltjänstleverantörer.

Av 3 kap. 11 § betaltjänstlagen följer att ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör som är en juridisk person ska ha sitt huvudkontor i Sverige. En fysisk person som är registrerad betaltjänstleverantör ska enligt bestämmelsen ha sin hemvist i Sverige. Enligt direktivet är leverantörer av kontoinformationstjänster undantagna från bestämmelsen om huvudkontor och hemvist. Följaktligen bör det i betaltjänstlagen anges att dessa aktörer är undantagna de angivna kraven. Det ska i detta sammanhang noteras

att t.ex. aktiebolag som med stöd av aktiebolagen (2005:551) har registrerats hos Bolagsverket, ska ha sitt säte i en ort i Sverige. Det är dock möjligt för ett bolag att med bibehållen svensk nationalitet flytta huvudkontoret och verksamheten utomlands.⁹ De associationsrättsliga aspekterna torde således inte lägga hinder i vägen för att undanta de aktuella leverantörerna från kravet på huvudkontor eller hemvist i betaltjänstlagen.

I 3 kap. 17 och 24 §§ betaltjänstlagen regleras tillhandahållande av betaltjänster via ombud för betalningsinstitut och registrerade betaltjänstanvändare. Enligt 17 § ska dessa aktörer, om de vill tillhandahålla betaltjänster via ombud, anmäla ombudet för registrering hos Finansinspektionen, som ska registrera anmälan om den uppfyller vissa angivna krav. Ombud ska även enligt 24 § informera betaltjänstanvändaren om att ombudet agerar för annans räkning. Även i fråga om denna reglering bör det i konsekvens med direktivets undantag anges att leverantörer av kontoinformationstjänster inte omfattas av kravet på anmälan av ombud.

I 3 kap. 18–23 §§ betaltjänstlagen finns bestämmelser om tillhandahållande av betaltjänster inom EES genom ombud eller filial. Dessa bestämmelser gäller dock endast för betalningsinstitut, och kräver således ingen särreglering för leverantörer av kontoinformationstjänster.

Enligt 3 kap. 28 § betaltjänstlagen får ett betalningsinstitut eller registrerad betaltjänstleverantör uppdra åt någon annan att utföra visst arbete eller vissa operativa funktioner som ingår i dess verksamhet med betaltjänster samt att de ska anmäla sådana uppdragsavtal till Finansinspektionen. Bestämmelsen har genomfört nuvarande artikel 19.6 som anger att om ett betalningsinstitut avser att utkontraktera operativa betaltjänstfunktioner ska detta meddelas de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten. Eftersom leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna från denna bestämmelse enligt artikel 33.1 bör de undantas från anmälningsskyldigheten som anges 3 kap. 28 § betaltjänstlagen.

När det gäller regleringen i 3 kap. betaltjänstlagen om tystnadsplikt (12 §) och upplysningsskyldighet och meddelandeförbud (14–16 §§) finns det inte skäl att undanta leverantörer av kontoinforma-

⁹ Sandström, Torsten, *Svensk aktiebolagsrätt*, femte uppl. s. 33.

tionstjänster från dessa bestämmelser, eftersom de inte är direkt hänförliga till de artiklar som omfattas av undantaget i artikel 33.1.

Av 3 kap. 13 § betaltjänstlagen följer att det finns bestämmelser om skyldigheter för betalningsinstitut eller registrerade betaltjänstleverantörer att medverka till att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Enligt artikel 5 k) ska en ansökan att få bli betalningsinstitut bl.a. innehålla en beskrivning av hur sökanden avser att uppfylla skyldigheten att enligt tillämpliga gemenskapsregler att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Av artikel 33.1 följer att leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna från detta krav när de ansöker om undantag från registreringsplikten. De hanterar ju inte heller betalningstransaktioner i sin verksamhet. Följaktligen bör de inte omfattas av reglerna i lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Som nämnts ovan är leverantörer av kontoinformationstjänster även undantagna från artikel 23.3 (tidigare artikel 21.3) som ger behöriga myndigheter rätt att se till att betaltjänstleverantörer har tillräckligt kapital för att kunna genomföra betaltjänster. Denna bestämmelse har genomförts i 3 kap. 5 § andra stycket och 8 kap. 8 § betaltjänstlagen. I och med att de nu aktuella leverantörerna inte hanterar kapital i sin verksamhet och inte heller omfattas av kravet på kapitalbas finns det inte skäl att uttryckligen ange att dessa leverantörer är undantagna från bestämmelsen i fråga.

Undantag från bestämmelserna i betaltjänstlagens sjunde kapitel

I kapitel 2 i betaltjänstdirektivets avdelning II regleras bl.a. frågor om tillgång till betalningssystem för betaltjänstleverantörer (artikel 35) samt tillträde till kreditinstitutens betalkontotjänster (artikel 36, mer om denna nya bestämmelse, se kapitel 8). I betaltjänstlagens sjunde kapitel har direktivets bestämmelser om tillträde till betalningssystem genomförts. I artikel 33.1 anges inte uttryckligen att leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna från dessa bestämmelser. I och med att deras tjänster inte rör betalningstransaktioner har de inte behov av tillgång till betalningssystem. För att de ska kunna tillhandahålla kontoinformationstjänster har de inte heller behov av att öppna och inneha konton hos ett kreditinstitut. Dessa

bestämmelser är således inte tillämpliga för leverantörer av kontoinformationstjänster, utan att detta särskilt behöver anges.

Undantag enligt artikel 33.2

Enligt artikel 33.2 i direktivet ska fysiska eller juridiska personer som tillhandahåller kontoinformationstjänster behandlas som betalningsinstitut, förutom att avdelningarna III och IV inte ska tillämpas på dem, med undantag för vissa nämnda artiklar.

Det framgår inte klart av direktivet vad som avses med formuleringen att leverantörer av kontoinformationstjänster ska *behandlas som* betalningsinstitut. Av artikel 33.1 följer ju att dessa aktörer är undantagna från flera regler i avdelningarna I och II som gäller just för betalningsinstitut, som t.ex. tillståndskrav och olika rörelsekrav. Som behandlats i avsnitt 3.3.1 bör det räcka att det av betaltjänstlagen klart framgår att dessa leverantörer är registrerade betaltjänstleverantörer. Det finns inte skäl att gå längre och ge begreppet betalningsinstitut en utökad innebörd.

Av artikel 33.2 framgår alltså att leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna ett stort antal bestämmelser i direktivet. I fråga om direktivets avdelning III omfattas dessa leverantörer i tillämpliga fall endast av bestämmelserna i artikel 41, som anger att betaltjänstleverantören har bevisbördan i fråga om informationskraven i direktivets avdelning III har uppfyllts, artikel 45 om informationskrav och villkor vid enstaka betalningstransaktioner samt artikel 52, som avser informationskrav och villkor för betalningstransaktioner som omfattas av ett ramavtal (närmare om dessa bestämmelser och deras tillämpning i förhållande till leverantörer av kontoinformationstjänster, se avsnitt 6.3.4 nedan). Frågan om vilka bestämmelser i betaltjänstlagens fjärde kapitel som dessa leverantörer är undantagna i fråga om informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster behandlas i avsnittet nedan.

Undantag från bestämmelserna i betaltjänstlagens femte kapitel

Leverantörer av kontoinformationstjänster är som nämnts undantagna ett flertal av direktivets bestämmelser i dess avdelning IV, t.ex. regleringen i fråga om avgifter för information, ett flertal av

bestämmelserna om ramavtal samt de artiklar som reglerar informationskrav i samband med betalningstransaktioner. Endast artiklarna 67, 69 och 95–98 i denna avdelning är tillämpliga för leverantörer av kontoinformationstjänster.

I betaltjänstlagens femte kapitel finns flera av de nu nämnda bestämmelserna som reglerar genomförandet av betaltjänster och som alltså inte ska tillämpas för leverantörer av kontoinformationstjänster. Av betaltjänstdirektivets artikel 33.2 följer att leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna från samtliga bestämmelser i direktivet som regleras i detta kapitel.

I och med att de aktuella leverantörerna inte är involverade i betalningstransaktioner eller tillhandahåller betalningsinstrument faller det sig naturligt att de bestämmelser som reglerar dessa förfaranden inte är tillämpliga för dem utan att detta särskilt behöver anges i betaltjänstlagen. Av detta följer att dessa leverantörer även är undantagna från reglerna om betaltjänstleverantörers möjlighet att ta ut avgifter för fullgörande av sin informationskyldighet samt av skydds- och korrigeringsåtgärder i samband med tillhandahållande av betalningsinstrument eller genomförande av betalningstransaktioner. Inte heller i detta avseende finns det behov av ett uttryckligt undantag i lagen. Mot bakgrund av det sagda är således leverantörer av kontoinformationstjänster enligt direktivets bestämmelser helt undantagna bestämmelserna i betaltjänstlagens femte kapitel, utan att detta uttryckligen behöver anges i lagen.

Undantag från bestämmelserna i betaltjänstlagens sjätte kapitel

Av betaltjänstdirektivets artikel 33.2 följer även att leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna bestämmelserna i artikel 94. Av artikel 94.1 följer att medlemsstaterna ska tillåta att betalssystem och betaltjänstleverantörer hanterar personuppgifter när detta är nödvändigt för att säkerställa bl.a. förebyggande och upptäckt av betalningsbedrägerier. Enligt artikel 94.2, som är ny i förhållande till det första betaltjänstdirektivet, får betaltjänstleverantörer endast behandla personuppgifter som är nödvändiga för tillhandahållande av betaltjänsterna och detta med uttryckligt medgivande från betaltjänstanvändaren.

Artikel 94.1 har genomförts i betaltjänstlagens sjätte kapitel. Av 6 kap. 1 § följer att om en betaltjänstleverantör eller den som ansvarar för ett betalningssystem granskar betalningstransaktioner för att kunna upptäcka sådana transaktioner som leverantören eller den ansvarige för betalningssystemet misstänker eller har skälig grund att misstänka utgör ett led i bedrägeri i samband med tillhandahållande eller användning av betaltjänster, får leverantören eller den som ansvarar för ett betalningssystem behandla personuppgifter samt föra register enligt 2–9 §§ vilka gäller utöver personuppgiftslagen.

Leverantörer av kontoinformationstjänster är alltså undantagna från bestämmelserna i artikel 94.1 och således även regleringen i betaltjänstlagens sjätte kapitel. I och med att dessa leverantörer inte hanterar betalningstransaktioner framstår det som naturligt att de är undantagna dessa bestämmelser, utan att detta behöver anges uttryckligen. I detta sammanhang bör det dock framhållas att leverantörer av kontoinformationstjänster som i sin verksamhet behandlar personuppgifter är personuppgiftsansvariga enligt personuppgiftslagen (1998:204) och därmed skyldiga att behandla personuppgifter på det sätt som följer av den lagen (mer om personuppgiftslagen och betaltjänstleverantörer, se avsnitt 13.15), oavsett det förhållandet att de är undantagna från direktivets artikel 94.2.

Undantag från artiklarna 99–103

Enligt artikel 33.2 gäller inte bestämmelserna i artiklarna 99–103, som reglererar klagomålsförfaranden samt förfaranden för alternativ tvistlösning och sanktioner, för leverantörer av kontoinformationstjänster. I och med att dessa bestämmelser riktar sig mot medlemsstaterna bör artikel 33.2 inte tolkas på så sätt att leverantörerna av kontoinformationstjänster är undantagna från dessa bestämmelser.

Dessa leverantörer är visserligen inte involverade i betalningstransaktioner, men de hanterar i sin verksamhet bl.a., betaltjänst-användares personaliserade behörighetsfunktioner som är kopplade till ett betalkonto. Det är därför av vikt att det finns effektiva sanktionsmöjligheter även för dessa leverantörer, om de skulle överträda bestämmelserna om de skyldigheter som åligger dem enligt direktivet. Vidare är leverantörer av kontoinformationstjänster inte

undantagna från direktivets reglering i artiklarna 22–31 (med undantag av artikel 23.3, se avsnittet ovan). Dessa artiklar reglerar just tillsynsfrågor och ett flertal bestämmelser i betaltjänstlagens åttonde kapitel om tillsyn och sanktionsmöjligheter genomför regleringen i dessa artiklar. Mot denna bakgrund bör leverantörer av kontoinformationstjänster omfattas av samtliga tillämpliga bestämmelser i betaltjänstlagen som reglerar tillsynsfrågor och sanktionsmöjligheter i fråga om registrerade betaltjänstleverantörer.

6.3.4 Informationsskyldighet och bevisbörda

Förslag och bedömning: Bestämmelser om vilken information som ska lämnas eller göras tillgänglig av en leverantör av kontoinformationstjänster i samband med utförandet av enstaka tjänster ska införas i betaltjänstlagen. En sådan leverantör är skyldig att informera betaltjänstanvändaren om vilka uppgifter som denne ska lämna för att betaltjänsten ska kunna utföras korrekt och om samtliga avgifter som användaren ska betala till leverantören för tjänsten.

När det gäller ramavtal omfattas leverantörer av kontoinformationstjänster av den informationsskyldighet som enligt 4 kap. 10 § betaltjänstlagen ankommer på en leverantör av betaltjänster innan ett ramavtal sluts med en betaltjänstanvändare. Eftersom dessa leverantörer inte hanterar medel eller medverkar vid transaktioner är ett flertal av de krav som anges i paragrafen inte tillämpliga i fråga om deras informationsskyldighet. Det finns dock inget behov av att uttryckligen ange detta.

Leverantörer av kontoinformationstjänster ska vara undantagna från de bestämmelser i betaltjänstlagen som reglerar formerna för informationsgivning.

Det behöver inte framgå av betaltjänstlagen att en leverantör av kontoinformationstjänster har bevisbördan för att den har uppfyllt sin informationsplikt.

Informationskrav vid utförandet av enstaka tjänster

Leverantörer av kontoinformationstjänster omfattas enligt artikel 33.2 av den informationsskyldighet som gäller vid enstaka betalningstransaktioner och som finns i artikel 45, vars lydelse är oförändrad i förhållande till det första betaltjänstdirektivet (med undantag av den tillkommande artikeln 45.2, som behandlats i avsnitt 6.2.4).

I 4 kap. 4 § betaltjänstlagen anges vilka informationskrav som ställs vid enstaka betalningstransaktioner och paragrafen har samma materiella innebörd som artikel 45.1. Leverantörer av kontoinformationstjänster hanterar emellertid inte betaltjänstanvändarens medel eller bistår vid betalningstransaktioner, utan deras tjänster avser utslutande informationslämning. För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets reglering i fråga om informationskrav för leverantörer av kontoinformationstjänster bör kraven anpassas för just dessa tjänster. Någon hänvisning till de befintliga kraven i 4 kap. 4 § betaltjänstlagen bör inte göras eftersom denna bestämmelse är inriktad just på betalningstransaktioner. Det bör därför i en särskild paragraf anges vilka informationskrav som ankommer på leverantörer av kontoinformationstjänster vid utförandet av enstaka kontoinformationstjänster och som motsvarar de krav som uppställs i artikel 45.1. För att uppfylla dessa krav bör det i bestämmelsen anges att vid enstaka leveranser av kontoinformationstjänster ska en leverantör av sådana tjänster informera betaltjänstanvändaren om vilka uppgifter som denne ska uppge för att betaltjänsten ska kunna utföras korrekt, som t.ex. namnet på betaltjänstanvändarens bank, betaltjänstanvändarens personuppgifter samt kod och inloggnings-sätt, samt information om hur lång tid det som längst tar att utföra tjänsten. Vidare bör information också ges om det sammanlagda avgiftsbelopp som användaren ska betala till leverantören. I likhet med 4 kap. 4 § andra stycket bör informationsskyldigheten, i tillämpliga fall, även avse specificerad information om samtliga avgifter som ska betalas. Som anges 4 kap. 4 § fjärde stycket bör leverantören också göra information enligt 10 § tillgänglig för användaren (mer om denna bestämmelse nedan).

När det gäller formkraven för informationsgivning vid utförandet av enstaka kontoinformationstjänster är leverantörer av dessa tjänster enligt artikel 33.2 undantagna från bestämmelserna i artikel 44 om formkrav samt om tidpunkten för lämnande av informa-

tion vid distansavtal. Denna reglering finns i 4 kap. 5–6 §§ betaltjänstlagen, av vilka det bl.a. följer att information enligt 4 § ska tillhandahållas på ett lättillgängligt sätt och vara tydlig och lätt att förstå samt att informationen på begäran av betaltjänstanvändaren ska tillhandahållas på papper eller annat varaktigt medium. I och med att leverantörer av kontoinformationstjänster uttryckligen är undantagna från regleringen i artikel 44 om formkrav står det står emellertid fritt för dessa aktörer att välja hur de ska uppfylla sin informationsplikt. I konsekvens med direktivets reglering ska de alltså inte omfattas av de krav på informationsgivning som gäller för övriga betaltjänstleverantörer enligt 4 kap. 5–6 §§ betaltjänstlagen.

Informationskrav vid ramavtal

Enligt artikel 33.2 omfattas leverantörer av kontoinformationstjänster även av de informationskrav som gäller vid ingående av ramavtal enligt det andra betaltjänstdirektivets artikel 52. Artikeln motsvarar i stort sett det första betaltjänstdirektivets reglering som i sin tur har genomförts i 4 kap. 10 § betaltjänstlagen.

Eftersom leverantörer av kontoinformationstjänster inte medverkar vid någon form av betalningstransaktion eller innehar medel för betaltjänstanvändarens räkning är ett flertal av informationskraven i paragrafen, som berör genomförande av betalningstransaktioner, inte tillämpliga för dessa leverantörer (p. 5–9). Av samma skäl är inte heller kraven om räntor och växelkurser tillämpliga för dem (p. 11–12). På grund av de aktuella leverantörernas verksamhet finns det inte behov av att särskilt ange att de krav som berör transaktioner eller annan hantering av medel inte gäller för dessa aktörer.

I p. 4 anges att betaltjänstleverantören ska informera om vilka uppgifter som betaltjänstanvändaren ska uppge för att en betalningsorder ska kunna utföras korrekt. I konsekvens med förslaget om informationsskyldighet för leverantörer av kontoinformationstjänster vid utförandet av enstaka tjänster (se avsnittet ovan) bör detta informationskrav även tillämpas för dessa leverantörer och utformas på så sätt att de ska vara skyldiga att informera betaltjänstanvändaren om vilka uppgifter som denne ska uppge för att betaltjänsten ska

kunna utföras korrekt. Leverantörerna av dessa tjänster bör också åläggas att informera om hur lång tid det som längst tar att utföra kontoinformationstjänsten (jfr p. 8 som reglerar skyldighet att lämna information om hur lång tid det som längst tar att genomföra en transaktion).

Övriga informationskrav som anges i paragrafen ska tillämpas även för leverantörer av kontoinformationstjänster och behöver inte anpassas för dessa aktörer. Dessa krav innefattar uppgifter om betaltjänstleverantören (p. 1–2), en beskrivning av innehållet i den betaltjänst som erbjuds (p. 3), uppgifter om avgifter (p. 10), kommunikationsuppgifter (p. 13–16), uppgifter om ändringar i och avslutande av ramavtalet samt om alternativ tvistlösning (p. 23–27).

I det andra betaltjänstdirektivets artikel 52 har två nya punkter tillkommit. I artikel 52.5 b) anges att en betaltjänstleverantör innan ramavtal ingås är skyldig att informera om skyddsåtgärder i fråga om ett säkert förfarande genom vilket betaltjänstanvändaren under rättas av betaltjänstleverantören i händelse av misstänkt eller faktiskt bedrägeri eller säkerhetshot. Detta nya informationskrav är tillämpligt för samtliga betaltjänstleverantörer (se mer om bestämmelsen i avsnitt 13.12.1), och ska alltså gälla även för leverantörer av kontoinformationstjänster. Av artikel 52.2 g) framgår att betaltjänstleverantören ska i fråga om kortbaserade betalningsinstrument med s.k. co-badging informera om betaltjänstanvändarens rättigheter. Detta informationskrav torde inte vara tillämpligt för leverantörer av kontoinformationstjänster, eftersom leverantörer av enbart dessa tjänster inte ger ut betalningsinstrument.

Enligt direktivet är leverantörer av kontoinformationstjänster, på samma sätt som vid utförandet av enstaka betaltjänster, undantagna från de bestämmelser om formen för informationsgivning och informationskrav vid distansavtal som anges i artikel 51. Denna reglering är densamma som i det första direktivet och motsvarande bestämmelser finns i 4 kap. 11–12 §§ betaltjänstlagen och motsvarar de informationskrav som uppställs i 5–6 §§.

Med hänvisning till vad som anförts i föregående avsnitt om formkraven för den informationsskyldighet som ankommer på leverantörer av kontoinformationstjänster har dessa aktörer möjlighet att fritt välja hur de ska uppfylla sin informationsplikt.

Artikel 52 hänvisar till bestämmelserna om rätt för betaltjänstanvändaren att få tillgång till information och villkor i ramavtalet

(artikel 53), reglering av villkorsändringar (artikel 54) samt uppsägning av ramavtal (artikel 55). Dessa bestämmelser är oförändrade i förhållande till det första betaltjänstdirektivet och finns i 4 kap. 13–15 §§ (förutom vissa villkor för uppsägning, se vidare avsnitt 13.12.2). I 4 kap. 13 §, som motsvarar bestämmelsen i artikel 53, anges att betaltjänstanvändaren alltid har rätt att på begäran få avtalsvillkoren för ramavtalet samt den information som anges i 10 § i en handling eller annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för användaren. Eftersom leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna från kraven som anges i artikel 51 om formerna för informationen framstår det som motsägelsefullt att de på begäran skulle vara skyldiga att tillhandahålla information på det sätt som föreskrivs i 4 kap. 13 §. De bör därför uttryckligen undantas från dessa krav, trots att artikel 52 hänvisar till artikel 53 (jfr lydelsen av artikel 33.2 som föreskriver att artikel 52 gäller i tillämpliga delar för leverantörer av kontoinformationstjänster). Dessa aktörer bör dock omfattas av bestämmelserna i artiklarna 54 och 55 om villkorsändring och uppsägning av ramavtal.

I 4 kap. 16–19 §§ betaltjänstlagen regleras frågor om information i samband med att en betalningstransaktion genomförs enligt ett ramavtal, samt undantag från informationskraven bl.a. när betaltjänster genomförs med användning av elektroniska pengar. Bestämmelserna motsvarar i stort sett direktivets nuvarande artiklar 56–58, från vilka leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna. Det finns inte behov av en uttrycklig bestämmelse med denna innebörd, eftersom leverantörer av kontoinformationstjänster inte medverkar vid betalningstransaktioner.

Avgifter för information

I det andra betaltjänstdirektivets artikel 40 regleras avgifter för information. Denna bestämmelse är oförändrad i förhållande till det första betaltjänstdirektivets artikel 32, som har genomförts i 4 kap. 1 § betaltjänstlagen. Enligt denna bestämmelse får en betaltjänstleverantör som huvudregel inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla information enligt lagens fjärde kapitel.

Enligt artikel 33.2 i det andra betaltjänstdirektivet är artikel 40 inte tillämplig i förhållande till leverantörer av kontoinformations-

tjänster. Det framstår dock som anmärkningsvärt att de ska ha möjlighet att ta ut avgift för information som de enligt direktivet är skyldiga att lämna sina användare. Mot denna bakgrund anser utredningen att även dessa aktörer som huvudregel inte ska ha rätt att ta ut avgift för den information som de har en skyldighet att förse sina användare med. I och med att de inte omfattas av formkraven för informationsgivning, som gäller för övriga betaltjänstleverantörer, har dessa aktörer möjlighet att välja hur de vill tillhandahålla information till sina användare. Det står dem således fritt att endast tillhandahålla informationen elektroniskt. Skulle en användare i stället kräva att få informationen i pappersform, torde det därför vara möjligt för leverantören att ta ut en avgift för detta.

Bevisbördan för informationsgivning

Av det andra betaltjänstdirektivets artikel 33.2 följer även att artikel 41, som i stort sett motsvaras av det första betaltjänstdirektivets artikel 33, ska tillämpas för leverantörer av kontoinformationstjänster. Enligt denna artikel *ska* medlemsstaterna föreskriva att bevisbördan ligger på betaltjänstleverantören när det gäller att visa att denne har uppfyllt de informationskrav som anges i direktivets tredje avdelning (enligt den tidigare gällande artikel 33 var detta en valmöjlighet för medlemsstaterna).

Bestämmelsen i artikel 41 har inte införts i betaltjänstlagen, eftersom regeringen ansåg att en uttrycklig bestämmelse med detta innehåll inte var nödvändig.¹⁰

Enligt allmänna principer är det leverantören som har bevisbördan för att denne har uppfyllt sin informationsplikt. Omständigheterna bedöms alltså ingå i det som betaltjänstleverantören måste visa utan att det krävs någon uttrycklig regel om det. Utredningen har således ingen annan uppfattning än vad som angetts i förarbetena till betaltjänstlagen, oavsett den omständigheten att artikel 41 numera anger att regleringen om bevisbördan inte längre är en valmöjlighet för medlemsstaterna. Det finns därför inte skäl att i betaltjänstlagen ange att leverantören har bevisbördan för att denne har uppfyllt sin infor-

¹⁰ Prop. 2009/10:220, bilaga 5, s. 454.

mationsplikt enligt direktivets bestämmelser, vare sig för leverantörer av kontoinformationstjänster eller för övriga betaltjänstleverantörer.

6.3.5 Tillgång till och användning av betalkontoinformation i samband med kontoinformationstjänster

Förslag: En betaltjänstanvändare har rätt att använda sig av kontoinformationstjänster om det betalkonto som berörs av tjänsten är tillgängligt online. Rätten att använda sig av dessa tjänster är inte beroende av att det finns ett avtalsförhållande mellan den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och leverantören av kontoinformationstjänster.

Direktivets regler om de skyldigheter som ankommer på en kontoförvaltande betaltjänstleverantör respektive en leverantör av kontoinformationstjänster i samband med genomförandet av dessa tjänster ska införas i betaltjänstlagen.

Rätt att utnyttja kontoinformationstjänster

Enligt artikel 67.1 har en betaltjänstanvändare rätt att utnyttja kontoinformationstjänster, dock under förutsättning att betalkontot är tillgängligt online. Tillhandahållandet av kontoinformationstjänster ska i enlighet med artikel 67.4 vara oberoende av om det finns ett avtalsförhållande mellan leverantören av kontoinformationstjänster och kontoförvaltande betaltjänstleverantörer i detta syfte. Dessa regler överensstämmer alltså med vad som gäller för tillhandahållandet av betalningsinitieringstjänster och som har behandlats i avsnitt 6.2.6.

I likhet med vad som föreslagits för betalningsinitieringstjänster bör det i betaltjänstlagen införas en bestämmelse som ger betaltjänstanvändare rätten att utnyttja kontoinformationstjänster. Denna rätt ska dock begränsas till att gälla betalkonton som är tillgängliga *online*. För att tillförsäkra betaltjänstanvändaren rätten att använda sig av kontoinformationstjänster bör det, i likhet med vad som anförts i fråga om betalningsinitieringstjänster i avsnitt 6.2.7, införas en bestämmelse i betaltjänstlagen att denna rätt inte ska vara villkorad av förekomsten av ett avtal mellan den kontoför-

valtande betaltjänstleverantören och leverantören av kontoinformationstjänster. Som angetts i avsnitt 6.2.7 hindrar denna reglering givetvis inte att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och leverantören av kontoinformationstjänster ingår ett avtal för att reglera frågor om användandet av dessa tjänster.

Skyldigheter för leverantören av kontoinformationstjänster

I artikel 67.2 a–f) anges vad leverantörer av kontoinformationstjänster har att iakttä i samband med tillhandahållande av sina tjänster:

- a) de får endast tillhandahålla tjänster på grundval av betaltjänst-användarens uttryckliga godkännande,
- b) de ska säkerställa att betaltjänstanvändarens personaliserade behörighetsfunktioner inte är tillgängliga för andra parter med undantag för användaren och utgivaren av de personaliserade behörighetsfunktionerna, och att när dessa uppgifter överförs genom leverantören av kontoinformationstjänster detta sker via säkra och effektiva kanaler,
- c) de ska för varje kommunikationssession identifiera sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och kommunicera säkert med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren i enlighet med artikel 98.1 d,
- d) de ska endast ha tillgång till information från angivna betalkonton och dithörande betalningstransaktioner,
- e) de får inte begära känsliga betalningsuppgifter som är kopplade till betalkontona och
- f) de får inte använda, ha tillgång till eller lagra några uppgifter för några andra ändamål än för att genomföra den kontoinformationstjänst som betaltjänstanvändaren uttryckligen har begärt, i enlighet med dataskyddsreglerna.

Av artikel 67.2 a) framgår således att kontoinformationstjänster endast får tillhandahållas efter uttryckligt godkännande från betaltjänstanvändaren. Bestämmelsen bör tolkas på så sätt att godkännandet ska lämnas till leverantören av kontoinformationstjänster, dvs. inte till den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. Den konto-

förvaltande betaltjänstleverantören kan således inte uppställa krav på i vilken form detta godkännande ska ha lämnats för att ge leverantören av kontoinformationstjänster tillgång till det aktuella betalkontot, något som skulle kunna äventyra betaltjänstanvändarens rätt att enligt artikel 67.1 använda sig av denna form av tjänst.

Begreppen personaliserade behörighetsfunktioner respektive känsliga betalningsuppgifter i artikel 67.2 b) och e) har definierats i direktivets artikel 4.31 och 4.32. Begreppen har behandlats i avsnitt 4.3 och utredningen har föreslagit att definitioner av dessa termer ska införas i betaltjänstlagen. I detta sammanhang kan påpekas att det i artikel 4.32 i direktivet anges att kontohavarens namn och kontonummer inte utgör känsliga betalningsuppgifter för verksamhet som bedrivs av leverantörer av kontoinformationstjänster.

Den information om betaltjänstanvändarens betalkonto, som t.ex. uppgifter om sparande, krediter och kontots historik som leverantören av kontoinformationstjänster kan få tillgång till i samband med tillhandahållandet av en kontoinformationstjänst får alltså enligt artikel 67.2 f) inte lagras eller användas för andra ändamål. Om betaltjänstanvändaren begär det torde det dock vara möjligt för leverantören att efterfråga uppgifter i syfte att t.ex. göra kreditprövningar för annan parts räkning, till skillnad från vad som är fallet för leverantörer av betalningsinrättningstjänster. De senare får ju enligt artikel 66.2 c) lämna information om betaltjänstanvändaren med dennes samtycke till endast betalningsmottagaren. Någon sådan begränsning föreligger alltså inte för leverantörer av kontoinformationstjänster, dock under förutsättning att det föreligger ett uttryckligt godkännande från betaltjänstanvändaren.

För att genomföra regleringen i artikel 67.2 bör motsvarande bestämmelser som reglerar de skyldigheter som ankommer på leverantörer av kontoinformationstjänster införas i betaltjänstlagen.

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantörens skyldigheter

Av artikel 67.3 följer vilka skyldigheter som åligger den kontoförvaltande betaltjänstleverantören i samband med kontoinformationstjänster. Denna aktör ska kommunicera säkert med leverantören av kontoinformationstjänster i enlighet med artikel 98.1 d. Den konto-

förvaltande betal tjänstleverantören får inte heller behandla förfrågningar om uppgifter som överförs via en leverantör av kontoinformationstjänster på ett avvikande sätt annat än av objektiva skäl. I fråga om vad som kan utgöras sådana objektiva skäl kan hänvisas till avsnitt 6.2.7, som behandlar kontoförvaltande betal tjänstleverantörers skyldigheter i fråga om betalningsinitieringstjänster.

I betal tjänstlagen bör det införas en bestämmelse som motsvarar de angivna skyldigheterna som ankommer på den kontoförvaltande betal tjänstleverantören. För att säkerställa en rättvis konkurrens på marknaden bör det följaktligen anges att dessa aktörer inte får behandla förfrågningar om kontouppgifter som överförs via en leverantör av kontoinformationstjänster på ett avvikande sätt i förhållande till om förfrågan görs direkt av innehavaren av betalkontot, om det inte finns objektiva skäl att göra detta.

Ikraftträdande av regler om säkerhetsåtgärder

Som framgår av redogörelsen ovan är leverantören av kontoinformationstjänster enligt artikel 67.2 c) skyldig att vid varje kommunikationssession identifiera sig mot betal tjänstanvändarens kontoförvaltande betal tjänstleverantör och kommunicera med denne och med betal tjänstanvändaren på ett säkert sätt i enlighet med artikel 98.1 d. Den kontoförvaltande betal tjänstleverantören är å sin sida enligt artikel 67.3 a) skyldig att kommunicera säkert med leverantörer av kontoinformationstjänster i enlighet med artikel 98.1 d.

Som angetts i avsnitt 6.2.7 ska Eba först i januari 2017 till EU-kommissionen överlämna sitt förslag på tekniska standarder för säker kommunikation enligt artikel 98.1. Av artikel 115.4 följer att de säkerhetsåtgärder som avses i bl.a. artikel 67.2 c) och 67.3 a) ska tillämpas arton månader efter dagen för ikraftträdandet av de tekniska standarder som avses i artikel 98. Som utvecklats i avsnitt 6.2.7 innebär detta inte att de övriga bestämmelserna i artikel 67 också senareläggs, utan dessa ska träda ikraft samtidigt som övriga bestämmelser i direktivet. Vad detta innebär för leverantörer av betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster har utvecklats i avsnitt 6.2.7, och det hänvisas till detta avsnitt för ett utförligare resonemang i frågan.

Tillgång till betalkonto för leverantörer av kontoinformationstjänster

I det andra betalningstjänstdirektivets artikel 68.5 och 68.6 finns regler om rätten för en kontoförvaltande betalningstjänstleverantör att neka leverantörer av kontoinformationstjänster respektive betalningsinitieringstjänster tillgång till en betalningstjänstanvändarens betalkonto. Denna bestämmelse har behandlats i avsnitt 6.2.6. Med hänvisning till vad som anförts under rubriken ”tillgång till betalkonto för leverantörer av betalningsinitieringstjänster” bör det i betalningstjänstlagen införas en motsvarande regel i fråga om leverantörer av kontoinformationstjänster, som har föreslagits för leverantörer av betalningsinitieringstjänster. En kontoförvaltande betalningstjänstleverantör föreslås således att endast ha rätt att neka en leverantör av kontoinformationstjänster tillgång till en betalningstjänstanvändarens konto om den förstnämnda leverantören kan styrka att den senare har obehörig tillgång till betalkontot. Den kontoförvaltande betalningstjänstleverantören ska vidare informera betalningstjänstanvändaren om att tillgång till betalkontot har nekats och skälen till detta. Sådan information får inte lämnas om det är oförenligt med annan lag eller om det är motiverat av säkerhetsskäl att inte göra detta. För ett utförligare resonemang i frågan hänvisas till avsnittet 6.2.7.

6.3.6 Övriga tillämpliga bestämmelser för leverantörer av kontoinformationstjänster

Bedömning: Artikel 69 reglerar bl.a. villkoren för utgivning och användning av betalningsinstrument. Det krävs inte någon uttrycklig bestämmelse i betalningstjänstlagen som anger att artikeln är tillämplig på leverantörer av kontoinformationstjänster.

Av direktivets artikel 33.2 följer att artikel 69 är tillämplig för leverantörer av kontoinformationstjänster. Artikel 69 reglerar betalningstjänstanvändarens skyldigheter i fråga om användning av betalningsinstrument och motsvarar i stort sett det första betalningstjänstdirektivets artikel 56. Denna reglering har genomförts i 4 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. Av denna paragraf följer bl.a. att en kontohavare är skyldig att skydda en personlig kod som

han eller hon fått. I artikel 69 har det dock bl.a. tillagts att de villkor som reglerar utgivning och användning av betalningsinstrument ska vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionella, en bestämmelse som snarare riktar sig till betaltjänstleverantören som är utgivare av betalningsinstrumentet (mer om denna bestämmelse, se avsnitt 7.3.2).

I skäl 69 till det andra betaltjänstdirektivet framförs att de villkor eller andra skyldigheter som betaltjänstleverantörerna ålägger betaltjänstanvändarna när det gäller att hålla personaliserade behörighetsfunktioner säkra inte bör vara formulerade så att de hindrar betaltjänstanvändarna från att utnyttja tjänster som tillhandahålls av andra betaltjänstleverantörer, som t.ex. kontoinformationstjänster.

I ljuset av uttalandet i skäl 69 till direktivet bör regleringen om att artikel 69 även är tillämplig för leverantörer av kontoinformationstjänster tolkas på så sätt att en betaltjänstanvändare som använder sig av sådana tjänster är skyldig att skydda de personaliserade behörighetsfunktioner som följer med ett betalningsinstrument, men att de villkor som gäller för betalningsinstrumentet inte får hindra användaren från att använda sig av en kontoinformationstjänst. Rätten för en betaltjänstanvändare att nyttja en tjänst av aktuellt slag följer för övrigt redan av artikel 67 samt av den bestämmelse i betaltjänstlagen som föreslagits för att genomföra artikel 67 (se avsnitt 6.3.5). I avsnitt 7.3.2 lämnar utredningen det förslaget att den bestämmelse som genomför artikel 69 ska föras in i betaltjänstlagen samt att det av lagen ska framgå att villkoren för utgivning och användning av betalningsinstrument ska motsvara de villkor som anges i artikel 69. Mot denna bakgrund finns det inte skäl till ytterligare reglering i fråga om just rätten för en betaltjänstanvändare att använda sig av kontoinformationstjänster.

Även artiklarna 95–98, som är nya i förhållande till det första direktivet, är tillämpliga för leverantörer av kontoinformationstjänster. Dessa artiklar behandlar frågor om operativa risker, säkerhetsrisker och stark kundautentisering och diskuteras i kapitel 10.

7 Obehöriga transaktioner m.m.

7.1 Inledning

I likhet med det första betaltjänstdirektivet innehåller det andra betaltjänstdirektivet regler om de olika aktörernas ansvar vid en obehörig transaktion, t.ex. när ett kontokort har använts obehörigen för inköp. Det första betaltjänstdirektivets bestämmelser om ansvar vid obehöriga transaktioner finns i lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. Bestämmelserna om vilka förpliktelser en betaltjänstanvändare med ett betalningsinstrument har i förhållande till betaltjänstleverantören som har utfärdat instrumentet har också genomförts i den lagen. Direktivets regler om de skyldigheter som åvilar den leverantör som utfärdar ett betalningsinstrument har i stället genomförts i betaltjänstlagen.

I det andra betaltjänstdirektivets artiklar 69–74 finns regler om betaltjänstanvändarens respektive betaltjänstleverantörens skyldigheter i fråga om betalningsinstrument samt regler om ansvar vid obehöriga transaktioner. I stora delar överensstämmer denna reglering med motsvarande bestämmelser i det första betaltjänstdirektivet. Det har dock tillkommit bestämmelser som reglerar ansvaret vid en obehörig transaktion när en leverantör av betalningsinitieringstjänster har varit involverad i transaktionen. Dessutom har reglerna om självrisk fått en delvis ändrad lydelse.

I detta kapitel behandlas det andra betaltjänstdirektivets regler om betaltjänstanvändarens och betaltjänstleverantörens skyldigheter i samband med utgivning och användning av betalningsinstrument samt om ansvarsfördelningen vid obehöriga transaktioner. I detta sammanhang berörs även frågan om reglerna, som alltså är fallet i dag, ska genomföras i två olika lagar eller om de i stället ska samlas i betaltjänstlagen.

7.2 Nuvarande reglering

7.2.1 Lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument

I 1 § beskrivs lagens tillämpningsområde. Av bestämmelsen följer att lagen gäller en kontohavares ansvar för belopp som belastar ett konto på grund av en obehörig transaktion med ett betalningsinstrument. Begreppet betalningsinstrument definieras som ”ett kontokort eller något annat personligt instrument eller personlig rutin som används för att elektroniskt initiera en betalningstransaktion” (2 § 1 p). Med termen obehörig transaktion avses ”en transaktion som genomförs utan samtycke från kontohavaren eller någon annan som enligt kontoavtalet är behörig att använda betalningsinstrumentet” (2 § 2 p). Lagen är tillämplig för såväl konsumenter som näringsidkare, men är tvingande till skydd för en konsument (3 §).

I förarbetena till lagen anges att tillämpningsområdet bör begränsas till transaktioner med sådana instrument eller rutiner som innebär att transaktionen initieras elektroniskt. Regeringen anförde att det är främst för kontokort och liknande instrument som det finns ett behov av regler till skydd för konsumenterna, varför pappershandlingar, t.ex. bankgiroblanketter, faller utanför lagens tillämpningsområde (se det första respektive andra betaltjänstdirektivets artikel 3 a och 3 g). Lagen borde dock reglera även sådana instrument som kan användas för förvärv av varor och tjänster endast i de lokaler utgivaren använder, inom ett begränsat nätverk av tjänstleverantörer eller ifråga om ett begränsat varu- eller tjänsteutbud, vilka var undantagna från det första betaltjänstdirektivets tillämpningsområde enligt artikel 3 k. Som skäl för att även dessa instrument skulle omfattas av lagen angav regeringen att transaktioner med dessa instrument kan uppgå till betydande belopp, och att risken för obehöriga transaktioner med dem är lika stor som för t.ex. bankkort.¹

Av 4 § framgår vilka skyldigheter som åligger en kontohavare i samband med användningen av ett betalningsinstrument. Kontohavaren ska skydda sin personliga kod. Bestämmelsen avser koder som kontohavaren inte har rätt att uppgå för någon annan, t.ex. en

¹ Prop. 2009/10:122 s.13.

s.k. PIN-kod. Skyldigheten att skydda koden innebär att kontohavaren normalt inte får ange dess egenskap av kod och dess samband med betalningsinstrumentet om koden antecknas. En anteckning om koden får inte heller vara fäst vid kortet eller förvaras tillsammans med kortet.² Vidare är kontohavaren skyldig att till betaltjänstanvändaren snarast anmäla att ett kontokort eller annat betalningsinstrument har kommit bort eller att kontohavaren har fått vetskap om att det har använts obehörigen. Slutligen är kontohavaren skyldig att i övrigt följa de villkor som enligt avtalet gäller för användning av betalningsinstrumentet. Ett avtalsvillkor kan t.ex. ange att kontohavaren är skyldig att förvara betalningsinstrumentet på ett säkert sätt. Bestämmelsen i 4 § genomför det första betaltjänstdirektivets artikel 56.

Av 5 § följer att om en obehörig transaktion har kunnat genomföras på grund av att kontohavaren har underlåtit att skydda en personlig kod ansvarar kontohavaren för beloppet, men med högst 1 200 kr. Bestämmelsen gäller bara de fall där en obehörig transaktion har genomförts med hjälp av en personlig kod. En obehörig transaktion som har gjorts med t.ex. en förfalskad namnunderskrift faller utanför tillämpningsområdet. I förarbetena till lagen anges att bestämmelsen innebär ett långtgående ansvar för kontohavaren, på gränsen till strikt men med ett visst utrymme för en aktsamhetsbedömning. Som exempel på det sistnämnda anges att kontohavaren inte anses ha underlåtit att skydda sin kod vid en obehörig transaktion som möjliggjorts genom s.k. skimning, dvs. när någon har kommit över informationen på ett korts magnetspår och filmat koden i anslutning till ett bankomatuttag och sedan har framställt ett förfalskat kort.³ Paragrafen genomför det första betaltjänstdirektivets artikel 61.1 och 61.3.

I 6 § anges i vilka fall kontohavaren ska ansvara för hela beloppet vid en obehörig transaktion. Av första stycket följer att kontohavaren ansvarar för hela beloppet om en obehörig transaktion har kunnat genomföras till följd av att en skyldighet enligt någon av de punkter som anges 4 § har åsidosatts genom grov oaktsamhet. Med grov oaktsamhet avses ett markant avsteg från aktsamhetsnormen. För att avgöra om kontohavaren orsakat transaktionen genom grov

² a.a. s. 25.

³ a.a. s. 26 f.

oaktsamhet får en samlad bedömning göras av omständigheterna i det enskilda fallet.⁴

Av andra stycket framgår att det finns ett tak om 12 000 kr för det belopp som en konsument behöver ansvara för om han eller hon genom grov oaktsamhet har brutit mot en förpliktelse enligt 4 §. Om kontohavaren har handlat särskilt klandervärt och detta har lett till att en obehörig transaktion har kunnat genomföras, svarar dock kontohavaren för hela beloppet. Som exempel på särskilt klandervärt handlande nämns i förarbetena att kontohavaren – trots villkoren – lämnar ett kontokort lättillgängligt och obevakat under en lång tid på en badstrand med mycket folk, i ett omklädningsrum eller i garderoben på en restaurang. Det anges också att vid bedömningen om handlandet är särskilt klandervärt måste beaktas att svaret för en obehörig transaktion inträder först vid grov oaktsamhet och att med särskilt klandervärt således avses kvalificerade fall av grov oaktsamhet.⁵ Bestämmelsen i 6 § genomför artikel 61.2 och 61.3 i det första betaltjänstdirektivet.

Av 7 § följer att kontohavaren inte ansvarar för något belopp som har belastat kontot efter det att han eller hon har anmält till betaltjänstleverantören att kontot ska spärras, och detta oavsett om en obehörig transaktion har kunnat genomföras på grund av orsaker som anges i 5 och 6 §§. Kontohavaren ansvarar dock för en obehörig transaktion som görs efter det att en spärranmälan har gjorts om han eller hon genom svikligt handlande har bidragit till den obehöriga transaktionen. Bestämmelsen genomför artikel 61.4–5 i det första betaltjänstdirektivet.

Enligt 8 § ansvarar kontohavaren för hela beloppet om han eller hon inte underrättar betaltjänstleverantören utan onödigt dröjsmål efter att ha fått vetskap om den obehöriga transaktionen. Detsamma gäller om betaltjänstleverantören har lämnat kontohavaren information om transaktionen och kontohavaren inte underrättar betaltjänstleverantören inom tretton månader från det att beloppet belastat kontot. Bestämmelsen genomför delvis artikel 58 i det första betaltjänstdirektivet.

I 9 § regleras under vilka förutsättningar kontohavaren ska ansvara för beloppet om det inträffar en obehörig transaktion när någon

⁴ a.a. s. 27.

⁵ a.a. s. 29.

annan än kontohavaren är behörig att använda ett betalningsinstrument som är kopplat till kontot. Bestämmelsen avser de fall där någon utöver kontohavaren fått rätt att disponera över medel på kontot eller ta ett kreditutrymme i anspråk, t.ex. genom att ett extrakort utfärdas åt en familjemedlem. Vid bedömningen av om kontohavaren ansvarar för något belopp ska enligt bestämmelsen, den andra personens handlande räknas som om kontohavaren själv hade handlat. Om en obehörig transaktion har ägt rum, har extrakortinnehavarens handlande följaktligen samma verkan för kontohavaren som om han eller hon själv hade handlat.

Efter det att lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument trätt i kraft kan det konstateras att Allmänna reklamationsnämnden har lagt ett långtgående ansvar på kontokortshavaren och i ett stort antal fall funnit att han eller hon har agerat grovt oaktsamt när ett kontokort har försvunnit. Nämnden har funnit det grovt oaktsamt att lämna ett kort utan uppsikt i ett låst rum eller skåp dit även andra hade tillträde.⁶ Även att förlora sitt kort i samband med att man nattetid, i berusat tillstånd, delar taxi med okända personer har ansetts vara grovt oaktsamt.⁷ Att förvara sitt kort i ett låst handskfack i en bil har också bedömts vara grovt oaktsamt⁸ liksom att lämna sitt kort obevakat i ett hotellrum där också en tillfällig bekant vistades.⁹ En kvinna hängde sin väska på sin stol i en restaurang, varvid hennes väska stals och obehöriga uttag gjordes med hennes kort. Nämnden fann det grovt oaktsamt att hon hade brustit i uppsikt över väskan under den timme hon åt lunch.¹⁰ En kvinna fick sin plånbok stulen i samband med att hon betalade för varor på ett apotek och upptäckte stölden på väg ut från apoteket. Eftersom hon saknade tillgång till mobiltelefon spärrades kortet först när hon hade kommit hem, cirka 30 minuter senare. Nämnden ansåg att kvinnan hade brustit i sin uppsikt och kontroll över kortet på ett sådant sätt att det fick anses ha förlorats genom grov oaktsamhet.¹¹

⁶ ARN 2011-2225.

⁷ ARN 2011-1732.

⁸ ARN 2011-2776.

⁹ ARN 2011-3888.

¹⁰ ARN 2012-00861.

¹¹ ARN 2011-2037.

Exempel på agerande som av nämnden har bedömts som särskilt klandervärt är att glömma kvar sin kavaj med plånbok och kort i på en restaurang och spärra kortet först morgonen efter.¹² Ett annat exempel på beteende som bedömts som särskilt klandervärt är att vid upprepade tillfällen i över en timmes tid, i strid mot bankens säkerhetsföreskrifter och tydliga villkor, lämna ut koder från den egna bankdosan till en annan person via Facebook, utan att kunna se eller kontrollera vare sig vilka belopp som överförs eller till vem transaktionerna riktades.¹³

Vid en genomgång av den nämndpraxis som finns kan det konstateras att nämnden har funnit att kontohavaren har agerat grovt oaktsamt i nästan samtliga fall där han eller hon har lämnat korten utan uppsikt i offentlig miljö, en bedömning som har stöd i de redovisade förarbetsuttalandena.

7.2.2 Betaltjänstleverantörens skyldigheter i fråga om betalningsinstrument

Frågor om betaltjänstanvändarens eller kontohavarens skyldigheter vid användning av ett betalningsinstrument regleras i lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. Motsvarande reglering för betaltjänstleverantören finns i betaltjänstlagen. Av 5 kap. 5 § första stycket följer att en betaltjänstleverantör som utfärdar ett betalningsinstrument ska förvissa sig om att de personliga säkerhetsanordningarna i betalningsinstrumentet inte är tillgängliga för andra än den betaltjänstanvändare som har rätt att använda instrumentet (1 p). Leverantören ska skicka betalningsinstrumentet endast efter föregående beställning. Detta gäller dock inte i fråga om ett betalningsinstrument som ersätter ett annat sådant instrument (2 p). Leverantören ska vidare se till att användaren när som helst har möjlighet att anmäla att ett betalningsinstrument har kommit bort eller använts obehörigen (3 p). Efter en sådan anmälan ska leverantören så snart som möjligt se till att betalningsinstrumentet inte kan användas (4 p). Leverantören ska på användarens begäran göra det möjligt för denne att styrka att en anmälan har lämnats, och bevara sådan information som möjliggör detta i 18 månader (andra

¹² ARN 2011-0429.

¹³ ARN 2013-04700.

stycket). Bestämmelsen genomför artikel 57 i det första betaltjänstdirektivet.

7.3 Överväganden och förslag

7.3.1 Direktivets reglering bör genomföras i betaltjänstlagen

Bedömning: De bestämmelser som genomför det andra betaltjänstdirektivets regler om skyldigheter i samband med utgivande och användande av betalningsinstrument samt om ansvar vid obehöriga transaktioner ska samlas i betaltjänstlagen, varvid lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument ska upphöra att gälla.

Regeringen anförde följande om varför den valde att genomföra det första betaltjänstdirektivets regler om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument i en särskild lag.

Reglerna om betalningsansvar är av stor praktisk betydelse och det finns ett värde i att de är lättillgängliga. Detta gäller särskilt eftersom reglerna är avsedda att skydda konsumenter. Genom en ny lag som bara handlar om ansvaret vid obehöriga transaktioner uppnås en mer överskådlig lagstiftning än om bestämmelserna tas med i en omfattande och i viss mån tekniskt komplicerad lagstiftning om betaltjänster, som väsentligen innehåller regler av näringsrättsligt slag. Bestämmelserna om betalningsansvar hänger inte heller sakligt samman med övriga bestämmelser i direktivet på ett sådant sätt att de måste ingå i en lag om betaltjänster. Som föreslås i promemorian bör dessa bestämmelser i stället brytas ut, och genomföras med en särskild lag om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. En sådan lag och den lag om betalningsinstitut och betaltjänster som regeringen avser att föreslå bör dock naturligtvis så långt som möjligt samordnas.¹⁴

Utredningen instämmer i bedömningen att det ur ett konsumentperspektiv är en fördel att reglerna om obehöriga transaktioner är lättillgängliga och överskådliga. Samtidigt är det av vikt att begränsa antalet lagar på det finansiella området och det finns ett värde även för konsumenterna i att samla de bestämmelser som genomför det andra betaltjänstdirektivet i en och samma lag. För detta talar sär-

¹⁴ Prop. 2009/10:122 s. 12 f.

skilt att direktivet innehåller bestämmelser som även reglerar ansvaret för obehöriga transaktioner när en leverantör av betalningsinitieringstjänster är involverad i transaktionen. Direktivet anger t.ex. att i de fall då betaltjänstleverantören och inte betaltjänst-användaren ska svara för den obehöriga transaktionen och de fall då betalningstransaktionen har initierats av en leverantör av betalningsinitieringstjänster är det den kontoförvaltande leverantören som omedelbart ska betala tillbaka det belopp som motsvarar den obehöriga transaktionen. Samtidigt ska en leverantör av betalningsinitieringstjänster som är ansvarig för en obehörig transaktion enligt direktivet ersätta den kontoförvaltande leverantören för förluster som har återbetalts till kontohavaren, vilket innefattar beloppet av den obehöriga transaktionen. Att dela upp dessa bestämmelser mellan lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument och betaltjänstlagen gör inte lagstiftningen mer lättillgänglig för konsumenterna och framstår inte heller i övrigt som ändamålsenligt. Även bestämmelserna om betaltjänst-användarens respektive betaltjänstleverantörens skyldigheter vid utgivning och användning av betalningsinstrument är uppdelade på de två lagarna. För att göra regleringen i denna del mer överskådlig är det en fördel om den finns samlad i en lag.

Mot den bakgrunden finner utredningen att den reglering som genomför det andra betaltjänstdirektivet bör samlas i betaltjänstlagen. För den enskilde konsumenten medför en sådan lösning inte att reglerna blir mindre lättillgängliga. För att tillgodose detta intresse bör emellertid reglerna så långt som möjligt vara utformade på samma sätt som i lagen om obehöriga transaktioner och samlas under samma rubrik i betaltjänstlagens femte kapitel, som reglerar frågor om genomförande av betaltjänster.

Bestämmelserna bör liksom i dag vara tillämpliga för såväl näringsidkare som konsumenter, men de ska vara tvingande till konsumentens förmån. När det gäller reglernas tillämpningsområde i övrigt bör samma bestämmelser om undantag från betaltjänstlagens bestämmelser gälla för reglerna om obehöriga transaktioner och om betaltjänst-användares skyldigheter vid användning av betalningsinstrument som för lagens övriga regler. De i 1 kap. 7 § betaltjänstlagen angivna undantagen för vissa betalningstransaktioner bör alltså gälla även för reglerna om obehöriga transaktioner. Således gäller reglerna t.ex. inte betalningar med pappersbaserade instrument.

Som framgår av de i avsnitt 7.2.1 återgivna förarbetsuttalandena ansåg regeringen att regleringen i lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument skulle vara tillämplig även beträffande tjänster som baseras på betalningsinstrument som bara kan utnyttjas inom bl.a. ett begränsat nätverk av leverantörer (1 kap. 6 § 5 betaltjänstlagen). Detta undantag motsvaras av både första och andra betaltjänstdirektivens artikel 3 k. Utredningen delar regeringens uppfattning att det finns ett behov av regler i fråga om ansvarsfördelningen vid obehöriga transaktioner även för dessa instrument. Som utvecklats i avsnitt 5.3.2 bör bestämmelserna om obehöriga transaktioner därför gälla samtliga betalningsinstrument som faller under artikel 3 k.

När det gäller terminologin i lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument används begreppet kontohavare som beteckning på den som ingått ett avtal med en betaltjänstleverantör. För en enhetlig terminologi i betaltjänstlagen bör de begrepp som används i lagen användas även för den reglering som nu föreslås. I stället för *kontohavare* bör *betaltjänstanvändare* eller *betalare* användas med utgångspunkt i hur begreppen används i det andra betaltjänstdirektivet.

Två av de definitioner som finns i 2 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument, konsument och betalningsinstrument, finns redan i 1 kap. 4 § betaltjänstlagen med samma innebörd som i den förstnämnda lagen. Någon definition av begreppet obehörig transaktion finns inte i betaltjänstlagen. Det behöver inte heller införas någon sådan definition, utan det är tillräckligt att begreppets innebörd kommer till uttryck i författningskommentaren.

I artikel 61 i det första betaltjänstdirektivet används uttrycket *bedrägligt handlande*. Även i det andra direktivet, artikel 74, framgår att betalaren i vissa fall själv ska bära de ekonomiska konsekvenserna av en obehörig transaktion om betalaren har *handlat bedrägligt*. Enligt artikel 73 i det andra betaltjänstdirektivet ska en betaltjänstleverantör som har rimlig anledning att misstänka *bedrägeri* inte vara skyldig att omedelbart betala tillbaka beloppet för en icke auktoriserad transaktion till betalaren. I den engelska originalversionen används uttrycken *fraudulent behaviour* (skäl 71), *fraud* (artikel 73) och *acted fraudulently* (artikel 74).

Utredningen konstaterar att det inte är oproblematiskt att använda ett uttryck som är identiskt med eller liknar en brottsrubricering i

brottsbalken. Att betalarens fulla ansvar för beloppet enligt artikel 74 skulle vara begränsad till situationer där betalaren befunnits skyldig till bedrägeri framstår inte som konsekvent eller ändamålsenligt. Inte heller bör det, trots formuleringen i artikel 73, krävas att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören har rimlig anledning att misstänka att kontohavaren har begått just ett bedrägeribrott för att leverantören ska få skälig tid för att utreda transaktionen. Det får därför förutsättas att direktivets formulering i denna del är något missvisande och kan begränsa tillämpningsområdet på ett sätt som inte är avsett.

I 7 § lagen om obehöriga transaktioner används i stället uttrycket *svikligt handlande* för sådana förfaranden som ska medföra att kontohavaren ska ansvara för belopp som har belastat kontot trots att han eller hon har anmält till betaltjänstleverantören att betalningsinstrumentet ska spärras. Enligt utredningens mening får detta uttryck, som anknyter till 30 § avtalslagen, anses vara mer ändamålsenligt i förhållande till syftet med direktivet. Uttrycket är välbekant för de professionella aktörerna på området eftersom det används i de allmänna avtalsvillkoren hos flertalet banker och finansföretag. Att det dessutom i åtskilliga år har använts för att beskriva motsvarande situationer i lagen om obehöriga transaktioner är också en uppenbar fördel.

Det kan visserligen konstateras att kontoförvaltarens återbetalningsskyldighet förutsätter att det är fråga om en obehörig transaktion, dvs. att den utförs utan kontohavarens samtycke. I det fall kontohavaren har handlat svikligt torde transaktionen normalt ha genomförts med samtycke och någon återbetalningsskyldighet blir inte aktuell. Det är alltså svårt att se när ett undantag på den grunden från kontoförvaltarens betalningsskyldighet skulle kunna bli aktuell.

Någon särskild definition av begreppet bör inte införas i lagen.

7.3.2 Skyldigheter vid utgivande och användande av betalningsinstrument

Förslag: Betaltjänstanvändaren respektive betaltjänstleverantören ska vara skyldiga att skydda de personaliserade behörighetsfunktionerna som är knutna till det enskilda betalningsinstrumentet.

Det ska vara avgiftsfritt för betaltjänstanvändaren att underrätta betaltjänstleverantören om att betalningsinstrumentet har förkommit eller brukats obehörigen. Betaltjänstleverantören får endast ta ut avgift för de ersättningskostnader som är direkt förknippade med det förlorade betalningsinstrumentet.

De villkor som betaltjänstleverantören uppställer för utgivning och användning av betalningsinstrument ska vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionella.

Artikel 69 reglerar betaltjänstanvändarens skyldigheter i fråga om betalningsinstrument. Regleringen överensstämmer i stora drag med artikel 56 i det första betaltjänstdirektivet, som alltså har genomförts i 4 § lagen om behöriga transaktioner med betalningsinstrument. I artikel 69.1 a har dock det tillägget gjorts att villkoren för utgivning och användning av betalningsinstrument måste vara *objektiva, icke-diskriminerande och proportionella*. Det är alltså en reglering som snarare ålägger betaltjänstleverantören en skyldighet i fråga om utformandet av de villkor som reglerar tillgång och användning av betalningsinstrument som denne ger ut. I artikel 69.2 anges att betaltjänstanvändaren är skyldig att vidta alla rimliga åtgärder för att skydda sina *personaliserade behörighetsfunktioner*, i stället för *personliga säkerhetsanordningar* vilket följde av motsvarande bestämmelse i det första betaltjänstdirektivet.

Artikel 70.1 anger de skyldigheter som ankommer på den betaltjänstleverantör som ger ut betalningsinstrument. Även beträffande denna artikel är regleringen i stort sett densamma som i det första betaltjänstdirektivet och som har genomförts i 5 kap. 5 § betaltjänstlagen. I artikeln används dock, i likhet med artikel 69, begreppet *personaliserade behörighetsfunktioner* i stället för *personliga säkerhetsanordningar*. Vidare har det i artikel 70.1 d tillkommit en bestämmelse som anger att betaltjänstleverantören ska ge användaren möjlighet att avgiftsfritt lämna en underrättelse om ett betalningsinstrument förkommit eller använts obehörigen och i alla händelser endast ta

ut avgift för ersättningskostnader som direkt kan hänföras till betalningsinstrumentet.

I skäl 69 till det andra betaltjänstdirektivet anges följande i fråga om skyldigheten att skydda personaliserade behörighetsfunktioner.

Skyldigheten att hålla personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter säkra är av allra största vikt för att skydda betaltjänstanvändarens medel och begränsa risker med avseende på bedrägeri och icke auktoriserad tillgång till betalkontot. De villkor eller andra skyldigheter som betaltjänstleverantörerna ålägger betaltjänstanvändarna när det gäller att hålla personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter säkra bör inte vara formulerade så att de hindrar betaltjänstanvändarna från att utnyttja tjänster som tillhandahålls av andra betaltjänstleverantörer, inbegripet betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster. Sådana villkor bör inte heller innehålla några bestämmelser som på något sätt gör det svårare att använda betaltjänster från andra betaltjänstleverantörer som är auktoriserade eller registrerade enligt detta direktiv.

I de bestämmelser som har genomfört det första betaltjänstdirektivets bestämmelser i artiklarna 56 och 57 har termen *personlig kod* använts i stället för det i direktivet använda uttrycket *personliga säkerhetsanordningar*, som nu alltså har ersatts med *personaliserade behörighetsfunktioner*. Skälen till att begreppet personlig kod har använts i lagtexten har inte utvecklats närmare i förarbetena till de bestämmelser som har genomfört de angivna artiklarna. Begreppet avser koder som är personliga, dvs. som kontohavaren enligt kontoavtalet inte har rätt att uppge för någon annan person, t.ex. en s.k. PIN-kod. Begreppet personaliserade behörighetsfunktioner definieras enligt artikel 4.31 i det andra betaltjänstdirektivet som ”personligt anpassade funktioner som betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänstanvändaren för autentiseringsändamål”. Begreppet får anses ha en mer vidsträckt innebörd och omfatta andra funktioner än en personlig kod. Exempel på sådana funktioner kan vara användningen av biometrisk information, t.ex. att en betalning autentiseras med hjälp av betalarens fingeravtryck. Andra exempel kan vara s.k. iris-scanning eller röstigenkänning. Troligen kommer det i en nära framtid även att utvecklas andra funktioner för autentiseringsändamål, som är säkrare än användningen av en personlig kod. Det beror inte minst på de krav på stark kundautentisering som det andra betaltjänstdirektivet uppställer för betaltjänstleverantörernas kommunikation med betaltjänstanvändarna.

Stark kundautentisering är ett förfarande för autentisering där åtminstone två från varandra oberoende faktorer används (t.ex. kontokort och PIN-kod) i stället för endast en faktor, som är fallet med personlig kod (mer om regleringen av stark kundautentisering och när den ska träda i kraft, se kapitel 10). Mot denna bakgrund anser utredningen att det i lagtexten bör framgå att betaltjänst-användarens respektive betaltjänstleverantörens skyldighet omfattar skydd av betaltjänstanvändarens personliga behörighetsfunktioner, och alltså inte endast skydd av en personlig kod.

För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets bestämmelser i fråga om betaltjänstleverantörens skyldigheter bör det också framgå av betaltjänstlagen att det ska vara avgiftsfritt för betaltjänstanvändaren att lämna en underrättelse om att betalningsinstrumentet har förkommit eller använts obehörigen och att avgift får tas ut endast för ersättningskostnader som är direkt hänförliga till betalningsinstrumentet. Sådana kostnader kan vara kostnader för ersättningskort, utskick av ny PIN-kod eller nytt Bank-ID.

Slutligen är frågan hur den bestämmelse som anges i artikel 69.1 a) bör genomföras. Av bestämmelsen framgår hur villkoren för utgivning och användning av betalningsinstrument ska vara utformade. Visserligen finns regleringen i den artikel som behandlar betaltjänstanvändarens skyldigheter i fråga om användning av ett betalningsinstrument, men den får ändå uppfattas som en skyldighet som ankommer på betaltjänstleverantören. För att genomföra denna bestämmelse bör det alltså av betaltjänstlagen framgå att de villkor leverantören ställer upp vid utgivning och användning av betalningsinstrument ska vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionella. I ljuset av vad som anförs i skäl 69 torde detta innebära att leverantören i villkoren inte får ställa krav på betaltjänstanvändaren som begränsar användningen av betalningsinstrumentet mer än som behövs för att t.ex. skydda de personliga behörighetsfunktionerna så att risken för bedrägerier eller andra former av missbruk minskar. Villkoren får inte heller hindra användaren från att använda sig av andra betaltjänstleverantörers tjänster, som t.ex. leverantörer av betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster.

Kraven på objektivitet, icke-diskriminering och proportionalitet är allmänt hållna i direktivtexten. Om en betaltjänstleverantörs villkor för utgivning och användning av betalningsinstrument i det enskilda

fallet uppfyller de angivna kraven får prövas av tillsynsmyndigheten och ytterst avgöras i rättstillämpningen.

I övrigt föranleder bestämmelserna i det andra betaltjänstdirektivet inte några lagstiftningsåtgärder för att anses genomförda. Bestämmelsen i 4 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument ska dock föras in i betaltjänstlagen med den ändring som föreslagits ovan.

7.3.3 Ansvar vid obehöriga transaktioner

Betaltjänstleverantörens ansvar gentemot betalaren

Förslag: Betalarens betaltjänstleverantör ska som huvudregel betala tillbaka beloppet för en obehörig transaktion till den drabbade betalaren. Det ska göras omedelbart och allra senast i slutet av bankdagen efter det att leverantören har noterat eller underrättats om transaktionen.

Det sagda gäller inte om betaltjänstleverantören har rimlig anledning att misstänka att betalaren genom svikligt handlande har bidragit till den obehöriga transaktionen, och skriftligen meddelar Finansinspektionen detta.

Om leverantör ska återbetala beloppet för en obehörig transaktion till betalaren ska det debiterade betalkontot återställas till den ställning som skulle ha förelegat om den obehöriga transaktionen inte hade ägt rum. Valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto ska inte infalla senare än den dag då beloppet debiterades.

Det är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som ska återbetala beloppet för en obehörig transaktion till betalaren även om den har initierats av en leverantör av betalningsinitieringstjänster.

I artikel 73 finns bestämmelser om betaltjänstleverantörers ansvar för obehöriga betalningstransaktioner. Artikel 73.1 motsvarar i stort sett det första betaltjänstdirektivets artikel 60.1, medan artikel 73.2 är ny.

Av artikel 73.1 framgår att betalarens betaltjänstleverantör omedelbart ska betala tillbaka beloppet för en obehörig transaktion till betalaren. Återbetalning ska göras senast i slutet av bankdagen efter det att leverantören har noterat eller underrättats om transaktionen. Om leverantören har rimlig anledning att misstänka bedrägeri och skriftligen meddelar den berörda nationella myndigheten detta ska leverantören dock medges skälig tid för att genomföra en undersökning före återbetalningen.

I tillämpliga fall ska betalarens betaltjänstleverantör återställa det debiterade betalkontot till den ställning som skulle ha förelegat om den obehöriga transaktionen inte hade ägt rum. Detta ska också säkerställa att valuteringsdagen för krediteringen av betalarens betalkonto inte infaller senare än den dag då beloppet har debiterats, ett villkor som också är nytt i förhållande till det första betaltjänstdirektivet. En förutsättning för återbetalning är att betaltjänstanvändaren anmäler förlusten till leverantören utan onödigt dröjsmål efter det att han eller hon fått kännedom om den obehöriga transaktionen och senast tretton månader från debiteringsdagen, vilket framgår av artikel 71 (se nedan).

Med betalare i avses i denna artikel inte den person som har genomfört den obehöriga transaktionen, utan den person som är innehavare av det betalkonto som debiterats den obehöriga transaktionen. Termen betalare är därför något missvisande i sammanhanget, men då den används i direktivtexten bör den också användas i den svenska lagtexten.

Utredningen anser att berörd nationell myndighet bör vara Finansinspektionen.

I skäl 71 till direktivet anges i fråga om denna bestämmelse att betaltjänstleverantören i händelse av en obehörig transaktion omedelbart bör återbetala beloppet för transaktionen till betalaren. Om det finns en allvarlig misstanke om att en obehörig transaktion är resultatet av betaltjänstanvändarens bedrägliga beteende och om denna misstanke bygger på objektiva grunder bör betaltjänstleverantören ha möjlighet att inom rimlig tid genomföra en undersökning innan återbetalning sker. För att skydda betalaren bör valuteringsdagen för kreditering av återbetalning inte infalla senare än det datum då beloppet debiterades.

Som framgår av avsnitt 7.3.1 har utredningen funnit att begreppen *bedrägeri* och *bedrägligt beteende* är mindre lämpliga, och föreslår att uttrycket *svikligt handlande* används i lagen.

Det första betaltjänstdirektivets artikel 60.1 har behandlats i samband med införandet av lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. Regeringen fann då att det inte behövdes någon uttrycklig bestämmelse för att genomföra denna reglering. I propositionen anfördes att det av lagförslaget framgår att kontohavaren i vissa fall helt eller delvis ska stå för det belopp som den obehöriga transaktionen uppgått till, men att i övriga fall betaltjänstleverantören ansvarar för beloppet. Det innebär att det av lag följer att betaltjänstleverantören är skyldig att omedelbart betala tillbaka det belopp som motsvarar transaktionen, utom i de fall då kontohavaren ska stå för förlusten.¹⁵

Utredningen delar regeringens uppfattning att det indirekt framgår av den nuvarande regleringen att återbetalning ska göras omedelbart om det inte förhåller sig så att betalaren ska ansvara för hela eller delar av det belopp som avser den obehöriga transaktionen. Med hänsyn till de tillägg som gjorts i artikeln om under vilka förutsättningar och när återbetalning ska göras bör dock en uttrycklig bestämmelse införas i betaltjänstlagen.

Av lagen bör det alltså framgå att betalarens betaltjänstleverantör ska återbetala beloppet för den obehöriga transaktionen, under förutsättning att det inte finns en rimlig misstanke om att betalaren genom svikligt handlande har bidragit till transaktionen. Av artikelns lydelse samt av skäl 71 framgår att misstankegraden ska vara förhållandevis hög; det ska finnas en rimlig anledning till misstanke och misstanken ska baseras på objektiva skäl. Vidare ska betaltjänstleverantören åläggas en skyldighet att rapportera denna misstanke och skälen för den till Finansinspektionen för att undgå återbetalningsansvaret. Att betaltjänstleverantören är skyldig att redovisa sina misstankar bör minska risken för att leverantörer slentrianmässigt hänvisar till en misstanke om att betalaren har handlat svikligt för att undkomma betalningsansvar. I flertalet fall torde ett sådant handlande innebära att transaktionen genomförts med betalarens samtycke och således inte utgör en obehörig transaktion, varvid någon återbetalning inte aktualiseras.

¹⁵ a.a. s. 20.

I artikeln anges att återbetalning ska göras omedelbart. Som framgår av skäl 71 bör betaltjänstleverantören ha skälig tid för att undersöka transaktionen. Enligt skälet får detta emellertid förekomma *endast* om det redan föreligger misstankar om bedrägeri som meddelats berörd myndighet. Ur betaltjänstleverantörernas synvinkel är det önskvärt att de i sådana fall kan göra en undersökning av transaktionen före återbetalning. Uttalandet i skälet och artikelns lydelse måste tolkas så att betaltjänstleverantören ges ett skäligt utrymme för att undersöka transaktionen. Vidare följer det av artikeln att valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto inte får infalla senare än det datum då beloppet debiterades kontot, vilket också framgår av skäl 71.

Det bör alltså av betaltjänstlagen framgå att betaltjänstleverantören senast i slutet av bankdagen efter det att den har underrättats om transaktionen ska återbetala beloppet och återställa det debiterade betalkontot till den ställning det skulle haft om den obehöriga transaktionen inte ägt rum. Det bör också anges att valuteringsdagen för kreditering av betalkontot inte får infalla senare än den dag då beloppet hade debiterats. Om leverantören har rimlig anledning att misstänka svikligt handlande och skriftligen meddelar den berörda nationella myndigheten detta ska leverantören dock medges skälig tid för att genomföra undersökningen före en eventuell återbetalning.

Av artikel 73.2 första stycket följer att om betalningstransaktionen initieras av en leverantör av betalningsinitieringstjänster den kontoförvaltande betaltjänstleverantören omedelbart, och i alla händelser senast i slutet av följande bankdag, ska betala tillbaka ett belopp som motsvarar den obehöriga transaktionens och i tillämpliga fall återställa det debiterade betalkontot till den ställning det skulle ha haft om transaktionen inte hade ägt rum. I artikelns andra stycke anges att om en leverantör av betalningsinitieringstjänster är ansvarig för den obehöriga transaktionen ska den på den kontoförvaltande leverantörens begäran omedelbart ersätta denne för förluster eller betalda belopp till följd av återbetalningen till betalaren, inbegripet beloppet för den obehöriga transaktionen. Denna ansvarsfördelning mellan de två betaltjänstleverantörerna i en transaktion har behandlats i avsnitt 6.2.7, som tar upp frågor om ansvar för leverantörer av betalningsinitieringstjänster och behandlas inte vidare i detta sammanhang.

I konsekvens med artikel 73.2 bör det komma till uttryck i betaltjänstlagen att det är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som ska återbetala medlen även om en leverantör av betalningsinitieringstjänster varit involverad och vid vilken tidpunkt återbetalning senast ska ske.

Av artikel 73.3 framgår att ytterligare ersättning kan fastställas i enlighet med den rätt som är tillämplig på det avtal som ingåtts mellan betalaren eller betaltjänstleverantören, eller det avtal som ingåtts mellan betalaren och leverantören av betalningsinitieringstjänster. Artikeln överensstämmer i stort sett med det första betaltjänstdirektivets artikel 60.2. Bestämmelsen har dock ingen motsvarighet i lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. Det framstår som onödigt att ta in en sådan bestämmelse i lag, eftersom betaltjänstanvändare även utan uttryckligt stöd i lagen kan avtala om mer fördelaktiga ersättningsvillkor i dessa situationer. En uttrycklig sådan bestämmelse behöver därför inte införas.

Frågor om självrisk och betalarens ansvar

Förslag: Betalaren får av betaltjänstleverantören åläggas att stå för den förlust som är hänförlig till en obehörig transaktion upp till ett belopp om 400 kr om transaktionen har kunnat genomföras till följd av att ett betalningsinstrument förkommit eller missbrukats. Självrisk ska inte utgå om betalaren inte kunnat upptäcka förlusten eller missbruket av betalningsinstrumentet innan den obehöriga transaktionen genomfördes eller om förlusten till följd av transaktionen har orsakats av någon på betaltjänstleverantörens sida.

Betalaren ska ansvara för hela beloppet om en obehörig transaktion har kunnat genomföras till följd av att kontohavaren av grov oaktsamhet har brutit mot sina förpliktelser. I konsumentförhållanden ska ansvaret vid grov oaktsamhet begränsas till sammanlagt 12 000 kronor. Har konsumenten handlat särskilt klandervärt, ska han eller hon dock ansvara för hela beloppet. Betalaren ska inte stå för något belopp som har belastat kontot efter det att betalaren har anmält att betalningsinstrumentet ska spärras, om inte betalaren genom svikligt handlande har bidragit till den obehöriga transaktionen.

Det ska också uttryckligen framgå av betaltjänstlagen att om betalarens betaltjänstleverantör inte tillämpar stark kundautentisering ska betalaren bara stå för beloppet vid en obehörig transaktion i de fall då betalaren genom svikligt handlande har bidragit till transaktionen.

Självrisk

Artikel 74 reglerar frågor om betalarens ansvar vid obehöriga transaktioner. Artikelns motsvarar i stora delar det första betaltjänstdirektivets artikel 61, men viss ny reglering har tillkommit. Av artikel 74.1 framgår att betalaren *får* (tidigare *ska*) åläggas att stå för sådana förluster upp till ett belopp om 50 euro (tidigare 150 euro) vid alla obehöriga transaktioner som är en följd av att ett förlorat eller stulet betalningsinstrument har använts eller av att ett betalningsinstrument missbrukats. I den tidigare artikel 60 angavs som ett villkor för att självrisk skulle utgå att betalaren hade underlåtit att skydda sina personliga säkerhetsanordningar och att detta lett till att betalningsinstrumentet missbrukats, ett villkor som inte finns i den nuvarande bestämmelsen.

Enligt artikelns andra stycke, som är nytt, ska betalaren inte vara ansvarig för den obehöriga transaktionen om

- a) förlusten, stölden eller missbruket av ett betalningsinstrument inte kunde upptäckas av betalaren innan en betalning utfördes, med undantag för om betalaren handlat bedrägligt, eller
- b) förlusten orsakades av agerande eller brist på agerande av en betaltjänstleverantörs anställda, ombud, filialer eller enheter till vilka dennes verksamhet utkontrakterats.

Begreppet förlust under b) torde avse den ekonomiska förlust som uppkommit till följd av den obehöriga transaktionen, dvs. inte förlusten av själva betalningsinstrumentet.

I skäl 71 till direktivet anføres bl.a. följande om den aktuella bestämmelsen.

... För att skapa incitament för betalaren att utan onödigt dröjsmål underrätta sin betaltjänstleverantör om ett stulet eller förlorat betalningsinstrument och således minska risken för icke auktoriserade betalningstransaktioner, bör användaren enbart vara ansvarig för ett

mycket begränsat belopp, såvida inte denne har handlat bedrägligt eller visat grov vårdslöshet. I detta sammanhang förefaller ett belopp på 50 EUR vara lämpligt för att garantera ett harmoniserat och starkt skydd för användare inom unionen. Inget ansvar bör föreligga om betalaren inte kunnat känna till förlusten, stölden eller missbruket av betalningsinstrumentet. Så snart som en användare har underrättat en betaltjänstleverantör om att vederbörandes betalningsinstrument har kommit i orätta händer, bör betalaren inte vara skyldig att stå för några ytterligare förluster till följd av icke auktoriserad användning av instrumentet. Detta direktiv bör inte påverka betaltjänstleverantörers ansvar för sina egna produkters tekniska säkerhet.

De bestämmelser som har genomfört det första betaltjänstdirektivets artikel 61 finns i dag i lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. Utredningen har funnit att denna reglering bör föras över till betaltjänstlagen på ett sådant sätt att bestämmelserna bör samlas under en egen rubrik i femte kapitlet och så långt som möjligt behålla samma systematik. För att genomföra de ändringar som artikel 74.1 medför i fråga om självrisk gör utredningen följande överväganden.

I artikel 74.1 anges alltså att betalaren *får* åläggas en självrisk, till skillnad mot den tidigare artikel 61.1 som angav att betalaren skulle åläggas att betala en självrisk. Den nya regleringen bör tolkas så att betalaren får åläggas att stå för ett belopp motsvarande högst 50 euro under de förutsättningar som anges i artikeln, men att den enskilde betaltjänstleverantören i stället kan välja att själv stå för hela förlusten vid en obehörig transaktion. Det är alltså inte fråga om en möjlighet till särlösning för medlemsstaterna, eftersom artikel 74.1 första stycket inte finns med i uppräknningen i artikel 107, som anger att medlemsstaterna har möjlighet att välja om vissa artiklar i direktivet ska införas i den nationella lagstiftningen eller inte.

Vidare har beloppet för självrisk sänkts från 150 euro till 50 euro, dvs. till en tredjedel av beloppet i den nuvarande regleringen, varför det belopp som i dag anges i 5 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument bör sänkas i motsvarande mån, dvs. från 1 200 kr till 400 kr.

I dag föreskrivs i 5 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument att en förutsättning för att självrisk ska utgå är att kontohavaren underlåtit att skydda sin personliga kod. Som skäl för att självrisk skulle utgå endast i sådana fall anfördes följande i förarbetena till bestämmelsen.

Den möjlighet direktivet ger för medlemsstaterna att begränsa ansvaret skulle kunna uppfattas som enbart en rätt att införa en skälighetsregel. I skäl 34 anges dock att medlemsstaterna bör kunna fastställa mindre stränga villkor och att medlemsstaterna bör få minska eller helt eliminera betalarens ansvar. Detta ger stöd för tolkningen att direktivet inte hindrar medlemsstaterna från att ange att en självrisk ska utgå under vissa i lagen angivna förutsättningar och inte i andra. Vid de nordiska departementsöverläggningarna har det också funnits enighet om att bestämmelsen bör tolkas så.

Utgångspunkten måste vara att kontohavaren bara ska stå för en obehörig transaktion om han eller hon kan lastas för den på något sätt. Obehöriga transaktioner som har skett med användning av en kod förutsätter dock att den obehörige användaren på något sätt har lyckats få kännedom om koden. Att någon har fått tillgång till en kod beror i regel på kontohavaren; det är i det närmaste omöjligt att gissa sig till den kod som hör till ett visst kort. Det är därför motiverat att låta kontohavaren stå för en självrisk just när en personlig kod använts. En självrisk i de fall då en kod har använts ger ett tydligt incitament för kontohavaren att hantera koder så säkert och omsorgsfullt som möjligt. Kontohavaren bör däremot inte stå för någon självrisk om en obehörig transaktion sker på något annat sätt, t.ex. att någon kommer över ett kort och handlar med det genom att förfalska en namnunderskrift.¹⁶

I artikel 74.1 anges inte, till skillnad från artikel 61.1 i det första betaltjänstdirektivet, att ett villkor för självrisken är att betalaren har underlåtit att skydda de personliga säkerhetsanordningarna. Det har också tillkommit en reglering i artikelns andra stycke som uttryckligen anger när reglerna om självrisk inte ska tillämpas; antingen att förlusten eller stölden av betalningsinstrumentet inte kunde upptäckas av betalaren innan betalningen utfördes eller att den ekonomiska förlusten orsakats av någon som agerat för betaltjänstleverantörens räkning. På samma sätt framgår det av skäl 71 till direktivet att inget ansvar bör åläggas betalaren om denne inte kunnat känna till förlusten, stölden eller missbruket av betalningsinstrumentet.

Vidare anser utredningen att termen personlig kod är föråldrad. Betalningar kan ju autentiseras med hjälp av andra funktioner än en sådan kod och det får förutsättas att nya och säkrare funktioner för autentisering kommer att utvecklas inom de kommande åren. Det framstår därför som mindre lämpligt att självrisk ska utgå endast vid

¹⁶ a.a. s. 15 f.

användning av personlig kod, men inte vid användning av en säkrare form för autentisering.

Eftersom det i artikel 74.1 första stycket inte längre görs någon uttrycklig koppling mellan självrisk och skyddet av personaliserade behörighetsfunktioner – som i det första betaltjänstdirektivet – bör det inte heller göras någon sådan koppling i de nationella reglerna. I stället bör det anges i betaltjänstlagen att betalaren får åläggas att stå för den förlust som är hänförlig till en obehörig transaktion upp till ett belopp om 400 kr om transaktionen har kunnat genomföras till följd av att ett betalningsinstrument förkommit eller missbrukats.

Utgångspunkten bör alltså vara att betalaren ska stå för en obehörig transaktion endast om han eller hon kan lastas för den, dvs. om betalaren på något sätt har förfarit oaktsamt med betalningsinstrumentet och att det föreligger ett orsakssamband mellan betalarens agerande eller underlåtenhet att agera och den obehöriga transaktionen. När det gäller den nuvarande regleringen i fråga om självrisk åläggs betalaren närmast ett strikt ansvar om en obehörig transaktion genomförts med hjälp av en personlig kod (se avsnitt 7.2.1). Det samma bör gälla även i fråga om den nu föreslagna regleringen; har en transaktion genomförts med hjälp av betalarens personaliserade behörighetsfunktioner bör detta vara en stark indikation på att betalaren inte skyddat dessa uppgifter. Liksom tidigare bör det läggas ett långtgående ansvar på betalaren i dessa fall.

Den föreslagna regleringen innebär dock att självrisk kan utgå även i andra fall, dvs. även om en obehörig transaktion genomförs utan hjälp av betalarens personaliserade behörighetsfunktioner. Betaltjänstleverantören ska dock stå för transaktionen om förlusten eller missbruket inte kunnat upptäckas av betalaren innan den obehöriga transaktionen genomfördes eller att förlusten till följd av transaktionen har orsakats av någon på betaltjänstleverantörens sida. Någon självrisk ska således inte utgå i dessa fall. Den föreslagna regleringen innebär alltså inte att betalaren åläggs ett strikt ansvar för samtliga obehöriga transaktioner, eftersom en förutsättning för ansvar är att betalaren ska haft möjlighet att upptäcka förlusten eller missbruket innan den obehöriga transaktionen ägde rum och att den ekonomiska förlusten inte har orsakats av någon på betaltjänstleverantörens sida. Det är inte möjligt att generellt ange vilka krav på aktsamhet som bör gälla i olika situationer, utan detta får avgöras från fall till fall och ytterst av rättstillämpningen.

Ur konsumentsynpunkt torde detta innebära en minskad förutsägbarhet eftersom det kan vara svårt för den enskilde betalaren att överblicka i vilka situationer självrisk kan utkrävas. Självrisken är ju inte längre kopplad till en specifik funktion, som skyddet av en personlig kod. Förslaget innebär å andra sidan att självriskens storlek minskas till en tredjedel, vilket är till gagn för den enskilde betalaren.

Ansvar vid grovt oaktsam överträdelse av förpliktelserna vid användning av betalningsinstrument

Artikel 74.1 tredje stycket, som motsvaras av det första betaltjänstdirektivets artikel 61.2, anger att betalaren ska stå för samtliga förluster till följd av obehöriga transaktioner om betalaren ådrog sig dem genom att handla bedrägligt eller genom att avsiktligen eller med grov vårdslöshet underlåta att uppfylla en eller flera av sina skyldigheter enligt artikel 69. I sådana fall ska reglerna om självrisk i första stycket inte tillämpas.

Enligt det fjärde stycket i artikel 74.1, som i stort sett motsvaras av tidigare artikel 61.3, får betalarens ansvar begränsas om betalaren varken har handlat bedrägligt eller avsiktligen underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 69, varvid särskild hänsyn ska tas till arten av de *personaliserade behörighetsfunktioner* (tidigare *personliga säkerhetsanordningar*) och till de särskilda omständigheter under vilka betalningsinstrumentet förlorades, stals eller missbrukades.

I likhet med det första betaltjänstdirektivet anger artikel 74.1 alltså att medlemsstaterna får begränsa ansvaret vid grov oaktsamhet, varvid hänsyn ska tas till arten av de personaliserade behörighetsfunktionerna och till de särskilda omständigheter under vilka betalningsinstrumentet förkom eller missbrukades.

Vid genomförandet av denna bestämmelse fann regeringen att parterna i viss mån bör dela på ansvaret vid en obehörig transaktion, även i de fall då betalaren anses ha varit grovt oaktsam. Grunden för en sådan ansvarsfördelning var ambitionen att uppmuntra användningen av kontokort och andra betalningsinstrument. Samtidigt anförde regeringen att det ekonomiska ansvaret borde vara kännbart så att betalaren i det längsta skulle försöka följa de villkor som

gällde för användningen av betalningsinstrumentet.¹⁷ Mot denna bakgrund infördes alltså takregeln om 12 000 kr för konsumenterna i 6 § andra stycket lagen om obehöriga transaktioner. Utredningen instämmer i den tolkning av direktivtexten som regeringen gjorde vid genomförandet av det första betaltjänstdirektivets reglering. Vidare ansluter sig utredningen till bedömningen att en takregel för konsumenterna som handlat grovt oaktsamt fyller den funktionen att den uppmuntrar användningen av kontokort och andra betalningsinstrument. Skulle regeln tas bort kan det medföra att konsumenterna blir mindre benägna att använda t.ex. kontokort i rädsla för risken att få stå för hela beloppet vid en obehörig transaktion.

Även i övrigt anser utredningen att den reglering som genomfört det första betaltjänstdirektivets reglering i dess artikel 61.2 och 61.3 bör föras över till betaltjänstlagen utan ändringar av det materiella innehållet. De förarbetsuttalanden om vad som kan utgöra grov oaktsamhet respektive särskilt klandervärt beteende och den praxis som har utvecklats på området har alltså alltså bäring för tolkningen av dessa bestämmelser (för en redogörelse i denna del, se avsnitt 7.2.1). Det behövs alltså inte någon ändrad reglering för att det andra betaltjänstdirektivet ska anses genomförd i denna del.

Ansvar för stark kundautentisering inte har använts

Artikel 74.2, som är ny, föreskriver att om betalarens betaltjänstleverantör inte kräver stark kundautentisering ska betalaren bära de ekonomiska konsekvenserna av en obehörig transaktion bara om betalaren har handlat bedrägligt (se avsnitt 7.3.1 om detta begrepp). Om betalningsmottagaren eller dennes betaltjänstleverantör inte godtar stark kundautentisering ska de återbetala den ekonomiska skada som vållats betalarens betaltjänstleverantör.¹⁸

För att genomföra denna nya bestämmelse bör det uttryckligen framgå av betaltjänstlagen att om betalarens betaltjänstleverantör inte tillämpar stark kundautentisering ska betalaren bara stå för beloppet vid en obehörig transaktion i de fall då betalaren genom svikligt handlande har bidragit till transaktionen. Stark kundautenti-

¹⁷ a.a. s. 17 f.

¹⁸ Av den engelska originaltexten framgår, till skillnad från den svenska översättningen, att det är betalningsmottagarens betaltjänstleverantör som kan bli ansvarig enligt andra mening.

sering innebär högre krav på säkerhet vid autentisering av betalningstransaktioner än t.ex. användande av en PIN-kod. En bestämmelse med detta innehåll bör medföra ytterligare incitament för betaltjänstleverantören att tillämpa denna form av autentisering eftersom den annars riskerar att få stå för hela beloppet vid en obehörig transaktion även om betalaren har agerat grovt oaktsamt. Det bör också framgå av betaltjänstlagen att i de fall då betalningsmottagaren eller dennes betaltjänstleverantör inte godtar stark kundautentisering, de ska stå för den ekonomiska skada som har drabbat betalarens betaltjänstleverantör. Den skadan innefattar beloppet för transaktionen men även den kostnad som den skadelidande betaltjänstleverantören haft för att utreda om transaktionen varit obehörig. Bestämmelsen innebär alltså att betalarens betaltjänstleverantör har en regressrätt mot betalningsmottagaren eller dennes betaltjänstleverantör om stark kundautentisering inte har kunnat tillämpas på grund av att de sistnämnda aktörerna inte godtar denna form av autentisering.

Ansvar efter spärranmälan

Av artikel 74.3, som överensstämmer med tidigare artikel 61.4 och 61.5, framgår att efter underrättelse enligt artikel 69.1 b ska betalaren inte bära några ekonomiska konsekvenser av användningen av ett betalningsinstrument som förlorats, stulits eller missbrukats, såvida betalaren inte har handlat bedrägligt (första stycket). Om betaltjänstleverantören inte erbjuder ett lämpligt sätt att anmäla att ett betalningsinstrument förlorats, stulits eller missbrukats i enlighet med kraven i artikel 70.1 c ska betalaren inte ansvara för de ekonomiska konsekvenserna av betalningsinstrumentets användning, såvida betalaren inte har handlat bedrägligt (andra stycket).

Artikeln motsvarar i sin helhet det första betaltjänstdirektivets reglering och innebär således inte någon ändring av reglerna om ansvar efter spärranmälan gjorts. Den bestämmelse som har genomfört det första betaltjänstdirektivets reglering på området bör därför utan ändringar föras in i betaltjänstlagen.

Underrättelse och rättelse vid obehöriga transaktioner och betalarens ansvar för annan behörig persons hantering av betalningsinstrument

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 71.1, som motsvarar det första direktivets artikel 58, innehåller bestämmelser om att en betaltjänst-användare ska få rättelse av betaltjänstleverantören endast om användaren, när den får kännedom om obehöriga eller felaktigt genomförda betalningstransaktioner, underrättar sin leverantör utan onödigt dröjsmål och senast 13 månader efter debiteringsdagen. Denna tidsfrist gäller inte om betaltjänstleverantören varken har lämnat eller tillgängliggjort information om betalningstransaktionen i enlighet med bestämmelserna i avdelning III. Av artikel 71.2, som är ny, framgår att om en leverantör av betalningsinitieringstjänster är involverad i transaktionen ska betaltjänstanvändaren få rättelse av den kontoförvaltande betaltjänstleverantören enligt artikel 71.1. (Denna nya bestämmelse har även behandlats i avsnitt 6.2.10, som handlar om det ansvar som ankommer på leverantörer av betalningsinitieringstjänster i samband med felaktigt genomförda transaktioner).

En bestämmelse med motsvarande innehåll om rättelse vid felaktigt genomförda transaktioner finns i 5 kap. 30 § betaltjänstlagen. För obehöriga transaktioner finns en bestämmelse med samma innehåll i 8 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. För att genomföra direktivets reglering i denna fråga bör denna bestämmelse införas i betaltjänstlagen. Till följd av artikel 71.2 bör det också framgå att det är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som ska underrättas om en obehörig betalningstransaktion av betalaren oavsett om en leverantör av betalningsinitieringstjänster varit involverad i genomförandet av transaktionen och att det är den kontoförvaltande leverantören som i dessa fall ska ge användaren rättelse.

Enligt 9 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument ska, om någon annan än kontohavaren enligt avtal är behörig att använda ett betalningsinstrument, den andre personens handlande räknas som om kontohavaren själv hade handlat vid bedömningen om kontohavaren ansvarar för något belopp. Denna bestämmelse har inte någon motsvarighet i varken det första eller andra betaltjänstdirektivet. Det är sannolikt vanligt att även någon annan än innehavaren av ett betalkonto är behörig att använda ett betalningsinstrument som är kopplat till kontot. Det finns därför

ett värde, särskilt ur konsumentsynpunkt, att frågan om andra behöriga personers ansvar vid obehöriga transaktioner är reglerat i lag. En bestämmelse med detta innehåll bör således föras in i betaltjänstlagen.

8 Tillträde till betalningssystem och till konton som hålls i ett kreditinstitut

8.1 Tillträde till betalningssystem

8.1.1 Nuvarande reglering

Betalningssystem definieras i 1 kap. 4 § 9 p betaltjänstlagen som ett generellt betalsystem enligt 1 kap. 3 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Enligt detta lagrum avses med generella betalsystem sådana system för förmedling av betalningar från ett stort antal från varandra fristående betalare som är avsedda att nå ett stort antal från varandra fristående slutliga betalningsmottagare.

Det första betaltjänstdirektivets regler om tillträde till betalningssystem har genomförts i betaltjänstlagens sjunde kapitel. Enligt 7 kap. 1 § första stycket ska den eller de som har ansvar för ett betalningssystem se till att reglerna om tillträde till betalningssystemet är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella. Reglerna får inte hindra tillträde i större utsträckning än vad som är nödvändigt för att skydda mot risker i verksamheten och för att skydda betalningssystemets finansiella och operativa stabilitet. Enligt paragrafens andra stycke får reglerna om tillträde till betalningssystem inte begränsa faktiskt deltagande i andra betalningssystem eller diskriminera betaltjänstleverantörer på grund av den juridiska form som deras verksamhet bedrivs i. De regler som avses i paragrafen är de regler som den ansvarige för betalningssystemet ställer upp och som anger vilka krav som ställs på en aktör som vill få tillträde till systemet.

Av 7 kap. 2 § betaltjänstlagen framgår att en betaltjänstleverantör enligt 1 kap. 3 § som är en juridisk person inte får nekas tillträde till ett betalningssystem, om den uppfyller sådana krav för tillträde till betalningssystemet som uppställts i enlighet med 1 §.

Enligt förarbetena till betaltjänstlagen innebär regleringen i 7 kap. 2 § bl.a. att ett betalningsinstituts tillträde till betalningssystem inte får begränsas genom att vissa regler ställer striktare krav på dessa än vad som gäller för t.ex. kreditinstitut. Den lagstiftning som reglerar verksamheten i finansiella företag kan emellertid ställa krav som innebär att vissa företag måste ansöka om ytterligare tillstånd för att kunna ansluta sig till ett generellt betalsystem. Krav på sådana tillstånd för att få delta i ett betalningssystem bör inte ses som en diskriminerande tillträdesregel. Slutligen sägs att prövningen av om ett betalningssystem tillträdesregler uppfyller betaltjänstlagens krav får göras av ansvarig tillsynsmyndighet och ytterst avgöras i rättstillämpningen.¹

Av 7 kap. 3 § följer att bestämmelserna i 1 och 2 §§ inte gäller för betalningssystem enligt lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden (avvecklingslagen), eller betalningssystem i vilka en betaltjänstleverantör verkar eller kan verka både som betalarens och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör samt är ensamt ansvarig för betalningssystemets ledning, och denne betaltjänstleverantör tillåter andra betaltjänstleverantörer att delta i betalningssystemet utan att dessa kan förhandla om avgifter mellan sig avseende betalningssystemet.

Genom avvecklingslagen har det s.k. finalitydirektivet² genomförts i svensk rätt. Av 2 § i denna lag följer att med ett anmält avvecklingssystem avses ett avvecklingssystem som en stat inom EES har anmält till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA) eller till Eftas övervakningsmyndighet. I Sverige är tre betalningssystem anmälda till ESMA i enlighet med denna reglering: Riksbankens RIX-system, Bankgirots Clearing- och avvecklingstjänst och BIR Avvecklingstjänst. Dessa tre system omfattas därmed inte av kraven på icke-diskriminerande tillträdesregler i 7 kap. 1–2 §§ betaltjänstlagen.

¹ Prop. 2009/10: 220 s. 275 ff.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutgiltigt avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper.

Enligt det första betaltjänstdirektivets artikel 28.2 b) gällde kravet på icke-diskriminerande tillträdesregler inte heller för betalningssystem som endast bestod av betaltjänstleverantörer som tillhör en grupp av enheter med inbördes kapitalanknytning, om en av de anknutna enheterna har faktisk kontroll över de andra. I förarbetena till betaltjänstlagen angavs att detta undantag motsvarar selektiva betalsystem, i vilka samtliga betalningsmottagare tillhör samma grupp eller liknande företagsgrupp. Vidare uttalades att dessa selektiva betalsystem inte utgör generella betalsystem enligt 1 kap. 3 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. En följd av detta blev enligt förarbetsuttalandet att de inte faller in under den definition av betalningssystem som anges i betaltjänstlagen, vilket innebär att de redan på denna grund är undantagna från kravet på icke-diskriminerande tillträdesregler. Regeringen fann därför att det inte krävs någon uttrycklig bestämmelse om undantag för dessa system i betaltjänstlagen.³

Av det första betaltjänstdirektivets artikel 28.2 c) framgick att kravet på icke-diskriminerande tillträdesregler inte var tillämpligt på betalningssystem där en enda betaltjänstleverantör – en enda enhet eller en grupp – var ensam ansvarig för systemets ledning och kunde verka som både betalarens och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, och denne betaltjänstleverantör tillät andra betaltjänstleverantörer att delta i systemet och sätta egna priser gentemot betalare och betalningsmottagare. Undantaget i artikel 28.2 c) var dock tillämpligt under förutsättning att de andra betaltjänstleverantörerna inte hade rätt att förhandla sinsemellan om avgifter för betalningssystemet. I förarbetena till betaltjänstlagen angavs att detta undantag omfattar t.ex. trepartsordningar – som American Express och Diners Club – där den kortutgivande banken också är kortinlösare. Vidare anfördes att de system som omfattas av det aktuella undantaget i många fall ändå undantas från kravet på icke-diskriminerande tillträdesregler, eftersom de inte utgör generella betalsystem. Samtidigt poängterades att det inte kan uteslutas att ett system omfattas av detta undantag men samtidigt är ett generellt betalsystem. Regeringen fann det därför angeläget att undantaget i det första betaltjänstdirektivets artikel 28.2 c) skulle gälla även för sådana system och att motsvarande undantag därför skulle tas in i

³ a.a. 277 ff.

betaltjänstlagen. Sammanfattningsvis angavs att ett mindre antal betalningssystem skulle omfattas av lagens krav på icke-diskriminerande tillträdesregler. Dessa var Dataclearingen, VISA:s och MasterCards kortsystem enligt fyrpartsmodellen samt Bankgiro-systemet. Regeringen framhöll att den föreslagna regleringen inte skulle påverka tillämpligheten av artikel 101 och 102 i EUF eller konkurrenslagens (2008:579) bestämmelser. Den skulle inte heller påverka Europeiska kommissionens eller Konkurrensverkets möjligheter att vidta åtgärder med stöd av konkurrensreglerna inom ramen för sin tillsyn, t.ex. om ett företag som ansvarar för ett betalningssystem anses missbruka sin dominerande ställning. Vidare nämndes att Konkurrensverket i enlighet med artikel 5 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 är behörigt att i enskilda ärenden tillämpa artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget och därvid vidta åtgärder. Regeringen framhöll också att tjänster som är nödvändiga för att företag ska kunna bedriva verksamhet på en viss marknad kan utgöra s.k. nödvändiga nyttigheter, och föranleda att nyttigheten måste upplåtas. De betalningssystem som är undantagna från direktivet kan alltså prövas enligt unionsrättsliga och nationella konkurrensregler.⁴

Finansinspektionen ansvarar enligt 8 kap. 1 § betaltjänstlagen för tillsynen över att betalningssystemens tillträdesregler uppfyller kraven i lagen. Enligt paragrafens tredje stycke ska Finansinspektionen samråda med Konkurrensverket innan en tillsynsåtgärd eller ett ingripande vidtas mot den ansvarige för ett betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 1–2 §§ betaltjänstlagen.

8.1.2 Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 35 behandlar frågan om betaltjänstleverantörers rätt att få tillträde till betalningssystem. Enligt artikel 35.1 ska de regler som styr auktoriserade eller registrerade betaltjänstleverantörers tillträde till betalningssystem vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionella. Reglerna får inte hindra tillträde i större utsträckning än vad som är nödvändigt för att skydda mot särskilda risker och för att skydda systemets finansiella och operativa stabilitet. Kravet på objektivitet, icke-diskriminering och

⁴ a.a. s. 278 ff.

proportionalitet innebär enligt artikel 35.1 andra stycket att betalningssystem

- a) inte får ställa krav på betaltjänstleverantörer som begränsar deras faktiska deltagande i andra betalningssystem,
- b) att betalningssystem inte får införa regler som diskriminerar mellan betaltjänstleverantörer med tillstånd eller mellan registrerade betaltjänstleverantörer i fråga om deltagarnas rättigheter, skyldigheter och befogenheter, samt
- c) att tillträdet till betalningssystem inte får begränsas på grundval av institutets status.

I skäl 49 till direktivet anføres att det för alla betaltjänstleverantörer är av avgörande betydelse att ha tillträde till betalningssystemens tekniska infrastruktur. För att i hela unionen säkerställa lika behandling av olika kategorier av auktoriserade betaltjänstleverantörer enligt villkoren i deras auktorisation, är det nödvändigt att klargöra reglerna för tillträde till betalningssystem. Enligt skäl 50 bör åtgärder vidtas för att förhindra diskriminering av auktoriserade betalningsinstitut och kreditinstitut, så att det säkerställs att alla betaltjänstleverantörer som konkurrerar på den inre marknaden kan använda tjänsterna i dessa betalningssystemens tekniska infrastruktur på lika villkor.

Artikel 35.1 motsvarar i allt väsentligt det första betaltjänstdirektivets artikel 28.1, som har genomförts i svensk rätt genom 7 kap. 1–2 §§ betaltjänstlagen.

Artikel 35.2 räknar upp olika kategorier av betalningssystem som inte omfattas av de krav i fråga om tillträdesreglerna som följer av artikel 35.1. Denna artikel har fått en något ändrad lydelse i förhållande till det första betaltjänstdirektivets artikel 28.2. Enligt 35.2 a gäller inte kraven för betalningssystem som anmälts enligt direktiv 98/26/EG, det s.k. finalitydirektivet, vilket också följde av det första betaltjänstdirektivets artikel 28.2. I artikel 35.2 b) anges att tillträdesreglerna inte heller gäller för betalningssystem som uteslutande består av betaltjänstleverantörer som tillhör samma grupp⁵. Bestämmelsen är något förändrad i förhållande till artikel 28.2 b) i det första

⁵ I den svenska översättningen används termen *koncern*. Som utredningen funnit i avsnitt 4.3 är *grupp* en lämpligare översättning av den engelska termen *group*.

betaltjänstdirektivet. Av denna följde att tillträdesreglerna inte gällde för betalningssystem som uteslutande består av betaltjänstleverantörer som tillhör en grupp bestående av enheter med inbördes kapitalanknytning om en av de anknutna enheterna har faktisk kontroll över de andra. Av artikel 28.2 c), som inte har någon motsvarighet i det andra betaltjänstdirektivet, framgick att kravet på icke-diskriminerande tillträdesregler inte heller skulle gälla för betalningssystem där en enda betaltjänstleverantör – en enda enhet eller en grupp – är ensam ansvarig för systemets ledning och kan verka som både betalarens och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, och denne betaltjänstleverantör tillåter andra betaltjänstleverantörer att delta i systemet och sätta egna priser gentemot betalare och betalningsmottagare men dessa andra betaltjänstleverantörer inte har rätt att förhandla sinsemellan om avgifter avseende betalningssystemet.

I fråga om system som omfattas av finalitydirektivet har det tillkommit en ny bestämmelse i andra stycket i artikel 35.2. Enligt den ska en deltagare i ett anmält system, som tillåter en auktoriserad eller registrerad betaltjänstleverantör som inte är deltagare i systemet att sända överföringsorder genom systemet, på begäran ge andra auktoriserade eller registrerade betaltjänstleverantörer samma möjlighet på ett objektivt, proportionellt och icke-diskriminerande sätt i överensstämmelse med artikel 35.1. Av artikelns tredje stycke följer slutligen att deltagaren ska ge den betaltjänstleverantör som begär tillträde till det anmälda systemet en fullständig motivering till ett eventuellt avslag på begäran om tillträde. I skälen till direktivet uttalar bl.a. följande om den bestämmelsen.

Direktivet påverkar inte tillämpningsområdet för finalitydirektivet. I syfte att garantera rättvis konkurrens mellan betaltjänstleverantörerna bör deltagare i ett anmält betalningssystem som är föremål för villkoren i finalitydirektivet, och som tillhandahåller tjänster med anknytning till ett sådant system till en auktoriserad eller registrerad betaltjänstleverantör, på begäran ge tillträde till sådana tjänster på ett objektivt, proportionerligt och icke-diskriminerande sätt till andra sådana betaltjänstleverantörer. Betaltjänstleverantörer som beviljas sådant tillträde bör emellertid inte anses vara deltagare enligt definitionen i finalitydirektivet och inte därmed inte heller åtnjuta det skydd som ges enligt det direktivet (skäl 51).

Bestämmelserna om tillträde till betalningssystem bör inte tillämpas på system som drivs av en enda betaltjänstleverantör. Sådana

betalningssystem kan drivas antingen i direkt konkurrens med andra betalningssystem eller i en marknadsnisch som inte täcks helt av betalningssystem. Exempel på sådana system är trepartsbetalningsordningar under förutsättning att de inte fungerar som faktiska fyrtpartsbetalningsordningar, t.ex. genom att använda sig av licensinnehavare eller ombud. Sådana system kan också omfatta betaltjänster som tillhandahålls av teleoperatörer där systemets operatör är både betalarens och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, samt bankgrupperns interna system. För att stimulera konkurrens mellan slutna betalningssystem och de etablerade välkända betalningssystemen, är det inte lämpligt att bevilja tredje part tillträde till de slutna privata betalningssystemen. Sådana slutna system bör dock alltid omfattas av unionens respektive nationella konkurrensregler, enligt vilka det kan krävas att tillträde beviljas till dessa system för att effektiv konkurrens på betalningsmarknaderna ska upprätthållas (skäl 52).

Av artikel 22.1 framgår att medlemsstaterna ska utse behöriga myndigheter för att utöva tillsyn över bl.a. efterlevnaden av reglerna om tillträde till betalningssystem. I artikel 22.3 anges att om det i en medlemsstat finns mer än en myndighet som är behörig i dessa frågor ska de behöriga myndigheterna samarbeta nära så att de kan genomföra sina uppgifter på ett effektivt sätt.

8.1.3 Överväganden och förslag

Förslag: Deltagare i anmälda betalningssystem enligt finalitydirektivet som ger en betaltjänstleverantör som inte är deltagare i systemet möjlighet att sända överföringsorder genom systemet ska på begäran ge andra betaltjänstleverantörer samma möjligheter. Detta ska ske på ett objektiva, proportionella och icke-diskriminerande sätt i enlighet med bestämmelserna i 7 kap. 1 § betaltjänstlagen. Om en begäran om tillträde avslås ska deltagaren motivera avslaget. Finansinspektionen ska i samråd med Konkurrensverket utöva tillsyn över betaltjänstleverantörers möjlighet till indirekt tillträde till anmälda system enligt finalitydirektivet.

Bedömning: Den nya lydelsen av artikel 35.2 medför inte några övriga lagstiftningsåtgärder.

Artikel 35.1 motsvarar det första betaltjänstdirektivets artikel 28.1, som i sin tur har genomförts i svensk rätt genom regleringen i 7 kap. 1–2 §§ betaltjänstlagen. De kriterier som enligt regleringen ska tillämpas i fråga om tillträde till betalningssystem är desamma som tidigare. Dessa kriterier är relativt allmänt hållna och vad som har framförts i förarbetena till betaltjänstlagen om hur de ska tolkas bör alltså ha bäring på tillämpningen av dem. Tillämpningen av reglerna är, som också framförts i förarbetena, en fråga för Finansinspektionen och ytterst för rättstillämpningen. Någon ytterligare lagstiftningsåtgärd är enligt utredningens mening inte påkallad för att genomföra artikel 35.1 i svensk lagstiftning.

Artikel 35.2 har en något ändrad lydelse i förhållande till den tidigare artikeln 28.2. Enligt artikel 35.2 a) gäller dock fortfarande inte reglerna om tillträdeskrav för system som är anmälda enligt finalitydirektivet. Det krävs således inte någon ändring av regleringen i 7 kap. 3 § betaltjänstlagen för att detta undantag ska anses genomfört.

För att genomföra direktivets bestämmelse i artikelns andra stycke bör det i betaltjänstlagen införas en motsvarande regel om rätt till tillträde till ett anmält system. Av direktivtexten följer endast att de icke-diskriminerande tillträdesreglerna ska gälla för auktoriserade eller registrerade betaltjänstleverantörer och bara i de fall då deltagaren i systemet tillåter en auktoriserad eller registrerad betaltjänstleverantör att delta indirekt i systemet. Av de ovan angivna skälen till direktivet framgår emellertid att alla betaltjänstleverantörer som konkurrerar på den inre marknaden bör kunna använda tjänsterna i dessa betalningssystemens tekniska infrastruktur på lika villkor. Begränsning i tillträdet till ett betalningssystem får inte heller göras på grundval av institutets status (artikel 35.1 c). Mot denna bakgrund bör tillträdesreglerna omfatta samtliga betaltjänstleverantörer, oavsett i vilken form betaltjänstverksamheten bedrivs. Detta innebär att t.ex. banker, som kan vara betaltjänstleverantörer utan att behöva tillstånd, också omfattas av tillträdesreglerna. Således bör begreppet betaltjänstleverantör användas i den bestämmelse i betaltjänstlagen som genomför den aktuella artikeln, eftersom det omfattar samtliga aktörer som tillhandahåller sådana tjänster. En deltagare som tillåter en betaltjänstleverantör att delta indirekt i systemet ska på ett icke-diskriminerande sätt tillåta andra betaltjänstleverantörer att delta indirekt. Det ska inte spela någon roll om den direkta

deltagaren agerar ombud för en bank eller ett betalningsinstitut, utan den direkta deltagaren ska erbjuda ombudstjänster på lika villkor till andra banker och betalningsinstitut.

Reglerna om tillträde till anmälda system innebär alltså att om en deltagare i ett sådant system ger betaltjänstleverantörer, som inte är deltagare i systemet, möjlighet att sända överföringsorder genom systemet, ska den deltagaren på objektiva, proportionella och icke-diskriminerande grunder ge samma möjlighet även till andra auktoriserade eller registrerade betaltjänstleverantörer. Reglerna får inte hindra tillträde i större utsträckning än som är nödvändigt för att skydda mot risker i verksamheten och för att skydda betalningssystemets finansiella och operativa stabilitet. Samma kriterier som ska beaktas enligt reglerna om tillträde till de betalningssystem som avses i 7 kap. 1–2 §§ (som alltså motsvarar regleringen i nuvarande artikel 35.1) bör således tillämpas för bedömningen av om möjligheten till tillträde ges på ett objektiva, proportionella och icke-diskriminerande sätt. De förarbetsuttalanden som avser dessa regler bör ge ledning i frågan om hur denna bedömning ska göras. Kriterierna är relativt allmänt hållna och det får ankomma på tillsynsmyndigheten och rättstillämpningen att i det enskilda fallet avgöra om möjligheten till tillträde ges enligt de krav som uppställs i betaltjänstlagen.

Frågan är vilka konsekvenser denna nya reglering kommer att få. Om en deltagare har gett betaltjänstleverantörer möjlighet att sända överföringsorder genom systemet kan ett flertal andra betaltjänstleverantörer komma att ställa krav på att på detta sätt få tillträde till systemet, vilket deltagaren i normalfallet inte bör kunna vägra. Detta kan leda till att deltagare ställer sig ovilliga att ge någon betaltjänstleverantör tillträde till systemet för att undvika förfrågningar från andra. Kravet kan alltså medföra att möjligheten för betaltjänstleverantörer att få använda systemet faktiskt minskar.

Direkta deltagare kan också komma att bli än mindre benägna att agera ombud om de inte kan välja bort ett företag på grund av dess status. En direkt deltagare kan till exempel vara beredd att agera ombud för andra banker men inte för betalningsinstitut (eller tvärtom) och risken att behöva erbjuda betalningsinstitut ombudstjänster kan innebära att den direkta deltagaren anser att den måste vägra också banker ombudstjänster. Det framstår emellertid som

svårt ur ett konkurrensperspektiv att motivera en reglering som tillåter att skillnad görs beroende på institutets status.

Det finns också en risk för att en eller ett fåtal direkta deltagare specialiserar sig på att agera ombud åt andra betaltjänstleverantörer och därmed skapar stora koncentrationsrisker.

För att underlätta för betaltjänstleverantörer som inte är direkta deltagare i anmälda system att få tillgång till dessa system skulle en lösning kunna vara att de får direkt tillträde till systemen ifråga. Finalitydirektivet medger dock inte att utvidga kretsen av direkta deltagare i anmälda betalningssystem till att även omfatta betalningsinstitut eller registrerade betaltjänstleverantörer (jfr artikel 2 b i direktivet). För värdepapperssystem är däremot en sådan utvidgning möjlig.

Om den direkta deltagaren gör bedömningen att en betaltjänstleverantörs tillträde till systemet skulle äventyra systemets finansiella och operativa stabilitet kan detta vara skäl för ett avslagsbeslut. En förutsättning för detta är dock att bedömningen vilar på tillträdesregler som är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella, vilket följer av 7 kap. 1–2 §§ betaltjänstlagen och artikel 35.1.

Slutligen bör det i betaltjänstlagen, i konsekvens med direktivets bestämmelse i tredje stycket i artikel 35.2, framgå att deltagaren i det anmälda systemet ska ge den betaltjänstleverantör som begär tillträde till systemet en fullständig motivering till ett eventuellt avslag på en sådan begäran.

Nästa fråga är vad det innebär att artikel 35.2 b) fått en någon annorlunda lydelse i förhållande till motsvarande bestämmelse i det första betaltjänstdirektivet samt att artikel 28.2 c) i det direktivet har utgått. Enligt artikel 35.2 b) gäller inte tillträdesreglerna för betalningssystem som uteslutande består av betaltjänstleverantörer i samma grupp.

Artikel 35.2 b) får anses ha samma innebörd som den tidigare artikeln 28.2 b), även om lydelsen är förändrad. Sålunda avser båda artiklarna system som består av betaltjänstleverantörer i samma grupp. Som framgår av de ovan angivna förarbetsuttalandena är sådana system inte att se som generella betalningssystem och de faller därför inte in under den definition av betalningssystem som anges i betaltjänstlagen. Detta innebär att dessa betalningssystem är undantagna från kravet på icke-diskriminerande tillträdesregler utan att detta uttryckligen behöver anges i lagen. Utredningen finner inte skäl

att göra någon annan bedömning nu, varför det andra betaltjänstdirektivet inte kräver någon ändring av betaltjänstlagen i denna del.

Den tidigare artikeln 28.2 c) reglerade bl.a. undantag för betalningssystem där en enda betaltjänstleverantör är ensam ansvarig för systemets ledning och kan verka som både betalarens och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, som t.ex. i trepartsbetalningsordningar. Denna artikel har inte någon motsvarighet i det andra betaltjänstdirektivet, vilket skulle kunna tala för att dessa betalningssystem inte längre är undantagna från tillträdesreglerna i artikel 35.1. Enligt skäl 52 till det andra betaltjänstdirektivet bör emellertid bestämmelserna om tillträde till betalningssystem inte tillämpas på system som drivs av en enda betaltjänstleverantör, och som exempel på sådana system ges trepartsbetalningsordningar. I ljuset av detta uttalande bör artikel 35.2 b) tolkas på så sätt att den undantar även de system som avsågs med den tidigare artikeln 28.2 c). Undantaget för de system som tidigare omfattades av det första betaltjänstdirektivets artikel 28.2 c) ryms alltså i lydelsen av nuvarande artikel 35.2 b). Eftersom de betalningssystem som kan avses med detta undantag ofta inte är sådana generella betalsystem som omfattas av betaltjänstlagens reglering är de redan av det skälet undantagna från kravet på icke-diskriminerande tillträdesregler. Som anförts i förarbetena till betaltjänstlagen behövs det dock ett uttryckligt undantag för dessa system i betaltjänstlagen, då det kan förekomma att de är generella system som omfattas av lagens definition av betalningssystem.

Sammanfattningsvis bör lydelsen av artikel 35.2 b) anses omfatta även den tidigare artikeln 28.2 c), vilken har genomförts i svensk lagstiftning genom 7 kap. 3 § betaltjänstlagen. Någon ändring av betaltjänstlagens regler i detta avseende krävs alltså inte.

Det är Finansinspektionen som utövar tillsyn över att betalningssystemens tillträdesregler uppfyller kraven i betaltjänstlagen. Finansinspektionen ska enligt betaltjänstlagen samråda med Konkurrensverket innan en tillsynsåtgärd eller ett ingripande vidtas mot den som överträder bestämmelserna. Samma regler om tillsyn bör gälla för tillsynen över betaltjänstleverantörers möjlighet till tillträde till anmälda system enligt finalitydirektivet.

8.2 Tillträde till betalkonton hos kreditinstitut

8.2.1 Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet

Enligt artikel 36, som är ny i förhållande till det första betaltjänstdirektivet, ska betalningsinstitut ha rätt till tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster på objektiva, icke-diskriminerande och proportionella grunder. Bestämmelsen avser alltså enligt dess lydelse endast betalningsinstitut och inte registrerade betaltjänstleverantörer. Tillgången till betalkontotjänster ska enligt bestämmelsen vara tillräckligt omfattande för att betalningsinstitutet ska kunna tillhandahålla betaltjänster på ett obehindrat och effektivt sätt. Enligt artikelns andra stycke ska kreditinstitutet ge den behöriga myndigheten en fullständig motivering till ett eventuellt avslag på en begäran om tillgång till dess betalkontotjänster.

I skäl 39 till direktivet uttalas att när betaltjänstleverantörer tillhandahåller en eller flera av de betaltjänster som omfattas av det andra betaltjänstdirektivet de alltid bör ha betalkonton som uteslutande används för betalningstransaktioner. För att göra det möjligt för betaltjänstleverantörerna att tillhandahålla sina tjänster måste de kunna öppna och inneha konton i kreditinstitut. Tillträde till sådana konton bör enligt skälet ges på ett sätt som inte är diskriminerande och som ska stå i proportion till det berättigade syfte som det beviljats för. Tillträdet kan vara av grundläggande karaktär, men det bör alltid vara tillräckligt omfattande för att betalningsinstitutet ska kunna tillhandahålla sina tjänster på ett obehindrat och effektivt sätt.

Av artikel 22.1 följer att tillsynen även ska omfatta betalningsinstitutens rätt att få tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster.

8.2.2 Överväganden och förslag

Förslag: Betalningsinstitut ska ha rätt att få tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster på objektiva, icke-diskriminerande och proportionella grunder i den omfattning som krävs för att de effektivt och obehindrat ska kunna tillhandahålla betaltjänster. Om ett kreditinstitut avslår en begäran om tillgång till betalkontotjänster ska institutet lämna Finansinspektionen en motivering till avslaget.

Finansinspektionen ska i samråd med Konkurrensverket utöva tillsyn över betalningsinstitutens tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster.

För att säkerställa att betalningsinstitut kan tillhandahålla sina tjänster på det sätt som direktivet anger bör en bestämmelse som ger dem rätt till tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster på objektiva, icke-diskriminerande och proportionella grunder införas i betaltjänstlagen. I likhet med vad som gäller för tillträde till betalningssystem är direktivets bedömningsgrunder allmänt hållna. Det finns inte heller några kriterier i artikeln om vad dessa grunder närmare innebär och hur de ska tillämpas. Det kan dock sägas att de regler som kreditinstituten ställer upp för att få tillgång till deras betalkontotjänster inte får diskriminera betalningsinstitut. Det får alltså inte förekomma strängare krav på dessa aktörer för att få öppna konton än för andra företag. Betalningsinstitut får inte heller vägras tillgång till betalkontotjänster på andra grunder än vad som skulle gälla för andra näringsidkare som behöver öppna ett betalkonto för att kunna driva sin verksamhet. Det kan emellertid inte anses diskriminerande att kreditinstitut kräver att betalningsinstitutet ska ha de tillstånd som följer av lag för att få bedriva verksamhet som betalningsinstitut. Detsamma torde vara fallet med krav på att betalningsinstitutet ska följa övrig lagstiftning på det finansiella området, som t.ex. lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Om kreditinstitutet i det enskilda fallet bedömer att det finns en risk för att ett betalningsinstituts betaltjänster skulle kunna främja t.ex. penningtvätt kan en sådan misstanke således vara tillräcklig för att avslå en begäran om tillträde till betalkonto. Det ligger dock i sakens natur att en sådan misstanke bör vara välgrundad för att ett

avslag ska anses berättigat. Det kan noteras att kreditinstitutet i vissa fall är ålagd ett meddelarförbud enligt 3 kap. 4 § lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, dvs. att miss-tankar om penningtvätt inte får röjas. Ett sådant meddelarförbud avser dock granskade transaktioner, och således inte presumtiva kunders verksamhet. De allmänt hållna tillträdeskraven medför att det blir en fråga för tillsynsmyndigheten och ytterst för rättstillämpningen att avgöra om ett kreditinstituts regler för tillträde till dess betalkontotjänster begränsar betalningsinstitutens tillträde på ett sätt som strider mot den föreslagna regleringen.

Tillsynen över kreditinstitutens tillträdesregler och bedömningen om de uppfyller kraven i betaltjänstslagen bör ankomma på Finansinspektionen. På samma sätt som när det gäller reglerna om tillsynen över tillträde till betalningssystem bör Konkurrensverket få möjlighet att lämna synpunkter på de åtgärder som Finansinspektionen avser att vidta. De fall där Finansinspektionen bör samråda med Konkurrensverket om det är påkallat att vidta åtgärder rör t.ex. om en viss modell för prissättning uppfyller lagens krav på objektivitet, icke-diskriminering och proportionalitet. De närmare formerna för samrådet bör däremot, i likhet med vad som gäller för tillsynen över reglerna om tillträde till betalningssystem, inte regleras i lagen utan i tillämpliga förordningar.

9 Avgifter för betaltjänster

9.1 Den nuvarande regleringen

Bestämmelser om avgifter för betaltjänster finns i 5 kap. 1 § betaltjänstlagen. Bestämmelserna bygger på regleringen i det första betaltjänstdirektivet (artikel 52).

I 5 kap. 1 § första stycket finns en huvudregel om att en betaltjänstleverantör inte får ta ut någon avgift av en betaltjänstanvändare för att fullgöra sin informationsskyldighet eller för skydds- och korrigeringsåtgärder som ska göras enligt kapitlet. Undantag gäller för de fall som anges i 10, 15 och 23 §§.

Den första av dessa paragrafer handlar om vägran att utföra en betalningsorder. Betaltjänstleverantören får ta ut en avgift för den underrättelse till betaltjänstanvändaren som ska göras i sådana fall, förutsatt att det fanns skäligen grund för vägran och rätten att ta ut en avgift följer av ett ramavtal med betaltjänstanvändaren.

Den situation som avses i 15 § är när en betalningsorder återkallas efter det att tiden för en sådan återkallelse enligt lagen gått ut. Då får betalningsordern återkallas endast om det har avtalats mellan betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören samt, i vissa situationer, om även betalningsmottagaren godkänner återkallelsen. Förutsatt att det följer av ramavtalet med betaltjänstanvändaren får betaltjänstleverantören då ta ut en avgift för den sena återkallelsen.

Slutligen får en betaltjänstleverantör enligt 23 § ta ut avgifter för sina åtgärder för att få tillbaka medel efter en betalningstransaktion som utförts bristfälligt om det beror på att betaltjänstanvändaren angett en felaktig unik identifikationskod. Även i detta fall är det en förutsättning att ramavtalet med betaltjänstanvändaren medger avgiftsuttaget.

När avgifter får tas ut enligt någon av dessa bestämmelser ska de vara skäliga och motsvara betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

Av 5 kap. 1 § andra stycket framgår att vid betalningstransaktioner som inte innebär valutaväxling ska betalaren och betalningsmottagaren betala de avgifter som deras respektive betaltjänstleverantör tar ut. Motsatsvis innebär detta att den regeln inte gäller för betalningstransaktioner som medför valutaväxling. Vid sådana transaktioner kan parterna i stället avtala om avgiftsfördelningen.

Enligt 5 kap. 1 § tredje och fjärde styckena får betaltjänstleverantören inte hindra en betalningsmottagare från att erbjuda betalaren en rabatt om han eller hon använder ett visst betalningsinstrument. Betalningsmottagaren får däremot inte ta ut någon avgift av betalaren vid användning av ett visst betalningsinstrument.

9.2 Tillämpliga avgifter enligt det andra betaltjänstdirektivet

Bestämmelserna om tillämpliga avgifter finns i artikel 62 i det andra betaltjänstdirektivet. De har i stort sett samma innehåll som motsvarande bestämmelser i det första betaltjänstdirektivet (artikel 52), som alltså har genomförts genom 5 kap. 1 § betaltjänstlagen. I artikel 62.1 finns huvudregeln att betaltjänstleverantören inte får ta ut någon avgift av betaltjänstanvändaren för fullgörandet av sin informationskyldighet eller för korrigeringsåtgärder och förebyggande åtgärder. Undantag gäller på samma sätt som tidigare för de situationer som anges i artikeln, allt under förutsättning att ramavtalet medger ett avgiftsuttag. Avgifterna ska vara rimliga och stå i proportion till betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

En bestämmelse om avgiftens storlek har tillkommit i fråga om avgifter som en betalningsmottagare kan ta ut för att styra betalaren i riktning mot användning av ett visst betalningsinstrument. Enligt artikel 62.3 får avgiften inte överskrida betalningsmottagarens direkta kostnader för att använda ett visst betalningsinstrument.

I artikel 62.4 har också den bestämmelsen tillkommit om att medlemsstaterna under alla omständigheter ska se till att betalningsmottagaren inte tar ut avgifter för användning av sådana kort som omfattas av taknivåerna för förmedlingsavgifter vid kortbetalningar

enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Detsamma gäller enligt artikeln för betalnings- och autogireringstransaktioner enligt SEPA-förordningen¹.

Medlemsstaterna får enligt artikel 64.5, precis som enligt det första betaltjänstdirektivet, förbjuda eller begränsa betalningsmottagarens rätt att ta ut avgifter med beaktande av behovet av att stimulera konkurrensen och främja användningen av effektiva betalningsinstrument.

9.3 Överväganden

Utredningens bedömning: Förbudet enligt 5 kap. 1 § fjärde stycket betaltjänstlagen för betalningsmottagare att ta ut en avgift av betalaren vid användning av ett visst betalningsinstrument ska bestå.

Bestämmelserna i det första betaltjänstdirektivet har genomförts i 5 kap. 1 § betaltjänstlagen. Bestämmelserna om tillämpliga avgifter i det andra betaltjänstdirektivet har i huvudsak samma innehåll som i det första direktivet och det saknas i de flesta fall anledning att göra någon annan bedömning av hur reglerna ska genomföras än den som gjorts tidigare. Ett undantag är dock frågan om det ska vara möjligt att förbjuda eller begränsa rätten att ta ut avgifter från betalare som använder ett visst betalningsinstrument. I denna del kan det finnas anledning till några nya överväganden.

Förbudet i 5 kap. 1 § är i och för sig tillämplig på användningen av varje elektroniskt betalningsinstrument, vilket enligt 1 kap. 4 § 6 kan vara ett kontokort eller något annat personligt instrument eller en personlig rutin som används för att initiera en betalningsorder. I praktiken är det främst avgifter för kortbetalningar som aktualiseras.

När en kortbetalning genomförs tar kortutgivaren ut en förmedlingsavgift från kortinlösaren. Inlösaren tar i sin tur ut en service-

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009.

avgift från betalningsmottagaren². En möjlighet att införa förbud mot att vidaredebitera kunderna sådana serviceavgifter, s.k. surcharging, fanns även i det första betaltjänstdirektivet. Finansinspektionen, som hade fått regeringens uppdrag att biträda Finansdepartementet med att utreda hur det direktivet skulle genomföras, konstaterade att frågan om den enskilde handlarens rätt att ta ut extra avgifter vid ett kortköp hanterades olika inom kortregelverken. Finansinspektionen ansåg att frågan krävde ytterligare utredning som inte rymdes inom dess uppdrag och avstod därför från att lämna något förslag eller ställningstagande.

Vid remissbehandlingen framhöll Sveriges Riksbank och Konkurrensverket att tilläggsavgifter fullgör en viktig funktion genom att synliggöra de kostnader som olika betalningsformer innebär för betalningsmottagarna. Ett förbud mot tilläggsavgifter medför att betalningsmottagarnas kostnader i stället vältras över på kundkollektivet.

Regeringen konstaterade att om tilläggsavgifter blev möjliga vid köp med kontokort men inte vid kontant betalning skulle det kunna få till följd att en betalare föredrar att använda kontanter, särskilt om tilläggsavgiften är hög. Det gör kontant betalning till en mer attraktiv betalningsform, och kan i förlängningen leda till en högre grad av kontantanvändning i samhället. Regeringen gjorde bedömningen att det var angeläget att kontantanvändningen i samhället minskade. Det noterades att de möjliga positiva effekterna av ett förbud mot tilläggsavgifter visserligen skulle kunna komma att motverkas genom att handlare vägrar att acceptera kortbetalningar på lägre belopp. Det ansågs dock vara mer sannolikt att ett förbud mot tilläggsavgifter skulle leda till att kontanter användes i mindre utsträckning. Slutsatsen var att ett förbud mot tilläggsavgifter skapade tydligare regler och incitament för minskad kontantanvändning. Ett förbud mot tilläggsavgifter infördes därför genom bestämmelsen i 5 kap. 1 § fjärde stycket betaltjänstlagen.³

Det andra betaltjänstdirektivet innehåller till skillnad från det första en bestämmelse (artikel 62.4) om att betalningsmottagaren inte under några omständigheter får ta ut avgifter av betalaren för kort

² Hur förmedlingsavgifterna fungerar och vilka begränsningar av förmedlingsavgifternas storlek som finns har beskrivits i utredningens delrapport Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar (dnr Fi2015/03943/B), bilaga 4 till betänkandet.

³ Prop. 2009/10:220 s. 203 f.

som omfattas av taknivåerna för förmedlingsavgifter enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Genom den förordningen har taknivåer införts för de avgifter som får tas ut för betalningar med konsumenters debet- och kreditkort. Taknivåerna gäller dock bara vid betalningar med kort som har utfärdats av s.k. fyrpartsbetalningsordningar, t.ex. VISA eller MasterCard. Det innebär att medlemsstaternas möjligheter att införa nationella förbud mot avgifter numera bara omfattar andra betalningsinstrument än dessa. Till dessa andra betalningsinstrument hör bl.a. företagskort och kontokort som har utfärdats av s.k. trepartsbetalningsordningar, som American Express och Diners Club.

Samtidigt som det andra betaltjänstdirektivet förbjuder tilläggsavgifter för merparten av konsumenternas kortbetalningar får betaltjänstleverantörerna enligt artikel 62.3 inte hindra betalningsmottagaren att ta ut en avgift av betalaren för ett visst betalningsinstrument. De får inte heller hindra betalningsmottagaren från att erbjuda en rabatt eller på annat sätt styra betalaren mot ett visst betalningsinstrument. Kortnätverken är dock inte betaltjänstleverantörer enligt direktivet. Artikel 62.3 hindrar därför inte kortnätverken från att ha regler som förbjuder avgifter. Kortregelverken för fyrpartssystem omfattar i direkt mening endast deltagarna i kortnätverken, dvs. utgivare och inlösare. Kortnätverken har inte något direkt avtalsförhållande med vare sig kortinnehavare (betalare) eller butiker (betalningsmottagare). Utgivare och inlösare förväntas applicera och införliva kortnätverkens regler i tillämplig mån i sina avtalsvillkor med respektive kund. Kortnätverkens förbud mot tilläggsavgifter kan bara genomdrivas genom att inlösaren skriver in i avtalen med sina kunder, dvs. butikerna, att sådana tilläggsavgifter inte får förekomma. Om en inlösare har en kund som bryter mot denna regel, är det alltså inlösaren som brutit mot regelverket i förhållande till kortnätverket. Ett förbud mot tilläggsavgifter i avtalsvillkoren utgör alltså en slags reservlösning i den mån nationell lagstiftning saknas på området.

Kortnätverken kan också införa regler om att betalningsmottagaren inte får vägra en kund att betala med kort ens om det handlar om små belopp. Sådana bestämmelser finns i regelverken för VISA och MasterCard.

I MasterCard:s regler framgår det klart att både avgifter, rabatter och minimibelopp är förbjudna, och detsamma gäller för VISA:s regelverk.⁴

I fråga om konsumenternas vanligaste debet- och kreditkort är det alltså inte bara förbjudet att ta ut tilläggsavgifter från betalaren. Trots att det lagligt sett är möjligt är det genom kortregelverken i praktiken också förbjudet att ha minimiavgifter för att acceptera kortbetalning samt att erbjuda rabatter vid användning av ett visst kort. Något hinder mot att erbjuda rabatter vid betalning med kontanter finns dock inte.

Ett tungt vägande skäl för att tillåta tilläggsavgifter är att det blir möjligt för betalningsmottagaren att påvisa för betalaren, som i många fall är en konsument, vilka kostnader som följer med olika former av betalningslösningar. Ett förbud mot tilläggsavgifter medför ju att dessa kostnader inte blir synliga för den enskilde betalaren utan i stället får bäras av kundkollektivet. Möjligheten att ta ut avgifter skulle också kunna finansiera utvecklingen av nya betalningssätt, medan ett förbud skulle kunna medföra att utvecklingen av nya betaltjänster blir lidande.

De skäl för ett generellt förbud mot tilläggsavgifter som återopades i förarbetena till betaltjänstlagen har enligt utredningens mening mindre betydelse med det andra betaltjänstdirektivets reglering. Om tilläggsavgifter utgår vid kortbetalning, men inte vid kontant betalning, är det visserligen möjligt att betalaren kommer att föredra den senare betalformen. Eftersom tilläggsavgifter är förbjudna vid användningen av de vanligaste betalningsinstrumenten torde emellertid effekten på kontanthantering i samhället bli försumbar.

Om tilläggsavgifter skulle tillåtas endast för mindre vanliga betalningsinstrument, som t.ex. kontokort utfärdade av trepartsbetalningsordningar, företagskort eller mobila betalningar skulle det te sig oklart för betalaren i vilka fall avgift får tas ut. Vidare kommer betalaren sannolikt att föredra betalningsinstrument för vilka tilläggsavgifter inte är tillåtna, vilket kan leda till att vissa betalningsinstrument väljs bort. Det kan medföra en negativ inverkan på konkurrensen mellan olika betalningsinstrument.

⁴ MasterCard Rules, 7 dec 2011, 5.11.2 och 5.11.3 respektive Visa Europe Operating Regulations – Public, 15 november 2015, 6.2.A.

Sammanfattningsvis anser utredningen att det inte finns skäl att göra någon annan bedömning i frågan om förbud mot tilläggsavgifter än vad som gjordes vid genomförandet av det första betaltjänstdirektivet. Förbudet enligt 5 kap. 1 § fjärde stycket betaltjänstlagen för betalningsmottagaren att ta ut avgift av betalaren vid användning av ett visst betalningsinstrument bör därför bestå.

10 Operativa risker, säkerhetsrisker och autentisering

10.1 Inledning

Det andra betaltjänstdirektivet innehåller flera nya bestämmelser som reglerar frågor om säkerhet och hantering av risker i samband med betaltjänstleverantörers kommunikation med betaltjänstanvändare, t.ex. i fråga om en betalningstransaktion. Dessa bestämmelser motiveras i skälen enligt följande.

Säkerhetsrisker relaterade till elektroniska betalningar har ökat under de senaste åren, vilket dels beror på att sådana betalningar har blivit mer tekniskt komplicerade samtidigt som de har blivit vanligare, dels på att nya slag av betaltjänster har uppkommit. Betaltjänsterna är viktiga för vitala ekonomiska och samhällsliga verksamheters funktion. Att tjänsterna är säkra är en grundläggande förutsättning för en välfungerande marknad för sådana tjänster. Användarna bör därför skyddas väl mot säkerhetsrisker (skäl 7).

Det är betaltjänstleverantören som är ansvarig för säkerhetsåtgärderna och dessa måste stå i proportion till de berörda säkerhetsriskerna. Leverantören bör inrätta ett förfarande för att minska riskerna och hantera incidenter effektivt. Det bör också inrättas ett system med regelbunden rapportering för att säkerställa att varje leverantör regelbundet förser de behöriga myndigheterna med en uppdaterad bedömning av säkerhetsriskerna och av de åtgärder som den har vidtagit för att hantera dessa risker. För att minimera skador för användarna, andra betaltjänstleverantörer eller betalningssystemen, är det viktigt att leverantören är skyldig att utan onödigt dröjsmål rapportera allvarliga säkerhetsincidenter till de behöriga myndigheterna. Eba bör ha en samordnande roll i detta sammanhang (skäl 91).

Säkerhet vid elektroniska betalningar är grundläggande för att skydda användarna och för utvecklingen av en sund e-handel. Alla

betaltjänster som tillhandahålls elektroniskt bör genomföras med hjälp av teknik som kan garantera säker autentisering av användaren och minimera risken för bedrägeri. Det verkar inte finnas behov av att säkerställa samma skydd för betalningstransaktioner som genomförs eller initieras på annat sätt än via elektroniska plattformar eller elektronisk utrustning, som t.ex. pappersbaserade betalningstransaktioner, postorder eller beställningar per telefon. Direktivets regler om säker kundautentisering riktar in sig just på betaltjänster som tillhandahålls elektroniskt (skäl 95).

Regleringen i artiklarna 95–98 gäller alla slag av betaltjänstleverantörer, dvs. även leverantörer av betalningsiniteringstjänster och kontoinformationstjänster (se t.ex. artikel 33.2).

10.2 Hantering av operativa risker och säkerhetsrisker

10.2.1 Det andra betaltjänstdirektivets reglering

Enligt artikel 95.1 ska betaltjänstleverantörer inrätta lämpliga begränsningsåtgärder och kontrollmekanismer för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker som har anknytning till de betaltjänster som de levererar. De ska fastställa och upprätthålla effektiva incidenthanteringsförfaranden, bl.a. för upptäckt och klassificering av allvarliga operativa incidenter och säkerhetsincidenter.

Direktivet definierar inte begreppen operativ risk eller säkerhetsrisk. I artikel 4.1 (52) i tillsynsförordningen¹ definieras emellertid operativ risk som ”risken för förluster till följd av ej ändamålsenliga eller fallerade processer, människor, system eller yttre händelser, inbegripet legala risker”. Någon motsvarande definition av begreppet säkerhetsrisk finns inte i förordningen. Säkerhetsrisker skulle dock t.ex. kunna vara brister i ett företags IT-verksamhet eller liknande. Till viss del torde begreppen säkerhetsrisk och operativ risk överlappa varandra.

Av artikel 95.2 följer att en betaltjänstleverantör årligen eller med kortare intervall ska lämna en uppdaterad och övergripande bedömning av operativa risker och säkerhetsrisker som är förknippade med

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

de betaltjänster som den tillhandahåller. Bedömningen ska också avse lämpligheten av begränsningsåtgärder och kontrollmekanismer som har genomförts för att hantera riskerna.

Enligt artikel 95.3–95.5 ska Eba senast den 13 juli 2017 i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 utfärda riktlinjer för inrättande, genomförande och övervakning av säkerhetsåtgärderna, inklusive certifieringsförfaranden om det är motiverat. Eba ska också, i förekommande fall på begäran av kommissionen, utarbeta förslag till tekniska standarder för kriterier och villkor för inrättande och övervakning av säkerhetsåtgärderna.

10.2.2 Överväganden och förslag

Förslag: Det ska anges i betaltjänstlagen att en betaltjänstleverantör är skyldig att inrätta system med lämpliga åtgärder och kontrollmekanismer för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker. Inom ramen för ett sådant system ska det finnas rutiner för hur allvarliga incidenter ska upptäckas och klassificeras. Betaltjänstleverantören ska också vara skyldig att rapportera till Finansinspektionen om operativa risker och säkerhetsrisker som är förknippade med de betaltjänster som den tillhandahåller och vilka åtgärder som vidtagits för att hantera dessa risker. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska bemyndigas att meddela föreskrifter bl.a. om hur system för upptäckt av de nämnda riskerna bör utformas.

Som framgår av de uttalanden som gjorts i skälen till det andra betaltjänstdirektivet är det av vikt att betaltjänstleverantörerna inrättar system för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker med anknytning till de betaltjänster de tillhandahåller. På så sätt kan bedrägerier och andra former av missbruk identifieras och minimeras och i förlängningen skyddet för konsumenter och andra betaltjänstanvändare förstärkas. För att genomföra artikel 95.1 i direktivet bör det i betaltjänstlagen införas bestämmelser om att betaltjänstleverantörer ska inrätta system med lämpliga åtgärder och kontrollmekanismer för att hantera dessa risker. Det bör framgå av lagen att leverantörerna inom ramen för ett sådant system ska ha rutiner för hur allvarliga incidenter ska upptäckas och klassificeras.

Betaltjänstleverantörerna bör också åläggas en skyldighet att rapportera till Finansinspektionen vilka operativa risker och säkerhetsrisker som är förknippade med de betaltjänster som de tillhandahåller och vilka åtgärder som vidtagits för att hantera dessa risker.

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av operativa risker (FFFS 2014:4) gäller för bl.a. bankaktiebolag, sparbanker och värdepappersbolag och innehåller bestämmelser om hur dessa företag ska hantera operativa risker i sin verksamhet. För dessa företag gäller också Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om informationssäkerhet, IT-verksamhet och insättnings-system (FFFS 2015:5). Föreskrifterna är meddelade med stöd av 5 kap. 2 § 4 förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse samt 6 kap. 1 § 9–13 och 29 (2007:572) förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden.

Flera av de företag som berörs av dessa föreskrifter tillhandahåller betaltjänster och är således betaltjänstleverantörer enligt betaltjänstlagen. Samtliga betaltjänstleverantörer omfattas dock inte av föreskrifterna eftersom dessa inte gäller för betalningsinstitut eller registrerade betaltjänstleverantörer. Det framstår därför som lämpligt att Finansinspektionen också meddelar föreskrifter om hur betaltjänstleverantörernas system för upptäckt av säkerhetsrisker och operativa risker bör utformas och vilka säkerhetsåtgärder som systemet ska innefatta.

Finansinspektionen bör också kunna meddela föreskrifter om utformningen av betaltjänstleverantörernas rapporteringsskyldighet i fråga om operativa risker och säkerhetsrisker i deras verksamheter samt med vilka tidsintervall och i vilken form rapportering ska göras. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bör alltså bemyndigas att meddela föreskrifter på detta område. I detta sammanhang bör det noteras att föreskrifterna inte kan gå utöver de riktlinjer som Eba ska utarbeta på området. Om kommissionen finner att Eba ska utarbeta tekniska standarder enligt artikel 95.4 bör dessa ersätta de av Finansinspektionen meddelade föreskrifterna.

Utredningen återkommer i det följande till frågan om vad som utgör en allvarlig incident.

10.3 Incidentrapportering

10.3.1 Det andra betaltjänstdirektivets reglering

Av artikel 96.1 följer att betaltjänstleverantörer vid allvarliga operativa eller säkerhetsincidenter utan onödigt dröjsmål ska underrätta den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten. Om incidenten påverkar eller kan påverka betaltjänstanvändarnas ekonomiska intressen ska leverantören dessutom utan onödigt dröjsmål informera användarna om incidenten och om alla tillgängliga åtgärder som de kan vidta för att begränsa dess negativa effekter.

Enligt artikel 96.2 ska den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten, efter att ha mottagit en underrättelse som avses i artikel 96.1, utan onödigt dröjsmål låta Eba och ECB ta del av relevanta uppgifter om incidenten. Myndigheten ska också, efter att ha gjort en bedömning av incidentens relevans för andra berörda myndigheter i den medlemsstaten, informera dem om incidenten.

Av bestämmelsens andra stycke följer att Eba och ECB i samråd med den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska göra motsvarande bedömning för andra unionsmyndigheter och nationella myndigheter och även informera dem i enlighet med detta.

Enligt artiklarna 96.3–96.5 ska Eba senast den 13 januari 2018 bl.a. utfärda riktlinjer för betaltjänstleverantörer och för behöriga myndigheter om hur allvarliga incidenter ska klassificeras respektive kriterier för att bedöma incidenters relevans.

Slutligen följer det av artikel 96.6 att betaltjänstleverantörerna åtminstone en gång per år ska förse de behöriga myndigheterna med statistiska uppgifter om bedrägerier i samband med olika betalningsmedel. De behöriga myndigheterna ska i sin tur tillhandahålla Eba och ECB sådana uppgifter i aggregerad form.

10.3.2 Överväganden och förslag

Förslag: En betaltjänstleverantör ska vara skyldig att utan onödigt dröjsmål underrätta Finansinspektionen om en allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident. Finansinspektionen ska vara skyldig att utan onödigt dröjsmål låta Eba och ECB ta del av relevanta uppgifter om incidenten. Om incidenten påverkar eller kan påverka betaltjänstanvändares ekonomiska intressen ska betal-

tjänstleverantörerna också underrätta sina användare om händelsen och vidta de åtgärder som krävs för att begränsa den skada som kan uppkomma till följd av incidenten. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska bemyndigas att meddela föreskrifter med riktlinjer om i vilka situationer som rapportering ska ske och om hur olika incidenter ska bedömas och klassificeras.

Betaltjänstleverantörer ska vara skyldiga att tillhandahålla Finansinspektionen statistiska uppgifter om bedrägerier som har genomförts i samband med användningen av olika betaltjänster. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör bemyndigas att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas till myndigheten i detta avseende.

För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets regler om incidentrapportering bör det av betaltjänstlagen framgå att betaltjänstleverantörer utan onödigt dröjsmål ska underrätta Finansinspektionen om allvarliga operativ incidenter och säkerhetsincidenter. Det bör också framgå att, om incidenten påverkar eller kan påverka betaltjänstanvändares ekonomiska intressen, leverantören ska underrätta även dessa om händelsen och vidta de åtgärder som krävs för att begränsa den skada som kan uppkomma till följd av incidenten.

Frågan är vad som ska anses vara en sådan allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident som kräver att betaltjänstleverantören agerar. Artikel 96 ger ingen ledning i denna fråga. Det bör ankomma på Finansinspektionen att, för tiden fram till dess riktlinjer från Eba föreligger, bestämma i vilka situationer rapportering ska göras samt hur olika incidenter ska bedömas och klassificeras. Finansinspektionen bör också kunna bestämma vilka kriterier som ska vara avgörande vid bedömningen av om en incident påverkar eller riskerar att påverka betaltjänstanvändares ekonomiska intressen. Ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela sådana föreskrifter bör därför införas i lagen.

Allmänt kan sägas att information till betaltjänstanvändarna om incidenter som kan påverka deras ekonomiska intressen ofta bör kunna ges via betaltjänstleverantörens hemsida eller via internetbanken för att snabbt nå så många användare som möjligt. Det kan emellertid övervägas om information i annan form, t.ex. genom utskick per post, bör göras i vissa fall för att säkerställa att samtliga

användare nås av informationen. Finansinspektionen bör i föreskrifter också kunna ange hur betaltjänstanvändarna ska informeras och bemyndigandet bör således avse om formen för användarinformation.

För att genomföra direktivets bestämmelse i artikel 96.2 bör det i betaltjänstlagen anges att Finansinspektionen, efter att ha mottagit en underrättelse om en allvarlig incident, utan onödigt dröjsmål ska lämna Eba och ECB relevant information om den inträffade händelsen.

Slutligen bör det i betaltjänstlagen införas en bestämmelse med innebörden att betaltjänstleverantörer är skyldiga att tillhandahålla Finansinspektionen statistiska uppgifter om bedrägerier som har skett i samband med användningen av olika betalningsmedel. Det är oklart vad som avses med termen *betalningsmedel* (eng. *means of payment*). Denna term innefattar även kontanter, som är undantaget från direktivets bestämmelser. En lämpligare formulering torde vara att betaltjänstleverantörerna ska lämna uppgifter om bedrägerier i samband med användning av olika betaltjänster.

Det framgår inte heller av direktivet vad som här avses med uttrycket *bedrägerier*. Det är sålunda oklart om rapporteringsskyldigheten omfattar endast konstaterade fall av bedrägerier eller om den också ska omfatta anmälda bedrägerier. Finansinspektionen bör få ange i vilka situationer rapportering ska göras samt hur och med vilket intervall uppgifterna ska lämnas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör således bemyndigas att meddela föreskrifter med detta innehåll.

Riksbanken samlar med stöd av lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) in en mängd uppgifter och har i dag i praktiken ansvar för ett flertal statistikområden. Det gäller dels den svenska betalningsbalansstatistiken, dels ett antal olika områden inom finansiell statistik, som t.ex. statistik över bankernas balansräkningar. Inom ramen för sitt uppdrag att främja ett säkert och effektivt betalningsväsende samlar Riksbanken också in information och statistik från aktörer på betalningsmarknaden, vilken redovisas i olika publikationer.

Riksbankens rätt att inhämta information från aktörerna är enligt 6 kap. 9 § riksbankslagen begränsad till finansinstitut eller andra företag som står under Finansinspektionens tillsyn. Av första stycket i denna bestämmelse följer att ett finansinstitut eller annat företag

som står under tillsyn av Finansinspektionen efter anmodan av Riksbanken ska lämna de uppgifter som Riksbanken anser nödvändiga för att följa utvecklingen på valuta- och kreditmarknaderna samt övervaka betalningssystemets stabilitet. Även Riksbanken har alltså ett berättigat intresse av att ta del av information om bedrägerier som förekommer i samband med användning av betalningsinstrument. Därför bör också Riksbanken få del av information om bedrägerier i samband med användning av betalningsmedel. Det bör vara möjligt för Riksbanken att begära ut dessa uppgifter från den enskilde betaltjänstleverantören, eftersom denne står under Finansinspektionens tillsyn (till skillnad från sådana utländska betalningsinstitut, som behandlas i avsnitt 12.2.6, och för vilka Riksbanken föreslås bli utsedd till behörig myndighet för att kunna inhämta informations från dessa aktörer).

Om två olika myndigheter kan begära ut information från leverantörerna riskerar detta att öka den administrativa bördan för betaltjänstleverantörerna. Finansinspektionen och Riksbanken är enligt sina instruktioner skyldiga att samråda med och lämna uppgifter till varandra i viktigare frågor som har samband med betalningssystemets stabilitet eller berör Riksbankens ansvar för valuta- och kreditpolitiken och för betalningsväsendet, respektive Finansinspektionens tillsynsverksamhet (4 kap. 3 § lagen (om Sveriges riksbank och 7 § förordning (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen). Inom ramen för denna skyldighet är det önskvärt att Riksbanken och Finansinspektionen så långt det är möjligt samordnar sin informationsinsamling från betaltjänstleverantörerna för att minimera bördan för de uppgiftslämnande företagen. Myndigheterna bör således sträva efter att deras informationsinhämtning inte medför mer dubbelarbete för den enskilde betaltjänstleverantören än att denne i praktiken ska förse båda myndigheterna med samma information vid samma tidpunkt.

10.4 Autentisering

10.4.1 Det andra betaltjänstdirektivets reglering

Autentisering definieras i artikel 4.29 som ”ett förfarande genom vilket en betaltjänstleverantör kan kontrollera en betaltjänstanvändares identitet eller giltighet när det gäller användningen av ett specifikt

betalningsinstrument, inklusive användarens personliga behörighetsfunktioner”. Termen stark kundautentisering definieras i artikel 4.30 som ”en autentisering som grundas på användning av två eller flera element, kategoriserade som kunskap (något som bara användaren vet), innehav (något som bara användaren har) och unik egenskap (något som användaren är), som är fristående från varandra så att det faktum att någon har kommit över ett av elementen inte äventyrar de andra elementens tillförlitlighet, och som är utformad för att skydda autentiseringsuppgifternas sekretess” (om dessa definitioner, se avsnitt 4.3).

Artikel 97 handlar om grundläggande krav på betaltjänstleverantörens kundautentisering. Enligt 97.1 ska leverantören tillämpa stark kundautentisering² när betalaren a) loggar in på sitt konto online, b) initierar en elektronisk betalningstransaktion c) genomför någon åtgärd på distans som kan innebära en risk för betalningsbedrägeri eller annat missbruk.

Medlemsstaterna ska enligt 97.2 säkerställa att stark kundautentisering, som omfattar inlag som på ett dynamiskt sätt kopplar transaktionen till ett specifikt belopp och en specifik betalningsmottagare, tillämpas vid initiering av elektroniska betalningstransaktioner som avses i punkt 1 b) och utförs på distans. För att stärka skyddet för betaltjänster som tillhandahålls via internet eller på andra sätt på distans bör autentiseringen av transaktioner ske genom dynamiska koder, så att användarna alltid känner till beloppet och betalningsmottagaren för den transaktion som de auktoriserar (skäl 95). Uttrycket ”betalningstransaktioner på distans” avser transaktioner som initieras via internet eller genom en anordning som kan användas för distanskommunikation (se även artikel 4.6).

Enligt 97.3 ska medlemsstaterna sörja för att betaltjänstleverantörerna har tillräckliga säkerhetskrav för aktiviteter som avses i punkt 1 för att skydda konfidentialitet och integritet i fråga om betaltjänstanvändarnas personliga behörighetsfunktioner. I skäl 96 till direktivet anges att det krävs säker användning av personliga behörighetsfunktioner för att begränsa riskerna för nätfiske och andra bedrägerier. Användarna bör kunna förlita sig på att det

² I den svenska översättningen av direktivtexten används begreppet *sträng kundautentisering*. I den engelska originaltexten används dock begreppet *strong customer authentication*, vilket utredningen finner vara mer rättvisande. Här används följaktligen uttrycket *stark kundautentisering*.

vidtas åtgärder som skyddar konfidentialiteten och integriteten för deras personaliserade behörighetsfunktioner. Dessa åtgärder omfattar ofta krypteringssystem som bygger på betalarens personliga anordningar, inklusive kortläsare eller mobiltelefoner, eller som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören tillhandahåller betalaren via en annan kanal, t.ex. sms eller e-post.

Av 97.4 följer att bestämmelserna i 97.2 och 97.3 ska tillämpas också när betalningar initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster samt att 97.1 och 97.3 ska gälla också för fall där information begärs via en leverantör av kontoinformationstjänster.

Av 97.5 framgår slutligen att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska göra det möjligt för leverantörer av betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster att förlita sig på de autentiseringsförfaranden som den kontoförvaltande leverantören tillhandahåller betaltjänstanvändaren enligt 97.1 och 97.3 samt, när en leverantör av betalningsinitieringstjänster deltar, även i fråga om punkt 2.

Artikelns bestämmelser motiveras i skäl 30 enligt följande. De personaliserade behörighetsfunktioner som används för säker kundautentisering av betaltjänstanvändaren eller leverantören av betalningsinitieringstjänster utfärdas i normalfallet av den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. Leverantören av betalningsinitieringstjänster har inte nödvändigtvis något avtal med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. Oberoende av vilken affärsmodell leverantören av betalningsinitieringstjänster använder bör den kontoförvaltande betaltjänstleverantören göra det möjligt för denne att förlita sig på de autentiseringsförfaranden som den kontoförvaltande leverantören tillhandahåller för att initiera en specifik betalning för betalarens räkning.

Enligt artikel 98 ska Eba utarbeta förslag till tekniska standarder som riktar sig till betaltjänstleverantörer och som bl.a. innehåller kraven för den starka kundautentiseringen som avses i artikel 97.1 och 97.2 samt de krav som säkerhetsåtgärderna enligt artikel 97.3 måste uppfylla för skydda konfidentialitet och integritet för betaltjänstanvändarnas personaliserade behörighetsfunktioner.

Enligt artikeln ska förslaget också avse frågan när undantag kan göras från kravet på stark kundautentisering. Eba ska överlämna sitt förslag till kommissionen senast den 13 januari 2017.

Av artikel 115 följer att de säkerhetsåtgärder som avses i bl.a. artikel 97 ska tillämpas från och med 18 månader efter ikraftträdandet av de tekniska standarder som avses i artikel 98.

10.4.2 Överväganden och förslag

Förslag: Det ska föreskrivas i betaltjänstlagen att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska tillämpa stark kundautentisering när betalaren

- loggar in på sitt konto online,
- initierar en elektronisk betalningstransaktion, eller
- vidtar andra åtgärder på distans under förutsättning att åtgärderna kan innebära en risk för bedrägerier eller andra former av missbruk.

I fråga om elektroniska betalningstransaktioner som genomförs på distans ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören tillämpa en stark kundautentisering som innefattar inslag som på ett dynamiskt sätt kopplar transaktionen till ett specifikt belopp och en specifik betalningsmottagare. I tillämpliga fall ska stark kundautentisering också användas för betalningstransaktioner som initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster liksom för information som begärs via en leverantör av kontoinformationstjänster samt för betalningstransaktioner som initieras via betalningsmottagaren.

Det bör också föreskrivas att betaltjänstleverantörer ska vidta tillräckliga åtgärder för att skydda betaltjänstanvändarens personliga behörighetsfunktioners konfidentialitet och integritet.

Slutligen bör leverantörer av betalningsinitierings- eller kontoinformationstjänster, när de tillhandahåller sina tjänster, kunna använda de autentiseringsförfaranden som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören förser betaltjänstanvändaren med. Det behövs dock ingen uttrycklig bestämmelse med detta innehåll.

För att genomföra direktivets reglering i artikel 97 om tillämpning av stark kundautentisering bör motsvarande reglering införas i betaltjänstlagen. I lagen bör således föreskrivas att den kontoförvaltande

betaltjänstleverantören ska tillämpa stark kundautentisering när betalaren loggar in på sitt konto online, dvs. när betalaren får tillgång till sitt betalkonto via internet eller annat datasystem. Den starka kundautentiseringen ska också tillämpas när betalaren initierar en elektronisk betalningstransaktion. Det bör i lagen anges att vid elektroniska betalningstransaktioner som genomförs på distans ska betaltjänstleverantören tillämpa stark kundautentisering som innefattar inslag som på ett dynamiskt sätt kopplar transaktionen till ett specifikt belopp och en specifik betalningsmottagare. Det ska alltså klart framgå för betalaren vilket belopp som transaktionen avser och vem som är mottagare när betalaren initierar en betalningstransaktion via t.ex. sin internetbank.

Det bör också framgå av betaltjänstlagen att stark kundautentisering ska tillämpas även när betalaren vidtar andra åtgärder på distans under förutsättning att åtgärderna kan innebära en risk för bedrägerier eller andra former av missbruk. Sådana andra åtgärder kan vara att en betalare loggar in på sin internetbank för att exempelvis ändra uppgifter för autogireringar, t.ex. i fråga om fullmakts-havare eller utbetalningskonto.

Stark kundautentisering bör alltså i de nämnda fallen tillämpas av den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. I fråga om betalningstransaktioner som initieras via betalningsmottagaren ska dock motsvarande regler i tillämpliga delar gälla för dennes betaltjänstleverantör.

Det bör alltså anges i lagen att betaltjänstleverantören ska tillämpa stark kundautentisering i de fall som anges i artikel 97.1 a)–c) samt att sådan autentisering i fråga om elektroniska transaktioner även ska omfatta sådana inslag som på ett dynamiskt sätt kopplar transaktionen till ett specifikt belopp och en specifik mottagare.

Av artikel 97.4 framgår att reglerna om stark kundautentisering i artikel 97.1 och 97.2 i vissa avseenden är tillämpliga även för betalningstransaktioner som initieras via leverantörer av betalningsiniteringstjänster samt för information som begärs via leverantörer av kontoinformationstjänster.

Enligt bestämmelsen är artikel 97.2, som i sin tur hänvisar till artikel 97.1 b), tillämplig för betalningstransaktioner som initieras via leverantörer av betalningsiniteringstjänster, medan artikel 97.1 ska gälla för information som begärs via en leverantör av kontoinformationstjänster. För betalningstransaktioner som initieras via

en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska stark kundautentisering alltså tillämpas när sådana betalningstransaktioner genomförs elektroniskt och denna autentisering ska omfatta inslag som på ett dynamiskt sätt kopplar transaktionen till ett specifikt belopp och en specifik mottagare. För information som begärs via en leverantör av kontoinformationstjänster ska stark kundautentisering gälla för de situationer som anges i punkterna a) och c) i artikel 97.1. Av naturliga skäl faller punkten b) bort, eftersom dessa leverantörer inte hanterar betaltjänstanvändarens pengar, utan tillhandahåller endast en renodlad informationstjänst. Av artikeln följer att när en information begärs via denna typ av leverantör ska stark kundautentisering tillämpas när inloggning sker på betaltjänstanvändarens konto via leverantören (punkten a) samt när förfrågan om information görs av leverantören (punkten c).

Det framstår som något motsägelsefullt att artikel 97.1 a) och 97.1 c) inte är tillämpliga för transaktioner via en leverantör av betalningsinitieringstjänster, men däremot för åtgärder som vidtas av en leverantör av kontoinformationstjänster. De förstnämnda leverantörerna loggar ju också för betaltjänstanvändarens räkning in på dennes konto för att genomföra den transaktion som användaren har initierat. Möjligen kan leverantören även vidta sådana åtgärder som avses i punkten c). Ledning i frågan kan hämtas från artikel 97.5. Av denna artikel följer att leverantörer av betalningsinitieringstjänster ska kunna förlita sig på de autentiseringsförfaranden som tillämpas av den kontoförvaltande betaltjänstleverantören i enlighet med punkterna 1, 2 och 3, medan motsvarande reglering för leverantörer av kontoinformationstjänster endast gäller punkterna 1 och 3. Att denna bestämmelse hänvisar till artikel 97.1–97.3 för leverantörer av betalningsinitieringstjänster torde innebära att avsikten är att stark kundautentisering ska gälla för de situationer i 97.1 som inte avser betalning, dvs. inloggning och andra åtgärder som kan innebära en risk för missbruk. Således bör direktivets bestämmelser tolkas så att stark kundautentisering ska tillämpas för samtliga i artikel 97.1 angivna fall även när en betalningstransaktion initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster. För information som begärs via en leverantör av kontoinformationstjänster ska stark kundautentisering i stället tillämpas i de fall som anges i punkterna a) och c) i artikeln. Det bör uttryckligen anges i betaltjänstlagen i vilka situationer stark kundautentisering ska tillämpas i fråga om tjänster som till-

handahålls av leverantörer av betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster.

Det bör, för att genomföra artikel 97.3, också anges i lagen att betaltjänstleverantören ska vidta tillräckliga åtgärder för att skydda den konfidentialitet och integritet som ska råda för betaltjänst-användarens personifierade behörighetsfunktioner. För att genomföra direktivets reglering i artikel 97.4 bör det av betaltjänstlagen framgå att denna skyldighet omfattar även fall där betalningstransaktioner initieras via leverantörer av betalningsinitieringstjänster och när information begärs via leverantörer av kontoinformationstjänster. Leverantörer av dessa tjänster är alltså också skyldiga att använda stark kundautentisering samt vidta de åtgärder som krävs för att skydda betaltjänst-användarnas personifierade behörighetsfunktioner. De ska dock enligt artikel 97.5 kunna förlita sig på de autentiseringsförfaranden som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänst-användaren i de situationer som beskrivits ovan för respektive typ av leverantör.

Som anges i skäl 30 till direktivet är de personifierade behörighetsfunktioner som används för säker kundautentisering av betaltjänst-användaren eller leverantören av betalningsinitieringstjänster vanligtvis utfärdade av den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. Det innebär att leverantörer av enbart betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster inte själva förser betaltjänst-användaren med personifierade behörighetsfunktioner. En förutsättning för att de ska kunna tillhandahålla sina tjänster på det sätt som föreskrivs i direktivet är att de kan använda de autentiseringsförfaranden som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänst-användaren.

Det bör tydligt framgå av betaltjänstlagens bestämmelser att samtliga betaltjänstleverantörer som är involverade i en betalningstransaktion eller i ett förfarande för att inhämta kontoinformation har ett ansvar för att tillämpa stark kundautentisering. Det ligger i sakens natur att leverantörer av betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster i sin verksamhet använder den kontoförvaltande betaltjänstleverantörens autentiseringsuppgifter. Det behöver därför inte framgå av lagtexten att de ska kunna använda de uppgifter som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören förser betaltjänst-användaren med. Att leverantörer av betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster är skyldiga att kommunicera

säkert med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören när de utför sina tjänster följer av artiklarna 66 och 67 (mer om dessa bestämmelser i avsnitt 6.2.7 och 6.3.5).

Slutligen bör det också framgå lagen att undantag från skyldigheten att tillämpa stark kundautentisering anges i de tekniska standarder som avses i artikel 98.1 och som kommer att antas av kommissionen med stöd av artikel 98.4.

Som framgår av artikel 115.4 ska de bestämmelser som genomför artikel 97 inte tillämpas förrän de tekniska standarder som avses i artikel 98 har trätt i kraft. I artikeln anges visserligen att de *säkerhetsåtgärder* som avses i artikeln har ett senare ikraftträdandedatum. De tekniska standarder som Eba ska utarbeta förslag till ska dock innehålla både krav i fråga om den starka kundautentiseringen som avses i artiklarna 97.1 och 97.2 och de krav som säkerhetsåtgärderna måste uppfylla enligt 97.3. Mot denna bakgrund anser utredningen att artikel 115.4 bör tolkas så att artikel 97 i sin helhet har ett senare ikraftträdandedatum. Eftersom bestämmelserna om stark kundautentisering inte ska gälla förrän vid denna tidpunkt saknas det anledning att nu överväga sådana föreskrifter. Den närmare utformningen av stark kundautentisering och därmed sammanhängande frågor får alltså anstå till dess att de tekniska standarderna på området har trätt i kraft.

11 Alternativ tvistlösning, sanktioner och tillsyn

11.1 Klagomål och alternativ tvistlösning

11.1.1 Nuvarande reglering

Det första betaltjänstdirektivet innehöll bestämmelser om förfaranden för klagomål och tvistlösning utanför domstol. Av artikel 80.1 framgick att medlemsstaterna skulle se till att det inrättades förfaranden att anmäla klagomål som rör betaltjänstleverantörers påstådda överträdelser av de nationella bestämmelser som genomför direktivets regler. Enligt artikel 80.2 skulle den myndighet som ansvarade för att ta emot klagomål, i ett svar till den klagande, informera om de klagomåls- och tvistlösningsförfaranden för att avgöra tvister utanför domstol som behandlas i artikel 83. I artikel 83 angavs att medlemsstaterna skulle se till att det inrättades förfaranden för klagomål och tvistlösning för att avgöra tvister mellan betaltjänstanvändare och deras betaltjänstleverantörer samt att befintliga organ skulle utnyttjas när så var lämpligt. Av direktivets artikel 51.2 framgick att medlemsstaterna fick föreskriva att artikel 83 om tvistlösningsförfaranden inte skulle tillämpas om betaltjänstanvändaren inte var konsument.

Vid genomförandet av det första betaltjänstdirektivet fann regeringen att ansvaret för att tillhandahålla ett tvistlösningsförfarande som uppfyller direktivets krav skulle vila på Allmänna reklamationsnämnden. Mot den bakgrunden var det mindre lämpligt att nämnden skulle ta emot anmälningar om påstådda överträdelser, svara på dessa och hänvisa den klagande till de tvistlösningsförfaranden som nämnden själv tillhandahöll.¹

¹ Prop. 2009/10:220 s. 76 ff.

Regeringen anförde att såväl Konsumentverket som Finansinspektionen redan innan betaltjänstlagen infördes har tagit emot klagomål från enskilda på områden som faller under direktivets artikel 80 och att det av Finansinspektionens instruktion framgår att myndigheten ska verka för ett gott konsumentskydd inom det finansiella systemet. Av Finansinspektionens allmänna råd om klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter (FFFS 2002:23) framgick bl.a. att ett institut bör ha en klagomålsansvarig (4 §) och att klagande kunder borde få information om möjligheten att få en tvist prövad hos Allmänna reklamationsnämnden eller i allmän domstol (12 §). Det poängterades att Finansinspektionen tar emot klagomål också från bl.a. betaltjänstanvändare och behandlar dessa inom ramen för sin tillsynsverksamhet.²

I fråga om Konsumentverket anförde regeringen att verket, som tillsynsmyndighet i fråga om konsumentskydd, tar emot klagomål från konsumenter i fråga om bl.a. felaktig prisinformation och oskäliga avtalsvillkor. Vidare fann regeringen att Konsumentverket och Finansinspektionen inte borde åläggas några förpliktelser utöver dem som följde av direktivets artikel 80. Myndigheternas ansvar skulle begränsas till att ta emot klagomål och om möjligt svara den klagande samt i förekommande fall informera om möjligheten att låta ärendet komma under Allmänna reklamationsnämndens prövning. Den hanteringen av klagomål borde kunna rymmas inom ramen för myndigheternas löpande verksamhet.³ Regeringen fann således att några ytterligare åtgärder i denna del inte framstod som nödvändiga och att det inte behövdes någon uttrycklig bestämmelse i betaltjänstlagen för att reglera klagomålshanteringen.

I fråga om tvistlösning fann regeringen att det redan fanns lämpliga och effektiva förfaranden för att avgöra tvister om rättigheter och skyldigheter enligt lagen om betaltjänster mellan betaltjänstanvändare som är konsumenter och deras betaltjänstleverantörer. Allmänna reklamationsnämnden skulle enligt 1 § i den då gällande förordningen (2007:1041) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden⁴, pröva tvister mellan konsumenter och näringsidkare. Nämnden deltar i FIN-NET, som är ett nätverk av tvistlösnings-

² ibid.

³ ibid.

⁴ Denna förordning är numera ersatt av förordningen 2015:739 med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden.

organ inom EU- och EES-länderna med ansvar för att lösa tvister mellan konsumenter och leverantörer av finansiella tjänster. Enligt regeringens bedömning hade nämnden inom ramen för sin verksamhet också förutsättningar för att uppfylla kravet i direktivets artikel 83.2 på aktivt deltagande i samarbete för att lösa gränsöverskridande tvister. Regeringen fann att de tvistlösningsförfaranden som skulle finnas tillgängliga enligt direktivet tillhandahölls inom ramen för Allmänna reklamationsnämndens verksamhet och att det därför inte behövdes några nya bestämmelser i lag för att genomföra direktivet i denna del.⁵

Allmänna reklamationsnämnden hanterar tvister mellan konsumenter och näringsidkare. En betaltjänstanvändare som inte är konsument kan alltså inte vända sig till nämnden för att få till stånd en prövning av om betaltjänstleverantören har överträtt regler i lagen om betaltjänster. Det innebär att möjligheten i artikel 51.2 – att tvistlösningsförfarandena bara skulle vara tillgängliga för betaltjänst-användare som var konsumenter – utnyttjades vid genomförandet av det första betaltjänstdirektivet.

Enligt det första betaltjänstdirektivets artikel 42.7 b) skulle betaltjänstleverantören, innan en betaltjänstanvändare bands av ett ramavtal, informera om de förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol som angavs i artiklarna 80–83. En motsvarande bestämmelse har införts i 4 kap. 10 § 27 p betaltjänstlagen. Av förarbetena till den bestämmelsen framgår att den information som lämnas till betaltjänstanvändaren bör innehålla en hänvisning till Allmänna reklamationsnämnden i dess egenskap av kompetent organ för att hantera klagomål och tvister om tillhandahållande av betaltjänster.⁶

11.1.2 Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet

I artiklarna 99–102 i det andra betaltjänstdirektivets finns regler om klagomålsförfaranden och alternativ tvistlösning.

Artikel 99.1 och 99.2 överensstämmer med regleringen i det första betaltjänstdirektivets artikel 80 och anger alltså att medlemsstaterna ska se till att det inrättas förfaranden för anmälan av klagomål som

⁵ Prop. 2009/10:220 s. 76 ff.

⁶ a.a. s. 187–188.

rör betaltjänstleverantörers påstådda överträdelse av de nationella bestämmelser som genomför direktivets regler.

Artikel 101, som är ny, reglerar frågor om tvistlösning. Av artikel 101.1 följer att medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer inför och tillämpar lämpliga och effektiva förfaranden för hantering och reglering av betaltjänstanvändares klagomål som gäller de rättigheter och skyldigheter som fastställs i avdelningarna III och IV i direktivet. Medlemsstaterna ska också kontrollera leverantörernas åtgärder i detta avseende. Av artikelns andra stycke följer att dessa klagomålsförfaranden ska tillämpas i alla medlemsstater där betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänsterna och ska vara tillgängliga på ett språk som är officiellt språk i den berörda medlemsstaten eller på ett annat språk som betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren kommit överens om.

Av artikel 101.2 framgår att medlemsstaterna ska kräva att betaltjänstleverantören gör allt för att besvara betaltjänstanvändares klagomål på papper eller något annat varaktigt medium som betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren kommit överens om. Enligt artikeln ska varje punkt i klagomålet besvaras inom rimlig tid och senast inom 15 bankdagar efter det att klagomålet tagits emot.

Om särskilda omständigheter som betaltjänstleverantören inte kan påverka medför att svaret inte kan lämnas inom 15 bankdagar, ska leverantören skicka ett preliminärt svar. I det ska klart anges skälen till att svaret försenats och redovisas när betaltjänstanvändaren ska få det definitiva svaret. Tidsfristen för mottagande av det slutliga svaret får inte under några omständigheter överskrida 35 bankdagar.

Medlemsstaterna får enligt artikelns andra stycke införa eller behålla regler för tvistlösningsförfaranden som är mer fördelaktiga för betaltjänstanvändaren än det som avses i första stycket.

Av artikel 101.3 följer att betaltjänstleverantören ska informera betaltjänstanvändaren om minst ett alternativt tvistlösningsorgan som är behörigt att behandla tvister som gäller de rättigheter och skyldigheter som fastställs i avdelningarna III och IV. Enligt artikel 101.4 ska informationen enligt artikel 101.3 vara tydlig, begriplig och lätt tillgänglig på betaltjänstleverantörens webbplats, om sådan finns, vid filialen och i de allmänna villkoren för avtal mellan betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren. Det ska framgå

var ytterligare information om det alternativa tvistlösningsorganet kan inhämtas och villkoren för att anlita ett sådant organ.

Artikel 52 reglerar den information som betaltjänstleverantören ska lämna innan betaltjänstanvändaren binds av ett ramavtal. Av artikel 52.7 b), som motsvarar det första betaltjänstdirektivets artikel 42.7 b), följer att betaltjänstanvändaren i en sådan situation ska informeras om förfaranden för alternativ tvistlösning som kan användas i enlighet med artiklarna 99–102.

Artikel 102 reglerar förfaranden för alternativ tvistlösning. Artikel 102 motsvarar det första betaltjänstdirektivets artikel 83, dock med det tillägget att medlemsstaterna i enlighet med relevant nationell rätt och unionsrätten i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (direktivet om alternativ tvistlösning) ska se till att det införs lämpliga, oberoende, opartiska, öppna och effektiva förfaranden för alternativ tvistlösning.

Medlemsstaterna ska också se till att förfaranden för alternativ tvistlösning är tillämpliga på betaltjänstleverantörer och att de även omfattar utsedda ombuds verksamhet. Enligt det andra betaltjänstdirektivets artikel 61.2, som motsvarar den tidigare artikeln 51.2, får medlemsstaterna föreskriva att artikel 102 inte ska tillämpas om betaltjänstanvändaren inte är konsument.

Direktivet om alternativ tvistlösning har genomförts i svensk rätt genom lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden (tvistlösningslagen), som också innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 524/2013 av den 21 maj 2013 om tvistlösning online vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (EU:s tvistlösningsförordning). Denna lag gäller för alternativ tvistlösning som initieras av en konsument avseende hans eller hennes anspråk mot en näringsidkare, om anspråket härrör från avtal om köp av vara eller tjänst mellan konsumenten och näringsidkaren. I lagen anges bl.a. att en behörig myndighet, som utses av regeringen, ska besluta om godkännande av nämnder för alternativ tvistlösning. Av lagen framgår också att en näringsidkare är skyldig att lämna information om alternativ tvistlösning till konsumenter och att denna skyldighet sanktioneras enligt marknadsföringslagen. Av 11 § i lagen följer att en näringsidkare som helt

eller delvis motsätter sig ett krav från en konsument på grund av ett avtal mellan dem, ska informera konsumenten om den nämnd för alternativ tvistlösning som konsumenten kan vända sig till för att få sitt krav prövat. Näringsidkaren ska också informera konsumenten om huruvida näringsidkaren avser att medverka vid tvistlösningsförfarandet. Informationen ska vara klar och begriplig, innehålla den berörda tvistlösningsnämndens webbadress och postadress samt ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Enligt 1 § förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden är nämnden ett sådant organ för alternativ tvistlösning som avses i lagen om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden. Andra tvistlösningsorgan kan ansöka hos Kammarkollegiet om att bli ett godkänt organ för alternativ tvistlösning enligt lagen. I dag är Nämnden för Rättsskyddsfrågor, Personförsäkringsnämnden, Sveriges advokatsamfunds konsumenttvistnämnd och Sveriges Begravningsbyråers Förbunds reklamationsnämnd godkända av Kammarkollegiet som nämnder för alternativ tvistlösning. Även Trafikförsäkringsnämnden har ansökt om att bli ett godkänt organ för tvistlösning.

Genom EU:s tvistlösningsförordning har inrättats en europeisk plattform för tvistlösning som underlättar lösning av tvister mellan konsumenter och näringsidkare online utanför domstol. Bestämmelser om konsumentinformation som ska lämnas av näringsidkare finns i artikel 14 i denna förordning. Av artikeln följer bl.a. att näringsidkare som är etablerade inom unionen och som ingår köpeavtal eller tjänsteavtal online, på sina webbplatser ska tillhandahålla en elektronisk länk till onlineplattformen (artikel 14.1). Näringsidkare som har åtagit sig eller är skyldiga att använda en eller flera alternativa tvistlösningsorgan för att lösa tvister med konsumenter, ska informera konsumenterna om förekomsten av onlineplattformen och möjligheten att använda den för att lösa tvister. De ska tillhandahålla en länk till onlineplattformen på sina webbplatser och, om erbjudandet görs via e-post, i det e-postmeddelandet. Informationen ska i tillämpliga fall också ges i de allmänna villkoren för köpeavtal och tjänsteavtal (artikel 14.2).

11.1.3 Överväganden och förslag

Förslag och bedömning: Det finns lämpliga och effektiva förfaranden för hantering av klagomål som rör betaltjänstleverantörers påstådda överträdelser av bestämmelserna i betaltjänstlagen. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska beordras att meddela närmare föreskrifter om hur betaltjänstleverantörer ska hantera betaltjänstanvändares klagomål i fråga om de rättigheter och skyldigheter som fastställs i betaltjänstlagen samt om hur kontrollen av betaltjänstleverantörers klagomålshantering ska utformas.

Allmänna reklamationsnämndens verksamhet uppfyller det andra betaltjänstdirektivets krav för hanteringen av tvister mellan betaltjänstanvändare som är konsumenter och deras betaltjänstleverantörer om rättigheter och skyldigheter enligt betaltjänstlagen.

Förfaranden för alternativ tvistlösning ska också i fortsättningen bara vara öppna för betaltjänstanvändare som är konsumenter.

Regleringen i det andra betaltjänstdirektivets artikel 99 överensstämmer med motsvarande artikel i det första betaltjänstdirektivet. Utredningen instämmer med de överväganden regeringen gjorde i detta sammanhang vid genomförandet av det första betaltjänstdirektivet. I likhet med regeringen anser utredningen alltså att såväl Finansinspektionen som Konsumentverket hanterar klagomål som faller inom betaltjänstlagens område. Det finns alltså lämpliga och effektiva förfaranden för hantering av klagomål som rör betaltjänstleverantörers påstådda överträdelser av bestämmelserna i betaltjänstlagen, och det behövs inte en uttrycklig bestämmelse om detta.

Reglerna om tvistlösning i artikel 102 är i stort sett densamma som i motsvarande bestämmelser i det första betaltjänstdirektivet. Utredningen konstaterar att Allmänna reklamationsnämndens verksamhet uppfyller de krav som anges i artikel 102 för att avgöra tvister om rättigheter och skyldigheter enligt betaltjänstlagen mellan betaltjänstanvändare som är konsumenter och deras betaltjänstleverantörer. Utredningen finner också att förfaranden för alternativ tvistlösning alltså även i fortsättningen bara bör vara öppna för betaltjänstanvändare som är konsumenter.

Regleringen i det andra betaltjänstdirektivets artikel 101 är ny. Artikel 101.1 är relativt allmänt hållen och anger, som framgår ovan, att medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer inrättar lämpliga och effektiva förfaranden för hantering av betaltjänstanvändares klagomål som gäller de rättigheter och skyldigheter som fastställs i direktivets avdelningar III och IV. Artikel 101.2 reglerar relativt detaljerat hur betaltjänstleverantörerna ska hantera dessa klagomål samt inom vilken tidsfrist som en betaltjänstanvändares klagomål ska besvaras. Artikeln ger också medlemsstaterna möjlighet att inrätta eller behålla mer fördelaktiga regler än de som anges i artikeln. Utredningen anser inte att det finns skäl att inrätta mer fördelaktiga regler än de som anges i artikel 101.2. Den möjlighet som den artikeln erbjuder bör därför inte utnyttjas.

Mot bakgrund av de detaljerade kraven på betaltjänstleverantörernas klagomålshantering i artikel 101.2 framstår det som en lämplig ordning att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om hur en betaltjänstleverantör ska hantera betaltjänstanvändares klagomål och hur kontrollen av betaltjänstleverantörernas klagomålshantering ska utformas.

Artikel 101.3 och 101.4 reglerar frågor om information om alternativa tvistlösningsorgan. Redan i dag framgår det av 4 kap. 10 § 27 p betaltjänstlagen att betaltjänstanvändaren innan ett ramavtal träffas ska informeras om vilka förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol som finns för användaren och av 4 kap. 11 § betaltjänstlagen framgår det bl.a. att denna information ska tillhandahållas på papper eller annat varaktigt medium, uttryckas på ett lättillgängligt sätt och vara lätt att förstå.

Alternativa tvistlösningsförfaranden bör alltså även i fortsättningen vara öppna endast för konsumenterna. De betaltjänstleverantörer som träffas av bestämmelserna i lagen om tvistlösningslagen är redan i dag enligt 11 § tvistlösningslagen skyldiga att vid tvist informera konsumenten om den nämnd för alternativ tvistlösning som konsumenten kan vända sig till för att få sitt krav prövat. I lagen föreskrivs också krav på denna informationsgivning som i stort sett motsvarar kraven i artikel 104. Näringsidkarna är också enligt artikel 14 i tvistlösningsförordningen skyldiga att lämna information om tvistlösningsorgan. Mot bakgrund av bestämmelserna i tvistlösningslagen om alternativ tvistlösning respektive tvistlösningsförordningen anser utredningen att någon ytterligare reglering inte är

nödvändig för att bestämmelserna i artikel 101.3 och 101.4 ska anses genomförda.

11.2 Sanktioner och behöriga myndigheter

11.2.1 Nuvarande reglering

Av det första betaltjänstdirektivets artikel 20.1 följde att medlemsstaterna skulle utse behöriga myndigheter med ansvar för tillståndsgivning till och tillsyn över betalningsinstitut. Dessa myndigheter skulle i enlighet med artikel 20.2 ges alla befogenheter som de behövde för att fullgöra sina uppgifter. I artikel 21 räknades ett antal åtgärder upp som tillsynsmyndigheterna skulle ha rätt att vidta i fråga om betalningsinstitut. Enligt artikeln skulle myndigheterna bl.a. kunna kräva att ett betalningsinstitut tillhandahåller all information som behövs för att kunna bevaka efterlevnaden av de nationella bestämmelser som genomför direktivet, göra platsundersökningar och utfärda rekommendationer.

Enligt artikel 81 i det första betaltjänstdirektivet skulle medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner vid överträdelse av de bestämmelser som genomför direktivet. I artikel 81.2 angavs att medlemsstaterna skulle anmäla till kommissionen vilka regler om sanktioner som införts och vilka myndigheter som var behöriga att tillämpa dem. Artikel 82.1 föreskrev att medlemsstaterna skulle vidta alla åtgärder som krävdes för att bl.a. sanktionsförfaranden skulle kunna handläggas av de berörda myndigheterna. I artikel 82.2 föreskrevs att medlemsstaterna skulle se till att tillsynsmyndigheterna i betaltjänstleverantörens hemmedlemsstat var tillsynsmyndigheter i fall av överträdelse eller misstanke om överträdelse av bestämmelser som genomförde direktivets avdelningar III och IV. För ombud och filialer gällde i stället att värdmedlemsstatens myndigheter skulle vara behöriga.

Det första betaltjänstdirektivets bestämmelser om tillsyn, sanktioner och behöriga myndigheter har genomförts i betaltjänstlagens åttonde kapitel som innehåller regler om tillsyn och ingripanden. Av 1 § i detta kapitel framgår bl.a. att det är Finansinspektionen som har tillsyn över att bestämmelserna i betaltjänstlagen följs samt att tillsynen av betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer också omfattar att deras betaltjänstverksamhet bedrivs i enlig-

het även med andra författningar som reglerar deras verksamhet. I fråga om tillsyn över den som har ansvar för betalningssystem ska Finansinspektionen samråda med Konkurrensverket. I 8 kap. 2 § anges att betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer eller den som ansvarar för ett betalningssystem ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär. Av kapitlets övriga bestämmelser framgår bl.a. vilka befogenheter som tillkommer Finansinspektionen i egenskap av tillsynsmyndighet och vilka sanktioner som kan följa på överträdelse av lagens bestämmelser för betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer och utländska företag.

11.2.2 Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet

Det andra betaltjänstdirektivets artiklar 22 och 23 innehåller bestämmelser om tillsyn och behöriga myndigheter eller tillsynsmyndigheter. Regleringen i dessa artiklar överensstämmer i stort sett med det första betaltjänstdirektivets artiklar 20 och 21. I artikel 23.1 a) har det dock tillagts att när tillsynsmyndigheten begär att ett betalningsinstitut ska lämna den information som behövs för att övervaka efterlevnaden av direktivets bestämmelser, myndigheten ska ange vilket som är syftet med begäran när detta är lämpligt och också inom vilken tidsfrist informationen ska lämnas.

Av artikel 22 följer, i likhet med det första betaltjänstdirektivets artikel 20, att fler än en myndighet kan utses till behörig myndighet att utöva tillsyn av betalningsinstitut. Artikel 100, som i stora delar är ny, behandlar frågor om behöriga myndigheter. Av artikel 100.1 framgår att medlemsstaterna ska utse tillsynsmyndigheter för att säkerställa och övervaka att direktivet följs effektivt. Tillsynsmyndigheterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att se till att så sker. Myndigheterna ska vara antingen a) behöriga myndigheter i den mening som avses i artikel 4.2 i förordning (EU) nr 1093/2010, eller b) organ som erkänts enligt nationell rätt eller av offentliga myndigheter som enligt nationell rätt uttryckligen har bemyndigats för detta ändamål. De får med, undantag för nationella centralbanker, inte vara betaltjänstleverantörer. Av artikel 100.2. följer att de myndigheter som avses i artikel 100.1 ska ha alla befogenheter och resurser

som krävs för att fullgöra sina uppdrag. När mer än en tillsynsmyndighet bemyndigas att säkerställa och övervaka att direktivet följs effektivt ska medlemsstaterna se till att de myndigheterna har ett nära samarbete, så att de kan fullgöra sina respektive uppdrag effektivt.

Av artikel 100.3 följer att tillsynsmyndigheterna ska utöva sina befogenheter i enlighet med nationell rätt antingen a) direkt inom ramen för sina egna befogenheter eller under tillsyn av de rättsliga myndigheterna, eller b) genom ansökan till domstolar som är behöriga att fatta det beslut som krävs samt när så är lämpligt, genom överklagande, om ansökan om att fatta det nödvändiga beslutet avslås.

Artikel 100.4 överensstämmer med det första betaltjänstdirektivets artikel 82.2.

Av artikel 100.5 följer bl.a. att medlemsstaterna senast den 13 januari 2018 ska meddela kommissionen vilka behöriga myndigheter som har utsetts enligt punkt 1. Enligt artikeln 100.6 ska Eba, efter samråd med ECB, senast den 13 januari 2018 utfärda riktlinjer för tillsynsmyndigheter i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 om vilka klagomålsförfaranden som ska övervägas för att säkerställa efterlevnaden av artikel 100.1.

I artikel 103 anges att medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av den nationella rätt som införlivar direktivet. Artikel 103.1 motsvarar den tidigare artikel 81.1 medan artikel 103.2 är ny. Den sistnämnda reglerar att medlemsstaterna ska tillåta att deras tillsynsmyndigheter offentliggör administrativa sanktioner som påförs för överträdelser av de bestämmelser som antas för införlivande av direktivet, om inte offentliggörandet allvarligt äventyrar de finansiella marknaderna eller åsamkar de berörda parterna oproportionerlig skada.

11.2.3 Överväganden och förslag

Bedömning och förslag: Det ska framgå av betaltjänstlagen att Finansinspektionen, under förutsättning att det är lämpligt, ska ange i vilket syfte upplysningar enligt 8 kap. 2 § begärs samt inom vilken tidsfrist informationen ska vara myndigheten tillhanda.

Redan i dag framgår det av betaltjänstlagen att det är Finansinspektionen som har tillsynsansvar och i lagen anges också vilka

befogenheter som tillkommer myndigheten i denna egenskap. Någon ytterligare reglering krävs inte för att direktivets bestämmelser i artikel 100.1–100.3 ska anses genomförda i svensk lag.

För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets bestämmelse i artikel 23.1 a) och det tillägg som gjorts i förhållande till det första betaltjänstdirektivet bör ett motsvarande tillägg göras i 8 kap. 2 § betaltjänstlagen. Det bör alltså framgå av lagtexten att Finansinspektionen, om detta är lämpligt, ska ange i vilket syfte upplysningar begärs samt inom vilken tidsfrist som informationen ska vara myndigheten tillhanda. Artikel 23 gäller visserligen endast för betalningsinstitut, medan bestämmelsen i betaltjänstlagen omfattar även registrerade betaltjänstleverantörer och den eller de som ansvarar för ett betalningssystem. Mot bakgrund av det resonemang som fördes i förarbetena till betaltjänstlagen beträffande den aktuella bestämmelsen finns det inte skäl att göra någon åtskillnad med de olika typerna av betaltjänstleverantörerna i det aktuella avseendet.⁷

Frågan är i vilka situationer det kan anses vara lämpligt att ange i vilket syfte som information begärs och när så inte är fallet. Av artikelns lydelse kan inte anses följa att huvudregeln ska vara att syftet med begäran ska anges. Det framstår snarare som att detta bör göras undantagsvis. Frågan om syftet med en framställning ska anges får således avgöras av Finansinspektionen i varje enskilt fall. Bestämmelsen bör inte heller innebära att Finansinspektionen är förhindrad att använda sig av den inhämtade informationen i annat syfte än det som angavs när begäran ursprungligen gjordes.

De bestämmelser i artikel 100 som är nya i förhållande till det första betaltjänstdirektivet anger bl.a. att medlemsstaterna ska utse behöriga myndigheter för att säkerställa att direktivet följs effektivt och att dessa ska ha alla befogenheter och resurser som krävs för att fullgöra sina uppdrag. Redan i dag framgår det av betaltjänstlagen att det är Finansinspektionen som har tillsynsansvar och i lagen anges också vilka befogenheter som tillkommer myndigheten i denna egenskap. Någon ytterligare åtgärd krävs enligt utredningens mening inte för att bestämmelserna i artikel 100.1–100.3 ska anses vara genomförda i svensk rätt. Finansinspektionen uppfyller också de

⁷ För en närmare redogörelse för regeringens överväganden beträffande genomförandet av dåvarande artikel 21.1 a, se prop. 2009/10: 220 s. 286 f.

krav som enligt andra stycket i artikel 100 uppställs för att en myndighet ska anses vara behörig enligt direktivet.

Utredningens slutsats är alltså att det inte behövs några nya bestämmelser i lag för att genomföra direktivets bestämmelser i artikel 100.1–100.3. I avsnitt 12.2.6 föreslår utredningen emellertid att Riksbanken ska vara behörig myndighet vid sidan av Finansinspektionen i fråga om möjligheten enligt artikel 29.2 att inhämta information från utländska betalningsinstitut som bedriver verksamhet i Sverige genom ombud eller filial.

Artikel 103.1 överensstämmer med det första betaltjänstdirektivets motsvarande bestämmelse, och de regler om sanktioner som har genomförts i svensk rätt finns i 8 kap. 8–25 §§ betaltjänstlagen. Det har inte framkommit några skäl för att i någon del ändra detta regelverk.

Av den nya artikel 103.2 följer att tillsynsmyndigheterna under vissa förutsättningar ska offentliggöra de administrativa sanktioner som påförs för överträdelser av de bestämmelser som har antagits för att införliva direktivet. Finansinspektionens beslut om att meddela sanktioner med stöd av någon av bestämmelserna i betaltjänstlagens åttonde kapitel är offentliga eftersom inspektionen är en offentlig myndighet. Genomförandet av artikel 103.2 kräver således inte någon uttrycklig bestämmelse i svensk lag.

12 Gränsöverskridande betaltjänstverksamhet, tillhandahållande av betaltjänster genom ombud och filial samt tillsyn över denna verksamhet

12.1 Nuvarande reglering

I betaltjänstlagen finns regler om betalningsinstituts och registrerade betaltjänstleverantörers rätt att tillhandahålla betaltjänster genom ombud i Sverige samt om svenska betalningsinstituts rätt att bedriva verksamhet genom ombud eller filial i ett annat EES-land respektive i ett land utanför EES.

Av 3 kap. 17 följer att ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör som vill tillhandahålla betaltjänster genom ombud ska anmäla detta till Finansinspektionen. Finansinspektionen ska i sin tur registrera ombudet under förutsättning att de krav för anmälan som anges i paragrafens andra stycke är uppfyllda; bl.a. ska det av anmälan framgå att ombudet är lämplig att tillhandahålla betaltjänster och har interna regler för efterlevnad av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

I 3 kap. 18 och 19 §§ föreskrivs att ett svenskt betalningsinstitut som avser att tillhandahålla betaltjänster genom filial eller ombud i ett annat EES-land ska meddela Finansinspektionen detta innan verksamheten påbörjas och lämna viss information om den planerade verksamheten, bl.a. uppgifter om organisation och vilka betaltjänster som institutet avser att tillhandahålla. Detsamma gäller enligt 3 kap. 21 och 23 §§ för ett betalningsinstitut som avser att tillhandahålla betaltjänster från Sverige i ett annat EES-land utan att inrätta filial

eller använda ombud samt för betalningsinstitut som avser att inrätta en filial i ett land utanför EES-området.

Enligt 3 kap. 18 och 19 §§ ska Finansinspektionen underrätta tillsynsmyndigheten i värdlandet innan inspektionen registrerar ombudet eller filialen enligt 8 kap. 5 §. Finansinspektionen får enligt 18 och 19 §§ vägra att registrera ett ombud eller en filial eller återkalla en utförd registrering, om tillsynsmyndigheten i det andra landet har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller har försökt genomföras i anknytning till ombudet eller filialen, eller om anlitaandet av ombudet eller filialen kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Det finns inte någon motsvarande reglering för det betalningsinstitut som enligt 3 kap. 21 respektive 23 § avser att tillhandahålla betaltjänster från Sverige i ett annat EES-land eller inrätta en filial i ett land utanför EES.

I 3 kap. 20 § föreskrivs att Finansinspektionen inom en månad från det att en underrättelse enligt 19 § togs emot ska lämna över den till tillsynsmyndigheten i det land där filialen ska inrättas. Av 3 kap. 22 § följer att Finansinspektionen inom samma tid ska lämna över en mottagen underrättelse till tillsynsmyndigheten i det land där verksamheten ska bedrivas.

Av 3 kap. 25 § framgår att om ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör avser att ändra den verksamhet som avses i 17–19, 21 eller 23 § ska Finansinspektionen underrättas innan ändringen genomförs. Om ändringen rör ett betalningsinstituts verksamhet i ett annat land, ska Finansinspektionen underrätta tillsynsmyndigheten i det landet om ändringen.

Enligt 3 kap. 26 § behöver ett utländskt företag, som hör hemma inom EES och som i hemlandet har tillstånd att tillhandahålla betaltjänster, inte tillstånd enligt 2 kap. för att tillhandahålla betaltjänster i Sverige. Ett sådant företag får tillhandahålla betaltjänster genom ombud eller filial i Sverige efter det att Finansinspektionen har tagit emot en underrättelse från den behöriga myndigheten i företagets hemland. Underrättelsen ska innehålla en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om ombudets eller filialens organisation, de tjänster som ombudet eller filialen avser att tillhandahålla och uppgifter om ombudets eller filialens adress och ansvariga ledning. Av 3 kap. 27 § följer att ett utländskt företag som avses i 26 § första stycket får tillhandahålla betaltjänster i Sverige från sitt hemland så

snart Finansinspektionen har tagit emot en underrättelse från en behörig myndighet i företagets hemland som anger vilka tjänster betalningsinstitutet avser att tillhandahålla i Sverige.

Enligt 3 kap. 28 § får ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete eller vissa operativa funktioner som är av väsentlig betydelse för verksamheten. Uppdrag att utföra sådana funktioner som är av väsentlig betydelse för betaltjänstverksamheten får bara ges om uppdragsverksamheten drivs under betryggande former och inte försämrar den interna kontrollen eller Finansinspektionens möjligheter att övervaka regelefterlevnaden hos institutet eller betaltjänstleverantören. Institutet eller betaltjänstleverantören ska anmäla uppdragsavtal till Finansinspektionen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 3 kap. 29 § 5 p meddela föreskrifter om vad ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska iakttä och vilka krav som ska uppfyllas vid uppdragsavtal.

Enligt 8 kap. 4 § ska Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter inom EES. Inspektionen ska dessutom samarbeta och utbyta information med Europeiska centralbanken, nationella centralbanker och andra behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med unionsrätt som är tillämplig på betaltjänstleverantörer. En behörig myndighet inom EES får enligt bestämmelsen närvara vid en kontroll som utförs av Finansinspektionen. Finansinspektionen får delegera uppgiften att genomföra en kontroll på plats av en filial eller av ett ombud till ett betalningsinstitut som står under dess tillsyn till en behörig myndighet i ett annat land inom EES.

I 8 kap. 13 § föreskrivs att Finansinspektionen, om en behörig myndighet i ett annat land har underrättat inspektionen om att ett betalningsinstitut överträtt föreskrifter i det landet, ska vidta de åtgärder mot institutet som anges i 8–11 §§, om det föreligger någon omständighet som anges där. Inspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Av 8 kap. 21 § följer att Finansinspektionen får förelägga ett utländskt företag som tillhandahåller betaltjänster i enlighet med 3 kap. 26 eller 27 § att göra rättelse, om dess betaltjänstverksamhet i Sverige inte bedrivs enligt gällande bestämmelser om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1781/2006 av

den 15 november 2006 om information om betalaren som skall åtfölja överföringar av medel och sådan lag som kompletterar den förordningen (Denna förordning har numera ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006, som dock ska tillämpas från och med den 26 juni 2017).

Finansinspektionen får vidare förelägga ett utländskt företag som tillhandahåller betaltjänster genom ombud eller filial enligt 3 kap. 26 § att göra rättelse om dess betaltjänstverksamhet i Sverige inte bedrivs i enlighet med 4 och 5 kap. Om ett företag inte följer ett föreläggande enligt bestämmelsen ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. Gör företaget inte någon rättelse, får Finansinspektionen förbjuda företaget att påbörja nya betalningstransaktioner i Sverige. Innan förbud meddelas ska inspektionen underrätta tillsynsmyndigheten i företagets hemland. I brådskande fall får dock inspektionen meddela förbud utan sådan underrättelse. I sådana fall ska tillsynsmyndigheten i hemlandet underättas så snart det kan ske.

12.2 Regleringen i det andra betaltjänstdirektivet samt överväganden

12.2.1 Verksamhet som bedrivs genom ombud eller uppdragsavtal

I det andra betaltjänstdirektivets artikel 19.1–19.5 finns bestämmelser om vad som ska gälla när ett betalningsinstitut avser att tillhandahålla betaltjänster genom ombud eller genom uppdragsavtal. Av artikel 32.3 följer att regleringen är tillämplig också för registrerade betaltjänstleverantörer. För enkelhetens skull används dock termen betalningsinstitut i detta avsnitt.

Om ett betalningsinstitut önskar använda sig av ett ombud ska institutet enligt artikel 19.1 lämna viss information om bl.a. ombudets identitet till tillsynsmyndigheten. Artikeln motsvarar i stort sett det första betaltjänstdirektivets artikel 17.1, dock med det tillägget att information också ska lämnas om vilka av betalningsinstitutets betaltjänster som ombudet har mandat för samt i tillämpliga fall ombudets unika identifikationskod eller identifikationsnummer.

Artikel 19.2 har fått en något ändrad lydelse i förhållande till artikel 17.2 i det första betaltjänstdirektivet. I artikeln anges att tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten inom två månader efter mottagandet av den information som avses i artikel 19.1 ska meddela betalningsinstitutet om ombudet har förts in i det register som myndigheten för. Efter införandet i registret får ombudet börja tillhandahålla betaltjänster. Av artikel 19.3 och 19.4 följer att tillsynsmyndigheten först får kontrollera informationen och, om myndigheten inte är förvissad om att informationen är korrekt, vägra att föra in ombudet i registret. De två sistnämnda artiklarna överensstämmer med motsvarande bestämmelser i det första betaltjänstdirektivet. Vid genomförandet av det första betaltjänstdirektivet fann regeringen att det inte behövdes några uttryckliga bestämmelser med detta innehåll i lagen. Det följer av artikel 19.5 att ett betalningsinstitut som genom ombud vill tillhandahålla betaltjänster i en annan medlemsstat ska tillämpa de förfaranden som föreskrivs i artikel 28 (mer om denna artikel i avsnitt 12.2.3).

Bestämmelser om vad som gäller när ett betalningsinstitut uppdrar åt någon annan att utföra visst arbete (s.k. outsourcing) finns i direktivets artikel 19.7. Ett betalningsinstitut som vill uppdra åt någon annan att utföra operativa funktioner ska meddela tillsynsmyndigheten i sin hemmedlemsstat. Om uppdragsförhållandet avser vissa särskilt viktiga operativa funktioner, gäller att ytterligare krav måste vara uppfyllda utöver anmälan för att funktionerna ska få utföras av annan. Artikeln överensstämmer med det första betaltjänstdirektivets reglering i dess artikel 17.7.

Av artikel 19.7, som motsvarar den tidigare artikel 17.8, framgår att ett betalningsinstitut ska försäkra sig om att ett ombud eller en filial som agerar för dess räkning informerar betaltjänstanvändarna om detta.

Enligt artikel 19.8, som är ny, ska ett betalningsinstitut utan onödigt dröjsmål underrätta tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten om eventuella ändringar i användningen av enheter till vilka verksamheter utkontrakterats och, i enlighet med det förfarande som anges i punkterna 2, 3 och 4, även i fråga om ombud, inklusive ytterligare ombud.¹

¹ Detta framgår av den engelska originaltexten. Den svenska översättningen av artikeln är något missvisande.

I det första betaltjänstdirektivets artikel 17.6 föreskrevs att tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där ett ombud eller en filial avsåg att bedriva betaltjänstverksamhet skulle informera tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten i fall då det fanns skälig anledning att misstänka att penningtvätt eller finansiering av terrorism förekom, hade förekommit eller att risken för detta hade ökat i samband med ombudets eller filialens verksamhet. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i det andra betaltjänstdirektivets artikel 19, utan en sådan reglering finns i stället i artikel 28.2.

12.2.2 Överväganden och förslag

Förslag: Den information som ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör enligt 3 kap. 17 § betaltjänstlagen ska lämna till Finansinspektionen när aktören vill tillhandahålla betaltjänster genom ombud ska innehålla uppgift om vilka betaltjänster som ombudet har mandat att tillhandahålla samt ombudets unika identifikationskod eller identifikationsnummer. Det ska också anges i betaltjänstlagen att Finansinspektionen inom två månader från det att anmälan gjorts om tillhandahållande av betaltjänster genom ombud ska meddela betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören huruvida ombudet har förts in i det register som Finansinspektionen för enligt 8 kap 5 § betaltjänstlagen. Det ska också anges i betaltjänstlagen att Finansinspektionen ska underrättas om ändringar i en verksamhet som enligt 3 kap. 28 § bedrivs genom ett uppdragsavtal.

Regleringen i artikel 19 överensstämmer i stora drag med det första betaltjänstdirektivets motsvarande bestämmelser i dess artikel 17. Några tillägg har dock gjorts som bör medföra revidering av de paragrafer i betaltjänstlagen som har genomfört den tidigare artikel 17.

Den information som enligt 3 kap. 17 § betaltjänstlagen ska lämnas innan betaltjänster tillhandahålls motsvarar i stort sett vad som anges i artikel 19.1. Det kan förhålla sig på det sättet att endast en av flera olika betaltjänster hos en betaltjänstleverantör ska tillhandahållas via ett ombud. Det framstår därför som lämpligt att det, i

konsekvens med det tillägg som gjorts i artikel 19.1, uttryckligen anges i betaltjänstlagen att information även ska lämnas om de av huvudmannens betaltjänster som ombudet har mandat att tillhandahålla. För att genomföra den tillkommande artikel 19.1 e) bör det också framgå att informationen ska omfatta ombudets unika identifikationskod eller identifikationsnummer om ombudet har sådana uppgifter.

För att genomföra den nya bestämmelsen i artikel 19.2 bör det av betaltjänstlagen framgå att Finansinspektionen inom två månader efter det att anmälan gjorts om tillhandahållande av betaltjänster genom ombud ska meddela betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören huruvida ombudet har förts in i det register som Finansinspektionen för enligt 8 kap. 5 § betaltjänstlagen. Det bör också anges i lagen att ombudet får tillhandahålla betaltjänster först efter det att registrering har skett. Utredningen delar regeringens bedömning att bestämmelserna i nuvarande artiklarna 19.3 och 19.4 inte kräver någon uttrycklig bestämmelse i lag eller förordning för att anses genomförda i svensk rätt.

Av 3 kap. 25 § betaltjänstlagen framgår redan i dag att ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska underrätta Finansinspektionen om ändringar i fråga om tillhandahållandet av tjänster genom ombud *innan* ändringen genomförs. Bestämmelsen i nya artikeln 19.8 anger att sådan underrättelse ska göras *utan onödigt dröjsmål*. Innebörden av dessa två lokutioner torde vara likvärdiga. Det finns därför inte skäl att ändra paragrafen för att direktivets bestämmelse i denna del ska anses genomförd.

Artikel 19.7, som behandlar frågor om outsourcing av visst arbete eller vissa funktioner i ett betalningsinstituts eller en registrerad betaltjänstleverantörs verksamhet enligt ett uppdragsavtal, överensstämmer i stort sett med det första betaltjänstdirektivets reglering, som har genomförts i 3 kap. 28 § betaltjänstlagen. Det krävs inga ytterligare åtgärder för att denna ska anses genomförd. Dock bör det, i konsekvens med den nya artikel 19.8, anges i betaltjänstlagen att Finansinspektionen ska underrättas om ändringar i en verksamhet som bedrivs genom ett uppdragsavtal. I artikel 19.8 anges att detta ska ske utan onödigt dröjsmål. För att åstadkomma en enhetlig lagstiftning på området bör det, i konsekvens med lydelsen av nuvarande 3 kap. 25 § anges att underrättelse ska göras innan ändringen genomförs.

När en underrättelse ska göras innan en ändring av verksamheten genomförs ska samma förfarande tillämpas som när ett betalningsinstitut för första gången avser att tillhandahålla betaltjänster på de i betaltjänstlagen beskrivna sätten, utan att detta uttryckligen behöver anges i lagen (jfr artikel 19.8).

12.2.3 Gränsöverskridande verksamhet

I det andra betaltjänstdirektivets artikel 28 finns bestämmelser om vilka förfaranden som ska tillämpas bl.a. när svenska företag tillhandahåller betaltjänster i andra EES-länder. Bestämmelserna om svenska företags gränsöverskridande verksamhet gäller inte för registrerade betaltjänstleverantörer, som enligt artikel 32.3 inte omfattas av rätten att bedriva sådan verksamhet. De aktuella bestämmelserna är alltså tillämpliga bara på betalningsinstitut.

Enligt artikel 28.1 ska ett betalningsinstitut som avser att tillhandahålla betaltjänster genom filial eller ombud i ett annat EES-land meddela tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten om detta innan verksamheten påbörjas och då lämna information om

- a) betalningsinstitutets namn och adress samt, i tillämpliga fall, auktorisationsnummer,
- b) i vilka medlemsstater det har för avsikt att bedriva verksamhet,
- c) vilka betaltjänster det kommer att tillhandahålla,
- d) när betalningsinstitutet har för avsikt att använda ett ombud, den information som avses i artikel 19.1, och
- e) när betalningsinstitutet har för avsikt att använda en filial: den information som avses i artikel 5.1 b) och e) när det gäller betaltjänstverksamheten i värdmedlemsstaten, en beskrivning av filialens organisatoriska struktur och vilka som är ansvariga för ledningen av filialen.

Artikel 5.1 b) anger att informationen ska innehålla en affärsplan för filialen med en budgetprognos för de tre första räkenskapsåren. Av planen ska framgå att filialen har förmåga att utnyttja system, resurser och förfaranden som är lämpliga och väl anpassade för en sund verksamhet.

Av artikel 5.1 e) följer att det ska lämnas en beskrivning av filialens styrsystem och interna kontrollmekanismer och att den ska inkludera förvaltnings-, riskhanterings- och redovisningsförfaranden. Beskrivningen ska visa att dessa styrsystem, kontrollmekanismer och förfaranden är proportionella, lämpliga, sunda och tillräckliga.

När ett betalningsinstitut avser att utkontraktera operativa betaltjänstfunktioner till andra enheter i värdmedlemsstaten ska det enligt andra stycket i artikel 28.1 meddela tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten. Artikel 28 överensstämmer till viss del med det första betaltjänstdirektivets artikel 25.1 men informationsskyldigheten har preciserats.

Av artikel 28.2, som till vissa delar är ny, följer att tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten inom en månad efter mottagandet av all information som avses i artikel 28.1 ska skicka denna information till tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten. De sistnämnda myndigheterna ska inom en månad efter att de har tagit emot informationen förse tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten med relevant information i samband med det berörda betalningsinstitutets planerade tillhandahållande av betaltjänster. De ska särskilt informera tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten om alla rimliga skäl till farhågor när det gäller penningtvätt eller finansiering av terrorism i den mening som avses i det fjärde penningtvättsdirektivet².

Om tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten inte instämmer i den bedömning som tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten har gjort ska de informera dessa om skälen för sitt beslut. Detta torde innebära att om myndigheterna har olika uppfattning i frågan om det finns risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism i och med etableringen av en filial eller anlitaandet av ett ombud ska hemmedlemsstatens myndighet fatta ett formellt beslut om registrering ska ske i hemmedlemsstaten eller inte.

Slutligen följer det av artikeln att om den bedömning som görs av tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten är ofördelaktig, särskilt mot bakgrund av informationen från tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten, ska tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG.

vägra att registrera ombudet eller filialen, eller återkalla registreringen om den redan har gjorts. Om myndigheten i hemmedlemsstaten anser att det finns risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism ska myndigheten alltså vägra att registrera ombudet eller filialen samt återkalla en redan gjord registrering.

Av artikel 28.3, som är ny, följer att tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten inom tre månader efter mottagandet av den information som avses i artikel 28.1 ska meddela sitt beslut till tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten och till betalningsinstitutet. Efter det att ombudet eller filialen har införts i det register som avses i artikel 14 kan verksamheten i den berörda värdmedlemsstaten inledas. Betalningsinstitutet ska enligt bestämmelsen underrätta tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten om vilket datum det inleder verksamhet via ombudet eller filialen.³

Tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten ska underrätta tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten om detta.

Enligt artikel 28.4, som också är ny, ska betalningsinstitutet utan onödigt dröjsmål underrätta tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten om alla relevanta ändringar av den information som meddelas i enlighet med artikel 28.1, vilket innefattar ytterligare ombud, filialer eller enheter till vilka verksamheter utkontrakteras i de värdmedlemsstater där det bedriver verksamhet. Det förfarande som anges i punkterna 2 och 3 ska tillämpas.

Av artikel 28.5 följer bl.a. att Eba senast den 13 januari 2018 ska till kommissionen överlämna ett förslag till tekniska standarder för samarbete och för utbyte av information mellan hemmedlemsstatens och värdmedlemsstatens behöriga myndigheter.

12.2.4 Överväganden och förslag

Förslag: Det bör framgå av betaltjänstlagen att delvis samma information ska lämnas i fråga om ett betalningsinstituts anlitande av ombud, oavsett om ombudet ska verka i betalningsinstitutets hemmedlemsstat eller i en annan medlemsstat. När det gäller ett betalningsinstituts tillhandahållande av tjänster via en filial i en

³ I den svenska översättningen av direktivtexten har det felaktigt angetts att det är värdmedlemsstaten som ska underrättas om datumet för inledandet av verksamheten.

annan medlemsstat bör i stället regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om den information som ska lämnas till Finansinspektionen utöver vad som anges i 3 kap. 19 §. Det bör också framgå av betaltjänstlagen att ett betalningsinstitut som avser att utkontraktera operativa betaltjänstfunktioner till enheter i en annan medlemsstat ska meddela Finansinspektionen om detta. Vidare bör det anges att betalningsinstitutet ska underrätta Finansinspektionen om det datum då verksamhet via ett ombud eller en filial ska påbörjas i den andra medlemstaten.

Finansinspektionen bör i betaltjänstlagen åläggas en skyldighet att lämna över en underrättelse från ett betalningsinstitut om att aktören avser att tillhandahålla tjänster genom ombud i ett annat EES-land till tillsynsmyndigheten i detta land. Det bör också anges i lagen att när Finansinspektionen från en tillsynsmyndighet i ett annat EES-land mottagit en underrättelse om att ett utländskt företag avser att tillhandahålla betaltjänster i Sverige, inspektionen inom en månad ska underrätta myndigheten i hemmedlemsstaten om bl.a. det utländska företagets etablering här i landet.

Det bör föreskrivas i lagen att Finansinspektionen ska bedöma om det föreligger en sådan risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism som avses i 3 kap. 18–19 §§. Det bör också framgå att registrering ska vägras eller återkallas om Finansinspektionen bedömer att det finns skälig anledning att anta att det föreligger risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism på det sätt som redan i dag anges i 3 kap. 18–19 §§.

Det bör också framgå av lagen att om Finansinspektionen, när ett svenskt betalningsinstitut avser att bedriva verksamhet i ett annat EES-land genom ombud eller filial, inte har samma uppfattning som värdmedlemsstaten i fråga om risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism, tillsynsmyndigheten i det andra landet ska underrättas om beslutet att vägra registrering av ombudet eller filialen.

Vidare bör det anges i lagen att Finansinspektionen inom tre månader efter att ha mottagit en underrättelse från ett svenskt betalningsinstitut enligt 3 kap. 18 och 19 §§ ska fatta beslut om registrering och underrätta tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten och betalningsinstitutet om beslutet. Först efter det att

Finansinspektionen har registrerat ombudet eller filialen ska aktörerna ha rätt att inleda sin verksamhet i den aktuella värdmedlemsstaten.

Artikel 28 innehåller flera nya bestämmelser om betalningsinstituts tillhandahållande av betaltjänster genom ombud eller filial i en annan medlemsstat än hemmedlemsstaten. Artikel 28.1 ställer ytterligare krav på vad en underrättelse om sådan verksamhet ska innehålla. De informationskrav som följer av artikel 28.1 a–c) torde redan i dag överensstämma med de krav som framgår i 3 kap. 18 § första stycket respektive 19 § första stycket betaltjänstlagen och kräver således inte något tillägg i lagen.

För att tillhandahålla betaltjänster via ombud i en annan medlemsstat ska enligt artikel 28.1 d) även lämnas den information som följer av artikel 19.1, vilken har genomförts i 3 kap. 17 § betaltjänstlagen. Av betaltjänstlagen bör således framgå att även denna information ska lämnas av ett betalningsinstitut som avser att anlita ombud som ska verka i en annan medlemsstat.

När det gäller att tillhandahålla tjänster via en filial ska i stället den information lämnas som anges i artikel 5.1 b) och e) i fråga om filialens verksamhet i värdmedlemsstaten samt en beskrivning av filialens organisatoriska struktur och vilka som är ansvariga för dess ledning. Den information som ska lämnas enligt artikel 5.1 b) och e) är relativt detaljerad och omfattande och det framstår som lämpligt att Finansinspektionen lämnar närmare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att utfärda sådana föreskrifter.

För att genomföra det andra stycket i artikel 28.1 bör det föreskrivas i betaltjänstlagen att ett betalningsinstitut som avser att utkontraktera operativa betaltjänstfunktioner till enheter i en annan medlemsstat ska meddela Finansinspektionen om detta.

Regleringen i artikel 28.2 är i stora delar ny i förhållande till motsvarande bestämmelse i betaltjänstlagen. Redan i dag följer det dock av 3 kap. 20 § respektive 22 § att Finansinspektionen ska lämna en underrättelse från ett betalningsinstitut som avser att tillhandahålla betaltjänster i ett annat EES-land via filial eller direkt från Sverige, till myndigheten i det berörda landet. För att genomföra regleringen i artikel 28.2 bör samma underrättelseskyldighet åläggas

Finansinspektionen när myndigheten tar emot en underrättelse från ett betalningsinstitut som avser att tillhandahålla tjänster genom ombud i ett annat EES-land.

Det bör också anges i lagen att Finansinspektionen, när den från en behörig myndighet i ett annat EES-land har mottagit en underrättelse om att ett utländskt företag avser att tillhandahålla betaltjänster i Sverige genom filial, ombud eller utkontraktering av verksamhet, inom en månad ska lämna en underrättelse till myndigheten i hemmedlemsstaten. Denna underrättelse bör, i konsekvens med regleringen i artikel 28.2, innehålla relevant information om det utländska företagens etablering i Sverige samt om det finns skäligen anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism kan förekomma på det sätt som redan i dag anges i 3 kap. 18–19 §§ andra styckena i samband med etablering i Sverige genom ombud eller filial.

Den svenska översättningen av direktivtexten anger att information ska lämnas om det finns *rimliga skäl till farhågor* om penningtvätt eller finansiering av terrorism i den mening som avses i det fjärde penningtvättsdirektivet. Denna lokution får anses överensstämma med lokutionen *skäligen anledning att anta* i 3 kap. 18 och 19 §§.⁴

Tillsynsmyndigheterna ska alltså utbyta information med varandra på det nu beskrivna sättet. Redan i dag följer av 3 kap. 18 och 19 §§ att Finansinspektionen *får* vägra registrering eller återkalla en registrering av ett ombud eller filial till ett svenskt betalningsinstitut om tillsynsmyndigheten i det andra landet har skäligen anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum.

För att genomföra den delvis nya lydelsen av artikel 28.2 bör det i betaltjänstlagen anges att det är Finansinspektionen som ska göra bedömningen att det föreligger en sådan risk som avses i artikeln, dock med beaktande av den information som tillsynsmyndigheten i det andra landet har bistått med. Det bör också föreskrivas att registrering *ska* vägras eller återkallas om inspektionen bedömer att det finns skäligen anledning att anta att det finns risk för penningtvätt

⁴ Jfr lydelsen av artikel 17.6 i det första betaltjänstdirektivet i originaltext, *reasonable grounds to suspect*, och lydelsen av artikel 28.2 i det andra betaltjänstdirektivets originaltext, *reasonable grounds for concern*.

eller finansiering av terrorism på det sätt som anges i 3 kap. 18 och 19 §§. Den nuvarande lydelsen av andra stycket i respektive paragraf torde täcka samma förhållanden som lydelsen i fjärde penningtvättsdirektivet omfattar. Någon hänvisning till det fjärde penningtvättsdirektivet bör därför inte vara nödvändig i betaltjänstlagen.

I betaltjänstlagen behöver inte anges att Finansinspektionen ska fatta ett formellt beslut om registrering när den inte har samma uppfattning som värdmedlemstaten i fråga om risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism, eftersom inspektionen alltid ska fatta beslut om registrering när en anmälan görs. Däremot bör det anges att tillsynsmyndigheten i värdmedlemsstaten ska underrättas om beslutet.

För att genomföra artikel 28.3 bör det föreskrivas i betaltjänstlagen att Finansinspektionen inom tre månader efter att ha mottagit en underrättelse från ett svenskt betalningsinstitut enligt 3 kap. 18 och 19 §§ ska fatta beslut om registrering samt underrätta tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten och betalningsinstitutet om beslutet. Det bör också, i konsekvens med artikelns lydelse, framgå att först efter det att Finansinspektionen har registrerat ombudet eller filialen kan dessa aktörer inleda sin verksamhet i den aktuella värdmedlemsstaten. Det bör också anges att betalningsinstitutet ska underrätta Finansinspektionen om det datum då verksamheten via ombudet eller filialen ska påbörjas i värdmedlemsstaten. Denna uppgift bör lämnas till Finansinspektionen i samband med en underrättelse enligt 3 kap. 18 och 19 §§, varvid uppgiften tillsammans med övriga uppgifter i underrättelsen ska lämnas över av Finansinspektionen till tillsynsmyndigheten i det andra landet.

När det gäller utländska företags verksamhet i Sverige bör regleringen i betaltjänstlagen ändras något i konsekvens med artikel 28. Enligt betaltjänstlagens nuvarande lydelse enligt 27 § räcker det med att Finansinspektionen mottar en underrättelse om att det utländska företaget avser att tillhandahålla tjänster genom ombud eller filial för att verksamheten ska få inledas. Det bör i stället framgå att Finansinspektionen, efter att ha lämnat en underrättelse till tillsynsmyndigheten i hemmedlemstaten om dess verksamhet i Sverige, innan företaget får tillhandahålla tjänster i Sverige, ska invänta ett beslut från tillsynsmyndigheten i det andra landet om att registrering har skett av ombudet eller filialen.

Redan i dag framgår det av 3 kap. 25 § att ett betalningsinstitut är skyldigt att underrätta Finansinspektionen innan en ändring av verksamheten genomförs. Det behöver därför inte särskilt anges att detta ska ske utan onödigt dröjsmål, som anges i artikel 28.4 (se även avsnittet ovan). Det bör också framgå av betaltjänstlagen att en sådan underrättelse ska göras även i fråga om verksamhet som har utkontrakterats genom uppdragsavtal enligt 3 kap. 28 § betaltjänstlagen.

Finansinspektionen ska i sin tur underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen. Underrättelsen bör lämnas inom samma tidsfrist som gäller för en sådan underrättelse som avses i artikel 28.2, dvs. inom en månad efter mottagandet av underrättelsen om ändring inkommit till inspektionen (se artikel 28.4).

När en underrättelse ska göras innan en ändring av verksamheten genomförs ska samma förfarande tillämpas som när ett betalningsinstitut för första gången avser att tillhandahålla betaltjänster i annat EES-land på de i betaltjänstlagen beskrivna sätten, utan att detta uttryckligen behöver anges i lagen (jfr artikel 28.4).

12.2.5 Tillsyn över gränsöverskridande verksamhet

Artikel 29, som också till vissa delar är ny i förhållande till det första betaltjänstdirektivet, innehåller bestämmelser om tillsyn över betalningsinstitut som utövar etableringsrätten och friheten att tillhandahålla tjänster. Artikel 29.1, som motsvarar de tidigare artiklarna 25.2 och 3, anger att tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten ska samarbeta med värdmedlemsstatens behöriga myndigheter när det gäller tillsynen av betalningsinstitut som genom ombud eller filial bedriver verksamhet i annan medlemsstat. Tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten ska vidare underrätta tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten när de avser att genomföra en kontroll på plats inom den senares territorium. Uppgiften att genomföra kontroller på plats av de berörda instituten får dock delegeras till tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten. Av artikel 29.3, som motsvarar det första betaltjänstdirektivets artikel 25.4, följer att medlemsstaternas tillsynsmyndigheter är skyldiga att utväxla väsentlig och relevant information särskilt vad gäller överträdelse eller misstänkta överträdelse från ombud och filialer.

Enligt artikel 29.2, som är ny i förhållande till det första betaltjänstdirektivet, får tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten kräva att betalningsinstitut som har ombud eller filialer inom deras territorier ska lämna periodiska rapporter om den verksamhet som bedrivs inom deras territorier. Dessa rapporter ska begäras in för informations- eller statistikändamål och, när ombuden och filialerna genomför betaltjänstverksamheten inom ramen för etableringsrätten, för att övervaka efterlevnaden av de bestämmelser i nationell rätt som införlivar avdelningarna III och IV. Sådana ombud och filialer ska omfattas av krav på tystnadsplikt som minst är likvärdiga med de som avses i artikel 24. Enligt artikel 29.4, som också den är ny, får medlemsstaterna kräva att betalningsinstitut som är verksamma på deras territorium via ombud och vars huvudkontor finns i en annan medlemsstat ska utse en central kontaktpunkt på värdmedlemsstatens territorium. Syftet med kontaktpunkten är att säkerställa att information lämnas om efterlevnaden av avdelningarna III och IV i direktivet och att förenkla den tillsyn som tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten och i värdmedlemsstaten ska utöva över dessa aktörer, utan att det påverkar några bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism. Genom kontaktpunkten ska tillsynsmyndigheterna på begäran förses med handlingar och information.

Av artikel 29.5 följer bl.a. att Eba ska utarbeta ett förslag till tekniska standarder för att specificera kriterier för när det är lämpligt att inrätta en central kontaktpunkt enligt artikel 29.4 och vilka funktioner dessa centrala kontaktpunkter ska ha. Eba ska beakta den totala volymen och det totala värdet för transaktioner som genomförs av betalningsinstitutet i värdmedlemsstaten, den typ av betaltjänster som tillhandahålls och det totala antalet ombud som är etablerade i värdmedlemsstaten. Eba ska överlämna sitt förslag till kommissionen senast den 13 januari 2017. Enligt skäl 44 till direktivet ska kravet på att utnämna en central kontaktpunkt stå i proportion till målet om tillräcklig kommunikation och informationsrapportering om efterlevnaden i värdmedlemsstaten av avdelningarna III och IV.

Enligt artikel 29.6 ska Eba också utarbeta ett förslag till tekniska standarder för ramen för samarbete och för informationsutbyte mellan hemmedlemsstatens och värdmedlemsstatens tillsynsmyndigheter för att bl.a. säkra en konsekvent och effektiv tillsyn över

betalningsinstitut som tillhandahåller gränsöverskridande betaltjänster. Eba ska överlämna detta förslag till kommissionen senast den 13 januari 2018.

12.2.6 Överväganden och förslag

Förslag: De möjligheter som artiklarna 29.2 och 29.4 ger till utökad kontroll av utländska betalningsinstitut som genom ombud eller filial bedriver betaltjänstverksamhet i Sverige ska utnyttjas vid genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet. Det ska alltså föreskrivas i betaltjänstlagen att utländska betalningsinstitut som bedriver verksamhet i Sverige genom ombud eller filial ska lämna upplysningar om sin verksamhet i Sverige till Finansinspektionen. När det gäller rapporteringsskyldigheten enligt artikel 29.2 ska även Riksbanken utses till behörig myndighet och få möjlighet att begära information av de utländska betalningsinstituten om deras verksamhet i Sverige. Finansinspektionen respektive Riksbanken ska också få rätt att meddela föreskrifter om vad upplysningarna ska innehålla samt om rapportering ska göras med visst tidsintervall.

Det ska också framgå av betaltjänstlagen att betalningsinstitut som har huvudkontor i annan medlemsstat och som bedriver verksamhet i Sverige genom ombud ska utse en central kontaktpunkt i Sverige om Finansinspektionen anser att det behövs. Det ska också anges i lagen att den centrala kontaktpunkten på begäran av Finansinspektionen ska lämna information om sin verksamhet och inspektionen ska ges rätt att göra platsbesök hos den centrala kontaktpunkten.

Artiklarna 29.1 och 29.3 överensstämmer med det första betaltjänstdirektivets reglering, vilken har genomförts i 8 kap. 4 § betaltjänstlagen. Det behövs inte några ytterligare åtgärder för att bestämmelserna ska anses genomförda i svensk rätt.

Artikel 29.2 och 29.4 innehåller ny reglering i förhållande till det första betaltjänstdirektivet. Bestämmelserna ger tillsynsmyndigheterna i medlemsstaterna ökad möjlighet till kontroll av betalningsinstitut som bedriver verksamhet inom deras territorier genom ombud eller filial. Frågan är om dessa möjligheter ska utnyttjas vid genom-

förändret av direktivet i svensk rätt. Direktivet syftar i huvudsak till harmonisering av regelverket med vissa möjligheter till nationella särlösningar. I och med att direktivet alltså är ett s.k. fullharmoniseringsdirektiv, bör det finnas särskilda skäl för att utnyttja dessa möjligheter till särlösningar.

Frågan är om det finns sådana särskilda skäl i detta fall. En ytterligare fråga är om någon myndighet utöver Finansinspektionen ska utses till behörig myndighet och kunna inhämta information enligt artikel 29.2.

Ett skäl för att utnyttja dessa möjligheter är att de skulle ge Finansinspektionen en utökad möjlighet att övervaka de betalningsinstitut som bedriver verksamhet i Sverige genom ombud eller filial, vilket kan säkerställa ett starkare skydd för konsumenterna och övriga betaltjänstanvändare. Vidare ger rapporteringskrav och en skyldighet för utländska betalningsinstitut att på begäran tillhandahålla information en möjlighet för Finansinspektionen att inrikta tillsynen där den gör mest nytta. Finansinspektionen kommer också genom rapporter och annan information att lättare kunna följa utvecklingen på betaltjänstmarknaden för olika aktörer, dvs. de svenska betalningsinstituten och andra betaltjänstleverantörer och de utländska betalningsinstitut som bedriver verksamhet här genom ombud eller filial. Om Finansinspektionen kan övervaka utländska betalningsinstitut på det sätt som direktivet möjliggör torde det också förenkla samarbetet mellan inspektionen och tillsynsmyndigheten i betalningsinstitutets hemmedlemsstat.

Det kan antas att bestämmelserna inte skulle ha någon större negativ inverkan på de berörda aktörerna. Kostnaden för att tillhandahålla information respektive utse en kontaktpunkt i landet bör inte vara särskilt stora. Möjligen är kostnaden för att utse en kontaktpunkt något större än kostnaden för att förse tillsynsmyndigheten med information. Betaltjänstanvändarnas intresse av en ökad övervakning av betaltjänstmarknaden får dock anses väga tyngre än de negativa effekter som kan drabba det enskilda betalningsinstitutet.

Ska då samtliga betalningsinstitut som bedriver verksamhet genom ombud behöva utse en central kontaktpunkt i Sverige? Det kan ju förhålla sig så att ett betalningsinstitut bedriver en mycket begränsad verksamhet här och därför skulle drabbas oskäligt hårt av att behöva inrätta en central kontaktpunkt. Vidare följer det av arti-

kel 29.5 att Eba ska utarbeta ett förslag till tekniska standarder för att specificera under vilka omständigheter det är lämpligt att inrätta en central kontaktpunkt, som ska överlämnas till kommissionen i januari 2017. Till de omständigheter som ska beaktas hör den totala volymen och det totala värdet av de transaktioner som genomförs av betalningsinstitutet i värdmedlemsstaten.

Eba:s tekniska standarder kommer att vara styrande för Finansinspektionens bedömning av när ett betalningsinstitut ska inrätta en central kontaktpunkt. De tekniska standarderna ska antas genom förordningar eller beslut och träder i kraft den dag som anges i dem (artikel 10.4 i förordning (EU) nr 1093/2010⁵).

Eftersom Eba:s förslag ska överlämnas inom en relativt snar framtid behövs det inte några nationella föreskrifter på området.

Finansinspektionen har enligt 8 kap. 3 § betaltjänstlagen rätt att göra platsbesök hos bl.a. ombud eller filialer till betalningsinstitut och hos utländska företag som bedriver verksamhet i Sverige. För att kunna fullgöra sitt tillsynsansvar bör Finansinspektionen även få rätt att göra platsbesök hos en central kontaktpunkt i Sverige.

En annan fråga är om någon ytterligare myndighet ska utses till behörig myndighet för att kunna inhämta information från utländska betalningsinstituts ombud och filialer i Sverige. Riksbanken har i dag i praktiken ansvar för ett antal statistikområden. Det gäller dels den svenska betalningsbalansstatistiken, dels ett antal områden för finansiell statistik, som t.ex. statistik över bankernas balansräkningar. Inom ramen för sitt uppdrag att främja ett säkert och effektivt betalningsväsende samlar Riksbanken också in information och statistik från aktörer på betalningsmarknaden. Statistiken används dels i internationella statistikpublikationer som ECB:s ”Blue Book” och Bank for International Settlements (BIS) ”Red Book”, men också i Riksbankens egna publikationer. Statistikinsamlingen är ett viktigt verktyg för att kunna följa utvecklingen på betalningsmarknaden och för att göra jämförelser med utländska marknader.

På Riksbankens initiativ har flera aktörer och myndigheter som är involverade på betalningsmarknaden bildat ett svenskt betalningsråd, som är ett samråds- och dialogforum kring den svenska mark-

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG.

naden för betaltjänster. Syftet med inrättandet av detta råd är att främja funktionen hos den svenska marknaden för betaltjänster. Dess mål är att medverka till en samhällsekonomiskt effektiv produktion och konsumtion av säkra, effektiva, tillgängliga och ändamålsenliga betaltjänster. Betalningsrådet ska bistå med en allsidig belysning av centrala frågor utifrån producenternas, konsumenternas och myndigheternas perspektiv. För att kunna belysa och utreda vissa frågor finns det därmed också inom ramen för Betalningsrådet ett behov av att ta in statistik från olika typer av aktörer på betalningsmarknaden.

Riksbanken har alltså behov av god tillgång till statistik och annan information av hög kvalitet för att kunna uppfylla sina uppdrag. Riksbankens rätt att inhämta information från aktörerna är dock i dagsläget begränsad enligt 6 kap. 9 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank till finansinstitut eller andra företag som står under Finansinspektionens tillsyn. Betalningsmarknaden blir emellertid alltmer gränsöverskridande och viktiga funktioner på betalningsmarknaden utförs dessutom i allt större utsträckning av nya slag av aktörer som inte står under Finansinspektionens tillsyn.

För att öka Riksbankens möjligheter att direkt ta in relevant statistik och information från utländska betalningsinstitut som bedriver gränsöverskridande verksamhet i Sverige är det därför lämpligt att också Riksbanken utses till behörig myndighet i detta avseende. Enligt artikel 22.1 kan flera nationella myndigheter utses till behöriga myndigheter. Behörig myndighet (Finansinspektionen) ska vidare samarbeta med och kunna utbyta information med den nationella centralbanken (artikel 26).

Finansinspektionen och Riksbanken är vidare enligt sina instruktioner skyldiga att samråda med och lämna uppgifter till varandra i viktigare frågor som har samband med betalningssystemets stabilitet, eller berör Riksbankens ansvar för valuta- och kreditpolitiken och för betalningsväsendet, respektive Finansinspektionens tillsynsverksamhet (4 kap. 3 § lagen om Sveriges riksbank och 7 § förordning (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen). Eftersom det inte kan antas att den information som Finansinspektionen behöver för sin tillsyn tillgodoser Riksbankens behov av statistik och information framstår det som önskvärt att Riksbanken får inhämta relevant information från de utländska betalningsinstituten. Även Riksbanken bör därför utses till behörig myndighet i detta avseende.

Det är naturligtvis önskvärt att Riksbanken och Finansinspektionen samordnar sin informationsinsamling från betaltjänstleverantörerna för att minimera bördan för de uppgiftslämnande företagen. Vidare bör det vara Finansinspektionen som kan kräva att ett utländskt betalningsinstitut ska utse en sådan central kontaktpunkt som avses i artikel 29.4, eftersom ett sådant beslut bör fattas av den myndighet som har det huvudsakliga ansvaret för tillsynen över efterlevnaden av direktivets regler.

Möjligheten att tillämpa bestämmelserna i artikel 29.2 respektive 29.4 bör alltså utnyttjas vid genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet. Det bör således framgå av betaltjänstlagen att utländska betalningsinstitut som genom ombud eller filial bedriver verksamhet i Sverige ska lämna upplysningar om sin verksamhet i Sverige till Finansinspektionen. Finansinspektionen bör i sin tur få möjlighet att meddela föreskrifter om vad upplysningarna närmare ska bestå i samt om det finns behov av rapportering med visst tidsintervall. Av 5 § 7 p betaltjänstförordningen följer att Finansinspektionen redan i dag får meddela föreskrifter om vilka upplysningar som betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer samt ansvariga för ett betalsystem ska lämna till inspektionen för dess tillsynsverksamhet. Detta bemyndigande kan lämpligen utsträckas till att även avse betalningsinstitut som bedriver verksamhet i Sverige genom ombud eller filial.

Det bör också framgå av betaltjänstlagen att betalningsinstitut som har huvudkontor i annan medlemsstat och som bedriver verksamhet i Sverige genom ombud ska utse en central kontaktpunkt i Sverige om Finansinspektionen anser att så krävs, varvid de tekniska standarder som Eba ska föreslå ska vara styrande för bedömningen om inrättande av en sådan kontaktpunkt ska ske. Det bör anges i lagen att den centrala kontaktpunkten ska lämna upplysningar om sin verksamhet på begäran av Finansinspektionen. Finansinspektionen bör få rätt att meddela föreskrifter för vilka upplysningar som den centrala kontaktpunkten ska lämna till inspektionen, samt för hur och med vilket intervall sådan information ska lämnas. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bör alltså bemyndigas att utfärda föreskrifter på det beskrivna sättet.

Vidare bör det framgå av betaltjänstlagen att även Riksbanken är behörig myndighet med rätt att begära in upplysningar för statistikändamål från utländska betalningsinstitut med verksamhet i Sverige

samt i fråga om rätten att inhämta information från centrala kontaktpunkter som har inrättats i Sverige för utländska betalningsinstitut.

Riksbanken är en myndighet under riksdagen och inte under regeringen. Enligt huvudregeln i 8 kap. 7 § första stycket 1 RF får regeringen meddela föreskrifter om verkställighet av lag. Av undantaget i andra stycket framgår dock att föreskrifterna inte får avse riksdagen eller dess myndigheter, däribland Riksbanken. Enligt 8 kap. 11 § RF kan regeringen däremot bemyndiga Riksbanken att meddela verkställighetsföreskrifter. Mot denna bakgrund bör – trots att Riksbanken är en myndighet under riksdagen – regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om den information som Riksbanken kan begära. Riksbanken bör således få föreskriva om vad informationen ska innehålla och om information ska lämnas med vissa intervall.

12.2.7 Åtgärder vid bristande efterlevnad

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 30, som är ny i förhållande till det första betaltjänstdirektivet, innehåller bestämmelser om vilka åtgärder tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten ska vidta när ett betalningsinstitut som bedriver gränsöverskridande verksamhet inte följer direktivets regler.

Av artikel 30.1 följer att om tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten konstaterar att ett betalningsinstitut med ombud eller filialer på dess territorium inte följer direktivets regler i avdelning II eller nationell lagstiftning som genomför avdelning III eller IV ska de, utan att det påverkar ansvaret för tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten, utan dröjsmål informera tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten.

Efter att ha utvärderat den mottagna informationen ska tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten utan onödigt dröjsmål vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att det berörda betalningsinstitutet upphör att bryta mot bestämmelserna. Vidare ska tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten utan dröjsmål informera tillsynsmyndigheten i värdmedlemsstaten och tillsynsmyndigheterna i alla andra berörda medlemsstater om dessa åtgärder.

I en krissituation, där det krävs en omedelbar åtgärd för att ingripa mot ett allvarligt hot mot de kollektiva intressena för betaltjänst-användarna i värdmedlemsstaten, kan tillsynsmyndigheten enligt artikel 30.2 vidta säkerhetsåtgärder parallellt med det gränsöverskridande samarbetet mellan medlemsstaternas tillsynsmyndigheter och i avvaktan på att tillsynsmyndigheten i hemmedlemsstaten vidtar åtgärder enligt artikel 29. Av artikel 30.3 framgår att de säkerhetsåtgärder som avses i artikel 30.2 ska vara lämpliga och proportionella med hänsyn till syftet med dessa åtgärder, vilket enligt artikeln är att skydda de kollektiva intressena för betaltjänst-användarna i värdmedlemsstaten mot ett allvarligt hot. Säkerhetsåtgärder får inte medföra att betalningsinstitutets betaltjänst-användare i värdmedlemsstaten ges företräde framför dess betaltjänst-användare i andra medlemsstater. Säkerhetsåtgärder ska vidare vara tillfälliga och avslutas när hotet är avvärvat, med bistånd av eller i samarbete med tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten eller Eba som anges i artikel 27.1.

Enligt artikel 30.4 ska tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten, om det är lämpligt mot bakgrund av krissituationen, i förväg informera tillsynsmyndigheterna i hemmedlemsstaten och i alla andra berörda medlemsstater, kommissionen och Eba om de säkerhetsåtgärder som vidtas enligt artikel 30.2 och skälen till att de vidtas. Under alla omständigheter ska denna information lämnas utan onödigt dröjsmål.

I artikeln utvecklas inte närmare vad som avses med säkerhetsåtgärder i detta sammanhang eller vad sådana åtgärder kan bestå i. I skäl 45 till direktivet anges endast att åtgärder bör vara lämpliga, stå i proportion till sitt syfte samt vara icke-diskriminerande och tillfälliga. De säkerhetsåtgärder som torde avses i artikel 30 är de åtgärder som tillsynsmyndigheterna kan vidta med stöd av nationell rätt.

Enligt artikel 31.1 ska varje åtgärd som vidtas av tillsynsmyndigheterna enligt artiklarna 23, 28, 29 eller 30 och som innebär sanktioner eller inskränkningar i rätten att tillhandahålla tjänster eller etableringsrätten vara väl motiverad och meddelas till det berörda betalningsinstitutet. Av artikel 31.2, som i stort sett överensstämmer med det första betaltjänstdirektivets artikel 25.5, ska artiklarna 28, 29 och 30 inte påverka tillsynsmyndigheternas skyldighet att utöva tillsyn och övervaka kraven enligt det fjärde penningtvättsdirektivet, särskilt dess artikel 48.1, eller enligt Europaparlamentets och

rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006, särskilt dess artikel 22.1. Det första betaltjänstdirektivets artikel 25.5 har genomförts i 8 kap 1 § första stycket och 21 § betaltjänstlagen.

12.2.8 Överväganden och förslag

Förslag och bedömning: Det ska anges i betaltjänstlagen att Finansinspektionen, om den kan konstatera att ett betalningsinstitut med ombud eller filial i Sverige inte följer bestämmelserna i det andra betaltjänstdirektivets avdelning II eller i betaltjänstlagens fjärde och femte kapitel, utan dröjsmål ska informera tillsynsmyndigheterna i institutets hemmedlemsstat. Det ska också framgå av lagen att om inspektionen får motsvarande information om ett svenskt betalningsinstitut som bedriver verksamhet genom ombud eller filial i en annan medlemsstat ska den utan onödigt dröjsmål ingripa mot betalningsinstitutet samt, likaså utan dröjsmål, informera tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaten och i övriga berörda medlemsstater.

De möjligheter till ingripanden mot utländska företag som enligt 8 kap. 21 § betaltjänstlagen tillkommer Finansinspektionen i egenskap av tillsynsmyndighet framstår som väl avvägda och ger inspektionen möjlighet att agera skyndsamt om det är påkallat med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Det behöver inte inrättas sådana tillfälliga säkerhetsåtgärder som artikel 30.2–30.4 möjliggör för att Finansinspektionen ska kunna agera skyndsamt när sådant behov föreligger.

Av 8 kap. 21 § betaltjänstlagen följer att Finansinspektionen redan i dag ska underrätta tillsynsmyndigheter i utlandet om ett utländskt företag genom ombud eller filial i Sverige inte bedriver sin verksamhet i enlighet med bestämmelserna i lagens fjärde och femte kapitel. Underrättelse ska dock göras först om företaget inte följer en uppmaning om rättelse. För att genomföra direktivets bestämmelse i artikel 30.1 bör det emellertid anges i betaltjänstlagen att Finansinspektionen, om den kan konstatera att ett betalningsinstitut med ombud eller filial i Sverige inte följer de bestämmelser i

betaltjänstlagen som införlivar bestämmelserna i avdelning II, III och IV, utan dröjsmål ska informera tillsynsmyndigheterna i institutets hemmedlemsstat. Informationen ska alltså lämnas utan dröjsmål sedan Finansinspektionen har konstaterat att de aktuella bestämmelserna har överträtts. Att information ska lämnas *utan dröjsmål* torde innebära det krävs ett mer skyndsamt agerande än när en åtgärd ska vidtas *utan onödigt dröjsmål*. Uttrycket indikerar att informationen ska lämnas omedelbart. Direktivets lydelse bör dock så långt som möjligt användas i lagtexten, varför där bör föreskrivas att informationen ska lämnas utan dröjsmål.

Detta bör dock inte hindra att underrättelse *också* ska göras på det sätt som anges i 8 kap. 21 §, dvs. underrättelse bör lämnas både när en överträdelse av de aktuella bestämmelserna kan konstateras och när en uppmaning till rättelse inte har följts.

Av 8 kap. 13 § följer redan i dag att Finansinspektionen ska ingripa mot ett betalningsinstitut efter att ha mottagit underrättelse från en tillsynsmyndighet i annat land om att institutet överträtt föreskrifter i det landet. För att fullt ut genomföra det andra betaltjänstdirektivets artikel 30.1 bör det dock framgå av lagen att om Finansinspektionen mottar sådan information som avser svenska betalningsinstitut som bedriver verksamhet i annan medlemsstat ska inspektionen *utan onödigt dröjsmål* ingripa mot betalningsinstitutet samt *utan dröjsmål* informera tillsynsmyndigheterna i värdmedlemsstaterna och i övriga berörda medlemsstater om de åtgärder som vidtas. Någon ytterligare ändring av bestämmelsen i 13 § är inte nödvändig för att direktivets reglering i denna del ska anses genomförd.

Av artiklarna 30.2–30.4 följer alltså att tillfälliga säkerhetsåtgärder får tillgripas om det föreligger en situation som utgör ett allvarligt hot mot betaltjänstanvändarnas intressen. I direktivet utvecklas inte vad som avses med säkerhetsåtgärder.

De möjligheter till ingripanden mot utländska företag som tillkommer Finansinspektionen i egenskap av tillsynsmyndighet enligt 8 kap. 21 § betaltjänstlagen utgörs av föreläggande om att vidta rättelse, och om rättelse inte sker får Finansinspektionen förbjuda företaget att påbörja nya betalningstransaktioner i landet efter ha underrättat tillsynsmyndigheten i företagets hemland. Om fallet är brådskande får underrättelse lämnas först i efterhand. Möjligheterna att ingripa mot utländska företag som bedriver verksamhet i Sverige

genom ombud eller filial och som inte följer bestämmelserna i betaltjänstlagens fjärde och femte kapitel framstår som väl avvägda och ger Finansinspektionen möjlighet att agera skyndsamt om det är påkallat med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, t.ex. vid en sådan allvarlig situation som avses i artikel 30.2. Det finns därför inget behov av att inrätta tillfälliga säkerhetsåtgärder för att Finansinspektionen ska kunna agera skyndsamt. Det är också svårt att se vad sådana tillfälliga åtgärder skulle kunna bestå i. De civilprocessuella säkerhetsåtgärder som enligt 15 kap. rättegångsbalken kan aktualiseras i en tvistemålsprocess, som t.ex. kvarstad, är inte heller tillämpliga på de situationer som avses i den aktuella artikeln. Utredningens slutsats är alltså att det inte är påkallat att i betaltjänstlagen införa bestämmelser om tillfälliga säkerhetsåtgärder för att kunna ingripa mot utländska företag som bedriver verksamhet genom ombud eller filial i Sverige. Den möjlighet som artikel 30.2 erbjuder bör därför inte utnyttjas.

Den nya artikeln 31.1 anger att varje sanktion eller ingripande enligt artiklarna 23, 28, 29 och 30 ska vara väl motiverad och meddelas det berörda betalningsinstitutet. Denna skyldighet följer av allmänna regler och av Finansinspektionens uppdrag som tillsynsmyndighet och det finns därför inte något behov av en uttrycklig bestämmelse för att artikeln ska anses genomförd. Artikel 31.2 är redan genomförd i betaltjänstlagen och kräver inte någon ytterligare åtgärd.

13 Övriga frågor

13.1 Inledning

De större förändringar som följer av det andra betaltjänstdirektivet och hur de ska genomföras i svensk rätt har behandlats i de tidigare avsnitten.

Det andra betaltjänstdirektivet innehåller också flera mindre ändringar i förhållande till det första betaltjänstdirektivet. Det är dels fråga om tillkommande artiklar, dels om ändringar i bestämmelser som även fanns i det första direktivet. Dessa ändringar behandlas i detta avsnitt.

13.2 Ägarprövning

Bedömning: De regler om ägarprövning som är tillämpliga för betalningsinstitut i dag motsvarar regleringen i artikel 6 i det andra betaltjänstdirektivet. Det behövs således inte någon ytterligare reglering på området för att denna bestämmelse ska anses genomförd.

Förslag: Det ska uttryckligen framgå av 2 kap. 4 § betaltjänstlagen att en registerad betaltjänstleverantör ska underrätta Finansinspektionen om förändringar i fråga om ägarinnehav och i fråga om personer i ledningskretsen.

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 6, som inte har någon motsvarighet i det första betaltjänstdirektivet, reglerar frågor om ägarprövning för delägare i ett betalningsinstitut. Enligt artikel 6.1 ska alla fysiska eller juridiska personer som har beslutat att direkt eller indirekt förvärva eller ytterligare öka ett kvalificerat innehav i enlig-

het med artikel 4.1.36 i förordning (EU) nr 575/2013¹ i ett betalningsinstitut, varigenom andelen av kapitalet eller röstetalet kommer att nå eller överstiga 20, 30 eller 50 procent eller så att betalningsinstitutet därigenom kommer att få ställning som dotterföretag, i förväg skriftligen underrätta de behöriga myndigheterna om sina avsikter. Detta gäller även alla fysiska eller juridiska personer som har beslutat att direkt eller indirekt avyttra ett kvalificerat innehav eller minska sitt kvalificerade innehav så att andelen av kapitalet eller röstetalet understiger 20, 30 eller 50 procent eller så att betalningsinstitutets ställning som dotterföretag kommer att upphöra.

Med kvalificerat innehav avses enligt den nämnda artikeln direkt eller indirekt ägande i ett företag, där innehavet representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller samtliga röster eller möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av detta företag. Vidare ska den tilltänkte förvärvaren av ett kvalificerat innehav lämna uppgifter till den behöriga myndigheten om storleken på det tilltänkta innehavet samt relevanta uppgifter enligt artikel 23.4 i direktiv 2013/36/EU (artikel 6.2).

Om det inflytande som utövas av den tilltänkte förvärvaren sannolikt är till skada för en sund och ansvarsfull ledning av betalningsinstitutet ska medlemsstaterna kräva att de behöriga myndigheterna motsätter sig förvärvet eller vidtar andra lämpliga åtgärder för att förhållandet ska upphöra. Sådana åtgärder kan bestå av förelägganden, sanktioner för styrelsen eller de personer som leder verksamheten, eller upphävande av rösträtt som är knuten till de aktier som innehas av betalningsinstitutets aktieägare eller medlemmar.

Liknande åtgärder ska vidtas i fråga om fysiska eller juridiska personer som underlåter att lämna sådan förhandsinformation som avses i denna artikel (artikel 6.3). Om ett innehav har förvärvats trots att tillsynsmyndigheterna har motsatt sig det, ska medlemsstaterna, oavsett eventuella övriga sanktioner, föreskriva antingen att sådana rösträtter inte får utövas eller att avgivna röster ska vara ogiltiga eller att de får förklaras ogiltiga (artikel 6.4).

Någon reglering motsvarande artikel 6 fanns alltså inte i det första betaltjänstdirektivet. I det direktivet behandlades frågor om ägar-

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

prövning i artikel 10.6 (som i stort sett motsvarar nuvarande artikel 11.6). Den artikeln innehöll bestämmelser om att behöriga myndigheter skulle förvissa sig om lämpligheten hos aktieägare eller andra medlemmar med kvalificerade innehav i betalningsinstitutet och syftade till att hindra olämpliga personer från att ha kvalificerade innehav i sådana företag. Bestämmelsen har genomförts i 2 kap. 6 § betaltjänstlagen av vilken det följer att tillstånd att tillhandahålla betaltjänster ska ges om det finns skäl att anta att den som har ett kvalificerat innehav i företaget är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget.

I samband med genomförandet av dåvarande artikel 10.6 uttalade regeringen följande i förarbetena till betaltjänstlagen.

Det bör även noteras att bestämmelserna i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse har ändrats den 1 juli 2009 i syfte att i svensk rätt genomföra bestämmelserna i direktiv 2007/44/EG om bedömning av förvärv och ökning av innehav inom finanssektorn (förvärvsdirektivet). Förvärvsdirektivet är tillämpligt i fråga om större förvärv av aktier eller andelar i kreditinstitut, värdepappersföretag och försäkringsföretag. Förvärvsdirektivet antogs före det att betaltjänstdirektivet antogs och innehåller inga bestämmelser som gör dess regler tillämpliga på betalningsinstitut. Betaltjänstdirektivet innehåller inte heller någon hänvisning till förvärvsdirektivet i de delar av artikel 10 som rör krav på betalningsinstituts ägare och ledning. Förvärvsdirektivets regler är därmed inte direkt tillämpliga på betalningsinstitut. Däremot innebär hänvisningen i den nu föreslagna lagen om betaltjänster till 14 kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse att de bestämmelser i denna lag som genomför förvärvsdirektivet kommer att tillämpas även på betalningsinstitut.²

Den hänvisning som nämns i propositionen finns i 2 kap. 8 § betaltjänstlagen, som föreskriver att bestämmelserna om ägarprövning i kreditinstitut i 14 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska tillämpas även för betalningsinstitut. Av 14 kap. 1 § följer att en ansökan om tillstånd ska lämnas till Finansinspektionen innan ett kvalificerat innehav av aktier förvärvas eller ett företag börjar bedriva tillståndspliktig verksamhet. Det gäller även när innehavet ökas så att det uppgår till eller överstiger 20, 30 eller 50 procent av kapitalet eller röstetalet eller så att företaget blir ett dotterföretag. Med kvalificerat innehav avses ett direkt eller indirekt ägande i ett

² Prop. 2009/10:220 s. 126.

företag, om innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller på annat sätt möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget.

Finansinspektionen ska ge tillstånd till förvärv eller finansiell verksamhet om förvärvaren bedöms lämplig och det tilltänkta förvärvet är ekonomiskt sunt. Vid bedömningen ska bland annat förvärvarens anseende och kapitalstyrka beaktas liksom om det finns skäl att anta att förvärvet har samband med eller kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism(14 kap. 2 §).

Enligt 14 kap. 3 § måste den som har beslutat att avyttra ett kvalificerat innehav i ett kreditinstitut, eller så stor del av ett kvalificerat innehav att innehavet därigenom kommer att understiga någon av de gränser som utlöser tillståndsplikt, underrätta Finansinspektionen om detta.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen enligt 14 kap. 6 § andra stycket besluta att innehavaren inte får företräda aktierna eller andelarna vid stämman till den del de omfattas av ett tillståndskrav. Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar, får innehavaren enligt 6 § tredje stycket inte företräda aktierna eller andelarna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

Slutligen följer det av 14 kap. 7 § att en ägare som avses i 6 § andra eller tredje stycket får föreläggas att avyttra så stor del av aktierna eller andelarna att innehavet inte står i strid med inspektionens beslut. Finansinspektionen får också, utöver vad som följer av 6 och 7 §§, besluta att en ägare som inte följer bestämmelserna i 1 § eller 3 § ska betala en sanktionsavgift.

Reglerna om ägarprövning i lagen om bank- och finansieringsrörelse, som alltså även är tillämpliga för betalningsinstitut, överensstämmer med kraven i artikel 6. Det behövs därför inte någon åtgärd för att den bestämmelsen ska anses genomförd i svensk rätt.

Även för registrerade betaltjänstleverantörer görs en ägarprövning i samband med att Finansinspektionen fattar beslut om en sådan betaltjänstleverantör ska undantas från kraven på tillstånd. Enligt 2 kap. 3 § ska företaget uppfylla vissa krav för registrering, bl.a. vad avser ägarförhållanden och de personer som har en ledande ställning i företaget. Av 4 § följer att en registrerad betaltjänst-

leverantör ska underrätta Finansinspektionen om sådana förändringar som påverkar dess möjlighet att uppfylla villkoren för undantag enligt 3 §. Det andra betaltjänstdirektivet medför inga ändringar av dessa krav i förhållande till det första direktivet. Utredningen anser dock att det i lagtexten bör komma till tydligare uttryck att en registrerad betaltjänstleverantör ska underrätta Finansinspektionen om ändringar i kretsen av ägare eller av personer som ingår i företagets ledning. Det bör därför av 4 § uttryckligen framgå att underrättelse ska göras vid ändringar av ägarinnehav enligt 4 § första stycket 4 eller vid förändring av styrelsens sammansättning eller andra förändringar i företagets ledning, som t.ex. byte av verkställande direktör.

13.3 Skyddskrav

Förslag: De krav på åtgärder för att skydda betaltjänstanvändares medel som föreskrivs i 3 kap. 7 § betaltjänstlagen ska vara tillämpliga utan beloppsgräns.

I 3 kap. 7 § betaltjänstlagen regleras frågor om s.k. skyddskrav, som innebär att ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör är skyldig att skydda de medel som har tagits emot från en betaltjänstsanvändare eller en annan betaltjänstleverantör för att genomföra en betalningstransaktion. Sådana medel får inte sammanblandas med medel som innehas för någon annans räkning än betaltjänstansvändares, och ska alltså hållas avskilda så att de inte vid insolvens kan omfattas av anspråk från betalningsinstitutets eller den registrerade betaltjänstleverantörens övriga borgenärer. Alternativt kan betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören se till att de innehavda medlen omfattas av en försäkring på motsvarande belopp. Skyddskraven är begränsade till att gälla medel som överstiger 300 euro per betaltjänstansvändare.

Bestämmelsen har genomfört det första betaltjänstdirektivets artikel 9.1–9.4. Genom artikel 9.3 gavs medlemsstaterna möjlighet att kräva att även betalningsinstitut som inte driver annan verksamhet ska uppfylla skyddskraven, och av artikel 9.4 följde att medlemsstaterna fick begränsa skyddskraven så att de enbart skulle gälla användare som har minst 600 euro hos betalningsinstitutet. Vid genom-

förändret av regleringen i dåvarande artikel 9 utnyttjades båda dessa möjligheter. I fråga om artikel 9.4 föreslog regeringen att skyddskraven skulle begränsas till att medel som överstiger 300 euro, varvid följande anfördes i förarbetena.

Att låta skyddskraven vara tillämpliga även på medel som används för betalningstransaktioner på mycket små belopp skulle innebära administrativa kostnader för de betaltjänstleverantörer som hanterar dessa betalningar som inte står i proportion till det begränsade intresse en betaltjänstanvändare får anses ha av att ha separationsrätt till ett lågt belopp om betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören skulle gå i konkurs. Att sätta gränsen för det skyddsvärda beloppet så att medel överstigande 300 euro per betaltjänstanvändare och betalningsinstitut omfattas av skyddskraven framstår som befogat med beaktande av dessa motstående intressen.³

Artikel 10 i det andra betaltjänstdirektivet innehåller motsvarande bestämmelser om skyddskrav. Artikel 10.1 och 10.2 motsvarar i stort sett det första betaltjänstdirektivets artiklar 9.1 och 9.2. I artikeln finns det dock inte längre någon reglering som motsvarar de tidigare artiklarna 9.3 och 9.4.

Av den dåvarande artikel 9.1 framgick att bestämmelserna om skyddskrav omfattade betalningsinstitut som tillhandahåller betaltjänster och samtidigt bedriver annan verksamhet. Enligt nuvarande artikel 10.1 omfattar bestämmelsen betalningsinstitut som tillhandahåller betaltjänster, dvs. bestämmelsen gäller för samtliga betalningsinstitut oavsett om de bedriver annan verksamhet än betaltjänstverksamhet eller inte. Att dåvarande artikel 9.3 har utgått innebär således inte någon ändring av betaltjänstlagens reglering. Däremot bör det förhållandet att artikel 9.4 utgått innebära att medlemsstaterna inte längre får ange en beloppsgräns för att skyddskraven ska tillämpas. Skyddskraven ska alltså tillämpas för samtliga belopp, oavsett storlek. Som framgår av de återgivna förarbetsuttalandena kan detta medföra ökade administrativa kostnader för betaltjänstleverantörerna, vilka riskerar att överföras på betaltjänstanvändarna i form av högre kostnader för betaltjänster. Å andra sidan förstärks skyddet för den enskilde betaltjänstanvändaren om betaltjänstleverantören skulle gå i konkurs. För att genomföra denna förändring

³ Prop. 2009/10:220 s. 140 f.

av direktivets reglering i fråga om skyddskrav bör beloppsgränsen om motsvarande 300 euro tas bort i 3 kap. 7 § betaltjänstlagen.

13.4 Registerfrågor

Förslag: Det register som Finansinspektionen ska föra enligt 8 kap. 5 § ska även innehålla uppgifter om tillstånd som återkallats enligt 11 § samt om de registrerade betaltjänstleverantörer som inte längre uppfyller villkoren för registrering enligt 2 kap. 3 §. Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrätta Eba om den information som förs in i registret samt om varför ett tillstånd återkallats enligt 11 § eller en registrerad betaltjänstleverantör inte längre uppfyller villkoren för registrering enligt 2 kap. 3 §.

Enligt 8 kap. 5 § betaltjänstlagen ska Finansinspektionen föra ett register över betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer samt deras ombud och filialer. Uppgifter om såväl betalningsinstitut som registrerade betaltjänstleverantörer samt om ombud eller filialer till dessa ska således föras in i ett samlat register. Bestämmelsen har genomfört det första betaltjänstdirektivets artikel 13. Motsvarande reglering finns i artikel 14.1–2 i det andra betaltjänstdirektivet. Artiklarna 14.3 och 14.4, som är nya i förhållande till det första betaltjänstdirektivet, anger att behöriga myndigheter ska föra in varje återkallande av ett tillstånd och varje återkallande av ett beviljat undantag enligt artikel 32 eller 33 i registret samt att de behöriga myndigheterna ska underrätta Eba om skälen till återkallandet av ett tillstånd eller ett undantag enligt artikel 32 eller 33.

Artikel 15.1 innehåller regler om det register som ska föras av Eba och som ska innehålla information som de behöriga myndigheterna i respektive medlemsstat förser Eba med. Av artikel 15.2 följer att de behöriga myndigheterna utan dröjsmål och på ett språk som är brukligt på det finansiella området ska underrätta Eba om den information som förts in i deras offentliga register enligt artikel 14. Enligt artikel 15.3 ska de behöriga myndigheterna svara för att den information som avses i punkt 2 är korrekt och uppdateras regelbundet.

För att genomföra regleringen i artiklarna 14.3 och 14.4 bör en bestämmelse med samma innehåll föras in i betaltjänstlagen. I konse-

kvens med artikel 15.2 bör det också anges att Finansinspektionen utan dröjsmål ska underrätta Eba om den information som förs in i det register som inspektionen för. Det behövs inte någon uttrycklig bestämmelse som motsvarar artikel 15.3.

Frågor om Finansinspektionens register har också tagits upp i avsnitt 5.3.2, som behandlar genomförandet av artikel 37 och dess bestämmelse om registrering av vissa aktörer som är undantagna från betaltjänstlagens reglering.

13.5 Betalningstransaktioner där transaktionsbeloppet inte är känt i förväg

Förslag: Det ska införas en bestämmelse i betaltjänstlagen med innebörden att det krävs ett godkännande från betalaren för att dennes betaltjänstleverantör ska kunna reservera medel på betalarens konto för köp med kontokort där det inte i förväg är känt vad transaktionsbeloppet kommer att uppgå till. Godkännandet ska avse exakt det belopp som betaltjänstleverantören avser att reservera. Det ska också framgå av betaltjänstlagen att de medel som har reserverats ska frigöras utan onödigt dröjsmål efter det att betalarens betaltjänstleverantör har mottagit information om det exakta beloppet som transaktionen avser och senast så snart som möjligt efter mottagandet av betalningsordern.

Artikel 75, som är ny i förhållande till det första betaltjänstdirektivet, reglerar fall där beloppet för en betalningstransaktion inte är känt då transaktionen godkänns av betalaren. Om en betalningstransaktion initieras av eller via betalningsmottagaren inom ramen för en kortbaserad betalningstransaktion och det exakta beloppet inte är känt vid tidpunkten då betalaren godkänner genomförandet av betalningstransaktionen kan betalarens betaltjänstleverantör reservera medel på betalarens betalkonto endast om betalaren har gett sitt godkännande till det exakta belopp som ska reserveras (artikel 75.1)⁴. Enligt artikel 75.2 ska betalarens betaltjänstleverantör frigöra de

⁴ I den svenska översättningen av direktivtexten används begreppet *spärria* i stället för den av utredningen föreslagna termen *reservera*. Den senare termen framstår som lämpligare i sammanhanget, jfr termen *block* i den engelska originaltexten.

enligt artikel 75.1 reserverade medlen på betalarens betalkonto utan onödigt dröjsmål efter mottagandet av information om betalningstransaktionens exakta belopp och senast omedelbart efter mottagande av betalningsordern.

I skäl 75 till direktivet uttalas bl.a. följande om den aktuella bestämmelsen. Direktivet syftar till att öka konsumentskyddet vid kortbaserade betalningstransaktioner där det exakta transaktionsbeloppet inte är känt vid tidpunkten för betalarens medgivande till genomförandet av betalningstransaktionen, t.ex. vid obemannade bensinstationer, i biluthyrningsavtal eller vid hotellbokningar. Betalarens betaltjänstleverantör bör kunna reservera medel på betalarens betalkonto endast om betalaren har gett sitt medgivande till det exakta belopp som ska reserveras och dessa medel bör frigöras utan onödigt dröjsmål efter att uppgift om det exakta beloppet för betalningstransaktionen har mottagits och allra senast omedelbart efter mottagandet av betalningsordern.

Möjligheten för t.ex. en bank att reservera medel på en betalares betalkonto har den fördelen för betalaren att denne inte själv behöver hålla reda på hur mycket som har spenderats på kontot när en transaktion görs via en terminal som är off-line, dvs. då kontot inte är tillgängligt online. Det bör framhållas att möjligheten att reservera medel på en kunds konto inte medför någon ekonomisk vinst för den kontoförvaltande betaltjänstleverantören eftersom valuteringsdagen för transaktionen infaller när transaktionen slutligen bokförs på kontot, vilket följer av det andra betaltjänstdirektivet och av betaltjänstlagen. Tvärtom är det till nackdel inte bara för kunden utan även för den kontoförvaltande betaltjänstleverantören om för stora reserveringar görs på kundens konto, eftersom medlen kunde ha utnyttjats för fler transaktioner i stället för att bindas upp via en reservering. På det sätt som artikel 75 är utformad torde det inte heller finnas någon risk för att medel reserveras under allt för lång tid för kunden. Det kan nämnas att banker i Sverige i dag regelmässigt släpper reserveringar som legat mellan tre och fem bankdagar utan att ha matchats mot en betalningsorder.

För att genomföra artikel 75.1 bör en bestämmelse med samma innehåll införas i betaltjänstlagen. Den ska också avse betalningstransaktioner som initierats av eller via en betalningsmottagare, s.k. pull transactions.

I linje med direktivtexten bör den föreslagna regleringen endast avse kortbaserade betalningstransaktioner. Kortbaserade betalningstransaktioner är ett samlingsuttryck för de tjänster som grundas på infrastruktur och affärsregler för en betalningsordning för att med hjälp av utrustning eller programvara för kort, telekommunikation, digital teknik eller informationsteknik göra en debet- eller kreditkortstransaktion. Av bestämmelsen bör det framgå att det krävs ett godkännande från betalaren för att dennes betaltjänstleverantör ska kunna reservera medel på betalarens konto i fråga om köp med kortkort där det inte i förväg är känt vad transaktionsbeloppet kommer att uppgå till. Det bör också anges att godkännandet ska omfatta det exakta belopp som kommer att reserveras. I och med den föreslagna bestämmelsen kommer det alltså inte vara möjligt att reservera medel på betalarens konto utan att denna har kännedom om det och har godkänt förfarandet.

Artikel 75.1 anger inte hur betalaren ska lämna sitt godkännande till reserveringen. Det krävs alltså inte att godkännandet lämnas uttryckligen utan det kan också lämnas på andra sätt, t.ex. genom konkludent handlande eller passivitet. Betalaren kan t.ex. på kortterminalens skärm upplysas i samband med att betalningstransaktionen initieras att reservering av medel till ett visst belopp kommer att reserveras på kontot. Genom att gå vidare med köpet får betalaren då anses ha godkänt detta.

I artikel 75.2 anges att de medel som har reserverats ska frigöras *utan onödigt dröjsmål* efter det att betalarens betaltjänstleverantör har informerats om det exakta belopp som transaktionen avser och senast *omedelbart efter* mottagandet av betalningsordern. Frågan är vilka uttryck som bör användas i betaltjänstlagen.

Det är vanligt att en betalningsorder, t.ex. efter en slutförd tankning av bensin, paketeras och skickas i en s.k. batch tillsammans med ett stort antal andra betalningar i flera olika steg innan den slutligen når den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. Detta inträffar vanligen sedan handlaren har gjort ett dagsavslut i sin terminal varvid samtliga betalningsorder skickas till handlaren inlösare. Denne paketerar om betalningsorderna till de olika nätverk som processar transaktionerna mellan inlösare och kortutgivare (t.ex. VISA eller Mastercard). Nätverken har ett antal s.k. clearingcykler per dag och från dessa får respektive utgivare sin egen ompaketerade batch, där betalningsorder från olika inlösare och olika handlare är

samlade. Denna batch förs in i den kontoförvaltande betaltjänstleverantörens system som debiterar betalningsordern på ett bankkonto eller ett kreditkort.

Den typ av transaktioner där reservering gjorts av ett högre belopp än den slutliga betalningstransaktionen avser hanteras inte i någon separat process utan utgör en liten delmängd i en sådan batch som har beskrivits ovan. Ett krav på omedelbar debitering på kontot och matchning mot reserveringen innebär därför att detta måste göras för i princip alla korttransaktioner. Det görs alltså inte i normalfallet i dag och ett sådant förfarande torde kräva omfattande ändringar i de kontoförvaltande betaltjänstleverantörernas system och processer.

Vidare får det antas att den beskrivna hanteringen av en betalningsorder påbörjas omedelbart efter mottagandet. Slutligen är det ur valuterings- och ränteberäkningssynpunkt mer fördelaktigt för betaltjänstanvändarna om det tar längre tid för den kontoförvaltande betaltjänstleverantören att debitera betalningsordern eftersom det innebär att valuteringsdagen senareläggas.

Mot bakgrund av det sagda anser utredningen att uttrycket *så snart som möjligt* är lämpligare än *omedelbart* för att ange den tidsram inom vilken betalarens betaltjänstleverantör måste frigöra de medel som har reserverats efter det att betalningsordern har mottagits samt att det valda uttrycket motsvarar direktivets krav på omedelbarhet.

13.6 Besked om tillgängliga medel på betalarens betalkonto

Förslag: I betaltjänstlagen ska det anges att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören på begäran av en betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument omedelbart ska bekräfta om ett belopp som krävs för genomförande av en kortbaserad betalningstransaktion är tillgängligt på betalarens betalkonto under vissa angivna förutsättningar. Bestämmelser som genomför direktivets regler om de skyldigheter som ankommer på den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och på leverantören som ger ut kortbaserade betalningsinstrument i fråga om kontakten dem emellan ska också införas i betaltjänstlagen.

Artikel 65, som inte heller har någon motsvarighet i det första betaltjänstdirektivet, reglerar frågor om den information som en kontoförvaltande betaltjänstleverantör ska lämna på förfrågan från en betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument.

I skälen till det andra betaltjänstdirektivet uttalas följande om den aktuella artikeln.

Om ett kortbaserat betalningsinstrument utges av en annan betaltjänstleverantör än den som förvaltar kundens konto, kan det bidra till ökad konkurrens på marknaden och därmed till ett större urval och bättre erbjudanden för konsumenterna. Den betaltjänstleverantör som ger ut ett kortbaserat betalningsinstrument, särskilt bankkort, skulle på ett bättre sätt kunna hantera och begränsa sin kreditrisk om den kontoförvaltande betaltjänstleverantören bekräftar att medel finns tillgängliga på kundens konto. En sådan bekräftelse bör emellertid inte göra det möjligt för den kontoförvaltande betaltjänstleverantören att blockera medel på betalarens betalkonto (skäl 67).

Av artikel 65.1 framgår att en kontoförvaltande betaltjänstleverantör på begäran av en betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument omedelbart ska bekräfta om ett belopp som krävs för att genomföra en kortbaserad betalningstransaktion är tillgängligt på betalarens betalkonto under förutsättning att

- a) betalarens betalkonto är tillgängligt online vid tidpunkten för begäran (anm. i den svenska översättningen av direktivet anges här *via internet* i stället för *online*, enligt den engelska originaltexten är det dock *online* som avses),
- b) betalaren uttryckligen har godkänt att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören besvarar en begäran från en specifik betaltjänstleverantör om att bekräfta att ett belopp som motsvarar en viss kortbaserad betalningstransaktion är tillgängligt på betalkontot, och
- c) betalarens godkännande har getts innan den första begäran om bekräftelse görs.

Enligt artikel 65.2 får betaltjänstleverantören begära en sådan bekräftelse som avses i 65.1 om

- a) betalaren uttryckligen har godkänt att betaltjänstleverantören får begära en sådan bekräftelse som avses i punkt 65.1.,
- b) betalaren har initierat den kortbaserade transaktionen för beloppet i fråga med användning av ett kortbaserat betalningsinstrument som getts ut av betaltjänstleverantören, och
- c) betaltjänstleverantören autentiserar sig mot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören före varje begäran, och kommunicerar på ett säkert sätt med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören i enlighet med artikel 98.1 d.

Av artikel 65.3 följer att en bekräftelse som avses i artikel 65.1 endast ska bestå av ett svar i form av ett ”ja” eller ”nej” och inte av konto-utdrag. Bekräftelsen får inte lagras eller användas för andra syften än att genomföra den kortbaserade betalningen. Enligt artikel 65.4 får bekräftelsen inte medföra att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören får reservera⁵ medel på betalarens betalkonto. Betalaren får begära att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören underlättar betalaren om betaltjänstleverantörens identitet och om det svar som lämnats (artikel 65.5).

Av artikel 65.6 följer att artikeln inte är tillämplig på betalningstransaktioner som initieras genom kortbaserade betalningsinstrument där elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG lagras.

I Sverige och i övriga medlemsstater är det inte särskilt vanligt att betaltjänstleverantörer tillhandahåller sådana tjänster som avses i artikel 65, dvs. utgivning av kortbaserade betalningsinstrument, utan att samtidigt förse betalaren med ett betalkonto. Kortbaserade betalningsinstrument ges i normalfallet ut av den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. I takt med att nya tjänster utvecklas på betaltjänstmarknaden kan dock denna tjänst bli vanligare på den svenska marknaden.

⁵ Även i denna artikel används begreppet spärra i den svenska översättningen, i likhet med resonemanget i avsnitt 13.5 anser utredningen att termen reservera är lämpligare i detta sammanhang.

För att genomföra direktivets reglering i artikel 65 bör i betaltjänstlagen införas en bestämmelse med samma innebörd i fråga om de rättigheter och skyldigheter som ankommer på leverantörer av kortbaserade betalningsinstrument och på den kontoförvaltande betaltjänstleverantören.

I artikel 65.2 c) anges att en betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument ska autentisera sig i kontakt med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören (vilket även följer av den engelska originaltexten), till skillnad från leverantörer av betalningsinitieringstjänster respektive av kontoinformationstjänster. I artikel 66.3 d) anges t.ex. att en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska identifiera sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören vid varje fall av initiering av betalning. Detsamma gäller för en leverantör av kontoinformationstjänster enligt artikel 67.2 c). När en transaktion görs via en leverantör av betalningsinitieringstjänster och när information efterfrågas via en leverantör av kontoinformationstjänster görs emellertid en autentisering via kunden genom den starka kundautentiseringen, som följer av det andra betaltjänstdirektivet och som reglerar hur en betaltjänst-användare ska identifieras vid användning av olika betaltjänster. Eftersom det – i samband med den tjänst som en betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument erbjuder – inte görs någon betalningstransaktion eller efterfrågas kontoinformation från betalaren äger inte heller något autentiseringsförfarande rum mellan betalaren och den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören lämnar bara ut information till tredje part, dvs. till den betaltjänstleverantör som ger ut det kortbaserade betalningsinstrumentet. Informationen lämnas visserligen ut först efter det att betaltjänstanvändaren lämnat sitt samtycke, vilket bör ha gjorts efter användning av stark kundautentisering. Men att ett sådant samtycke har lämnats är inte tillräckligt för att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska kunna lämna ut informationen till den som uppger sig vara betalarens betaltjänstleverantör. Det är ju möjligt att någon annan i bedrägligt syfte utger sig för att vara den betaltjänstleverantör som fått betalarens samtycke till att inhämta information om tillgängliga medel på dennes konto.

För att undvika detta bör det genomföras ett autentiseringsförfarande i den aktuella situationen för att den kontoförvaltande

betaltjänstleverantören ska kunna säkerställa det är den betaltjänstleverantör som har rätt till informationen som begär den. Det bör alltså framgå av betaltjänstlagen att en betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument ska autentisera sig vid kontakt med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. Hur denna autentisering ska gå till rent praktiskt framgår inte av direktivet.

Det följer vidare av artikel 65.2 c) att den betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument ska kommunicera säkert med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. Det uttrycket används också i artiklarna 66 och 67, i enlighet med artikel 98.1 d). Av den sistnämnda artikeln framgår att Eba senast den 13 januari 2017 ska utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn som innehåller krav på gemensamma och öppna kommunikationsstandarder i bl.a. identifierings- och autentiseringssyfte samt för genomförande av säkerhetsåtgärder mellan olika betaltjänstleverantörer. I artikel 115.4 anges att de säkerhetsåtgärder som avses i bl.a. artikel 65.2 c) ska tillämpas från och med 18 månader efter dagen för ikraftträdandet av de tekniska standarder som avses i artikel 98. Eftersom regleringen i artikel 65 alltså inte träder ikraft förrän vid denna tidpunkt är det inte lämpligt att nu utarbeta föreskrifter för hur autentisering eller säker kommunikering ska ske. Frågan om den närmare utformningen av dessa förfaranden och därmed sammanhängande frågor får anstå till dess att de tekniska standarderna har trätt i kraft. Utredningen återkommer till denna reglering i avsnittet om övergångsbestämmelser (se även avsnitt 6.2.7 och 6.3.5 som reglerar motsvarande fråga när det gäller kommunikationen mellan den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och leverantörer av betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster).

13.7 Återbetalning av betalningstransaktioner som initierats av eller via en betalningsmottagare

Förslag: I betaltjänstlagen ska det föreskrivas att valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto vid återbetalning av betalningstransaktioner som initierats av eller via en betalningsmottagare inte får infalla senare än den dag då beloppet debiterades. Det ska också framgå av lagen att betalaren har en ovillkorlig

rätt till återbetalning inom de frister som följer av 5 kap. 8 § betaltjänstlagen för autogireringar som faller inom SEPA-förordningens tillämpningsområde.

Bedömning: Det saknas särskilda skäl för att införa en ovillkorlig rätt till återbetalning för autogireringar som inte omfattas av SEPA-förordningen.

I 5 kap. 6–8 §§ betaltjänstlagen regleras frågor om återbetalning av betalningstransaktioner som initierats av eller via en betalningsmottagare, s.k. pull transactions. De betalningstransaktioner som omfattas av återbetalningsrätten är därmed kortbetalningar och överföringar med autogiro. Autogiro definieras i 1 kap. 4 § 1 som en betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där initiativet till en betalningstransaktion tas av betalningsmottagaren på grundval av betalarens samtycke till mottagaren, mottagarens betaltjänstleverantör eller betalarens egen betaltjänstleverantör.

Av 5 kap. 6 § framgår att ytterligare förutsättningar måste vara uppfyllda för att betalaren ska ha rätt till återbetalning. En sådan förutsättning är att transaktionens exakta belopp inte angavs när betalaren godkände betalningstransaktionen. Dessutom måste transaktionsbeloppet överstiga det belopp som betalaren rimligen kunde ha förväntat sig med hänsyn till sitt tidigare utgiftsmönster, villkoren i ramavtalet och andra relevanta omständigheter. Återbetalningen ska enligt bestämmelsen uppgå till hela beloppet av den genomförda transaktionen. När betaltjänstleverantören har tillämpat en redan överenskommen referensväxelkurs på betalningstransaktionen får betalaren dock inte åberopa en ofördelaktig valutakurs som skäl för att betalningsbeloppet blev högre än vad han eller hon rimligen kunde ha förväntat sig.

Enligt 7 § får en betalare och en betalningsleverantör i ett ramavtal komma överens om att betalaren i vissa angivna fall inte har rätt till återbetalning. Enligt 8 § kan återbetalning begäras i upp till åtta veckor från den dag då medlen debiterades betalarens konto. Betaltjänstleverantören har sedan tio bankdagar på sig från mottagandet av begäran om återbetalning att antingen återbetala hela beloppet eller ange skäl till varför den vägrar att återbetala transaktionsbeloppet. Om betaltjänstleverantören vägrar att betala, ska betalaren informeras om vart denne kan hänskjuta ärendet.

Den rätt till återbetalning som följer av de nu nämnda bestämmelserna tar alltså sikte på förhållandet mellan betalaren och dennes betaltjänstleverantör, och påverkar inte betalarens skyldigheter mot betalningsmottagaren.

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 76 reglerar betalningstransaktioner som genomförs på betalningsmottagarens initiativ. Denna artikel överensstämmer till stora delar med det första betaltjänstdirektivets artikel 62, som har genomförts i 5 kap. 6–7 §§ betaltjänstlagen. Viss reglering har dock tillkommit i artikel 76.

I artikel 76.1 tredje stycket har det tillägget gjorts att vid återbetalning av betalningstransaktionens belopp valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto inte får infalla senare än den dag då beloppet debiterades kontot. Valuteringsdag definieras i 1 kap. 4 § betaltjänstlagen som en referenstidpunkt som används av en betaltjänstleverantör för att beräkna räntan på de medel som debiterats eller krediterats ett betalkonto.

Enligt femte stycket i artikel 76.1, har betalaren för autogireringar enligt artikel 1 i SEPA-förordningen⁶ en ovillkorlig rätt till återbetalning inom de tidsfrister som fastställs i artikel 77 i direktivet som har genomförts genom 5 kap. 8 § betaltjänstlagen.

SEPA (Single Euro Payments Area) är ett gemensamt eurobetalningsområde för Europeiska unionen och SEPA-förordningen syftar till att harmonisera reglerna för betalningar och autogireringar i euro inom EU. Av artikel 1 i förordningen framgår att denna är tillämplig på autogireringstransaktioner i euro inom unionen där såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantörer eller betalningstransaktionens enda betaltjänstleverantör är etablerade inom unionen. Denna nya bestämmelse innebär således att de villkor för återbetalning som följer av artikel 76.1 och har genomförts i 5 kap. 6 § betaltjänstlagen alltså gäller för kortbetalningar och autogireringar som faller utanför SEPA-förordningens tillämpningsområde. Endast autogireringar som regleras i denna förordning ger en ovillkorlig rätt till återbetalning. Regleringen påverkar inte bestämmelserna i artikel 76.3, av vilken det följer att betalaren och dennes betaltjänstleverantör kan komma överens om att betalaren inte har rätt

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009.

till återbetalning i vissa fall och som motsvarar 5 kap. 7 § betaltjänstlagen. Rätten till ovillkorlig återbetalning kan således avtalas bort även för de autogireringar som omfattas av SEPA-förordningen.

Enligt artikel 76.4, som är ny, får medlemsstaterna för autogireringar i *andra valutor än euro* kräva att deras betaltjänstleverantörer erbjuder mer gynnsamma återbetalningsvillkor i enlighet med sina autogireringssystem, förutsatt att de är mer fördelaktiga för betalaren.

I skäl 76 till direktivet uttalas bl.a. följande om regleringen i artikel 76.

För att säkerställa ett brett stöd bland allmänheten för SEPA och för att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå inom SEPA ger det befintliga europeiska autogirosystemet ovillkorlig rätt till återbetalning för auktoriserade betalningar. Som en återspeglning av denna verklighet syftar detta direktiv till att fastställa en ovillkorlig rätt till återbetalning, som ett allmänt krav för alla eurodenominerade autogireringstransaktioner i unionen.

Parallellt med SEPA finns dock fortfarande äldre autogirosystem för icke eurodenominerade transaktioner i medlemsstater som inte har euron som valuta. Dessa system har visat sig vara effektiva och säkerställer samma höga nivå av skydd för betalaren genom andra skyddsmedel, som inte alltid utgår från en ovillkorlig rätt till återbetalning. I detta fall bör betalaren skyddas genom den allmänna regeln om en återbetalning när den genomförda betalningstransaktionen överstiger det belopp som rimligen kunde ha förväntats. Dessutom bör det vara möjligt för medlemsstaterna att fastställa regler om återbetalningsrättigheter som är mer fördelaktiga för betalaren. Det finns en genuin efterfrågan på specifika eurodenominerade autogiroprodukter inom SEPA, vilket framgår av att vissa äldre betalningssystem i euro finns kvar i några medlemsstater. Det skulle vara rimligt att tillåta att betalaren och dennes betaltjänstleverantör i ett ramavtal enas om att betalaren inte har rätt till återbetalning, i situationer där betalaren är skyddad antingen eftersom betalaren direkt till sin betaltjänstleverantör givit sitt godkännande till att en transaktion genomförs, inbegripet när den senare handlar för betalningsmottagarens räkning eller eftersom, i förekommande fall, betaltjänstleverantören eller betalningsmottagaren på överenskommet sätt lämnat betalaren information om den framtida betalningstransaktionen eller gjort informationen tillgänglig för denne minst fyra veckor före sista betalningsdagen. I varje fall bör betalaren alltid vara skyddad genom den allmänna återbetalningsregeln i händelse av icke auktoriserade eller felaktigt genomförda betalningstransaktioner.

För att genomföra de tillägg som gjorts i artikel 76.1 tredje stycket bör det i betaltjänstlagen införas en bestämmelse om tidpunkten för när valuteringsdagen för kreditering vid återbetalning senast ska infalla.

I konskevens med det nya femte stycket i artikeln bör det framgå av betaltjänstlagen att betalaren har en ovillkorlig rätt till återbetalning inom de frister som följer av 5 kap. 8 § betaltjänstlagen i fråga om autogireringar som faller inom SEPA-förordningens tillämpningsområde. Detta innebär alltså att de villkor för rätt till återbetalning som anges i 5 kap. 6 § inte gäller för just dessa autogireringar.

Slutligen är frågan om den möjlighet till förmånligare återbetalningsvillkor för autogireringar i andra valutor än euro som följer av artikel 76.4 ska utnyttjas vid genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet i svensk rätt. Artikeln ger således Sverige en möjlighet att t.ex. införa samma ovillkorliga rätt till återbetalning som artikel 76.1 ger i fråga om autogireringar som omfattas av SEPA-förordningen.

Det svenska autogiroet är ett etablerat och välfungerande system på den svenska betaltjänstmarknaden. Det görs mer ingående kontroller i detta system innan en autogirering sker än vad som kan vara fallet i andra medlemsstaters autogireringssystem. Dessa kontroller är förenade med stora kostnader för betaltjänstleverantörerna. En ovillkorlig rätt till återbetalning skulle kunna medföra att betaltjänstleverantörerna belastas med stora kostnader för att i förväg kontrollera att en autogirering är riktig, och att de, trots dessa kontroller, måste göra en återbetalning vid ett påstående om att betalningen är felaktig. Det kan leda till negativa konsekvenser för betaltjänstanvändarna i form av t.ex. högre avgifter för användande av tjänsten eller minskade möjligheter att använda den. Mot denna bakgrund anser utredningen att det inte finns skäl att införa en ovillkorlig rätt till återbetalning för autogireringar som faller utanför SEPA-förordningens tillämpningsområde. De återbetalningsvillkor som anges i 5 kap. 6 § betaltjänstlagen är väl avvägda och det finns inte heller skäl att omforma dem för att göra dem förmånligare än vad de är i dag, vilket skulle kunna ha samma negativa inverkan på marknaden som en ovillkorlig rätt till återbetalning. Det saknas således särskilda skäl att utnyttja direktivets möjlighet till särreglering i denna del.

13.8 Valuteringsdag och tillgängliga medel

Förslag: Av betaltjänstlagen ska framgå att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska säkerställa att betalningstransaktionens belopp ställs till betalningsmottagarens förfogande så snart som möjligt efter det att beloppet krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto, under förutsättning att det hos betalningsmottagarens betaltjänstleverantör inte sker någon valutaväxling, eller det sker en växling mellan euron och en medlemsstats valuta eller mellan två medlemsstaters valuta.

I 5 kap. 17–22 §§ betaltjänstlagen regleras frågor om genomförandetiden för betalningstransaktioner, dvs. hur lång tid en betalningstransaktion maximalt får ta att genomföra. Det ställs också upp regler om vilken dag som ska vara valuteringsdag, dvs. den dag som används som referenstidpunkt för att beräkna räntan på ett betalkonto. I 5 kap. 20 § betaltjänstlagen anges vid vilken tidpunkt valuteringsdagen ska infalla vid betalningstransaktioner. Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska valutera och göra betalningstransaktionens belopp tillgängligt på mottagarens betalkonto (första stycket). Valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens betalkonto ska vara senast den bankdag då betalningstransaktionens belopp krediteras mottagarens betaltjänstleverantörs konto (andra stycket). Enligt tredje stycket ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör säkerställa att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande så snart som möjligt efter det att beloppet krediteras mottagarens leverantörs konto.

Enligt 5 kap. 17 § gäller bestämmelserna i bl.a. 20 § för betalningstransaktioner i Sverige som genomförs i euro eller i svenska kronor. Bestämmelserna i 20 § gäller också för betalningstransaktioner där det genomförs en växling mellan euro och svenska kronor, under förutsättning att växlingen görs i Sverige, och, när det gäller en transaktion till eller från ett annat land, överföringen av medlen mellan länderna genomförs i euro. Det andra betaltjänstdirektivet medför inte någon ändring av regleringen i nuvarande 17 §, som överensstämmer med artikel 83 i direktivet.

I förarbetena till bestämmelserna om genomförandetid och valuteringsdag uttalade regeringen bl.a. följande i frågan om reglernas tillämplighet vid valutaväxling.

I ett tolkningsuttalande har Europeiska kommissionen uttalat att reglerna inte är tillämpliga på gränsöverskridande betalningstransaktioner i andra valutor än euro, utan enbart på sådana betalningstransaktioner där växling till euro görs och den gränsöverskridande överföringen görs i euro.

Om den betalningstransaktion som innebär växling är gränsöverskridande omfattas den alltså bara av reglerna om växlingen sker till euro i Sverige och betalningen görs till en betalningsmottagare utanför Sverige. Detta innebär, för svensk del, att en betalningstransaktion där svenska kronor växlas till euro i Sverige och därefter överförs till en betalningsmottagare i exempelvis Tyskland omfattas av direktivets regler i denna del. Om valutaväxlingen sker först efter det att betalningsbeloppet överförs till betalningsmottagarens betaltjänstleverantör i Tyskland är reglerna däremot inte tillämpliga.⁷

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 87 överensstämmer i stort med artikel 73 i det första betaltjänstdirektivet, vars reglering i sin tur har genomförts i 5 kap. 20 § betaltjänstlagen. Artikel 87.2 har dock fått en ändrad lydelse. Av artikeln framgår att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska säkerställa att betalningstransaktionens belopp ställs till betalningsmottagarens förfogande omedelbart efter det att detta belopp krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto, när det hos betalningsmottagarens betaltjänstleverantör a) inte sker någon valutaväxling, eller b) det sker en växling mellan euron och en medlemsstats valuta eller mellan två medlemsstaters valuta. Det sagda gäller även betalningar inom en och samma betaltjänstleverantör. De situationer som anges under punkten b avser således valutaväxling mellan dels euro och en medlemsstats valuta och dels mellan två medlemsstaters valuta. Tillämpningsområdet för bestämmelsen är alltså mer vidsträckt än vad som följer av artikel 83, som reglerar tillämpningsområdet för bestämmelserna i fråga om valuteringsdag.

Artikel 87 medför alltså inte några ändringar vad gäller tidpunkten för valuteringsdagen vid kreditering av betalningsmottagarens betalkonto. För att genomföra de nya bestämmelserna i artikel 87.2 bör det uttryckligen framgå av betaltjänstlagen i vilka fall betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är skyldig att säkerställa att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande omedelbart efter det att kreditering skett av betaltjänstleverantörens konto.

⁷ Prop. 2009/10:220 s. 237 f.

I övrigt motsvarar regleringen i artikel 87 det första betaltjänstdirektivets artikel 73 och föranleder således inte någon ytterligare ändring av betaltjänstlagens bestämmelser på området.

Det kan noteras att i artikel 87.2 används uttrycket *omedelbart* om mottagarens betaltjänstleverantörs skyldighet att ställa beloppet till mottagarens förfogande. Samma uttryck används även i motsvarande bestämmelse i det första betaltjänstdirektivet, medan uttrycket *så snart som möjligt* används i betaltjänstlagens motsvarande bestämmelse.

I förarbetena till betaltjänstlagen angavs som skäl till användningen av detta begrepp att det kan krävas vissa kontroller för att betaltjänstleverantören ska kunna säkerställa att all nödvändig information finns tillgänglig, vilka i sin tur kan kräva viss tidsåtgång hos betalningsmottagarens betaltjänstleverantör mellan det att betalningsbeloppet krediteras på dennes konto och leverantören i sin tur krediterar betalningsmottagarens konto. För att möjliggöra viss tid för nödvändiga kontroller bör det därför i lagen anges att beloppet ska ställas till betalningsmottagarens förfogande så snart som möjligt efter det att beloppet krediterats dennes betaltjänstleverantörs konto.⁸ Utredningen ansluter sig till den bedömningen, och finner att uttrycket *så snart som möjligt* även fortsättningsvis bör användas i nuv. 5 kap. 20 § andra stycket betaltjänstlagen.

13.9 Felaktiga unika identifikationskoder

Förslag: Det ska föreskrivas i betaltjänstlagen att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör i en transaktion ska bistå betalarens betaltjänstleverantör i dennes försök att återvinna medlen i fall där en felaktig unik identifikationskod har använts i en betalningstransaktion. Av lagen ska också följa att betalarens betaltjänstleverantör på begäran ska förse betalaren med den information som betalaren behöver för att kunna inleda en rättsprocess för att försöka återfå medlen.

⁸ a.a. s. 245.

Regler om vem som bär ansvaret för olika typer av fel och brister i samband med genomförandet av en betalningstransaktion finns i betaltjänstlagens femte kapitel. I 5 kap. 23–24 §§ finns särskilda bestämmelser om vad som gäller när en unik identifikationskod som har använts i en betalningstransaktion är felaktig. En unik identifikationskod definieras enligt 1 kap. 4 § 26 p som ”en kombination av bokstäver, siffror eller symboler som tillhandahållits av en betaltjänstleverantör, och som en betaltjänstanvändare ska uppge för att otvetydigt identifiera en annan betaltjänstanvändare eller dennes betalkonto”.

Om en unik identifikationskod uppges när en betalningsorder lämnas, ska ordern anses ha utförts korrekt för den betalningsmottagare som angetts genom koden. Om koden är felaktig är betaltjänstleverantören inte ansvarig för att betalningstransaktionen inte genomförts eller genomförts bristfälligt. Betaltjänstleverantören ska dock vidta skäligen åtgärder för att få tillbaka de medel som betalningstransaktionen avsåg, och får ta ut en avgift för dessa åtgärder om parterna har avtalat om det (5 kap. 23 §).

Om betaltjänstanvändaren har lämnat ytterligare information, utöver den unika identifikationskoden eller motsvarande, är betaltjänstleverantören bara ansvarig för att betalningstransaktionen genomförs i enlighet med den unika identifikationskoden (5 kap. 24 §).

Artikel 88 i det andra betaltjänstdirektivet innehåller i stort sett bestämmelser som överensstämmer med regleringen i betaltjänstlagen. I artikel 88.3 har det dock tillkommit viss reglering. Av artikeln framgår, i likhet med det första betaltjänstdirektivets artikel 74, att betalarens betaltjänstleverantör ska vidta skäligen åtgärder för att återvinna de medel som betalningstransaktionen avsåg.⁹ Det tillägget har dock gjorts att även betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska medverka i dessa ansträngningar genom att ge betalarens betaltjänstleverantör all relevant information för att återfå medlen. Vidare ska, om det inte är möjligt att återfå medlen, betalarens betaltjänstleverantör på skriftlig begäran lämna all information till betalaren som finns tillgänglig för betaltjänstleverantören och som

⁹ I den svenska översättningen av det andra betaltjänstdirektivet används termen *rimliga åtgärder*, begreppet skäligen åtgärder får dock anses ha en likvärdig betydelse (jfr *reasonable efforts* i den engelska originaltexten i såväl det första som det andra betaltjänstdirektivet).

är relevant för betalaren för att denne ska kunna inleda ett rättsligt förfarande för att återvinna medlen.

I skäl 88 till direktivet uttalas att om de medel som en betalningstransaktion avser hamnar hos fel mottagare på grund av att betalaren har lämnat en felaktig unik identifikationskod bör varken betalarens eller betalningsmottagarens betaltjänstleverantör vara ansvarig. Samtidigt sägs att betaltjänstleverantörerna bör samarbeta genom att vidta rimliga åtgärder för att återvinna medlen, vilket inkluderar att lämna relevant information.

En bestämmelse som motsvarar artikel 88.3 bör införas i betaltjänstlagen. Det bör framgå av lagen att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör i en transaktion ska bistå betalarens betaltjänstleverantör i dennes försök att återvinna medlen och att detta bistånd ska inkludera all relevant information som mottagarens betaltjänstleverantörbesitter för att kunna återfå medlen. I lagen bör det också föreskrivas att betalarens betaltjänstleverantör på begäran ska förse betalaren med den information som betalaren behöver för att kunna inleda en rättsprocess för att återfå medlen. Vad som utgör relevant information i de nu angivna fallen går det inte att beskriva generellt utan det får avgöras av betaltjänstleverantörerna i varje enskilt fall.

13.10 Ansvar vid felaktigt genomförda betalningstransaktioner

I 5 kap. 25–29 §§ betaltjänstlagen finns regler om vilken betaltjänstleverantör som bär ansvaret för att en betalningstransaktion inte genomförs korrekt. Exempel på bristfälligt genomförda betalningstransaktioner är sådana där fel belopp har överförts, fel betalningsmottagare har fått beloppet, transaktionen har tagit längre tid att genomföra än den tillåtna tiden och fall där betalningstransaktionen inte genomförs alls.

13.10.1 Betalningstransaktioner som har initierats av betalaren men inte genomförts eller genomförts bristfälligt

Förslag: Det ska framgå av betaltjänstlagen att vid återbetalning av en felaktigt genomförd transaktion får valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto inte infalla senare än den dag då beloppet debiterades kontot i de fall som betalarens betaltjänstleverantör är ansvarig för att betalningstransaktionen genomförs korrekt. Är i stället betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ansvarig ska det framgå att valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens konto inte får infalla senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt. Det ska också framgå att när en betalningstransaktion genomförs för sent ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, på begäran av betalarens betaltjänstleverantör som agerar på betalarens vägnar, se till att valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens konto inte infaller senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om betalningstransaktionen hade genomförts korrekt.

Det ska också följa av lagen att det arbete som betalarens betaltjänstleverantör är skyldig att utföra i syfte att spåra en betalningstransaktion som genomförts bristfälligt ska vara avgiftsfritt för betalaren.

Av 5 kap. 25 § betaltjänstlagen framgår att betalarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot betalaren för att en betalningsorder som betalaren har initierat utförs korrekt. Kan betalarens betaltjänstleverantör styrka att mottagarens leverantör har tagit emot beloppet ansvarar dock mottagarens leverantör gentemot mottagaren för att transaktionen genomförs korrekt.

Av 5 kap. 26 § första stycket följer att om betalarens betaltjänstleverantör är ansvarig för att transaktionen genomförs korrekt ska betalarens leverantör utan onödigt dröjsmål återbetala transaktionsbeloppet till betalaren och återställa det debiterade betalkontots ställning. Är det i stället betalningsmottagarens betaltjänstleverantör som är ansvarig ska denna så snart som möjligt ställa transaktionsbeloppet till betalningsmottagarens förfogande (andra stycket). Om en betalningstransaktion inte har genomförts, eller genomförts bristfälligt, ska betalarens betaltjänstleverantör på be-

gäran snarast försöka spåra transaktionen och underrätta betalaren om resultatet (tredje stycket).

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 89.1 motsvarar i stort sett den ovan återgivna regleringen i betaltjänstlagen, som i sin tur har genomfört det första betaltjänstdirektivets artikel 75.1. Några tillkommande bestämmelser som reglerar när valuteringsdagen inträffar vid kreditering av betalarens respektive betalningsmottagarens konto har dock införts i artikeln.

I artikelns tredje stycke anges att valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto inte får infalla senare än den dag då beloppet debiterades kontot. Av artikelns femte stycke framgår att valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens konto inte får infalla senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt, i enlighet med artikel 87. I det sjätte stycket anges att när en betalningstransaktion genomförs för sent ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, på begäran av betalarens betaltjänstleverantör som agerar på betalarens vägnar, se till att valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens konto inte infaller senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om betalningstransaktionen hade genomförts korrekt. Slutligen följer det av artikelns sjunde stycke att det arbete som betalarens betaltjänstleverantör är skyldig att utföra i syfte att spåra en betalningstransaktion som genomförts bristfälligt ska vara avgiftsfritt för betalaren.

För att genomföra det andra betaltjänstdirektivets reglering i artikel 89.1 bör tillägg med samma innebörd göras i de nämnda bestämmelserna i betaltjänstlagen.

13.10.2 Betalningstransaktioner som initieras av eller via betalningsmottagaren

Förslag: I betaltjänstlagen ska det föreskrivas att, om en betalningsorder överförs sent, beloppet inte får valuterats på betalningsmottagarens betalkonto senare än den dag då det skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt. Vidare ska det framgå att valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto inte får infalla senare än den dag då beloppet debiterades kontot.

Det ska också framgå att betalarens betaltjänstleverantör inte är ansvarig inför betalaren om betalarens betaltjänstleverantör visar att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör har mottagit betalningstransaktionens belopp, även om transaktionen har genomförts för sent. I sådant fall ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör valutera beloppet på betalningsmottagarens betalkonto senast den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt.

Slutligen ska det anges att skyldigheten för betalningsmottagarens betaltjänstleverantör att spåra en bristfälligt genomförd transaktion inte får medföra avgifter för betalningsmottagaren.

I 5 kap. 27–28 §§ betaltjänstlagen regleras frågor om vem som bär ansvaret för att en betalningstransaktion som initierats av eller via betalningsmottagaren utförs korrekt. Regleringen rör alltså s.k. pull transactions som t.ex. autogiro- och kortbetalningar. Bestämmelserna har genomfört det första betaltjänstdirektivets artikel 75.2.

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot mottagaren för att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande och för att en betalningsorder som initierats av eller via mottagaren överförs korrekt till betalarens betaltjänstleverantör (27 § första stycket). En betaltjänstleverantör som är ansvarig enligt första stycket och som har försökt att utföra en betalningsorder ska så snart som möjligt överföra den berörda betalningsordern på nytt till betalarens betaltjänstleverantör (27 § andra stycket).

Om en betalningstransaktion som initierats av eller via betalningsmottagaren inte genomförs eller genomförs bristfälligt, och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör har uppfyllt sina skyldigheter, är det i stället betalarens betaltjänstleverantör som ansvarar inför betalaren (28 § första stycket). Betalarens betaltjänstleverantör ska då återbetala betalningstransaktionens belopp till betalaren eller återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som det skulle ha haft om den bristfälligt genomförda transaktionen inte hade ägt rum (28 § andra stycket).

Om en betalningstransaktion initierats av eller via betalningsmottagaren, och transaktionen inte genomförs eller genomförs bristfälligt, ska mottagarens betaltjänstleverantör på begäran av mottagaren så snart som möjligt försöka spåra betalningstransaktionen och underrätta mottagaren om resultatet (28 § tredje stycket).

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 89.2 motsvarar i stort sett det första betaltjänstdirektivets artikel 75.2. Det har dock tillkommit bestämmelser som reglerar när valuteringsdagen inträffar vid kreditering av betalarens respektive betalningsmottagarens konto.

Enligt artikel 89.2 andra stycket får beloppet, om en betalningsorder överförs sent, inte valutas på betalningsmottagarens betalkonto senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt. Av sista meningen i artikelns fjärde stycke framgår att valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto inte får infalla senare än den dag då beloppet debiterades kontot. Enligt artikelns femte stycke är betalarens betaltjänstleverantör inte ansvarig inför betalaren om den visar att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör har mottagit betalningstransaktionens belopp, även om transaktionen har genomförts för sent. I ett sådant fall ska betalningsmottagarens leverantör valutera beloppet på betalningsmottagarens betalkonto senast den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt.

Slutligen framgår det av sista stycket i artikeln att skyldigheten för betalningsmottagarens betaltjänstleverantör att spåra en bristfälligt genomförd transaktion inte får medföra avgifter för betalningsmottagaren.

I konsekvens med den reglering som tillkommit i artikel 89.2 bör bestämmelser med samma innebörd införas i betaltjänstlagen.

13.11 Rätt till återkrav

Förslag: Det ska framgå av betaltjänstlagen att rätten till återkrav även ska omfatta fall där den ansvarige betaltjänstleverantören har underlåtit att använda stark kundautentisering samt att reglerna om återkrav även gäller obehöriga transaktioner.

Enligt 5 kap. 31 § betaltjänstlagen har en betaltjänstleverantör som har fått utge ersättning till en betaltjänstanvändare i enlighet med ansvarsreglerna i 25–29 §§ rätt till ersättning från en annan betaltjänstleverantör eller mellanhand, om denne orsakat det fel eller den brist som grundat ersättningsskyldigheten. Paragrafen har genomfört det första betaltjänstdirektivets artikel 77.1. I förarbetena till betaltjänstlagen anges bl.a. följande om denna reglering.

I detta sammanhang finns det skäl att något närmare ange vilka personer som utgör mellanhänder såvitt avser denna bestämmelse. Om en betalningstransaktion inte genomförs i tid på grund av tekniska problem och ansvaret för den uppkomna förseningen vilar på leverantören av exempelvis det IT-system som använts, kan betaltjänstleverantören vända sig mot leverantören och kräva ersättning för de belopp som han har utgett till betaltjänstanvändaren på grund av förseningen. En sådan regressrätt torde heller inte stå i strid med allmänna skadeståndsrättsliga principer. Det bör dock noteras att artikel 77.1 enbart avser de fall då en annan betaltjänstleverantör eller en mellanhand har orsakat det bristfälliga genomförandet av betalningstransaktionen. Bestämmelsen tar inte upp de eventuella möjligheter för betaltjänstleverantören som kan finnas enligt andra regler att exempelvis kräva ersättning av den andre betaltjänstanvändare som medverkade som betalare eller betalningsmottagare i betalningstransaktionen. Det som föreskrivs i artikel 77.1 är att en regressrätt ska finnas mot en annan betaltjänstleverantör eller mellanhand som har förorsakat att en betalningstransaktion har genomförts bristfälligt och tvingat betaltjänstleverantören att ersätta den drabbade betaltjänstanvändaren för dennes uppkomna kostnader till följd av detta.¹⁰

Artikel 92.1 i det andra betaltjänstdirektivet motsvarar i stort sett den nämnda regleringen. Av artikeln framgår dock att regressrätten även omfattar fall där en betaltjänstleverantör fått utge ersättning till följd av en obehörig transaktion enligt artikel 73. Vidare har det tillägget gjorts att rätten till ersättning omfattar fall där någon av betaltjänstleverantörerna har underlåtit att använda stark kundautentisering. Det kan i detta sammanhang nämnas att det i artiklarna 73 respektive 90 finns motsvarande bestämmelser om regressrätt i fall där en leverantör av betalningsinstitieringstjänster är ansvarig för en obehörig transaktion respektive en bristfälligt eller inte genomförd transaktion (mer om dessa bestämmelser, se avsnitt 6.2.10). Dessa leverantörer torde därför inte omfattas av regleringen i artikel 92.1.

För att genomföra direktivets bestämmelser bör en reglering med motsvarande innehåll införas i betaltjänstlagen.

¹⁰ Prop. 2009/10:220 s. 258 ff.

13.12 Förändringar i fråga om regleringen av ramavtal

I detta avsnitt behandlas de mindre förändringar som det andra betaltjänstdirektivet medför i fråga om reglering av betalningstransaktioner som omfattas av ett ramavtal. Några av dessa rör specifikt betalningsinitieringstjänster och har därför behandlats i avsnitt 6.2.5.

13.12.1 Information i samband med ramavtal

Förslag: Innan ett ramavtal om betaltjänster ingås med en användare ska betaltjänstleverantören, utöver vad som i dag framgår av 4 kap. 10 § betaltjänstlagen, även informera användaren om ett säkert förfarande. Genom det säkra förfarandet ska betaltjänstanvändaren underrättas av betaltjänstleverantören i händelse av misstänkt eller faktiskt bedrägeri eller säkerhetshot. I fråga om betalningsinstrument med *co-badging* ska betaltjänstanvändaren informeras om sina rättigheter enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

I artikel 52 anges vilken information som en betaltjänstleverantör ska lämna till betaltjänstanvändaren innan ett ramavtal träffas mellan parterna. Artikeln motsvarar i stort sett det första betaltjänstdirektivets artikel 42. Utöver de förändringar som avser betalningsinitieringstjänster, har det emellertid tillkommit ytterligare två nya bestämmelser i artikeln. Av artikel 52.2 g) framgår att betaltjänstleverantören, när det gäller kortbaserade betalningsinstrument med *co-badging*, ska informera om betaltjänstanvändarens rättigheter enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Begreppet *co-badging* innebär att flera betalmärken kombineras på ett och samma betalningsinstrument. Begreppet definieras i det andra betaltjänstdirektivets artikel 4.48 som integration av två eller flera betalmärken eller betalningsapplikationer som tillhör samma betalmärke på samma betalningsinstrument.

Enligt den nya artikel 52.5 b) ska information lämnas om ett säkert förfarande genom vilket betaltjänstanvändaren underrättas

av betaltjänstleverantören i händelse av misstänkt eller faktiskt bedrägeri eller säkerhetsshot.

I betaltjänstlagen regleras frågor om informationsskyldighet i samband med ingående av ramavtal i 4 kap. 10 §. För att genomföra de tillkommande bestämmelserna i artikel 52.2 g) respektive 52.5 b) bör bestämmelser som överensstämmer med direktivets införas i nämnda paragraf i betaltjänstlagen.

13.12.2 Ändringar av villkoren enligt ramavtalet

Bedömning: Betaltjänstanvändaren ska fortfarande ha rätt att avgiftsfritt avsluta ramavtalet före den dag då en föreslagen ändring skulle ha tillämpas.

I 4 kap. 14 § betaltjänstlagen finns bestämmelser om förfarandet för att ändra villkor i ett ramavtal. En betaltjänstleverantör och en betaltjänstanvändare kan enligt första stycket komma överens om att en användare ska bli bunden av en villkorsändring som leverantören föreslår, om användaren inte före den dag då ändringen föreslås träda i kraft meddelar leverantören att han inte accepterar det nya villkoret. Leverantören måste föreslå ändringar minst två månader innan de ska börja tillämpas. Av paragrafens tredje stycke framgår att användaren har rätt att med omedelbar verkan och avgiftsfritt säga upp ramavtalet före den dag då ändringen föreslås bli tillämplig. Användaren ska informeras om detta när leverantören föreslår ändringen. Paragrafen har genomfört det första betaltjänstdirektivets artikel 44.

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 54 innehåller regler om ändring av villkor i ett ramavtal. Artikeln överensstämmer i stort sett med det första betaltjänstdirektivets artikel 44. Enligt artikel 54.1 första stycket ska betaltjänstleverantören föreslå eventuella ändringar av ramavtalet eller av informationen och villkoren enligt artikel 52 senast två månader före den dag som de föreslås börja tillämpas, vilket motsvarar den tidigare regleringen. I första stycket har det tillägget gjorts att betaltjänstanvändaren antingen kan godkänna eller förkasta ändringarna före den dag då de föreslås träda i kraft.

Av artikel 54.1 andra stycket framgår att ramavtalet får innehålla villkor som innebär att betaltjänstanvändaren inte behöver god-

känna de föreslagna ändringarna för att de ska börja gälla, om betaltjänstanvändaren inte före den dag då ändringarna föreslås träda i kraft underrättar leverantören om att ändringarna inte godkänns. Dessutom ska betaltjänstleverantören ange att betaltjänstanvändaren har rätt att omedelbart och avgiftsfritt säga upp ramavtalet *fram till* den dag då dessa ändringar föreslås börja gälla. I den tidigare artikel 44.1 andra stycket angavs i stället att rätten att omedelbart säga upp ramavtalet gällde *före* den dag då ändringarna skulle träda i kraft (i den engelska originaltexten används i artikel 54.1 termen *until* i stället för som tidigare *before*). I övrigt är artikelns bestämmelser i 54.2 och 54.3 oförändrade i förhållande till den tidigare regleringen.

Det tillägg som gjorts i artikel 54.1 första stycket bör inte tolkas som att ett avvisande av ändringarna från betaltjänstanvändarens sida innebär att avtalets ursprungliga villkor alltså ska gälla. Tillägget bör i stället läsas i ljuset av artikelns andra stycke och således endast ses som ett förtydligande av betaltjänstanvändarens rätt att säga upp avtalet för det fall denne inte godkänner de föreslagna ändringarna. Mot denna bakgrund finns det inte något behov av en uttrycklig bestämmelse med motsvarande innehåll i betaltjänstlagen.

Den ändring som gjorts i artikel 54.2 andra stycket bör inte föranleda någon ändring av betaltjänstlagens bestämmelse i 14 kap. 4 § tredje stycket. Uttrycket *fram till den dag* bör anses ha samma innebörd som *före den dag*. Det innebär att uppsägning fortfarande får göras senast före den dag som ikraftträdandet av den föreslagna ändringen.

13.12.3 Uppsägning av ramavtal

Förslag: Det ska vara avgiftsfritt för betaltjänstanvändare att avsluta ett ramavtal efter sex månader oavsett om avtalet har ingåtts för en viss tid eller på obestämd tid.

I 4 kap. 15 § betaltjänstlagen finns regler om förfarandet vid uppsägning av ett ramavtal. Av bestämmelsen framgår bl.a. att betaltjänstanvändaren får säga upp ramavtalet med omedelbar verkan, om inte parterna har kommit överens om en uppsägningstid. Ett ramavtal som har ingåtts för en bestämd tid om mer än tolv månader

eller på obestämd tid ska kunna sägas upp avgiftsfritt av användaren efter tolv månader. Bestämmelsen har genomfört det första betaltjänstdirektivets artikel 45.

I det andra betaltjänstdirektivets artikel 55 regleras frågor om uppsägning av ramavtal. Bestämmelsen motsvarar i stort sett det första betaltjänstdirektivets artikel 45, men bestämmelsen i artikel 55.2 har ändrats. Av artikeln framgår att det ska vara kostnadsfritt för betaltjänstanvändaren att säga upp ett ramavtal, utom om avtalet har varit i kraft kortare tid än sex månader.

För att genomföra direktivets bestämmelse i artikel 55.2 bör 4 kap. 15 § betaltjänstlagen ändras. Det ska alltså vara avgiftsfritt för betaltjänstanvändare att avsluta ett ramavtal efter sex månader i stället för tolv, oavsett om avtalet har ingåtts för en viss tid eller på obestämd tid.

13.13 Information om avgifter i vissa fall

Förslag: En betaltjänstanvändare är skyldig att betala en avgift vid användning av ett visst betalningsinstrument för en betalningstransaktion endast om betaltjänstleverantören informerat användaren om avgiftens fullständiga belopp innan transaktionen påbörjas.

I 4 kap. 2 § betaltjänstlagen föreskrivs att en betalningsmottagare som erbjuder en nedsättning om betalaren använder ett visst betalningsinstrument vid betalningstransaktionen ska underrätta betalaren om detta innan transaktionen påbörjas. Vidare ska en betaltjänstleverantör som begär en avgift när ett visst betalningsinstrument används för en betalningstransaktion informera betaltjänstanvändaren om detta innan transaktionen påbörjas.

I artikel 60 i det andra betaltjänstdirektivet finns motsvarande reglering. I artikel 60.3 har det dock tillkommit en bestämmelse med innebörden att betalaren är skyldig att betala en sådan avgift som avses i artikeln endast om betalaren innan transaktionen initierades har informerats om avgiftens fullständiga belopp.

För att genomföra artikel 60.3 bör motsvarande bestämmelse föras in i betaltjänstlagen.

13.14 Information i samband med valutaväxling

Förslag: Om valutaväxling erbjuds före påbörjandet av en betalningstransaktion i en uttagsautomat ska information om alla avgifter samt om den växelkurs som kommer att användas vid transaktionen ges innan en betaltjänstanvändare gör ett uttag eller genomför en transaktion i automaten.

I 4 kap. 3 § betaltjänstlagen anges att om valutaväxling erbjuds före påbörjandet av en betalningstransaktion och på platsen för försäljningen eller av betalningsmottagaren, ska den som erbjuder denna tjänst informera betalaren om alla avgifter för tjänsten samt om den växelkurs som ska användas. Betalaren ska godkänna valutaväxlingen innan betalningstransaktionen genomförs.

I förarbetena till denna bestämmelse uttalades bl.a. följande.

De växlingstjänster som här avses är sådana där betalaren (kunden) i samband med köpet ges möjlighet att välja vilken valuta som ska användas i transaktionen, och där betalningsmottagaren tillhandahåller information i förhand om den valutakurs som tillämpas och vilket belopp som betalaren ska erlægga i den valuta som väljs. Sådana växlingstjänster kan tillhandahållas av betalningsmottagaren på försäljningsstället, t.ex. i ett fall då en butik erbjuder valutaväxling vid försäljning av varor, eller av betalningsmottagaren vid försäljning av varor över Internet.

Många av de transaktioner som omfattas av denna bestämmelse sker då konto- eller kreditkort utnyttjas för köp av varor i butik. Det bör då vara tillräckligt att information om avgifter och växelkurs tydligt framgår, t.ex. på kortterminalens skärm vid användning av kortterminal, före det att betalaren godkänner köpet med utnyttjande av valutaväxlingstjänsten. Vid köp med konto- eller kreditkort över Internet bör motsvarande information tydligt framgå och vara väl synlig som en del av den information som betalaren får se innan denne godkänner transaktionen med utnyttjande av valutaväxlingstjänsten.¹¹

I det andra betaltjänstdirektivets artikel 59 finns motsvarande reglering, vilken i sin tur överensstämmer med det första betaltjänstdirektivets artikel 49. I artikel 59.2 har dock det tillägget gjorts att information om avgift och växelkurs även ska ges om tjänsten ifråga erbjuds i en uttagsautomat. Här kan noteras att artikel 3 o under

¹¹ a.a. s. 166 f.

vissa angivna förutsättningar undantar rena kontantuttag i uttagsautomater från direktivets tillämpningsområde. Information enligt bl.a. artikel 59 ska dock ges innan uttaget görs.

I konsekvens med den ändrade lydelsen av artikel 59 bör 4 kap. 3 § betaltjänstlagen ändras. Om valutaväxling erbjuds före påbörjandet av en betalningstransaktion i en uttagsautomat ska alltså information om alla avgifter samt om den växelkurs som kommer att användas vid transaktionen ges innan en betaltjänstanvändare genomför en transaktion, t.ex. en överföring, i en uttagsautomat. I enlighet med de uttalanden som gjorts i förarbetena till betaltjänstlagen bör det vara tillräckligt att informationen tydligt anges på uttagsautomatens skärm innan uttaget slutförs.

13.15 Behandling av personuppgifter

Bedömning: Det följer av personuppgiftslagen att betaltjänstleverantörer endast får behandla sådana personuppgifter som är nödvändiga för att tillhandahålla betaltjänster och att det som huvudregel krävs att betaltjänstanvändaren uttryckligen samtycker till sådan behandling.

I betaltjänstlagens sjätte kapitel uppställs regler om behandling av personuppgifter vid betalningstransaktioner. Lagens bestämmelser om behandling av sådana uppgifter gäller utöver personuppgiftslagen. Regleringen ger bl.a. stöd för att behandla personuppgifter om misstänkta lagöverträdelse i särskilda register. Av 6 kap. 1 § betaltjänstlagen följer att en betaltjänstleverantör eller den som ansvarar för ett betalningssystem som granskar betalningstransaktioner för att kunna upptäcka sådana transaktioner som misstänks utgöra ett led i bedrägeri i samband med tillhandahållande eller användning av betaltjänster får behandla personuppgifter samt föra register över dessa. Om det är nödvändigt för granskningen av betalningstransaktioner får personuppgifter om identitet i betaltjänstanvändares pass eller annan identitetshandling samt unika beteckningar som identifierar en viss person som betaltjänstanvändare behandlas (2 §). Register får föras av en betaltjänstleverantör eller den som har ansvar för ett betalningssystem om det är nödvändigt för granskning av betalningstransaktioner (3 §).

Utöver nämnda bestämmelser innehåller sjätte kapitlet även regler om vilka uppgifter ett register får innehålla och om utlämnande av personuppgifter, gallring, rättelse och skadestånd samt tystnadsplikt.

Bestämmelserna om behandling av personuppgifter i betaltjänstlagen har genomfört det första betaltjänstdirektivets artikel 79, av vilken framgick att betaltjänstleverantörer och betalningssystem ska kunna behandla personuppgifter i enlighet med dataskyddsdirektivet när det är nödvändigt för att säkerställa förebyggande, undersökning och avslöjande av betalningsbedrägerier. Motsvarande bestämmelse finns i artikel 94.1 i det andra betaltjänstdirektivet.

Av artikel 94.2, som är ny i förhållande till det första betaltjänstdirektivet, följer att betaltjänstleverantörer endast ska ha tillgång till, behandla och bevara sådana personuppgifter som är nödvändiga för att tillhandahålla betaltjänsterna. Till skillnad från den personuppgiftsbehandling som får göras med stöd av 94.1 får personuppgifter som är nödvändiga för tillhandahållande av betaltjänster endast behandlas efter uttryckligt medgivande från betaltjänstanvändaren.

Personuppgiftslagen reglerar frågor om behandling av personuppgifter. En betaltjänstleverantör som behandlar personuppgifter i sin verksamhet är personuppgiftsansvarig enligt lagen (3 § personuppgiftslagen). Lagens tillämpningsområde omfattar personuppgiftsansvariga som är etablerade i Sverige (4 § personuppgiftslagen). Lagen tillämpas också när den personuppgiftsansvarige är etablerad i tredje land men använder sig av utrustning som finns i Sverige för behandlingen av personuppgifter.

Personuppgiftslagens bestämmelser gäller som huvudregel när behandlingen av personuppgifter – t.ex. insamling, registrering eller lagring – är helt eller delvis automatiserad (5 § personuppgiftslagen).

Enligt de grundläggande kraven för personuppgiftsbehandling, som anges i 9 § första stycket personuppgiftslagen, ska den personuppgiftsansvarige bl.a. se till att personuppgifter samlas in bara för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål (c), att de personuppgifter som behandlas är adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen (e), att inte fler personuppgifter behandlas än som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen (f) och att personuppgifter inte bevaras under

längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen (i).

Personuppgifter får som huvudregel endast behandlas om den registrerade har lämnat sitt samtycke (10 § personuppgiftslagen). Därutöver får personuppgifter behandlas när det är nödvändigt för att: fullgöra ett avtal i vilket den registrerade är part eller åtgärder som den registrerade begärt ska kunna vidtas innan ett avtal träffas (a), den personuppgiftsansvarige ska kunna fullgöra en rättslig skyldighet (b), vitala intressen för den registrerade ska kunna skyddas (c), en arbetsuppgift av allmänt intresse ska kunna utföras (d), den personuppgiftsansvarige eller en tredje man till vilken personuppgifter lämnas ut ska kunna utföra en arbetsuppgift i samband med myndighetsutövning (e) eller ett ändamål som rör ett berättigat intresse hos den personuppgiftsansvarige eller hos en sådan tredje man till vilka personuppgifterna lämnas ut ska kunna tillgodoses om detta intresse väger tyngre än den registrerades intresse av skydd mot kränkning av den personliga integriteten (f).

Samtycke definieras enligt 3 § personuppgiftslagen som ”Varje slag av frivillig, särskild och otvetydig viljeyttring genom vilken den registrerade, efter att ha fått information, godtar behandling av personuppgifter som rör honom eller henne”. Det finns inte några krav på att samtycket ska vara skriftligt eller att det ska dokumenteras. Det kan alltså vara tillräckligt med ett muntligt samtycke. Samtycke kan också ges digitalt, t.ex. via internet eller e-post.

Samtycket måste dock alltid vara en viljeyttring från den registrerade, och viljeytringen måste alltid i någon mening komma till uttryck på något sätt som en utomstående kan iaktta.¹²

Betaljänstleverantörer som bedriver verksamhet i Sverige, oavsett om företaget har säte i landet eller bedriver verksamhet här genom ombud eller filial, omfattas således av personuppgiftslagens bestämmelser i fråga om behandling av personuppgifter i samband med tillhandahållandet av deras tjänster. Som huvudregel ska en betaltjänstleverantör inhämta samtycke från betaltjänstanvändaren innan personuppgifter behandlas i leverantörens verksamhet – med undantag för de i 10 § angivna situationerna – och samtycket ska alltså ges uttryckligen.

¹² Lindblom, H-O och Öman, S, Personuppgiftslagen, en kommentar (1 juni 2016, Zetco), kommentaren till 3 §.

Med hänsyn till att betaltjänstleverantörers behandling av personuppgifter omfattas av personuppgiftslagen torde det vara vanligt förekommande att betaltjänstleverantörer redan i dag lämnar information om personuppgiftsbehandling till sina kunder, t.ex. i de allmänna avtalsvillkor som betaltjänstanvändaren accepterar vid användning av betaltjänsten. Här kan också understrykas att de grundläggande kraven för personuppgiftsbehandling gäller även om betaltjänstanvändaren samtycker till behandlingen. Det är följaktligen inte tillåtet att behandla personuppgifter som inte är relevanta i förhållande till ändamålet med behandlingen, även om användaren har samtyckt till detta.

Betaltjänstleverantörernas hantering av personuppgifter i samband med tillhandahållandet av sina tjänster faller på sätt som beskrivits ovan inom ramen för personuppgiftslagens tillämpningsområde. Några ytterligare åtgärder framstår inte som nödvändiga för att det andra betaltjänstdirektivets artikel 94.2 ska anses genomförd. I denna del behövs därmed inga nya bestämmelser i lag för att genomföra direktivet. Det kan dock nämnas att den allmänna dataskyddsförordningen, som antogs i april 2016 av Europaparlamentet och EU:s ministerråd, kommer att ersätta den svenska personuppgiftslagen i maj 2018. Förordningen omfattar i stort sett all behandling av personuppgifter, dvs. sådan behandling som sker i företag, inom myndigheter och av privatpersoner och kommer innebära förändringar i förhållande till dagens nationella reglering om personuppgiftsbehandling.

13.16 Information till konsumenter

Förslag: Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om hur betaltjänstleverantörer ska göra det informationsmaterial som kommissionen ska utarbeta tillgängligt för sina användare som är konsumenter. Det ska dock framgå av betaltjänstlagen att tillhandahållandet av denna information ska vara avgiftsfritt för användarna.

Av artikel 106.1 följer att kommissionen senast den 13 januari 2018 ska utarbeta en användarvänlig elektronisk broschyr, som på ett tydligt och lättbegripligt sätt ska redogöra för konsumenternas rättigheter enligt direktivet och annan unionsrätt på närliggande områden. Enligt artikel 106.2 ska kommissionen informera medlemsstaterna, europeiska betaltjänstleverantörers sammanslutningar och europeiska konsumentorganisationer om offentliggörandet av broschyren. Kommissionen, Eba och de behöriga myndigheterna ska var för sig säkerställa att broschyren gör åtkomlig på ett lättillgängligt sätt på deras webbplatser.

Enligt artikel 106.3 ska betaltjänstleverantörer se till att broschyren görs åtkomlig på ett lättillgängligt sätt på deras webbplats, om de har någon sådan, och i pappersform vid deras filialer, hos deras ombud och vid de enheter till vilka deras verksamhet har utkontrakterats. Betaltjänstleverantörer får inte ta ut någon avgift av sina kunder för den information som enligt denna artikel görs åtkomlig (artikel 106.4). För personer med funktionsnedsättning ska bestämmelserna i denna artikel tillämpas med användning av alternativa medel, som medger att informationen görs åtkomlig i ett tillgängligt format (artikel 106.5).

Artiklarna 106.1 och 106.2 avser åtgärder som ska vidtas av kommissionen och kräver således inte någon genomförandeåtgärd. Vad avser regleringen i artiklarna 106.3–5 om betaltjänstleverantörers skyldigheter kräver denna dock att åtgärder vidtas av medlemsstaterna. Mot bakgrund av de detaljerade kraven i fråga om betaltjänstleverantörernas hantering av broschyren framstår det som en lämplig ordning att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om hur betaltjänstleverantörerna ska tillhandahålla broschyren till sina användare som är konsumenter. Det bör dock anges i betaltjänstlagen att tillhandahållandet av denna information ska vara avgiftsfritt för användarna.

13.17 Lösande av tvister mellan behöriga myndigheter

Förslag: Det ska anges i betaltjänstlagen i vilka fall Finansinspektionen får hänskjuta en fråga till Eba för tvistlösning.

I artikel 27.1 anges att om en behörig myndighet i en medlemsstat anser att det gränsöverskridande samarbetet med de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat i ett visst ärende som avses i artiklarna 26, 28, 29, 30 eller 31 i direktivet inte överensstämmer med dessa bestämmelser, kan myndigheten hänskjuta ärendet till EBA och begära dess bistånd i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010 för tvistlösning. Bestämmelsen ger alltså Finansinspektionen möjlighet att hänskjuta frågor till Eba för tvistlösning. En ny bestämmelse som anger i vilka fall enligt det andra betaltjänstdirektivet som Finansinspektionen kan hänskjuta frågor till Eba bör införas i betaltjänstlagen.

13.18 Särskilt om revision i europakooperativ

Förslag: Bestämmelserna i 3 kap. 9 § andra stycket betaltjänstlagen om att europakooperativ ska upprätta årsredovisning och i förekommande fall koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag som är tillämpliga på betalningsinstitut som drivs i ekonomisk förening ska upphöra att gälla.

I 3 kap. 9 § andra stycket betaltjänstlagen anges att europakooperativ ska upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag som är tillämpliga på betalningsinstitut som drivs i ekonomisk förening.

Lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag är enligt sin nuvarande lydelse inte längre tillämplig på betalningsinstitut. Följaktligen bör andra stycket i 9 § upphöra att gälla. Detta medför i sin tur att hänvisningen till lagrummet i 31 § lagen (2006:595) om europakooperativ ska tas bort. Detta innebär att ett europakooperativ som tillhandahåller betaltjänster ska upprätta års-

redovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i årsredovisningslagen (1995:1554) som är tillämpliga på ekonomiska föreningar i enlighet med 31 § första stycket lagen om europakooperativ.

13.19 Lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Förslag: Regleringen i lagen (2011:755) om elektroniska pengar bl.a. i fråga om verksamhet som bedrivs genom ombud eller filial ska ändras för att överensstämma med motsvarande förslag till ändringar i betaltjänstlagen.

Det andra betaltjänstdirektivets artikel 111 föreskriver flera ändringar i e-penningdirektivet, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG. Ändringarna rör främst frågor om tillståndskrav och andra rörelsekrav.

Artikel 111.1 a) anger att artikel 3.1 i e-penningdirektivet ska ändras så att den föreskriver att artiklarna 5, 11–17, 19.5 och 19.6 och 20–31 i det andra betaltjänstdirektivet ska gälla i tillämpliga delar för institut för elektroniska pengar, inklusive de delegerade akter som antas enligt artiklarna 15.4, 28.5 och 29.7.

Av artikel 111.1 b) följer att e-penningsdirektivets artikel 3.4 föreskriver att om ett institut för elektroniska pengar distribuerar elektroniska pengar i en annan medlemsstat genom att anlita en sådan fysisk eller juridisk person ska artiklarna 27–31, med undantag av artikel 29.4 och 29.5 i det andra betaltjänstdirektivet gälla i tillämpliga delar för institut för elektroniska pengar, vilket inkluderar de delegerade akter som antas i enlighet med artiklarna 28.5 och 29.7.

Enligt artikel 111.1 b) ska även e-penningdirektivets artikel 3.5 ges en ändrad lydelse. Av artikeln följer numera att institut för elektroniska pengar inte får ge ut elektroniska pengar via ombud. Institut för elektroniska pengar ska dock tillåtas att tillhandahålla sådana betaltjänster som avses i artikel 6.1 a i e-penningdirektivet via

ombud i enlighet med villkoren som fastställs i artikel 19 i betaltjänstdirektivet.

E-penningdirektivet har genomförts i svensk rätt i lagen (2011:755) om elektroniska pengar. En utgångspunkt vid genomförandet av det nya e-penningdirektivet var att tillståndsreglerna för att få ge ut elektroniska pengar ska motsvara vad som gäller för betalningsinstitut enligt betaltjänstlagen. Regler om tillståndskrav för institut för elektroniska pengar är därmed utformade i stort sett på samma sätt som betaltjänstlagens regler för betalningsinstitut.

E-penningdirektivets artikel 3.1 i den tidigare lydelsen har genomförts i 2 kap. 6–8 §§ och 5 kap. 5–6 §§ samt 8–25 §§ i lagen om elektroniska pengar. I 2 kap. 6–8 §§ regleras när tillstånd att ge ut elektroniska pengar ska beviljas. Bestämmelserna motsvarar i stort sett regleringen i 2 kap. 6–7, och 9 §§ betaltjänstlagen som har genomfört artiklarna 11–12 i det andra betaltjänstdirektivet. Utredningen har inte föreslagit några ändringar av dessa bestämmelser, utöver viss tillkommande reglering som avser leverantörer av betalningsiniteringstjänster. Det krävs således inte någon ändring av 2 kap. 6–8 §§ lagen om elektroniska pengar i denna del.

I femte kapitlet i lagen om elektroniska pengar finns regler om tillsyn och ingripanden. Reglerna överensstämmer med de regler som finns i betaltjänstlagens åttonde kapitel. I de delar utredningen har föreslagit ändring av reglerna om tillsyn till följd av regleringen i artiklarna 13–17, 19.5, 19.6 och 20–31 bör följaktigen de berörda bestämmelserna i femte kapitlet i lagen om elektroniska pengar ändras på motsvarande sätt. För de aktörer som berörs av den lagen bör Finansinspektionen respektive Riksbanken enligt den möjlighet som ges i artikel 29.2 kunna inhämta information från utländska företag som agerar i Sverige med enligt 3 kap. 26 § lagen om elektroniska pengar. Möjligheten i artikel 29.4 att utse en central kontaktpunkt torde dock inte gälla för dessa aktörer, eftersom artikel 29.4 i det andra betaltjänstdirektivet enligt den nya lydelsen av artikel 3.4 i e-penningdirektivet inte är tillämplig för dem.

Regleringen i de nämnda artiklarna i det andra betaltjänstdirektivet avser även frågor om tillhandahållande av tjänster genom ombud eller filial. Regleringen i artikel 3.4 och 3.5 i e-penningdirektivet avser dessa typer av verksamhet och har genomförts i tredje kapitlet i lagen om elektroniska pengar. I detta kapitel bör ändringar som överensstämmer med de ändringar i betaltjänstlagen som

utredningen föreslagit göras, till följd av det andra betaltjänstdirektivets reglering i de artiklar som även är tillämpliga på de aktörer som omfattas av e-penningdirektivet. En närmare redogörelse för utredningens överväganden i denna del finns i kapitel 12, som behandlar genomförandet av de aktuella artiklarna i betaltjänstlagen.

14 Konsekvensanalys

14.1 Konsekvensanalysens innehåll

I utredningens uppdrag ingår att analysera konsekvenserna av lämnade förslag i enlighet med 14–15 a kommittéförordningen (1998:1474). Eftersom utredningen lämnar författningsförslag ska konsekvensanalysen också göras i enlighet med 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning (15 a § kommittéförordningen).

Förslagen innebär i vissa delar att högre krav ställs framför allt på företag som tillhandahåller betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster. Även företag som bedriver s.k. uppräkningsverksamhet kommer enligt förslagen att omfattas av betaltjänstlagens krav på tillstånd för att få tillhandahålla sina tjänster. Detta får antas medföra ekonomiska konsekvenser för dessa företag i form av högre administrativa kostnader. Regleringen kan också komma att innebära vissa ökade kostnader för det allmänna, i första hand för Finansinspektionen. Finansinspektionens kostnader kommer dock till viss del att belasta betalningsinstitutet och de registrerade betaltjänstleverantörerna genom avgifter för tillstånd och tillsyn.

Utredningen bedömer att följande områden inte berörs av förslagen (15 § kommittéförordningen):

- Den kommunala självstyrelsen,
- brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet,
- sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet,
- jämställdheten mellan kvinnor och män eller
- möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

Den föreslagna regleringen är i huvudsak en konsekvens av Sveriges medlemskap i EU, och överensstämmer därmed med Sveriges skyldigheter som följer av anslutningen till EU (6 § 6 förordning om konsekvensutredning vid regelgivning).

Utredningens huvudsakliga uppgift i denna del av uppdraget har varit att föreslå de författningsändringar som krävs för att genomföra det andra betaltjänstdirektivet i svensk rätt. En konsekvensbedömning av reglerna i det andra betaltjänstdirektivet har gjorts av kommissionen i samband med utarbetande av förslaget till direktiv (se COM(2013) 547 final). Direktivet är, såvitt gäller det resultat som ska uppnås, bindande för medlemsstaterna och måste genomföras i nationell rätt, oavsett vilka kostnader det för med sig. Vidare är direktivet ett s.k. fullharmoniseringsdirektiv, varför möjligheten till alternativa lösningar är begränsad.

14.2 Konsekvenser för företagen

14.2.1 Aktörer som kommer att omfattas av ett tillståndskrav eller krav på registrering

De företag som bedriver verksamhet som består i att tillhandahålla betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster agerar i dag på en oreglerad marknad. Utredningens förslag innebär att leverantörer av betalningsinitieringstjänster kommer att omfattas av ett krav på tillstånd för att få tillhandahålla sina tjänster. På motsvarande sätt föreslås leverantörer av kontoinformationstjänster omfattas av ett registreringskrav.

Vidare har utredningen funnit att värdebolagens uppräkningsverksamhet är en form av betaltjänstverksamhet och att den därför inte ska undantas från betaltjänstlagens krav på tillstånd, som hittills varit fallet. Utredningen föreslår därför att de företag som bedriver uppräkningsverksamhet måste ansöka om tillstånd för denna verksamhet.

Utredningens förslag kommer att medföra att dessa företag får kostnader för att ta fram den ansökan som ska ges in till Finansinspektionen. Uppgifter som behövs för ägar- och ledningsprövning överensstämmer i allt väsentligt med vad som gäller för övriga betaltjänstleverantörer enligt betaltjänstlagen.

Förslagen innebär också att de nämnda företagen måste uppfylla betaltjänstlagens rörelsekrav för betalningsinstitut respektive för registrerade betaltjänstleverantörer. För leverantörer av betalningsinitieringstjänster och för de företag som bedriver uppräkningsverksamhet innebär detta bl.a. att de initialt ska ha ett startkapital och därefter en kapitalbas som inte får understiga ett belopp motsvarande startkapitalet.

Förslagen innebär således att dessa aktörer kommer att drabbas av kostnader som innefattar dels arbetet med ansökan dels arbetet med att anpassa verksamheten till de rörelsekrav som kommer att gälla för dem. Det är inte möjligt för utredningen att uttala sig om hur stora dessa kostnader kan bli. Det måste också beaktas att företag som tidigare inte alls stått under tillsyn nu kommer att omfattas av regleringen i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Att ha rutiner för detta innebär en extra kostnad för sådana företag. Inte heller dessa kostnader kan beräknas på något meningsfullt sätt.

För leverantörer av betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster kommer det också att gälla ett särskilt krav på ansvarsförsäkring, som följer av det andra betaltjänstdirektivet. Kommissionen ska senast i januari 2017 fastställa vilka belopp som ska täckas av denna försäkring. Det är inte möjligt att uppskatta prisnivån för en ansvarsförsäkring innan försäkringsgivaren fått möjlighet att ta del av hela den reglering som kommer att gälla för de aktörer som ska försäkras, omfattningen av deras rörelse m.m. Årspremiens storlek kan därför inte bedömas i nuläget.

Företag som ansöker om tillstånd kommer att få betala en ansökningsavgift till Finansinspektionen. Avgiften för prövning av en ansökan om tillstånd är 150 000 kronor. Avgiften för prövning av en ansökan om undantag från tillståndsplikt är för juridiska personer 90 000 kronor och för fysiska personer 65 000 kronor. Dessutom tar Finansinspektionen årligen ut en tillsynsavgift. Betalningsinstitut ska betala 65 000 kronor i sådan avgift per år. Juridiska personer som har medgetts undantag från tillståndsplikt ska betala 26 000 kronor och fysiska personer 13 000 kronor i tillsynsavgift per år.

I detta sammanhang kan nämnas att leverantörer av betalningsinitieringstjänster, till skillnad från företag som tillhandahåller andra former av betaltjänster, alltid omfattas av ett krav på tillstånd enligt den föreslagna regleringen. Betaltjänstlagens regler om undantag

från tillståndsplikten som bl.a. gäller företag som bedriver betaltjänstverksamhet i mindre omfattning, kan således inte bli aktuella för dem. Detta innebär att kostnaden för tillstånd och tillsyn samt övriga finansiella krav på tillståndspliktiga betaltjänstleverantörer kan bli förhållandevis betungande och medföra stora kostnader för mindre företag som tillhandahåller denna typ av tjänst.

14.2.2 Krav på hantering av risker och kommunikation

Det andra betaltjänstdirektivet innehåller en rad nya bestämmelser om hur företag ska hantera olika slag av risker i sin verksamhet och i vilka former de ska kommunicera med sina kunder, betaltjänstanvändarna, och med varandra i samband med t.ex. en betalningstransaktion.

Kontoförvaltande betaltjänstleverantörer ska tillämpa stark kundautentisering vid kommunikation med betaltjänstanvändaren. Detta autentiseringsförfarande ska också tillämpas av leverantörer av betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster, varvid de dock ska kunna förlita sig på de uppgifter som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören förser betaltjänstanvändaren med. Vilka krav som ska gälla i samband med tillämpandet av stark kundautentisering kommer att framgå av de tekniska standarder som Eba ska utarbeta på området, vilka ska överlämnas till kommissionen senast januari 2017.

Det går därför inte att uttala sig närmare om vilka ekonomiska konsekvenser denna reglering kommer att ha för betaltjänstleverantörerna. Sannolikt kommer inrättandet av system för att tillämpa denna form av autentisering dock att innebära kostnader för företagen, och då främst för de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna.

Betaltjänstleverantörer kommer enligt förslaget att bli skyldiga att inrätta system med lämpliga åtgärder och kontrollmekanismer för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker. De ska också vara skyldiga att med visst intervall rapportera till Finansinspektionen om operativa risker och säkerhetsrisker som är förknippade med de betaltjänster som de tillhandahåller och de åtgärder som vidtagits för att hantera riskerna. Betaltjänstleverantörerna föreslås också bli ålagda en rapporteringsskyldighet till Finansinspektionen i fråga

om allvarliga operativa incidenter och säkerhetsincidenter samt med vissa intervall rapportera om bedrägerier som har genomförts i samband med användandet av olika betalningsinstrument.

Inrättandet av ett system av beskrivet slag är förenat med kostnader för företagen. Även rapporteringsskyldigheten innebär ökade kostnader. Hur stora kostnader det är fråga om är närmast omöjligt att svara på. Skyldigheten att rapportera till Finansinspektionen riskerar att öka de administrativa kostnaderna för företagen. Som utredningen funnit bör även Riksbanken med stöd av riksbankslagen kunna efterfråga denna information. Samma information torde dock i stor utsträckning inhämtas av båda myndigheterna, vilket bör minska företagens kostnader.

Reglerna om inrättande av system för hantering av risker och rapporteringsskyldighet gäller för samtliga betaltjänstleverantörer. Det är emellertid sannolikt att dessa kostnader kommer att vara mer kännbara för de mindre företagen som är undantagna från tillståndsplikten, än för övriga leverantörer.

Utländska företag som bedriver betaltjänstverksamhet i Sverige via ombud eller filial föreslås bli skyldiga att lämna de upplysningar om sin verksamhet som Finansinspektionen begär. Utredningen föreslår också att Riksbanken får möjlighet att inhämta information från dessa företag. Myndigheterna föreslås få rätt att meddela föreskrifter om vad upplysningarna ska innehålla och om rapportering ska ske med visst intervall. Betalningsinstitut med huvudkontor i en annan medlemsstat som bedriver betaltjänstverksamhet i Sverige via ombud kan också åläggas att utse en central kontaktpunkt här i landet om Finansinspektionen anser att så krävs. Den centrala kontaktpunkten ska lämna den information till inspektionen som myndigheten föreskriver.

För de utländska företagen kommer således denna rapporteringsskyldighet och i förekommande fall skyldigheten att inrätta en central kontaktpunkt att vara förenade med kostnader. Hur stora dessa kostnader kommer att bli kan inte uppskattas i dag. Att information kan begäras från två olika myndigheter kan också medföra en ökad administrativ kostnad. För att minska denna börda är det önskvärt att myndigheterna samordnar inhämtandet av information från dessa företag och så långt som möjligt begär samma uppgifter.

Sammanfattningsvis kommer de föreslagna bestämmelserna om hantering av olika risker i företagets verksamhet och den rapporteringsskyldighet som följer med detta sannolikt att leda till ökade administrativa kostnader för företagen. Även den reglering som avser krav på stark kundautentisering kommer troligtvis att leda till ökade kostnader för företagen, eftersom den ställer nya krav på företagets kommunikation med varandra och med sina kunder. Det går dock inte att närmare uttala sig om vilka kostnadsnivåer det är fråga om. Ökade kostnader för företagen torde i sin tur leda till att kostnaden för betaltjänstanvändarna kommer att öka, t.ex. i form av ökade avgifter för att få använda sig av företagets tjänster.

14.2.3 Konsekvenser för kontoförvaltande betaltjänstleverantörer

Den föreslagna regleringen innebär bl.a. att betaltjänstanvändare har rätt att använda sig av betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster utan godkännande från sin kontoförvaltande betaltjänstleverantör. Skulle det göras en obehörig eller bristfälligt genomförd betalningstransaktion från en betaltjänstanvändares konto är det den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som ska återbetala ett belopp som motsvarar transaktionen till betaltjänstanvändaren. Detta gäller även om transaktionen har initierats av en leverantör av betalningsinitieringstjänster. Om det är leverantören av betalningsinitieringstjänster som är ansvarig för den obehöriga eller bristfälligt genomförda betalningstransaktionen ska denne dock ersätta den kontoförvaltande betaltjänstleverantören för dessa kostnader. Är leverantörerna oense om vem som är ansvarig för transaktionen i fråga och det leder till att leverantören av betalningsinitieringstjänster vägrar att ersätta den kontoförvaltande betaltjänstleverantören för transaktionen och förluster i samband med den, är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören hänvisad till allmän domstol för att få ersättning för transaktionen. En tvist i allmän domstol är förknippad med kostnader för båda parter, som enligt huvudregeln ska ersättas av den part som förlorar målet. Det går inte att uttala sig om hur vanligt förekommande det kan bli att leverantörerna är oense om vem som bär ansvaret i den situation som den beskrivna och att detta leder till rättegång. Det kan inte heller uteslutas att de olika leverantörerna kommer att avtala om ansvarsfördelningen vid obe-

höriga eller bristfälligt genomförda transaktioner för att undvika det beskrivna scenariot, och minska risken för tvister och domstolsprocesser.

De kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna kommer också att drabbas av kostnader för att inrätta system som kan kommunicera med leverantörer av betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster. De kommer dessutom att bli tvungna att anpassa sin verksamhet till dessa leverantörers verksamhet, vilket också är förenat med kostnader. Det är emellertid svårt att beräkna hur stora dessa anpassningskostnader kommer att bli.

Vidare kommer det att krävas att de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna utvecklar system som kan hämta information, i realtid, från det register som Finansinspektionen ska hålla enligt 8 kap. 5 § betaltjänstlagen. Detta behövs för att kunna kontrollera att en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster har tillstånd för att bedriva sin verksamhet eller är registrerad betaltjänstleverantör. Även dessa kostnader är svåruppskattade.

14.3 Konsekvenser för Finansinspektionen, Konkurrensverket och Riksbanken

Utredningens förslag kommer att innebära en utökad tillsynsverksamhet för Finansinspektionen. Flera aktörer som inte står under Finansinspektionens tillsyn i dag kan förväntas ansöka om tillstånd eller om undantag från tillstånd. Det är dock inte troligt att det rör sig om särskilt många aktörer varför antalet ansökningar sannolikt inte kommer att öka mer än marginellt.

I den mån antalet aktörer under tillsyn ökar, kommer de större kostnaderna för inspektionen att i viss mån kompenseras av att fler företag betalar tillsynsavgifter och andra avgifter för verksamheten.

Finansinspektionen kommer också att ha ett utökat regelverk som tillsynen ska täcka. Tillsynen utökas t.ex. i fråga om betalningsinstituts rätt till tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster samt över utländska företag som bedriver betaltjänstverksamhet i Sverige. Vidare kommer inspektionen att ha att meddela föreskrifter med anledning av den föreslagna regleringen, och troligen också vissa allmänna råd. Det kan antas leda till en större arbetsinsats för in-

spektionen. Finansinspektionen har beräknat att detta kommer att leda till en kostnadsökning om ca 10 miljoner kronor, vilket motsvarar tre årsarbetskrafter. De beräknade kostnadsökningarna bör kunna rymmas inom befintliga anslag.

Utredningen har föreslagit att Finansinspektionen ska samråda med Konkurrensverket i fråga om tillsyn över betalningsinstituts rätt till tillgång till kreditinstituts betalkontotjänster på samma sätt som i dag gäller för tillsynen över tillträde till betalningssystem. Detta kan antas medföra ökad arbetsinsats även för Konkurrensverket. Dessa kostnader kan dock inte heller antas bli så stora att de inte rymms inom befintliga anslag.

Slutligen har utredningen föreslagit att Riksbanken ska vara tillsynsmyndighet i fråga om tillsyn över utländska företag som bedriver betaltjänstverksamhet i Sverige och få möjlighet att inhämta information om dessas verksamhet främst för statistiska ändamål. Den ökade arbetsinsats detta kan medföra för myndigheten kan inte antas medföra några kostnader som inte rymms inom myndighetens befintliga anslag.

14.4 Konsekvenser för domstolarna och Allmänna reklamationsnämnden

Den föreslagna regleringen ger fler aktörer möjlighet att ansöka om tillstånd eller registrering för att få tillhandahålla betaltjänster. Förslagen innebär också att Finansinspektionen ska kunna fatta ett antal överklagbara beslut utöver vad som i dag följer av betaltjänstlagen. Trots att kretsen av aktörer som kan ansöka om tillstånd att få bedriva betaltjänstverksamhet utökas med den föreslagna regleringen kan det förutsättas att det bara är ett begränsat antal aktörer som är aktuella för att få tillstånd. De ökade kraven på beslut av Finansinspektionen i olika frågor torde endast medföra en marginell ökning av antalet mål och ärenden i de allmänna förvaltningsdomstolarna. Det bedöms därför inte föreligga något behov av resurstillskott till domstolarna med anledning av den nu föreslagna lagstiftningen.

Regleringen i fråga om obehöriga eller bristfälligt genomförda betalningstransaktioner kan leda till att tvister uppkommer mellan leverantörer av betalningsinitieringstjänster och kontoförvaltande

betaltjänstleverantörer om vem som är ansvarig för en transaktion (se avsnitt 14.2.3). Det går inte att uttala sig om i vilken utsträckning detta kan leda till ett ökat antal tvistemål i allmän domstol. Det kan dock inte antas att en eventuell ökning av antalet mål skulle bli så stor att kostnaden inte skulle rymmas inom domstolarnas befintliga anslag.

De föreslagna reglerna om betaltjänstleverantörens respektive betalarens ansvar i samband med obehöriga transaktioner med betalningsinstrument innebär en förändring främst av bestämmelserna om självrisk. Visserligen föreslås självrisken kunna utgå med ett belopp om högst 400 kr. Beloppsgränsen för att ett bankärende ska kunna tas upp av Allmänna reklamationsnämnden är 2 000 kr. Nämnden har dock möjlighet att ta upp ärenden där det omtvistade beloppet är lägre om det bedöms som intressant ur prejudikatsynpunkt. Detta kan möjligen leda till att ytterligare några ärenden kan tas upp till prövning. Det är dock inte sannolikt att ökningen blir så stor att kostnaden för att hantera dessa ärenden inte skulle rymmas inom de befintliga budgetramarna.

14.5 Samhällsekonomiska konsekvenser

Det övergripande syftet bakom det andra betaltjänstdirektivet kan sammanfattningsvis sägas vara att skapa bättre förutsättningar för säkra och effektiva betalningar och på så sätt öka skyddet för konsumenterna i samband med betalningstransaktioner. Den föreslagna lagstiftningen bl.a. i fråga om kommunikation mellan betaltjänstleverantörerna och deras användare samt att flera företag än tidigare kommer att stå under Finansinspektionens tillsyn kommer att bidra till ökad säkerhet för konsumenter och andra betaltjänstanvändare. Det kan leda till en minskad risk för att betaltjänstanvändare utsätts för t.ex. bedrägeri eller andra former av brott och missbruk i samband med betalningstransaktioner.

Den föreslagna regleringen kan också antas leda till en förbättrad konkurrens och bättre villkor för konsumenterna. Sammantaget får detta positiva effekter på samhällsekonomin i stort.

15 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

15.1 Ikraftträdande

Förslag: De föreslagna ändringarna i lagen (2010:751) om betaltjänster ska träda i kraft den 13 januari 2018. De författningsförslag som genomför det andra betaltjänstdirektivets bestämmelser om säkerhetsåtgärder och stark kundautentisering ska emellertid träda i kraft först vid ett senare datum.

De ändringar som föreslås i lagen (2006:595) om europa-köoperativ, i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, samt i lagen (2011:755) om elektroniska pengar ska alla träda i kraft den 13 januari 2018.

Bestämmelser om tidpunkten för genomförande av det andra betaltjänstdirektivet finns i artiklarna 115.1 och 115.2 som föreskriver att direktivet ska vara genomfört i medlemsstaterna senast 13 januari 2018. Av artikel 115.4 följer dock att de säkerhetsåtgärder som avses i artiklarna 65, 66, 67 och 97 ska tillämpas från och med 18 månader efter dagen för ikraftträdandet av de tekniska standarder som avses i artikel 98.

Av artikel 98.1 framgår att Eba ska utveckla tekniska standarder som bl.a. ska innehålla de krav som ska ställas på den starka kundautentiseringen som avses i artiklarna 97.1 och 97.2 samt de krav som säkerhetsåtgärderna måste uppfylla enligt 97.3 för att skydda konfidentialitet och integritet när det gäller betaltjänstanvändarnas personaliserade behörighetsfunktioner.

Ebas förslag till tekniska standarder ska överlämnas till kommissionen senast den 13 januari 2017 (artikel 98.4). Det är således oklart när de nämnda bestämmelserna ska träda ikraft. De bestämmelser

som avses i artikel 115.4 är artiklarna 65.2 c), 66.3 a), 66.4 d), 67.2 c), 67.3 a) och artikel 97 i sin helhet (ang. artikel 97, se avsnitt 10.4.2). Detta senare ikraftträdandet bör också gälla för de bestämmelser som reglerar ansvarsfrågor i samband med användning av stark kundautentisering, t.ex. artikel 74.2 som reglerar ansvar för en obehörig transaktion i de fall stark kundautentisering inte har tillämpats.

Utredningen föreslår således att merparten av de författningsförslag som genomför det andra betaltjänstdirektivet ska träda i kraft den 13 januari 2018. De författningsförslag som genomför direktivets bestämmelser om säkerhetsåtgärder och stark kundautentisering ska dock träda i kraft först vid ett senare datum. Övriga lagsförslag bör ha samma ikraftträdandedatum som de föreslagna ändringarna i betaltjänstlagen.

15.1.1 Betaltjänstlagen

Generella övergångsbestämmelser

Förslag: Juridiska personer som fått tillstånd att bedriva verksamhet som betalningsinstitut senast den 13 januari 2018 får fortsätta med verksamheten till och med den 13 juli 2018 i enlighet med de nu gällande kraven i betaltjänstlagen. En sådan juridisk person ska på begäran lämna upplysningar om sin verksamhet till Finansinspektionen för att inspektionen senast den 13 juli 2018 ska kunna bedöma om förutsättningarna för tillstånd är uppfyllda. Om inspektionen finner att så är fallet ska inspektionen meddela tillstånd oavsett om den juridiska personen har ansökt om tillstånd eller inte. Finansinspektionen ska informera den berörda juridiska personen innan tillstånd meddelas.

Fysiska eller juridiska personer som beviljats undantag att bedriva verksamhet som registrerade betaltjänstleverantörer före den 13 januari 2018 får fortsätta med verksamheten till och med den 13 januari 2019 i enlighet med de nu gällande kraven i betaltjänstlagen. Om Finansinspektionen bedömer att förutsättningarna för att bevilja undantag är uppfyllda för en sådan person ska Finansinspektionen meddela tillstånd oavsett om personen har ansökt om tillstånd eller inte. Finansinspektionen ska informera den berörda personen innan tillstånd meddelas.

Juridiska personer som har beviljats tillstånd att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster som avses i 1 kap. 2 § 6 p betaltjänstlagen får behålla detta tillstånd för att tillhandahålla sådana betaltjänster som avses i 1 kap. 2 § 2 p, med undantag för genomförande av betalningstransaktioner eller överföring av medel som täcks av ett kreditutrymme. Finansinspektionen ska senast den 13 januari 2020 ha fått information som visar att kraven i 3 kap. 1–3 §§ för att en sådan juridisk person ska få behålla sitt tillstånd är uppfyllda.

Artikel 109 i det andra betaltjänstdirektivet innehåller bestämmelser om övergångsregler, varav vissa är helt eller delvis obligatoriska (artiklarna 109.1, 109.3 och 109.5), medan andra kan utnyttjas om medlemsstaterna så önskar (artiklarna 109.2 och 109.4).

Av artikel 109.1 första stycket följer att betalningsinstitut som senast den 13 januari 2018 har inlett verksamhet i enlighet med den nationella rätt som införlivar det första betaltjänstdirektivet ska tillåtas att till och med den 13 juli 2018 fortsätta bedriva denna verksamhet i enlighet med kraven i det första direktivet. För detta behöver de inte ansöka om tillstånd i enlighet med artikel 5 i det andra betaltjänstdirektivet eller iakttä de andra bestämmelser som följer av avdelning II i det andra betaltjänstdirektivet.

Enligt artikelns andra stycke ska medlemsstaterna kräva att dessa betalningsinstitut lämnar all relevant information till de behöriga myndigheterna så att myndigheterna senast den 13 juli 2018 kan bedöma om instituten uppfyller kraven i avdelning II, och – i annat fall – om auktorisationen bör återkallas eller vilka åtgärder som krävs för att se till att kraven uppfylls.

Enligt artikelns tredje stycke ska betalningsinstitut som vid de behöriga myndigheternas kontroll uppfyller kraven enligt avdelning II beviljas auktorisation och föras in i de register som avses i artiklarna 14 och 15. Betalningsinstitut som inte uppfyller kraven enligt avdelning II senast den 13 juli 2018, ska förbjudas att tillhandahålla betaltjänster i enlighet med artikel 37.

Enligt artikel 109.2 får medlemsstaterna besluta att betalningsinstitut som avses i artikel 109.1 automatiskt ska beviljas auktorisation och föras in i de register som avses i artiklarna 14 och 15 om de behöriga myndigheterna redan har bevis för att kraven enligt artik-

larna 5 och 11 är uppfyllda. De behöriga myndigheterna ska informera de berörda betalningsinstituten innan de beviljas auktorisation.

Om bara den obligatoriska övergångsbestämmelsen i artikel 109.1 tillämpas får de företag som omfattas av bestämmelsen fortsätta att bedriva sin verksamhet i enlighet med betaltjänstlagens nu gällande regelverk fram t.o.m. den 13 juli 2018. De behöver då inte tillstånd enligt de regler som genomför det andra betaltjänstdirektivet och behöver inte heller iaktta de andra bestämmelser som följer av det andra betaltjänstdirektivets avdelning II. Om även övergångsbestämmelsen i artikel 109.2 tillämpas ska dessa företag automatiskt beviljas tillstånd om Finansinspektionen, som är behörig myndighet, redan har underlag som visar att de uppfyller de krav som följer av de bestämmelser som genomför det andra betaltjänstdirektivet.

De berörda företagen har tillstånd att bedriva verksamhet enligt betaltjänstlagens nuvarande regler och står därmed under Finansinspektionens tillsyn. Inspektionen har således redan den informationen om företagen som krävs för att inspektionen ska kunna utöva tillsyn över verksamheten enligt nu gällande regler i betaltjänstlagen. Om företagen skulle åläggas att inkomma med samtliga uppgifter som krävs för att de ska beviljas tillstånd enligt den reviderade betaltjänstlagen skulle detta sannolikt innebära att vissa uppgifter måste lämnas trots att de redan finns hos Finansinspektionen.

Reglerna om när tillstånd ska beviljas för de nu aktuella aktörerna har inte ändrats nämnvärt i förhållande till det första betaltjänstdirektivet. Vidare överensstämmer övriga regler i det andra betaltjänstdirektivets avdelning II i många delar med det första betaltjänstdirektivets reglering i avdelning II. De ändringar som gjorts avser främst tillhandahållande av betaltjänster via ombud eller filial (artikel 19 och 28). Att de berörda instituten skulle vara tvungna att lämna samma uppgifter på nytt framstår därför inte som ändamålsenligt.

Den övergångsregel som finns i artikel 109.2 bör därför tillämpas vid genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet. Det innebär alltså att Finansinspektionen ska bevilja ett företag tillstånd att bedriva verksamhet som betalningsinstitut, men under förutsättning att inspektionen har tillräcklig information om företaget för att kunna bedöma att kraven är uppfyllda. Om Finansinspektionen finner att förutsättningarna är för handen, ska myndigheten informera det berörda företaget innan tillstånd meddelas. Det åligger varje berört

företag att se till att nödvändiga tillstånd för verksamheten finns och att, om det är nödvändigt, inkomma med ansökan till Finansinspektionen i sådan tid att ett eventuellt beslut att meddela tillstånd kan tas inom den i lagen angivna tidsfristen.

Artikel 109.3 är tillämplig på fysiska eller juridiska personer som omfattas av artikel 26 i det första betaltjänstdirektivet före den 13 januari 2018 och som har bedrivit betaltjänstverksamhet enligt det första betaltjänstdirektivets bestämmelser. Medlemsstaterna ska fram till den 13 januari 2019 tillåta en sådan person att fortsätta att bedriva sin verksamhet i den berörda medlemsstaten i enlighet med det första betaltjänstdirektivet, utan att behöva ansöka om auktorisation enligt artikel 5, medges undantag enligt artikel 32 i det andra betaltjänstdirektivet eller uppfylla de andra bestämmelserna i avdelning II i det andra betaltjänstdirektivet. Varje person som avses i första stycket och som inte senast den 13 januari 2019 har auktoriserats eller beviljats undantag enligt det här direktivet ska förbjudas att tillhandahålla betalningstjänster i enlighet med artikel 37 i direktivet.

Enligt artikel 109.4 får medlemsstaterna tillåta att fysiska och juridiska personer som omfattas av ett undantag som avses i artikel 109.3 automatiskt förs in i de register som avses i artiklarna 14 och 15, när de behöriga myndigheterna redan har uppgifter som visar att kraven enligt artikel 32 är uppfyllda. De behöriga myndigheterna ska informera de berörda betaltjänstleverantörerna.

Bestämmelserna i artiklarna 109.3 och 109.4 avser de fysiska eller juridiska personer som bedriver verksamhet som registrerade betaltjänstleverantörer enligt betaltjänstlagens nuvarande regelverk. Om bara den obligatoriska övergångsbestämmelsen i artikel 109.3 tillämpas får de företag som omfattas av bestämmelsen fortsätta att bedriva sin verksamhet i enlighet med betaltjänstlagens nu gällande regelverk fram t.o.m. den 13 januari 2019. För att undvika att företagen i fråga behöver förse Finansinspektionen med information som finns hos inspektionen bör, av samma skäl som för betalningsinstitut, övergångsbestämmelsen i artikel 109.4 tillämpas. Om Finansinspektionen finner att förutsättningarna är uppfyllda, ska myndigheten informera företaget innan det registreras. De företag som omfattas av övergångsbestämmelserna ska ansöka om att få bedriva verksamhet som registrerad betaltjänstleverantör, men kan alltså också få besked från Finansinspektionen att de kan registreras på grundval av befintliga

uppgifter. I likhet med vad som föreslås gälla för betalningsinstitut- en innebär den föreslagna övergångsbestämmelsen alltså att Finansinspektionen ska registrera företaget som registrerad betaltjänstleverantör under förutsättning att myndigheten har tillräcklig information om företaget för att kunna bedöma att kraven för registrering är uppfyllda.

Enligt 109.5 ska betalningsinstitut som har beviljats auktorisation att tillhandahålla betaltjänster som avses i punkt 7 i bilagan till det första betaltjänstdirektivet behålla denna auktorisation för att tillhandahålla de betaltjänster som anses vara betaltjänster enligt punkt 3 i bilaga I till det andra betaltjänstdirektivet. En förutsättning för detta är att de behöriga myndigheterna senast den 13 januari 2020 har bevis för att kraven i artiklarna 7 c och 9 i det andra betaltjänstdirektivet är uppfyllda. Den typ av tjänster som omfattades av punkten 7 i bilaga I till det första betaltjänstdirektivet, och som finns i nuvarande 1 kap. 2 § 6 p betaltjänstlagen, avser främst betalningstransaktioner som utförs med mobiltelefon, dator och eller annan teknisk utrustning och där systemoperatören endast är en mellanhand mellan betalaren och den leverantör som tillhandahåller en tjänst, dvs. inte tillför något mervärde till tjänsten. De tjänster som omfattades av den tidigare lydelsen av punkten 7 i bilagan till det första betaltjänstdirektivet är inte att jämföras med betalningsinitierings-tjänster, som omfattas av punkten 7 i bilaga I till det andra betaltjänstdirektivet (se avsnitt 4.2.3 för en utförligare redogörelse för vad detta innebär.)

Enligt övergångsbestämmelsen får dessa aktörer behålla sitt tillstånd för att i stället tillhandahålla sådana tjänster som avses i 1 kap. 2 § 2 p betaltjänstlagen, som i stort sett motsvarar punkten 3 i bilaga I till det andra betaltjänstdirektivet. Undantag bör dock göras för de tjänster som enligt 1 kap. 2 § 2 p avser genomförande av betalningstransaktioner som täcks av ett kreditutrymme, eftersom dessa transaktioner motsvaras av punkten 4 i bilagan.

De berörda aktörerna får alltså behålla sitt tillstånd för att tillhandahålla tjänster som består i betalningstransaktioner, inklusive överföring av medel genom de betalningssätt som anges i 1 kap. 2 § 2 p betaltjänstlagen. En förutsättning är dock att Finansinspektionen senast den 13 januari 2020 har information som visar att bestämmelserna om startkapital och kapitalbas i 3 kap. 1–3 §§ är uppfyllda.

Tredjepartsbetaltjänstleverantörer

Bedömning: Det behövs inga övergångsbestämmelser för verksamhet som bedrivs av leverantörer av betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster

Enligt artikel 115.5 får medlemsstaterna inte förbjuda juridiska personer som har bedrivit verksamhet som leverantörer av betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster före den 12 januari 2016 att fortsätta att bedriva samma verksamhet under den övergångsperiod som avses i artiklarna 115.2 och 115.4. Verksamheten får bedrivas i enlighet med det regelverk som gäller i väntan på att de bestämmelser som genomför det andra betaltjänstdirektivet träder ikraft. Det innebär att dessa leverantörer fram till den 13 januari 2018 har rätt att tillhandahålla sina tjänster på den oreglerade marknad som de i dag tillhandahåller sina tjänster på. Utformningen av bestämmelsen hindrar inte medlemsstaterna att tillåta att leverantörer av betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster som har startat sin verksamhet efter den 12 januari 2016 fortsätter att tillhandahålla sina tjänster fram till den dag då direktivet ska vara genomfört i nationell rätt. Utredningen anser att det inte finns skäl att göra någon åtskillnad mellan olika leverantörer eller att i lag införa något förbud mot tillhandahållande av betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster. Samtliga leverantörer av dessa tjänster bör alltså, oberoende av när deras verksamhet startat, kunna tillhandahålla sina tjänster på dagens oreglerade marknad fram till den 13 januari 2018.

Efter den 13 januari 2018, men före ikraftträdandet av de tekniska standarder som Eba ska föreslå, ska leverantörerna av betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster följa de regler som genomför det andra betaltjänstdirektivets reglering som rör deras verksamhet. De ska alltså uppfylla de krav på tillstånd eller registrering som utredningen föreslår ska införas i betaltjänstlagen.

Innan Eba:s förslag till tekniska standarder träder i kraft ska de dock undantas från den reglering som genomför bestämmelserna om säkerhetsåtgärder i artiklarna 66.3 a), 66.4 d), 67.2 c) och 67.3 a). Även de betaltjänstleverantörer som tillhandahåller kortbaserade betalningsinstrument enligt artikel 65 ska följa den reglering som genomför det andra betaltjänstdirektivet, men med undantag för

bestämmelsen i artikel 65.2 c) om säkerhetsåtgärder. Det sagda följer av att de författningsförslag som genomför dessa artiklar ska träda i kraft vid ett senare datum än de som genomför direktivets huvudsakliga reglering.

Enligt artikel 115.6 ska medlemsstaterna se till att enskilda kontoförvaltande betaltjänstleverantörer, fram tills dess att de följer de tekniska standarder som avses i artikel 115.4, inte missbrukar den bristande efterlevnaden av direktivet i denna del för att blockera eller hindra användningen av betalningsinitierings- och kontoinformationstjänster för de konton som de förvaltar. Av detta följer att leverantörerna av dessa tjänster ska kunna kommunicera med de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna via de kanaler som är tillgängliga i väntan på att de tekniska standarderna på området träder ikraft. Som följer av artikel 97.5 (som behandlas närmare i avsnitt 10.4.2) har leverantörer av betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster rätt att förlita sig på de autentiseringsförfaranden som tillhandahålls av den kontoförvaltande betaltjänstleverantören, vilket även torde vara fallet under den övergångsperiod som följer av artikel 115.4.

Det följer av verksamhetens art att leverantörer av betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster använder de autentiseringsuppgifter som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören förser betaltjänstanvändaren med. Det behövs därför ingen uttrycklig övergångsbestämmelse med detta innehåll. Såväl fram till dess att de bestämmelser som genomför artikel 97 har trätt i kraft som därefter bör leverantörer av betalningsinitieringstjänster respektive kontoinformationstjänster kunna använda sig av de autentiseringsuppgifter som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören tillhandahåller.

Från och med den 13 januari 2018 gäller detta givetvis under förutsättning att leverantörerna uppfyller de krav på tillstånd eller registrering samt de övriga krav som följer av författningsförslagen som föreslås träda i kraft vid denna tidpunkt. De ska t.ex. vid varje kommunikationssession identifiera sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören.

15.1.2 Lagen om elektroniska pengar

Förslag: Juridiska personer som fått tillstånd att bedriva verksamhet som institut för elektroniska pengar före den 13 januari 2018 får fortsätta med verksamheten fram till den 13 juli 2018 i enlighet med kraven i lagen (2011:755) om elektroniska pengar. En sådan juridisk person ska på begäran lämna upplysningar till Finansinspektionen för att myndigheten senast den 13 juli 2018 ska kunna bedöma om bestämmelserna i 2 och 3 kap. är uppfyllda. Om Finansinspektionen bedömer att förutsättningarna för tillstånd enligt 2 kap. 6 och 7 §§ är uppfyllda för en sådan juridisk person ska Finansinspektionen meddela tillstånd. Finansinspektionen ska informera den berörda juridiska personen innan tillstånd meddelas.

Av artikel 111.2 följer att det i artikel 18 i e-penningdirektivet tillkommer en fjärde punkt som innebär att medlemsstaterna ska tillåta institut för elektroniska pengar som före den 13 januari 2018 har inlett verksamhet i enlighet med e-penningdirektivet och det första betaltjänstdirektivet i den medlemsstat där de har sitt säte att fortsätta bedriva verksamhet i den medlemsstaten eller i en annan medlemsstat. Den kan fortsätta med verksamheten fram till den 13 juli 2018 utan att behöva ansöka om auktorisation i enlighet med artikel 3 i det här direktivet eller iaktta övriga bestämmelser som fastställs eller anges i avdelning II i e-penningdirektivet. Enligt artikelns andra stycke ska medlemsstaterna kräva att institut för elektroniska pengar som avses i första stycket lämnar all relevant information till de behöriga myndigheterna så att dessa senast den 13 juli 2018 ska kunna bedöma om instituten uppfyller kraven som fastställs i avdelning II i e-penningdirektivet, och i annat fall vilka åtgärder som krävs för att se till att de uppfylls eller om auktorisationen bör återkallas. Slutligen följer det av artikelns tredje stycke att institut för elektroniska pengar som avses i första stycket och som vid de behöriga myndigheternas kontroll uppfyller kraven enligt avdelning II ska beviljas auktorisation och tas upp i registret. Om dessa institut för elektroniska pengar inte uppfyller kraven i avdelning II senast den 13 juli 2018 ska de förbjudas att ge ut elektroniska pengar.

En övergångsbestämmelse med motsvarande innehåll bör tillämpas i väntan på ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna i lagen om elektroniska pengar.

I likhet med vad som föreslås gälla för betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer i fråga om deras verksamhet enligt betaltjänstlagen innebär övergångsbestämmelsen alltså att Finansinspektionen ska meddela tillstånd under förutsättning att myndigheten har tillräcklig information om företaget för att kunna bedöma att kraven för tillstånd är uppfyllda. Det bör också framgå av övergångsbestämmelsen att Finansinspektionen ska informera företaget innan tillstånd meddelas.

15.1.3 Lagen om europakooperativ och lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Bedömning: Inga övergångsbestämmelser behövs.
--

Det finns inget hinder mot att ändringarna tillämpas fullt ut från ikraftträdandet.

Därmed behövs inga särskilda övergångsbestämmelser.

16 Författningskommentar

16.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

1 kap.

1 §

I denna lag finns bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Bestämmelserna i 4 och 5 kap. är tillämpliga på betalningstransaktioner i en medlemsstats valuta om såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är etablerade inom EES-området. Detsamma gäller om den ende betaltjänstleverantören i betalningstransaktionen är etablerad i EES-området.

Bestämmelserna i 4 kap., med undantag för 4 § första stycket 2, 10 § 8 och 16 § första stycket 1, och bestämmelserna i 5 kap., med undantag för 35-38, 39 § första och andra styckena och 40-41 §§, är tillämpliga på de delar av en betalningstransaktion som genomförs inom EES-området i en valuta som inte är någon medlemsstats valuta om såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantörer är etablerade inom EES-området. Detsamma gäller om den ende betaltjänstleverantören i betalningstransaktionen är etablerad inom EES-området.

Bestämmelserna i 4 kap., med undantag för 4 § första stycket 2, 10 § 8 och 24 samt 16 § första stycket 1, och bestämmelserna i 5 kap., med undantag för 1 § andra stycket, 25-27, 35, 37, 44-48, och 58 §§, är tillämpliga på de delar av en betalningstransaktion som genomförs inom EES-området i alla valutor om en av betaltjänstleverantörerna i transaktionen är etablerad inom EES-området.

I denna lag finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Paragrafen genomför artiklarna 2.1–24 i det andra betaltjänstdirektivet och beskriver lagens tillämpningsområde.

Av *första stycket* framgår att lagen ska tillämpas på betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom EES-området oavsett vilken valuta som används i transaktionen.

Av *andra stycket*, som är nytt, framgår att reglerna i 4 och 5 kap. är tillämpliga på en betalningstransaktion i en medlemsstats valuta om såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, eller den ende betaltjänstleverantören i transaktionen, är etablerad inom unionen. Ändringen syftar till att förtydliga lagens tillämpningsområde i förhållande till den nu gällande bestämmelsen.

Enligt *tredje stycket*, som är nytt, är bestämmelserna i 4 och 5 kap., med undantag för vissa paragrafer, också tillämpliga på de delar av en betalningstransaktion som genomförs inom EES-området i en valuta som inte är någon medlemsstats valuta, om såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är etablerade inom området eller om den ende betaltjänstleverantören i transaktionen är etablerad inom området.

Enligt *fjärde stycket*, som är nytt, faller också den del av en betalningstransaktion som utförs inom unionen i alla valutor och där endast en av betaltjänstleverantörerna är etablerad inom unionen under betaltjänstlagens tillämpningsområde. I likhet med de betalningar som avses i tredje stycket är emellertid dessa betalningar undantagna från vissa av lagens bestämmelser.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.3.

2 §

Med betaltjänster avses i denna lag

1. tjänster som gör det möjligt att sätta in *kontanter* på och ta ut kontanter från ett betalkonto samt de *åtgärder* som krävs för förvaltning av kontot,

2. genomförande av betalningstransaktioner, inklusive överföring av medel som även kan täckas av ett kreditutrymme, genom

a. autogiro,

b. kontokort eller andra betalningsinstrument, eller

c. kontobaserade betalningar,

3. *utgivning* av betalningsinstrument,

4. inlösen av transaktionsbelopp där ett betalningsinstrument har använts,

5. penningöverföring,
6. *betalningsinitieringstjänster eller*
7. *kontoinformationstjänster.*

Paragrafen definierar vad som utgör betaltjänster. Definitionen av betaltjänster utgår från bilaga I till det andra betaltjänstdirektivet.

I *punkten 1* har begreppet *transaktioner* ersätts med *åtgärder*. Det senare begreppet har en vidare innebörd och innefattar även andra åtgärder än just transaktioner. Övrig ändring är endast av språklig karaktär.

I *punkten 3* har begreppet *utgivning* ersatt *utfärdande* då det anses vara en lämpligare översättning av direktivets originaltext.

Genom *punkterna 6 och 7* har det tillkommit ytterligare två slags betaltjänster; betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster. De tjänster som tidigare omfattades av punkten 6 får i stället anses omfattade av någon av punkterna 1–5 i paragrafen, beroende på betalningstransaktionens karaktär i det enskilda fallet.

Övervägandena finns i avsnitt 4.2.3.

3 §

Med betaltjänstleverantörer avses i denna lag följande tillhandahållare av betaltjänster:

1. banker och kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. institut för elektroniska pengar och de företag som har undantagits från tillståndsplikt enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
3. betalningsinstitut och de fysiska eller juridiska personer som har undantagits från tillståndsplikt enligt 2 kap. 3 §,
4. statliga och kommunala myndigheter, när de inte ägnar sig åt myndighetsutövning,
5. utländska fysiska och juridiska personer samt myndigheter inom EES som motsvarar dem i 1–4 med undantag för sådana fysiska eller juridiska personer som har undantagits från tillståndsplikt enligt nationella bestämmelser som genomför *Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG,*
6. Europeiska centralbanken och nationella centralbanker i andra EES-länder, när de inte agerar i egenskap av monetär eller offentlig myndighet,

7. postgiroinstitut inom EES som enligt nationell lagstiftning har rätt att tillhandahålla betaltjänster,
8. filialer till kreditinstitut från länder utanför EES, och
9. *filialer till institut för elektroniska pengar från länder utanför EES.*

Paragrafen genomför artikel 1.1 och anger vilka organ och fysiska eller juridiska personer som är betaltjänstleverantörer.

I *punkten 5* har det införts en hänvisning till det andra betaltjänstdirektivet samt gjorts en språklig ändring.

Enligt *punkten 9* är även filialer till institut för elektroniska pengar från länder utanför EES betaltjänstleverantörer.

Övervägandena finns avsnitt i 5.1.2.

4 §

I denna lag betyder

1. *autentisering*: ett förfarande inklusive användarens personliga behörighetsfunktioner, genom vilket en betaltjänstleverantör kan kontrollera en betaltjänstanvändares identitet eller ett betalningsinstruments giltighet,

2. autogiro: en betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där initiativet till en betalningstransaktion tas av betalningsmottagaren på grundval av betalarens samtycke till mottagaren, mottagarens betaltjänstleverantör eller betalarens egen betaltjänstleverantör,

3. bankdag: en dag på vilken en betaltjänstleverantör har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för genomförande av en betalningstransaktion,

4. betalare: en fysisk eller juridisk person som är antingen betalkontoinnehavare och som godkänner en betalningsorder från detta betalkonto, eller en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder,

5. betalkonto: ett konto som innehas i en eller flera betaltjänstanvändares namn och som är avsett för genomförandet av betalningstransaktioner,

6. betalningsinstitut: ett aktiebolag eller en ekonomisk förening som har fått tillstånd att tillhandahålla betaltjänster enligt 2 kap.,

7. *betalningsinitieringstjänst*: en tjänst för att på begäran av betaltjänstanvändaren initiera en betalningsorder från ett betalkonto hos en annan betaltjänstleverantör,

8. betalningsinstrument: ett kontokort eller något annat personligt instrument eller en personlig rutin som används för att initiera en betalningsorder,

9. betalningsmottagare: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel vid en betalningstransaktion,

10. betalningsorder: varje instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras,

11. betalningssystem: ett generellt betalsystem enligt 1 kap. 3 § andra stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

12. betalningstransaktion: insättning, uttag eller överföring av medel som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren,

13. betaltjänstanvändare: en fysisk eller juridisk person som utnyttjar en betaltjänst,

14. debitera: att medel dras från ett konto,

15. *elektroniskt kommunikationsnät: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation,*

16. *elektronisk kommunikationstjänst: detsamma som i 1 kap. 7 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation,*

17. filial: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt betalningsinstitutets etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

18. *grupp: en grupp av företag som är knutna till varandra genom ett sådant förhållande som avses i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) eller en grupp av företag enligt definitionen i artiklarna 4, 5, 6 och 7 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 241/2014 av den 7 januari 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 med avseende på tekniska tillsynsstandarder för kapitalbaskrav på institut, som är knutna till varandra genom ett sådant förhållande som avses i artikel 10.1 eller artikel 113.6 eller 113.7 i förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.*

19. hemland: det land där ett företag har fått tillstånd att driva sådan verksamhet som avses i denna lag,

20. *inlösen av transaktionsbelopp: en betaltjänst där en betaltjänstleverantör accepterar och behandlar betalningsmottagarens betalningstransaktioner för att sedan överföra medel till betalningsmottagaren,*

21. *kapitalbas: en kapitalbas enligt definitionen i artikel 4.1.118 i förordning (EU) nr 575/2013 där åtminstone 75 procent av primärkapitalet är i form av kärnprimärkapital enligt artikel 50 i den förordningen och supplementärkapitalet är högst en tredjedel av primärkapitalet,*

22. *kontoförvaltande betaltjänstleverantör: en betaltjänstleverantör som tillhandahåller och förvaltar ett betalkonto,*

23. *kontoinformationstjänst: en onlinetjänst för att tillhandahålla sammanställd information om ett eller flera betalkonton som betaltjänstanvändaren har hos en eller flera andra betaltjänstleverantörer,*

24. konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

25. kreditera: att medel tillförs ett konto,

26. kreditinstitut: *banker och kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,*

27. kvalificerat innehav: detsamma som i 1 kap. 5 § 15 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

28. *känsliga betalningsuppgifter: personaliserade behörighetsfunktioner och andra uppgifter som kan användas för bedrägerier, dock inte kontoinnehavarens namn och kontonummer i sådan verksamhet som bedrivs av en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller en leverantör av kontoinformationstjänster,*

29. medel: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden samt elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

30. penningöverföring: en betaltjänst där medel tas emot från en betalare, utan att något betalkonto öppnas i betalarens eller betalningsmottagarens namn, uteslutande i syfte att överföra motsvarande belopp till en mottagare eller en annan betaltjänstleverantör som agerar på mottagarens vägnar, eller där dessa medel tas emot på mottagarens vägnar och ställs till mottagarens förfogande,

31. *personaliserade behörighetsfunktioner: personligt anpassade funktioner som betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänstanvändaren för autentiseringsändamål,*

32. ramavtal: ett avtal om betaltjänster som reglerar genomförandet av kommande enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto,

33. referensväxelkurs: den växelkurs som ligger till grund för beräkningen av eventuell valutaväxling och görs tillgänglig av betaltjänstleverantören eller härrör från en offentligt tillgänglig källa,

34. referensräntesats: den räntesats som ligger till grund för beräkningen av eventuell tillämplig ränta och som härrör från en offentligt tillgänglig källa som kan kontrolleras av båda parterna i ett avtal om betaltjänster,

35. registrerad betaltjänstleverantör: en betaltjänstleverantör som undantagits från krav på tillstånd enligt 2 kap. 3 §,

36. *stark kundautentisering: en autentisering som grundas på användning av två eller flera komponenter, kategoriserade som kunskap (något som bara användaren vet), innehav (något som bara användaren har) och unik egenskap (något som användaren är), som är fristående från varandra så att det förhållandet att någon har kommit över en av komponenterna inte äventyrar de andra komponenternas tillförlitlighet, och som är utformade för att skydda autentiseringsuppgifternas sekretess,*

37. startkapital: detsamma som i 1 kap. 5 § 18 lagen om bank- och finansieringsrörelse,

38. unik identifikationskod: en kombination av bokstäver, siffror eller symboler som tillhandahållits av en betaltjänstleverantör, och som en betaltjänstanvändare ska uppge för att otvetydigt identifiera en annan betaltjänstanvändare eller dennes betalkonto,

39. *utgivning av betalningsinstrument: en betaltjänst där en betaltjänstleverantör tillhandahåller betalaren ett betalningsinstrument för att initiera och behandla betalarens betalningstransaktioner,*

40. valuteringsdag: den referenstidpunkt som används av en betaltjänstleverantör för att beräkna räntan på de medel som debiterats eller krediterats ett betalkonto,

41. *överföring av medel: en betaltjänst för kreditering av en betalningsmottagares betalkonto med en betalningstransaktion eller en rad betalningstransaktioner från en betalares betalkonto, vilka utförs av en betaltjänstleverantör som har tillgång till betalarens betalkonto på grundval av en instruktion som lämnats av betalaren.*

Paragrafen genomför artikel 4 och innehåller definitioner av begrepp som anges i lagen. Bestämmelsen har ändrats genom att femton nya definitioner har införts i lagen.

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

6 §

Denna lag gäller inte tjänster som

1. består av yrkesmässig, fysisk transport och *hantering* av kontanter med *undantag för uppräkningsverksamhet,*

2. ger möjlighet till uttag av kontanter i samband med inköp av varor eller tjänster,

3. består av valutaväxling genom utbyte av kontanter,

4. tillhandahålls av leverantörer av tekniska tjänster vilka stödjer betaltjänstleverantörens verksamhet med betaltjänster, utan att leverantören av tekniska tjänster vid något tillfälle kommer i besittning av medel, *och med undantag för betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster,*

5. baseras på betalningsinstrument som enbart kan utnyttjas inom ett begränsat nätverk av leverantörer, hos en leverantör i dennes affärsställe eller i fråga om ett *mycket* begränsat varu- eller tjänsteutbud,

6. baseras på betalningsinstrument som tillhandahålls av ett företag eller en myndighet för inköp av en viss vara eller tjänst från en leverantör som har ingått ett avtal om detta med utgivaren av instrumentet och som utges med stöd av offentligrättslig reglering samt endast är giltigt i Sverige, eller

7. består av uttag av kontanter med hjälp av uttagsautomater, om den som tillhandahåller tjänsten

- a. agerar för en eller flera kortutfärdares räkning,
- b. inte är part i ramavtalet med den kund som tar ut medel från ett betalkonto,
- c. inte tillhandahåller sådana andra betaltjänster som anges i 2 § och,
- d. informerar kunden om eventuella uttagsutgifter innan uttaget görs och då kontanterna lämnas ut.

Med undantag från vad som föreskrivs i första stycket ska 5 kap. 51–57 §§ gälla för de tjänster som avses i första stycket 5 och 6.

Den som bedriver sådan verksamhet som avses i första stycket 5 och för vilken det sammanlagda värdet av de betalningstransaktioner som genomförts under de senaste tolv månaderna överstiger ett belopp motsvarande 1 miljon euro ska anmäla detta till Finansinspektionen. Inspektionen ska därefter meddela beslut om undantaget i första stycket 5 är tillämpligt för verksamheten.

Finansinspektionen ska föra in en beskrivning av de verksamheter som har anmälts enligt tredje stycket i det register som inspektionen ska föra enligt 8 kap. 5 §. Inspektionen ska underrätta Europeiska bankmyndigheten om en verksamhet som har anmälts enligt andra stycket, och om huruvida inspektionen har beslutat att undantaget i första stycket 5 är tillämpligt på verksamheten.

Paragrafen genomför artikel 3 och artiklarna 37.2, 4 och 5. I paragrafen uppräknas ett antal olika tjänster som inte omfattas av lagens bestämmelser.

I första stycket punkten 1 har den ändringen gjorts att undantaget endast avser yrkesmässig, fysisk transport och hantering av kontanter och att värdebolagens uppräkningsverksamhet inte längre ska vara undantagen från lagens tillämpningsområde.

I första stycket punkten 4 har det tillagts att undantaget inte gäller för betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster.

Första stycket punkten 5 ändrats så att undantaget endast är tillämpligt på ett mycket begränsat varu- eller tjänsteutbud. Ändringen syftar till att tydliggöra att undantaget har getts en snävare innebörd än vad som tidigare varit fallet.

I första stycket punkten 6 har tillkommit ett undantag för tjänster som baseras på betalningsinstrument som tillhandahålls av ett företag eller en myndighet för inköp av viss vara eller tjänst från en leverantör som har ingått ett avtal om detta med utgivaren av instrumentet. En förutsättning för att undantaget ska vara tillämpligt är att instrumentet utges med stöd av offentligrättslig reglering och endast är giltigt i Sverige.

I *första stycket punkten 7 d* har tillagts att kunden ska informeras om eventuella uttagsavgifter innan uttaget görs samt vid mottagandet av kontanter i slutet av transaktionen sedan uttaget gjorts.

I *andra stycket*, som är nytt, anges att, med undantag från regleringen i första stycket, betaltjänstlagens bestämmelser om obehöriga transaktioner ändå ska vara tillämpliga på transaktioner som genomförs med sådana betalningsinstrument som avses i första stycket punkterna 5 och 6.

Enligt *tredje stycket*, som är nytt, ska den som bedriver sådan verksamhet som avses i första stycket punkten 5 anmäla detta till Finansinspektionen om det sammanlagda värdet av de betalningstransaktioner som genomförts i verksamheten under de senaste tolv månaderna överstiger ett belopp motsvarande 1 miljon euro. Efter att ha mottagit en sådan anmälan ska inspektionen fatta beslut om undantaget är tillämpligt för verksamheten.

Av *fjärde stycket*, som är nytt, framgår att Finansinspektionen ska registrera en verksamhet som anmälts enligt andra stycket samt underrätta Eba om att en anmälan har gjorts och om det beslut som inspektionen fattat till följd av anmälan.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.2.

7 §

Denna lag gäller inte betalningstransaktioner som

1. sker med pappersbaserade instrument som checkar, växlar, kuponger, resecheckar, postanvisningar eller utbetalningsavier,

2. består av icke yrkesmässig insamling och leverans av kontanter inom ramen för ideell verksamhet eller välgörenhet,

3. genomförs mellan deltagare i ett system för avveckling av betalningar eller värdepapper,

4. genomförs mellan betaltjänstleverantörer, deras ombud eller filialer för egen räkning,

5. uteslutande sker i kontanter direkt från betalaren till betalningsmottagaren, utan medverkan av någon mellanhand,

6. sker från betalaren till betalningsmottagaren genom en handelskommissionär,

7. avser förvaltning, inlösen eller försäljning av finansiella instrument, vilka genomförs av de personer som deltar i ett system för avveckling enligt 3 samt av värdepappersföretag, kreditinstitut, fondbolag, förvaltningsbolag, AIF-förvaltare, i fråga om specialfonder, som tillhandahåller investere-

ringstjänster samt andra företag som har tillstånd att förvara finansiella instrument, eller

8. genomförs via en leverantör av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster vilken endast fungerar som mellanhand

a) för inköp av digitalt innehåll och röstbaserade tjänster, oavsett vilken anordning som används för inköp eller konsumtion av det digitala innehållet och som faktureras på leverantörens faktura, eller

b) vilka genomförs från eller via elektronisk utrustning för välgörenhetsändamål eller för inköp av biljetter och som faktureras på leverantörens faktura,

under förutsättning att värdet på den enskilda betalningstransaktion som avses i leden a och b inte överstiger 50 EUR och betalningstransaktionernas sammanlagda värde för en abonnent inte överstiger 300 EUR per månad.

Denna lag gäller inte heller transaktioner som genomförs mellan ett moderföretag och dess dotterföretag eller mellan dotterföretag till ett och samma moderföretag, utom när en annan betaltjänstleverantör än ett företag i samma grupp medverkar som mellanhand.

Den som bedriver sådan verksamhet som avses i första stycket 8 ska anmäla detta till Finansinspektionen.

Finansinspektionen ska föra in en beskrivning av en verksamhet som har anmälts enligt tredje stycket i det register som inspektionen ska föra enligt 8 kap. 5 §. Inspektionen ska underrätta Europeiska bankmyndigheten om en verksamhet som har anmälts enligt tredje stycket, och inom ramen för vilket undantag denna verksamhet bedrivs.

Paragrafen genomför artikel 3 och artiklarna 37.3, 4 och 5 och anger vissa typer av betalningstransaktioner som inte omfattas av lagens bestämmelser.

I första stycket punkten 8 har det gjorts ett tillägg för sådana betalningstransaktioner som görs genom en leverantör av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster om leverantören endast fungerar som mellanhand i transaktionen. Ytterligare förutsättningar för att undantaget ska vara tillämpligt är att transaktionen ska avse inköp av digitalt innehåll, röstbaserade tjänster eller om transaktionen sker via elektronisk utrustning välgörenhet eller inköp av biljetter samt att värdet i den enskilda transaktionen inte överstiger ett värde motsvarande 50 euro.

I tredje stycket, som är nytt, framgår att den som bedriver sådan verksamhet som avses i första stycket punkten 8 ska anmäla detta till Finansinspektionen.

Av fjärde stycket, som är nytt, följer att en beskrivning av de verksamheter som har anmälts till Finansinspektionen ska föras in i

det register som förs av myndigheten. Finansinspektionen ska också meddela Eba om de verksamheter som åberopar undantaget.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.2.

2 kap.

2 §

Tillstånd enligt denna lag behövs inte för

1. banker och kreditmarknadsföretag enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. institut för elektroniska pengar och de företag som har undantagits från tillståndsplikt enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

3. statliga och kommunala myndigheter, när de inte ägnar sig åt myndighetsutövning,

4. utländska fysiska och juridiska personer samt myndigheter inom EES, motsvarande dem i 1–3 med undantag av sådana fysiska eller juridiska personer som har undantagits från tillståndsplikt enligt nationella bestämmelser som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2015/2366 EG,

5. Europeiska centralbanken och nationella centralbanker i andra EES-länder, när de inte agerar i egenskap av monetär eller offentlig myndighet,

6. postgiroinstitut inom EES som enligt nationell lagstiftning har rätt att tillhandahålla betaltjänster,

7. filialer till kreditinstitut från länder utanför EES, och

8. *filialer till institut för elektroniska pengar som är etablerade i länder utanför EES.*

Paragrafen genomför artikel 11.1 och innehåller en uppräkningslista över företag och myndigheter som inte behöver ansöka om tillstånd enligt betaltjänstlagen för att få tillhandahålla betaltjänster.

I *punkten 8* har tillagts att filialer till institut för elektroniska pengar som är etablerade i länder utanför EES får tillhandahålla betaltjänster utan att behöva ansöka om tillstånd enligt lagen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.2.

3 §

En fysisk eller juridisk person får ansöka hos Finansinspektionen om att undantas från tillståndsplikt enligt 1 §. Inspektionen ska besluta om ett sådant undantag om

1. genomsnittet av de totala betalningstransaktionerna under de senaste 12 månaderna inte överstiger ett belopp motsvarande 3 miljoner euro per månad,

2. den som ska ingå i ett bolags eller en förenings styrelse, vara verkställande direktör eller ansvarig för betaltjänstverksamheten inte har dömts för brott som rör penningtvätt, finansiering av terrorism eller annan ekonomisk brottslighet,

3. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas enligt tillämpliga delar av denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,

4. det för juridiska personer finns skäl att anta att den som har ett kvalificerat innehav i företaget är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget, och

5. den som ska ingå i ett företags styrelse, vara verkställande direktör, ansvarig för betaltjänstverksamheten eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av företaget eller ansvara för betaltjänstverksamheten och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Vid bedömningen av om villkoret enligt första stycket 1 är uppfyllt, ska hänsyn även tas till de förväntade totala betalningstransaktionerna i företagets affärsplan.

Den som tillhandahåller betalningsiniteringstjänster får inte undantas från tillståndsplikt enligt 1 §.

Den som tillhandahåller kontoinformationstjänster ska undantas från tillståndsplikt enligt 1 § om första stycket 2, 3 och 5 är uppfyllda samt om företaget har en ansvarsförsäkring som täcker det geografiska område inom vilket företaget bedriver sin verksamhet eller en garanti eller liknande utfästelse som täcker den skadeståndsskyldighet som kan uppkomma till följd av verksamheten.

Paragrafens första, andra och tredje stycken genomför artikel 32.1, fjärde stycket artikel 5.1 a, b, e–h, j, l, n, p och q och 5.3. Paragrafen anger vilka kriterier som ska vara uppfyllda av betaltjänstleverantörer som bedriver mindre omfattande verksamhet eller tillhandahåller kontoinformationstjänster för att Finansinspektionen ska bevilja ett undantag från tillståndsplikten.

Av tredje stycket, som är nytt, framgår att en leverantör av betalningsiniteringstjänster, oavsett omfattningen av verksamheten inte får beviljas undantag från tillståndsplikten.

I fjärde stycket, som är nytt, anges vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att en leverantör av kontoinformationstjänster ska beviljas undantag från tillståndsplikten.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.1 och 6.3.2.

4 §

Finansinspektionen ska registrera dem som har beviljats undantag enligt 3 §.

En registrerad betaltjänstleverantör ska underrätta Finansinspektionen om sådana förändringar som påverkar dess möjlighet att uppfylla villkoren för undantag enligt 3 § *samt vid ändring i fråga om någon av de personer som anges i 3 § första stycket 4 och 5.*

Bestämmelser om register finns i 8 kap. 5 §.

Paragrafen genomför artikel 32.5.

I *andra stycket* har tillagts att Finansinspektionen ska underrättas vid förändring av ägarinnehav enligt 4 § första stycket 4 eller vid förändring av styrelsens sammansättning eller andra förändringar i företagets ledning, som t.ex. byte av verkställande direktör. Tillägget innebär endast ett förtydligande av den nuvarande bestämmelsen och medför således ingen förändring av gällande rätt.

Övervägandena finns i avsnitt 13.2.

6 §

Tillstånd att tillhandahålla betaltjänster ska ges, om

1. bolagsordningen eller stadgarna inte strider mot denna lag eller någon annan författning,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas

a. med tillräckliga styr- och kontrollformer för verksamheten med betaltjänster, och

b. i enlighet med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. det finns skäl att anta att den som har ett kvalificerat innehav i företaget är lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

4. den som ska ingå i företagets styrelse, vara verkställande direktör eller vara ersättare för någon av dem, är lämplig för en sådan uppgift, och

5. den som är ansvarig för betaltjänstverksamheten eller ersättare för denna person är lämplig för en sådan uppgift och har tillräcklig insikt och erfarenhet.

I fråga om europabolag och europakooperativ som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag(2) eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar)

ska bestämmelserna som avser styrelsen i första stycket 4 om lämplighetsprovning tillämpas på tillsynsorganet.

Tillstånd att tillhandahålla betalningsinitieringstjänster får endast ges om företaget har en ansvarsförsäkring som täcker det geografiska område inom vilket företaget bedriver sin verksamhet, eller en garanti eller liknande utfästelse som täcker den skadeståndsskyldighet som kan uppkomma till följd av verksamheten.

Paragrafens första stycke genomför artikel genomför artikel 10 och tredje stycket artikel 5.2. Paragrafen anger vilka krav som ska vara uppfyllda för att få tillstånd att bedriva verksamhet som betalningsinstitut.

I tredje stycket, som är nytt, anges vilka krav som utöver vad som föreskrivs i första stycket ska vara uppfyllda för att en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska få tillstånd att tillhandahålla sina tjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.2.

3 kap.

2 §

Ett betalningsinstitut ska vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som motsvarar minst startkapitalet enligt 1 § eller ett kapitalkrav beräknat enligt 3 eller 4 §. Betalningsinstitutets kapitalbas får inte underskrida det högsta av dessa två belopp. *Ett betalningsinstitut som bara tillhandahåller betalningsinitieringstjänster ska ha en kapitalbas som motsvarar minst startkapitalet enligt 1 §.*

Vid beräkningen av kapitalbasen tillämpas förordning (EU) nr 575/2013. Kapitalbasens sammansättning ska utgöras av ett primärkapital där minst 75 procent är kärnprimärkapital och ett supplementärkapital som är högst en tredjedel av primärkapitalet.

Ett betalningsinstitut som tillhör samma grupp som ett annat betalningsinstitut, eller ett kreditinstitut, ett värdepappersföretag, ett fondbolag, ett försäkringsföretag, en AIF-förvaltare som förvaltar specialfonder eller ett institut för elektroniska pengar får inte vid beräkning av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av något av dessa företags kapitalbas.

Ett betalningsinstitut som driver annan verksamhet i enlighet med 5 § får inte vid beräkningen av kapitalbasen ta med sådana poster som ingår i beräkningen av kapitalbasen i sådan annan verksamhet.

För ett betalningsinstitut som har bytt redovisningsvaluta gäller att kapitalbasen inte får understiga det högsta av de belopp som följer av 6 och 7 §§ lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.

Paragrafens första stycke genomför artikel 8.1 och det andra stycket artikel 4.46.

I *första stycket* anges vilka kapitalkrav som gäller för betalningsinstitut. För leverantörer av betalningsinstitieringstjänster ska kapitalkravet alltid motsvara startkapitalet om minst 50 000 kr.

Enligt *andra stycket*, som är nytt, framgår det av tillsynsförordningen hur kapitalbasen ska beräknas samt att kapitalbasens sammansättning ska bestå av ett primärkapital där minst 75 procent är kärnprimärkapital och ett supplementärkapital som är lika med eller mindre än en tredjedel av primärkapitalet. Tillsynsförordningen anger alltså vilka beståndsdelar kapitalbasen kan bestå av, medan betaltjänstlagen anger vilken kvalitet innehållet i kapitalbasen minst ska ha.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.2 och 4.3.

5 §

Utöver att tillhandahålla betaltjänster får ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör tillhandahålla närliggande tjänster och driva annan verksamhet. *Det sagda gäller inte en registrerad betaltjänstleverantör som bara tillhandahåller kontoinformationstjänster.*

Finansinspektionen får förbjuda ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör att driva annan verksamhet. Ett sådant beslut får meddelas om verksamheten försämrar eller kan komma att försämma betalningsinstitutets eller den registrerade betaltjänstleverantörens finansiella sundhet eller Finansinspektionens möjligheter att utöva tillsyn över institutet eller leverantören.

Paragrafens första stycke genomför artikel 18 och 33.1

I första stycket har det tillägget gjorts att leverantörer av kontoinformationstjänster inte har rätt att tillhandahålla närliggande tjänster och driva annan verksamhet.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.3.

7 §

Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska vidta särskilda åtgärder för att skydda en betaltjänstanvändares medel som mottagits för genomförande av betalningstransaktioner. Sådana medel ska

1. hållas avskilda från betalningsinstitutets eller den registrerade betaltjänstleverantörens egna tillgångar och medel som innehas för annans räkning än betaltjänstanvändares, eller

2. omfattas av en försäkring eller garanti som ger samma skydd för betaltjänstanvändaren som om medlen hålls åtskilda enligt 1.

Medel för genomförande av transaktioner enligt första stycket 1, som fortfarande innehas av betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören vid slutet av bankdagen efter den dag då medlen mottogs, ska deponeras på ett särskilt konto hos en svensk bank, ett svenskt kreditmarknadsföretag eller utländskt bank- eller kreditföretag eller investeras i likvida tillgångar med låg risk.

Första och andra styckena gäller även i de fall då ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör tar emot medel där en andel ska användas för framtida betalningstransaktioner och återstoden för andra tjänster än betaltjänster. Om det inte går att fastställa hur stor andel av användares medel som kommer att användas till betalningstransaktionerna, får ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör, om det är möjligt att på grundval av historiska uppgifter och efter tillstånd av Finansinspektionen, göra en uppskattning av denna andel.

Paragrafen genomför artikel 10 och anger vilka åtgärder som ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör är skyldig att vidta för att skydda medel som mottagits för att genomföra en betalningstransaktion. Den nuvarande regleringen föreskriver att denna skyldighet endast gäller för mottagna medel som överstiger ett belopp motsvarande 300 euro. Den beloppsgränsen har tagits bort.

Övervägandena finns i avsnitt 13.3.

9 §

Ett betalningsinstitut ska ha minst en revisor som utses av stämman. Bara den som är auktoriserad eller godkänd revisor får vara revisor. Minst en revisor som stämman utsett ska vara auktoriserad revisor.

Regleringen i paragrafens andra stycke om att europakooperativa ska upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag som är tillämpliga på betalningsinstitut som drivs i ekonomisk förening, har utgått. Det är en följd av att lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag inte längre är tillämplig på betalningsinstitut.

Övervägandena finns i avsnitt 13.18.

11 §

Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör som är en juridisk person ska ha sitt huvudkontor i Sverige. En fysisk person som är registrerad betaltjänstleverantör ska ha sin hemvist i Sverige.

Kraven på huvudkontor och hemvist i Sverige enligt första stycket gäller inte för en registrerad betaltjänstleverantör som bara tillhandahåller kontoinformationstjänster.

Paragrafen genomför artikel 11.2 och 33.1.

I paragrafens *andra stycke*, som är nytt, anges att leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna från kravet i paragrafens första stycke om huvudkontor och hemvist i Sverige.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.3.

13 §

Bestämmelser om skyldighet för fysiska eller juridiska personer som tillhandahåller betaltjänster att medverka till att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism finns i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. *Bestämmelserna gäller inte för leverantörer av endast kontoinformationstjänster.*

Paragrafen anger att bestämmelserna i lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism är tillämpliga även vid tillhandahållande av betaltjänster. Leverantörer av endast kontoinformationstjänster är undantagna från artikel 5 k) som anger att en ansökan om att få bli betalningsinstitut bl.a. ska innehålla en beskrivning av hur sökanden avser att uppfylla skyldigheten enligt tillämpliga gemenskapsregler att förhindra penningtvätt och finan-

siering av terrorism. Eftersom leverantörer av kontoinformations-tjänster är undantagna från denna artikel och då de inte hanterar betalningstransaktioner i sin betaltjänstverksamhet bör de undantas från bestämmelserna i lagen om åtgärder mot penningtvätt och terrorism.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.3.

17 §

Om ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör vill tillhandahålla betaltjänster genom ombud, *ska ombudet anmälas för registrering hos Finansinspektionen. En sådan anmälan behöver inte göras av en registrerad betaltjänstleverantör som bara tillhandahåller kontoinformations-tjänster.*

Anmälan ska innehålla

1. ombudets namn, adress *och* personnummer eller motsvarande *samt ombudets unika identifikationskod eller identifikationsnummer om sådana uppgifter finns,*

2. om ombudet är en juridisk person, dessutom namn, personnummer eller motsvarande samt adress *för var och en* som ingår i ombudets styrelse eller är *dess* verkställande direktör,

3. uppgifter som visar att de personer som avses i 2 är lämpliga för en sådan uppgift eller, om ombudet är en fysisk person, att han eller hon är lämplig att tillhandahålla betaltjänster,

4. ombudets interna regler för hur ombudet ska leva upp till de krav som anges i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och

5. *uppgift om vilka betaltjänster som ombudet har mandat att tillhandahålla.*

Om anmälan uppfyller kraven i andra stycket ska Finansinspektionen registrera ombudet i det register som inspektionen för enligt 8 kap. 5 §. *Finansinspektionen ska inom två månader från det att anmälan togs emot meddela betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören om sådan registrering har gjorts. Innan registrering har gjorts får ombudet inte tillhandahålla betaltjänster.*

Paragrafen genomför artiklarna 19.1, 19.2 och 33.1.

I *första stycket* anges att betaltjänstleverantörer som vill tillhandahålla tjänster genom ombud ska anmäla ombudet till Finansinspektionen. Det har tillagts att denna skyldighet inte gäller för den som

endast levererar kontoinformationstjänster. Övrigt har gjorts en ändring av språklig karaktär.

I *andra stycket* föreskrivs vilka uppgifter en anmälan enligt första stycket ska innehålla. Enligt 1 p. ska uppgifterna även avse ombudets unika identifikationskod eller identifikationsnummer om sådana uppgifter finns. Enligt den nya 5 p. ska anmälan också innehålla uppgift om vilka betaltjänster som ombudet har mandat att tillhandahålla. Övriga ändringar är av språklig karaktär.

Enligt *tredje stycket* ska Finansinspektionen registrera ombudet om kraven i andra stycket är uppfyllda. I stycket har införts en ny bestämmelse om att Finansinspektionen inom två månader från det att anmälan togs emot ska meddela betaltjänstleverantören om registrering har gjorts. Innan ombudet har registrerats får det inte tillhandahålla betaltjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.3 och 12.2.2.

18 §

Om ett betalningsinstitut vill tillhandahålla betaltjänster genom ombud i ett annat land inom EES, ska betalningsinstitutet underrätta Finansinspektionen om detta.

Underrättelsen ska innehålla

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om ombudets organisation och de tjänster som ombudet avser att tillhandahålla,

2. uppgifter om ombudets namn och adress samt dess ansvariga ledning,

3. *de övriga uppgifter som framgår av 17 § andra stycket 1–5, och*

4. *uppgift om den dag då verksamheten via ombudet ska påbörjas i det andra landet.*

Innan Finansinspektionen beslutar att registrera ombudet enligt 8 kap. 5 §, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet. Underrättelsen ska innehålla *de uppgifter som avses i andra stycket*. Finansinspektionen ska vägra att registrera ombud eller återkalla en utförd registrering, om *inspektionen* har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller *försök att genomföra sådana brott har förekommit* i anknytning till ombudet, eller om anlitaandet av ombudet kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism. *Finansinspektionen ska vid denna bedömning beakta den information som inspektionen har tagit emot från den behöriga myndigheten i det andra landet.*

Om Finansinspektionen vägrar att registrera ett ombud enligt tredje stycket och den behöriga myndigheten i det andra landet inte har samma uppfattning i frågan om det finns risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism på grund av att ombudet anlitas ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om beslutet att vägra registrera ombudet.

Finansinspektionen ska inom tre månader efter att ha tagit en underrättelse enligt andra stycket fatta beslut om registrering och underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet och betalningsinstitutet om beslutet. Ombudet får inte tillhandahålla betaltjänster i det andra landet innan registrering har ägt rum.

Paragrafen genomför artiklarna 19.5, 28.1, 28.2 och 28.3.

Enligt *första stycket* ska ett betalningsinstitut som vill tillhandahålla betaltjänster genom ombud i annat land inom EES underrätta Finansinspektionen om detta.

I *andra stycket* framgår vilka uppgifter som ska lämnas i en sådan underrättelse som avses i första stycket. I stycket har tillkommit två punkter, 3–4 p, av vilka följer att en underrättelse även ska innehålla de uppgifter som följer av 3 kap. 17 § p. 1–5 samt en uppgift om den dag då verksamheten via ombudet ska påbörjas i det andra landet.

Av *tredje stycket* följer att Finansinspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet innan ombudet registreras och under vilka förutsättningar inspektionen ska vägra registrering. Genom tillägget i sista meningen i tredje stycket föreskrivs att Finansinspektionen vid bedömningen av om ombudet ska registreras ska beakta information som inspektionen mottagit från den behöriga myndigheten i det andra landet. Övriga ändringar är endast av språklig karaktär.

I *fjärde stycket*, som är nytt, föreskrivs att Finansinspektionen under vissa förutsättningar ska underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om inspektionen beslutar att vägra registrering av ombudet.

I *femte stycket*, som är nytt, anges att Finansinspektionen inom tre månader efter att ha mottagit en underrättelse enligt första stycket ska fatta beslut om registrering och underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet och betalningsinstitutet om beslutet. Ombudet får inte påbörja sin verksamhet i det andra landet innan registrering har ägt rum.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.4.

19 §

Ett betalningsinstitut som avser att tillhandahålla betaltjänster genom en filial i ett annat land inom EES ska underrätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Underrättelsen ska innehålla

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om filialens organisation och de tjänster som den avser att tillhandahålla,
2. uppgifter om i vilket land filialen ska inrättas samt om filialens adress och ansvariga ledning, och
3. uppgift om den dag då verksamheten via filialen ska påbörjas i det andra landet.

Innan Finansinspektionen beslutar att registrera filialen enligt 8 kap. 5 §, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet. Underrättelsen ska innehålla *de uppgifter som avses i första stycket*. Finansinspektionen ska vägra att registrera en filial eller återkalla en utförd registrering, om *inspektionen* har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller *försök att genomföra sådana brott har förekommit* i anknytning till filialen, eller om anlitaandet av filialen kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism. *Finansinspektionen ska vid denna bedömning beakta den information som inspektionen tagit emot från den behöriga myndigheten i det andra landet.*

Om Finansinspektionen vägrar att registrera en filial enligt andra stycket och den behöriga myndigheten i det andra landet inte har samma uppfattning i frågan om det finns risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism på grund av att filialen anlitas ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om beslutet att vägra registrera filialen.

Finansinspektionen ska inom tre månader efter att ha tagit en underrättelse enligt första stycket fatta beslut om registrering och underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet och betalningsinstitutet om beslutet. Filialen får inte tillhandahålla betaltjänster i det andra landet innan registrering har ägt rum.

Paragrafen genomför artiklarna 28.1, 28.2 och 28.3.

Enligt *första stycket* ska ett betalningsinstitut som vill tillhandahålla betaltjänster genom filial i annat land inom EES underrätta Finansinspektionen om detta. Vidare framgår vilka uppgifter som ska lämnas i en sådan underrättelse. I stycket har det tillkommit en tredje punkt som anger att underrättelsen även ska innehålla en uppgift om den dag då verksamheten via filialen ska påbörjas i det andra landet.

I *andra stycket* anges Finansinspektionens skyldigheter efter mottagandet av en sådan underrättelse som avses i första stycket. Bestämmelsen överensstämmer med regleringen i 18 § tredje stycket, som avser ombudsverksamhet.

Tredje och fjärde styckena, som är nya, motsvarar regleringen i 18 § fjärde och femte styckena, som avser ombudsverksamhet.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.4.

20 §

Inom en månad från det att en underrättelse *enligt 18 eller 19 §§* togs emot ska Finansinspektionen lämna över den till den behöriga myndigheten i det land där filialen ska inrättas *eller där ombudet ska verka*.

Paragrafen genomför artikel 28.2.

I bestämmelsen har tillagts att Finansinspektionen också ska överlämna en underrättelse enligt 18 § till den behöriga myndigheten i det land ett ombud som anlitats av ett betalningsinstitut ska verka.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.4.

24 §

Betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska säkerställa att ombud som agerar för deras räkning informerar betaltjänstanvändarna om detta förhållande. *Det sagda gäller inte för en registrerad betaltjänstleverantör som bara tillhandahåller kontoinformationstjänster*.

Ett betalningsinstitut som bedriver betaltjänstverksamhet genom en filial enligt detta kapitel ska säkerställa att filialen informerar betaltjänstanvändarna om detta förhållande.

Paragrafen genomför artiklarna 19.7 och 33.1.

Bestämmelsen föreskriver att betaltjänstleverantörer ska säkerställa att deras ombud informerar betaltjänstanvändarna om att ombudet agerar för betaltjänstleverantörens räkning. Genom tillägget i *första stycket* framgår att detta inte gäller för registrerade betaltjänstleverantörer som enbart tillhandahåller kontoinformationstjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.3.

25 §

Om ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör avser att ändra den verksamhet som avses i 17–19, 21 eller 23 § ska institutet eller leverantören underrätta Finansinspektionen innan ändringen genomförs.

Om ändringen rör ett betalningsinstituts verksamhet i ett annat land, ska Finansinspektionen *inom en månad från det att underrättelsen togs emot* underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen.

Paragrafen genomför artiklarna 19.8 och 28.4.

I *andra stycket* har det tillägget gjorts att Finansinspektionen inom en månad från det att en underrättelse togs emot ska underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.4.

27 §

Efter att ha tagit emot en underrättelse från en behörig myndighet i ett annat EES-land om att ett utländskt företag avser att tillhandahålla betaltjänster i Sverige genom ett ombud, en filial eller ett uppdragsavtal, ska Finansinspektionen inom en månad lämna en underrättelse till den behöriga myndigheten i det andra landet med uppgifter om det utländska företagets etablering här i landet. Om betaltjänster ska tillhandahållas genom ett ombud eller en filial ska underrättelsen också innehålla uppgift om Finansinspektionen har skäligen anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller försök att genomföra sådana brott har förekommit i anknytning till filialen eller ombudet, eller om anlitaandet av ombudet eller filialen kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Det utländska företaget får inte tillhandahålla sina tjänster genom ombud eller filial i Sverige innan Finansinspektionen tagit emot ett beslut från den behöriga myndigheten i det andra landet om att ombudet eller filialen har registrerats av den myndigheten.

Paragrafen genomför artikel 28.2.

Av *första stycket* framgår vilka åtgärder Finansinspektionen ska vidta när inspektionen tar emot en underrättelse från en behörig myndighet i ett annat EES-land om att ett utländskt företag avser att tillhandahålla betaltjänster i Sverige genom ombud, från en filial eller via uppdragsavtal.

Av *andra stycket* följer att den behöriga myndigheten i det andra landet – efter att ha tagit emot Finansinspektionens underrättelse –

ska fatta beslut om tillstånd för ett företag att tillhandahålla betaltjänster genom ombud eller filial i Sverige. Först sedan ett sådant tillstånd beviljats och registrering har gjorts i hemlandet får företaget tillhandahålla sina tjänster i Sverige genom ombud eller filial.

Är det fråga om tillhandahållande av tjänster genom uppdragsavtal krävs inget beslut från den behöriga myndigheten i det andra landet.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.4.

28 §

Ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör får uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete eller vissa operativa funktioner som ingår i dess verksamhet med betaltjänster. Betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören ska anmäla sådana uppdragsavtal till Finansinspektionen. *En sådan anmälan behöver inte göras av en registrerad betaltjänstleverantör som bara tillhandahåller kontoinformationstjänster.*

Uppdrag åt någon annan att utföra sådana funktioner som är av väsentlig betydelse för betaltjänstverksamheten får bara ges om betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören ansvarar för att

1. verksamheten drivs av uppdragstagaren under kontrollerade och säkerhetsmässigt betryggande former, och

2. uppdraget inte väsentligt försämrar kvaliteten på betalningsinstitutets eller den registrerade betaltjänstleverantörens internkontroll och Finansinspektionens möjligheter att övervaka att betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören följer de regler som gäller för verksamheten.

Paragrafen genomför artiklarna 19.6 och 33.1

Genom tillägget i första stycket framgår det att en anmälan om uppdragsavtal inte behöver göras av en leverantör av enbart kontoinformationstjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.3.

28 a §

Om ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör avser att ändra den uppdragsverksamhet som avses i 28 § ska institutet eller leverantören underrätta Finansinspektionen innan ändringen genomförs.

Om ändringen rör ett betalningsinstituts verksamhet i ett annat land inom EES, ska Finansinspektionen inom en månad från det att underrättelsen togs emot underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen.

Paragrafen, som är ny, genomför artiklarna 19.8 och 28.4.

I *första stycket* anges att en betaltjänstleverantör som avser att göra ändringar i verksamhet som betaltjänstleverantören har uppdragit åt någon annan att utföra ska underrätta Finansinspektionen om detta.

I *andra stycket* framgår att om ändringen rör ett betalningsinstituts verksamhet i ett annat land inom EES ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det landet om ändringen inom en månad från det att underrättelsen togs emot.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.4.

29 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. beräkningen av kapitalkrav enligt 2 § första stycket,
2. hur betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska hantera medel enligt 6 §,
3. hur betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska hantera de medel för genomförandet av betalningstransaktioner som avses i 7 § andra stycket och hur stor andel av medlen hos betalningsinstitut eller registrerade betaltjänstleverantörer som omfattas av skyddskraven enligt 7 § tredje stycket,
4. vilka uppgifter som ska anses relevanta enligt 8 §,
5. vilka uppgifter som ska lämnas utöver vad som framgår av 19 § andra stycket, och
6. vad ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska iaktta och vilka krav som betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören ska uppfylla vid uppdragsavtal enligt 28 §.

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter i olika frågor som behandlas i 3 kap. I *femte punkten* har tillkommit ett bemyndigande avseende rätten att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas av ett betalningsinstitut enligt 19 § andra stycket i

samband med underrättelse om att institutet avser att bedriva verksamhet i annat EES-land genom filial.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.4.

4 kap.

1 §

En betaltjänstleverantör får inte ta ut någon avgift av en betaltjänstanvändare för att tillhandahålla information enligt detta kapitel.

En betaltjänstleverantör får dock, om leverantören och betaltjänstanvändaren kommit överens om det, ta ut avgifter för information som lämnas på begäran av användaren och som är mer omfattande eller ges mer frekvent än enligt detta kapitel eller för information som ges med hjälp av andra kommunikationsmedel än de som anges i ett ramavtal.

Avgifter enligt andra stycket ska vara skäligen och motsvara betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

En betaltjänstleverantör får inte ta ut någon avgift för att tillhandahålla informationsmaterial som utarbetats av Europeiska kommissionen.

Paragrafen genomför artiklarna 40 och 106.4.

Fjärde stycket, som är nytt, anger att informationsmaterial som utarbetats av kommissionen ska tillhandahållas avgiftsfritt.

Övervägandena finns i avsnitt 13.16.

2 §

Om betalningsmottagaren erbjuder nedsättning av en avgift vid användning av ett visst betalningsinstrument, ska mottagaren informera betalaren om detta innan betalningstransaktionen påbörjas.

Om en betaltjänstleverantör begär en avgift vid användning av ett visst betalningsinstrument, ska denne informera betaltjänstanvändaren om detta innan betalningstransaktionen påbörjas.

Betaltjänstanvändaren är skyldig att betala en sådan avgift som avses i andra stycket endast om betaltjänstleverantören informerar användaren om avgiftens fullständiga belopp innan betalningstransaktionen påbörjas.

Paragrafen genomför artikel 60 och behandlar situationer då en betalningsmottagare erbjuder nedsättning av en kostnad och då en betaltjänstleverantör begär en avgift vid användning av ett visst betalningsinstrument.

I första stycket har endast en ändring av språklig karaktär gjorts.

Av *tredje stycket*, som är nytt, framgår under vilka förutsättningar en betaltjänstanvändare är skyldig att betala en sådan avgift som avses i andra stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 13.13.

3 §

Om valutaväxling erbjuds före påbörjandet av betalningstransaktionen och *om den erbjuds i en uttagsautomat*, på platsen för försäljningen eller av betalningsmottagaren, ska den som erbjuder betalaren denna tjänst informera betalaren om alla avgifter för tjänsten samt *om* den växelkurs som ska användas.

Betalaren ska godkänna valutaväxlingstjänsten innan betalningstransaktionen genomförs.

Paragrafen genomför artikel 59 och anger när information om avgifter och växelkurs i samband med valutaväxling ska lämnas.

I första stycket har det tillägget gjorts att om en betalningstransaktion erbjuds i en uttagsautomat ska den som erbjuder tjänsten informera om alla avgifter och om den växelkurs som kommer att användas vid transaktionen innan en betaltjänstanvändare genomför en transaktion, t.ex. en överföring, i automaten. I dessa fall bör det vara tillräckligt att informationen tydligt anges på uttagsautomatens skärm innan uttaget slutförs. I övrigt har paragrafen bara ändrats redaktionellt.

Övervägandena finns i avsnitt 13.14.

4 a §

Innan en betalningsorder initieras ska en leverantör av betalningsinitieringstjänster utöver vad som anges i 4 § informera betalaren om

1. *namnet på leverantören av betalningsinitieringstjänster,*

2. besöksadressen till dess huvudkontor och, i tillämpliga fall, besöksadressen till dess ombud eller filial, etablerade i den medlemsstat där betaltjänsten erbjuds,

3. övriga kontaktuppgifter som är relevanta för kommunikation med leverantören av betalningsinitieringstjänster, och

4. kontaktuppgifter till Finansinspektionen.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 45.2. I bestämmelsen föreskrivs vilken information som leverantören av betalningsinitieringstjänster, utöver vad som följer av 4 §, ska ge till betalaren innan en betalningsorder initieras.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.4.

4 b §

Innan ett avtal om en enstaka leverans av en kontoinformationstjänst ingås, ska en leverantör av kontoinformationstjänster informera betaltjänstanvändaren om

1. vilka uppgifter användaren ska lämna för att kontoinformationstjänsten ska kunna utföras korrekt,

2. hur lång tid det längst tar att utföra tjänsten, och

3. de sammanlagda avgifter som användaren ska betala till leverantören för tjänsten.

Leverantören ska också ge betaltjänstanvändaren detaljerad information om avgifterna enligt första stycket, när de olika avgifterna lätt kan särskiljas och redovisas separat.

Leverantören ska också göra information enligt 10 § tillgänglig för användaren.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 45.1.

I första stycket anges vilken information som en leverantör av kontoinformationstjänster ska ge till betaltjänstanvändaren innan ett avtal om enstaka leverans av en kontoinformationstjänst ingås. Leverantören ska informera betaltjänstanvändaren om vilka uppgifter som denne ska lämna för att betaltjänsten ska kunna utföras korrekt, som t.ex. namnet på användarens bank, användarens personuppgifter samt kod och inloggningssätt, samt information om hur lång tid det längst tar att utföra tjänsten. Vidare ska information ges om det sammanlagda avgiftsbelopp som användaren ska betala till leverantören.

Enligt *andra stycket* ska betaltjänstleverantören ge betaltjänst-användaren detaljerad information om avgifter när de olika av-gifterna lätt kan särskiljas och redovisas separat.

Enligt *tredje stycket* ska leverantören även hålla information enligt 10 § tillgänglig. Det följer dock av 9 § att leverantören inte är skyldig att hålla sådan information tillgänglig om sådan information redan ges eller kommer att ges till användaren på grundval av ett ramavtal mellan användaren och en annan betaltjänstleverantör.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.4.

5 §

Information enligt *4–4 a §§* ska tillhandahållas på ett lättillgängligt sätt *samt* vara tydlig och lätt att förstå. Den ska vara på svenska eller på något annat språk som parterna kommer överens om.

På begäran av betaltjänst-användaren ska informationen tillhandahållas på papper eller något annat varaktigt medium.

Paragrafen genomför artikel 44.

Första stycket har ändrats på så sätt att de i paragrafen angivna formkraven även ska gälla för den information som leverantören av betalningsinitieringstjänster ska lämna betalaren enligt 4 a § och omfattas av samma formkrav som den information som ska lämnas enligt 4 §. Den information som ska lämnas av leverantören av konto-informationstjänster enligt 4 b § omfattas inte av detta formkrav. I övrigt har bara en ändring av språklig karaktär gjorts.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.4 och 6.3.4.

6 §

Om ett avtal om en enstaka betalningstransaktion ingås på distans på be-gäran av betaltjänst-användaren, och detta gör att betaltjänstleverantören inte kan uppfylla kraven i 4, *4 a* och 5 §§, ska dessa krav i stället uppfyllas av denne omedelbart efter det att betaltjänsten har genomförts.

Paragrafen genomför artikel 44 och behandlar de fall där ett avtal om en enstaka betalningstransaktion ingås på distans och betal-tjänstleverantören därför inte har möjlighet att uppfylla kraven om att tillhandahålla information. I dessa fall ska informationen lämnas

omedelbart efter betaltjänsten har genomförts. I första stycket har den ändringen gjorts att denna skyldighet också omfattar den information som leverantören av betalningsinitieringstjänster ska tillhandahålla enligt 4 a §. Denna skyldighet gäller inte för leverantörer av kontoinformationstjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.4 och 6.3.4.

7 §

Så snart som möjligt efter det att en betalningsorder har tagits emot ska betalarens *kontoförvaltande* betaltjänstleverantör tillhandahålla betalaren följande information:

1. en uppgift som gör det möjligt att identifiera betalningstransaktionen samt, när det är lämpligt, uppgifter som avser betalningsmottagaren,
2. transaktionens belopp i den valuta som används i betalningsordern,
3. det avgiftsbelopp som betalaren ska betala till leverantören för transaktionen, och
4. datum när betalningsordern togs emot.

Leverantören ska även ge betalaren detaljerad information om avgiftsbeloppet enligt första stycket 3, när de olika avgifterna lätt kan särskiljas och redovisas separat.

Om betalningstransaktionen innebär valutaväxling ska leverantören ge betalaren information om den faktiska växelkurs eller referensväxelkurs som ska gälla för transaktionen.

Paragrafen genomför artikel 48.

I *första stycket* anges att den informationsskyldighet som bestämmelsen föreskriver gäller för den *kontoförvaltande* betaltjänstleverantören. Ändringen är avsedd att förtydliga detta förhållande.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.4.

7 a §

En leverantör av betalningsinitieringstjänster ska tillhandahålla betalaren följande information omedelbart efter det att en betalningsorder initierats:

1. *en bekräftelse på att betalningsordern initierats med betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör,*
2. *en referens som gör det möjligt för betalaren att identifiera betalningstransaktionen,*
3. *den information som överförs tillsammans med betalningstransaktionen,*

4. uppgift om betalningstransaktionens belopp, och

5. uppgift om den avgift som ska betalas till leverantören av betalningsinitieringstjänster för transaktionen.

Leverantören ska även ge betalaren detaljerad information om avgiftsbeloppet enligt första stycket 5, när de olika avgifterna lätt kan särskiljas och redovisas separat.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 46.

I första stycket anges vilken information som leverantören av betalningsinitieringstjänster ska lämna till eller göra tillgänglig för betalaren sedan en initiering av betalningsordern genomförs. Informationen ska enligt bestämmelsen tillhandahållas omedelbart efter initieringen av en betalningsorder. Samma formkrav gäller för denna information som för förhandsinformationen, dvs. att den ska finnas i en handling eller i annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för betalaren utan att denne behöver använda t.ex. någon särskild teknisk utrustning. Dessutom ska informationen och villkoren vara skrivna på ett klart och lättförståeligt sätt och på svenska om inte betaltjänstleverantören och betalaren har kommit överens om att ett annat språk ska användas i stället. Om betalaren begär det ska betaltjänstleverantören dessutom tillhandahålla informationen och villkoren på papper eller något annat varaktigt medium.

När en betalningsorder initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster mottar leverantören i normalfallet ordern på elektronisk väg. Det bör därför vara möjligt för leverantören att omgående lämna eller tillgängliggöra information till betalaren och betalningsmottagaren någon minut efter att initieringen gjorts, t.ex. genom ett e-postmeddelande, för att uppfylla kravet på omedelbar informationsgivning.

I andra stycket föreskrivs att leverantören ska ge detaljerad information om avgiftsbeloppet enligt första stycket punkten 5 när avgifterna lätt kan särskiljas och redovisas separat.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.4.

7 b §

När en betalningsorder initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska referensen för betalningstransaktionen göras tillgänglig för betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 47.

Övervägandena finns i 6.2.4.

8 a §

En leverantör av betalningsinitieringstjänster ska, omedelbart efter det att en betalningsorder har initierats, tillhandahålla betalningsmottagaren följande information:

- 1. en referens som gör det möjligt för betalningsmottagaren att identifiera betalaren och betalningstransaktionen, och*
- 2. den information som överförs tillsammans med betalningstransaktionen.*

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 46.

I bestämmelsen anges vilken information som leverantören av betalningsinitieringstjänster ska tillhandahålla betalningsmottagaren efter initieringen av en betalningsorder. I likhet med vad som anges i 7 a § ska informationen tillhandahållas omedelbart efter att initieringen ägt rum. Samma formkrav gäller för denna information som för information som ska tillhandahållas enligt 4, 4 a, 7, 7 a och 8 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.4.

10 §

I rimlig tid innan ett ramavtal sluts ska betaltjänstleverantören ge betaltjänstanvändaren följande information:

1. leverantörens namn och adress och, i tillämpliga fall, adress till dess ombud eller filial,
2. uppgift om att leverantören har tillstånd att tillhandahålla betaltjänster och att leverantören, dess filialer och ombud har registrerats hos behörig myndighet,
3. en beskrivning av det huvudsakliga innehållet i den betaltjänst som tillhandahålls,
4. vilka uppgifter som användaren ska uppge för att en betalningsorder eller en kontoinformationstjänst ska kunna utföras korrekt,
5. hur ett godkännande att *initiera en betalningsorder eller genomföra en betalningstransaktion* ges samt hur det kan återkallas enligt 5 kap. 32–34 §§,
6. när en betalningsorder ska anses mottagen enligt 5 kap. 28 § första stycket,

7. tidpunkter för mottagande av en order enligt 5 kap. 28 § tredje stycket, om sådana har fastställts av leverantören,

8. hur lång tid det som längst tar att genomföra en transaktion *eller en kontoinformationstjänst*,

9. möjligheten att avtala om begränsningar i användningen av betalningsinstrumentet enligt 19 §,

10. *användarens rättigheter enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner vid användning av kortbaserade betalningsinstrument med co-badging*,

11. vilka avgifter som användaren ska betala till leverantören och, när det är tillämpligt, detaljavgifter om dessa,

12. de räntor och växelkurser som ska tillämpas eller, om referensräntesatser och referensväxelkurser ska användas, metoden för beräkning av den faktiska räntan och relevant dag, index eller underlag för att bestämma referensräntan eller referensväxelkursen,

13. sådan omedelbar tillämpning av ändrade räntesatser eller växelkurser som kan avtalas om enligt 14 § samt de informationskrav som är förenade med detta,

14. i förekommande fall, de kommunikationsmedel som ska användas för överföring av information och underrättelser mellan parterna, inklusive tekniska krav på användarens utrustning,

15. hur ofta och på vilket sätt som information enligt denna lag ska lämnas till eller göras tillgänglig för användaren,

16. vilket språk som ska användas i ramavtalet samt på vilket språk kommunikationen mellan leverantören och användaren ska ske,

17. användarens rätt att få ramavtalets villkor samt information enligt 13 §,

18. de åtgärder som användaren ska vidta för att skydda betalningsinstrumentet och hur användaren ska anmäla att ett betalningsinstrument kommit bort eller obehörigen använts,

19. *ett säkert förfarande för underrättelse om ett misstänkt eller faktiskt bedrägeri eller säkerhetshot*,

20. i förekommande fall, under vilka omständigheter leverantören förbehåller sig rätten att spärra ett betalningsinstrument enligt 5 kap. 4 §,

21. *betalarens ansvar enligt 5 kap. 51–57 §§*,

22. hur och inom vilken tidsfrist som användaren ska underrätta leverantören om felaktigt genomförda betalningstransaktioner eller obehöriga transaktioner,

23. leverantörens ansvar för *initiering eller genomförande* av transaktioner enligt 5 kap. 44–48 §§,

24. villkoren för återbetalning enligt 5 kap. 25–27 §§,

25. i förekommande fall, uppgift om att användaren ska anses ha godkänt de ändrade villkoren enligt 14 § om användaren inte före den dag då de föreslås träda i kraft underrättar leverantören om att användaren inte godkänner dem,

26. avtalets löptid,

27. om uppsägningstider och avgifter för uppsägning enligt 14 § tredje stycket eller 15 §,

28. eventuella avtalsbestämmelser om vilket lands lag som ska tillämpas för ramavtalet och om vilken domstol som är behörig, och

29. vilka förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol som finns för användaren.

Paragrafen genomför artikel 52 och räknar upp ett stort antal olika områden inom vilka betaltjänstleverantören ska ge betaltjänstanvändaren information i rimlig tid innan ett ramavtal ingås.

Ändringarna i bestämmelsen avser tillägg till denna informationsskyldighet på olika områden. Bestämmelsen omfattar samtliga betaltjänstleverantörer, dvs. den gäller i tillämpliga delar även för leverantörer av kontoinformationstjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.4, 6.3.4 och 13.12.

11 §

Information enligt 10 § ska tillhandahållas på papper eller annat varaktigt medium, uttryckas på ett lättillgängligt sätt och vara tydlig och lätt att förstå. Den ska vara på svenska eller på annat språk som parterna kommer överens om. *Det sagda gäller inte för en leverantör av kontoinformationstjänster.*

Paragrafen genomför artiklarna 51 och 33.2.

Bestämmelsen har ändrats på så sätt att det formkrav som gäller vid tillhandahållande av information innan ett ramavtal sluts inte gäller för leverantörer av kontoinformationstjänster. Leverantörer av dessa tjänster således är fria att välja hur de vill uppfylla sin informationsplikt enligt 10 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.4.

12 §

Om ett ramavtal ingås på distans på begäran av betaltjänstanvändaren, och detta gör att betaltjänstleverantören inte kan uppfylla kraven i 10 och 11 §§, ska dessa krav i stället uppfyllas av denne omedelbart efter det att ramavtalet har ingåtts. *Det sagda gäller inte för en leverantör av kontoinformationstjänster.*

Paragrafen genomför artiklarna 51 och 33.2.

I bestämmelsen anges vid vilken tidpunkt information ska lämnas när ett ramavtal ingås på distans. Bestämmelsen har ändrats genom att det föreskrivs att tidpunkten och formen för informationsgivning inte gäller för leverantörer av betalningsinitieringstjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.4.

13 §

Betaltjänstanvändaren har under avtalsförhållandet alltid rätt att på begäran få avtalsvillkoren för ramavtalet samt den information som anges i 10 § i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för användaren. *Det sagda gäller inte för ramavtal som avser tillhandahållande av kontoinformationstjänster.*

Paragrafen genomför artiklarna 53 och 33.2.

Bestämmelsen har ändrats på så sätt att skyldigheten att tillhandahålla avtalsvillkoren för ramavtalet och information enligt 10 § på begäran av betaltjänstanvändaren inte gäller för leverantörer av kontoinformationstjänster. Eftersom de inte är bundna av de krav på hur informationen enligt 10 § ska tillhandahållas är de fria att bestämma hur de vill uppfylla sin informationsplikt. I konsekvens härmed bör de inte heller kunna avkrävas att denna informationen tillhandahålls i viss form.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.4.

15 §

Betaltjänstanvändaren får säga upp ramavtalet med omedelbar verkan, såvida inte parterna har kommit överens om en uppsägningstid. Betaltjänstleverantören får inte göra gällande en längre uppsägningstid för användaren än en månad.

Om leverantören säger upp ett ramavtal som ingåtts på obestämd tid, ska uppsägningstiden vara minst två månader.

Ett ramavtal ska kunna sägas upp avgiftsfritt av användaren efter *sex månader*.

När leverantören får ta ut en avgift för uppsägningen, ska avgiften motsvara de faktiska kostnader som uppsägningen medför för leverantören. Periodiska avgifter för betaltjänster ska betalas endast för tiden fram till det att avtalet upphör att gälla. Om sådana avgifter har betalats i förskott, ska de återbetalas i motsvarande omfattning.

Paragrafen genomför artikel 55.

Tredje stycket har ändrats på så sätt att det är avgiftsfritt för användaren att säga upp ett ramavtal efter sex månader, oavsett om avtalet ingåtts på obestämd tid.

Övervägandena finns i avsnitt 13.12.3.

5 kap.

1 §

En betaltjänstleverantör får inte ta ut någon avgift av en betaltjänstanvändare för fullgörandet av sin informationsskyldighet samt av skydds- och korrigeringsåtgärder enligt detta kapitel förutom i de fall som anges i 29, 34 och 42 §§. När avgifter får tas ut enligt någon av dessa bestämmelser ska de vara skäliga och motsvara betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

Om en betalningstransaktion inte medför någon valutaväxling, ska betalaren och betalningsmottagaren betala de avgifter som deras respektive betaltjänstleverantör tar ut.

Betaltjänstleverantören får inte hindra en betalningsmottagare från att erbjuda betalaren en nedsättning vid användning av ett visst betalningsinstrument.

En betalningsmottagare får inte ta ut någon avgift av betalaren vid användning av ett betalningsinstrument.

Paragrafen genomför artikel 62.

I *första stycket* har paragrafhänvisningen ändrats eftersom ett flertal av paragraferna har numrerats om i författningsförslaget.

2 §

För elektroniska pengar och sådana betalningsinstrument som avses i 4 kap. 19 § första stycket får betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren i ramavtal komma överens om

1. att leverantören inte behöver underrätta användaren att betalningsordern har avvisats, om det av sammanhanget klart framgår att den inte har utförts,

2. att betalaren inte får återkalla betalningsordern efter att ha godkänt att den genomförs,

3. andra tidsgränser för genomförandet än de som anges i 37–41 §§, eller

4. att det inte ska vara möjligt att spärra betalningsinstrumentet.

Paragrafen genomför artikel 63.

I punkten 3 har paragrafhänvisningen ändrats.

3 §

En betalningstransaktion ska betraktas som godkänd om betalaren har lämnat sitt samtycke till att den genomförs. *Betalaren kan lämna sitt samtycke direkt till sin kontoförvaltande betaltjänstleverantör, via betalningsmottagaren eller via en leverantör av betalningsinitieringstjänster.*

Paragrafen genomför artikel 64.

I bestämmelsen har ett tillägg gjorts avseende vilken betaltjänstleverantör som betalaren kan lämna sitt samtycke till för att en betalningstransaktion ska betraktas som godkänd.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.6.

Beltjänstleverantörens respektive betaltjänstanvändarens skyldigheter avseende ett betalningsinstrument

5 §

Beltjänstleverantören ska

1. se till att villkoren för utgivning och användning av betalningsinstrument är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella,

2. se till att de *personaliserade behörighetsfunktioner som är knutna till betalningsinstrumentet* inte görs tillgängliga av leverantören för andra än den betaltjänstanvändare som har rätt att använda betalningsinstrumentet,

3. inte skicka betalningsinstrument till någon som inte har beställt det, förutom då ett betalningsinstrument som redan innehas av användaren ska ersättas,

4. se till att användare när som helst har möjlighet att på lämpligt sätt anmäla till leverantören att ett betalningsinstrument har kommit bort eller obehörigen använts eller begära att en spärr hävs enligt 4 § fjärde stycket, och

5. förhindra användning av betalningsinstrumentet när en anmälan enligt 4 har lämnats.

En betaltjänstleverantör ska under 18 månader efter det att en anmälan eller en begäran enligt första stycket 4 lämnats bevara information som gör det möjligt för betaltjänstanvändaren att visa att en anmälan eller begäran har lämnats. Sådan information ska lämnas till användaren om användaren begär det.

En anmälan enligt första stycket 4 ska vara avgiftsfri för användaren. Betaltjänstleverantören får endast ta ut avgift för de ersättningskostnader som uppkommit till följd av att betalningsinstrumentet förkommit eller använts obehörigen.

Paragrafen genomför artiklarna 69.1 a) och 70.

I paragrafens *första stycke* behandlas betaltjänstleverantörens skyldigheter i fråga om utgivning av betalningsinstrument. I *punkten 1* i detta stycke har tillkommit en bestämmelse som anger att villkoren för utgivning och användning av betalningsinstrument ska vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionella. Leverantören får t.ex. inte ställa krav på betaltjänstanvändaren som begränsar användningen av betalningsinstrumentet mer än som behövs för att minska risken för bedrägerier eller andra former av missbruk. Villkoren får inte heller hindra användaren från att använda sig av tjänster som tillhandahålls av andra betaltjänstleverantörer, som t.ex. leverantörer av betalningsiniteringstjänster eller kontoinformationstjänster.

Av *punkten 2* i samma stycke framgår att betaltjänstleverantören är skyldig att skydda de personliga behörighetsfunktionerna som är knutna till det enskilda betalningsinstrumentet. I den nuvarande regleringen är det den personliga koden som ska skyddas.

Av *tredje stycket*, som är nytt, framgår att en anmälan enligt första stycket 4 ska vara avgiftsfri för användaren och att leverantören får endast ta ut avgift för de ersättningskostnader som uppkommit till följd av att betalningsinstrumentet förkommit eller använts obehörigen. Sådana ersättningskostnader kan vara kostnader för ersättningskort, utskick av ny PIN-kod eller nytt Bank-ID.

Övervägandena finns i avsnitt 7.3.2.

6 §

Beltjänstanvändaren är skyldig att

- 1. skydda de personliserade behörighetsfunktioner som är knutna till betalningsinstrumentet,*
- 2. vid vetskap om att betalningsinstrumentet kommit bort eller obehörigen använts snarast anmäla detta till beltjänstleverantören, och*
- 3. i övrigt följa de villkor som enligt kontoavtalet gäller för användning av betalningsinstrumentet.*

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 69 och anger vilka skyldigheter beltjänstanvändaren har i fråga om användning av ett betalningsinstrument. Bestämmelsen överensstämmer i stort sett med den nuvarande regleringen i 4 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. I stället för kontohavare används dock termen beltjänstanvändare.

Enligt *punkten 1* är användaren skyldig att skydda de *personliserade behörighetsfunktioner* som är knutna till instrumentet, i stället för den *personliga koden*, vilket är det begrepp som används i den nuvarande regleringen i 4 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. Det nu föreslagna begreppet har en vidare innebörd och omfattar andra funktioner än en personlig kod. Exempel på sådana funktioner kan vara användningen av biometrisk information, t.ex. att en betalning autentiseras med hjälp av betalarens fingeravtryck. Troligen kommer det i en nära framtid även att utvecklas andra funktioner för autentiseringsändamål, som är säkrare än användningen av en personlig kod.

Regleringen i *punkterna 2 och 3* överensstämmer med den nuvarande regleringen i 4 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument, se författningskommentaren till den bestämmelsen i fråga om beltjänstanvändarens skyldigheter i de avseenden som anges i dessa punkter.

Övervägandena finns i avsnitt 7.3.2.

Rätten att använda betalningsinitieringstjänster och de olika betaltjänstleverantörernas skyldigheter i samband med tillhandahållandet av dessa tjänster

7 §

En betaltjänstanvändare har rätt att utnyttja betalningsinitieringstjänster om det berörda betalkontot är tillgängligt online. Rätten att utnyttja betalningsinitieringstjänster ska vara oberoende av om det finns ett avtal om detta mellan leverantören av betalningsinitieringstjänster och den kontoförvaltande betaltjänstleverantören.

Paragrafen, som är ny, genomför artiklarna 66.1 och 66.5.

I bestämmelsen anges att en betalare har rätt att utnyttja de tjänster som en leverantör av betalningsinitieringstjänster tillhandahåller. Denna rätt är oberoende av om det finns ett avtal mellan användarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör och leverantören av betalningsinitieringstjänster i detta syfte. Inte heller krävs den kontoförvaltande betaltjänstleverantörens godkännande för att användaren ska få använda sig av dessa tjänster. En grundläggande förutsättning för att användaren ska kunna utnyttja en betalningsinitieringstjänst är dock att betalkontot från vilket initieringen ska göras är tillgängligt online.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.7.

8 §

En leverantör av betalningsinitieringstjänster får inte

- 1. vid någon tidpunkt inneha betalarens medel i samband med tillhandahållandet av en betalningsinitieringstjänst,*
- 2. lagra känsliga betalningsuppgifter som tillhör betaltjänstanvändaren,*
- 3. begära andra uppgifter av betaltjänstanvändaren än sådana som krävs för att tillhandahålla betalningsinitieringstjänster,*
- 4. använda, ha tillgång till eller lagra uppgifter för andra ändamål än för att tillhandahålla den betalningsinitieringstjänst som uttryckligen begärs av betalaren, eller*
- 5. ändra beloppet, betalaren eller något annat inslag i transaktionen.*

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 66.3 a och e–h.

I bestämmelsen föreskrivs vilka skyldigheter som ankommer på leverantören av betalningsinitieringstjänster i samband med initie-

ring av en betalningstransaktion. Leverantören får bl.a. aldrig vid någon tidpunkt inneha betalarens medel.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.7.

9 §

En leverantör av betalningsinitieringstjänster ska

1. se till att betaltjänstanvändarens personifierade behörighetsfunktioner inte är tillgängliga för andra än användaren och utgivaren av de personifierade behörighetsfunktionerna samt att de överförs på ett säkert och effektivt sätt, och

2. se till att eventuell övrig information om betaltjänstanvändaren som leverantören har fått när den tillhandahåller betalningsinitieringstjänsten endast lämnas till betalningsmottagaren och endast med betaltjänstanvändarens uttryckliga godkännande.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 66.3 b–c.

I bestämmelsen anges ytterligare skyldigheter för leverantören av betalningsinitieringstjänster i samband med tillhandahållandet av sina tjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.7.

10 §

En leverantör av betalningsinitieringstjänster ska identifiera sig gentemot betaltjänstanvändarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör varje gång en betalning initieras.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 66.3 d.

I bestämmelsen föreskrivs att leverantören av betalningsinitieringstjänster ska identifiera sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören varje gång en betalning initieras. Detta innebär att, till skillnad från vad som ofta är fallet i dag, den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska få kännedom om att initiering görs via en leverantör av dessa tjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.7.

11 §

När en betalare har godkänt en betalningstransaktion i enlighet med 5 kap. 3 § ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ge leverantören av betalningsinitieringstjänster all information om initieringen och genomförandet av betalningstransaktionen som är tillgänglig för den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. Informationen ska lämnas omedelbart efter det att betalningsordern har tagits emot från leverantören av betalningsinitieringstjänster.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 66.4 b.

I bestämmelsen anges vilka skyldigheter som ankommer på den kontoförvaltande betaltjänstleverantören när en betalningstransaktion initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster. Den information som den kontoförvaltande leverantören ska lämna enligt bestämmelsen ska lämnas omedelbart efter att betalningsordern tagits emot från leverantören av betalningsinitieringstjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.7.

12 §

Endast om det finns objektiva skäl för det får den kontoförvaltande betaltjänstleverantören behandla en betalningsorder som överförs via en leverantör av betalningsinitieringstjänster på ett annat sätt i fråga om val av tidpunkt, prioritering eller avgifter än en betalningsorder som betalaren överför direkt.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 66.4 c.

I bestämmelsen anges under vilka förutsättningar den kontoförvaltande leverantören får behandla en betalningsorder som överförs via en leverantör av betalningsinitieringstjänster på ett annat sätt än betalningsorder som överförs direkt av betalaren. Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören kan således inte ta ut en högre avgift för behandling av en betalningsorder endast på grund av att betalningsordern initierats via en leverantör av betalningsinitieringstjänster. Sådana skillnader får förekomma endast om det finns objektiva skäl för det, som att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören kan styrka att leverantören av betalningsinitieringstjänster har obehörig tillgång till det aktuella betalkontot.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.7.

13 §

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och leverantören av betalningsinitieringstjänster ska kommunicera på ett säkert sätt med varandra. Leverantören av betalningsinitieringstjänster ska kommunicera på ett säkert sätt även med betalaren och betalningsmottagaren.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 66.3 d och 66.4 a.

Av bestämmelsen framgår att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och leverantören av betalningsinitieringstjänster ska kommunicera på ett säkert sätt med varandra. Den senare ska också använda detta sätt för kommunikation med betalaren och betalningsmottagaren. Eba ska senast januari 2017 till kommissionen överlämna sitt förslag på tekniska standarder för säker kommunikation enligt artikel 98. Som följer av övergångsbestämmelserna i punkten 4 har denna paragraf således ett senare ikraftträdandedatum än övriga bestämmelser som genomför direktivets reglering.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.7.

Rätten att använda kontoinformationstjänster och de olika betaltjänstleverantörernas skyldigheter i samband med tillhandahållandet av dessa tjänster

14 §

En betaltjänstanvändare har rätt att utnyttja kontoinformationstjänster om det berörda betalkontot är tillgängligt online. Rätten att utnyttja kontoinformationstjänster ska vara oberoende av om det finns ett avtal om detta mellan leverantören av kontoinformationstjänster och den kontoförvaltande betaltjänstleverantören.

Paragrafen, som är ny, genomför artiklarna 67.1 och 67.4.

I bestämmelsen anges att en betalare har rätt att utnyttja de tjänster som en leverantör av kontoinformationstjänster tillhandahåller, oberoende av om det finns ett avtal mellan användarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör och leverantören av betalningsinitieringstjänster i detta syfte. Inte heller krävs den kontoförvaltande betaltjänstleverantörens godkännande för att användaren ska få använda sig av dessa tjänster. En grundläggande förutsättning för att

användaren ska kunna utnyttja en kontoinformationstjänst är att betalkontot från vilket information begärs är tillgängligt online.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.5.

15 §

En leverantör av kontoinformationstjänster får

1. endast tillhandahålla tjänster med betaltjänstanvändarens uttryckliga godkännande,

2. inte begära känsliga betalningsuppgifter som är kopplade till betalkontot, och

3. inte använda, ha tillgång till eller lagra uppgifter för några andra ändamål än för att genomföra den kontoinformationstjänst som betaltjänstanvändaren uttryckligen har begärt.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 67.2 a, e och f.

Bestämmelsen anger vilka skyldigheter som ankommer på leverantören av kontoinformationstjänster när denne tillhandahåller sina tjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.5.

16 §

En leverantör av kontoinformationstjänster ska

1. säkerställa att betaltjänstanvändarens personliga behörighetsfunktioner inte är tillgängliga för andra än användaren och utgivaren av de personliga behörighetsuppgifterna och att dessa uppgifter på ett säkert och effektivt sätt överförs genom leverantören av kontoinformationstjänster,

2. för varje kommunikationssession identifiera sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören, och

3. endast ha tillgång till information från angivna betalkonton och dithörande betalningstransaktioner.

Genomför artikel 67.2 b, c och d.

Bestämmelsen föreskriver ytterligare skyldigheter för leverantören av kontoinformationstjänster, bl.a. ska denne identifiera sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören vid varje kommunikationssession. Det innebär således att den kontoförvaltande

leverantören har rätt att få vetskap om att kontoinformation begärs via en leverantör av sådana tjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.5.

17 §

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören får inte behandla en begäran om uppgifter som överförs via en leverantör av kontoinformationstjänster på ett annat sätt än en begäran direkt från betaltjänstanvändaren om det saknas objektiva skäl för en sådan behandling.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 67.3 b.

I bestämmelsen anges att den kontoförvaltande leverantören får behandla en begäran om uppgifter som överförs via en leverantör av kontoinformationstjänster på ett annat sätt än betalningsorder som överförs direkt av betalaren endast om det finns objektiva skäl. I fråga om vad som kan utgöra sådana objektiva skäl hänvisas till kommentaren till 12 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.5.

18 §

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och leverantören av kontoinformationstjänster ska kommunicera på ett säkert sätt med varandra.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 67.2 c och 67.3 a.

Paragrafen överensstämmer med den föreslagna regleringen i 13 §, se kommentaren till den paragrafen i fråga om innebörden av bestämmelsen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.5.

Möjlighet att vägra tillgång till betalkonto

19 §

En kontoförvaltande betaltjänstleverantör får vägra en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller av kontoinformationstjänster tillgång till ett betalkonto om den kontoförvaltande leverantören kan styrka att leverantören av

betalningsinitieringstjänster eller leverantören av kontoinformationstjänster har obehörig tillgång till betalkontot.

En kontoförvaltande betaltjänstleverantör som vägrar en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller av kontoinformationstjänster tillgång till ett betalkonto enligt första stycket ska på avtalat sätt informera betalaren om att tillgång till betalkontot har vägrats och om skälen till detta.

Betalaren ska informeras innan tillgång till betalkontot vägras eller så snart som möjligt efter det att tillgång vägrats. Någon information till betalaren får dock inte lämnas om det skulle vara oförenligt med annan lag eller om det är motiverat av säkerhetsskäl att inte göra detta.

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska medge tillgång till betalkontot så snart det inte längre finns skäl att vägra sådan tillgång.

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska omedelbart meddela Finansinspektionen om en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller av kontoinformationstjänster har vägrats tillgång till ett betalkonto enligt första stycket och om skälen till detta.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 68.5–6.

I *första stycket* föreskrivs under vilka förutsättningar som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören får vägra en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster tillgång till betaltjänstanvändarens betalkonto. En sådan vägran får endast förekomma om den kontoförvaltande leverantören kan styrka att leverantören av betalningsinitieringstjänster eller kontoinformationstjänster har obehörig tillgång till betalarens betalkonto. Ett exempel på obehörig tillgång till betalkontot kan vara leverantören av betalningsinitieringstjänster obehörigen har initierat en betalningstransaktion från betalkontot.

I *andra stycket* anges att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska underrätta betalaren om att tillgång till dennes betalkonto har vägrats enligt första stycket. Underrättelsen ska lämnas på det sätt parterna avtalat om.

I *tredje stycket* föreskrivs att betalaren i normalfallet ska underrättas innan tillgång till kontot vägras. Betaltjänstleverantören ska dock inte informera betalaren om det är oförenligt med annan lag eller om det är motiverat av säkerhetsskäl att inte lämna sådan information. Ett exempel på en situation när det kan vara oförenligt med annan lag att lämna information är om det finns misstanke om att betalningsinstrumentet har använts för penningtvätt. Att i en sådan situation informera betalaren om att tillgång till betalkontot har väg-

rats på grund av misstanke om penningtvätt skulle strida mot bestämmelsen om meddelandeförbud i 3 kap. 4 § första stycket lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Säkerhetsskäl föreligger t.ex. om det finns risk för att informationen skulle öka risken i betalningssystemet eller på något annat sätt skada betalningssystemets stabilitet. Bedömningen av om betaltjänstleverantören ska underlåta att informera betalaren att tillgång till kontot har vägrats ska göras i varje enskilt fall och bör vara restriktiv.

Enligt *fjärde stycket* ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören medge leverantören av betalningsinitieringstjänster eller av kontoinformationstjänster tillgång till betalkontot så snart det inte längre finns skäl att vägra sådan tillgång.

Enligt *femte stycket* ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören omedelbart meddela Finansinspektionen om en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller av kontoinformationstjänster har vägrats tillgång till ett betalkonto enligt första stycket och om skälen till detta.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.7 och 6.3.5.

Besked om tillgängliga medel

20 §

En kontoförvaltande betaltjänstleverantör ska på begäran av en betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument, omedelbart ge besked huruvida det belopp som krävs för genomförande av en kortbaserad betalningstransaktion är tillgängligt på betalarens betalkonto om

1. betalarens betalkonto är tillgängligt online vid tidpunkten för begäran, och

2. betalaren uttryckligen innan den första begäran görs har godkänt att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören lämnar ett sådant besked.

En begäran som avses i första stycket ska besvaras med antingen ja eller nej och ger inte den kontoförvaltande betaltjänstleverantören rätt att reservera medel på betalarens betalkonto.

På begäran av betalaren ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören underrätta betalaren om identiteten på den betaltjänstleverantör som begärt ett besked som avses i första stycket samt om det svar som lämnats.

Paragrafen, som är ny, genomför artikarna 65.1, 65.4 och 65.5.

I *första stycket* beskrivs under vilka förutsättningar en kontoförvaltande betaltjänstleverantör är skyldig att besvara en fråga från en betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument huruvida det belopp som krävs för att genomföra en kortbaserad betalningstransaktion är tillgängligt på betalarens konto.

Andra stycket föreskriver hur en sådan begäran som avses i första stycket ska besvaras. Det framgår också att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören inte har rätt att reservera medel på betalarens konto till följd av begäran.

Enligt *tredje stycket* ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören på begäran av betalaren informera denne om identiteten på den betaltjänstleverantör som begärt ett besked enligt första stycket och hur detta har besvarats.

Övervägandena finns i avsnitt 13.6.

21 §

En betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument får begära ett sådant besked som avses i 20 § om

- 1. betalaren uttryckligen har godkänt att en sådan begäran görs,*
- 2. betalaren har initierat betalningstransaktionen med användning av ett kortbaserat betalningsinstrument som getts ut av betaltjänstleverantören, och*
- 3. betaltjänstleverantören autentiserar sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören före varje begäran om besked.*

Den betaltjänstleverantör som begär besked enligt första stycket får inte lagra eller använda det svar som den kontoförvaltande leverantören lämnat för andra syften än för att genomföra den enskilda betalningstransaktionen.

Paragrafen, som är ny, genomför artiklarna 65.2 och 65.5.

Första stycket beskriver under vilka förutsättningar en betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument får begära ett sådant besked som avses i 20 §.

Enligt *andra stycket* får betaltjänstleverantören inte lagra eller använda svaret som den kontoförvaltande leverantören lämnat för andra syften än för genomförandet av den betalningstransaktionen som begäran avser.

Övervägandena finns i avsnitt 13.6.

22 §

En betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument ska kommunicera på ett säkert sätt med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 65.2.

Av bestämmelsen framgår att en betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument ska kommunicera på ett säkert sätt med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören. Eba ska senast januari 2017 till kommissionen överlämna sitt förslag till tekniska standarder för säker kommunikation enligt artikel 98. Som följer av övergångsbestämmelserna i punkten 4 har denna paragraf således ett senare ikraftträdandedatum än övriga bestämmelser som genomför direktivets reglering.

Övervägandena finns i avsnitt 13.6.

23 §

Bestämmelserna i 20–22 §§ gäller inte för betalningstransaktioner som initieras genom kortbaserade betalningsinstrument där elektroniska pengar enligt definitionen i 1 kap. 2 § 2 lag (2011:755) om elektroniska pengar lagras.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 65.6.

Paragrafen anger vilka betalningsinstrument som är undantagna från regleringen om besked om tillgängliga medel i 20–22 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 13.6.

Reservering av medel

24 §

Om en kortbaserad betalningstransaktion initieras av eller via betalningsmottagaren och det exakta beloppet inte är känt vid tidpunkten för betalarens godkännande av genomförandet av betalningstransaktionen får betalarens betaltjänstleverantör reservera medel på betalarens betalkonto för täckning av transaktionen endast om betalaren har godkänt det exakta belopp som reservationen avser.

Betalarens betaltjänstleverantör ska frigöra de medel som enligt första stycket har reserverats på betalarens betalkonto utan onödigt dröjsmål efter att ha

tagit emot information om betalningstransaktionens exakta belopp och senast så snart som möjligt efter mottagandet av betalningsordern.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 75 och reglerar fall där beloppet för en kortbaserad betalningstransaktion som initieras av eller via mottagaren inte är känt då transaktionen godkänns av betalaren.

Enligt *första stycket* kan betalarens betaltjänstleverantör i dessa fall reservera medel på betalarens betalkonto endast om betalaren har gett sitt godkännande till det exakta belopp som ska reserveras.

I *andra stycket* anges när de medel som har reserverats på betalarens konto senast ska frigöras.

Övervägandena finns i avsnitt 13.5.

25 §

En betalare har rätt till återbetalning från sin betaltjänstleverantör om betalningstransaktionen initierats av eller via betalningsmottagaren, och

1. betalningstransaktionens exakta belopp inte angavs i samband med att den godkändes, och

2. betalningstransaktionens belopp överstiger det belopp som betalaren rimligen kunde ha förväntat sig med hänsyn till sitt tidigare utgiftsmönster, villkoren i ramavtalet och andra relevanta omständigheter.

På begäran av betaltjänstleverantören ska betalaren informera leverantören om sådana omständigheter som avses i första stycket 2. Återbetalningen ska uppgå till hela beloppet av den genomförda transaktionen. *Valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet debiterades kontot.*

Om betalaren och betaltjänstleverantören har avtalat om att en referensväxelkurs ska tillämpas på betalningstransaktionen, och den avtalade referensväxelkursen har använts, får betalaren inte hävda att förutsättningarna i första stycket 2 är uppfyllda på grund av den växelkurs som tillämpats.

För autogireringar som omfattas av artikel 1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 har betalaren en ovillkorlig rätt till återbetalning inom de tidsfrister som följer av 27 §.

Paragrafen genomför artikel 76. Bestämmelsen överensstämmer i stort sett med den nuvarande regleringen i 6 § och behandlar under vilka förutsättningar en betalare har rätt till återbetalning av en redan godkänd och genomförd betalningstransaktion.

Andra stycket har ändrats genom att det har införts en bestämmelse om när tidpunkten för valuteringsdagen för kreditering vid återbetalning senast ska infalla.

Enligt *fyärde stycket*, som är nytt, har betalaren har en ovillkorlig rätt till återbetalning inom de frister som följer av bestämmelsen i 27 § (som motsvaras av bestämmelsen i nu gällande 8 §) i fråga om autogireringar som faller inom SEPA-förordningens tillämpningsområde. Detta innebär alltså att de villkor för rätt till återbetalning som anges i paragrafens första stycke inte gäller för dessa autogireringar.

Övervägandena finns i avsnitt 13.7.

29 §

En betaltjänstleverantör som vägrar att utföra en betalningsorder *eller initiera en betalningstransaktion* ska underrätta betaltjänstanvändaren om detta på avtalat sätt snarast möjligt och senast inom de tidsfrister som anges i 37 och 38 §§. Av underrättelsen ska framgå

1. om möjligt, skälen för vägran, och
2. vilket förfarande som tillämpas för att rätta till fel som kan ha föranlett vägran.

Betaltjänstleverantören får ta ut en avgift för en underrättelse enligt första stycket om

1. det finns skäligen grund för vägran, och
2. leverantören får ta ut sådan avgift enligt ett ramavtal med betaltjänstanvändaren.

Paragrafen genomför artikel 79.1, och överensstämmer i stort sett med regleringen i nu gällande 10 §.

I *första stycket* har tillagts att en betaltjänstleverantör som vägrar initiera en betalningstransaktion ska underrätta betaltjänstanvändaren om detta på det sätt som framgår av bestämmelsen. Paragrafhänvisningen har också ändrats.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.8.

30 §

Om villkoren i betaltjänstleverantörens ramavtal med betalaren är uppfyllda, får betalarens betaltjänstleverantör inte vägra att utföra en godkänd betalningsorder, oavsett om den har initierats av betalaren, eller betalningsmottagaren såvida inte utförandet av betalningsordern skulle strida mot annan lag. *Detsamma gäller om betalningsordern har initierats av en leverantör av betalningsinitieringstjänster.*

Paragrafen genomför artikel 79.2, och överensstämmer i stort sett med regleringen i nu gällande 11 §.

I bestämmelsen har det tillägget gjorts att bestämmelsen även faller de fall där betalningsordern har initierats via en leverantör av betalningsinitieringstjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.8.

31 §

Vid tillämpning av 37, 38 och 44–48 §§ ska en betalningsorder som betaltjänstleverantören har vägrat att utföra anses inte ha blivit mottagen av leverantören.

Paragrafen genomför artikel 79.3 och överensstämmer med den nu gällande regleringen i 12 §. Endast paragrafhänvisningarna har ändrats.

33 §

När en betalningstransaktion *initieras av en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller av eller via betalningsmottagaren* får betalaren inte återkalla betalningsordern efter det att *betalaren har gett sitt godkännande att initiera betalningstransaktionen till leverantören av betalningsinitieringstjänster* eller gett sitt godkännande till att genomföra transaktionen till mottagaren.

Vid autogiro får betalaren, trots första stycket och utan att det påverkar rätten till återbetalning, återkalla betalningsordern senast i slutet av den bankdag som föregår den dag som avtalats för debitering av medlen.

Om en betaltjänstanvändare och en betaltjänstleverantör har avtalat enligt 28 § om den tidpunkt vid vilken en betalningsorder ska anses vara mottagen, får användaren trots första stycket återkalla en betalningsorder senast i slutet av den bankdag som föregår den avtalade dagen.

Paragrafen genomför artiklarna 80.2–80.4 och överensstämmer i stort sett med den nu gällande regleringen i 14 §.

I *första stycket* har det tillägget gjorts att när en betalningstransaktion har initierats av en leverantör av betalningsinitieringstjänster får betalaren inte återkalla betalningsordern efter det att den gett sitt godkännande till att initiera betalningstransaktionen.

I *tredje stycket* har endast paragrafhänvisningen ändrats.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.9.

34 §

Efter de tidpunkter som anges i 32 och 33 §§ får betalningsordern återkallas endast om detta har avtalats mellan betaltjänstanvändaren och *de berörda betaltjänstleverantörerna*. För att återkallelse efter de tidpunkter som anges i 33 § *första och andra styckena* ska få ske, krävs *också* att betalningsmottagaren godkänner återkallelsen.

Betaltjänstleverantören får ta ut en avgift för återkallande enligt första stycket om möjligheten att ta ut sådan avgift framgår av ramavtalet med den betaltjänstanvändare som återkallat betalningsordern.

Paragrafen genomför artikel 80.5 och överensstämmer i stort sett med regleringen i nu gällande 15 §.

I *första stycket* har termen *betaltjänstleverantören* ersatts med *de berörda betaltjänstleverantörerna*. I övrigt har paragrafhänvisningarna ändrats och en språklig ändring har gjorts.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.9.

36 §

Bestämmelserna i 37–41 §§ gäller för betalningstransaktioner i Sverige som genomförs i euro eller i svenska kronor.

Bestämmelserna i 37–41 §§ gäller också för betalningstransaktioner där det sker en växling mellan euro och svenska kronor, om

1. växlingen sker i Sverige, och
2. när det gäller en transaktion till eller från ett annat land, överföringen av medlen mellan länderna sker i euro.

Bestämmelserna i 37–41 §§ är även tillämpliga på andra betalningstransaktioner än de som anges i första och andra styckena. Bestämmelserna i 37, 38, 40 och 41 §§ är dock inte tillämpliga, om annat har avtalats mellan betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören. Om användaren och

leverantören, med avvikelse från 37 § första stycket, avtalar om när kreditering av betalningsmottagarens leverantörs konto senast ska ske, får tidpunkten inte vara senare än fyra bankdagar efter det att betalningsordern mottagits enligt 28 §.

Paragrafen genomför artikel 82 och överensstämmer med regleringen i nu gällande 17 §. Ändringar har endast gjorts i fråga om paragrafhänvisningarna.

37 §

När en betalningsorder har mottagits enligt 28 §, ska betalarens betaltjänstleverantör se till att betalningstransaktionens belopp krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto senast vid slutet av nästföljande bankdag.

För betalningstransaktioner som initierats på papper får betaltjänstleverantören förlänga tiden med en bankdag.

Paragrafen genomför artikel 83.1 och överensstämmer med regleringen i nu gällande 18 §. Ändringen avser endast paragrafhänvisningen.

39 §

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska valutera och göra betalningstransaktionens belopp tillgängligt på mottagarens betalkonto.

Valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens betalkonto ska vara senast den bankdag då betalningstransaktionens belopp krediteras mottagarens betaltjänstleverantörs konto.

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska säkerställa att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande så snart som möjligt efter det att beloppet krediteras mottagarens leverantörs konto *när det hos leverantören*

1. inte görs någon valutaväxling, eller

2. görs en växling mellan euro och en medlemsstats valuta eller mellan två medlemsstaters valutor.

Tredje stycket gäller även betalningar inom en och samma betaltjänstleverantör.

Valuteringsdagen för debitering av betalarens betalkonto infaller tidigast när betalningstransaktionens belopp debiteras detta betalkonto.

För autogiro gäller att en betalningsorder ska lämnas i sådan tid att betalningstransaktionen kan slutföras på den överenskomna förfalloodagen.

Paragrafen genomför artiklarna 83.2 och 87 och överensstämmer i stort sett med bestämmelsen i nuvarande 20 §.

I paragrafens *tredje stycke* har den ändringen gjorts att skyldigheten för betalningsmottagarens betaltjänstleverantör att säkerställa att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande så snart som möjligt efter det att beloppet krediteras mottagarens leverantörs konto nät det hos leverantören inte görs någon valuta-växling eller det görs en växling mellan euro och en medlemsstats valuta eller mellan två medlemsstaters valutor.

I *fyärde stycket*, som är nytt, föreskrivs att regleringen i tredje stycket även gäller för betalningar inom en och samma betaltjänstleverantör, dvs. då betalaren och betalningsmottagaren har samma betaltjänstleverantör.

Övervägandena finns i avsnitt 13.8.

40 §

Om betalningsmottagaren inte har något betalkonto hos betaltjänstleverantören som tar emot medlen, ska denne göra dem tillgängliga för mottagaren inom den tid som anges i 37 och 38 §§.

Paragrafen genomför artikel 84 och överensstämmer med regleringen i nuvarande 21 §. Endast paragrafhänvisningarna har ändrats.

42 §

Om en betalningsorder utförts med hjälp av en unik identifikationskod, ska betalningsordern anses ha utförts korrekt i förhållande till den betalningsmottagare som angetts i identifikationskoden.

Om den unika identifikationskod som angetts av betaltjänstanvändaren är felaktig, ska betaltjänstleverantören inte vara ansvarig enligt 44–48 §§ för att betalningstransaktionen inte har genomförts eller för brister i genomförandet av transaktionen.

Betaltjänstleverantören till den betaltjänstanvändare som lämnade betalningsordern ska dock vidta skäligen åtgärder för att få tillbaka de medel som betalningstransaktionen avsåg. Leverantören får ta ut en avgift av använ-

daren för de åtgärder som vidtas, om ett ramavtal med användaren medger det. *Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska bistå i detta arbete och lämna all relevant information för att medlen ska kunna återfås.*

Om det inte är möjligt att återfå de medel som betalningstransaktionen avsåg ska betaltjänstleverantören till den betaltjänstanvändare som lämnade betalningsordern på skriftlig begäran förse betaltjänstanvändaren med all relevant information som denne behöver för att återvinna medlen på rättslig väg.

Paragrafen genomför artiklarna 88.1–88.4 och överensstämmer i stort sett med den nu gällande bestämmelsen i 23 §.

I *tredje stycket* har tillagts att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska bistå i arbetet med att få tillbaka medlen som betalningstransaktionen avsåg och lämna all relevant information till motpartens betaltjänstleverantör som krävs för att medlen ska kunna återfås.

I *fjärde stycket*, som är nytt, anges att betaltjänstleverantören till den betaltjänstanvändare som lämnade betalningsordern på skriftlig begäran ska förse användaren med all relevant information som denne behöver för att återvinna medlen i en rättslig process.

Övervägandena finns i avsnitt 13.9.

44 §

Betalarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot betalaren för att en betalningsorder som betalaren har initierat utförs korrekt.

Om betalarens betaltjänstleverantör kan styrka att mottagarens leverantör har tagit emot betalningstransaktionens belopp enligt 37 §, ansvarar mottagarens leverantör gentemot mottagaren för att transaktionen genomförs korrekt.

Paragrafen genomför artikel 89.1 och överensstämmer med nuvarande reglering i 25 §. Endast paragrafhänvisningen i *andra stycket* har ändrats.

45 §

Om betalarens betaltjänstleverantör ansvarar för genomförandet av en betalningstransaktion enligt 44 § första stycket, ska leverantören utan onödigt dröjsmål återbetala beloppet i en transaktion som inte genomförts eller genomförts bristfälligt till betalaren eller återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som det skulle ha haft om den bristfälligt genomförda transaktionen inte hade ägt rum. *Valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet debiterades kontot.*

Om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ansvarar för genomförandet av en transaktion enligt 44 § andra stycket ska leverantören så snart som möjligt ställa transaktionens belopp till betalningsmottagarens förfogande eller kreditera mottagarens betalkonto med motsvarande belopp. *Valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt.*

När en betalningstransaktion genomförs för sent ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, på begäran av betalarens betaltjänstleverantör se till att valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens konto inte infaller senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om betalningstransaktionen hade genomförts korrekt.

Om en betalare har initierat en betalningsorder, och betalningstransaktionen inte genomförs eller genomförs bristfälligt, ska betalarens betaltjänstleverantör på begäran av betalaren så snart som möjligt försöka spåra betalningstransaktionen och underrätta betalaren om resultatet. *Detta ska vara avgiftsfritt för betalaren.*

Paragrafen genomför artikel 89.1 och överensstämmer i stort sett med nu gällande 26 §.

I första och andra styckena har det gjorts ett tillägg beträffande när valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto respektive betalningsmottagarens betalkonto senast får infalla. I övrigt har endast paragrafhänvisningarna ändrats.

I tredje stycket, som är nytt, ange att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör under vissa förutsättningar ska se till att valuteringsdagen för krediteringen av betalningsmottagarens konto inte infaller senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om betalningstransaktionen hade genomförts korrekt.

I fjärde stycket har tillagts att arbetet med att spåra betalningstransaktionen ska vara avgiftsfritt för betalaren.

Övervägandena finns i avsnitt 13.10.

46 §

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot mottagaren för att betalningstransaktionens belopp ställs till mottagarens förfogande enligt 39 § och för att en betalningsorder som initierats av eller via mottagaren överförs korrekt till betalarens betaltjänstleverantör i enlighet med 38 §.

En betaltjänstleverantör som är ansvarig enligt första stycket och har försökt utföra en betalningsorder ska så snart som möjligt överföra den berörda betalningsordern på nytt till betalarens betaltjänstleverantör.

Om en betalningsorder överförs sent ska beloppet valutas på betalningsmottagarens betalkonto senast den dag då beloppet skulle ha valuterats om betalningstransaktionen hade genomförts korrekt.

Paragrafen genomför artikel 89.2 och överensstämmer i stort sett med bestämmelsen i nuvarande 27 §.

I första stycket har endast paragrafhänvisningarna ändrats.

I tredje stycket, som är nytt, anges när ett belopp ska valutas på betalningsmottagarens betalkonto om betalningsorder överförs sent.

Övervägandena finns i avsnitt 13.10.

47 §

Betalarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot betalaren för en inte genomförd eller bristfälligt genomförd betalningstransaktion som initierats av eller via betalningsmottagaren, utom då mottagarens betaltjänstleverantör ansvarar gentemot mottagaren enligt 46 §.

En betalares betaltjänstleverantör som är ansvarig enligt första stycket ska återbeta betalningstransaktionens belopp till betalaren eller återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som det skulle ha haft om den bristfälligt genomförda transaktionen inte hade ägt rum. *Valuteringsdagen för kreditering av betalarens betalkonto ska infalla senast den dag då beloppet debiterades kontot.*

Om betalarens betaltjänstleverantör kan visa att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör har tagit emot betalningstransaktionens belopp vid en för sent genomförd betalningstransaktion ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör valuta beloppet på betalningsmottagarens betalkonto senast den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt.

Om en betalningstransaktion initierats av eller via betalningsmottagaren, och transaktionen inte genomförs eller genomförs bristfälligt, ska mottagarens betaltjänstleverantör på begäran av mottagaren så snart som möjligt

försöka spåra betalningstransaktionen och underrätta mottagaren om resultatet. *Detta ska vara avgiftsfritt för mottagaren.*

Paragrafen genomför artikel 89.2 och motsvaras i stort sett av regleringen i nu gällande 28 §.

I första stycket har endast paragrafhänvisningarna ändrats.

I andra stycket har det gjorts ett tillägg beträffande tidpunkten för när valuteringsdagen senast får inträffa.

I tredje stycket, som är nytt, anges under vilka förutsättningar som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska valutera beloppet på betalningsmottagarens betalkonto och när detta senast ska ske.

I fjärde stycket har det tillägget gjorts att arbetet med att spåra betalningstransaktionen ska vara avgiftsfritt för betalningsmottagaren.

Övervägandena finns i avsnitt 13.10.

49 §

Betaltjänstleverantören får kräva att betaltjänstanvändaren ansvarar för betalningstransaktionens belopp, om användaren inte underrättar leverantören utan onödigt dröjsmål efter att ha fått vetskap om att transaktionen genomförts på ett felaktigt sätt. Detsamma gäller om leverantören har lämnat information om transaktionen till användaren eller gjort informationen tillgänglig för denne enligt bestämmelserna i 4 kap. och användaren inte underrättar leverantören inom 13 månader från det att beloppet belastat kontot.

Det är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som ska underrättas enligt första stycket även om en leverantör av betalningsinitieringstjänster har initierat den felaktigt genomförda betalningstransaktionen.

Paragrafen genomför artikel 71 och överensstämmer i stort sett med bestämmelsen i nuvarande 30 §.

I andra stycket, som är nytt, föreskrivs att det är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som ska underrättas enligt första stycket oavsett om den felaktigt genomförda transaktionen har initierats av en leverantör av betalningsinitieringstjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.10.

50 §

*Om en betalningstransaktion inte har genomförts eller genomförts bristfälligt och den har initierats av betalaren via en leverantör av betalningsinitierings-tjänster ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören betala tillbaka be-
loppet i betalningstransaktionen till betalaren eller återställa det debiterade
betalkontots kontoställning till den som det skulle ha haft om den bristfälligt
genomförda betalningstransaktionen inte hade ägt rum. Detta ska inte på-
verka tillämpningen av 42 § andra, tredje och fjärde styckena och 49 §.*

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 90.1 första stycket.

Paragrafen föreskriver att det är den kontoförvaltande betal-
tjänstleverantören som ska återbetala beloppet för en bristfälligt
genomförd transaktion, oavsett om betalningstransaktionen initie-
rats via en leverantör av betalningsinitieringstjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.10.

Ansvar för obehöriga transaktioner

51 §

*Om det har genomförts en obehörig transaktion från betalarens betalkonto ska
den kontoförvaltande betaltjänstleverantören, om inget annat följer av 52–
56 §§, omedelbart eller senast i slutet av den bankdag som inträffar efter det att
betaltjänstleverantören har fått kännedom om transaktionen betala tillbaka ett
belopp som motsvarar transaktionen. Leverantören ska återställa det debiterade
betalkontot till den ställning som skulle ha förelegat om den obehöriga trans-
aktionen inte hade ägt rum. Valuteringsdagen för kreditering av betalarens
betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet debiterades.*

*Om leverantören har rimlig anledning att misstänka att betalaren genom
svikligt handlande har bidragit till den obehöriga transaktionen, och skrift-
ligen informerar Finansinspektionen om detta, har leverantören dock alltid
rätt till en skälig tid för att undersöka transaktionen innan återbetalningen
ska göras.*

*Det är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som ska återbetala
beloppet enligt första stycket även om en leverantör av betalningsinitierings-
tjänster har initierat den obehöriga transaktionen.*

Paragrafen, som är ny, genomför artiklarna 73.1 och 73.2 första stycket och behandlar betaltjänstleverantörens ansvar vid en obehörig transaktion. Med obehörig transaktion avses en transaktion som genomförs utan samtycke från innehavaren av ett betalkonto eller någon annan som enligt kontoavtalet är behörig att använda kontot. Med betalare i avses i paragrafen inte den person som har genomfört den obehöriga transaktionen, utan den person som är innehavare av det betalkonto som debiterats den obehöriga transaktionen.

I *första stycket* föreskrivs att som huvudregel ska betaltjänstleverantören återbetala beloppet för en obehörig transaktion till betalaren samt när återbetalningen senast ska göras och formerna för den.

I *andra stycket* anges att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören har rätt att inom skäligen tid undersöka en transaktion innan återbetalning ska ske under förutsättning att leverantören har rimlig anledning att misstänka att betalaren genom svikligt handlande har bidragit till den obehöriga transaktionen. Leverantören åläggs också en skyldighet att skriftligen meddela Finansinspektionen om en sådan misstanke.

I *tredje stycket* anges att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som ska återbetala beloppet enligt första stycket oavsett om en leverantör av betalningsinitieringstjänster har initierat den obehöriga transaktionen.

Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3.

52 §

Om en obehörig transaktion har kunnat genomföras till följd av att ett betalningsinstrument kommit bort eller använts obehörigen får betaltjänstleverantören kräva att betalaren står för beloppet, dock högst 400 kronor.

Första stycket gäller inte om betalaren inte kunnat upptäcka att betalningsinstrumentet kommit bort eller använts obehörigen innan den obehöriga transaktionen genomfördes, eller om någon på betaltjänstleverantörens sida har orsakat den förlust som uppkommit till följd av den obehöriga transaktionen.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 74.1 första och andra stycket och beskriver när betalaren får åläggas att betala en självrisk.

I *första stycket* anges att om en obehörig transaktion har kunnat genomföras på grund av att ett betalningsinstrument har kommit bort eller har använts obehörigen får betaltjänstleverantören kräva att betalaren ansvarar för beloppet. Självriskens får dock högst inte uppgå till mer än 400 kr.

I *andra stycket* föreskrivs i vilka fall betaltjänstleverantören inte får kräva att betalaren står för beloppet för en obehörig transaktion. Betaltjänstleverantören ska stå för transaktionen om förlusten eller missbruket inte kunnat upptäckas av betalaren innan den obehöriga transaktionen genomfördes eller förlusten till följd av transaktionen har orsakats av någon på betaltjänstleverantörens sida. Självrisk ska alltså inte utgå i dessa fall.

Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3.

53 §

Om en obehörig transaktion har kunnat genomföras till följd av att en skyldighet enligt 6 § åsidosatts genom grov oaktsamhet, ansvarar betalaren för hela beloppet.

Är betalaren konsument är ansvaret enligt första stycket begränsat till högst 12 000 kronor. Har betalaren handlat särskilt klandervärt, ansvarar han eller hon dock för hela beloppet.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 74.1, tredje och fjärde styckena. Paragrafen överensstämmer i sin helhet med bestämmelsen i 6 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument, se författningskommentaren till denna bestämmelse i fråga om bestämmelsens innebörd.

Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3.

54 §

Oavsett vad som föreskrivs i 52 och 53 §§, ska betalaren inte ansvara för något belopp som har belastat kontot efter det att han eller hon har anmält till betaltjänstleverantören att betalningsinstrumentet ska spärras. Detta gäller dock inte om betalaren genom svikligt handlande har bidragit till den obehöriga transaktionen.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 74.3. Paragrafen överensstämmer i sin helhet med bestämmelsen i 7 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument, se författningskommentaren till bestämmelsen i fråga om bestämmelsens innebörd.

Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3.

55 §

Om betalarens betaltjänstleverantör inte har krävt stark kundautentisering ska den stå för hela beloppet för en obehörig transaktion. Detta gäller dock inte om betalaren genom svikligt handlande har bidragit till den obehöriga transaktionen.

Om betalningsmottagaren eller dennes betaltjänstleverantör inte godtar stark kundautentisering ska de ersätta betalarens betaltjänstleverantör för den förlust som drabbat leverantören enligt första stycket.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 74.2.

I första stycket anges som huvudregel att betalarens betaltjänstleverantör ska stå för hela beloppet för en obehörig transaktion om denne inte har krävt att stark kundautentisering används.

I andra stycket anges betalningsmottagarens och dennes betaltjänstleverantörs ansvar om de inte har godtagit stark kundautentisering.

Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3.

56 §

Betalaren ansvarar för hela beloppet om han eller hon inte underrättar betaltjänstleverantören utan onödigt dröjsmål efter att ha fått vetskap om den obehöriga transaktionen. Detsamma gäller om betaltjänstleverantören har lämnat betalaren information om transaktionen och betalaren inte underrättar betaltjänstleverantören inom tretton månader från det att beloppet belastat kontot.

Det är den kontoförvaltande betaltjänstleverantören som ska underrättas enligt första stycket även om en leverantör av betalningsinitieringstjänster har initierat den obehöriga transaktionen.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 71.

Paragrafens *första stycke* överensstämmer i sin helhet med regleringen i 8 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. Se författningskommentaren till den bestämmelsen i fråga om bestämmelsens innebörd.

I andra stycket anges att underrättelsen ska lämnas till den kontoförvaltande betaltjänstleverantören även i de fall där transaktionen initierats av en leverantör av betalningsinitieringstjänster.

Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3.

57 §

Om även någon annan än betalaren är behörig enligt kontoavtalet att använda ett betalningsinstrument, ska, vid bedömningen enligt 51–56 §§ av om betalaren ansvarar för något belopp, den andra personens handlande räknas som om betalaren själv hade handlat.

Paragrafen överensstämmer i sin helhet med regleringen i 9 § lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument. Det hänvisas därför till författningskommentaren till denna bestämmelse i fråga om bestämmelsens innebörd.

58 §

Om en betalningstransaktion inte genomförs, genomförs bristfälligt eller genomförs obehörigen och felet är hänförligt till en betaltjänstleverantör eller mellanhand som inte är ansvarig gentemot betaltjänstanvändare enligt 44–48 §§ eller 51–55 §§ har den leverantör som ansvarar gentemot en användare enligt dessa bestämmelser rätt till ersättning av den leverantör eller mellanhand som orsakade att transaktionen inte genomfördes eller genomfördes bristfälligt. *Rätten till ersättning omfattar även fall där den betaltjänstleverantör som har orsakat felet har underlåtit att tillämpa stark kundautentisering.*

Ersättningen ska motsvara de förluster, inbegripet belopp som betalats till betaltjänstanvändare, som uppkommit hos betaltjänstleverantören enligt 44–48 §§.

Paragrafen genomför artikel 92 och överensstämmer i stort sett med regleringen i nuvarande 31 §.

I *första stycket* framgår under vilka förutsättningar som en betaltjänstleverantör kan få ersättning av en annan betaltjänstleverantör eller en mellanhand. I sista meningen har det tillägget gjorts att rätten till ersättning omfattar även fall där den betaltjänstleverantör som har orsakat felet har underlåtit att tillämpa stark kundautentisering. I övrigt har endast paragrafhänvisningar ändrats.

Övervägandena finns i avsnitt 13.11.

59 §

Om en leverantör av betalningsinitieringstjänster är ansvarig för en betalningstransaktion som inte har genomförts eller genomförts bristfälligt eller för en obehörig betalningstransaktion ska leverantören omedelbart ersätta den kontoförvaltande betaltjänstleverantören för de förluster, inbegripet belopp som betalats till betaltjänstanvändaren, som uppkommit hos betaltjänstleverantören enligt 44–48 §§ eller 51–55 §§.

Paragrafen, som är ny, genomför artiklarna 73.2 och 90.2.

I bestämmelsen föreskrivs vilket ansvar som åvilar en leverantör av betalningsinitieringstjänster för felaktiga eller obehöriga transaktioner.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.10.

61 §

Bestämmelserna i detta kapitel får inte frångås till nackdel för en betaltjänstanvändare.

Första stycket hindrar dock inte att en betaltjänstleverantör kommer överens med en betaltjänstanvändare som inte är konsument om avvikelser från bestämmelserna i 1 § första stycket, 25–27 §§, 32–34 §§, 44–49 §§ och 51–55 §§.

Paragrafen genom artikel 61 och överensstämmer i stort sett med bestämmelsen i nuvarande 33 §. Ändringarna i *andra stycket* avser paragrafhänvisningar. Det har också tillagts att en betaltjänstleverantör kan komma överens med en betaltjänstanvändare som inte är kon-

summent om avvikelser från bestämmelserna om obehöriga transaktioner i 5 kap. 51-55 §§.

5 a kap. Operativa risker och stark kundautentisering

Hantering av operativa risker

1 §

Betaltjänstleverantörer ska ha ett system med lämpliga åtgärder och kontrollmekanismer för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker som är förknippade med de betaltjänster som de tillhandahåller. Inom ramen för detta system ska betaltjänstleverantörerna reglera hur allvarliga incidenter ska hanteras.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 95.1.

Bestämmelsen föreskriver att betaltjänstleverantörer ska inrätta system för hantering av operativa risker och säkerhetsrisker som har anknytning till den betaltjänstverksamhet de bedriver.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.2.

2 §

Betaltjänstleverantörerna ska rapportera till Finansinspektionen om operativa risker och säkerhetsrisker som är förknippade med de betaltjänster som de tillhandahåller och om de åtgärder som har vidtagits för att hantera dessa risker.

Betaltjänstleverantörerna ska till Finansinspektionen lämna statistiska uppgifter om bedrägerier som har ägt rum i samband med användningen av olika betaltjänster.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 95.2 och 96.6.

Bestämmelsen i *första stycket* ålägger betaltjänstleverantörerna en rapporteringsskyldighet i fråga om sådana risker som anges i 1 §.

I *andra stycket* anges att betaltjänstleverantörerna har en rapporteringsskyldighet även i fråga om bedrägerier som inträffat i deras verksamhet.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.2.

3 §

En betaltjänstleverantör ska utan onödigt dröjsmål underrätta Finansinspektionen om en allvarlig operativ incident eller säkerhetsincident som uppkommit i dennes verksamhet.

Om en incident enligt första stycket påverkar eller kan påverka betaltjänst-användarnas ekonomiska intressen ska betaltjänstleverantören utan onödigt dröjsmål informera betaltjänstanvändarna om incidenten och om alla tillgängliga åtgärder som de kan vidta för att begränsa risken för skada.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 96.1.

I första stycket föreskrivs att betaltjänstleverantörerna har en rapporteringsskyldighet i fråga om operativa incidenter eller säkerhetsincidenter som uppkommit i dennes verksamhet.

I andra stycket anges under vilka förutsättningar betaltjänstleverantörerna ska informera sina användare om sådana incidenter som avses i första stycket. Informationskyldigheten omfattar även vilka åtgärder som användarna kan vidta i syfte att minska risken för skada.

Övervägandena finns i avsnitt 10.3.2.

4 §

Efter att ha tagit emot en sådan underrättelse som avses i 3 § ska Finansinspektionen utan onödigt dröjsmål lämna över den till Europeiska bankmyndigheten och Europeiska centralbanken.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 96.2.

]Övervägandena finns i avsnitt 10.3.2.

5 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- 1. hur ett system enligt 1 § ska utformas,*
- 2. vilka upplysningar som ska lämnas enligt 2 § samt hur och med vilket tidsintervall de ska lämnas,*
- 3. vad som utgör en allvarig operativ incident eller säkerhetsincident enligt 3 § första stycket,*

4. hur bedömningen av om en incident påverkar eller kan påverka betaltjänstanvändarnas ekonomiska intressen enligt 3 § andra stycket ska göras, och

5. hur betaltjänstanvändarna ska informeras enligt 3 § andra stycket.

Av paragrafen, som är ny, framgår att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter inom de områden som regleras av 1–3 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2.2 och 10.3.2.

Stark kundautentisering

6 §

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska tillämpa stark kundautentisering när betalaren

1. loggar in på sitt betalkonto online,

2. initierar en elektronisk betalningstransaktion, eller

3. genomför någon åtgärd på distans som kan innebära en risk för bedrägeri eller andra former av missbruk.

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska tillämpa stark kundautentisering för elektroniska betalningstransaktioner som utförs på distans enligt första stycket 2 och som på ett dynamiskt sätt förbinder transaktionen till ett specifikt belopp och en specifik betalningsmottagare.

Första och andra styckena gäller i tillämpliga delar även för betalningsmottagarens betaltjänstleverantör när en betalning initieras via betalningsmottagaren.

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ansvarar för att stark kundautentisering tillämpas enligt första och andra styckena när en betalning initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster och enligt första stycket 1 och 3 när information begärs via en leverantör av kontoinformationstjänster.

En betaltjänstleverantör ska skydda betaltjänstanvändarnas personliga och behörighetsfunktioners konfidentialitet och integritet när stark kundautentisering tillämpas. Undantag från skyldigheten att tillämpa stark kundautentisering specificeras genom tekniska standarder antagna av Europeiska kommissionen.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 97.

I första stycket anges i vilka situationer som betaltjänstleverantören ska använda sig av autentiseringsförfarandet *stark kundautentisering*.

Enligt *andra stycket* ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören tillämpa stark kundautentisering för initiering av elektroniska betalningstransaktioner som utförs på distans och som på ett dynamiskt sätt förbinder transaktionen till ett specifikt belopp och en specifik betalningsmottagare.

Av *tredje stycket* följer att i de fall betalningstransaktioner initieras via betalningsmottagaren ska motsvarande regler i första och andra stycken i tillämpliga delar gälla för betalningsmottagarens betaltjänstleverantör.

Enligt *fjärde stycket* ansvarar den kontoförvaltande betaltjänstleverantören för att stark kundautentisering tillämpas när en betalning initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster och när information begärs via en leverantör av kontoinformationstjänster. Detta innebär att tredjepartsbetaltjänstleverantörerna kan använda de autentiseringsförfaranden som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören tillhandahåller sina användare eftersom dessa leverantörer vanligen inte tillhandahåller sina användare sådana förfaranden.

Enligt *femte stycket* ska samtliga betaltjänstleverantörer skydda betaltjänstanvändarnas personliga och behörighetsfunktioners konfidentialitet och integritet när stark kundautentisering tillämpas. Det framgår också att undantag från denna skyldighet ska specificeras i de tekniska standarder som avses i artikel 98.1 och kommer att antas av kommissionen med stöd av artikel 98.4.

Övervägandena finns i avsnitt 10.4.2.

7 kap. Tillträde till betalningssystem och tillträde för betalningsinstitut till kreditinstitutens betalkontotjänster

3 §

Bestämmelserna i 1 och 2 §§ gäller inte för

1. betalningssystem enligt lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden, eller

2. betalningssystem i vilka en betaltjänstleverantör verkar eller kan verka både som betalarens och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör samt är ensamt ansvarig för betalningssystemets ledning, och denne betaltjänstleverantör tillåter andra betaltjänstleverantörer att delta i betalningssystemet utan att dessa kan förhandla om avgifter mellan sig avseende betalningssystemet.

Om en deltagare i ett betalningssystem enligt lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden tillåter en betaltjänstleverantör som inte är deltagare i systemet att sända en överföringsorder genom systemet, ska den deltagaren på begäran på ett objektivet, proportionellt och icke-diskriminerande sätt ge även andra betaltjänstleverantörer samma möjligheter i enlighet med bestämmelserna i 1 §. Om begäran om tillträde avslås ska deltagaren ge betaltjänstleverantören en motivering till avslaget.

Paragrafen genomför artikel 35.2.

I *andra stycket*, som är nytt, anges att om en deltagare i ett anmält system ger betaltjänstleverantörer, som inte är deltagare i systemet, möjlighet att sända överföringsorder genom systemet, ska den deltagaren på objektiva, proportionella och icke-diskriminerande grunder ge samma möjlighet även till andra auktoriserade eller registrerade betaltjänstleverantörer. Reglerna får inte hindra tillträde i större utsträckning än som är nödvändigt för att skydda mot risker i verksamheten och för att skydda betalningssystemets finansiella och operativa stabilitet. Samma kriterier som ska beaktas enligt reglerna om tillträde till de betalningssystem som avses i 7 kap. 1–2 §§ bör således tillämpas för bedömningen av om möjligheten till tillträde ges på ett objektivet, proportionellt och icke-diskriminerande sätt. De förarbetsuttalanden som avser dessa regler bör ge ledning i frågan om hur denna bedömning ska göras.

Övervägandena finns i avsnitt 8.1.3.

4 §

Betalningsinstitut ska på objektiva, icke-diskriminerande och proportionella grunder ges tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster i den omfattning som krävs för att de obehindrat och effektivt ska kunna tillhandahålla betaltjänster.

Om ett kreditinstitut avslår en begäran om tillgång till dess betalkontotjänster enligt första stycket ska institutet lämna en motivering till avslaget till Finansinspektionen.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 36.

I första stycket föreskrivs att betalningsinstitut ska ha rätt till tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster på objektiva, icke-diskriminerande och proportionella grunder för att kunna tillhandahålla betaltjänster på ett obehindrat och effektivt sätt. De regler som

kreditinstituten ställer upp för att få tillgång till deras betalkontotjänster får således inte diskriminera betalningsinstitut. Det får inte förekomma strängare krav för att dessa aktörer ska få öppna konton än för andra företag. Betalningsinstitut får inte heller vägras tillgång till betalkontotjänster på andra grunder än vad som skulle gälla för andra näringsidkare som behöver öppna ett betalkonto för att kunna driva sin verksamhet.

Det kan emellertid inte anses diskriminerande att kreditinstitut kräver att betalningsinstitutet ska ha de tillstånd som följer av lag för att få bedriva verksamhet som betalningsinstitut. Detsamma torde vara fallet med krav på att betalningsinstitutet ska följa övrig lagstiftning på det finansiella området, som t.ex. lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

I andra stycket anges att ett kreditinstitut som avslår en begäran om tillträde enligt första stycket ska underrätta Finansinspektionen om detta samt ge inspektionen en motivering till avslaget.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.2.

8 kap.

1 §

Finansinspektionen har tillsyn över att bestämmelserna i denna lag följs, liksom bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 och i förordning (EU) nr 260/2012.

För betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer omfattar tillsynen även att deras betaltjänstverksamhet drivs enligt andra författningar som reglerar deras verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar deras verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga betaltjänstleverantörer enligt 1 kap. 3 § gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte annat följer av denna lag.

Finansinspektionen ska samråda med Konkurrensverket innan en tillsynsåtgärd eller ett ingripande vidtas mot någon som har ansvar för betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 1 och 2 §§ *samt 3 § andra stycket eller mot ett kreditinstitut för överträdelse av 4 §.*

Utöver Finansinspektionen är Riksbanken behörig myndighet i fråga om rätten enligt 2 § att begära upplysningar av utländska företag som tillhanda-

håller betaltjänster i Sverige från en filial eller genom ett ombud enligt 3 kap. 26 § samt från en sådan central kontaktpunkt som avses i 2 § tredje stycket.

I första stycket har hänvisningen till förordning (EU) nr 260/2012 ändrats till följd av att förordningens fullständiga beteckning framgår av 5 kap. 25 § fjärde stycket.

I tredje stycket har tillagts att Finansinspektionen ska samråda med Konkurrensverket även innan en tillsynsåtgärd eller ett ingripande vidtas mot någon som har ansvar för betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 3 § andra stycket eller mot ett kreditinstitut för överträdelse av 7 kap. 4 §.

I fjärde stycket, som är nytt, anges i vilka avseenden Riksbanken är behörig myndighet enligt lagen.

Övervägandena finns i avsnitt 8.2.2 och 12.2.6.

2 §

Betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer, den som har ansvar för ett betalningssystem, den som bedriver sådan verksamhet som avses i 1 kap. 6 § 5 och 7 § 8, samt utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige från en filial eller genom ett ombud enligt 3 kap. 26 § ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär.

Finansinspektionen ska ange i vilket syfte inspektionen begär upplysningar enligt första stycket, om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

Utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige från en filial eller genom ett ombud enligt 3 kap. 26 § ska lämna Riksbanken de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som banken begär.

Utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige genom ett ombud enligt 3 kap. 26 § ska utse en central kontaktpunkt här i landet om Finansinspektionen begär det. Den centrala kontaktpunkten ska lämna de upplysningar om företagets verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som inspektionen begär.

I första stycket har gjorts ett tillägg om ytterligare aktörer som ska lämna Finansinspektionen de uppgifter som inspektionen begär.

Andra stycket, som är nytt, genomför artikel 23.1 a). I stycket föreskrivs att Finansinspektionen ska ange skälen till att en viss uppgift

begärs enligt första stycket, under förutsättning att detta är lämpligt.

Tredje stycket, som är nytt, genomför artikel 29.2 och anger att utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige från en filial eller genom ett ombud på begäran av Riksbanken ska lämna uppgifter om sin verksamhet.

Fjärde stycket, som är nytt, genomför artikel 29.4 och föreskriver att utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige från en filial eller genom ett ombud ska inrätta en central kontaktpunkt i landet under förutsättning att Finansinspektionen begär det.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.2, 11.2.3 och 12.2.6.

3 §

Finansinspektionen får när det är nödvändigt genomföra en undersökning hos

1. ett betalningsinstitut,
2. en registrerad betaltjänstleverantör, och
3. utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige enligt 3 kap. 26 och 27 §§.

Om det behövs för tillsynen av ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör, får Finansinspektionen genomföra en undersökning hos

1. en filial till institutet,
2. ett ombud till institutet eller leverantören,
3. ett företag som har fått i uppdrag att utföra visst arbete, eller vissa funktioner åt institutet eller leverantören, och
4. en sådan central kontaktpunkt som avses i 2 §.

En undersökning hos en registrerad betaltjänstleverantör får endast omfatta den verksamhet som avser tillhandahållande av betaltjänster.

I *första stycket* har tillagts att Finansinspektionen får genomföra platsundersökning hos en sådan central kontaktpunkt som avses i 2 §.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.6.

4 a §

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artikel 27 i Europaparlamentets och rådets direk-

tiv 2015/2366. Inspektionen ska avvakta med att meddela beslut i väntan på Europeiska bankmyndighetens avgörande.

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 27 i direktivet.

Bestämmelsen föreskriver att Finansinspektionen har möjlighet att hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Eba för tvistlösning i de fall som avses i artikel 27.

Övervägandena finns i avsnitt 13.17.

5 §

Finansinspektionen ska föra ett register över betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer, deras ombud och filialer *samt över de aktörer som har anmält att de bedriver sådan verksamhet som avses i 1 kap. 6 § 5 och 7 § 8*. Registret ska innehålla uppgifter om vilka betaltjänster som betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer, deras ombud och filialer har rätt att tillhandahålla. *Registret ska även innehålla uppgifter om tillstånd som återkallats enligt 11 § samt uppgifter om de registrerade betaltjänstleverantörer som inte längre uppfyller villkoren för registrering enligt 2 kap. 3 §*. Registret ska hållas tillgängligt hos Finansinspektionen.

Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrätta Europeiska bankmyndigheten om den information som förs in i registret enligt första stycket samt om skälen till att ett tillstånd återkallats enligt 11 § eller till att en registrerad betaltjänstleverantör inte längre uppfyller villkoren för registrering enligt 2 kap. 3 §.

Paragrafen genom artiklarna 14, 15.2–3 och 37.5.

I *första* stycket har tillkommit bestämmelser om vilka uppgifter som Finansinspektionen ska föra in i det register som inspektionen ska föra.

I *andra* stycket, som är nytt, anges att Finansinspektionen ska underrätta Eba om information som förts in i registret samt om skälen till att ett tillstånd återkallats eller till att en registrerad betaltjänstleverantör inte längre uppfyller villkoren för registrering.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.2 och 13.4.

13 §

Om en behörig myndighet i ett annat land har underrättat Finansinspektionen om att ett betalningsinstitut överträtt föreskrifter i det landet, ska inspektionen *utan onödigt dröjsmål* vidta de åtgärder som anges i 8–11 §§ mot institutet, om det föreligger någon omständighet som anges där. *Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet samt de behöriga myndigheterna i övriga berörda länder inom EES-området om vilka åtgärder som vidtas.*

Paragrafen genomför artikel 30.1andra stycket.

I bestämmelsen har det tillagts att Finansinspektionen utan onödigt dröjsmål ska de åtgärder som anges i paragrafen vid underrättelse om att ett betalningsinstitut överträtt föreskrifter i ett annat land. Det har också tillkommit en reglering av Finansinspektionens skyldighet att underrätta behöriga myndigheter inom EES om vilka åtgärder som vitagits mot ett betalningsinstitut.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.8.

21 §

Finansinspektionen får förelägga ett utländskt företag som tillhandahåller betaltjänster i enlighet med 3 kap. 26 eller 27 § att göra rättelse, om dess verksamhet med betaltjänster i Sverige inte bedrivs enligt gällande bestämmelser om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller i enlighet med *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006* och sådan lag som kompletterar den förordningen.

Om ett utländskt företag som i Sverige tillhandahåller betaltjänster i enlighet med 3 kap. 26 § från en filial eller genom ett ombud inte bedriver denna verksamhet i enlighet med bestämmelserna i denna lag ska Finansinspektionen utan dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. Finansinspektionen får förelägga företaget att göra rättelse om dess verksamhet med betaltjänster i Sverige inte bedrivs i enlighet med 4 och 5 kap.

Om ett företag inte följer ett föreläggande enligt första eller andra stycket ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland.

Om rättelse inte sker, får Finansinspektionen förbjuda företaget att påbörja nya betalningstransaktioner här i landet. Innan förbud meddelas ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland.

I brådskande fall får inspektionen meddela förbud utan föregående underrättelse till myndigheten i företagets hemland. Denna ska dock underrättas så snart det kan ske.

I *första stycket* har hänvisningen till tillämplig EU-förordning ändrats med anledning av att förordning (EU) 2015/847, som upphäver förordning (EG) 1781/2006, ska tillämpas från och med den 26 juni 2017.

I *andra stycket* har tillagts att om ett utländskt företag som i Sverige tillhandahåller betaltjänster från en filial eller genom ett ombud inte bedriver sin verksamhet med betaltjänster i Sverige i enlighet med bestämmelserna i betaltjänstlagen ska Finansinspektionen utan dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland. Tillägget genomför artikel 30.1 första stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 12.2.8.

27 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka upplysningar ett betalningsinstitut, en registrerad betaltjänstleverantör, *den eller de som har ansvar för ett betalningssystem, utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige från en filial eller genom ett ombud enligt 3 kap. 26 § samt en sådan central kontaktpunkt som avses i 2 §* ska lämna till Finansinspektionen och till Riksbanken för deras tillsynsverksamheter *samt med vilka intervall informationen ska lämnas,*

2. sådana avgifter som avses i 7 §

3. *hur betaltjänstleverantörer ska hantera betaltjänstanvändares klagomål i fråga om de rättigheter och skyldigheter som fastställs i betaltjänstlagen,*

4. *hur kontrollen av betaltjänstleverantörers klagomålshantering ska utformas, och*

5. *hur betaltjänstleverantörer ska göra informationsmaterial som utarbetas av Europeiska kommissionen tillgängligt för betaltjänstanvändare som är konsumenter.*

Övervägandena finns i avsnitt 11.1.3, 12.2.6 och 13.16.

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer i fråga om 5 kap. 13, 18, 22 och 55 §§ samt 5 a kap. 7 § och i övrigt den 13 januari 2018.

2. Genom lagen upphävs lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument.

3. En juridisk person som fått tillstånd att bedriva verksamhet som betalningsinstitut senast den 13 januari 2018 får fortsätta med verksamheten till och med den 13 juli 2018 i enlighet med kraven i lagen (2010:751) om betaltjänster. En sådan juridisk person ska på begäran lämna upplysningar om sin verksamhet till Finansinspektionen för att inspektionen senast den 13 juli 2018 ska kunna bedöma om bestämmelserna i 2 och 3 kap. är uppfyllda. Om Finansinspektionen bedömer att förutsättningarna för tillstånd enligt 2 kap. 6 och 7 §§ är uppfyllda för en sådan juridisk person ska Finansinspektionen meddela tillstånd oavsett om den juridiska personen har ansökt om det. Finansinspektionen ska informera den berörda juridiska personen innan tillstånd meddelas.

4. En fysisk eller juridisk person som fått tillstånd att bedriva verksamhet som registrerade betaltjänstleverantörer före den 13 januari 2018 får fortsätta med verksamheten till och med den 13 januari 2019 i enlighet med kraven i lagen (2010:751) om betaltjänster. Om Finansinspektionen bedömer att förutsättningarna för att bevilja undantag enligt 2 kap. 3 § är uppfyllda för en sådan fysisk eller juridisk person ska Finansinspektionen meddela tillstånd oavsett om personen har ansökt om det. Finansinspektionen ska informera den berörda fysiska eller juridiska personen innan tillstånd meddelas.

5. En juridisk person som har beviljats tillstånd att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster som avses i 1 kap. 2 § 6 p lagen (2010:751) om betaltjänster får behålla detta tillstånd för att tillhandahålla sådana betaltjänster som avses i 1 kap. 2 § 2 p med undantag för genomförande av betalningstransaktioner eller överföring av medel som täcks av ett kreditutrymme. För att en sådan juridisk person ska få behålla sitt tillstånd ska Finansinspektionen senast den 13 januari 2020 ha fått information som visar att kraven i 3 kap. 1–3 §§ är uppfyllda.

Frågor om ikraft- och övergångsbestämmelser har behandlats i kapitel 14.

16.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2006:595) om europakooperativ

31 §

Ett europakooperativ ska upprätta årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning i enlighet med de bestämmelser i årsredovisningslagen (1995:1554) som är tillämpliga på ekonomiska föreningar. När det gäller europakooperativ som driver försäkringsrörelse tillämpas i stället de bestämmelser i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag som är tillämpliga på försäkringsföreningar.

När det gäller europakooperativ som ger ut elektroniska pengar, driver finansieringsrörelse tillämpas 12 kap. 28 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse respektive 3 kap. 10 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar i stället för första stycket.

I paragrafens *andra stycke* har hänvisningen till 3 kap. 9 § andra stycket betaltjänstlagen tagits bort.

Övervägandena finns i avsnitt 13.18.

16.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

2 §

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. livförsäkringsrörelse,
3. verksamhet av det slag som beskrivs i 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
4. verksamhet som kräver anmälan till eller ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet eller lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
5. försäkringsförmedling enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, i fråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av andra än anknutna försäkringsförmedlare,
6. verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

8. verksamhet som fastighetsmäklare med fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (2011:666),

9. verksamhet för kasinospel enligt kasinolagen (1999:355),

10. verksamhet som godkänd eller auktoriserad revisor eller registrerat revisionsbolag,

11. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisions-tjänster men som inte omfattas av 10,

12. yrkesmässig verksamhet som består i att lämna råd i avsikt att påverka storleken på en skatt eller avgift (skatterådgivare),

13. yrkesmässig verksamhet som advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § första stycket,

14. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än som avses i 13, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § första stycket,

15. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 10–14,

16. yrkesmässig handel med varor, till den del verksamheten avser försäljning mot kontant betalning som uppgår minst till ett belopp som motsvarar 15 000 euro,

17. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster,

18. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut, *med undantag för verksamhet med att tillhandahålla endast kontoinformationstjänster,*

19. förvaltning av alternativa investeringsfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, eller

20. verksamhet med konsumentkrediter enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter.

I 18 punkten har det tillagts att leverantörer av kontoinformationstjänster är undantagna från bestämmelserna i lagen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.3.

16.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

3 kap.

18 §

Om ett institut för elektroniska pengar eller en registrerad utgivare vill tillhandahålla betaltjänster genom ombud, *ska ombudet anmälas för registrering hos Finansinspektionen.*

Anmälan ska innehålla

1. ombudets namn, adress, *samt ombudets unika identifikationskod eller identifikationsnummer om sådana uppgifter finns,*

2. om ombudet är en juridisk person, namn, personnummer eller motsvarande samt adress för *var och en som* ingår i ombudets styrelse eller är *dess* verkställande direktör,

3. uppgifter som visar att de personer som avses i 2 är lämpliga för en sådan uppgift eller, om ombudet är en fysisk person, att han eller hon är lämplig att tillhandahålla betaltjänster,

4. ombudets interna regler för hur ombudet ska leva upp till de krav som anges i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, och

5. *uppgift om vilka betaltjänster som ombudet har mandat att tillhandahålla.*

Om anmälan uppfyller kraven i andra stycket ska Finansinspektionen registrera ombudet i det register som inspektionen för med stöd av 5 kap. 5 §. *Finansinspektionen ska inom två månader från det att anmälan togs emot meddela institutet för elektroniska pengar eller den registrerade utgivaren om sådan registrering har gjorts. När registrering har gjorts får ombudet tillhandahålla betaltjänster.* Institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare ska försäkra sig om att ombud som agerar för deras räkning informerar betaltjänstanvändarna om detta förhållande.

Paragrafen genomför artikel 111.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19. Se även kommentaren till den föreslagna 3 kap. 17 § betaltjänstlagen.

19 §

Om ett institut för elektroniska pengar vill distribuera elektroniska pengar, lösa in elektroniska pengar eller tillhandahålla betaltjänster genom ombud i ett annat land inom EES, ska institutet underrätta Finansinspektionen om detta.

Underrättelsen ska innehålla

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om ombudets organisation och de tjänster som ombudet avser att tillhandahålla, och
2. uppgifter om ombudets namn och adress samt dess ansvariga ledning
3. *de övriga uppgifter som framgår 18 § andra stycket 1–5, och*
4. *uppgift om den dag då verksamheten via ombudet ska påbörjas i det andra landet.*

Innan Finansinspektionen beslutar att registrera ombudet enligt 5 kap. 5 §, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet. Underrättelsen ska innehålla *de uppgifter som avses i andra stycket*. Finansinspektionen *ska* vägra att registrera ombud eller återkalla en utförd registrering, om *inspektionen* har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller *försök att genomföra sådana brott har förekommit* i anknytning till ombudet, eller om anlitaandet av ombudet kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism. *Finansinspektionen ska vid denna bedömning beakta den information som inspektionen har tagit emot från den behöriga myndigheten i det andra landet.*

Om Finansinspektionen vägrar att registrera ett ombud enligt tredje stycket och den behöriga myndigheten i det andra landet inte har samma uppfattning i frågan om det finns risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism på grund av att ombudet anlitas ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om beslutet att vägra registrera ombudet.

Finansinspektionen ska inom tre månader efter att ha tagit emot en underrättelse enligt andra stycket fatta beslut om registrering och underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet och institutet för elektroniska pengar om beslutet. Ombudet får inte tillhandahålla betaltjänster i det andra landet innan registrering har ägt rum.

Paragrafen genomför artikel 111.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19. Se även kommentaren till den föreslagna 3 kap. 18 § betaltjänstlagen.

20 §

Ett institut för elektroniska pengar som avser att ge ut elektroniska pengar eller tillhandahålla betaltjänster genom en filial i ett annat land inom EES ska underrätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Underrättelsen ska innehålla

1. en plan för den avsedda verksamheten med uppgift om filialens organisation och de tjänster som den avser att tillhandahålla och

2. uppgifter om i vilket land filialen ska inrättas samt om filialens adress och ansvariga ledning, och

3. uppgift om den dag då verksamheten via filial ska påbörjas i det andra landet.

Innan Finansinspektionen beslutar att registrera filialen enligt 5 kap. 5 §, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet. Underrättelsen ska innehålla uppgifterna enligt första stycket. Finansinspektionen ska vägra att registrera en filial eller återkalla en utförd registrering, om *inspektionen* har skäligen anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller *försök att genomföra sådana brott har förekommit* i anknytning till filialen, eller om anlitaandet av filialen kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism. *Finansinspektionen ska vid denna bedömning beakta den information som inspektionen tagit emot från den behöriga myndigheten i det andra landet.*

Om Finansinspektionen vägrar registrera en filial enligt andra stycket och den behöriga myndigheten i det andra landet inte har samma uppfattning i frågan om det finns risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism på grund av att filialen anlitas ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om beslutet att vägra registrera filialen.

Finansinspektionen ska inom tre månader efter att ha tagit emot en underrättelse enligt första stycket fatta beslut om registrering och underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet och institutet för elektroniska pengar om beslutet. Filialen får inte tillhandahålla betaltjänster i det andra landet innan registrering har ägt rum.

Paragrafen genomför artikel 111.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19. Se även kommentaren till den föreslagna 3 kap. 19 § betaltjänstlagen.

21§

Finansinspektionen ska lämna över en underrättelse *enligt 19 eller 20 §§* till den behöriga myndigheten i det land där filialen ska inrättas *eller där ombudet ska verka* inom en månad från det att underrättelsen från institutet för elektroniska pengar togs emot.

Paragrafen genomför artikel 111.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19. Se även kommentaren till den föreslagna 3 kap. 20 § betaltjänstlagen.

25 §

Om ett institut för elektroniska pengar eller en registrerad utgivare avser att ändra den verksamhet som avses i 18, 19, 20, 22 eller 24 § ska institutet eller utgivaren underrätta Finansinspektionen innan ändringen genomförs.

Om ändringen rör verksamhet som ett institut för elektroniska pengar bedriver i ett annat land, ska Finansinspektionen *inom en månad från det att underrättelsen togs emot* underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen.

Paragrafen genom artikel 111.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19. Se även kommentaren till den föreslagna 3 kap. 25 § betaltjänstlagen.

27 §

Efter att ha tagit emot en underrättelse från en myndighet i ett annat EES-land om att ett utländskt företag avser att ge ut elektroniska pengar eller tillhandahålla betaltjänster i Sverige genom ett ombud, en filial eller ett uppdragsavtal, ska Finansinspektionen inom en månad lämna en underrättelse till den behöriga myndigheten i det andra landet med uppgifter om det utländska företagens etablering här i landet. Om betaltjänster eller elektroniska pengar ska tillhandahållas genom ett ombud eller en filial ska underrättelsen även innehålla uppgift om Finansinspektionen har skälig anledning att anta att penningtvätt eller finansiering av terrorism äger rum eller har ägt rum eller försök att genomföra sådana brott har förekommit i anknytning till filialen eller ombudet, eller om anlitaandet av filialen eller ombudet kan öka risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Det utländska företaget får inte tillhandahålla sina tjänster genom ombud eller filial i Sverige innan Finansinspektionen tagit emot ett beslut från den

behöriga myndigheten i det andra landet om att ombudet eller filialen har registrerats av den myndigheten.

Paragrafen genomför artikel 111.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19. Se även kommentaren till den föreslagna 3 kap. 27 a § betaltjänstlagen.

28 a §

Om ett institut för elektroniska pengar eller en registrerad utgivare avser att ändra den uppdragsverksamhet som avses i 28 § ska institutet eller utgivaren underrätta Finansinspektionen innan ändringen genomförs.

Om ändringen rör ett instituts för elektroniska pengar verksamhet i ett annat land inom EES, ska Finansinspektionen inom en månad från det att underrättelsen togs emot underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet om ändringen.

Paragrafen genomför artikel 111.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19. Se även kommentaren till den föreslagna 3 kap. 28 a § betaltjänstlagen.

5 kap.

1 §

Finansinspektionen utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs. För institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare omfattar tillsynen även att deras verksamhet med utgivning av elektroniska pengar drivs i enlighet med andra författningar som reglerar dess verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar dess verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga utgivare av elektroniska pengar som avses i 2 kap. 2 § ska i stället bestämmelserna om tillsyn i de lagar som reglerar deras verksamhet tillämpas, om inte annat följer av denna lag.

Om ett företag som fått tillstånd att ge ut elektroniska pengar från en filial i Sverige enligt 3 kap. 28 § inte följer bestämmelserna i denna lag, andra författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning, stadgar, reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar företagets verksamhet, får Finansinspektionen återkalla tillståndet eller, om det är tillräckligt, meddela varning. Det-

samma gäller om företaget på annat sätt visat sig olämpligt att ge ut elektroniska pengar.

Om ett filialtillstånd återkallas med stöd av andra stycket ska 12 § tillämpas. Finansinspektionen ska underrätta den behöriga myndigheten i det land där företaget har sitt säte om åtgärder som har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Utöver Finansinspektionen är Riksbanken behörig myndighet i fråga om rätten enligt 2 § utländska företag som ger ut elektroniska pengar eller tillhandahåller betaltjänster genom filial i Sverige, eller tillhandahåller betaltjänster, distribuerar elektroniska pengar eller löser in elektroniska pengar genom ombud enligt 3 kap. 26 §.

Paragrafen genomför artikel 111.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19. Se även kommentaren till den föreslagna 8 kap. 1 § betaltjänstlagen.

2 §

Ett institut för elektroniska pengar, en registrerad utgivare samt *utländska företag som ger ut elektroniska pengar eller tillhandahåller betaltjänster genom filial i Sverige, eller tillhandahåller betaltjänster, distribuerar elektroniska pengar eller löser in elektroniska pengar genom ombud enligt 3 kap. 26 §* ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär.

Finansinspektionen ska ange i vilket syfte inspektionen begär upplysningar enligt första stycket, om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

Utländska företag som ger ut elektroniska pengar eller tillhandahåller betaltjänster genom filial i Sverige, eller tillhandahåller betaltjänster, distribuerar elektroniska pengar eller löser in elektroniska pengar genom ombud enligt 3 kap. 26 § ska lämna Riksbanken de upplysningar om sin verksamhet och därmed sammanhängande omständigheter som Riksbanken begär.

Paragrafen genomför artikel 111.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19. Se även kommentaren till den föreslagna 8 kap. 2 § betaltjänstlagen.

4 a §

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska bankmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artikel 27 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2015/2366. Inspektionen ska avvakta med att meddela beslut i väntan på Europeiska bankmyndighetens avgörande.

Paragrafen genomför artikel 111.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19. Se även kommentaren till den föreslagna 8 kap. 4 a § betaltjänstlagen.

5 §

Finansinspektionen ska föra ett register över institut för elektroniska pengar, registrerade utgivare, deras ombud och filialer. *Registret ska innehålla uppgifter om tillstånd som återkallats enligt 11 § samt uppgifter om de registrerade utgivare som inte längre uppfyller villkoren för registrering enligt 2 kap. 3 §. Registret ska hållas tillgängligt hos Finansinspektionen.*

Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrätta Europeiska bankmyndigheten om den information som förs in i registret enligt första stycket samt om skälen till att ett tillstånd återkallats enligt 11 § eller till att en registrerad utgivare inte längre uppfyller villkoren för registrering enligt 2 kap. 3 §.

Paragrafen genomför artikel 111.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19. Se även kommentaren till den föreslagna 8 kap. 5 § betaltjänstlagen.

13 §

Om en behörig myndighet i ett annat land har underrättat Finansinspektionen om att ett institut för elektroniska pengar överträtt föreskrifter i det landet, ska inspektionen *utan onödigt dröjsmål* vidta de åtgärder som anges i 8–11 §§ mot institutet, om det föreligger någon omständighet som anges där. *Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i det andra landet samt de behöriga myndigheterna i övriga berörda länder inom EES om de åtgärder som vidtas.*

Paragrafen genomför artikel 111.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19. Se även kommentaren till den föreslagna 8 kap. 13 § betaltjänstlagen.

21 a §

Om ett utländskt företag som i Sverige ger ut elektroniska pengar eller tillhandahåller betaltjänster genom filial, eller tillhandahåller betaltjänster, distribuerar elektroniska pengar eller löser in elektroniska pengar genom ombud enligt 3 kap. 26 §§ inte bedriver sin verksamhet i Sverige i enlighet med bestämmelserna i denna lag ska Finansinspektionen utan dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i företagets hemland.

Paragrafen genomför artikel 111.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19. Se även kommentaren till den föreslagna 8 kap. 21 § betaltjänstlagen.

27 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. beräkningen av genomsnittligt utestående skulder enligt 2 kap. 3 § 5,
2. vad som utgör tillräckliga styr- och kontrollformer vid prövning av en ansökan enligt 2 kap. 6 § första stycket 2 a,
3. beräkningen av kapitalkrav enligt 3 kap. 2 § första stycket,
4. hur institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare ska hantera medel enligt 3 kap. 6 §,
5. hur institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare ska hantera medel enligt 3 kap. 7 § andra stycket som tagits emot i utbyte mot utgivna elektroniska pengar och andra medel som tagits emot för genomförandet av betalningstransaktioner och hur stor andel av medlen hos instituten eller utgivarna som omfattas av skyddskraven enligt 3 kap. 7 § tredje och fjärde styckena,
6. vilka uppgifter som ska ges till Finansinspektionen enligt 3 kap. 8 §,
7. vilka uppgifter som ska anses relevanta enligt 3 kap. 9 §,
8. vilka uppgifter som ska lämnas enligt 3 kap. 19 § andra stycket,
9. vad institut för elektroniska pengar och registrerade utgivare ska iaktta och vilka krav som institutet eller utgivaren ska uppfylla vid uppdragsavtal enligt 3 kap. 29 §,
10. vilka upplysningar ett institut för elektroniska pengar, en registrerad utgivare eller ett utländskt företag som ger ut elektroniska pengar eller tillhandahåller betaltjänster genom filial i Sverige, eller tillhandahåller betal-

tjänster, distribuerar elektroniska pengar eller löser in elektroniska pengar genom ombud enligt 3 kap. 26 § ska lämna till Finansinspektionen och till Riksbanken för deras tillsynsverksamheter enligt 2 §, samt med vilka intervall informationen ska lämnas, och

11. sådana avgifter som avses i 7 §.

Övervägandena finns i avsnitt 13.19.

1. Denna lag träder i kraft den 13 januari 2018.

2. En juridisk person som fått tillstånd att bedriva verksamhet som institut för elektroniska pengar som före den 13 januari 2018 får fortsätta med verksamheten fram till den 13 juli 2018 i enlighet med kraven i lagen (2011:755) om elektroniska pengar. En sådan juridisk person ska på begäran lämna upplysningar till Finansinspektionen för att myndigheten senast den senast den 13 juli 2018 ska kunna bedöma om bestämmelserna i 2 och 3 kap. är uppfyllda. Om Finansinspektionen bedömer att förutsättningarna för tillstånd enligt 2 kap. 6 och 7 §§ är uppfyllda för en sådan juridisk person ska Finansinspektionen meddela tillstånd. Finansinspektionen ska informera den berörda juridiska personen innan tillstånd meddelas.

Ikraft- och övergångsbestämmelser behandlas i kapitel 14.

Kommittédirektiv 2015:39

Betaltjänster, förmedlingsavgifter och grundläggande betalkonton

Beslut vid regeringssammanträde den 1 april 2015

Sammanfattning

En särskild utredare ska lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av det pågående arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag (KOM [2013] 547) till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EU och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Utredaren ska också lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera de regler som följer av det pågående arbetet med anledning av kommissionens förslag (KOM [2013] 550) till Europaparlamentets och rådets förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Utredaren ska vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016.

Betaltjänstdirektivet och motsvarande svenska regler

Gällande svensk reglering

Till grund för det nuvarande svenska regelverket om betaltjänster ligger betaltjänstdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG). Betaltjänstdirektivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2010:751) om betaltjänster, kallad betaltjänstlagen, och lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument (se prop. 2009/10:220 och prop. 2009/10:122).

Betaltjänstlagen innehåller bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i euro eller i någon annan av EES-ländernas valutor. I lagen finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Lagen innehåller vidare bestämmelser om tillståndsplikt för tillhandahållande av betaltjänster, betalningsinstituts och registrerade betaltjänstleverantörers rörelse, informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster, genomförande av betaltjänster, behandling av personuppgifter, tillträde till betalningssystem, tillsyn och ingripanden. Föreskrifter som kompletterar lagen finns i förordningen (2010:1008) om betaltjänster och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument innehåller bestämmelser om vilka skyldigheter en kontohavare har vid användningen av ett betalningsinstrument och vilket betalningsansvar som gäller vid obehöriga transaktioner.

Förslaget till betaltjänstdirektiv

Europeiska kommissionen lämnade den 24 juli 2013 förslag till ett reviderat direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EG och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG, kallat betaltjänstdirektivet.

Förslaget till direktiv innebär dels att en stor del av reglerna i 2007 års betaltjänstdirektiv överförs mer eller mindre oförändrade till det nya direktivet, dels att det införs nya regler eller regler som är mer utförliga än motsvarande regler i 2007 års direktiv.

Den föreslagna regleringen innehåller bl.a. följande förändringar.

- Tillämpningsområdet utökas i fråga om geografiskt område och valutor.
- Bestämmelser om tredjepartsbetaltjänstleverantörer införs.
- Skyddskraven för betalningsinstitut effektiviseras och harmoniseras ytterligare.
- En webbportal inrättas vid Europeiska bankmyndigheten (Eba).
- Taket för när medlemsstaterna ska kunna medge undantag för små aktörer sänks.
- Bestämmelserna om betalningsinstitutens tillgång till betalkonto och tillträde till betalningssystem justeras för att säkerställa lika behandling av olika kategorier av auktoriserade betaltjänstleverantörer.
- Användningen av tilläggsavgifter harmoniseras ytterligare och anpassas till bl.a. förordningen om förmedlingsavgifter.
- Bestämmelserna om ansvarsfördelningen mellan inblandade leverantörer vid icke auktoriserade betalningstransaktioner anpassas så att även tredjepartsbetaltjänstleverantörer omfattas.
- Tillämpningsområdet för tvistlösning utanför domstol utökas.
- Eba ges uppdraget att på ett antal områden ta fram riktlinjer eller tekniska standarder för tillsyn.

Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter

Europeiska kommissionen presenterade den 24 juli 2013 förslag till en förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Förslaget innebär att gemensamma regler för förmedlingsavgifter (även kallade mellanbanksavgifter) fastställs för kortbaserade betalningstransaktioner inom EU.

I förordningen föreslås bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter. Förslaget innehåller också bestämmelser om redovisning och om krav som ställs på kortsystem och betaltjänstleverantörer. Förordningens tillämpningsområde omfattar samtliga kortbetalningar som görs inom EU. Företagskort och s.k. trepartssystem föreslås dock undantas från bestämmelserna om taknivåer för förmedlingsavgifter. Flertalet av de kredit- och debetkort som innehas av konsumenter kommer att omfattas av bestämmelserna om taknivåer.

Därutöver finns bestämmelser som riktar sig till medlemsstaterna och som avser sanktioner, klagomålshantering och tvistlösning.

Betalkontodirektivet

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, kallat betalkontodirektivet, införs en ram för skydd av konsumenters rättigheter i samband med tillgång till och användning av betalkonton. Regleringen tar sikte på bl.a. följande områden:

- Rätt för konsumenter som är lagligen bosatta inom EU att öppna och använda betalkonton med grundläggande funktioner samt rätt till tvistlösning utanför domstol.
- Tjänster som bl.a. möjliggör insättning av medel på betalkonto och uttag av kontanter.
- Tjänster för byte av betalkonton som tillhandahålls av betaltjänstleverantörer till konsumenter.
- Insyn i och jämförbarhet mellan avgifter som tas ut av konsumenter för betalkonton.
- Behöriga myndigheter och deras arbetsuppgifter.
- Sanktioner.

Uppdraget

Det finns behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till betaltjänstdirektiv, förslaget till förordning om förmedlingsavgifter och betalkontodirektivet. En särskild utredare bör få i uppdrag att göra detta.

Utredaren ska analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att dels anpassa den till EU-förordningen, dels genomföra EU-direktiven. Utredaren ska ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga. I sitt arbete ska utredaren beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven.

I fråga om betaltjänstdirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att säkerställa dels betalningsinstitutens tillgång till betalkonto, dels att tillträdesreglerna till betalningssystem är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella.

I fråga om betalkontodirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra insättning och uttag av kontanter på betalkonto. Utredaren ska vidare ta ställning till om det finns behov av att helt eller delvis utvidga regelverket till att avse andra aktörer än konsumenter, om befintliga tjänster för byte av betalkonto fungerar och hur identifieringsfrågorna ska hanteras.

EU-direktiven innebär en reglering som i stora delar är fullt harmoniserad. På vissa områden öppnar dock direktiven upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val och att i vissa fall ställa mer långtgående krav. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras.

Utredaren ska vidare analysera och överväga om det finns behov av att behålla eller införa andra bestämmelser än de som föreskrivs i direktiven och, i den mån direktiven ger medlemsstaterna denna möjlighet, utarbeta författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga för den svenska regleringen. I de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav ska behovet av ett starkt konsumentskydd beaktas.

En EU-förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater inom EU. Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter innebär emellertid att nuvarande lagregler behöver

ändras för att anpassas till förordningen. Det finns därför ett behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till förordning. På vissa områden öppnar förordningen även upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras. Utredaren ska i sitt arbete beakta att förordningen föreslås träda i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet i Europeiska unionens officiella tidning.

Utredarens huvuduppgifter är således att

- analysera direktiven och utarbeta de författningsförslag som behövs för att genomföra direktiven i svensk rätt,
- ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga med hänsyn till framför allt behovet av ett starkt konsumentskydd, i de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav,
- beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven, och
- analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att anpassa den till de regler som föreslås i förordningen och utarbeta nödvändiga författningsförslag.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska utifrån de regler som föreslås lämna en redovisning av de konsekvenser och kostnader som uppstår för betaltjänstanvändare, betaltjänstleverantörer, tredjepartsbetaltjänstleverantörer, övriga fysiska och juridiska personer samt Finansinspektionen och staten i övrigt. I uppdraget ingår att särskild hänsyn ska tas till dessa och övriga konsekvenser redan vid utformningen av förslagen.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska i sitt arbete samråda med berörda myndigheter, organisationer och företag som har relevans för utredningsuppdraget samt samråda med andra utredningar om genomförande av EU-rättsakter på finansmarknadsområdet i frågor som är gemensamma.

Utredaren ska beakta relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet och inom EU samt hålla sig informerad om arbetet i andra länder inom EES med att genomföra direktiven. Utredaren ska även följa Europeiska kommissionens och Ebas arbete med regler som ska komplettera direktiven.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016. Eventuella förslag som har betydelse för framtagande av kompletterande regler till förordningen om förmedlingsavgifter ska delredovisas senast den 17 augusti 2015.

(Finansdepartementet)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2015/2366

av den 25 november 2015

om betaljänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,med beaktande av yttrandet från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén ⁽²⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) De senaste åren har stora framsteg gjorts med att integrera massbetalningar i unionen, särskilt inom unionsakter om betalningar, och särskilt genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG ⁽⁴⁾, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 ⁽⁵⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG ⁽⁶⁾ samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 ⁽⁷⁾. Den rättsliga ramen för betaljänster har ytterligare kompletterats genom att en uttrycklig gräns fastställs för näringsidkarnas möjligheter att ta ut tilläggsavgifter av sina kunder för användningen av vissa betalningsmedel, vilket skett genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ EUT C 224, 15.7.2014, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 170, 5.6.2014, s. 78.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 8 oktober 2015 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 16 november 2015.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaljänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, 5.12.2007, s. 1).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 (EUT L 266, 9.10.2009, s. 11).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

⁽⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 (EUT L 94, 30.3.2012, s. 22).

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

- (2) Unionens rättsliga ram för betaltjänster kompletteras dessutom med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751⁽¹⁾. Genom den förordningen införs i synnerhet regler för uttag av förmedlingsavgifter för kortbaserade transaktioner och den syftar till att ytterligare skynda på inrättandet av en effektiv integrerad marknad för kortbaserade betalningar.
- (3) Direktiv 2007/64/EG antogs i december 2007 på grundval av ett kommissionsförslag från december 2005. Sedan dess har betydande tekniska innovationer skett på marknaden för massbetalningar. Tillväxten har varit stark för antalet elektroniska betalningar och mobilbetalningar och nya typer av betaltjänster har uppkommit på marknaden, som utmanar det nuvarande ramverket.
- (4) Översynen av unionens rättsliga ram om betaltjänster, särskilt konsekvensbedömningen av direktiv 2007/64/EG och samrådet om kommissionens grönbok av den 11 januari 2012 med titeln *Mot en integrerad europeisk marknad för kort-, internet- och mobilbetalningar*, har visat att utvecklingen har gett upphov till betydande utmaningar ur ett rättsligt perspektiv. Betydande områden av betalningsmarknaden, särskilt kort-, internet- och mobilbetalningar, är fortfarande uppdelade efter nationsgränserna. Många innovativa betalningsprodukter eller tjänster omfattas inte av tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG över huvud taget eller omfattas i mycket liten utsträckning. Tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG, och särskilt de delar som undantas från dess tillämpningsområde, exempelvis vissa betalningsrelaterade verksamheter, har i vissa fall visat sig vara för oklara, för allmänna eller helt enkelt för omoderna med hänsyn till marknadsutvecklingen. Detta har i sin tur gett upphov till rättsosäkerhet, eventuella säkerhetsrisker i betalningskedjan och bristande konsumentskydd på vissa områden. Det har visat sig svårt för betaltjänstleverantörer att lansera innovativa, säkra och lättanvända digitala betaltjänster och att erbjuda konsumenterna och näringsidkarna effektiva, säkra och bekväma betalningsmetoder inom unionen. Mot bakgrund av detta finns det en stor positiv potential som mer konsekvent måste undersökas.
- (5) Den fortsatta utvecklingen av en integrerad inre marknad för säkra elektroniska betalningar är avgörande för att främja tillväxt i unionens ekonomi och säkra att konsumenterna, sälj företag och andra företag har valfrihet och insyn när det gäller betaltjänster så att de till fullo kan dra nytta av den inre marknaden.
- (6) Det behövs nya regler för att åtgärda dessa luckor i lagstiftningen, samtidigt som den rättsliga klarheten ökas och en enhetlig tillämpning av regelverket i unionen säkras. Likvärdiga driftsvillkor bör garanteras för befintliga och nya aktörer på marknaden genom åtgärder som möjliggör för nya betalningsmetoder att nå ut till en större marknad och säkerställer en hög konsumentskyddsnivå vid användningen av dessa betaltjänster i unionen som helhet. Detta bör öka effektiviteten inom betalningssystemet som helhet och leda till mer valfrihet och insyn när det gäller betaltjänster, och samtidigt stärka konsumenternas förtroende för en harmoniserad betalningsmarknad.
- (7) Säkerhetsrisker relaterade till elektroniska betalningar har ökat under de senaste åren. Detta beror på att elektroniska betalningar har blivit mer tekniskt komplicerade samtidigt som elektroniska betalningars globala volymer hela tiden har ökat och nya betaltjänster har uppkommit. Säkra och tillförlitliga betaltjänster är en grundläggande förutsättning för en välfungerande marknad för betaltjänster. Betaltjänstanvändarna bör därför skyddas väl mot sådana risker. Betaltjänster är viktiga för vitala ekonomiska och samhällsliga verksamheters funktion.
- (8) Bestämmelserna i detta direktiv om öppenhets- och informationskrav för betaltjänstleverantörer och om rättigheter och skyldigheter i samband med tillhandahållandet och användningen av betaltjänster bör även, när så är lämpligt, gälla för transaktioner där en av betaltjänstleverantörerna är etablerad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) för att undvika att olika metoder tillämpas i medlemsstaterna till nackdel för konsumenterna. När så är lämpligt bör dessa bestämmelser utvidgas till transaktioner i alla officiella valutor mellan betaltjänstleverantörer som är etablerade inom EES.
- (9) Penningöverföring är en enkel betaltjänst, som normalt grundas på att en betalare lämnar kontanter till en betaltjänstleverantör som överför motsvarande belopp, exempelvis via ett kommunikationsnät, till en betalningsmottagare eller en annan betaltjänstleverantör som agerar på betalningsmottagarens vägnar. I vissa medlemsstater erbjuder snabbköp, sälj företag och andra återförsäljare allmänheten en motsvarande tjänst, som innebär att räkningar från allmännyttiga företag och andra återkommande hushållsräkningar kan betalas. Sådana betaltjänster bör behandlas som penningöverföring, såvida inte de behöriga myndigheterna anser att verksamheten avser en annan betaltjänst.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (EUT L 123, 19.5.2015, s. 1).

- (10) Detta direktiv inför en neutral definition av inlösen av betalningstransaktioner i syfte att inte bara fånga upp de traditionella inlösenmodellerna som rör användningen av kontokort utan också olika affärsmodeller, inbegripet de modeller där mer än en inlösare medverkar. Detta bör säkerställa att sälj företag får samma skydd oavsett vilket betalningsinstrument som används om verksamheten är densamma som inlösen av korttransaktioner. Tekniska tjänster som tillhandahålls betaltjänstleverantörer, såsom renodlad bearbetning och lagring av uppgifter eller drift av terminaler, bör inte anses innebära inlösen. Vissa inlösenmodeller inbegriper dessutom inte någon faktisk överföring av medel från inlösaren till betalningsmottagaren eftersom parterna kan enas om andra typer av lösningar.
- (11) Undantaget från tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG för betalningstransaktioner via ett handelsombud som agerar på betalarens eller betalningsmottagarens vägnar tillämpas på mycket olika sätt i medlemsstaterna. Vissa medlemsstater tillåter att undantaget av e-handelsplattformar som agerar som mellanhänder på både enskilda köparens och säljarens vägnar, utan att ha något verkligt utrymme för att förhandla om eller slutföra försäljning eller inköp av varor eller tjänster. En sådan tillämpning av undantaget går utöver det avsedda tillämpningsområdet som fastställs i det direktivet och kan öka riskerna för konsumenterna eftersom dessa leverantörer fortfarande inte omfattas av den rättsliga ramen. Olika tillämpning av reglerna leder också till snedvridningar på betalningsmarknaden. För att lösa dessa problem bör undantaget gälla när ombud agerar enbart för betalarens räkning eller enbart agerar för betalningsmottagarens räkning, oavsett om de är i besittning av kundens medel eller inte. När ombud agerar för både betalarens och betalningsmottagarens räkning (såsom vissa e-handelsplattformar) bör de undantas endast om de inte vid någon tidpunkt kommer i besittning eller kontroll av kundens medel.
- (12) Detta direktiv bör inte tillämpas på verksamhet som bedrivs av värdetransportföretag och kontanthanteringsföretag när verksamheten i fråga är begränsad till fysisk transport av sedlar och mynt.
- (13) Återkoppling från marknaden visar att de betalningsverksamheter som omfattas av undantaget för begränsade nätverk ofta handlar om betydande betalningsvolym och värden och erbjuder konsumenterna hundra- eller tusentals olika produkter och tjänster. Detta strider mot syftet med undantaget för begränsade nätverk som anges i direktiv 2007/64/EG och medför ökade risker och avsaknad av rättsligt skydd för betaltjänstanvändare, särskilt konsumenter, och innebär klara nackdelar för reglerade marknadsaktörer. För att bidra till att begränsa dessa risker bör det inte vara möjligt att använda samma instrument för att göra betalningstransaktioner för att förvärva varor och tjänster inom mer än ett begränsat nätverk eller för att förvärva ett obegränsat urval av varor och tjänster. Det bör anses att ett betalningsinstrument används inom ett sådant begränsat nätverk om det endast kan användas i följande fall: för det första, vid inköp av varor och tjänster hos en särskild detaljhandlare eller särskild detaljhandelskedja, om de berörda enheterna är direkt förbundna med varandra genom ett handelsavtal som exempelvis föreskriver användning av ett enda betalmärke och det betalmärket används vid försäljningsställena och förekommer – när så är möjligt – på det betalningsinstrument som kan användas där, för det andra, för inköp av ett mycket begränsat urval av varor eller tjänster som till exempel när användningsområdet effektivt avgränsas till ett begränsat antal funktionellt sammankopplade varor eller tjänster oavsett försäljningsställets geografiska läge, eller för det tredje, om betalningsinstrumentet regleras av en nationell eller regional offentlig myndighet för särskilda sociala eller skattemässiga ändamål för att förvärva särskilda varor eller tjänster.
- (14) Betalningsinstrument som omfattas av undantaget för begränsade nätverk kan inbegripa affärskort, bränsekort, medlemskort, kollektivtrafikskort, parkeringsbiljetter, rabattkuponger för måltider eller kuponger för särskilda tjänster som ibland omfattas av särskild beskattning eller en arbetsrättslig ram som utformats för att främja användningen av sådana instrument för att uppfylla målen i social lagstiftning. När ett sådant instrument för särskilda ändamål utvecklas till att bli ett allmänt instrument, bör det inte längre undantas från detta direktivs tillämpningsområde. Instrument som kan användas för inköp i affärer hos sälj företag som är uttagna i en förteckning bör inte vara undantagna från direktivets tillämpningsområde, eftersom sådana instrument typiskt sett är utformade för ett nätverk av tjänstleverantörer som växer kontinuerligt. Undantaget för begränsade nätverk bör gälla i kombination med skyldigheten för potentiella betaltjänstleverantörer att anmäla sådan verksamhet som omfattas av detsamma.
- (15) Undantagna från tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG är vissa betalningstransaktioner som genomförs med hjälp av teleutrustning eller informationsteknisk utrustning där nätoperatören inte bara är en mellanhand vid digitala varors och tjänsters leverans genom utrustningen i fråga utan även tillför dessa varor eller tjänster ett mervärde. Genom undantaget tillåts särskilt s.k. operatörfakturer eller inköp där faktureringen sker direkt via telefonräkningen, vilket började med köp av ringsignaler och premium-sms-tjänster, och bidrar till utvecklingen av nya affärsmodeller som grundas på försäljning av digitalt innehåll till låga belopp och röstbaserade tjänster. Dessa tjänster omfattar underhållning, såsom chatt, nedladdningar såsom filmklipp, musik och spel, information såsom om vädret, nyheter, sportresultatuppdateringar, aktiekurser samt nummerupplysning, tv- och radiodeltagande såsom omröstningar, tävlingsbidrag och direkt återkoppling. Återkopplingen från marknaden visar inga tecken på att sådana betalningstransaktioner, som konsumenterna anser vara pålitliga och praktiska vid betalning av låga

belopp, skulle ha blivit en allmän betalningsförmedlingstjänst. Den oklara formuleringen av det berörda undantaget har dock medfört att det genomförts olika i medlemsstaterna, vilket har lett till att det inte föreligger någon rättslig förutsägbarhet för operatörer och konsumenterna och att betalningsförmedlingstjänster ibland har kunnat återopas obegränsat undantag från tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG. Det är därför lämpligt att förtydliga och begränsa utrymmet för att kunna återopas detta undantag för sådana tjänsteleverantörer genom att specificera de typer av betalningstransaktioner som det gäller för.

- (16) Undantaget för vissa betalningstransaktioner som genomförs med hjälp av teleutrustning eller informationsteknisk utrustning bör särskilt inriktas på mikrobetalningar för digitalt innehåll och röstbaserade tjänster. En tydlig hänvisning till betalningstransaktioner för köp av elektroniska biljetter bör införas för att beakta utvecklingen när det gäller betalningar där kunderna framför allt kan beställa, betala för, erhålla och godkänna elektroniska biljetter med mobiltelefoner eller andra enheter när som helst oavsett var de befinner sig. Elektroniska biljetter möjliggör och underlättar tillhandahållandet av tjänster som konsumenterna annars skulle kunna köpa i form av pappersbiljetter och omfattar transporter, nöjen, bilparkering och inträde till lokaler men inte fysiska varor. De minskar produktions- och distributionskostnaderna i samband med traditionella pappersbaserade biljettkanaler och underlättar för kunderna i och med att nya och enkla sätt att köpa biljetter tillhandahålls. För att mildra bördan för enheter som samlar in välgörenhetsdonationer bör också sådana donationer undantas. Det bör vara medlemsstaterna, i enlighet med nationell rätt, fritt att begränsa undantaget till donationer som samlas in till förmån för registrerade välgörenhetsorganisationer. På det hela taget bör undantaget gälla endast när värdet av betalningstransaktionen understiger ett specifikt tröskelvärde, så att det tydligt begränsas till betalningar med låg riskprofil.
- (17) Det gemensamma eurobetalningsområdet (Sepa) har underlättat inrättandet i hela unionen av *betalningsfabriker* och *inkassofabriker* som möjliggör centralisering av betalningstransaktioner inom en och samma koncern. I detta sammanhang bör betalningstransaktioner mellan ett moderföretag och dess dotterföretag eller mellan dotterföretag till ett och samma moderföretag som tillhandahålls av en betaltjänstleverantör som tillhör samma koncern undantas från tillämpningsområdet för detta direktiv. Om ett moderföretag eller dess dotterföretag samlar in betalningsorder för en koncerns räkning för att överföra dem vidare till en betaltjänstleverantör bör detta inte betraktas som en betaltjänst vid tillämpningen av detta direktiv.
- (18) Från tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG undantas betaltjänster som tillhandahålls av uttagsautomatsaktörer som är oberoende av kontoförvaltande andra betaltjänstleverantörer. Det undantaget ledde till fler oberoende uttagsautomattjänster i många medlemsstater, framför allt i glesbefolkade områden. Att undanta denna snabbt växande del av uttagsautomatsmarknaden fullständigt från direktivets tillämpningsområde skulle dock leda till förvirring vad gäller uttagsavgifter. I gränsöverskridande situationer skulle detta kunna leda till dubbla avgifter för samma uttag av den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och av uttagsautomatsaktören. För att upprätthålla tillhandahållandet av uttagsautomattjänster samtidigt som tydlighet säkerställs när det gäller uttagsavgifter är det följaktligen lämpligt att behålla undantaget, men kräva att uttagsautomatsaktörer följer särskilda bestämmelser om insyn enligt detta direktiv. Avgifter som tillämpas av uttagsautomatsaktörer bör inte påverka tillämpningen av förordning (EG) nr 924/2009.
- (19) Tjänsteleverantörer som ville utnyttja ett undantag från tillämpningsområdet för direktiv 2007/64/EG har inte frågat myndigheterna om deras verksamheter omfattades av, eller var undantagna från, det direktivet, utan har förlitat sig på sina egna bedömningar. Detta har lett till olika tillämpning av vissa undantag i medlemsstaterna. Betaltjänstleverantörer verkar även ha utnyttjat vissa undantag för att ändra affärsmodeller, så att betalningsverksamheter står utanför direktivets tillämpningsområde. Detta kan medföra ökade risker för användare av betaltjänster och olika villkor för betaltjänstleverantörer på den inre marknaden. Tjänsteleverantörerna bör därför vara skyldiga att anmäla relevanta verksamheter till de behöriga myndigheterna så att de behöriga myndigheterna kan bedöma om de krav som fastställs i de relevanta bestämmelserna är uppfyllda och för att säkra en enhetlig tolkning av reglerna på hela den inre marknaden. Framför allt bör ett anmälningsförfarande föreskrivas för alla undantagen som grundar sig på iakttagandet av ett tröskelvärde, i syfte att garantera efterlevnad av de särskilda kraven.
- (20) Vidare är det viktigt att inkludera ett krav för potentiella betaltjänstleverantörer att anmäla till de behöriga myndigheterna vilken verksamhet som de bedriver inom ramen för ett begränsat nätverk på grundval av kriterierna i detta direktiv om betalningstransaktionernas värde överstiger ett visst tak. De behöriga myndigheterna bör bedöma huruvida den verksamhet som anmäls kan betraktas som verksamhet som bedrivs inom ramen för ett begränsat nätverk.
- (21) Definitionen av betaltjänster bör vara teknikneutral och medge utveckling av nya typer av betaltjänster, samtidigt som likvärdiga driftsvillkor säkerställs för både befintliga och nya betaltjänstleverantörer.

- (22) Det här direktivet bör överensstämma med tillvägagångssättet i direktiv 2007/64/EG, som omfattar alla typer av elektroniska betaltjänster. Det skulle därför inte vara lämpligt att de nya reglerna är tillämpliga på tjänster där överföringen av medel från betalaren till betalningsmottagaren eller transport av dessa genomförs enbart i sedlar och mynt eller där överföringen är baserad på papperscheckar, pappersbaserade växlar, skuldebrev eller andra instrument, pappersbaserade kuponger eller kort vilka är dragna på en betaltjänstleverantör eller annan part i syfte att ställa medel till betalningsmottagarens förfogande.
- (23) Detta direktiv bör inte tillämpas på betalningstransaktioner med kontanter, eftersom en gemensam betalningsmarknad för kontanter redan existerar. Direktivet bör inte heller tillämpas på sådana betalningstransaktioner som baseras på papperscheckar, eftersom papperscheckar på grund av sin karaktär inte kan behandlas lika effektivt som andra betalningsmedel. God praxis på detta område bör emellertid utgå från principerna i detta direktiv.
- (24) Det är nödvändigt att specificera de kategorier av betaltjänstleverantörer som lagligen får tillhandahålla betaltjänster inom unionen, dvs. kreditinstitut som från användare tar emot insättningar som kan användas för att finansiera betalningstransaktioner, vilka även i fortsättningen bör omfattas av tillsynskraven som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU⁽¹⁾, institut för elektroniska pengar som ger ut elektroniska pengar för finansiering av betalningstransaktioner och som även i fortsättningen bör omfattas av tillsynskraven som fastställs i direktiv 2009/110/EG, och slutligen de betalningsinstitut och postgiroinstitut som har rätt till detta enligt nationell rätt. Tillämpningen av den rättsliga ramen bör begränsas till tjänstleverantörer som tillhandahåller betaltjänster som regelbunden sysselsättning eller affärsverksamhet i enlighet med detta direktiv.
- (25) I det här direktivet fastställs bestämmelser för genomförande av betalningstransaktioner, där medlen är elektroniska pengar enligt definitionen i direktiv 2009/110/EG. I det här direktivet regleras dock inte utgivning av elektroniska pengar som anges i direktiv 2009/110/EG. Betalningsinstitut bör därför inte få ge ut elektroniska pengar.
- (26) Genom direktiv 2007/64/EG inrättades ett tillsynssystem, bland annat en enda auktorisation för alla betaltjänstleverantörer som inte tar emot insättningar eller ger ut elektroniska pengar. För detta ändamål infördes en ny kategori av betaltjänstleverantörer genom direktiv 2007/64/EG, nämligen "betalningsinstitut", genom att föreskriva att juridiska personer som faller utanför de befintliga kategorierna på stränga och heltäckande villkor får auktoriseras att tillhandahålla betaltjänster inom unionen. Således bör samma villkor gälla för sådana tjänster i hela unionen.
- (27) Sedan direktiv 2007/64/EG antogs har nya typer av betaltjänster uppkommit, särskilt på området internetbetalningar. Framför allt har betalningsinitieringstjänster inom e-handel utvecklats. Dessa betalningstjänster spelar en roll i e-handelsbetalningar genom att med hjälp av programvara skapa en "bro" mellan sälj företagets webbplats och internetbankplattformen för betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör för att via internet initiera betalningar.
- (28) Vidare har det i och med den tekniska utvecklingen under de senaste åren uppkommit ett utbud av kompletterande tjänster, såsom kontoinformationstjänster. Dessa tjänster förser betaltjänstanvändaren med samlad nätbaserad information om ett eller flera betalkonton som innehas hos en eller flera andra betaltjänstleverantörer och som nås via den kontoförvaltande betaltjänstleverantörens webbaserade gränssnitt. Betaltjänstanvändaren har därmed möjlighet att omedelbart vid en viss tidpunkt få överblick över sin ekonomiska situation. Dessa tjänster bör också omfattas av direktivet, så att konsumenternas betalningar och kontouppgifter skyddas väl och det råder rättslig förutsägbarhet om ställningen för leverantörer av kontoinformationstjänster.
- (29) Dessa betalningsinitieringstjänster gör det möjligt för leverantören av betalningsinitieringstjänsten att försäkra en betalningsmottagare om att betalningen har initierats i syfte att ge ett incitament åt betalningsmottagaren att frigöra varan eller tillhandahålla tjänsten utan onödigt dröjsmål. Sådana tjänster är en billig lösning för både sälj företag och konsumenter och ger konsumenterna möjlighet att handla på nätet även om de inte har något kontokort. Eftersom betalningsinitieringstjänster inte för närvarande omfattas av tillämpningsområdet för direktiv

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

2007/64/EG, övervakas de inte nödvändigtvis av en behörig myndighet och behöver inte efterleva direktiv 2007/64/EG. Detta reser en rad rättsliga frågor, exempelvis konsumentskydds-, säkerhets- och ansvarsfrågor samt konkurrens- och uppgiftsskyddsfrågor, särskilt rörande skyddet av betaltjänstanvändares uppgifter i enlighet med unionens uppgiftsskyddsregler. Dessa problem bör därför åtgärdas genom de nya reglerna.

- (30) De personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter som används för säker kundautentisering av betaltjänstanvändaren eller leverantören av betalningsinitieringstjänster utfärdas vanligtvis av de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna. Leverantörerna av betalningsinitieringstjänster ingår inte nödvändigtvis en avtalsförbindelse med de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna och, oberoende av vilken affärsmodell som används av leverantörerna av betalningsinitieringstjänster, bör de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna möjliggöra för leverantörer av betalningsinitieringstjänster att förlita sig på de autentiseringsförfaranden som de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna tillhandahåller för att initiera en specifik betalning för betalarens räkning.
- (31) När en leverantör av betalningsinitieringstjänster uteslutande tillhandahåller betalningsinitieringstjänster, innehar denne inte användarens medel under något stadium i betalningskedjan. När en leverantör av betalningsinitieringstjänster avser att tillhandahålla betaltjänster, där vederbörande innehar användarens medel, bör denne erhålla full auktorisation för dessa tjänster.
- (32) Betalningsinitieringstjänster grundar sig på antingen direkt eller indirekt tillgång för leverantörerna av betalningsinitieringstjänster till betalarnas konton. En kontoförvaltande betaltjänstleverantör, som tillhandahåller en mekanism för indirekt tillgång, bör också ge direkt tillgång till leverantörerna av betalningsinitieringstjänster.
- (33) Detta direktiv bör syfta till att säkerställa kontinuitet på marknaden och göra det möjligt för befintliga och nya betaltjänstleverantörer att, oberoende av vilken affärsmodell de tillämpar, tillhandahålla sina tjänster inom ramen för ett tydligt och harmoniserat regelverk. I avvaktan på tillämpningen av dessa regler, och utan att det påverkar behovet av att säkerställa säkra betalningstransaktioner och konsumentskydd mot uppenbara risker för bedrägerier, bör medlemsstaterna, kommissionen, Europeiska centralbanken (ECB) och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten), inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010⁽¹⁾ (EBA) garantera rättvis konkurrens på denna marknad och undvika onödigt diskriminering av befintliga aktörer på marknaden. Alla betaltjänstleverantörer, inklusive betaltjänstanvändarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör, bör kunna erbjuda betalningsinitieringstjänster.
- (34) Det här direktivet innebär ingen väsentlig förändring av villkoren för beviljande och behållande av auktorisation som betalningsinstitut. Precis som i direktiv 2007/64/EG innebär villkoren tillsynskrav som står i proportion till de operativa och finansiella risker som dessa institut ställs inför i sin verksamhet. I detta sammanhang behövs en sund ordning för startkapital i kombination med löpande kapitalkrav, i sinom tid med mer sofistikerad utformning alltefter marknadens behov. På grund av mångfalden på området för betaltjänster bör direktivet tillåta olika metoder i kombination med ett visst utrymme för valmöjligheter vid tillsynen, så att det säkerställs att samma risker behandlas på samma sätt för alla betaltjänstleverantörer. Kraven på betalningsinstituten bör avspegla det faktum att dessa ägnar sig åt mer specialiserad och begränsad verksamhet, som skapar risker som är mer begränsade och lättare att övervaka och kontrollera än de risker som uppstår inom kreditinstitutens bredare verksamhetsutbud. Betalningsinstitut bör i synnerhet förbjudas att ta emot insättningar från användare och de bör få tillåtelse att utnyttja medel som de tagit emot från användare endast för att genomföra betaltjänster. Tillsynskraven, inklusive kraven för startkapital, bör stå i proportion till risken med betalningsinstitutets respektive betaltjänst. Betaltjänstleverantörer av enbart betalningsinitieringstjänster bör anses innebära en medelhög risk vad gäller startkapital.
- (35) När leverantörer av betalningsinitieringstjänster och leverantörer av kontoinformationstjänster uteslutande tillhandahåller dessa tjänster, innehar de inte kundmedel. Därför vore det oproportionerligt att ålägga dessa nya marknadsaktörer kapitalbaskrav. Det är dock viktigt att de har möjlighet att fullgöra sina betalningsskyldigheter i samband med den verksamhet som de bedriver. De bör därför vara skyldiga att inneha antingen ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti. EBA bör utarbeta riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 för de kriterier som medlemsstaterna ska använda för att fastställa minimibeloppet för ansvarsförsäkring eller jämförbar garanti. EBA bör inte göra åtskillnad mellan ansvarsförsäkring och jämförbara garantier, då dessa bör vara utbytbara.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

- (36) För att undvika missbruk av etableringsrätten är det nödvändigt att kräva att det betalningsinstitut som begär auktorisation i en viss medlemsstat bedriver åtminstone en del av sin betaltjänstverksamhet i den medlemsstaten.
- (37) Det bör införas bestämmelser om att betaltjänstanvändarens medel ska hållas åtskilda från betalningsinstitutens medel. Skyddskraven är nödvändiga när betalningsinstitutet är i besittning av betaltjänstanvändarens medel. Där samma betalningsinstitut genomför en betalningstransaktion för både betalaren och betalningsmottagaren och betalaren ges ett kreditutrymme kan det vara lämpligt att skydda medlen till förmån för betalningsmottagaren när de utgör betalningsmottagarens fordran gentemot betalningsinstitutet. Betalningsinstitutet bör också omfattas av effektiva krav på förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.
- (38) Det här direktivet medför inte ändringar av betalningsinstitutens redovisningsskyldigheter eller deras skyldigheter att utföra granskning av deras årsbokslut och sammanställda redovisningar. Betalningsinstitutet är skyldiga att upprätta sina årsbokslut och sammanställda redovisningar i enlighet med rådets direktiv 86/635/EEG⁽¹⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU⁽²⁾. Årsboksluten och de sammanställda redovisningarna bör granskas, såvida institutet inte är undantaget från den skyldigheten enligt dessa direktiv.
- (39) När betaltjänstleverantörer ägnar sig åt att tillhandahålla en eller flera av de betaltjänster som omfattas av detta direktiv bör de alltid ha betalkonton som uteslutande används för betalningstransaktioner. För att möjliggöra för betaltjänstleverantörerna att kunna tillhandahålla betaltjänster måste de ha möjlighet att öppna och inneha konton i kreditinstitut. Medlemsstaterna bör se till att tillträde till sådana konton ges på ett sätt som inte är diskriminerande och att det är i proportion till det berättigade syftet som det beviljats för. Tillträdet kan vara av grundläggande karaktär, men bör alltid vara tillräckligt omfattande för att betalningsinstitutet ska kunna tillhandahålla sina tjänster på ett behändrat och effektivt sätt.
- (40) I det här direktivet bör betalningsinstitutens beviljande av kredit, nämligen beviljande av kreditutrymmen och utgivande av kreditkort, endast regleras när det är nära kopplat till betaltjänster. Endast om en kredit beviljas för att underlätta betaltjänster och den krediten är kortfristig och beviljas för en period som inte överskrider tolv månader, inklusive revolverande kredit, är det lämpligt att tillåta betalningsinstitutet att bevilja sådan kredit för sin gränsöverskridande verksamhet, samt att den huvudsakligen refinansieras ur betalningsinstitutets egen kapitalbas och andra medel från kapitalmarknaderna, och inte ur de kundmedel som innehas för betaltjänster. Sådana regler bör inte påverka tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG⁽³⁾ eller annan tillämplig unionsrätt eller nationella bestämmelser om villkoren för beviljande av konsumentkrediter som inte harmoniseras genom det här direktivet.
- (41) Samarbetet mellan de nationella behöriga myndigheter som auktoriserar betalningsinstitut, utför kontroller och beslutar om återkallande av auktorisationerna har generellt visat sig fungera tillfredsställande. Samarbetet mellan behöriga myndigheter bör emellertid förbättras både med avseende på den information som utbyts och konsekvent tillämpning och tolkning av detta direktiv, när en auktoriserad betalningsinstitution vill tillhandahålla betaltjänster i andra medlemsstater än i sin hemmedlemsstat genom att utnyttja etableringsrätten eller friheten att tillhandahålla tjänster (nedan kallade *passförfaranden*), inbegripet via internet. EBA bör bistå med att lösa tvister mellan de behöriga myndigheterna inom ramen för det gränsöverskridande samarbetet i enlighet med förordning (EU) nr 1093/2010. Myndigheten bör också utarbeta ett förslag till tekniska standarder för tillsyn om samarbete och informationsutbyte.
- (42) För att öka insynen i verksamhet som bedrivs av betalningsinstitut som är auktoriserade eller registrerade av behöriga myndigheter i sin hemmedlemsstat, inklusive deras ombud, och för att säkerställa ett starkt konsumentskydd i unionen är det nödvändigt att säkerställa att förteckningen över de enheter som tillhandahåller betaltjänster är lättillgänglig för allmänheten. EBA bör därför utveckla och föra ett centralt register där EBA offentliggör en förteckning med namnen på de enheter som tillhandahåller betaltjänster. Medlemsstaterna bör säkerställa att de uppgifter som de tillhandahåller hålls uppdaterade. Dessa åtgärder bör också bidra till att stärka samarbetet mellan de behöriga myndigheterna.

(1) Rådets direktiv 86/635/EEG av den 8 december 1986 om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut (EGT L 372, 31.12.1986, s. 1).

(2) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

(3) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66).

- (43) Tillgången till korrekt och uppdaterad information bör ökas genom att betalningsinstituten förpliktigas att utan onödigt dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten om eventuella ändringar som påverkar för auktorisationen lämnad information och uppgifter, inklusive ytterligare ombud eller enheter till vilka verksamheter utkontrakterats. Behöriga myndigheter ska också i tveksamma fall kontrollera att den mottagna informationen är korrekt.
- (44) Medlemsstaterna bör kunna kräva att betalningsinstitut som är verksamma på deras territorium, vars huvudkontor är beläget i en annan medlemsstat, lämnar periodiska rapporter till dem om sin verksamhet på deras territorium för informations- eller statistikändamål. När dessa betalningsinstitut är verksamma enligt etableringsrätten, bör det vara möjligt att använda denna information även för att övervaka efterlevnaden av avdelningarna III och IV i detta direktiv, och medlemsstaterna bör kunna kräva att dessa betalningsinstitut utnämner en central kontaktpunkt på deras territorium för att underlätta de behöriga myndigheternas övervakning av nätverk av ombud. EBA bör utarbeta ett förslag till standarder för tillsyn som innehåller kriterier för att fastställa om utnämningen av en central kontaktpunkt är lämplig och vilka dess funktioner bör vara. Kravet på att utnämna en central kontaktpunkt bör stå i proportion till uppnåendet av målet om tillräcklig kommunikation och informationsrapportering om efterlevnaden av avdelningarna III och IV i värdmedlemsstaten.
- (45) I krisituationer, där det krävs omedelbar åtgärd för att ta itu med ett allvarligt hot mot de kollektiva intressena för betaltjänst användarna i värdmedlemsstaten, såsom storskaligt bedrägeri, bör det vara möjligt för de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten att vidta säkerhetsåtgärder parallellt med det gränsöverskridande samarbetet mellan de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten och hemmedlemsstaten och i avvaktan på att den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten vidtar åtgärder. Dessa åtgärder bör vara lämpliga, stå i proportion till sitt syfte samt vara icke-diskriminerande och tillfälliga. Alla åtgärder bör vara väl motiverade. De behöriga myndigheterna i det berörda betalningsinstitutets hemmedlemsstat och andra berörda myndigheter, såsom kommissionen och EBA, bör ha informerats i förväg eller, om detta med tanke på krisituationen inte är möjligt, utan onödigt dröjsmål.
- (46) I detta direktiv anges de minimibefogenheter som behöriga myndigheter bör ha vid övervakning av betalningsinstitutens efterlevnad, men dessa befogenheter ska utövas med respekt för de grundläggande rättigheterna, bl.a. rätten till ett privatliv. Utan att det påverkar en oberoende myndighets (nationella dataskyddsmyndigheten) kontroll och i enlighet med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna bör medlemsstaterna införa lämpliga och effektiva skyddsåtgärder när det är möjligt att utövandet av dessa befogenheter skulle kunna leda till missbruk eller godtycklighet som innebär allvarliga inskränkningar av dessa rättigheter, exempelvis genom ett förhandsgodkännande från den berörda medlemsstatens rättsliga myndighet, när så är lämpligt.
- (47) Det är viktigt att säkerställa att alla personer som tillhandahåller betaltjänster omfattas av vissa rättsliga minimikrav. Det är därför önskvärt att kräva registrering av namn och adress på alla fysiska och juridiska personer som tillhandahåller betaltjänster inklusive personer som inte kan uppfylla alla villkor för auktorisation som betalningsinstitut. Ett sådant tillvägagångssätt är i linje med specialrekommendation VI från Finansiella aktionsgruppen mot penningtvätt som ger en möjlighet för betaltjänstleverantörer som inte kan uppfylla alla villkor i rekommendationen att trots allt kunna behandlas som betalningsinstitut. I detta syfte bör medlemsstaterna, även när personerna är undantagna från alla eller delar av villkoren för auktorisation, föra in dem i registret över betalningsinstitut. Denna möjlighet till undantag måste dock förenas med stränga krav på betalningstransaktionernas värde. Betalningsinstitut som omfattas av ett undantag bör inte ha etableringsrätt eller frihet att tillhandahålla tjänster och bör inte indirekt utöva dessa rättigheter när de blir medlemmar i ett betalningssystem.
- (48) Med tanke på den särskilda arten hos den verksamhet som bedrivs och riskerna i samband med tillhandahållandet av kontoinformationstjänster är det lämpligt att inrätta ett särskilt tillsynssystem för leverantörer av kontoinformationstjänster. Leverantörer av kontoinformationstjänster bör kunna tillhandahålla gränsöverskridande tjänster inom ramen för reglerna om *passföraranden*.
- (49) För alla betaltjänstleverantörer är det av avgörande betydelse att ha tillträde till betalningssystemens tekniska infrastruktur. Tillträdet bör dock vara underställt lämpliga krav, så att systemens integritet och stabilitet garanteras. Varje betaltjänstleverantör som ansöker om att få delta i ett betalningssystem bör bära risken i det system den själv har valt och för systemet styrka att dess interna organisation har tillräcklig motståndskraft mot alla former av risker. I dessa betalningssystem ingår ofta fyrpartsbetalningsordning samt andra större system för behandling av

betalningar och autogirering. För att i hela unionen säkerställa lika behandling av de olika kategorierna av auktoriserade betaltjänstleverantörer enligt villkoren i deras auktorisation, är det nödvändigt att klargöra reglerna för tillträde till betalningssystem.

- (50) Åtgärder bör vidtas för att förhindra diskriminering av auktoriserade betalningsinstitut och kreditinstitut, så att alla betaltjänstleverantörer som konkurrerar på den inre marknaden kan använda tjänsterna i dessa betalningssystemens tekniska infrastruktur på lika villkor. Eftersom deras respektive verksamhetsramar är olika, bör olika behandling föreskrivas för auktoriserade betaltjänstleverantörer och de betaltjänstleverantörer som omfattas av undantaget enligt det här direktivet och undantaget i artikel 3 i direktiv 2009/110/EG. Under alla förhållanden bör skiljaktiga prisvillkor endast tillåtas när detta motiveras av skillnader mellan betaltjänstleverantörernas kostnader. Detta bör inte påverka medlemsstaternas rätt att begränsa åtkomsten till systemviktiga system i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG⁽¹⁾ eller ECB:s och Europeiska centralbankssystemets behörighet vad gäller tillträde till betalningssystem.
- (51) Det här direktivet påverkar inte tillämpningsområdet för direktiv 98/26/EG. I syfte att säkerställa rättvis konkurrens mellan betaltjänstleverantörerna bör dock en deltagare i ett betecknat betalningssystem som är föremål för villkoren i direktiv 98/26/EG, och som tillhandahåller tjänster med anknytning till ett sådant system till en auktoriserad eller registrerad betaltjänstleverantör, på begäran också ge tillträde till sådana tjänster på ett objektivt, proportionerligt och icke-diskriminerande sätt för andra auktoriserade eller registrerade betaltjänstleverantörer. Betaltjänstleverantörer som beviljas sådant tillträde bör dock inte anses vara deltagare enligt definitionen i direktiv 98/26/EG och bör följaktligen inte åtnjuta det skydd som beviljas enligt det direktivet.
- (52) Bestämmelserna om tillträde till betalningssystem bör inte tillämpas på system som inrättas och drivs av en enda betaltjänstleverantör. Sådana betalningssystem kan drivas antingen i direkt konkurrens med betalningssystem eller, vilket är vanligare, i en marknadsnisch som inte täcks helt av betalningssystem. Till sådana system hör treparts-betalningsordningar, såsom trepartsbetalningsordningar, i den utsträckning som de aldrig fungerar som faktiska fyrtpartsbetalningsordningar, exempelvis genom att använda sig av licensinnehavare, ombud eller co-brandingpartner. Sådana system omfattar också vanligen betaltjänster som tillhandahålls av teleoperatörer där systemets operatör är både betalarens och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, samt bankgruppers interna system. För att stimulera den konkurrens som sådana slutna betalningssystem kan bjuda de etablerade välkända betalningssystemen, är det inte lämpligt att bevilja tredje part tillträde till dessa slutna privata betalningssystem. Sådana slutna system bör emellertid alltid omfattas av unionens konkurrensregler och nationella konkurrensregler, enligt vilka det kan krävas att tillträde beviljas till dessa system för att effektiv konkurrens på betalningsmarknaderna ska upprätthållas.
- (53) Eftersom konsumenter och företag inte är i samma situation, behöver de inte samma skyddsnivå. Trots att det är viktigt att sörja för konsumenternas rättigheter genom att införa bestämmelser där det inte är möjligt att avtala om undantag, är det rimligt att låta företag och organisationer avtala om andra villkor när de inte har kontakt med konsumenter. Medlemsstaterna bör emellertid ha möjligheten att föreskriva att mikroföretag, enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG⁽²⁾, behandlas på samma sätt som konsumenter. Under alla förhållanden bör vissa centrala bestämmelser i detta direktiv dock alltid vara tillämpliga, oavsett användarens ställning.
- (54) Detta direktiv bör specificera betaltjänstleverantörernas skyldigheter att lämna information till betaltjänstanvändarna, som bör få lika klar information om betaltjänster, så att de kan fatta välgrundade beslut och fritt välja bland erbjudandena inom unionen. För att insynen ska värnas, fastställs i direktivet harmoniserade krav, vilka behövs för att säkerställa att nödvändig, tillräcklig och omfattande information lämnas till betaltjänstanvändarna om betaltjänstavtalet och betalningstransaktionerna. För en väl fungerande inre marknad för betaltjänster bör medlemsstaterna endast anta de bestämmelserna om information som fastställs i detta direktiv.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutlig avveckling i system för överföring och betalningar och värdepapper (ECT L 166, 11.6.1998, s. 45).

⁽²⁾ Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

- (55) Konsumenterna bör skyddas mot otillbörliga och vilseledande metoder i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG⁽¹⁾ samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG⁽²⁾, 2002/65/EG⁽³⁾, 2008/48/EG, 2011/83/EU⁽⁴⁾ och 2014/92/EU⁽⁵⁾. Bestämmelserna i de direktiven är tillämpliga även i fortsättningen. Förhållandet mellan de krav på att lämna information innan ett avtal ingås som föreskrivs i det här direktivet och de som föreskrivs i direktiv 2002/65/EG bör dock särskilt klargöras.
- (56) I syfte att öka effektiviteten bör den begärda informationen stå i proportion till användarnas behov och bör meddelas i standardiserad form. Informationskraven på enstaka betalningstransaktioner bör dock skilja sig från kraven på ramavtal om en serie betalningstransaktioner.
- (57) I praktiken är ramavtal och betalningstransaktioner som omfattas av sådana mycket vanligare och ekonomiskt betydande än enstaka betalningstransaktioner. Om det finns ett betalkonto eller ett särskilt betalningsinstrument, ska det finnas ett ramavtal. Kraven på förhandsinformation om ramavtal bör därför vara omfattande och informationen bör alltid lämnas på papper eller via något annat varaktigt medium, exempelvis kontoutdragsskrivare, cd-romskivor, dvd-skivor, hårddiskar i persondatorer på vilka e-post kan lagras och webbplatser, såvida de är tillgängliga för användning i framtiden under en tid som är tillräcklig för syftet med informationens tillgänglighet och förutsatt att dessa webbplatser möjliggör att återge den informationen som lagras där i ett oförändrat format. Det bör dock vara möjligt för betalningstjänstleverantören och betaltjänstanvändaren att i ramavtalet själva komma överens om på vilket sätt information om genomförda betalningstransaktioner därefter ska lämnas, exempelvis att all information om betalkontot vid internetbanktjänster ska tillhandahållas online.
- (58) Vid enstaka betalningstransaktioner bör endast den viktigaste informationen ges på betalningstjänstleverantörens eget initiativ. I och med att betalaren vanligtvis är närvarande när betalningsordern ges, bör det inte vara nödvändigt att information i varje enskilt fall ska lämnas på papper eller via något annat varaktigt medium. Betalningstjänstleverantören bör kunna lämna muntlig information vid betjäningen eller göra informationen åtkomlig på annat sätt, exempelvis genom att anslå villkoren i lokalerna. Det bör också informeras om var närmare övriga upplysningar finns att tillgå, exempelvis på en webbplats. Den viktigaste informationen bör dock även lämnas på papper eller via något annat varaktigt medium, om konsumenten så begär.
- (59) I detta direktiv bör det föreskrivas att konsumenterna har rätt till kostnadsfri relevant information innan denne binds av ett betalningstjänstavtal. När som helst under avtalsförhållandet bör konsumenterna också kunna begära att få förhandsinformation och ramavtalet på papper kostnadsfritt för att göra det möjligt att jämföra de tjänster och villkor som betalningstjänstleverantörerna erbjuder och vid tvist kontrollera sina avtalade rättigheter och skyldigheter, så att ett starkt konsumentskydd upprätthålls. Dessa bestämmelser bör vara förenliga med direktiv 2002/65/EG. De specifika bestämmelserna om kostnadsfri information i det här direktivet bör inte medföra att avgifter kan tas ut för information till konsumenterna enligt andra tillämpliga direktiv.
- (60) Det sätt på vilket betalningstjänstleverantören ska ge betaltjänstanvändaren erforderlig information bör beakta såväl betaltjänstanvändarens behov som praktiska tekniska aspekter och kostnadseffektivitet och baseras på vad som överenskommit i avtalet om betaltjänster. I detta direktiv bör därför två metoder särskiljas för informationen som ska lämnas av betalningstjänstleverantörens: antingen bör informationen lämnas, dvs. aktivt lämnas av betalningstjänstleverantören vid lämplig tidpunkt enligt detta direktiv utan att betaltjänstanvändaren så begär, eller bör informationen göras tillgänglig för betaltjänstanvändaren på grundval av en begäran om ytterligare information. I det senare fallet bör betaltjänstanvändaren vidta aktiva åtgärder för att få informationen, exempelvis genom att uttryckligen begära

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (EGT L 178, 17.7.2000, s. 1).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenterna och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG (EGT L 271, 9.10.2002, s. 16).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (EUT L 257, 28.8.2014, s. 214).

den från betaljänstleverantören, logga in till en bankkontobrevlåda eller föra in ett bankkort i en kontoutdrags-skrivare. Betaljänstleverantören bör i detta syfte garantera åtkomst till informationen och att informationen är tillgänglig för betaljänstanvändaren.

- (61) Konsumenten bör utan extra avgift få grundinformation om genomförda betalningstransaktioner. Vid enstaka betalningstransaktioner bör betaljänstleverantören inte ta ut en särskild avgift för den informationen. Den efterföljande informationen om betalningstransaktioner enligt ett ramavtal bör likaså lämnas månatligen utan kostnad. Med hänsyn till vikten av insyn i prissättningen och kunders olika behov, bör parterna kunna avtala om avgifter för information som lämnas oftare eller som komplettering. Med tanke på skillnader i nationell praxis bör medlemsstaterna kunna begära att månatliga kontoutdrag för betalkonton i pappersform eller annat varaktigt medium alltid ska lämnas kostnadsfritt.
- (62) För att underlätta kundernas rörlighet bör konsumenterna kunna avsluta ett ramavtal utan att debiteras avgifter. För avtal som avslutas av konsumenten mindre än sex månader efter deras ikraftträdande bör betaljänstleverantörerna dock tillåtas att ta ut avgifter i samma storleksordning som de kostnader som uppstått på grund av att konsumenten avslutat ramavtalet. För konsumenter bör den avtalade uppsägningstiden inte vara längre än en månad och för betaljänstleverantörer inte kortare än två månader. Detta direktiv bör inte påverka betaljänstleverantörernas skyldighet att enligt annan relevant unionsrätt eller nationell rätt avsluta ett betaljänsavtal vid extraordinära omständigheter, såsom regelverket om penningtvätt eller finansiering av terrorism, åtgärder för att frysa tillgångar eller varje annan särskild åtgärd i samband med förebyggande och utredning av brott.
- (63) För att säkerställa ett starkt konsumentskydd bör medlemsstaterna i konsumenternas intresse kunna behålla eller införa restriktioner eller förbud mot ensidiga ändringar av villkoren i ett ramavtal, till exempel om det inte finns något motiverat skäl till en sådan ändring.
- (64) Avtalsbestämmelser bör inte, som syfte eller effekt, diskriminera konsumenter som är lagligen bosatta i unionen på grund av deras nationalitet eller bosättningsort. När t.ex. ett ramavtal föreskriver rätten att av objektivt betingade skäl blockera betalningsinstrumentet bör betaljänstleverantören inte ha möjlighet att åberopa denna rätt endast på grund av att betaljänstanvändaren har bytt bosättningsort inom unionen.
- (65) Erfarenheten visar att det effektivaste systemet är att avgifterna delas mellan betalare och betalningsmottagare, eftersom detta underlättar direkthantering av betalningarna. Det bör därför fastställas bestämmelser om att de respektive betaljänstleverantörerna i normala fall bör ta ut avgifterna direkt av betalaren och betalningsmottagaren. De avgifter som tas ut kan också vara lika med noll, eftersom bestämmelserna i detta direktiv inte påverkar praxis enligt vilken betaljänstleverantören inte tar ut någon avgift från konsumenterna för kreditering av deras konton. Beroende på avtalsvillkoren kan en betaljänstleverantör på samma sätt ta ut en avgift för användning av betal-tjänsten endast av betalningsmottagaren (sälj företaget), vilket medför att betalaren inte åläggs någon avgift. Det är möjligt att betalningssystemet tar ut avgifter i form av en abonnemangsavgift. Bestämmelserna om överfört belopp eller avgifter får inga direkta följder för prissättningen mellan betaljänstleverantörer eller eventuella mellanhänder.
- (66) Olika nationell praxis för avgiftsuttag vid användning av ett visst betalningsinstrument (nedan kallat *tilläggsavgifter*) har lett till att unionens betalningsmarknad är ytterst heterogen. Detta har blivit en källa till förvirring för konsumenterna, särskilt när det gäller e-handel och i gränsöverskridande sammanhang. Sälj företag som är etablerade i medlemsstater där tilläggsavgifter är tillåtna erbjuder produkter och tjänster i medlemsstater där tilläggs-avgifter är förbjudna, och tar ut tilläggsavgifter av konsumenterna. Det finns också många exempel på sälj företag som tagit ut mycket högre tilläggsavgifter än den kostnad som de haft för användningen av ett visst betal-instrument. Ett starkt skäl till att se över användningen av tilläggsavgifter är att regler om förmedlingsavgifter eller för kortbaserade betalningar fastställs i förordning (EU) 2015/751. Förmedlingsavgifter utgör den största delen av sälj företagets avgifter för kort och kortbaserade betalningar. Tilläggsavgifter är den styrpraxis som sälj företag ibland använder för att kompensera för merkostnader i samband med kortbaserade betalningar. Förordning (EU) 2015/751 begränsar nivån för tilläggsavgifternas storlek. Begränsningen kommer att tillämpas innan det förbud som föreskrivs i det här direktivet införs. Medlemsstaterna bör därför överväga att förhindra att betalningsmotta-gare tar ut avgifter för användning av betalningsinstrument vars förmedlingsavgifter regleras i kapitel II i för-ordning (EU) 2015/751.

- (67) Även om betalningsinstitutens betydelse erkänns i detta direktiv utgör kreditinstituten fortfarande den främsta vägen för konsumenterna att erhålla betalningsinstrument. Om ett kortbaserat betalningsinstrument utges av en annan betaltjänstleverantör, oberoende av om det är ett kreditinstitut eller ett betalningsinstitut, än den som förvaltar kundens konto, kan det bidra till ökad konkurrens på marknaden och därmed till ett större urval och bättre erbjudanden för konsumenterna. Samtidigt som de flesta betalningar vid försäljningsstället i dag är kortbaserade kan den nuvarande graden av innovation på betalningsområdet leda till att nya betalningskanaler snabbt uppstår under de kommande åren. Det är därför lämpligt att kommissionen, vid sin översyn av detta direktiv, särskilt beaktar denna utveckling och huruvida tillämpningsområdet för bestämmelsen om bekräftelse av tillgängliga medel behöver revideras. Den betaltjänstleverantör som ger ut det kortbaserade betalningsinstrumentet, särskilt bankkort, skulle ha möjlighet att på ett bättre sätt hantera och begränsa utgivarens kreditrisk om bekräftelse erhöles från den kontoförvaltande betaltjänstleverantören av att medel finns tillgängliga på kundens konto. Samtidigt bör den bekräftelsen inte göra det möjligt för den kontoförvaltande betaltjänstleverantören att blockera medel på betalarens betalkonto.
- (68) Användandet av ett kort eller ett kortbaserat betalningsinstrument för en betalning kommer ofta att leda till att ett meddelande genereras i vilket medlens tillgänglighet bekräftas och två därav föranledda betalningstransaktioner. Den första transaktionen sker mellan utgivaren och sälj företagets kontoförvaltande betaltjänstleverantör, medan den andra, oftast en autogirering, sker mellan betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör och utgivaren. Båda transaktionerna bör behandlas på samma sätt som alla övriga likvärdiga transaktioner. Betaltjänstleverantörer som ger ut kortbaserade betalningsinstrument bör åtnjuta samma rättigheter och bör vara föremål för samma skyldigheter enligt detta direktiv, oavsett om de är betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör eller inte, framför allt när det gäller ansvarighet (t.ex. autentisering) och ansvar gentemot olika aktörer i betalningskedjan. Eftersom betaltjänstleverantörens begäran och bekräftelsen om medlens tillgänglighet kan framställas genom befintliga säkra kommunikationskanaler, tekniska förfaranden och infrastruktur för kommunikation mellan leverantörer av betalningsinitieringstjänster eller leverantörer av kontoinformationstjänster och kontoförvaltande betaltjänstleverantörer, samtidigt som nödvändiga säkerhetsåtgärder respekteras, bör inga ytterligare kostnader för betaltjänstleverantörer eller kortinnehavare förekomma. Dessutom bör den kontoförvaltande betaltjänstleverantören, oavsett om betalningstransaktionen äger rum i en internetmiljö (återförsäljares webbplats) eller i detaljhandelslokaler, vara skyldig att tillhandahålla den bekräftelse som utgivaren begär endast för kontoförvaltande betaltjänstleverantörens kon-ton som är elektroniskt tillgängliga för denna bekräftelse åtminstone genom internetbank. Med hänsyn till elektroniska pengars egenart bör det inte vara möjligt att tillämpa den mekanismen på betalningstransaktioner som initieras genom kortbaserade betalningsinstrument på vilka elektroniska pengar enligt definitionen i direktiv 2009/110/EG lagras.
- (69) Skyldigheten att hålla personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter säkra är av allra största vikt för att skydda betaltjänstanvändarens medel och begränsa risker med avseende på bedrägeri och icke auktoriserad tillgång till betalkontot. De villkor eller andra skyldigheter som betaltjänstleverantörerna ålägger betaltjänstanvändarna när det gäller att hålla personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter säkra bör inte vara formulerade så att de hindrar betaltjänstanvändarna från att utnyttja tjänster som tillhandahålls av andra betaltjänstleverantörer, inbegripet betalningsinitieringstjänster och kontoinformationstjänster. Sådana villkor bör inte heller innehålla några bestämmelser som på något sätt gör det svårare att använda betaltjänster från andra betaltjänstleverantörer som är auktoriserade eller registrerade enligt detta direktiv.
- (70) För att minska riskerna med och konsekvenserna av icke auktoriserade eller felaktigt genomförda betalningstransaktioner bör betaltjänstanvändaren så snart som möjligt informera betaltjänstleverantören om alla invändningar vad gäller påstått icke auktoriserade eller felaktigt genomförda betalningstransaktioner, under förutsättning att betaltjänstleverantören har uppfyllt sin informationskyldighet enligt detta direktiv. Om tidsfristen för att underrätta betaltjänstleverantören respekteras av betaltjänstanvändaren, bör denne ha möjlighet att föra talan inom de nationella preskriptionstiderna. Detta direktiv bör inte påverka andra tvister mellan betaltjänstanvändare och betaltjänstleverantörer.
- (71) I händelse av en icke auktoriserad betalningstransaktion bör betaltjänstleverantören omedelbart återbetala beloppet för den transaktionen till betalaren. Om det finns allvarig misstanke om att en icke auktoriserad transaktion är resultatet av betaltjänstanvändarens bedrägliga beteende och om den misstanken bygger på objektiva grunder som meddelats till den behöriga nationella myndigheten, bör betaltjänstleverantören ha möjlighet att, inom rimlig tid, genomföra en undersökning innan betalaren återbetalas. För att skydda betalaren från nackdelar bör valuteringsdagen för krediteringen av återbetalningen inte infalla senare än det datum då beloppet har debiterats. För att skapa incitament för betaltjänstanvändaren att utan onödigt dröjsmål underrätta sin betaltjänstleverantör om ett stulet eller förlorat betalningsinstrument och således minska risken för icke auktoriserade betalningstransaktioner, bör

användaren enbart vara ansvarig för ett mycket begränsat belopp, såvida inte denne har handlat bedrägligt eller visat grov värdslöshet. I detta sammanhang förefaller ett belopp på 50 EUR vara lämpligt för att garantera ett harmoniserat och starkt skydd för användare inom unionen. Inget ansvar bör föreligga om betalaren inte kunnat känna till förlusten, stölden eller missbruket av betalningsinstrumentet. Så snart som en användare har underrättat en betaltjänstleverantör om att vederbörandes betalningsinstrument har kommit i orätta händer, bör betaltjänst-användaren inte vara skyldig att stå för några ytterligare förluster till följd av icke auktoriserad användning av instrumentet. Detta direktiv bör inte påverka betaltjänstleverantörers ansvar för sina egna produkters tekniska säkerhet.

- (72) För att kunna bedöma eventuell värdslöshet eller grov värdslöshet från betaltjänstanvändarens sida, bör alla omständigheter beaktas. Bevis för och omfattningen av den påstådda värdslösheten bör generellt prövas enligt nationell rätt. Medan begreppet värdslöshet inbegriper ett åsidosättande av en aktsamhetsplikt, bör grov värdslöshet emellertid betyda mer än ren värdslöshet och omfatta ett uppträdande som uppvisar en betydande grad av oaktsamhet; till exempel att förvara de behörighetsuppgifter som används för auktorisering av en betalningstransaktion intill betalningsinstrumentet, i ett format som är öppet och lätt att upptäcka för tredje man. Som o giltiga bör sådana avtalsbestämmelser och avtalsvillkor betraktas som för tillhandahållandet och användningen av ett betalningsinstrument innebär att bevisbördan ökar för konsumenten eller minskar för utgivaren. I vissa situationer, särskilt när betalningsinstrumentet saknas på försäljningsstället, exempelvis vid onlinebetalningar, förefaller det lämpligt att kräva att betaltjänstleverantören bevisar påstådd värdslöshet, eftersom betalarens möjligheter att göra detta är mycket små i sådana fall.
- (73) Bestämmelser bör införas om fördelning av förluster till följd av icke auktoriserade betalningstransaktioner. Olika bestämmelser kan gälla för betaltjänstanvändare som inte är konsumenter, eftersom sådana användare normalt har bättre förutsättningar att bedöma bedrägeririsken och vidta motåtgärder. För att säkerställa ett starkt konsumentskydd bör betalarna alltid ha rätt att rikta sitt återbetalningskrav till sin kontoförvaltande betaltjänstleverantör även om en leverantör av betalningsinitieringstjänster deltar i betalningstransaktionen. Detta påverkar inte ansvarsfördelningen mellan betaltjänstleverantörerna.
- (74) När det gäller betalningsinitieringstjänster bör betaltjänstanvändarnas och de deltagande betaltjänstleverantörernas rättigheter och skyldigheter vara lämpliga för den tjänst som tillhandahålls. Närmare bestämt bör ansvarsfördelningen mellan den betaltjänstleverantör som förvaltar kontot och den leverantör av betalningsinitieringstjänster som deltar i transaktionen innebära att varje part tar ansvar för den del av transaktionen som de kontrollerar.
- (75) Detta direktiv syftar till att öka konsumentskyddet vid kortbaserade betalningstransaktioner där det exakta transaktionsbeloppet inte är känt vid tidpunkten när betalaren ger sitt medgivande till genomförandet av betalningstransaktionen, till exempel vid obemannade bensinstationer, i biluthyringsavtal eller vid hotellbokningar. Betalarens betaltjänstleverantör bör endast kunna spärra medel på betalarens betalkonto om betalaren har gett sitt medgivande till det exakta belopp som ska spärras och dessa medel bör frigöras utan onödigt dröjsmål efter mottagandet av uppgifterna om det exakta beloppet för betalningstransaktionen och allra senast omedelbart efter mottagandet av betalningsordern.
- (76) Sepa-projektet syftar till att vidareutveckla gemensamma unionsomfattande betaltjänster för att ersätta nuvarande nationella tjänster när det gäller betalningar som är denominerade i euro. I syfte att säkerställa en fullständig övergång till unionsomfattande betalningar och autogireringar fastställs i förordning (EU) nr 260/2012 tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro. När det gäller autogireringar förutses i den förordningen att betalaren ger sitt samtycke till både betalningsmottagaren och betalarens betaltjänstleverantör (direkt eller indirekt via betalningsmottagaren) och att medgivandena, tillsammans med senare ändringar eller annulleringar, sparas av betalningsmottagaren eller av en tredje part för betalningsmottagarens räkning. Det nuvarande och, än så länge, enda alleuropeiska autogirosystemet för konsumentbetalningar i euro som utvecklats av Europeiska betalningsrådet är baserat på principen att medgivandet om att genomföra en autogirering ges av betalaren till betalningsmottagaren och sparas av betalningsmottagaren, tillsammans med senare ändringar eller annulleringar. Medgivandet kan också lagras av en tredje part för betalningsmottagarens räkning. För att säkerställa ett brett stöd bland allmänheten för Sepa och för att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå inom Sepa ger det befintliga alleuropeiska autogirosystemet ovillkorlig rätt till återbetalning för auktoriserade betalningar. Som en återspegling av denna verklighet syftar detta direktiv till att fastställa en ovillkorlig rätt till återbetalning, som ett allmänt krav för alla eurodenominerade autogireringstransaktioner i unionen.

Parallellt med Sepa finns dock fortfarande äldre autogirosystem för icke eurodenominerade transaktioner i medlemsstater som inte har euron som valuta. Dessa system har visat sig vara effektiva och säkerställer samma höga nivå av skydd för betalaren genom andra skyddsmedel, som inte alltid utgår från en oivillkorlig rätt till återbetalning. I detta fall bör betalaren skyddas genom den allmänna regeln om en återbetalning när den genomförda betalningstransaktionen överstiger det belopp som rimligen kunde ha förväntats. Dessutom bör det vara möjligt för medlemsstaterna att fastställa regler om återbetalningsrättigheter som är mer fördelaktiga för betalaren. Det finns en genuin efterfrågan på specifika eurodenominerade autogiroprodukter inom Sepa, vilket framgår av att vissa äldre betalningssystem i euro finns kvar i några medlemsstater. Det skulle vara rimligt att tillåta att betalaren och dennes betaltjänstleverantör i ett ramavtal enas om att betalaren inte har rätt till återbetalning, i situationer där betalaren är skyddad antingen eftersom betalaren direkt till sin betaltjänstleverantör givit sitt godkännande till att en transaktion genomförs, inbegripet när den senare handlar för betalningsmottagarens räkning eller eftersom, i förekommande fall, betaltjänstleverantören eller betalningsmottagaren på överenskommet sätt lämnat betalaren information om den framtida betalningstransaktionen eller gjort informationen tillgänglig för denne minst fyra veckor före sista betalningsdagen. I varje fall bör betalaren alltid vara skyddad genom den allmänna återbetalningsregeln i händelse av icke auktoriserade eller felaktigt genomförda betalningstransaktioner.

- (77) För att kunna planera sin ekonomi och fullgöra sina betalningsförpliktelser i tid måste konsumenter och företag vara säkra på hur lång tid det tar att genomföra en betalningsorder. Detta direktiv bör därför fastställa när rättigheter och skyldigheter börjar gälla, dvs. då betaltjänstleverantören tar emot betalningsordern, inbegripet den tidpunkt då betaltjänstleverantören hade möjlighet att ta emot den genom de kommunikationsmedel om vilka överenskommelse träffats i betaltjänstavtalet, oaktat eventuellt tidigare deltagande i det förfarande som leder fram till upprättandet och överföringen av betalningsordern, exempelvis säkerhets- och täckningskontroller, information om användningen av det personliga identifieringsnumret eller utfärdande av ett betalningslöfte. Vidare bör mottagande av en betalningsorder inträffa när betalarens betaltjänstleverantör tar emot den betalningsorder som ska debiteras betalarens konto. Ingen relevans i detta avseende bör den dag eller tidpunkt ha då en betalningsmottagare till sin betaltjänstleverantör överför betalningsorder för inkassering av exempelvis kortbetalning eller autogireringar eller då betalningsmottagaren beviljas en forskottsfinansiering av de aktuella beloppen av sin betaltjänstleverantör (genom en kredit kopplad till sitt konto). Användarna bör kunna lita på att en betalningsorder genomförs korrekt och fullständigt, om inte betaltjänstleverantören har avtalad eller laga grund för vägran. Om betaltjänstleverantören avvisar en betalningsorder, bör betaltjänstanvändaren snarast möjligt underrättas om detta och om orsaken till avvisandet, om inte annat följer av unionsrätten och nationell rätt. Om ramavtalet innefattar villkor som innebär att betaltjänstleverantören får ta ut en avgift för avvisande bör den avgiften vara objektivt motiverad och bör hållas så låg som möjligt.
- (78) Med tanke på hur snabbt moderna helautomatiserade betalningssystem hanterar betalningstransaktioner, vilket gör att betalningsorder inte kan återkallas efter en viss tidpunkt utan höga kostnader för manuella insatser, är det nödvändigt att ange en klar tidsgräns för återkallelse av betalningen. Alltefter typen av betaltjänst och betalningsorder bör det dock vara möjligt att variera tidpunkten för betalning genom ett avtal mellan parterna. Återkallelse bör i detta sammanhang endast vara tillämplig på förhållandet mellan betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören och påverkar således inte det faktum att betalningstransaktioner i betalningssystem är oåterkalleliga och definitiva.
- (79) Sådan oåterkallelighet bör inte påverka en betaltjänstleverantörs rättigheter eller skyldigheter enligt lagarna i vissa medlemsstater att på grundval av betalarens ramavtal eller nationella lagar och andra författningar eller riktlinjer återbetala den genomförda betalningstransaktionens belopp till betalaren vid tvist mellan betalaren och betalningsmottagaren. En sådan återbetalning bör betraktas som en ny betalningsorder. Utom i dessa fall bör rättsliga tvister som uppstår inom det förhållande som ligger bakom betalningsordern avgöras endast mellan betalaren och betalningsmottagaren.
- (80) Att hela det belopp som betalaren överför krediteras betalningsmottagarens konto är av avgörande betydelse för en helt integrerad direkthantering av betalningar, och för rättssäkerheten vad gäller underliggande inbördes skyldigheter mellan betaltjänstanvändare. Det bör därför inte vara möjligt för någon av de mellanhänder som deltar i genomförandet av betalningstransaktioner att göra avdrag från det överförda beloppet. Det bör dock vara möjligt för betalningsmottagaren att ingå ett avtal med sin betaltjänstleverantör som ger den senare möjlighet att dra av sina egna avgifter. För att betalningsmottagaren ska kunna kontrollera att det utestående beloppet betalas korrekt, bör det emellertid i den efterföljande informationen om betalningstransaktionen lämnas uppgift inte bara om hela det överförda beloppet, utan även om storleken på eventuella avgifter som har dragits av.

- (81) Betalningsinstrument för låga belopp bör vara ett billigt alternativ som är lätt att använda för varor och tjänster till låga priser och bör inte överbelastas med överdrivna krav. De tillhörande informationskraven och genomförandereglererna bör därför begränsas till väsentlig information, men även beakta de tekniska möjligheter som på goda grunder kan förväntas av instrument som är avsedda för betalning av låga belopp. Trots de mindre omfattande bestämmelserna bör betaltjänstanvändarna ha ett adekvat skydd med tanke på de begränsade riskerna med dessa betalningsinstrument, särskilt vad gäller förskottsbetalade betalningsinstrument.
- (82) För effektivare betalningar inom unionen bör en maximal tid på en dag tillämpas för alla betalningsorder som initieras av betalaren i euro eller valutan i en medlemsstat som inte har euron som valuta, inbegripet betalningar och penningöverföringar. För alla övriga betalningar, exempelvis betalningar som initierats av eller via en betalningsmottagare, däribland autogireringar och kortbetalningar, bör samma genomförandetid på en dag tillämpas om det inte föreligger ett uttryckligt avtal mellan betaltjänstleverantören och betalaren om längre genomförandetid. Det bör vara möjligt att förlänga ovannämnda tider med ytterligare en bankdag om betalningsordern görs på papper, för att göra det möjligt att fortsätta att tillhandahålla betaltjänster till kunder som endast är vana vid pappersdokument. Om autogireringssystem används, bör betalningsmottagarens betaltjänstleverantör överföra inkasseringens ordern inom de tidsgränser som har överenskommit mellan denne och betalningsmottagaren, så att betalning sker på överenskommen dag. Med tanke på att infrastrukturerna för betalningar ofta är mycket effektiva, bör medlemsstaterna dock, för att förhindra att de nuvarande servicenivåerna försämrats, när så är lämpligt få behålla eller fastställa bestämmelser om kortare genomförandetider än en bankdag.
- (83) Bestämmelserna om betalning av beloppet i dess helhet och om genomförandetid bör ses som god praxis när någon av betaltjänstleverantörerna inte är etablerad inom unionen.
- (84) För att stärka konsumenternas förtroende för en harmoniserad betalningsmarknad är det viktigt att betaltjänstanvändarna känner till de faktiska kostnaderna och avgifterna för betaltjänster, så att de kan göra sitt val. I linje med detta bör otydligt redovisade prissättningsmetoder vara förbjudna, eftersom det är allmänt erkänt att sådana metoder gör det ytterst svårt för användarna att fastställa det faktiska priset för en betaltjänst. I synnerhet bör användning av valutadagar som missgynnar användarna inte tillåtas.
- (85) För att betalningssystemet ska fungera friktionsfritt och effektivt måste användaren kunna lita på att betaltjänstleverantören genomför betalningstransaktionen korrekt och inom avtalad tid. Betaltjänstleverantören har i regel förutsättningar att bedöma betalningstransaktionens risker. Det är betaltjänstleverantören som tillhandahåller betalningssystemet, vidtar åtgärder för att återkalla felaktigt placerade medel och i de flesta fall beslutar om vilka mellanhänder som ska bidra till att genomföra betalningstransaktionen. Mot denna bakgrund är det, utom under onormala och oförutsägbara förhållanden, lämpligt att betaltjänstleverantören åläggs att genomföra en betalningstransaktion som denne har tagit emot från användaren, utom när det gäller handlingar och försummelser som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, som är utvald endast av betalningsmottagaren, begär. För att betalaren inte ska vara skyddslös i fall av osannolika omständigheter där det inte är klart att betalningsbeloppet vederbörligen mottogs av betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, bör emellertid den motsvarande bevisbördan ligga på betalarens betaltjänstleverantör. Som regel kan det förväntas att det förmedlande institut, vanligtvis ett "neutralt" organ såsom en centralbank eller en clearingorganisation, som överför betalningsbeloppet från den sändande till den mottagande betaltjänstleverantören, kommer att lagra kontouppgifterna och kommer att kunna tillhandahålla dessa vid behov. När betalningsbeloppet har krediterats den mottagande betaltjänstleverantörens konto, bör betalningsmottagaren omedelbart ha en fordran på sin betaltjänstleverantör för kreditering på sitt konto.
- (86) Betalarens betaltjänstleverantör, närmare bestämt kontoförvaltande betaltjänstleverantör eller, i förekommande fall, leverantör av betalningsinitieringstjänster, bör ha ansvar för att betalningar utförs korrekt, särskilt vad gäller betalning av betalningstransaktionens hela belopp och tiden för utförandet, samt fullt ansvar om andra parter i betalningskedjan fram till betalningsmottagarens konto inte agerar på rätt sätt. Om hela beloppet inte krediteras eller krediteras för sent till betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, följer av detta ansvar att betalarens betaltjänstleverantör bör korrigera betalningstransaktionen eller utan onödigt dröjsmål återbetala den berörda delen av transaktionsbeloppet till betalaren, utan att detta påverkar eventuella andra anspråk som kan resas enligt nationell rätt. Till följd av betaltjänstleverantörens ansvar bör varken betalaren eller betalningsmottagaren behöva bära eventuella kostnader i samband med en felaktig betalning. I händelse av icke genomförda, bristfälliga eller sent gjorda betalningstransaktioner bör medlemsstaterna se till att valuteringsdagen för de korrigerande betalningar som görs av betaltjänstleverantören alltid är densamma som valuteringsdagen för en korrekt genomförd transaktion.

- (87) Detta direktiv bör endast gälla skyldigheter och ansvar enligt avtalet mellan betaljänstanvändaren och dennes betaljänstleverantör. För att betalningar och andra betal tjänster ska fungera på rätt sätt fordras emellertid att betaljänstleverantörerna och deras mellanhänder, exempelvis insamlare, har avtalat om sina ömsesidiga rättigheter och skyldigheter. Ansvarsfrågor utgör en väsentlig del av dessa enhetliga avtal. För att tillförlitligheten hos betal tjänstleverantörer och mellanhänder som deltar i betalningstransaktionen ska säkerställas, är det av rättssäkerhets skäl nödvändigt att fastställa att icke ansvariga betal tjänstleverantörer ska kompenseras för uppkomna förluster eller belopp som utbetalats enligt bestämmelserna om ansvar i detta direktiv. Ytterligare rättigheter och detaljer om omfattningen av regress och hur anspråk på den betal tjänstleverantör eller mellanhand som orsakat en felaktig betalningstransaktion ska hanteras bör vara föremål för ett avtal.
- (88) Det bör vara möjligt för betal tjänstleverantören att entydigt ange vilken information som krävs för att genomföra betalningsordern korrekt. För att undvika uppsplittring och inte äventyra inrättandet av integrerade betalnings system inom unionen bör medlemsstaterna dock inte kunna kräva att en särskild identifikationskod används för betalningstransaktioner. Det bör emellertid inte hindra medlemsstaterna från att kräva att betalarens betal tjänst leverantör iakttar tillbörlig försiktighet och, när det är tekniskt möjligt och inte kräver manuellt ingripande, kontrollerar att den unika identifikationskoden stämmer och, om så inte är fallet, vägrar att genomföra betalnings ordern och informerar betalaren om detta. Betal tjänstleverantörens ansvar bör begränsas till att varje betalnings transaktion ska genomföras korrekt i enlighet med betal tjänstanvändarens betalningsorder. Om de medel som en betalningstransaktion avser hamnar hos fel mottagare på grund av att betalaren har lämnat en felaktig unik identifikationskod bör varken betalarens eller betalningsmottagarens betal tjänstleverantörer vara ansvarig, men de bör samarbeta genom att vidta rimliga åtgärder för att återvinna medlen, även genom att lämna relevant information.
- (89) Vid betal tjänstleverantörernas tillhandahållande av betal tjänster kan behandling av personuppgifter förekomma. Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG⁽¹⁾ och de nationella regler varigenom direktiv 95/46/EG och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001⁽²⁾ införlivas är tillämpliga på behandling av person uppgifter med avseende på detta direktiv. Särskilt när personuppgifter behandlas med avseende på det här direktivet bör det exakta syftet anges, relevant rättslig grund åberopas, relevanta säkerhetskrav i direktiv 95/46/EG följas och principerna om nödvändighet, proportionalitet, ändamålsbegränsning och proportionerlig lagringstid för uppgifter tillämpas. Dessutom bör inbyggt uppgiftsskydd och dataskydd som standard ingå i alla databehandlings system som utvecklas och används inom ramen för detta direktiv.
- (90) Detta direktiv är förenligt med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, däribland rätten till ett privatliv och familjeliv, rätten till skydd av personuppgifter, näringsfrihet, rätten till ett effektivt rättsmedel och rätten att inte bli dömd eller straffad två gånger för samma brott. Direktivet måste genomföras i enlighet med dessa rättigheter och principer.
- (91) Betal tjänstleverantörerna är ansvariga för säkerhetsåtgärder. Dessa åtgärder måste stå i proportion till de berörda säkerhetsriskerna. Betal tjänstleverantörer bör inrätta en ram för att minska riskerna och upprätthålla effektiva incidenthanteringsförfaranden. Ett system för regelbunden rapportering bör inrättas för att säkerställa att betal tjänstleverantörerna regelbundet förser de behöriga myndigheterna med en uppdaterad bedömning av deras säkerhetsrisker och om de åtgärder som de har vidtagit som svar på dessa risker. För att minimera skador för användarna, andra betal tjänstleverantörer eller betalningssystem, exempelvis allvarliga störningar i betalningssystemet, är det viktigt att betal tjänstleverantörerna är skyldiga att rapportera allvarliga säkerhetsincidenter utan onödigt dröjsmål till de behöriga myndigheterna. En samordnande roll bör fastställas för EBA.
- (92) Skyldigheten att rapportera säkerhetsincidenter bör inte påverka andra skyldigheter att rapportera incidenter som fastställs i andra unionsrättsakter, och kraven i detta direktiv bör anpassas och stå i proportion till de rapporterings skyldigheter som föreskrivs i annan unionsrätt.

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EUT L 281, 23.11.1995, s. 31).

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).

- (93) Det är nödvändigt att fastställa en tydlig rättslig ram med villkor för när leverantörer av betalningsinitieringstjänster och leverantörer av kontoinformationstjänster ska kunna tillhandahålla sina tjänster med kontoinnehavarens medgivande utan att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören kräver att de ska använda en särskild affärsmodell, baserad på direkt eller indirekt tillräde, för tillhandahållandet av denna typ av tjänster. Leverantörerna av betalningsinitieringstjänster och leverantörerna av kontoinformationstjänster, å ena sidan, och den kontoförvaltande betaltjänstleverantören, å andra sidan, bör iakta nödvändiga dataskydds- och säkerhetskrav som fastställs eller som avses i detta direktiv eller som ingår i tekniska standarder för tillsyn. Dessa tekniska standarder för tillsyn bör vara förenliga med de olika tekniska lösningar som är tillgängliga. För att säkerställa säker kommunikation mellan de relevanta aktörerna inom ramen för dessa tjänster bör EBA också specificera kraven för de gemensamma och öppna kommunikationsstandarder som ska genomföras av alla kontoförvaltande betaltjänstleverantörer och som möjliggör tillhandahållandet av betaltjänster online. Detta innebär att dessa öppna standarder bör säkerställa driftskompatibilitet mellan olika tekniska kommunikationslösningar. Dessa gemensamma och öppna standarder bör också säkerställa att de kontoförvaltande betaltjänstleverantörerna är medvetna om att de kontaktas av leverantören av betalningsinitieringstjänster eller leverantören av kontoinformationstjänster och inte av kunden själv. Dessa standarder bör också säkerställa att leverantörer av betalningsinitieringstjänster och leverantörer av kontoinformationstjänster kommunicerar med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och de berörda kunderna på ett säkert sätt. Vid utarbetandet av dessa krav bör EBA ägna särskild uppmärksamhet åt det faktum att de standarder som ska tillämpas ska möjliggöra användning av alla vanliga typer av enheter (så som datorer, tableter och mobiltelefoner) för genomförande av olika betaltjänster.
- (94) Vid utarbetandet av tekniska standarder för tillsyn för autentisering och kommunikation bör EBA systematiskt bedöma och beakta integritetsdimensionen för att identifiera de risker som är förknippade med vart och ett av de tillgängliga tekniska alternativen och de åtgärder som skulle kunna vidtas för att minimera hot mot dataskydd.
- (95) Säkerhet vid elektroniska betalningar är grundläggande för att säkerställa skydd för användarna och utveckling av en sund miljö för e-handel. Alla betaltjänster som tillhandahålls elektroniskt bör genomföras på ett säkert sätt med hjälp av teknik som kan garantera säker autentisering av användaren och i största möjliga mån minska risken för bedrägeri. Det verkar inte finnas något behov av att garantera samma skydd för betalningstransaktioner som initieras och genomförs på andra sätt än via elektroniska plattformar eller elektronisk utrustning, så som pappersbaserade betalningstransaktioner samt postorder eller beställningar per telefon. En stabil ökning av internet- och mobilbetalningar bör åtföljas av en generell förstärkning av säkerhetsåtgärder. Betaltjänster som tillhandahålls via internet eller på andra sätt på distans, vilkas funktion inte beror på var den enhet som används för att initiera betalningstransaktionen eller det betalningsinstrument som används är fysiskt belägen eller beläget, bör därför omfatta autentisering av transaktioner genom dynamiska koder, så att användarna alltid känner till beloppet och betalningsmottagaren för den transaktion som de auktoriserar.
- (96) Säkerhetsåtgärderna bör vara förenliga med den risknivå som betaltjänsten medför. För att möjliggöra utvecklingen av användarvänliga och tillgängliga betalningsmedel för lågriskbetalningar, såsom låga belopp som kontaktfria betalningar vid försäljningsställe oavsett om de görs från mobiltelefon eller inte, bör undantagen från tillämpningen av säkerhetskrav specificeras i tekniska standarder för tillsyn. För att begränsa riskerna för nätfske och andra bedrägerier krävs det säker användning av personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter. I det sammanhanget bör användarna kunna förlita sig på antagandet av åtgärder som skyddar konfidentialiteten och integriteten när det gäller deras personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter. Dessa åtgärder omfattar vanligtvis krypteringssystem som bygger på betalarens personliga anordningar, inbegripet kortläsare eller mobiltelefoner, eller som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören tillhandahåller betalaren via en annan kanal, till exempel sms eller e-post. Åtgärderna, som vanligen omfattar krypteringssystem och som kan resultera i autentiseringskoder, såsom engångslösenord, kan öka betalningstransaktionernas säkerhet. Betaltjänstanvändares användning av sådana autentiseringskoder bör anses vara förenlig med deras skyldigheter när det gäller betalningsinstrument och personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter även när leverantörer av betalningsinitieringstjänster eller leverantörer av kontoinformationstjänster deltar.
- (97) Medlemsstaterna bör avgöra om de behöriga myndigheter som utses för att auktorisera betalningsinstitut också kan vara behöriga myndigheter i samband med förfaranden för alternativ tvistlösning.
- (98) Medlemsstaterna bör, utan att det påverkar kundernas rätt att väcka talan inför domstol, se till att det vid tvister mellan betaltjänstleverantörer och betaltjänstanvändare om de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv finns lättillgänglig, lämplig, oberoende, opartisk, öppen och effektiv alternativ tvistlösning. Genom

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008⁽¹⁾ fastställs att det skydd som tillförsäkras konsumenten enligt tvingande lagregler i det land där denne har sin hemvist inte får undergrävas genom avtalsbestämmelser om tillämplig lag för avtalet. För att ett effektivt och ändamålsenligt tvistlösningsförfarande ska kunna inrättas bör medlemsstaterna se till att betaltjänstleverantörerna inför ett effektivt klagomålsförfarande som betaltjänstanvändarna kan följa innan tvisten hänskjuts för lösning genom alternativ tvistlösning. Klagomålsförfarandet bör ha korta och tydligt angivna tidsfrister för betaltjänstleverantörens besvarande av klagomål. Medlemsstaterna bör säkerställa att alternativa tvistlösningsorgan har tillräcklig kapacitet för att på ett lämpligt och effektivt sätt delta i ett sådant gränsoverskridande samarbete med avseende på tvister som rör rättigheter och skyldigheter enligt detta direktiv.

- (99) Det är nödvändigt att se till att de bestämmelser i nationell lag som antas enligt detta direktiv genomförs effektivt. Därför bör lämpliga förfaranden inrättas så att klagomål kan resas mot betaltjänstleverantörer som inte iakttar bestämmelserna och så att det kan säkerställas att lämpliga, effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner vid behov kan påföras. För att säkerställa en effektiv efterlevnad av detta direktiv bör medlemsstaterna utse behöriga myndigheter som uppfyller villkoren som föreskrivs i förordning (EU) nr 1093/2010 och är självständiga i förhållande till betaltjänstleverantörerna. Av insynsskäl bör medlemsstaterna informera kommissionen om vilka myndigheter de har utsett, med en tydlig beskrivning av deras ansvarsuppgifter enligt detta direktiv.
- (100) Medlemsstaterna bör även, utan att det påverkar rätten att väcka talan inför domstol för att säkerställa att detta direktiv uppfylls, se till att behöriga myndigheter ges de befogenheter som krävs, däribland befogenheten att påföra sanktioner, om en betaltjänstleverantör inte följer de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv, i synnerhet om det föreligger risk för att återfall i brottslighet eller andra farhågor som rör kollektiva konsumentintressen.
- (101) Det är viktigt att konsumenterna får klar och lättbegriplig information om sina rättigheter och skyldigheter enligt detta direktiv. Kommissionen bör därför framställa en broschyr om dessa rättigheter och skyldigheter.
- (102) Detta direktiv påverkar inte bestämmelser i nationell rätt om ansvar för felaktiga formuleringar i eller brister i överföring av meddelanden.
- (103) Det här direktivet bör inte påverka bestämmelserna om mervärdesskattebehandling av betaltjänster i rådets direktiv 2006/112/EG⁽²⁾.
- (104) När det i detta direktiv hänvisas till belopp i euro bör dessa belopp anses vara motvärdet uttryckt i nationell valuta i enlighet med vad som fastställs av varje medlemsstat som inte har euron som valuta.
- (105) Med hänsyn till rättssäkerheten bör övergångsbestämmelser införas, så att personer under en fastställd tid kan fortsätta att bedriva en sådan verksamhet som betalningsinstitut i den berörda medlemsstaten som de inlett i enlighet med gällande nationell rätt redan innan direktiv 2007/64/EG trädde i kraft.
- (106) Befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt bör delegeras till kommissionen med avseende på en anpassning av hänvisningen i rekommendation 2003/361/EG, om rekommendationen ändras och uppdateras, av den genomsnittsvolymen på betalningstransaktioner som betaltjänstleverantörer genomför och som används som en tröskel för de medlemstater som utnyttjar möjligheten att göra undantag från (delar) av kraven på auktorisation för mindre betalningsinstitut för att ta hänsyn till inflationen. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) (EUT L 177, 4.7.2008, s. 6).

⁽²⁾ Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 11.12.2006, s. 1).

- (107) För att säkerställa en enhetlig tillämpning av detta direktiv bör kommissionen kunna förlita sig på EBA:s sakkunskap och stöd, och EBA bör få uppgiften att utarbeta riktlinjer och utforma förslag till tekniska standarder för tillsyn för betaltjänsters säkerhetsaspekter, särskilt när det gäller stark kundautentisering, och för medlemsstaternas samarbete kring tillhandahållande av tjänster och inrättande av auktoriserade betalningsinstitut i andra medlemsstater. Kommissionen bör ges befogenhet att anta detta förslag till tekniska standarder för tillsyn. Dessa särskilda uppgifter är helt förenliga med EBA:s funktion och ansvar i enlighet med förordning (EU) nr 1093/2010.
- (108) Vid utarbetande av riktlinjer, förslag till tekniska standarder för tillsyn och förslag till tekniska standarder för genomförande enligt detta direktiv, och i enlighet med förordning (EU) nr 1093/2010, bör EBA se till att samråda med alla relevanta intressenter, även de på marknaden för betaltjänster, så att alla berörda intressen återspeglas. För att få en korrekt avvägning mellan synpunkterna bör EBA vid behov göra särskilda ansträngningar för att få in synpunkter från andra berörda aktörer än banker.
- (109) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen en ytterligare integrering av en inre marknad för betaltjänster, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, eftersom det krävs en harmonisering av ett stort antal skilda regler i de olika medlemsstaternas rättssystem, utan snarare, på grund av dess omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (110) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen av den 28 september 2011 från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument ⁽¹⁾ har medlemsstaterna åtagit sig att i berättigade fall låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella införlivandeinstrumenten. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är motiverat.
- (111) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001 och avgav ett yttrande den 5 december 2013 ⁽²⁾.
- (112) Direktiv 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 bör därför ändras i enlighet med detta.
- (113) Mot bakgrund av antalet ändringar som måste göras i direktiv 2007/64/EG är det lämpligt att direktivet upphävs och ersätts.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

SYFTE, TILLÄMPNINGSGRÄNS OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte

1. I detta direktiv fastställs hur medlemsstaterna ska skilja mellan följande kategorier av betaltjänstleverantörer:

⁽¹⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

⁽²⁾ EUT C 38, 8.2.2014, s. 14.

- a) Kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013⁽¹⁾, inbegripet filialer till dessa enligt definitionen i artikel 4.1.17 i den förordningen, när dessa filialer är belägna inom unionen, antingen huvudkontoret för de filialerna är belägna inom unionen eller, i enlighet med artikel 47 i direktiv 2013/36/EU och med nationell rätt, utanför unionen.
 - b) Institut för elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv 2009/110/EG, inbegripet, i enlighet med artikel 8 i det direktivet och med nationell rätt, filialer till dessa när dessa filialer är belägna inom unionen och deras huvudkontor är belägna utanför unionen, i den mån de betaltjänster som tillhandahålls av dessa filialer är knutna till utgivning av elektroniska pengar.
 - c) Postgiroinstitut som enligt nationell rätt har rätt att tillhandahålla betaltjänster.
 - d) Betalningsinstitut.
 - e) ECB och nationella centralbanker, när de inte agerar i egenskap av monetär myndighet eller andra offentliga myndigheter.
 - f) Medlemsstaterna eller deras regionala eller lokala myndigheter, när de inte agerar i egenskap av offentliga myndigheter.
2. I detta direktiv fastställs även bestämmelser om
- a) klara villkor och informationskrav för betaltjänster, och
 - b) betaltjänstanvändares och betaltjänstleverantörers respektive rättigheter och skyldigheter vid tillhandahållande av betaltjänster som regelbunden sysselsättning eller affärsverksamhet.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv är tillämpligt på betaltjänster som tillhandahålls inom unionen.
2. Avdelningarna III och IV är tillämpliga på betalningstransaktioner i en medlemsstats valuta om såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, eller den enda betaltjänstleverantören i en betalningstransaktion, är etablerad(e) i unionen.
3. Avdelning III, med undantag för artiklarna 45.1 b, 52.2 e och 56 a och avdelning IV, med undantag för artiklarna 81–86, med avseende på de delar av betalningstransaktionen som genomförs i unionen är tillämpliga på betalningstransaktioner i en valuta som inte är valuta i en medlemsstat om såväl betalarens som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, eller den enda betaltjänstleverantören i en betalningstransaktion, är etablerad(e) inom unionen.
4. Avdelning III, med undantag för artiklarna 45.1 b, 52.2 e, 52.5 g, och 56 a och avdelning IV, med undantag för artiklarna 62.2, 62.4, 76, 77, 81, 83.1, 89 och 92, med avseende på de delar av betalningstransaktionen som genomförs i unionen är tillämpliga på betalningstransaktioner i alla valutor om endast en av betaltjänstleverantörerna är etablerad i unionen.
5. Medlemsstaterna får undanta de institut som avses i artikel 2.5.4–2.5.23 i direktiv 2013/36/EU från tillämpningen av alla eller vissa bestämmelser i det här direktivet.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

Artikel 3

Undantag

Detta direktiv är inte tillämpligt på följande:

- a) Betalningstransaktioner direkt från betalaren till betalningsmottagaren vilka uteslutande verkställs kontant utan medverkan av mellanhand.
- b) Betalningstransaktioner från betalaren till betalningsmottagaren genom en handelsagent som genom ett avtal auktoriserats att förhandla om eller slutföra försäljning eller köp av varor eller tjänster på endast betalarens eller endast betalningsmottagarens vägnar.
- c) Yrkesmässig fysisk transport av sedlar och mynt, inbegripet insamling, hantering och leverans av dessa.
- d) Betalningstransaktioner som består av ej yrkesmässig insamling och leverans av kontanter inom ramen för ideell verksamhet eller välgörenhet.
- e) Tjänster som innebär att betalningsmottagaren förser betalaren med kontanter som en del av en betalningstransaktion efter uttrycklig begäran av betaltjänstanvändaren omedelbart före genomförandet av betalningstransaktionen avseende betalning för inköp av varor eller tjänster.
- f) Valutavväxling genom utbyte av kontanter, om medlen inte innehas på ett betalkonto.
- g) Betalningstransaktioner baserade på följande handlingar, dragna på betaltjänstleverantören för att ställa medel till betalningsmottagarens förfogande:
 - i) Papperscheckar som regleras av Genèvekonventionen av den 19 mars 1931 om gemensam checklag.
 - ii) Papperscheckar som liknar dem som avses i led i och som regleras av lagstiftningen i de medlemsstater som inte är parter i Genèvekonventionen av den 19 mars 1931 om enhetlig checklag.
 - iii) Dragna pappersväxlar enligt Genèvekonventionen av den 7 juni 1930 om enhetlig lagstiftning för växlar och skuldebrev.
 - iv) Dragna pappersväxlar som liknar dem som avses i led iii och som regleras av lagstiftningen i de medlemsstater som inte är parter i Genèvekonventionen av den 7 juni 1930 om enhetlig lagstiftning för växlar och skuldebrev.
 - v) Pappersbaserade kuponger.
 - vi) Pappersbaserade resecheckar.
 - vii) Pappersbaserade postanvisningar enligt Världspostunionens definition.
- h) Betalningstransaktioner som genomförs inom ett system för avveckling av betalningar eller värdepapper mellan avvecklingsagenter, centrala motparter, clearingorganisationer och/eller centralbanker och andra deltagare i systemet, samt betaltjänstleverantörer, utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 35.

- i) Betalningstransaktioner som avser förvaltning av värdepapper, inbegripet utdelningar, inkomst eller annan fördelning, eller inlösen eller försäljning, vilka genomförs av de personer som avses i led h eller av värdepappersföretag, kreditinstitut, fondbolag eller kapitalförvaltningsbolag som tillhandahåller investeringstjänster samt andra enheter som har tillstånd att förvara finansiella instrument.
- j) Tjänster som tillhandahålls av leverantörer av tekniska tjänster som stöder tillhandahållandet av betaltjänster, utan att de vid någon tidpunkt kommer i besittning av de medel som ska överföras, inklusive behandling och lagring av uppgifter, förtroendeskapande tjänster och integritetsskydd, autentisering av uppgifter och enheter, tillhandahållande av nät för informationsteknik (IT) och kommunikationsnät samt tillhandahållande och underhåll av terminaler och utrustning för betaltjänster, med undantag för tjänster för betalningsinitering och kontoinformationstjänster.
- k) Tjänster som baseras på särskilda betalningsinstrument som endast kan användas i begränsad omfattning och som ingår i en av följande kategorier:
- i) Instrument som gör det möjligt för innehavaren att förvärva varor eller tjänster endast i utgivarens lokaler eller inom ett begränsat nätverk av tjänsteleverantörer enligt ett direkt kommersiellt avtal med en professionell utgivare.
 - ii) Instrument som endast kan användas för att förvärva ett mycket begränsat urval varor eller tjänster.
 - iii) Instrument som endast är giltiga i en enda medlemsstat, som tillhandahålls på begäran av ett företag eller ett offentligt organ och som regleras av en nationell eller regional myndighet av särskilda sociala eller skattemässiga skäl för att förvärva särskilda varor eller tjänster från leverantörer som har ett kommersiellt avtal med utgivaren.
- l) Betalningstransaktioner från en leverantör av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som utöver elektroniska kommunikationstjänster tillhandahålls för den som abonnerar på nätverket eller tjänsten
- i) för inköp av digitalt innehåll och röstbaserade tjänster, oavsett vilken anordning som används för inköp eller konsumtion av det digitala innehållet och som faktureras på den dithörande fakturan, eller
 - ii) som genomförs från eller via elektronisk utrustning och som faktureras på den dithörande fakturan inom ramen för välgörenhet eller för inköp av biljetter,
- förutsatt att värdet på den enskilda betalningstransaktion som avses i leden i och ii inte överstiger 50 EUR och där
- betalningstransaktionernas sammanlagda värde för en abonnent inte överstiger 300 EUR per månad eller
 - betalningstransaktionernas sammanlagda värde inte överstiger 300 EUR under en månad om en abonnent betalar in pengar i förskott på sitt konto hos leverantören av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster.
- m) Betalningstransaktioner för egen räkning som genomförs mellan betaltjänstleverantörer, deras ombud eller filialer.
- n) Betalningstransaktioner och tillhörande tjänster mellan ett moderföretag och dess dotterföretag eller mellan dotterföretag inom ett och samma moderföretag, utan medverkan av någon annan betaltjänstleverantör än ett företag inom koncernen.
- o) Uttag av kontanter med hjälp av uttagsautomater som tillhandahålls av leverantörer som agerar för en eller flera kortutgivare som inte är part(er) i ramavtalet med den kund som tar ut pengar från ett betalkonto, under förutsättning att dessa leverantörer inte tillhandahåller andra betaltjänster som avses i bilaga I. Kunden ska dock informeras om eventuella uttagsavgifter enligt artiklarna 45, 48, 49 och 59 innan uttaget görs samt vid mottagandet av kontanter i slutet av transaktionen efter uttaget.

Artikel 4

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *hemmedlemsstat*:
 - a) den medlemsstat där betaljänstleverantörens säte är beläget, eller
 - b) om betaljänstleverantören enligt nationell rätt saknar säte, den medlemsstat där dess huvudkontor är beläget.
2. *värmedlemsstat*: en annan medlemsstat än hemmedlemsstaten där en betaljänstleverantör har ett ombud eller en filial eller tillhandahåller betaljänster.
3. *betaltjänst*: en eller flera av de affärsverksamheter som anges i bilaga I.
4. *betalningsinstitut*: en juridisk person som i enlighet med artikel 11 har auktoriserats att tillhandahålla och genomföra betaljänster inom unionen.
5. *betalningstransaktion*: en åtgärd som initieras av betalaren eller av betalningsmottagaren på dennes vägnar vid placering, överföring eller uttag av medel, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren.
6. *betalningstransaktion på distans*: en betalningstransaktion som initieras via internet eller genom en anordning som kan användas för distanskommunikation.
7. *betalningssystem*: ett system för överföring av medel med formella och standardiserade rutiner och gemensamma regler för behandling, clearing och/eller avveckling av betalningstransaktioner.
8. *betalare*: en fysisk eller juridisk person som är betalkontoinnehavare och som godkänner en betalningsorder från detta betalkonto eller, om det inte finns något betalkonto, en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder.
9. *betalningsmottagare*: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel som har omfattats av en betalningstransaktion.
10. *betaltjänstanvändare*: en fysisk eller en juridisk person som utnyttjar en betaltjänst i egenskap av betalare, betalningsmottagare eller båda.
11. *betaltjänstleverantör*: ett organ som avses i artikel 1.1 eller en fysisk eller juridisk person som omfattas av ett undantag enligt artiklarna 32 eller 33.
12. *betalkonto*: ett konto i en eller flera betaltjänstanvändares namn för användning vid genomförandet av betalningstransaktioner.
13. *betalningsorder*: en instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras.
14. *betalningsinstrument*: en personlig(a) anordning(ar) och/eller rutiner som betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören har träffat avtal om och som används för att initiera en betalningsorder.

15. *betalningsinitieringstjänst*: en tjänst för att initiera en betalningsorder på begäran av betaltjänstanvändaren med avseende på ett betalkonto hos en annan betaltjänstleverantör.
16. *kontoinformationstjänst*: en onlinetjänst för att tillhandahålla sammanställd information om ett eller flera betalkonton som betaltjänstanvändaren innehar hos antingen en annan betaltjänstleverantör eller hos fler än en betaltjänstleverantör.
17. *kontoförvaltande betaltjänstleverantör*: en betaltjänstleverantör som tillhandahåller och förvaltar ett betalkonto för en betalare.
18. *leverantör av betalningsinitieringstjänster*: en betaltjänstleverantör som bedriver affärsverksamhet som avses i punkt 7 i bilaga I.
19. *leverantör av kontoinformationstjänster*: en betaltjänstleverantör som bedriver affärsverksamhet som avses i punkt 8 i bilaga I.
20. *konsument*: en fysisk person som enligt de betaltjänstavtal som omfattas av detta direktiv agerar för ändamål som ligger utanför hans eller hennes närings- eller yrkesverksamheten.
21. *ramavtal*: ett betaltjänstavtal som reglerar det kommande genomförandet av enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto.
22. *penningöverföring*: en betaltjänst där medel tas emot från en betalare, utan att något betalkonto öppnas i betalarens eller betalningsmottagarens namn, uteslutande i syfte att överföra motsvarande belopp till en betalningsmottagare eller en annan betaltjänstleverantör som agerar på betalningsmottagarens vägnar, och/eller där dessa medel tas emot på betalningsmottagarens vägnar och ställs till dennes förfogande.
23. *autogiro*: en betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där en betalningstransaktion initieras av betalningsmottagaren på grundval av betalarens medgivande till betalningsmottagaren, betalningsmottagarens betaltjänstleverantör eller betalarens egen betaltjänstleverantör.
24. *betalning*: en betaltjänst för kreditering av en betalningsmottagares betalkonto med en betalningstransaktion eller en rad betalningstransaktioner från en betalares betalkonto, som utförs av en betaltjänstleverantör som har tillgång till betalarens betalkonto på grundval av en instruktion som lämnats av betalaren.
25. *medel*: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden eller elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG.
26. *valuteringsdag*: den referenspunkt som en betaltjänstleverantör använder för beräkningen av räntan på de medel som debiterats eller krediterats ett betalkonto.
27. *referensväxelkurs*: den växelkurs som ligger till grund för beräkningen av eventuell valutaväxling och som betaltjänstleverantören tillhandahåller eller som härrör från en offentligt tillgänglig källa.
28. *referensräntesats*: en räntesats som ligger till grund för beräkningen av eventuell tillämplig ränta och som härrör från en offentligt tillgänglig källa som kan kontrolleras av båda parterna i ett betaltjänstavtal.
29. *autentisering*: ett förfarande genom vilket en betaltjänstleverantör kan kontrollera en betaltjänstanvändares identitet eller giltighet när det gäller användningen av ett specifikt betalningsinstrument, inklusive användarens personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter.

30. *stark kundautentisering*: en autentisering som grundas på användning av två eller flera element, kategoriserade som kunskap (något som bara användaren vet), innehav (något som bara användaren har) och unik egenskap (något som användaren är), som är fristående från varandra så att det faktum att någon har kommit över ett av elementen inte äventyrar de andra elementens tillförlitlighet, och som är utformad för att skydda autentiseringsuppgifternas sekretess.
31. *personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter*: personligt anpassade funktioner som betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänstanvändaren för autentiseringsändamål.
32. *känsliga betalningsuppgifter*: uppgifter, inbegripet personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter, som kan användas för bedrägerier. Vad beträffar verksamhet som bedrivs av leverantörer av betalningsinitieringstjänster och leverantörer av kontoinformationstjänster utgör kontoinnehavarens namn och kontonumret inte känsliga betalningsuppgifter.
33. *unik identifikationskod*: en kombination av bokstäver, siffror eller symboler som betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänstanvändaren och som denne ska uppge för att på ett otvetydigt sätt identifiera en annan betaltjänstanvändare och/eller dennes betalkonto för en betalningstransaktion.
34. *teknik för distanskommunikation*: en metod som kan användas för att ingå betaltjänstavtal, utan att betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren samtidigt är fysiskt närvarande på samma plats.
35. *varaktigt medium*: ett instrument som betaltjänstanvändaren kan använda för att lagra information som är riktad till den betaltjänstanvändaren personligen, på ett sådant sätt att informationen är tillgänglig för användning i framtiden under en tid som är lämplig för informationens syfte och som gör det möjligt att återge informationen oförändrad.
36. *mikroföretag*: företag som, när betaltjänstavtalet ingås, är ett företag enligt definitionen i artiklarna 1, 2.1 och 2.3 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG.
37. *bankdag*: en dag på vilken betalarens eller betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, när denne medverkar till genomförandet av en betalningstransaktion, har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för genomförande av en betalningstransaktion.
38. *ombud*: en fysisk eller juridisk person som agerar för ett betalningsinstituts räkning vid tillhandahållandet av betaltjänster.
39. *filial*: ett annat driftsställe än huvudkontoret, som utgör en del av ett betalningsinstitut och inte är en juridisk person och som självständigt genomför alla eller vissa av de transaktioner som hänför sig till betalningsinstituts verksamhet. Alla de driftsställen i en medlemsstat som är inrättade av ett betalningsinstitut med huvudkontor i en annan medlemsstat ska anses utgöra en enda filial.
40. *koncern*: en grupp av företag som är knutna till varandra genom ett sådant förhållande som avses i artikel 22.1, 22.2 eller 22.7 i direktiv 2013/34/EU eller företag enligt definitionen i artiklarna 4, 5, 6 och 7 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 241/2014⁽¹⁾, som är knutna till varandra genom ett sådant förhållande som avses i artikel 10.1 eller artikel 113.6 eller 113.7 i förordning (EU) nr 575/2013.
41. *elektroniskt kommunikationsnät*: ett nät enligt definitionen i artikel 2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG⁽²⁾.
42. *elektronisk kommunikationstjänst*: en tjänst enligt definitionen i artikel 2 c i direktiv 2002/21/EG.

⁽¹⁾ Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 241/2014 av den 7 januari 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 med avseende på tekniska tillsynsstandarder för kapitalbaskrav på institut (EUT L 74, 14.3.2014, s. 8).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv) (EGT L 108, 24.4.2002, s. 33).

43. *digitalt innehåll*: varor eller tjänster som framställs och tillhandahålls i digital form, vars användning eller konsumtion är begränsad till en teknisk anordning och som inte på något sätt innefattar användning eller konsumtion av fysiska varor eller tjänster.
44. *inlösen av betalningstransaktioner*: en betaltjänst som tillhandahålls av en betaltjänstleverantör som har ingått avtal med en betalningsmottagare om att denne ska acceptera och behandla betalningsmottagarens betalningstransaktioner och som leder till överföring av medel till betalningsmottagaren.
45. *utgivning av betalningsinstrument*: en betaltjänst hos en betaltjänstleverantör som har ingått avtal om att tillhandahålla betalaren ett betalningsinstrument för att initiera och behandla betalarens betalningstransaktioner.
46. *kapitalbas*: en kapitalbas enligt definitionen i artikel 4.1.118 i förordning (EU) nr 575/2013 där åtminstone 75 % av primärkapitalet är i form av kärnprimärkapital enligt artikel 50 i den förordningen och supplementärkapitalet ska vara lika med eller mindre än en tredjedel av primärkapitalet.
47. *betalmärke*: varje namn, term, tecken eller symbol, oavsett om dessa är materiella eller digitala, eller kombination av dessa som kan ange inom vilken betalningsordning de kortbaserade betalningstransaktionerna genomförs.
48. *co-badging*: inbegripande av två eller flera betalmärken eller betalningsapplikationer som tillhör samma betalmärke på samma betalningsinstrument.

AVDELNING II

BETALTJÄNSTLEVERANTÖRER

KAPITEL 1

Betalningsinstitut

A v s n i t t 1

Allmänna regler

Artikel 5

Ansökningar om auktorisation

1. För att ett betalningsinstitut ska kunna auktoriseras som sådant måste en ansökan inlämnas till de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten tillsammans med följande:
 - a) En verksamhetsplan, där det särskilt anges vilka slag av betaltjänster som planeras.
 - b) En affärsplan med en budgetprognos för de tre första räkenskapsåren, där det visas att den sökande har förmåga att utnyttja system, resurser och förfaranden som är lämpliga och väl anpassade för en sund verksamhet.
 - c) Bevis för att betalningsinstitutet har det startkapital som anges i artikel 7.
 - d) För betalningsinstitut enligt artikel 10.1, en beskrivning av de åtgärder som vidtagits för att skydda betaltjänst användarnas medel i enlighet med artikel 10.
 - e) En beskrivning av den sökandes styrsystem och interna kontrollmekanismer, inklusive förvaltnings-, riskhanterings- och redovisningsförfaranden, vilken ska visa att dessa styrsystem, kontrollmekanismer och förfaranden är proportionella, lämpliga, sunda och tillräckliga.
 - f) En beskrivning av de förfaranden som finns för att övervaka, hantera och följa upp säkerhetsincidenter och säkerhetsrelaterade kundklagomål, inklusive en rapporteringsmekanism för incidenter som beaktar betalningsinstitutets informationsskyldigheter enligt artikel 96.

- g) En beskrivning av den process som har införts för att arkivera, övervaka, spåra och begränsa åtkomsten till känsliga betalningsuppgifter.
- h) En beskrivning av arrangemang för verksamhetens driftskontinuitet, inklusive en tydlig angivelse av kritiska verksamheter, effektiva beredskapsplaner och ett förfarande för att regelbundet kontrollera och se över dessa planers lämplighet och effektivitet.
- i) En beskrivning av de principer och definitioner som tillämpas på insamling av statistiska uppgifter om resultat, transaktioner och bedrägerier.
- j) Ett säkerhetspolicydokument, inbegripet en detaljerad riskbedömning av betaltjänsterna och en beskrivning av de säkerhetskontroll- och begränsningsåtgärder som vidtagits för att på lämpligt sätt skydda betaltjänstanvändarna mot de belagda riskerna, bland annat bedrägeri och olaglig användning av känsliga uppgifter och personuppgifter.
- k) För betalningsinstitut som ska uppfylla skyldigheterna i fråga om penningtvätt och finansiering av terrorism enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849⁽¹⁾ och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847⁽²⁾, en beskrivning av de mekanismer för intern kontroll som sökanden har infört för att uppfylla dessa skyldigheter.
- l) En beskrivning av sökandens organisationsstruktur, som i tillämpliga fall även ska omfatta en beskrivning av avsedd användning av ombud och filialer och de externa kontroller och kontroller på plats som sökanden förbinder sig att genomföra hos dessa minst en gång per år samt en beskrivning av lösningarna för utkontraktering och sökandens deltagande i ett nationellt eller internationellt betalningssystem.
- m) Identitetsuppgifter om personer som direkt eller indirekt har ett kvalificerat innehav i sökanden i den mening som avses i artikel 4.1.36 i förordning (EU) nr 575/2013, storleken på deras innehav och bevis på deras lämplighet med hänsyn till att en sund och ansvarsfull ledning av betalningsinstitutet ska garanteras.
- n) Identitetsuppgifter om personer i styrelsen och personer som leder betalningsinstitutet och i tillämpliga fall om personer som leder betalningsinstitutets betaltjänstverksamhet samt bevis på att dessa har gott anseende och enligt betalningsinstitutets hemmedlemsstat har den kunskap och erfarenhet som krävs för att tillhandahålla betaltjänster.
- o) I tillämpliga fall identitetsuppgifter om lagstadgade revisorer och revisionsföretag enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG⁽³⁾.
- p) Den sökandes rättsliga ställning och bolagsordning.
- q) Adressen till den sökandes huvudkontor.

Vid tillämpningen av leden d, e, f och l i första stycket ska sökanden tillhandahålla en beskrivning av sina revisionsarrangemang samt de organisatoriska arrangemangen för att alla rimliga åtgärder ska vidtas för att skydda användarnas intressen samt trygga kontinuitet och tillförlitlighet vid genomförandet av betaltjänsterna.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006 (EUT L 141, 5.6.2015, s. 1).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning, om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG (EUT L 157, 9.6.2006, s. 87).

I samband med de säkerhetskontroll- och begränsningsåtgärder som avses i led j i första stycket ska det anges på vilket sätt de säkrar en hög teknisk säkerhet och dataskydd, däribland för de programvaru- och it-system som används av sökanden eller de företag till vilka denne utkontrakterar hela eller delar av sin verksamhet. Dessa åtgärder ska också omfatta de säkerhetsåtgärder som fastställs i artikel 95.1. I samband med dessa åtgärder ska hänsyn tas till EBA:s riktlinjer för säkerhetsåtgärder som avses i artikel 95.3 när dessa har införts.

2. Medlemsstaterna ska kräva att företag som ansöker om auktorisation för att tillhandahålla betaltjänster som avses i punkt 7 i bilaga I, som ett villkor för auktorisationen, innehar en ansvarsförsäkring för de territorier där de tillhandahåller tjänster, eller annan jämförbar garanti mot skadeståndsansvar som ska säkerställa att de kan täcka sitt skadeståndsansvar enligt artiklarna 73, 89, 90 och 92.

3. Medlemsstaterna ska kräva att företag som ansöker om registrering för att tillhandahålla betaltjänster som avses i punkt 8 i bilaga I, som ett villkor för registreringen, innehar en ansvarsförsäkring för de territorier där de tillhandahåller tjänster, eller annan jämförbar garanti mot skadeståndsansvar gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören eller betaltjänstanvändaren till följd av icke auktoriserat eller bedrägligt tillträde till eller icke auktoriserad eller bedräglig användning av betalkontoinformation.

4. Efter samråd med alla relevanta intressenter, inbegripet de inom marknaden för betaltjänster, varvid samtliga berörda intressen återspeglas, ska EBA senast den 13 januari 2017 utfärda riktlinjer riktade till de behöriga myndigheterna i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 för kriterierna för att fastställa ett minimibelopp för den ansvarsförsäkring eller annan jämförbar garanti som avses i punkterna 2 och 3.

Vid utarbetandet av de riktlinjer som avses i första stycket ska EBA beakta

- a) företagets riskprofil,
- b) huruvida företaget tillhandahåller andra betaltjänster som avses i bilaga I eller bedriver annan verksamhet,
- c) verksamhetens storlek,
 - i) för företag som ansöker om auktorisation att tillhandahålla betaltjänster som avses i punkt 7 i bilaga I, de initierade transaktionernas värde,
 - ii) för företag som ansöker om registrering för att tillhandahålla betaltjänster som avses i punkt 8 i bilaga I, antalet kunder som använder kontoinformationstjänsterna,
- d) särdragen hos jämförbara garantier och kriterierna för deras genomförande.

EBA ska regelbundet se över dessa riktlinjer.

5. Efter samråd med samtliga relevanta intressenter, inbegripet de inom marknaden för betaltjänster, varvid samtliga berörda intressen återspeglas, ska EBA senast den 13 juli 2017 utfärda riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 för de uppgifter som ska lämnas till de behöriga myndigheterna vid ansökan om auktorisation för betalningsinstitut, inbegripet de krav som fastställs i leden a, b, c, e och g-j i första stycket i punkt 1 i den här artikeln.

EBA ska regelbundet se över riktlinjerna, och under alla omständigheter minst vart tredje år.

6. Med beaktande, när så är lämpligt, av den erfarenhet som gjorts vid tillämpningen av de riktlinjer som avses i punkt 5, får EBA utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn, där den information som ska lämnas till de behöriga myndigheterna vid ansökan om auktorisation som betalningsinstitut anges, inbegripet de krav som fastställs i leden a, b, c, e och g-j i punkt 1.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

7. Den information som avses i punkt 4 ska delges de behöriga myndigheterna i enlighet med punkt 1.

Artikel 6

Kontroll av aktieinnehav

1. Alla fysiska eller juridiska personer som har beslutat att direkt eller indirekt förvärva eller ytterligare öka ett kvalificerat innehav i enlighet med artikel 4.1.36 i förordning (EU) nr 575/2013 i ett betalningsinstitut, varigenom andelen av kapitalet eller röstetallet kommer att nå eller överstiga 20 %, 30 % eller 50 % eller så att betalningsinstitutet därigenom kommer att få ställning som dotterföretag, ska i förväg skriftligen underrätta de behöriga myndigheterna om sina avsikter. Detta gäller även alla fysiska eller juridiska personer som har beslutat att direkt eller indirekt avyttra ett kvalificerat innehav eller minska sitt kvalificerade innehav så att andelen av kapitalet eller röstetallet understiger 20 %, 30 % eller 50 % eller så att betalningsinstitutets ställning som dotterföretag kommer att upphöra.

2. Den tilltänkte förvärvaren av ett kvalificerat innehav ska lämna uppgifter till den behöriga myndigheten om storleken på det tilltänkta innehavet samt relevanta uppgifter enligt artikel 23.4 i direktiv 2013/36/EU.

3. Om det inflytande som utövas av den tilltänkte förvärvaren som avses i punkt 2 sannolikt är till skada för en sund och ansvarsfull ledning av betalningsinstitutet, ska medlemsstaterna kräva att de behöriga myndigheterna motsätter sig detta eller vidtar andra lämpliga åtgärder för att förhållandet ska upphöra. Sådana åtgärder kan bestå av förelägganden, sanktioner för styrelsen eller de personer som leder verksamheten, eller upphävande av rösträtt som är knuten till de aktier som innehas av det berörda betalningsinstitutets aktieägare eller medlemmar.

Liknande åtgärder ska vidtas i fråga om fysiska eller juridiska personer som underlåter att lämna sådan förhandsinformation som avses i denna artikel.

4. Om ett innehav har förvärvats trots att de behöriga myndigheterna har motsatt sig förvärvet, ska medlemsstaterna, oavsett eventuella övriga sanktioner som åläggs, föreskriva antingen att sådana rösträtter inte får utövas eller att avgivna röster ska vara ogiltiga eller att de får förklaras ogiltiga.

Artikel 7

Startkapital

Medlemsstaterna ska kräva att betalningsinstitutet vid tidpunkten för auktorisationen har ett startkapital bestående av en eller flera av de poster som avses i artikel 26.1 a–e i förordning (EU) nr 575/2013 enligt följande:

- a) Om betalningsinstitutet endast tillhandahåller betaltjänsten enligt punkt 6 i bilaga I, får dess kapital aldrig underskrida 20 000 EUR.
- b) Om betalningsinstitutet tillhandahåller betaltjänsten enligt punkt 7 i bilaga I, får dess kapital aldrig underskrida 50 000 EUR.

- c) Om betalningsinstitutet tillhandahåller någon av betaltjänsterna enligt punkterna 1–5 i bilaga I, får dess kapital aldrig underskrida 125 000 EUR.

Artikel 8

Kapitalbas

1. Betalningsinstitutets kapitalbas får inte underskrida det belopp för startkapitalet som avses i artikel 7 eller beloppet för kapitalbasen beräknat i enlighet med artikel 9 i detta direktiv, beroende på vilket som är högst.
2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra att de poster som får ingå i kapitalbasen används flera gånger, när betalningsinstitutet tillhör samma koncern som ett annat betalningsinstitut, kreditinstitut, värdepappersföretag, kapitalförvaltningsbolag eller försäkringsföretag. Denna punkt ska även tillämpas när betalningsinstitutet är av hybridkaraktär och bedriver annan verksamhet än att tillhandahålla betaltjänster.
3. Om villkoren enligt artikel 7 i förordning (EU) nr 575/2013 är uppfyllda, får medlemsstaterna eller deras behöriga myndigheter välja att inte tillämpa artikel 9 i det här direktivet på betalningsinstitut som omfattas av den gruppbaseerade tillsynen av moderkreditinstitutet enligt direktiv 2013/36/EU.

Artikel 9

Beräkning av kapitalbasen

1. Oaktat de inledande kapitalkrav som fastställs i artikel 7, ska medlemsstaterna kräva att betalningsinstitutet, med undantag för institut som endast tillhandahåller tjänster som avses i punkt 7 eller 8, eller båda, i bilaga I, alltid har en kapitalbas beräknad med en av följande tre metoder enligt vad de behöriga myndigheterna fastställt i enlighet med nationell rätt:

Metod A

Betalningsinstitutets kapitalbas ska uppgå till lägst 10 % av dess fasta omkostnader föregående år. De behöriga myndigheterna får justera detta krav om det har skett en väsentlig förändring av betalningsinstitutets verksamhet sedan föregående år. Om ett betalningsinstitut inte har fullföljt ett helt års affärsverksamhet vid tidpunkten för beräkningen, ska kravet vara att kapitalbasen ska uppgå till lägst 10 % av motsvarande fasta omkostnader enligt dess affärsplan, såvida inte de behöriga myndigheterna kräver en justering av planen.

Metod B

Betalningsinstitutets kapitalbas ska minst uppgå till summan av följande poster, multiplicerad med den skalfaktor k som anges i punkt 2, där betalningsvolymen (BV) utgör en tolfedel av det sammanlagda beloppet av de betalningstransaktioner som betalningsinstitutet genomförde under föregående år:

- a) 4,0 % av den del av BV som inte överstiger 5 miljoner EUR

samt

- b) 2,5 % av den del av BV som överstiger 5 miljoner EUR men inte 10 miljoner EUR

samt

- c) 1 % av den del av BV som överstiger 10 miljoner EUR men inte 100 miljoner EUR

samt

d) 0,5 % av den del av BV som överstiger 100 miljoner EUR men inte 250 miljoner EUR

samt

e) 0,25 % av den del av BV som överstiger 250 miljoner EUR.

Metod C

Betalningsinstitutets kapitalbas ska minst uppgå till den relevanta indikatorn enligt led a, multiplicerad med faktorn enligt led b och med skalfaktorn k enligt punkt 2:

a) Den relevanta indikatorn ska vara summan av

- i) ränteinkomster,
- ii) ränteutgifter,
- iii) mottagen kommission och mottagna avgifter, och
- iv) övriga rörelseintäkter.

Varje post ska summeras med sitt positiva eller negativa tecken. Inkomster från extraordinära eller irreguljära poster får inte tas med i beräkningen av den relevanta indikatorn. Kostnaderna för tjänster som utkontrakterats till tredje man får dras av från den relevanta indikatorn, om de härrör från ett företag som är föremål för tillsyn enligt detta direktiv. Den relevanta indikatorn ska beräknas på grundval av den tolv månadersobservation som gjorts vid utgången av föregående räkenskapsår. Den relevanta indikatorn ska beräknas på det föregående räkenskapsåret. Kapitalbaser som beräknats enligt metod C får emellertid inte ligga under 80 % av den relevanta indikatorns medelvärde under de tre föregående räkenskapsåren. Om inga reviderade uppgifter finns tillgängliga får företagets egna skattningar användas.

b) Multiplikationsfaktorn ska vara

- i) 10 % för den del av den relevanta indikatorn som inte överstiger 2,5 miljoner EUR,
- ii) 8 % för den del av den relevanta indikatorn som överstiger 2,5 miljoner EUR men inte 5 miljoner EUR,
- iii) 6 % för den del av den relevanta indikatorn som överstiger 5 miljoner EUR men inte 25 miljoner EUR,
- iv) 3 % för den del av den relevanta indikatorn som överstiger 25 miljoner EUR men inte 50 miljoner EUR,
- v) 1,5 % över 50 miljoner EUR.

2. Den skalfaktor k som ska användas i metoderna B och C ska vara

- a) 0,5, om betalningsinstitutet tillhandahåller endast den betaltjänst som avses i punkt 6 i bilaga I,
- b) 1, om betalningsinstitutet tillhandahåller någon av de betaltjänster som avses i någon av punkterna 1–5 i bilaga I.

3. De behöriga myndigheterna får, på grundval av en utvärdering av betalningsinstitutets riskhanteringsprocesser, förlustdatabas och interna kontrollmekanismer, kräva att det har en kapitalbas som är upp till 20 % högre än det belopp som skulle bli resultatet av tillämpningen av den metod som valts i enlighet med punkt 1 eller tillåta betalningsinstitutet att ha en kapitalbas som är upp till 20 % lägre än det belopp som skulle bli resultatet av tillämpningen av den metod som valts i enlighet med punkt 1.

Artikel 10

Skyddskrav

1. Medlemsstaterna eller de behöriga myndigheterna ska kräva att ett betalningsinstitut som tillhandahåller de betalningstjänster som avses i punkterna 1–6 i bilaga I ska skydda alla medel som för genomförandet av betalningstransaktioner har tagits emot av betaljänstanvändare eller genom en annan betaljänstleverantör på något av följande sätt:

a) Medlen ska inte vid någon tidpunkt sammanblandas med de medel som innehas för någon annan fysisk eller juridisk persons räkning än betaljänstanvändarnas och ska, när medlen fortfarande innehas av betalningsinstitutet men ännu inte har sänts till betalningsmottagaren eller överförts till en annan betaljänstleverantör vid slutet av bankdagen efter den dag då medlen mottogs, deponeras på ett särskilt konto hos ett kreditinstitut eller investeras i säkra, likvida lågriskstillgångar i enlighet med vad hemmedlemsstatens behöriga myndigheter fastställer, och i betaljänstanvändarnas intresse hållas skyddade i enlighet med nationell rätt mot anspråk från betalningsinstitutets övriga kreditorer, särskilt vid insolvens.

b) Medlen ska omfattas av en försäkring eller annan jämförlig garanti från ett försäkringsbolag eller ett kreditinstitut som inte tillhör samma concern som betalningsinstitutet, uppgående till det belopp som skulle ha avskilts i avsaknad av en försäkring eller annan jämförbar garanti, vilket ska utbetalas om betalningsinstitutet inte kan uppfylla sina finansiella skyldigheter.

2. Om ett betalningsinstitut är skyldigt att skydda medel enligt punkt 1 och en andel av dessa medel ska användas för kommande betalningstransaktioner och det återstående beloppet ska användas för tjänster som inte är en betalningstjänst, ska även den andel av medlen som ska användas för kommande betalningstransaktioner omfattas av punkt 1. Om denna andel är variabel eller okänd på förhand, får medlemsstaterna tillåta att betalningsinstitutet tillämpar denna punkt på grundval av en representativ andel som ska antas användas för betalningstjänster, förutsatt att det på grundval av historiska uppgifter kan göras en rimlig uppskattning av denna representativa andel vilken godtas av de behöriga myndigheterna.

Artikel 11

Beviljande av auktorisation

1. Av företag som avser att tillhandahålla betalningstjänster ska medlemsstaterna kräva att de har auktoriserats som betalningsinstitut innan de börjar tillhandahålla dessa tjänster, med undantag av de företag som avses i artikel 1.1 a, b, c, e och f och fysiska eller juridiska personer som utnyttjar ett undantag enligt artiklarna 32 eller 33. Auktorisation får endast beviljas en juridisk person som är etablerad i en medlemsstat.

2. Behöriga myndigheter ska bevilja auktorisation om den information och de bestyrkanden som åtföljer ansökan uppfyller alla krav som fastställs i artikel 5 och de behöriga myndigheterna efter att ha granskat ansökan gör en positiv sammanlagd bedömning. Innan auktorisation beviljas, får de behöriga myndigheterna vid behov höra den nationella centralbanken eller andra berörda offentliga myndigheter.

3. Ett betalningsinstitut som enligt den nationella rätten i sin hemmedlemsstat är skyldigt att ha ett säte ska ha sitt huvudkontor i den medlemsstat där det har sitt säte och ska bedriva åtminstone en del av sin betalningstjänstverksamhet där.

4. De behöriga myndigheterna får bevilja auktorisation endast om betalningsinstitutet för tryggandet av en sund och ansvarsfull ledning har effektiva styrsystem för sin betalningstjänstverksamhet, bl.a. en tydlig organisationsstruktur med en väl definierad, överblickbar och konsekvent ansvarsfördelning, effektiva förfaranden för att kartlägga, hantera, övervaka och rapportera de risker som betalningsinstitutet utsätts eller kan utsättas för och tillfredsställande rutiner för intern kontroll,

däribland sunda förfaranden för administration och redovisning; styrsystemen, förfarandena och rutinerna ska omfatta hela verksamheten och stå i proportion till arten och omfattningen av de betaltjänster som betalningsinstitutet tillhandahåller och till deras komplexitet.

5. Om ett betalningsinstitut tillhandahåller någon av de betaltjänster som avses i punkterna 1–7 i bilaga I och samtidigt bedriver annan affärsverksamhet får de behöriga myndigheterna kräva att det upprättas en separat enhet för betaltjänstverksamheten, om den verksamhet hos betalningsinstitutet som inte avser betaltjänster försämrar eller kan komma att försämma betalningsinstitutets finansiella sundhet eller de behöriga myndigheternas förmåga att övervaka att betalningsinstitutet iaktar alla sina skyldigheter enligt detta direktiv.

6. De behöriga myndigheterna ska neka auktorisation om de, med hänsyn till behovet av att försäkra sig om sund och ansvarsfull ledning av ett betalningsinstitut, inte är förvissade om att aktieägare eller andra medlemmar med kvalificerade innehav är lämpliga.

7. Om det dessutom finns nära förbindelser enligt definitionen i artikel 4.1.38 i förordning (EU) nr 575/2013 mellan betalningsinstitutet och andra fysiska eller juridiska personer, ska de behöriga myndigheterna bevilja auktorisation endast om dessa förbindelser inte hindrar ett effektivt utövande av deras tillsyn.

8. De behöriga myndigheterna får bevilja auktorisation endast om ett effektivt utövande av deras tillsyn inte hindras av lagar och andra författningar i ett tredjeland, som gäller för en eller flera fysiska eller juridiska personer till vilka betalningsinstitutet har nära förbindelser, eller hindras av svårigheter vid tillämpningen av dessa lagar och andra författningar.

9. Auktorisationen ska gälla i alla medlemsstater och göra det möjligt för det berörda betalningsinstitutet att tillhandahålla betaltjänster som omfattas av auktorisationen inom hela unionen med stöd av friheten att tillhandahålla tjänster eller etableringsfriheten.

Artikel 12

Meddelande om beslut

Inom tre månader från mottagandet av en ansökan eller, om ansökan skulle vara ofullständig, från mottagandet av all den information som krävs för beslut, ska de behöriga myndigheterna underrätta sökanden om huruvida auktorisationen beviljas eller avslås. Om den behöriga myndigheten nekar auktorisation ska den ange skälen för detta.

Artikel 13

Återkallande av auktorisation

1. De behöriga myndigheterna får återkalla en auktorisation som beviljats ett betalningsinstitut endast om institutet:
 - a) inte utnyttjar auktorisationen inom tolv månader, uttryckligen avstår från auktorisationen eller inte har bedrivit någon verksamhet på över sex månader, om den berörda medlemsstaten inte har infört bestämmelser om att auktorisationen ska upphöra att gälla i sådana fall,
 - b) har erhållit auktorisationen på grundval av oriktiga uppgifter eller på något annat sätt i strid mot gällande regler,
 - c) inte längre uppfyller villkoren för beviljande av auktorisation eller underlåter att underrätta den behöriga myndigheten om viktiga händelser i detta avseende,
 - d) skulle utgöra ett hot mot stabiliteten i eller förtroendet för betalningssystemet om det fortsatte att bedriva sin betaltjänstverksamhet, eller

- e) omfattas av något annat fall där det i nationell rätt föreskrivs att auktorisationen ska återkallas.
2. Den behöriga myndigheten ska ange skälen för återkallandet av en auktorisation och underrätta de som berörs av beslutet om detta.
3. Den behöriga myndigheten ska offentliggöra återkallandet av en auktorisation, även i de register som avses i artiklarna 14 och 15.

Artikel 14

Registrering i hemmedlemsstaten

1. Medlemsstaterna ska upprätta ett offentligt register, i vilket följande förs in:
- a) Auktoriserade betalningsinstitut och deras ombud.
- b) Fysiska och juridiska personer som utnyttjar ett undantag enligt artiklarna 32 eller 33, och deras ombud och
- c) de institut som avses i artikel 2.5 och som enligt nationell rätt har rätt att tillhandahålla betaltjänster.

Filialer till betalningsinstitut om dessa filialer tillhandahåller tjänster i en annan medlemsstat än sin hemmedlemsstat.

2. Det offentliga registret ska innehålla uppgift om de betaltjänster för vilka betalningsinstitutet är auktoriserat eller för vilka de fysiska eller juridiska personerna har registrerats. Auktoriserade betalningsinstitut ska upptas i en separat förteckning i registret och skiljas från de fysiska och juridiska personer som omfattas av ett undantag enligt artikel 32 eller 33. Registret ska vara allmänt tillgängligt, även online, och ska uppdateras utan dröjsmål.
3. Behöriga myndigheter ska föra in varje återkallande av en auktorisation och varje återkallande av ett undantag enligt artikel 32 eller 33 i det offentliga registret.
4. De behöriga myndigheterna ska underrätta EBA om skälen till återkallandet av en auktorisation och ett undantag enligt artikel 32 eller 33.

Artikel 15

EBA:s register

1. EBA ska utveckla, driva och upprätthålla ett elektroniskt centralt register som innehåller den information som lämnas av de behöriga myndigheterna i enlighet med punkt 2. EBA ska svara för att denna information presenteras på ett korrekt sätt.

EBA ska på sin webbplats göra registret tillgängligt för allmänheten och ska möjliggöra enkel tillgång till och enkel sökning av den förtecknade informationen, utan kostnad.

2. De behöriga myndigheterna ska utan dröjsmål underrätta EBA om den information som förts in i deras offentliga register enligt artikel 14 på ett språk som är brukligt på det finansiella området.
3. De behöriga myndigheterna ska svara för att den information som anges i punkt 2 är korrekt och uppdateras regelbundet.

4. EBA ska utarbeta ett förslag till tekniska standarder för tillsyn där tekniska krav anges för utveckling, drift och underhåll av det elektroniska centrala registret och tillgång till informationen i detta. De tekniska kraven ska säkerställa att ändring av informationen är möjlig endast för den behöriga myndigheten och för EBA.

EBA ska lägga fram detta förslag till tekniska standarder för tillsyn för kommissionen senast den 13 januari 2018.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. EBA ska utarbeta ett förslag till tekniska standarder för genomförande för detaljerna och strukturen i den information som ska lämnas enligt punkt 1, inklusive det gemensamma formatet och modellen för tillhandahållande av informationen.

EBA ska lägga fram detta förslag till tekniska standarder för genomförande för kommissionen senast den 13 juli 2017.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 16

Upprätthållande av auktorisation

Varje förändring som påverkar riktigheten av den information och de uppgifter som tillhandahållits i enlighet med artikel 5 ska av betalningsinstitutet utan onödigt dröjsmål meddelas de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten.

Artikel 17

Redovisning och lagstadgad revision

1. Direktiv 86/635/EEG och 2013/34/EU samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 ⁽¹⁾ ska i tillämpliga delar vara tillämpligt på betalningsinstitut.

2. Om de inte är undantagna enligt direktiv 2013/34/EU och i tillämpliga fall direktiv 86/635/EEG, ska betalningsinstitutens årsbokslut och sammanställda redovisning revideras av lagstadgade revisorer eller revisionsföretag i den mening som avses i direktiv 2006/43/EG.

3. För tillsynsändamål ska medlemsstaterna ställa krav på att betalningsinstitut lämnar separata redovisningsuppgifter om betaltjänster och om verksamhet enligt artikel 18.1 för vilken en revisionsberättelse ska lämnas. Denna revisionsberättelse ska i tillämpliga fall sammanställas av lagstadgade revisorer eller ett revisionsföretag.

4. När det gäller betaltjänstverksamhet ska förpliktelser enligt artikel 63 i direktiv 2013/36/EU i tillämpliga delar också gälla betalningsinstitutens lagstadgade revisorer eller revisionsföretag.

Artikel 18

Verksamhet

1. Utöver tillhandahållande av betaltjänster ska betalningsinstitut ha rätt att utöva följande verksamhet:

a) Tillhandahållande av operativa och anknutna sidotjänster, exempelvis säkerställande av genomförandet av betalningstransaktioner, valutaväxlingstjänster, förvaringsverksamhet samt lagring och behandling av uppgifter.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (EGT L 243, 11.9.2002, s. 1).

- b) Drift av betalningssystem utan att det påverkar tillämpningen av artikel 35.
- c) Annan verksamhet än tillhandahållandet av betaltjänster, med hänsyn till tillämplig unionsrätt och nationell rätt.
2. När betalningsinstitut tillhandahåller en eller flera av betaltjänsterna, får de endast ha betalkonton som uteslutande används för betalningstransaktioner.
3. Eventuella medel som sådana betalningsinstitut tar emot från betaltjänstanvändare för att tillhandahålla betaltjänster ska inte betraktas som insättningar eller andra återbetalbara medel i den mening som avses i artikel 9 i direktiv 2013/36/EU eller elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG.
4. Betalningsinstitut får bevilja kredit för betaltjänster som avses i punkterna 4 eller 5 i bilaga I endast om samtliga följande villkor är uppfyllda:
- a) Kreditgivningen ska vara en sidoverksamhet och kredit ska beviljas endast i samband med genomförandet av en betalningstransaktion.
- b) Utan hinder av nationella bestämmelser om kreditgivning med kreditkort ska den kredit som beviljas i samband med en betalning och som genomförs i enlighet med artiklarna 11.9 och 28 återbetalas inom en kort tidsperiod som under inga omständigheter får överstiga tolv månader.
- c) En sådan kredit får inte beviljas ur medel som erhållits eller innehas för att genomföra en betalningstransaktion.
- d) Betalningsinstitutet ska alltid ha en för tillsynsmyndigheterna tillfredställande kapitalbas med hänsyn till det totala kreditbelopp som är beviljat.
5. Betalningsinstitut får inte bedriva verksamhet som består i att ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel i den mening som avses i artikel 9 i direktiv 2013/36/EU.
6. Det här direktivet ska inte påverka direktiv 2008/48/EG, annan tillämplig unionsrätt- eller nationella bestämmelser avseende villkor för beviljande av konsumentkrediter, som inte harmoniseras genom det här direktivet, som överensstämmer med unionsrätten.

Avsnitt 2

Övriga krav

Artikel 19

Användning av ombud, filialer eller enheter till vilka verksamhet utkontrakteras

1. När ett betalningsinstitut avser att tillhandahålla betaltjänster via ett ombud ska det lämna följande information till de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat:
- a) Ombudets namn och adress.
- b) En beskrivning av de mekanismer för intern kontroll som ombudet kommer att använda för att fullgöra skyldigheterna när det gäller penningtvätt och finansiering av terrorism enligt direktiv (EU) 2015/849, vilken ska uppdateras utan dröjsmål i händelse av betydande ändringar av de uppgifter som meddelades vid den ursprungliga anmälan.
- c) Identitetsuppgifter om direktörer och personer som svarar för ledningen av det ombud som ska användas för tillhandahållande av betaltjänster samt, för andra ombud än betaltjänstleverantörer, styrkande av deras lämplighet.
- d) De av betalningsinstitutets betaltjänster som ombudet har mandat för.

- e) I tillämpliga fall ombudets unika identifikationskod eller identifikationsnummer.
2. Inom två månader efter mottagandet av den information som avses i punkt 1 ska den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten meddela betalningsinstitutet huruvida ombudet har förts in i registret enligt artikel 14 eller inte. Efter införandet i registret får ombudet börja tillhandahålla betaltjänster.
 3. Innan ombudet förs in i registret får de behöriga myndigheterna, om de bedömer att den information som de fått är felaktig, vidta ytterligare åtgärder för att kontrollera informationen.
 4. Om de behöriga myndigheterna efter kontroll av informationen inte är förvissade om att informationen som lämnats till dem enligt punkt 1 är korrekt, ska de vägra att införa ombudet i registret enligt artikel 14 och utan onödigt dröjsmål informera betalningsinstitutet om detta.
 5. Om betalningsinstitutet vill tillhandahålla betaltjänster i en annan medlemsstat genom att anlita ett ombud eller inrätta en filial ska det tillämpa de förfaranden som föreskrivs i artikel 28.
 6. Om ett betalningsinstitut avser att utkontraktera operativa betaltjänstfunktioner, ska det meddela detta till de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat.

Utkontraktering av viktiga operativa funktioner, inbegripet it-system, får inte ske på så sätt att det väsentligt försämrar kvaliteten på betalningsinstitutets interna kontroll och de behöriga myndigheternas möjligheter att övervaka och följa upp att betalningsinstitutet fullgör alla skyldigheter enligt detta direktiv.

Vid tillämpningen av andra stycket ska en operativ funktion betraktas som viktig om ett fel eller en brist vid utförandet av denna väsentligt skulle försämra ett betalningsinstituts förmåga att fortsätta uppfylla villkoren i dess enligt denna avdelning begärda auktorisation, iakttä andra skyldigheter enligt detta direktiv, dess finansiella resultat eller dess betaltjänsters sundhet eller kontinuitet. Om betalningsinstitutet utkontrakterar viktiga operativa funktioner ska medlemsstaterna säkerställa att betalningsinstitutet uppfyller följande villkor:

- a) Utkontraktering får inte leda till att den högsta ledningen delegerar sitt ansvar.
 - b) Betalningsinstitutets förhållande till och skyldigheter gentemot sina betaltjänstanvändare enligt detta direktiv får inte förändras.
 - c) De villkor som betalningsinstitutet ska uppfylla för att bli och förbli auktoriserat enligt denna avdelning får inte undergrävas.
 - d) Inget av de andra villkoren enligt vilka betalningsinstitutets auktorisation beviljades ska upphävas eller ändras.
7. Betalningsinstitutet ska försäkra sig om att ombud eller filialer som agerar för deras räkning informerar betaltjänstanvändarna om detta.
 8. Betalningsinstitutet ska utan onödigt dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten om eventuella ändringar i användningen av enheter till vilka verksamheter utkontrakterats i enlighet med det förfarande som anges i punkterna 2, 3 och 4, ombud, inbegripet ytterligare ombud.

*Artikel 20***Ansvar**

1. Medlemsstaterna ska försäkra sig om att ett betalningsinstitut som anlitar tredje man för genomförandet av operativa funktioner vidtar skäligen åtgärder för att säkerställa att kraven i detta direktiv är uppfyllda.
2. Medlemsstaterna ska kräva att betalningsinstitutet har fullt ansvar för de anställdas agerande eller för alla ombud, filialer eller enheter till vilka verksamhet utkontrakterats.

*Artikel 21***Bevarande av uppgifter**

Medlemsstaterna ska kräva att betalningsinstitutet bevarar alla relevanta uppgifter enligt denna avdelning i minst fem år, utan att det påverkar tillämpningen av direktiv (EU) 2015/849 eller annan relevant unionsrätt.

Avsnitt 3

Behöriga myndigheter och tillsyn*Artikel 22***Utseende av behöriga myndigheter**

1. Till behöriga myndigheter med ansvar för auktorisation och tillsyn av betalningsinstitut som ska utföra åliggandena enligt denna avdelning ska medlemsstaterna utse antingen offentliga myndigheter eller sådana organ som erkänns i nationell rätt eller av offentliga myndigheter som enligt nationell rätt uttryckligen har fått sådant bemyndigande, inklusive nationella centralbanker.

De behöriga myndigheterna ska se till att de är oberoende av ekonomiska organ och undvika intressekonflikter. Utan att det påverkar tillämpningen av första stycket ska betalningsinstitut, kreditinstitut, institut för elektroniska pengar eller postgiroinstitut inte utses till behöriga myndigheter.

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om detta.

2. Medlemsstaterna ska se till att de enligt punkt 1 utsedda behöriga myndigheterna har alla befogenheter som de behöver för att fullgöra sina uppgifter.
3. Medlemsstater på vilkas territorium det finns mer än en behörig myndighet för frågor som omfattas av denna avdelning, ska försäkra sig om att dessa myndigheter har ett nära samarbete, så att de kan genomföra sina uppgifter på ett effektivt sätt. Detsamma ska gälla om myndigheterna med behörighet i frågor enligt denna avdelning inte är behöriga myndigheter med ansvar för tillsyn av kreditinstitut.
4. Ansvaret för de uppgifter som de enligt punkt 1 utsedda behöriga myndigheterna ska utföra ska ligga på hemmedlemsstatens behöriga myndigheter.
5. Punkt 1 ska inte medföra att de behöriga myndigheterna måste övervaka någon annan del av betalningsinstitutens affärsverksamhet än tillhandahållande av betaltjänster och de verksamheter som avses i artikel 18.1 a.

*Artikel 23***Tillsyn**

1. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna genomför för att kontrollera löpande efterlevnad av denna avdelning är proportionerliga, tillräckliga och motsvarar de risker som betalningsinstitutet är exponerade för.

För att kontrollera att denna avdelning efterlevs ska de behöriga myndigheterna särskilt ha rätt att vidta följande åtgärder:

- a) Kräva att betalningsinstitutet tillhandahåller all information som krävs för att övervaka efterlevnaden, med angivande av syftet med begäran, när så är lämpligt, och av den tidsfrist inom vilken informationen ska lämnas.
- b) Genomföra inspektion på plats på betalningsinstitutet, hos ombud eller filialer som tillhandahåller betaltjänster under betalningsinstitutets ansvar eller hos enheter till vilka betaltjänstverksamhet har utkontrakterats.
- c) Utfärda rekommendationer och riktlinjer och, i tillämpliga fall, bindande administrativa bestämmelser.
- d) Tillfälligt upphäva eller återkalla en auktorisation enligt artikel 13.

2. Utan att det påverkar förfaranden för återkallande av auktorisationer och bestämmelser i straffrätt ska medlemsstaterna svara för att deras behöriga myndigheter mot betalningsinstitutet och mot dem som har ett bestämmande inflytande över betalningsinstitutets verksamhet, när dessa överträder bestämmelser i lagar och andra författningar om tillsyn av eller om verksamhet i form av betaltjänstverksamhet, kan besluta om sanktioner eller vidta åtgärder i syfte att särskilt avbryta observerade överträdelseer eller orsakerna till sådana överträdelseer.

3. Utan hinder av kraven i artiklarna 7, 8.1, 8.2 och 9 ska medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna har rätt att vidta de åtgärder som avses i punkt 1 i denna artikel för att se till att det finns ett tillräckligt kapital för att kunna genomföra betaltjänster, särskilt i de fall när den del av betalningsinstitutets verksamhet som inte avser betaltjänster försämras eller kan komma att försämra betalningsinstitutets finansiella sundhet.

Artikel 24

Tystnadsplikt

1. Medlemsstaterna ska se till att alla personer som arbetar eller har arbetat för de behöriga myndigheterna och experter som handlar på de behöriga myndigheternas vägnar är bundna av tystnadsplikt, utan att det påverkar fall som omfattas av straffrätt.
2. Vid informationsutbytet enligt artikel 26 ska tystnadsplikt tillämpas strikt för att säkerställa skyddet av enskildas och företags rättigheter.
3. Medlemsstaterna får tillämpa denna artikel med beaktande i tillämpliga delar av artiklarna 53–61 i direktiv 2013/36/EU.

Artikel 25

Rätt till domstolsprövning

1. Medlemsstaterna ska se till att beslut som fattats av de behöriga myndigheterna avseende ett betalningsinstitut med stöd av de lagar och andra författningar som antagits i enlighet med detta direktiv får prövas i domstol.
2. Punkt 1 ska även tillämpas på underlåtenhet att agera.

Artikel 26

Utbyte av information

1. Medlemsstaternas behöriga myndigheter ska samarbeta med varandra och, när så är lämpligt, med ECB och medlemsstaternas nationella centralbanker, EBA samt andra relevanta behöriga myndigheter som utsetts enligt unionsrätten eller nationell rätt som är tillämplig på betaltjänstleverantörer.

2. Medlemsstaterna ska dessutom tillåta utbyte av information mellan sina behöriga myndigheter och följande organ:
 - a) Andra medlemsstaters behöriga myndigheter som ansvarar för auktorisation av och tillsyn över betalningsinstitut.
 - b) ECB och medlemsstaternas nationella centralbanker i deras egenskap av monetära myndigheter och tillsynsmyndigheter och, i förekommande fall, andra offentliga myndigheter med ansvar för tillsyn av betalnings- och avvecklings-system.
 - c) Andra relevanta myndigheter som utses enligt detta direktiv, direktiv (EU) 2015/849 och annan unionsrätt som är tillämplig på betaltjänstleverantörer, exempelvis rätt avseende penningtvätt och finansiering av terrorism.
 - d) EBA, enligt dess uppdrag att bidra till att de tillsynsmekanismer som avses i artikel 1.5 a i förordning (EU) nr 1093/2010 fungerar enhetligt och konsekvent.

Artikel 27

Lösande av tvister mellan behöriga myndigheter i olika medlemsstater

1. Om en behörig myndighet i en medlemsstat anser att det gränsöverskridande samarbetet med de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat i ett visst ärende som avses i artiklarna 26, 28, 29, 30 eller 31 i detta direktiv inte överensstämmer med dessa bestämmelser, kan den hänskjuta ärendet till EBA och begära dess bistånd i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010.
2. I fall där EBA:s bistånd har begärts, enligt punkt 1 i den här artikeln, ska EBA fatta ett beslut enligt artikel 19.3 i förordning (EU) nr 1093/2010 utan onödigt dröjsmål. EBA får också på eget initiativ bistå de behöriga myndigheterna med att nå fram till en överenskommelse i enlighet med artikel 19.1 andra stycket i den förordningen. I båda fallen ska de berörda behöriga myndigheterna avvakta med sina beslut i väntan på avgörande enligt artikel 19 i den förordningen.

Artikel 28

Ansökan om utövande av etableringsrätten och friheten att tillhandahålla tjänster

1. Ett auktoriserat betalningsinstitut som önskar tillhandahålla betaltjänster för första gången i en annan medlemsstat än hemmedlemsstaten genom att utöva etableringsrätten eller friheten att tillhandahålla tjänster ska lämna följande information till de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat:
 - a) Betalningsinstitutets namn och adress samt, i tillämpliga fall, auktorisationsnummer.
 - b) I vilka medlemsstater det har för avsikt att bedriva verksamhet.
 - c) Vilka betaltjänster det kommer att tillhandahålla.
 - d) När betalningsinstitutet har för avsikt att använda ett ombud, den information som avses i artikel 19.1.
 - e) När betalningsinstitutet har för avsikt att använda en filial, den information som avses i artikel 5.1 b och e när det gäller betaltjänstverksamheten i värdmedlemsstaten, en beskrivning av filialens organisatoriska struktur och vilka som är ansvariga för ledningen av filialen.

När ett betalningsinstitut avser att utkontraktera operativa betaltjänstfunktioner till andra enheter i värdmedlemsstaten ska det meddela detta till de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat.

2. Inom en månad efter mottagandet av all information som avses i punkt 1 ska de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten skicka denna information till de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten.

Inom en månad efter mottagandet av informationen från de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten ska de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten, efter en bedömning av denna information, förse de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten med relevant information i samband med det berörda betalningsinstitutets planerade tillhandahållande av betaltjänster inom ramen för etableringsfriheten eller friheten att tillhandahålla tjänster. De behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten ska informera de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten, särskilt om alla rimliga skäl till farhågor i samband med det avsedda anlitandet av ett ombud eller inrättandet av en filial, när det gäller penningtvätt eller finansiering av terrorism i den mening som avses i direktiv (EU) 2015/849.

När de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten inte instämmer i bedömningen från de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten ska de redogöra för skälen till sitt beslut för de sistnämnda.

Om bedömningen från de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten, särskilt mot bakgrund av den information som erhållits från de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten, inte är positiv ska den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten vägra att registrera ombudet eller filialen, eller återkalla registreringen om den redan har gjorts.

3. Inom tre månader efter mottagandet av den information som avses i punkt 1 ska de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten meddela sitt beslut till de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten och till betalningsinstitutet.

Efter det att ombudet eller filialen har införts i registret som avses i artikel 14 kan de inleda sin verksamhet i den berörda värdmedlemsstaten.

Betalningsinstitutet ska underrätta de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten om vilket datum det inleder sin verksamhet via ombudet eller filialen i den berörda värdmedlemsstaten. De behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten ska underrätta de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten om detta.

4. Betalningsinstitutet ska utan onödigt dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten om alla relevanta ändringar av den information som meddelas i enlighet med punkt 1, inbegripet ytterligare ombud, filialer eller enheter till vilka verksamheter utkontrakteras i de värdmedlemsstater där det bedriver verksamhet. Det förfarande som anges i punkterna 2 och 3 ska tillämpas.

5. EBA ska utarbeta ett förslag till tekniska standarder för tillsyn för att ange ramen för samarbete, och för utbyte av information, mellan hemmedlemsstatens och värdmedlemsstatens behöriga myndigheter i enlighet med denna artikel. Detta förslag till tekniska standarder för tillsyn ska specificera metoder, medel och detaljer rörande samarbetet vid underrättelse om gränsöverskridande betalningsinstitut och särskilt den utbytta informationens omfattning och behandling, däribland gemensam terminologi samt standardiserade underrättelsemallar för att säkra ett konsekvent och effektivt underrättelseförfarande.

EBA ska överlämna detta förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 13 januari 2018.

Kommissionen ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med förfarandet i artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 29

Tillsyn av betalningsinstitut som utövar etableringsrätten och friheten att tillhandahålla tjänster

1. För att kunna genomföra de kontroller och vidta de nödvändiga åtgärder som föreskrivs i denna avdelning och i de bestämmelser i nationell rätt som införlivar avdelningarna III och IV, i överensstämmelse med artikel 100.4, beträffande i en annan medlemsstat etablerade ombud för eller filialer till ett betalningsinstitut ska de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten samarbeta med värdmedlemsstatens behöriga myndigheter.

Genom samarbete enligt första stycket ska de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten underrätta de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten när de avser att genomföra en kontroll på plats inom den senares territorium.

Uppgiften att genomföra kontroller på plats av de berörda instituten får de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten dock delegera till de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten.

2. De behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten får kräva att betalningsinstitut som har ombud eller filialer inom deras territorier ska lämna periodiska rapporter om den verksamhet som bedrivs inom deras territorier.

Dessa rapporter ska krävas för informations- eller statistikändamål och, när ombuden och filialerna genomför betaltjänstverksamheten inom ramen för etableringsrätten, för att övervaka efterlevnaden av de bestämmelser i nationell rätt som införlivar avdelningarna III och IV. Sådana ombud och filialer ska omfattas av krav på tystnadsplikt som minst är likvärdiga med de som avses i artikel 24.

3. De behöriga myndigheterna ska till varandra överlämna all väsentlig och/eller relevant information, särskilt vad gäller överträdelse eller misstänkta överträdelse från ombud eller filialer, och om sådana överträdelse har inträffat inom ramen för utövandet av friheten att tillhandahålla tjänster. De behöriga myndigheterna ska i detta avseende på begäran lämna all relevant information och på eget initiativ all väsentlig information, inbegripet om betalningsinstitutets efterlevnad av kraven i artikel 11.3.

4. Medlemsstaterna får kräva att betalningsinstitut som är verksamma på deras territorium via ombud inom ramen för etableringsrätten, vars huvudkontor är beläget i en annan medlemsstat ska utse en central kontaktpunkt på deras territorium för att säkerställa tillräcklig information om efterlevnaden av avdelningarna III och IV, utan att det påverkar några bestämmelser om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism, samt förenkla tillsynen genom de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten och i värdmedlemsstaterna, inbegripet genom att på begäran förse de behöriga myndigheterna med handlingar och information.

5. EBA ska utarbeta ett förslag till tekniska standarder för tillsyn för att specificera de kriterier som ska tillämpas vid fastställandet, i överensstämmelse med proportionalitetsprincipen, av de omständigheter under vilka inrättande av en central kontaktpunkt är lämpligt och vilka funktioner dessa centrala kontaktpunkter ska ha, i enlighet med punkt 4.

Förslaget till tekniska standarder för tillsyn ska i synnerhet beakta

- a) den totala volymen och det totala värdet för transaktioner som genomförs av betalningsinstitutet i värdmedlemsstaten,
- b) den typ av betaltjänster som tillhandahålls, och
- c) det totala antalet ombud som är etablerade i värdmedlemsstaten.

EBA ska överlämna detta förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 13 januari 2017.

6. EBA ska utarbeta ett förslag till tekniska standarder för tillsyn för att ange ramen för samarbete, och för utbyte av information, mellan hemmedlemsstatens och värdmedlemsstatens behöriga myndigheter i enlighet med denna avdelning samt övervaka efterlevnaden av de bestämmelser i den nationella rätten som införlivar avdelningarna III och IV. Förslaget till tekniska standarder för tillsyn ska specificera metoder, medel och detaljer rörande samarbetet vid tillsynen av gränsöverskridande betalningsinstitut och, särskilt, den utbytta informationens omfattning och behandling för att säkra en konsekvent och effektiv tillsyn över betalningsinstitut som tillhandahåller gränsöverskridande betaltjänster.

I förslaget till tekniska standarder för tillsyn ska även metoder och detaljer specificeras när det gäller all rapportering som värdmedlemsstaterna kräver från betalningsinstituten om de betaltjänstverksamheter som utförs på deras territorier i enlighet med punkt 2, inbegripet tidsintervallen för denna rapportering.

EBA ska överlämna detta förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen senast den 13 januari 2018.

7. Kommissionen ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i punkterna 5 och 6 i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 30

Åtgärder vid bristande efterlevnad, inbegripet säkerhetsåtgärder

1. Utan att det påverkar ansvaret för de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten ska den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten om den konstaterar att ett betalningsinstitut med ombud eller filialer på dess territorium inte följer denna avdelning eller nationell lagstiftning som införlivar avdelning III eller IV utan dröjsmål informera den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten.

Efter att ha utvärderat den mottagna informationen enligt första stycket ska den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten utan onödigt dröjsmål vidta alla lämpliga åtgärder för att garantera att det berörda betalningsinstitutet upphör att bryta mot bestämmelserna. Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska utan dröjsmål informera den behöriga myndigheten i värdmedlemsstaten och de behöriga myndigheterna i alla andra berörda medlemsstater om dessa åtgärder.

2. I krissituationer, där det krävs en omedelbar åtgärd för att ta itu med ett allvarligt hot mot de kollektiva intressena för betaljänst användarna i värdmedlemsstaten, kan de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten, parallellt med det gränsöverskridande samarbetet mellan de behöriga myndigheterna och i avvaktan på att de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten vidtar åtgärder enligt artikel 29, vidta säkerhetsåtgärder.

3. Alla säkerhetsåtgärder enligt punkt 2 ska vara lämpliga och proportionella med tanke på syftet, nämligen att skydda de kollektiva intressena för betaljänst användarna i värdmedlemsstaten mot ett allvarligt hot. De får inte leda till att betalningsinstitutets betaljänst användare i värdmedlemsstaten ges företräde framför betalningsinstitutets betaljänst användare i andra medlemsstater.

Säkerhetsåtgärder ska vara tillfälliga och avslutas när de allvarliga hot som upptäckts tas itu med, inbegripet med bistånd av eller i samarbete med de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten eller EBA som anges i artikel 27.1.

4. Om det är lämpligt mot bakgrund av krissituationen ska de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten informera de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten och i alla andra berörda medlemsstater, kommissionen och EBA i förväg, och under alla omständigheter utan onödigt dröjsmål, om de säkerhetsåtgärder som vidtas enligt punkt 2 och om motiveringen till dem.

Artikel 31

Motivering och meddelande

1. Varje åtgärd som vidtas av de behöriga myndigheterna enligt artiklarna 23, 28, 29 eller 30 och som innebär sanktioner eller inskränkningar i rätten att tillhandahålla tjänster eller etableringsrätten ska vara väl motiverad och meddelas till det berörda betalningsinstitutet.

2. Artiklarna 28, 29 och 30 ska inte påverka de behöriga myndigheternas skyldighet enligt direktiv (EU) 2015/849 och förordning (EU) 2015/847, särskilt artikel 48.1 i direktiv (EU) 2015/849 och artikel 22.1 i förordning (EU) 2015/847, att utöva tillsyn över eller övervaka efterlevnaden av kraven enligt dessa rättsakter.

Avsnitt 4

Undantag

Artikel 32

Villkor

1. Medlemsstaterna får undanta eller tillåta sina behöriga myndigheter att undanta fysiska eller juridiska personer som tillhandahåller de betaltjänster som avses i punkterna 1–6 i bilaga I från tillämpningen av hela eller delar av de förfaranden och villkor som föreskrivs i avsnitten 1, 2 och 3, med undantag för artiklarna 14, 15, 22, 24, 25 och 26, om följande gäller:
 - a) Det månatliga genomsnittet av det totala värdet på de betalningstransaktioner under de föregående tolv månaderna som genomförts av den berörda personen, inklusive varje ombud som den tar fullt ansvar för, inte överstiger en gräns som fastställs av medlemsstaten, men som under alla omständigheter inte överstiger 3 miljoner EUR. Detta krav ska bedömas med hänsyn till de förväntade totala betalningstransaktionerna i den berörda personens affärsplan om inte de behöriga myndigheterna kräver en ändring i denna plan.
 - b) Ingen av de fysiska personer som ansvarar för ledningen eller driften av affärsverksamheten har dömts för brott som rör penningtvätt eller finansiering av terrorism eller annan ekonomisk brottslighet.
2. Alla fysiska eller juridiska personer som är registrerade i enlighet med punkt 1 ska ha sitt huvudkontor eller sin hemvist i den medlemsstat där de faktiskt bedriver sin verksamhet.
3. De personer som avses i punkt 1 i den här artikeln ska behandlas på samma sätt som betalningsinstitut, men artiklarna 11.9, 28, 29 och 30 ska inte tillämpas på dem.
4. Medlemsstaterna får också föreskriva att alla fysiska eller juridiska personer som är registrerade i enlighet med punkt 1 i den här artikeln endast får delta i vissa verksamheter enligt artikel 18.
5. De personer som avses i punkt 1 i den här artikeln ska underrätta de behöriga myndigheterna om alla förändringar som har betydelse för det villkor som anges i den punkten. Om villkoren i punkt 1, 2 eller 4 i den här artikeln inte längre uppfylls, ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att se till att de berörda personerna ansöker om auktorisation inom 30 kalenderdagar i enlighet med artikel 11.
6. Punkterna 1–5 i denna artikel ska inte tillämpas på direktiv (EU) 2015/849 eller på nationell rätt inom området bekämpning av penningtvätt.

Artikel 33

Leverantörer av kontoinformationstjänster

1. Fysiska eller juridiska personer som endast tillhandahåller de betaltjänster som avses i punkt 8 i bilaga I ska undantas från tillämpningen av det förfarande och de villkor som fastställs i avdelningarna I och 2, med undantag för artikel 5.1 a, b, e–h, j, l, n, p och q, artikel 5.3 och artiklarna 14 och 15. Avsnitt 3 ska tillämpas, med undantag för artikel 23.3.
2. De personer som avses i punkt 1 ska behandlas som betalningsinstitut, förutom att avdelningarna III och IV inte ska tillämpas på dem, med undantag för artiklarna 41, 45 och 52, i tillämpliga fall, samt artiklarna 67, 69 och 95–98.

Artikel 34

Anmälan och information

Om en medlemsstat tillämpar ett undantag enligt artikel 32 ska den underrätta kommissionen om sitt beslut senast den 13 januari 2018 samt genast underrätta kommissionen om varje senare förändring. Medlemsstaten ska dessutom underrätta kommissionen om hur många fysiska och juridiska personer som berörs och på årsbasis om det totala värdet för genomförda betalningstransaktioner per den 31 december varje kalenderår enligt vad som avses i artikel 32.1 a.

KAPITEL 2

Gemensamma bestämmelser

Artikel 35

Tillträde till betalningssystem

1. När det gäller auktoriserade eller registrerade betaltjänstleverantörer som är juridiska personer ska medlemsstaterna försäkra sig om att tillträdesreglerna till betalningssystem är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella, och att de inte hindrar tillträde i större utsträckning än vad som är nödvändigt för att skydda mot särskilda risker, som avvecklingsrisk, operativ risk och affärsrisk och för att skydda betalningssystemets finansiella och operativa stabilitet.

Betalningssystem får inte innebära något av följande krav på betaltjänstleverantörer, betaltjänstanvändare eller andra betalningssystem:

- a) Regler som begränsar faktiskt deltagande i andra betalningssystem.
- b) Regler som diskriminerar auktoriserade eller registrerade betaltjänstleverantörer i fråga om deltagarnas rättigheter, skyldigheter och befogenheter.
- c) Begränsningar på grundval av institutets status.

2. Punkt 1 ska inte gälla

- a) betalningssystem som betecknats enligt direktiv 98/26/EG,
- b) betalningssystem som uteslutande består av betaltjänstleverantörer som tillhör en koncern.

Vid tillämpning av första stycket led a ska medlemsstaterna säkerställa att, när en deltagare i ett betecknat system tillåter en auktoriserad eller registrerad betaltjänstleverantör som inte är deltagare i systemet att sända överföringsorder genom systemet, den deltagaren på begäran ska ge samma möjlighet på ett objektivt, proportionellt och icke-diskriminerande sätt till andra auktoriserade eller registrerade betaltjänstleverantörer i överensstämmelse med punkt 1.

Deltagaren ska ge den begärande betaltjänstleverantören en fullständig motivering till ett eventuellt avslag.

Artikel 36

Tillträde till konton som hålls i ett kreditinstitut

Medlemsstaterna ska se till att betalningsinstitut får tillgång till kreditinstitutens betalkontotjänster på objektiva, icke-diskriminerande och proportionella grunder. Denna tillgång ska vara tillräckligt omfattande för att betalningsinstitutet ska kunna tillhandahålla betaltjänster på ett obehindrat och effektivt sätt.

Kreditinstitutet ska ge den behöriga myndigheten vederbörligen motiverade skäl till ett eventuellt avslag.

Artikel 37

Förbud för andra än betaltjänstleverantörer att tillhandahålla betaltjänster och underrättelseskyldighet

1. Medlemsstaterna ska förbjuda fysiska eller juridiska personer som varken är betaltjänstleverantörer eller uttryckligen är undantagna från detta direktivs tillämpningsområde från att tillhandahålla betaltjänster.

2. Medlemsstaterna ska kräva att tjänsteleverantörer som bedriver någon av verksamheterna som avses i artikel 3 k i och ii eller som bedriver båda, för vilka det sammanlagda värdet av de genomförda betalningstransaktionernas under de föregående 12 månaderna överstiger 1 miljon EUR, skickar en underrättelse till de behöriga myndigheterna med en beskrivning av de tillhandahållna tjänsterna och förtydligar inom ramen för vilket undantag som avses i artikel 3 k i och ii verksamheten anses bedrivas.

På grundval av den underrättelsen ska den behöriga myndigheten fatta ett väl motiverat beslut på grundval av de kriterier som avses i artikel 3 k när verksamheten inte kan betecknas som ett begränsat nätverk och underrätta tjänsteleverantören om detta.

3. Medlemsstaterna ska kräva att tjänsteleverantörer som bedriver verksamhet enligt artikel 3 l skickar en underrättelse till de behöriga myndigheterna och förser de behöriga myndigheterna med ett årligt revisionsuttalande i vilket det bekräftas att verksamheten är förenlig med de gränser som fastställs i artikel 3 l.

4. Trots vad som sägs i punkt 1 ska de behöriga myndigheterna informera EBA om de tjänster som anmäls i enlighet med punkt 2 och 3 samt inom ramen för vilket undantag verksamheten genomförs.

5. Beskrivningen av de verksamheter som anmäls i enlighet med punkterna 2 och 3 i denna artikel ska offentliggöras i det register som avses i artiklarna 14 och 15.

AVDELNING III

KLARHET OM VILLKOREN OCH INFORMATIONSKRAVEN FÖR BETALTJÄNSTER

KAPITEL 1

Allmänna regler

Artikel 38

Tillämpningsområde

1. Denna avdelning är tillämplig på enstaka betalningstransaktioner, ramavtal och sådana betalningstransaktioner som dessa omfattar. Parterna får avtala om att den helt eller delvis inte ska tillämpas, när betaltjänstanvändaren inte är en konsument.

2. Medlemsstaterna får tillämpa bestämmelserna i denna avdelning på mikroföretag på samma sätt som på konsumenter.

3. Det här direktivet ska inte påverka tillämpningen av direktiv 2008/48/EG, annan tillämplig unionsrätt, eller nationella åtgärder avseende villkoren för beviljande av konsumentkrediter, som inte harmoniseras genom det här direktivet, som är i överensstämmelse med unionsrätten.

Artikel 39

Andra bestämmelser i unionsrätten

Bestämmelserna i denna avdelning ska inte påverka sådan unionsrätt som innehåller ytterligare krav på förhandsinformation.

Om direktiv 2002/65/EG också är tillämpligt ska emellertid de informationskrav som anges i artikel 3.1 i det direktivet, utom leden 2 c–g, 3 a, d och e samt 4 b i den punkten, ersättas med artiklarna 44, 45, 51 och 52 i detta direktiv.

Artikel 40

Informationsavgifter

1. Betaltjänsteleverantören får inte ta ut någon avgift av betaltjänstanvändaren för tillhandahållande av information enligt denna avdelning.

2. Betaltjänsteleverantören och betaltjänstanvändaren får avtala om avgifter för extra eller frekventare information eller överföring med hjälp av andra kommunikationsmedel än dem som anges i ramavtalet, som tillhandahålls på betaltjänstanvändarens begäran.

3. När betaltjänstleverantören får ta ut avgifter för information i enlighet med punkt 2, ska avgifterna vara rimliga och stå i proportion till betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

Artikel 41

Bevisbörda för informationskrav

Medlemsstaterna ska föreskriva att bevisbördan ligger på betaltjänstleverantören när det gäller att visa att denne har uppfyllt informationskraven i denna avdelning.

Artikel 42

Undantag från informationskraven för betalningsinstrument som avser låga belopp och elektroniska pengar

1. När det gäller betalningsinstrument som enligt det berörda ramavtalet endast rör enskilda betalningstransaktioner på högst 30 EUR eller som har en utgiftströskel på 150 EUR eller lagrar medel som inte vid något tillfälle överstiger 150 EUR

- a) ska betaltjänstleverantören genom undantag från artiklarna 51, 52 och 56 lämna betalaren information endast om betaltjänstens viktigaste kännetecken, inklusive hur betalningsinstrumentet kan användas, om ansvar, uttagna avgifter och annan väsentlig information som behövs för att fatta ett informerat beslut samt meddela var annan information och villkor enligt artikel 52 lätt kan hittas,
- b) får man komma överens om att betaltjänstleverantören genom undantag från artikel 54 inte behöver föreslå ändringar av villkoren i ramavtalet på det sätt som föreskrivs i artikel 51.1,
- c) får man komma överens om att betaltjänstleverantören genom undantag från artiklarna 57 och 58 efter genomförandet av en betalningstransaktion
- i) endast tillhandahåller eller gör tillgänglig en hänvisning som gör det möjligt för betaltjänstanvändaren att identifiera betalningstransaktionen, dess belopp, eventuella avgifter och/eller vid flera betalningstransaktioner av samma typ till samma betalningsmottagare, information om betalningstransaktionernas totalbelopp och totala avgifter,
- ii) inte behöver tillhandahålla eller göra tillgänglig information enligt led i om betalningsinstrumentet används anonymt eller om betaltjänstleverantören av andra skäl inte har tekniska möjligheter att tillhandahålla informationen. Betaltjänstleverantören ska emellertid ge betalaren möjlighet att kontrollera det lagrade beloppet.

2. För nationella betalningstransaktioner får medlemsstaterna eller deras behöriga myndigheter sänka eller fördubbla beloppen enligt punkt 1. För förbetalda betalningsinstrument får medlemsstaterna höja dessa belopp till högst 500 EUR.

KAPITEL 2

Enstaka betalningstransaktioner

Artikel 43

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel är tillämpligt på enstaka betalningstransaktioner som inte omfattas av ett ramavtal.
2. När en betalningsorder för en enstaka betalningstransaktion överförs med ett betalningsinstrument som omfattas av ett ramavtal, ska betaltjänstleverantören inte vara skyldig att lämna eller tillhandahålla sådan information som redan ges till betaltjänstanvändaren enligt ramavtalet med en annan betaltjänstleverantör eller som kommer att ges till denna användare enligt det ramavtalet.

*Artikel 44***Allmän förhandsinformation**

1. Medlemsstaterna ska kräva att betaljänstleverantören innan betaljänstanvändaren är bunden av ett avtal om en enskilda betalningstjänst eller ett erbjudande om en sådan tjänst, ger betaljänstanvändaren tillgång på ett lättåtkomligt sätt till den information och de villkor som närmare anges i artikel 45 med avseende på dennes egna tjänster. Betalningstjänstleverantören ska på betaljänstanvändarens begäran tillhandahålla informationen och villkoren på papper eller något annat varaktigt medium. Informationen och villkoren ska vara enkla att förstå och uttryckas klart och lättbegripligt på ett språk som är officiellt språk i den medlemsstat där betalningstjänsten erbjuds, eller på något annat språk som parterna kommit överens om.
2. Om avtalet om enskilda betalningstjänst har ingåtts på betaljänstanvändarens begäran med hjälp av en teknik för distanskommunikation som inte gör det möjligt för betalningstjänstleverantören att uppfylla villkoren i punkt 1, ska denne uppfylla sina skyldigheter under punkten omedelbart efter det att betalningstransaktionen har genomförts.
3. Skyldigheterna enligt punkt 1 i denna artikel får även fullgöras genom tillhandahållande av en kopia av utkastet till avtalet om enskilda betalningstjänst eller utkastet till betalningsordern med information och villkor som närmare anges i artikel 45.

*Artikel 45***Information och villkor**

1. Medlemsstaterna ska se till att betalningstjänstleverantören lämnar eller gör följande information och villkor tillgängliga för betalningstjänstanvändaren:
 - a) En specifikation av den information eller unika identifikationskod som betalningstjänstanvändaren ska ange för att en betalningsorder ska initieras eller genomföras korrekt.
 - b) Hur lång tid det maximalt tar att genomföra den betalningstjänst som ska tillhandahållas.
 - c) Alla avgifter som betalningstjänstanvändaren ska betala till betalningstjänstleverantören och, i tillämpliga fall, en specifikation av dessa avgifter.
 - d) I tillämpliga fall den faktiska växelkurs eller referensväxelkurs som ska gälla för betalningstransaktionen.
2. Dessutom ska medlemsstaterna se till att leverantörer av betalningsinitieringstjänster före initieringen till betalaren lämnar, eller gör tillgänglig, tydlig och utförlig information om följande:
 - a) Namnet på leverantören av betalningsinitieringstjänster, den geografiska adressen till dess huvudkontor och, i tillämpliga fall, den geografiska adressen till dess ombud eller filial, etablerade i den medlemsstat där betalningstjänsten erbjuds, samt alla andra kontaktuppgifter, inbegripet e-postadress, som är relevanta för kommunikation med leverantören av betalningsinitieringstjänster.
 - b) Kontaktuppgifter för den behöriga myndigheten.
3. I tillämpliga fall ska betalningstjänstanvändaren lätt kunna få tillgång till all annan relevant information och de villkor som anges i artikel 52.

*Artikel 46***Information till betalaren och betalningsmottagaren efter initieringen av en betalningsorder**

När en betalningsorder initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska leverantör av betalningsinitieringstjänster, utöver den information och de villkor som anges i artikel 45, till betalaren och i tillämpliga fall till betalningsmottagaren omedelbart efter initieringen tillhandahålla eller tillgängliggöra samtliga följande uppgifter:

- a) En bekräftelse av att betalningsordern initierats med betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör.
- b) En referens som gör det möjligt för betalaren och betalningsmottagaren att identifiera betalningstransaktionen och, i förekommande fall, för betalningsmottagaren att identifiera betalaren samt all information som överförs tillsammans med betalningstransaktionen.
- c) Betalningstransaktionens belopp.
- d) I tillämpliga fall alla avgiftsbelopp som ska betalas till leverantören av betalningsinitieringstjänster för transaktionen och i tillämpliga fall en specificering av beloppen för sådana avgifter.

Artikel 47

Information till betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör vid en betalningsinitieringstjänst

När en betalningsorder initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska denne göra referensen för betalningstransaktionen tillgänglig för betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör.

Artikel 48

Information till betalaren efter mottagande av betalningsordern

Omedelbart efter det att betalningsordern tagits emot ska betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör på samma sätt som anges i artikel 44.1 med avseende på sina egna tjänster lämna eller göra samtliga följande uppgifter tillgängliga för betalaren:

- a) En referens som gör det möjligt för betalaren att identifiera betalningstransaktionen samt, i förekommande fall, information som avser betalningsmottagaren.
- b) Betalningstransaktionens belopp i den valuta som används i betalningsordern.
- c) Betalningstransaktionens eventuella avgifter som betalaren ska betala och, i tillämpliga fall, en specificering av beloppen för sådana avgifter.
- d) I tillämpliga fall den växelkurs som betalarens betaltjänstleverantör använde vid betalningstransaktionen eller också en referens till denna, om den skiljer sig från den kurs som fastställs i enlighet med artikel 45.1 d, samt betalningstransaktionens belopp efter denna valutakonvertering.
- e) Den dag då betalningsordern togs emot.

Artikel 49

Information till betalningsmottagaren efter genomförande

Omedelbart efter det att betalningstransaktionen genomförts ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör på samma sätt som anges i artikel 44.1 med avseende på sina tjänster lämna eller göra samtliga följande uppgifter tillgängliga för betalningsmottagaren:

- a) En referens som gör det möjligt för betalningsmottagaren att identifiera betalningstransaktionen samt, i tillämpliga fall, betalaren och all information som överförs tillsammans med betalningstransaktionen.
- b) Betalningstransaktionens belopp i den valuta i vilken medlen står till betalningsmottagarens förfogande.
- c) Betalningstransaktionens eventuella avgifter som betalaren ska betala och, i tillämpliga fall, en specificering av beloppen för sådana avgifter.

- d) I tillämpliga fall den växelkurs som betalningsmottagarens betaljänstleverantör använder vid betalningstransaktionen samt betalningstransaktionens belopp före denna valutakonvertering.
- e) Krediteringens valuteringsdag.

KAPITEL 3

Ramavtal

Artikel 50

Tillämpningsområde

Detta kapitel ska tillämpas på betalningstransaktioner som omfattas av ett ramavtal.

Artikel 51

Allmän förhandsinformation

1. Medlemsstaterna ska kräva att betaljänstleverantören, på papper eller på något annat varaktigt medium, lämnar den information och de villkor som anges i artikel 52 till betaljänstanvändaren, i god tid innan betaljänstanvändaren binds av något ramavtal eller erbjudande. Informationen och villkoren ska vara enkla att förstå och uttryckas klart och lättbegripligt på ett språk som är officiellt språk i den medlemsstat där betaljänsten erbjuds, eller på något annat språk som parterna kommit överens om.
2. Om ramavtalet har ingåtts på begäran av betaljänstanvändaren med hjälp av en teknik för distanskommunikation som inte gör det möjligt för betaljänstleverantören att uppfylla villkoren i punkt 1, ska betaljänstleverantören fullgöra sina skyldigheter enligt den punkten omedelbart efter det att ramavtalet har ingåtts.
3. Skyldigheterna enligt punkt 1 får också fullgöras genom tillhandahållande av en kopia av utkastet till ramavtal som innehåller den information och de villkor som anges i artikel 52.

Artikel 52

Information och villkor

Medlemsstaterna ska se till att följande information och villkor lämnas till betaljänstanvändaren:

1. Om betaljänstleverantören:
 - a) Namnet på betaljänstleverantören, den geografiska adressen till dess huvudkontor och, i tillämpliga fall, den geografiska adressen till dess ombud eller filial, etablerade i den medlemsstat där betaljänsten erbjuds, samt alla andra adresser, inbegripet e-postadress, som är relevanta för kommunikation med betaljänstleverantören.
 - b) Uppgifter om relevanta tillsynsmyndigheter och om det register som avses i artikel 14 eller annat relevant offentligt register med uppgift om betaljänstleverantörens auktorisation samt registreringsnummer eller motsvarande uppgift för identifiering i det registret.
2. Om användning av betaljänsten:
 - a) En beskrivning av huvuddragen i den betaljänst som tillhandahålls.
 - b) En specifikation av den information eller unika identifikationskod som betaljänstanvändaren måste ange för att en betalningsorder ska initieras eller genomföras korrekt.
 - c) Vilken form och vilket förfarande som används för att godkänna initiering av en betalningsorder eller genomföra en betalningstransaktion och återkallande av detta godkännande i enlighet med artiklarna 64 och 80.

- d) En hänvisning till tidpunkten för mottagande av en betalningsorder i enlighet med artikel 78 och den eventuella bryttidpunkt som betaljänstleverantören fastställt.
- e) Hur lång tid det maximalt tar att genomföra de betaljänster som ska tillhandahållas.
- f) Om det finns möjlighet att avtala om utgiftströsklar för användningen av betalningsinstrumentet i enlighet med artikel 68.1.
- g) När det gäller kortbaserade betalningsinstrument med co-badging, betaljänstanvändarens rättigheter enligt artikel 8 i förordning (EU) 2015/751.
3. Om avgifter, ränta och växelkurser:
- a) Alla avgifter som betaljänstanvändaren ska betala till betaljänstleverantören, inbegripet dem med anknytning till på vilket sätt och inom vilka intervall information enligt detta direktiv tillhandahålls eller görs tillgänglig och, i tillämpliga fall, en specificering av sådana avgiftsbelopp.
- b) I tillämpliga fall de räntesatser och växelkurser som ska tillämpas eller, om referensräntesatsen och referensväxelkursen ska användas, metoden för beräkning av den faktiska räntan samt relevant dag och index eller underlag för att bestämma en sådan referensräntesats eller referensväxelkurs.
- c) Omedelbar tillämpning, om sådan avtalats, av förändringar av referensräntesatsen eller referensväxelkursen samt informationskrav i samband med förändringarna i enlighet med artikel 54.2.
4. Om kommunikation:
- a) I tillämpliga fall den kommunikationsteknik som parterna kommit överens om för att överföra information eller underrättelser enligt detta direktiv, inbegripet de tekniska kraven på betaljänstanvändarens utrustning och programvara.
- b) På vilket sätt och hur ofta information enligt detta direktiv ska lämnas eller göras tillgänglig.
- c) Det eller de språk som ramavtalet ska ingås på och på vilket eller vilka kommunikationen under detta avtalsförhållande ska ske.
- d) Betaljänstanvändarens rätt att erhålla ramavtalets avtalsvillkor samt information och villkor i enlighet med artikel 53.
5. Om skydds- och korrigeringsåtgärder:
- a) I tillämpliga fall en beskrivning av de åtgärder som betaljänstanvändaren ska vidta för att skydda ett betalningsinstrument och av hur betaljänstleverantören ska underrättas i enlighet med artikel 69.1 b.
- b) Ett säkert förfarande genom vilket betaljänstanvändaren underrättas av betaljänstleverantören i händelse av misstänkt eller faktiskt bedrägeri eller säkerhetsshot.
- c) Om så avtalats, på vilka villkor betaljänstleverantören förbehåller sig rätten att blockera ett betalningsinstrument i enlighet med artikel 68.

- d) Betalarens ansvar i enlighet med artikel 74, inbegripet information om det relevanta beloppet.
 - e) Hur och inom vilken tidsfrist betaltjänstanvändaren ska underrätta betaltjänstleverantören om icke auktoriserade eller felaktigt initierade eller genomförda betalningstransaktioner i enlighet med artikel 71 samt betaltjänstleverantörens ansvar för icke auktoriserade betalningstransaktioner i enlighet med artikel 73.
 - f) Betaltjänstleverantörens ansvar för initiering eller genomförande av betalningstransaktioner i enlighet med artikel 89.
 - g) Villkoren för återbetalning i enlighet med artiklarna 76 och 77.
6. Om ändringar i, och avslutande av, ramavtalet:
- a) Om så avtalats, information om att betaltjänstanvändaren ska anses ha godkänt de ändrade villkoren i enlighet med artikel 54, om betaltjänstanvändaren inte före den dag då de föreslås träda i kraft underrättar betaltjänstleverantören om att de inte godkänns.
 - b) Ramavtalets löptid.
 - c) Betaltjänstanvändarens rätt att avsluta ramavtalet och eventuella avtal som rör avslutandet i enlighet med artiklarna 54.1 och 55.
7. Om tvistlösning:
- a) Eventuella avtalsbestämmelser om tillämplig lag för ramavtalet och/eller behöriga domstolar.
 - b) Förfaranden för alternativ tvistlösning som betaltjänstanvändaren kan använda i enlighet med artiklarna 99–102.

Artikel 53

Tillgång till information och villkor i ramavtalet

Under avtalsförhållandet ska betaltjänstanvändaren när som helst ha rätt att på begäran erhålla ramavtalets avtalsvillkor samt informationen och villkoren enligt artikel 52 på paper eller något annat varaktigt medium.

Artikel 54

Förändringar av villkoren i ramavtalet

1. Senast två månader före den dag som de föreslås börja tillämpas ska betaltjänstleverantören föreslå eventuella ändringar av ramavtalet eller av informationen och villkoren enligt artikel 52, på samma sätt som anges i artikel 51.1. Betaltjänstanvändaren kan antingen godkänna eller förkasta ändringarna före den dag då de föreslås träda i kraft.

I tillämpliga fall ska betaltjänstleverantören i enlighet med artikel 52.6 a meddela betaltjänstanvändaren att han eller hon anses ha godkänt dessa ändringar om han eller hon inte före den dag då de föreslås träda i kraft underrättar betaltjänstleverantören om att de inte godkänns. Betaltjänstleverantören ska också informera betaltjänstanvändaren om att ifall betaltjänstanvändaren förkastar dessa ändringar har betaltjänstanvändaren rätt att avgiftsfritt avsluta ramavtalet när som helst fram till den dag då ändringarna skulle ha tillämpats.

2. Ändringar av räntesatser eller växelkurser får tillämpas omedelbart och utan underrättelse, om denna rättighet har avtalats i ramavtalet och om ändringarna av räntesatserna eller växelkurserna grundas på den avtalade referensräntesatsen eller referensväxelkursen i enlighet med artikel 52.3 b och c. Betaltjänstanvändaren ska snarast möjligt informeras om alla ändringar av räntesatsen på samma sätt som anges i artikel 51.1, såvida inte parterna har avtalat att informationen ska lämnas eller göras tillgänglig med en viss regelbundenhet eller på ett visst sätt. Ändringar av räntesatsen eller växelkursen som är mer fördelaktiga för betaltjänstanvändarna får dock tillämpas utan underrättelse.

3. Ändringar av den räntesats eller växelkurs som används vid betalningstransaktioner ska genomföras och beräknas med en neutral metod som inte diskriminerar betaltjänstanvändare.

Artikel 55

Avslutande

1. Betaltjänstanvändaren får när som helst avsluta ramavtalet, såvida inte parterna har avtalat om en uppsägningstid. Uppsägningstiden får inte överstiga en månad.

2. Att avsluta ramavtalet ska vara kostnadsfritt för betaltjänstanvändaren, utom när avtalet har varit i kraft kortare tid än sex månader. Alla eventuella avgifter för avslutande av ramavtalet ska vara rimliga och stå i proportion till kostnaderna.

3. Betaltjänstleverantören får med minst två månaders uppsägningstid på samma sätt som föreskrivs i artikel 51.1 avsluta ett ramavtal som ingåtts på obestämd tid, förutsatt att detta avtalats i ramavtalet.

4. Regelbundet uttagna betaltjänstavgifter ska betaltjänstanvändaren endast betala proportionellt mot tiden fram till det att avtalet avslutas. Om sådana avgifter har betalats i förväg, ska de återbetalas proportionellt.

5. Bestämmelserna i denna artikel påverkar inte medlemsstaternas lagar och andra författningar om parternas rätt att förklara att ramavtalet inte är verkställbart eller att det är ogiltigt.

6. Medlemsstaterna får föreskriva förmånligare bestämmelser för betaltjänstanvändarna.

Artikel 56

Information innan enskilda betalningstransaktioner genomförs

Om en enskild betalningstransaktion som omfattas av ett ramavtal initierats av betalaren, ska en betaltjänstleverantör på betalarens begäran för denna specifika betalningstransaktion lämna explicit information om allt följande:

- a) Den maximala genomförandetiden.
- b) De avgifter som ska betalas av betalaren.
- c) I tillämpliga fall en specificering av alla avgiftsbelopp.

Artikel 57

Information till betalaren om enskilda betalningstransaktioner

1. Efter det att den enskilda betalningstransaktionens belopp har debiterats betalarens konto, eller efter mottagande av betalningsordern om betalaren inte använder något betalkonto, ska betalarens betaltjänstleverantör utan onödigt dröjsmål och på samma sätt som föreskrivs i artikel 51.1 ge betalaren information om allt följande:

- a) En referens som gör det möjligt för betalaren att identifiera varje betalningstransaktion samt, i förekommande fall, information om betalningsmottagaren.
 - b) Betalningstransaktionens belopp i den valuta i vilken betalarens betalkonto debiteras eller i den valuta som används för betalningsordern.
 - c) Betalningstransaktionens avgifter och, i tillämpliga fall, en specificering av det avgiftsbelopp eller av den ränta som betalaren ska betala.
 - d) I tillämpliga fall den växelkurs som betalarens betaltjänstleverantör tillämpar vid betalningstransaktionen samt betalningstransaktionens belopp efter denna valutakonvertering.
 - e) Debiteringens valuteringsdag eller den dag då betalningsordern togs emot.
2. Ramavtal ska innehålla ett villkor om att betalaren kan kräva att informationen enligt punkt 1 regelbundet ska lämnas eller göras tillgänglig minst en gång i månaden, avgiftsfritt och på ett överenskommet sätt så att betalaren kan lagra och återskapa informationen i oförändrad form.
 3. Medlemsstaterna får emellertid kräva att betaltjänstleverantörerna minst en gång i månaden avgiftsfritt lämnar denna information på papper eller på ett annat varaktigt medium.

Artikel 58

Information till betalningsmottagaren om enskilda betalningstransaktioner

1. När en enskild betalningstransaktion genomförs ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör utan onödigt dröjsmål och på samma sätt som föreskrivs i artikel 51.1 ge betalningsmottagaren information om allt följande:
 - a) En referens som gör det möjligt för betalningsmottagaren att identifiera betalningstransaktionen och betalaren samt all information som överförs tillsammans med betalningstransaktionen.
 - b) Betalningstransaktionens belopp i den valuta i vilken betalningsmottagarens betalkonto krediteras.
 - c) Betalningstransaktionens avgifter och, i tillämpliga fall, en specificering av de avgiftsbelopp eller av den ränta som ska betalas av betalningsmottagaren.
 - d) I tillämpliga fall den växelkurs som betalningsmottagarens betaltjänstleverantör använder vid betalningstransaktionen samt betalningstransaktionens belopp före denna valutakonvertering.
 - e) Krediteringens valuteringsdag.
2. Ramavtal får innehålla ett villkor om att informationen enligt punkt 1 regelbundet ska ges eller göras tillgänglig minst en gång i månaden och på ett överenskommet sätt så att betalningsmottagaren kan lagra och återskapa informationen i oförändrad form.
3. Medlemsstaterna får emellertid kräva att betaltjänstleverantörerna minst en gång i månaden avgiftsfritt tillhandahåller denna information på papper eller via ett annat varaktigt medium.

KAPITEL 4

Gemensamma bestämmelser

Artikel 59

Valuta och valutakonvertering

1. Betalningarna ska göras i den valuta som parterna kommit överens om.
2. När en valutakonverteringstjänst erbjuds före initieringen av betalningstransaktionen och om denna tjänst erbjuds i en uttagsautomat, på försäljningsstället eller av betalningsmottagaren, ska den part som erbjuder betalaren valutakonverteringstjänsten för betalaren uppge alla avgifter samt den växelkurs som ska användas för konvertering av betalningstransaktionen.

Betalaren ska godkänna valutakonverteringstjänsten på denna grundval.

Artikel 60

Information om extra avgifter eller nedsättning

1. När betalningsmottagaren begär en avgift eller erbjuder en nedsättning vid användning av ett visst betalningsinstrument, ska betalningsmottagaren underrätta betalaren om detta innan betalningstransaktionen initieras.
2. När betaltjänstleverantören eller en annan part som medverkar i transaktionen begär en avgift för användning av ett visst betalningsinstrument, ska denne underrätta betaltjänstanvändaren om detta innan betalningstransaktionen initieras.
3. Betalaren ska vara skyldig att betala de avgifter som avses i punkterna 1 och 2 endast om deras fullständiga belopp tillkännagavs före initieringen av betalningstransaktionen.

AVDELNING IV

RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER MED AVSEENDE PÅ TILLHANDAHÅLLANDE OCH ANVÄNDNING AV BETALTJÄNSTER

KAPITEL 1

Gemensamma bestämmelser

Artikel 61

Tillämpningsområde

1. Om betaltjänstanvändaren inte är konsument får betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören avtala om att artiklarna 62.1, 64.3, 72, 74, 76, 77, 80 och 89 helt eller delvis inte ska vara tillämpliga. Betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören får även avtala om en andra tidsfrister än de som fastställs i artikel 71.
2. Medlemsstaterna får föreskriva att artikel 102 inte ska tillämpas om betaltjänstanvändaren inte är konsument.
3. Medlemsstaterna får föreskriva att bestämmelserna i denna avdelning ska tillämpas på mikroföretag på samma sätt som på konsumenter.
4. Detta direktiv ska inte påverka tillämpningen av direktiv 2008/48/EG, annan tillämplig unionsrätt eller nationella bestämmelser avseende villkoren för beviljande av konsumentkrediter som inte harmoniseras genom detta direktiv och som överensstämmer med unionsrätten.

Artikel 62

Tillämpliga avgifter

1. Betaltjänstleverantören får inte ta ut någon avgift av betaltjänstanvändaren för fullgörandet av sina informations-skyldigheter eller korrigeringsåtgärder och förebyggande åtgärder enligt denna avdelning, såvida inte annat föreskrivs i artiklarna 79.1, 80.5 och 88.2. Betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören ska avtala om dessa avgifter, som ska vara rimliga och stå i proportion till betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

2. För betalningstransaktioner som tillhandahålls inom unionen, där både betalarens och betalningsmottagarens betalningstjänsteleverantörer eller den enda betaltjänstleverantören i betalningstransaktionen är etablerade i unionen, ska medlemsstaterna kräva att betalningsmottagaren betalar de avgifter som dennes betaltjänstleverantör tar ut och att betalaren betalar de avgifter som dennes betaltjänstleverantör tar ut.
3. Betaltjänstleverantören får inte hindra betalningsmottagaren att av betalaren ta ut en avgift, erbjuda en nedsättning eller på annat sätt styra betalaren mot användning av ett visst betalningsinstrument. Eventuella avgifter som tillämpas får inte överskrida betalningsmottagarens direkta kostnader för att använda ett visst betalningsinstrument.
4. Medlemsstaterna ska under alla omständigheter se till att betalningsmottagaren inte tar ut avgifter för användning av betalningsinstrument vars förmedlingsavgifter regleras i kapitel II i förordning (EU) 2015/751 och för de betalningstjänster som förordning (EU) nr 260/2012 tillämpas på.
5. Medlemsstaterna får förbjuda eller begränsa betalningsmottagarens rätt att ta ut avgifter med beaktande av behovet av att stimulera konkurrensen och främja användningen av effektiva betalningsinstrument.

Artikel 63

Undantag för betalningsinstrument för låga belopp och elektroniska pengar

1. I fråga om betalningsinstrument som enligt ramavtalet endast avser enskilda betalningstransaktioner på högst 30 EUR eller som antingen har en utgiftströskel på 150 EUR eller lagrar medel som aldrig överstiger 150 EUR, får betaltjänstleverantörerna när som helst avtala med betaltjänstanvändarna att
 - a) artiklarna 69.1 b, 70.1 c och d, och 74.3 inte är tillämpliga om betalningsinstrumentet inte kan blockeras eller dess vidare användning förhindras,
 - b) artiklarna 72, 73, 74.1 och 74.3 inte är tillämpliga om betalningsinstrumentet används anonymt eller om betaltjänstleverantören av andra till betalningsinstrumentet knutna skäl inte kan bevisa att en betalningstransaktion var auktoriserad,
 - c) betaltjänstleverantören genom undantag från artikel 79.1 inte är skyldig att underrätta betaltjänstanvändaren om att betalningsordern avisats, om det av sammanhanget klart framgår att den inte har genomförts,
 - d) betalaren genom undantag från artikel 80 inte får återkalla betalningsordern efter att ha överfört betalningsordern eller gett sitt godkännande att genomföra betalningstransaktionen till betalningsmottagaren,
 - e) andra tider för genomförandet är tillämpliga genom undantag från artiklarna 83 och 84.
2. För nationella betalningstransaktioner får medlemsstaterna eller deras behöriga myndigheter sänka eller fördubbla beloppen enligt punkt 1. De får höja dem för förbetalda betalningsinstrument upp till 500 EUR.
3. Artiklarna 73 och 74 i detta direktiv ska också tillämpas på elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG, om inte betalarens betaltjänstleverantör saknar möjlighet att frysa det betalkonto där de elektroniska pengarna lagras eller blockera betalningsinstrumentet. Medlemsstaterna får begränsa detta undantag till betalkonton där de elektroniska pengarna lagras eller betalningsinstrument med ett visst värde.

KAPITEL 2

Auktorisation av betalningstransaktioner

Artikel 64

Godkännande och återkallande av godkännande

1. Medlemsstaterna ska sörja för att en betalningstransaktion ska betraktas som auktoriserad endast om betalaren har godkänt dess genomförande. Betalaren får auktorisera betalningstransaktionen före dess genomförande eller, om betalaren och betaltjänstleverantören har avtalat om detta, efter genomförandet.
2. Godkännande att genomföra en betalningstransaktion eller en serie betalningstransaktioner ska lämnas i den form som avtalats mellan betalaren och betaltjänstleverantören. Godkännande av genomförandet av en betalningstransaktion kan också ges via betalningsmottagaren eller leverantören av betalningsinitieringstjänster.

Om ett sådant godkännande saknas ska betalningstransaktionen anses vara icke auktoriserad.
3. Ett godkännande får alltid återkallas av betalaren, men inte efter tidpunkten för oåterkallelighet i enlighet med artikel 80. Godkännande att genomföra en serie betalningstransaktioner får även återkallas, med följden att varje efterföljande betalningstransaktion ska anses vara icke auktoriserad.
4. Godkännandeförfarandet ska avtalas mellan betalaren och den relevanta betaltjänstleverantören.

Artikel 65

Bekräftelse av tillgängliga medel

1. Medlemsstaterna ska se till att en kontoförvaltande betaltjänstleverantör på begäran av en betaltjänstleverantör som ger ut kortbaserade betalningsinstrument, omedelbart bekräftar om ett belopp som krävs för genomförande av en kortbaserad betalningstransaktion är tillgängligt på betalarens betalningskonto, förutsatt att samtliga följande villkor är uppfyllda:
 - a) Betalarens betalningskonto är tillgängligt via internet vid tidpunkten för begäran.
 - b) Betalaren har uttryckligen godkänt att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören besvarar begäranden från en specifik betaltjänstleverantör om att bekräfta att ett belopp som motsvarar en viss kortbaserad betalningstransaktion är tillgängligt på betalarens betalningskonto.
 - c) Det godkännande som avses i led b har givits innan den första begäran om bekräftelse görs.
2. Betaltjänstleverantören får begära en sådan bekräftelse som avses i punkt 1 om samtliga följande villkor är uppfyllda:
 - a) Betalaren har uttryckligen godkänt att betaltjänstleverantören får begära sådan bekräftelse som avses i punkt 1.
 - b) Betalaren har initierat den kortbaserade transaktionen för beloppet i fråga med användning av ett kortbaserat betalningsinstrument som getts ut av betaltjänstleverantören.
 - c) Betaltjänstleverantören autentiserar sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören före varje begäran om bekräftelse, och kommunicerar på ett säkert sätt med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören i enlighet med artikel 98.1d.
3. I enlighet med direktiv 95/46/EG ska den bekräftelse som avses i punkt 1 endast bestå av ett svar i form av ett enkelt "ja" eller "nej" och inte av kontoutdrag. Detta svar får inte lagras eller användas för andra syften än genomförande av den kortbaserade betalningen.

4. Den bekräftelse som avses i punkt 1 ska inte innebära att den kontoförvaltande betaljänstleverantören får spärra medel på betalarens betalningskonto.
5. Betalaren får begära att den kontoförvaltande betaljänstleverantören meddelar betalarens betaljänstleverantörens identitet och det svar som lämnats.
6. Denna artikel är inte tillämplig på betalningstransaktioner som initieras genom kortbaserade betalningsinstrument där elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG lagras.

Artikel 66

Bestämmelser om tillgång till betalningskonto i samband med betalningsinitieringstjänster

1. Medlemsstaterna ska se till att betalaren har rätt att utnyttja en leverantör av betalningsinitieringstjänster för betalningar enligt punkt 7 i bilaga I. Rätten att utnyttja en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska inte gälla när betalkontot inte är tillgängligt online.
2. När betalaren ger sitt uttryckliga godkännande till en betalning som ska genomföras i enlighet med artikel 64 ska den kontoförvaltande betaljänstleverantören vidta de åtgärder som anges i punkt 4 i den här artikeln för att säkerställa betalarens rätt att använda betalningsinitieringstjänsten.
3. Leverantörer av betalningsinitieringstjänster
 - a) får inte vid någon tidpunkt inneha betalarens medel i samband med tillhandahållandet av betalningsinitieringstjänsten,
 - b) ska se till att betaljänstanvändarens personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter inte är tillgängliga för andra parter, med undantag för användaren och utgivaren av de personliga säkerhetsbehörighetsuppgifterna, och att de överförs av leverantören av betalningsinitieringstjänsten via säkra och effektiva kanaler,
 - c) ska se till att eventuell övrig information om betaljänstanvändaren som erhållits vid tillhandahållande av betalningsinitieringstjänster endast lämnas till betalningsmottagaren och endast med betaljänstanvändarens uttryckliga godkännande,
 - d) ska varje gång en betalning initieras identifiera sig gentemot kontoägarens kontoförvaltande betaljänstleverantör och kommunicera med den kontoförvaltande betaljänstleverantören, betalaren och betalningsmottagaren på ett säkert sätt i enlighet med artikel 98.1 d,
 - e) får inte lagra känsliga betalningsuppgifter som tillhör betaljänstanvändaren,
 - f) får inte av betaljänstanvändaren begära andra uppgifter än sådana som krävs för att tillhandahålla betalningsinitieringstjänster,
 - g) får inte använda, ha tillgång till eller lagra uppgifter för andra ändamål än för att tillhandahålla den betalningsinitieringstjänst som uttryckligen begärs av betalaren,
 - h) får inte ändra beloppet, betalaren eller något annat inslag i transaktionen.
4. Den kontoförvaltande betaljänstleverantören
 - a) ska kommunicera säkert med leverantörer av betalningsinitieringstjänster i enlighet med artikel 98.1 d,

- b) ska omedelbart efter mottagande av betalningsordern från en leverantör av betalningsinitieringstjänster tillhandahålla eller göra tillgänglig för leverantören av betalningsinitieringstjänster all information om initieringen av betalningstransaktionen samt all information om genomförandet av betalningstransaktionen som är tillgänglig för den kontoförvaltande betaltjänstleverantören,
- c) får inte av andra än objektiva skäl behandla betalningsorder som överförs via en leverantör av betalningsinitieringstjänster på ett skiljaktigt sätt när det gäller val av tidpunkt, prioritering eller avgifter jämfört med betalningsorder som betalaren överför direkt.
5. Tillhandahållandet av betalningsinitieringstjänster får inte vara avhängigt av förekomsten av ett avtalsförhållande mellan leverantörer av betalningsinitieringstjänster och kontoförvaltande betaltjänstleverantörer i detta syfte.

Artikel 67

Bestämmelser om tillgång till och användning av betalkontoinformation i samband med kontoinformationstjänster

1. Medlemsstaterna ska sörja för att en betaltjänstanvändare har rätt att utnyttja tjänster som möjliggör tillgång till kontoinformation som avses i punkt 8 i bilaga I. Den rätten ska inte gälla när betalkontot inte är tillgängligt online.
2. Leverantörer av kontoinformationstjänster
- a) får endast tillhandahålla tjänster på grundval av betaltjänstanvändarens uttryckliga godkännande,
- b) ska säkerställa att betaltjänstanvändarens personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter, med undantag för användaren och utgivaren av de personliga säkerhetsbehörighetsuppgifterna, inte är tillgängliga för andra parter och att när dessa uppgifter överförs genom leverantören av kontoinformationstjänster detta sker via säkra och effektiva kanaler,
- c) ska för varje kommunikationssession identifiera sig gentemot den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och kommunicera säkert med den kontoförvaltande betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren i enlighet med artikel 98.1 d,
- d) ska endast ha tillgång till information från betecknade betalkonton och dithörande betalningstransaktioner,
- e) får inte begära känsliga betalningsuppgifter som är kopplade till betalkontona,
- f) får inte använda, ha tillgång till eller lagra några uppgifter för några andra ändamål än för att genomföra den kontoinformationstjänst som betaltjänstanvändaren uttryckligen har begärt, i enlighet med uppgiftsskyddsreglerna om uppgiftsskydd.
3. När det gäller betalkonton ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören
- a) kommunicera säkert med leverantörer av kontoinformationstjänster i enlighet med artikel 98.1 d,
- b) inte behandla begäranden om uppgifter som överförs via en leverantör av kontoinformationstjänster på ett skiljaktigt sätt annat än av objektiva skäl.
4. Tillhandahållande av kontoinformationstjänster får inte vara avhängigt av förekomsten av ett avtalsförhållande mellan leverantörer av kontoinformationstjänster och kontoförvaltande betaltjänstleverantörer i detta syfte.

Artikel 68

Begränsning av betalningsinstrumentets användning och av tillgången till betalkonton för betaltjänstleverantörer

1. Om ett särskilt betalningsinstrument används för godkännande, får betalaren och betalarens betaltjänstleverantör avtala om utgiftströsklar för betalningstransaktioner som genomförs genom det betalningsinstrumentet.

2. Om detta avtalats i ramavtalet får betaltjänstleverantören förbehålla sig rätten att blockera betalningsinstrumentet av objektiva betingade skäl som är relaterade till betalningsinstrumentets säkerhet, misstanke om icke auktoriserad eller bedräglig användning av det eller, vid betalningsinstrument med kreditutrymme, en väsentligt ökad risk för att betalaren eventuellt inte kan fullfölja sitt betalningsansvar.

3. I sådana fall ska betaltjänstleverantören på avtalat sätt informera betalaren om blockering av betalningsinstrumentet och om skälen till denna, om möjligt innan betalningsinstrumentet blockeras och senast direkt efter blockeringen, om inte tillhandahållandet av sådan information hindras av objektiva motiverade säkerhetsskäl eller förbjuds i annan relevant unionsrätt eller nationell rätt.

4. Betaltjänstleverantören ska häva blockeringen av betalningsinstrumentet eller ersätta det med ett nytt betalningsinstrument så snart skälen till blockeringen inte längre föreligger.

5. En kontoförvaltande betaltjänstleverantör får neka en leverantör av kontoinformationstjänster eller en leverantör av betalningsinitieringstjänster tillgång till ett betalkonto av objektiva motiverade och vederbörligen styrka skäl rörande icke auktoriserad eller bedräglig tillgång till betalkontot av den leverantören av kontoinformationstjänster eller den leverantören av betalningsinitieringstjänster, inbegripet icke auktoriserad eller bedräglig initiering av en betalningstransaktion. I sådana fall ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören på avtalat sätt informera betalaren om att tillgången till betalkontot har nekats och om skälen till detta. Den informationen ska, om möjligt, ges till betalaren innan tillgång nekats och senast direkt därefter, om inte tillhandahållandet av sådan information hindras av objektiva motiverade säkerhetsskäl eller förbjuds i annan relevant unionsrätt eller nationell rätt.

Den kontoförvaltande betaltjänstleverantören ska medge tillgång till betalkontot när skälen för att neka tillgång inte längre föreligger.

6. I de fall som avses i punkt 5 ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören omedelbart rapportera om en incident som avser leverantören av kontoinformationstjänster eller leverantören av betalningsinitieringstjänster till den behöriga myndigheten. Informationen ska inbegripa relevanta uppgifter om fallet och skälen till att åtgärder vidtas. Den behöriga myndigheten ska bedöma fallet och vid behov vidta lämpliga åtgärder.

Artikel 69

Beltjänstanvändarens skyldigheter med avseende på betalningsinstrument och personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter

1. Beltjänstanvändare som har rätt att använda ett betalningsinstrument ska

a) använda betalningsinstrumentet i enlighet med villkoren för utgivande och användning av betalningsinstrumentet, som måste vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionella,

b) utan onödigt dröjsmål underrätta betaltjänstleverantören eller den enhet som den senare angett, så snart de erfar att betalningsinstrumentet förlorats, stulits, missbrukats eller använts utan auktorisation.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 a ska beltjänstanvändaren, så snart han eller hon mottagit ett betalningsinstrument, vidta alla rimliga åtgärder för att skydda sina personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter.

*Artikel 70***Betaljänstleverantörens skyldigheter med avseende på betalningsinstrument**

1. Den betaljänstleverantör som ger ut ett betalningsinstrument ska
 - a) förvissa sig om att specifika säkerhetsbehörighetsuppgifter inte är tillgängliga för andra än den betaljänstanvändare som har rätt att använda dem, utan att detta påverkar betaljänstanvändarens skyldigheter enligt artikel 69,
 - b) avstå från att skicka betalningsinstrument som inte beställts utom då ett betalningsinstrument som betaljänstanvändaren redan har ska ersättas,
 - c) se till att betaljänstanvändare alltid har möjlighet att på lämpligt sätt lämna underrättelser enligt artikel 69.1 b eller att begära att en blockering av betalningsinstrumentet hävs enligt artikel 68.4. På begäran ska betaljänstleverantören göra det möjligt för betaljänstanvändaren att under 18 månader efter underrättelsen styrka att betaljänstanvändaren har lämnat en sådan underrättelse,
 - d) ge betaljänstanvändaren möjlighet att avgiftsfritt lämna en underrättelse i enlighet med artikel 69.1 b, och i alla händelser endast ta ut avgift för ersättningskostnader som direkt kan hänföras till betalningsinstrumentet,
 - e) förhindra varje användning av betalningsinstrumentet så snart den underrättelse som avses i artikel 69.1 b har lämnats.
2. Betaljänstleverantören ska svara för den risk som det innebär att skicka betalningsinstrumentet eller därtill tillhörande personliga säkerhetsbehörighetuppgifter till betaljänstanvändaren.

*Artikel 71***Underrättelse och rättelse i samband med icke auktoriserade eller felaktigt utförda betalningstransaktioner**

1. När betaljänstanvändaren får kännedom om en icke auktoriserad eller felaktigt genomförd betalningstransaktion som ger upphov till en fordran, även sådan som följer av artikel 89, ska betaljänstanvändaren endast få rättelse om betaljänstanvändaren underrättar sin betaljänstleverantör utan onödigt dröjsmål och senast 13 månader efter debiteringsdagen.

Tidsfristerna för underrättelse som fastställs i första stycket är inte tillämpliga då betaljänstleverantören varken har lämnat information om betalningstransaktionen eller gjort informationen tillgänglig i enlighet med avdelning III.

2. Om en leverantör av betalningsinitieringstjänster är inblandad ska betaljänstanvändaren få rättelse av den kon托förvaltande betaljänstleverantören enligt punkt 1 i den här artikeln utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 73.2 och 89.1.

*Artikel 72***Bevis för autentisering och genomförande av betalningstransaktioner**

1. Medlemsstaterna ska kräva att betaljänstleverantören, om en betaljänstanvändare nekar till att ha auktoriserat en genomförd betalningstransaktion eller hävdar att betalningstransaktionen inte genomfördes på ett korrekt sätt, ska kunna styrka att betalningstransaktionen har autentiserats, registrerats korrekt, kontoförts och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i den tjänst som tillhandahålls av betaljänstleverantören.

Om betalningstransaktionen initieras genom en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska bevisbördan ligga på leverantören av betalningsinitieringstjänster att inom ramen för sin behörighet visa att betalningstransaktionen har autentiserats, registrerats korrekt och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i samband med den betalningstjänst som leverantören har ansvar för.

2. Om en betaltjänstanvändare nekar till att ha auktoriserat en genomförd betalningstransaktion ska användningen av ett betalningsinstrument som betaltjänstleverantören registrerat, inklusive leverantören av betalningsinitieringstjänster i förekommande fall, inte nödvändigtvis räcka som bevis för att betalaren auktoriserat betalningstransaktionen eller att betalaren handlat bedrägligt, eller avsiktligt eller av grov vårdslöshet försummat att uppfylla en eller flera av sina skyldigheter enligt artikel 69. Betaltjänstleverantören, inklusive, i förekommande fall, leverantören av betalningsinitieringstjänster, ska lägga fram styrkande handlingar för att bevisa bedrägeri eller grov vårdslöshet från betaltjänstanvändarens sida.

Artikel 73

Betaltjänstleverantörens ansvar för icke auktoriserade betalningstransaktioner

1. Vid icke auktoriserade betalningstransaktioner ska medlemsstaterna, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 71, se till att betalarens betaltjänstleverantör omedelbart betalar tillbaka den icke auktoriserade betalningstransaktionens belopp till betalaren, och i alla händelser senast i slutet av följande bankdag, efter att ha noterat eller underrättats om transaktionen, utom när betalarens betaltjänstleverantör har rimlig anledning att misstänka bedrägeri och skriftligt meddelar denna anledning till den berörda nationella myndigheten. I tillämpliga fall ska betalarens betaltjänstleverantör återställa det debiterade betalkontot till den ställning som skulle ha förelegat om den icke auktoriserade betalningstransaktionen inte hade ägt rum. Detta ska också säkerställa att valuteringsdagen för krediteringen av betalarens betalkonto inte infaller senare än den dag då beloppet hade debiterats.

2. Om betalningstransaktionen initieras av en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören omedelbart, och i alla händelser senast i slutet av följande bankdag, betala tillbaka den icke auktoriserade betalningstransaktionens belopp och i tillämpliga fall återställa det debiterade betalkontot till den ställning som skulle ha förelegat om den icke auktoriserade betalningstransaktionen inte hade ägt rum.

Om leverantören av betalningsinitieringstjänster är ansvarig för den icke auktoriserade betalningstransaktionen ska den omedelbart ersätta den kontoförvaltande betaltjänstleverantören på betaltjänstleverantörens begäran för förluster eller betalda belopp till följd av återbetalningen till betalaren, inbegripet den icke auktoriserade betalningstransaktionens belopp. I enlighet med artikel 72.1 ska bevisbördan ligga på leverantören av betalningsinitieringstjänster att inom ramen för sin behörighet visa att betalningstransaktionen har autentiserats, registrerats korrekt och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i samband med den betalningstjänst som leverantören har ansvar för.

3. Ytterligare ekonomisk ersättning kan fastställas i enlighet med den rätt som är tillämplig på det avtal som ingåtts mellan betalaren och betaltjänstleverantören eller, i tillämpliga fall, det avtal som ingåtts mellan betalaren och leverantören av betalningsinitieringstjänster.

Artikel 74

Betalarens ansvar för icke auktoriserade betalningstransaktioner

1. Med avvikelse från artikel 73 får betalaren åläggas att stå för sådana förluster vid alla icke auktoriserade betalningstransaktioner upp till 50 EUR som är en följd av att ett förlorat eller stulet betalningsinstrument använts eller av att ett betalningsinstrument missbrukats.

Första stycket ska inte tillämpas om

- a) förlusten, stölden eller missbruket av ett betalningsinstrument inte kunde upptäckas av betalaren innan en betalning utfördes, med undantag för om betalaren handlat bedrägligt, eller
- b) förlusten orsakades av agerande eller brist på agerande av en betaltjänstleverantörs anställda, ombud, filialer eller enheter till vilka dennes verksamhet utkontrakterats.

Betalaren ska stå för samtliga förluster till följd av icke auktoriserade betalningstransaktioner om betalaren ådrog sig dessa genom att handla bedrägligt eller genom att avsiktligt eller med grov vårdslöshet underlåta att uppfylla en eller flera av sina skyldigheter enligt artikel 69. I sådana fall ska det maximibelopp som avses i första stycket inte tillämpas.

Om betalaren varken har handlat bedrägligt eller avsiktligt underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 69, får medlemsstaterna begränsa det ansvar som avses i denna punkt, varvid särskild hänsyn ska tas till arten av de personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter och till de särskilda omständigheter under vilka betalningsinstrumentet förlorades, stals eller missbrukades.

2. Om betalarens betaltjänstleverantör inte kräver stark kundautentisering ska betalaren inte bära de ekonomiska konsekvenserna förutom om betalaren har handlat bedrägligt. Om betalningsmottagaren eller betaltjänstleverantören inte godtar stark kundautentisering ska de återbetala den ekonomiska skada som vållats betalarens betaltjänstleverantör.

3. Efter underrättelse enligt artikel 69.1 b ska betalaren inte bära några ekonomiska konsekvenser av användningen av ett betalningsinstrument som förlorats, stulits eller missbrukats, såvida betalaren inte har handlat bedrägligt.

Om betaltjänstleverantören inte erbjuder ett lämpligt sätt att anmäla att ett betalningsinstrument förlorats, stulits eller missbrukats i enlighet med kraven i artikel 70.1 c ska betalaren inte ansvara för de ekonomiska konsekvenserna av betalningsinstrumentets användning, såvida betalaren inte har handlat bedrägligt.

Artikel 75

Betalningstransaktioner där transaktionsbeloppet inte är känt i förväg

1. Om en betalningstransaktion initieras av eller via betalningsmottagaren inom ramen för en kortbaserad betalningstransaktion och det exakta beloppet inte är känt vid tidpunkten då betalaren ger sitt godkännande till genomförandet av betalningstransaktionen kan betalarens betaltjänstleverantör endast spärra medel på betalarens betalkonto om betalaren har gett sitt godkännande till det exakta belopp som ska spärras.

2. Betalarens betaltjänstleverantör ska frigöra de spärrade medlen på betalarens betalkonto enligt punkt 1 utan onödigt dröjsmål efter mottagandet av information om betalningstransaktionens exakta belopp och senast omedelbart efter mottagande av betalningsordern.

Artikel 76

Återbetalning av betalningstransaktioner som initierats av eller via en betalningsmottagare

1. Medlemsstaterna ska se till att en betalare har rätt till återbetalning från betaltjänstleverantören av en redan genomförd auktoriserad betalningstransaktion, som var initierad av eller via en betalningsmottagare, om båda följande villkor är uppfyllda:

- a) Vid auktorisationstillfället angavs inte betalningstransaktionens exakta belopp i auktorisationen.
- b) Betalningstransaktionens belopp översteg det belopp som betalaren rimligen kunde ha förväntat sig med hänsyn till tidigare utgiftsmönster, ramavtalets villkor och relevanta omständigheter.

På betaltjänstleverantörens begäran ska betalaren bära bevisbördan om att dessa villkor är uppfyllda.

Återbetalningen ska motsvara den genomförda betalningstransaktionens hela belopp. Valuteringsdagen för krediteringen av betalarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet hade debiterats.

Utan att det påverkar punkt 3 ska medlemsstaterna se till att betalaren, utöver den rätt som avses i denna punkt, för autogireringar enligt artikel 1 i förordning (EU) nr 260/2012 har en ovillkorlig rätt till återbetalning inom de tidsfrister som fastställs i artikel 77 i detta direktiv.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 b första stycket får betalaren dock inte åberopa valutaväxlingskursen som skäl om den referensväxelkurs som avtalats med betalarens betaltjänstleverantör i enlighet med artiklarna 45.1 d och 52.3 b tillämpades.
3. I ramavtalet mellan betalaren och betaltjänstleverantören får det avtalas att betalaren inte har rätt till återbetalning när
 - a) betalaren direkt till betaltjänstleverantören har godkänt att betalningstransaktionen genomförs, och
 - b) i förekommande fall, att betaltjänstleverantören eller betalningsmottagaren på avtalat sätt tillhandahållit betalaren information om den framtida betalningstransaktionen eller gjort denna information tillgänglig för betalaren minst fyra veckor före den sista betalningsdagen.
4. För autogireringar i andra valutor än euro får medlemsstaterna kräva att deras betaltjänstleverantörer erbjuder mer gynnsamma återbetalningsvillkor i enlighet med sina autogireringsystem, förutsatt att de är mer fördelaktiga för betalaren.

Artikel 77

Begäran om återbetalning för betalningstransaktioner initierade av eller via en betalningsmottagare

1. Medlemsstaterna ska se till att betalaren under åtta veckor från den dag då medlen debiterades kan begära en återbetalning enligt artikel 76 av en auktoriserad betalningstransaktion initierad av eller via en betalningsmottagare.
2. Inom tio bankdagar från mottagandet av begäran om återbetalning ska betaltjänstleverantören antingen återbetala hela betalningstransaktionens belopp eller underrätta betalaren om skälen för att återbetalningen vägrades och ange till vilka organ betalaren kan hänskjuta ärendet i enlighet med artiklarna 99–102, om betalaren inte godtar de angivna skälen.

Beltjänstleverantörens rätt enligt första stycket i denna punkt att vägra återbetalning ska inte tillämpas i det fall som avses i artikel 76.1 fjärde stycket.

KAPITEL 3

Genomförande av betalningstransaktioner

Avsnitt 1

Betalningsorder och belopp som ska överföras

Artikel 78

Mottagande av betalningsorder

1. Medlemsstaterna ska se till att mottagandetidpunkten är då betalarens betaltjänstleverantör tar emot betalningsordern.

Betalarens konto får inte debiteras innan betalningsordern har tagits emot. Om mottagandetidpunkten inte är en bankdag för betalarens betaltjänstleverantör ska betalningsordern anses ha mottagits under den följande bankdagen. Betaltjänstleverantören får fastställa en bryttidpunkt nära bankdagens slut efter vilken alla betalningsorder som tas emot ska anses ha mottagits under den följande bankdagen.

2. Om den betaltjänstanvändare som initierar en betalningsorder avtalar med betaltjänstleverantören att genomförandet av betalningsordern ska inledas en viss dag, vid slutet av en viss period eller den dag då betalaren har ställt medel till betaltjänstleverantörens förfogande, ska mottagandetidpunkten med avseende på artikel 83 anses vara den avtalade dagen. Om den avtalade dagen inte är en bankdag för betaltjänstleverantören ska betalningsordern anses ha mottagits under den följande bankdagen.

*Artikel 79***Vägran att genomföra betalningsorder**

1. Om betaltjänstleverantören vägrar att genomföra en betalningsorder eller initiera en betalningstransaktion, ska vägran och om möjligt skälen till vägran samt förfarandet för att korrigera eventuella sakfel som lett till vägran meddelas betaltjänstanvändaren, om inte detta är förbjudet enligt annan relevant unionsrätt eller nationell rätt.

Betaltjänstleverantören ska lämna underrättelsen eller göra den tillgänglig på avtalat sätt snarast möjligt och i alla händelser inom de tidsfrister som anges i enligt artikel 83.

Ramavtalet får innehålla ett villkor som innebär att betaltjänstleverantören får ta ut en rimlig avgift för denna vägran om vägran är objektivt motiverad.

2. När alla villkor i betalarens ramavtal är uppfyllda, får betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör inte vägra att genomföra en auktoriserad betalningsorder, oberoende av om betalningsordern initieras av en betalare, inbegripet genom en leverantör av betalningsinitieringstjänster på betalarens vägnar eller av eller via en betalningsmottagare, om inte detta är förbjudet enligt annan relevant unionsrätt eller nationell rätt.

3. Vid tillämpningen av artiklarna 83 och 89 ska en betalningsorder inte anses ha tagits emot, om dess genomförande har vägrats.

*Artikel 80***Betalningsorderns oåterkallelighet**

1. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstanvändaren inte får återkalla en betalningsorder efter det att den har den mottagits av betalarens betaltjänstleverantör, om inte annat anges i denna artikel.

2. När betalningstransaktionen initieras av en leverantör av betalningsinitieringstjänster eller av eller genom betalningsmottagaren ska betalaren inte återkalla betalningsordern efter att ha gett sitt godkännande till leverantören av betalningsinitieringstjänster att initiera betalningstransaktionen eller efter att till betalningsmottagaren ha gett sitt godkännande till att betalningstransaktionen genomförs.

3. Vid en autogirering och utan att det påverkar återbetalningsrätten får betalaren emellertid återkalla betalningsordern senast i slutet av den bankdag som föregår den dag som avtalats för debitering av medlen.

4. I det fall som avses i artikel 78.2 får betaltjänstanvändaren återkalla en betalningsorder senast i slutet av den bankdag som föregår den avtalade dagen.

5. Vid utgången av de tidsfrister som anges i punkterna 1–4 får betalningsordern återkallas endast om detta har avtalats av betaltjänstanvändaren och de berörda betaltjänstleverantörerna. I de fall som avses i punkterna 2 och 3 krävs även betalningsmottagarens godkännande. Om så har avtalats i ramavtalet får den berörda betaltjänstleverantören ta ut en avgift för återkallande.

*Artikel 81***Överförda belopp och mottagna belopp**

1. Medlemsstaterna ska kräva att betalarens betaltjänstleverantör(er), betalningsmottagarens betaltjänstleverantör(er) och betaltjänstleverantörernas eventuella mellanhänder överför betalningstransaktionens hela belopp och avstår från att dra av avgifter från det överförda beloppet.

2. Betalningsmottagaren får dock avtala med sin betaltjänstleverantör att betaltjänstleverantören får dra av sina avgifter från det överförda beloppet innan det krediteras betalningsmottagaren. Hela betalningstransaktionens belopp och avgifterna ska i så fall redovisas separat in den information som lämnas till betalningsmottagaren.

3. Om andra avgifter än dem som avses i punkt 2 dras av från det överförda beloppet, ska betalarens betaltjänstleverantör se till att betalningsmottagaren erhåller hela beloppet med avseende på den betalningstransaktion som betalaren initierat. När betalningstransaktionen initieras av eller genom betalningsmottagaren, ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör se till att betalningsmottagaren mottar betalningstransaktionens hela belopp.

Avsnitt 2

Genomförandetid och valuteringsdag

Artikel 82

Tillämpningsområde

1. Detta avsnitt är tillämpligt på
 - a) betalningstransaktioner i euro,
 - b) nationella betalningstransaktioner i valutan i medlemsstaten utanför euroområdet,
 - c) betalningstransaktioner som inbegriper endast en valutakonvertering mellan euro och valutan i en medlemsstat utanför euroområdet, förutsatt att den nödvändiga valutakonverteringen genomförs i den berörda medlemsstaten utanför euroområdet och i fråga om gränsöverskridande betalningstransaktioner att den gränsöverskridande transaktionen sker i euro.
2. Med undantag av artikel 87, som parterna inte disponerar över är detta avsnitt tillämpligt på betalningstransaktioner som inte anges i punkt 1, om inte annat avtalats mellan betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören. Om betaltjänstanvändaren avtalar med betaltjänstleverantören om en längre period än den som fastställs i artikel 83 får emellertid en sådan period för betalningstransaktioner inom unionen inte överstiga fyra bankdagar efter mottagandetidpunkten enligt artikel 78.

Artikel 83

Betalningstransaktioner till ett betalkonto

1. Medlemsstaterna ska kräva att betalarens betaltjänstleverantör ser till att betalningstransaktionens belopp, efter mottagandetidpunkten enligt artikel 78, krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto vid slutet av följande bankdag. Vid betalningstransaktioner som initierats på papper får dock den tidsfristen förlängas med ytterligare en bankdag.
2. Medlemsstaterna ska kräva att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör valuterar och gör tillgänglig betalningstransaktionens belopp på betalningsmottagarens betalkonto efter det att betaltjänstleverantören har mottagit medlen i enlighet med artikel 87.
3. Medlemsstaterna ska kräva att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör till betalarens betaltjänstleverantör överför en betalningsorder som initierats av eller via betalningsmottagaren inom de tidsfrister som betalningsmottagaren och dennes betaltjänstleverantör avtalat om, så att för autogiro en avveckling kan ske på den överenskomna förfallodagen.

Artikel 84

Om betalningsmottagaren saknar betalkonto hos betaltjänstleverantören

När betalningsmottagaren inte har något betalkonto hos betaltjänstleverantören, ska den betaltjänstleverantör som tar emot medlen göra dem tillgängliga för betalningsmottagaren inom den tidsfrist som anges i artikel 83.

*Artikel 85***Kontantsättningar på ett betalkonto**

Om en konsument sätter in kontanter på ett betalkonto hos betaljänstleverantören i detta betalkontos valuta, ska betaljänstleverantören sörja för att beloppet görs tillgängligt och valutas omedelbart efter mottagandet av medlen. Om betaljänst användaren inte är en konsument, ska beloppet göras tillgängligt och valutas senast den bankdag som följer på dagen för mottagandet av medlen.

*Artikel 86***Nationella betalningstransaktioner**

För nationella betalningstransaktioner får medlemsstaterna föreskriva kortare maximitider för genomförandet än enligt detta avsnitt.

*Artikel 87***Valuteringsdag och tillgängliga medel**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att valuteringsdagen för kreditering av betalningsmottagarens konto senast är den bankdag då betalningstransaktionens belopp krediteras betalningsmottagarens betaljänstleverantörs konto.

2. Betalningsmottagarens betaljänstleverantör ska säkerställa att betalningstransaktionens belopp ställs till betalningsmottagarens förfogande omedelbart efter det att detta belopp krediteras betalningsmottagarens betaljänstleverantörs konto, när det hos betalningsmottagarens betaljänstleverantör

a) inte sker någon valutakonvertering, eller

b) det sker valutakonvertering mellan euron och en medlemsstats valuta eller mellan två medlemsstaters valuta.

Den skyldighet som fastställs i denna punkt ska även gälla betalningar inom en och samma betaljänstleverantör.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att valuteringsdagen för debitering av betalarens betalkonto infaller tidigast vid tidpunkten när betalningstransaktionens belopp debiteras detta betalkonto.

*Avsnitt 3***A n s v a r***Artikel 88***Felaktiga unika identifikationskoder**

1. Om en betalningsorder genomförs med hjälp av en unik identifikationskod, ska betalningsordern anses ha genomförts korrekt vad avser den betalningsmottagare som angetts i den unika identifikationskoden.

2. Om den unika identifikationskod som lämnats av betaljänst användaren är felaktig, ska betaljänstleverantören inte vara ansvarig enligt artikel 89 för att betalningstransaktionen inte genomförts eller för brister i dess genomförande.

3. Betalarens betaljänstleverantör ska dock vidta rimliga åtgärder för att återvinna de medel som betalningstransaktionen avsåg. Betalningsmottagarens betaljänstleverantör ska medverka i dessa ansträngningar, även genom att meddela betalarens betaljänstleverantör all information som är relevant för återlämning av medlen.

Om det inte är möjligt att återfå medlen enligt första stycket ska betalarens betaljänstleverantör på skriftlig begäran lämna all information som finns tillgänglig för betalarens betaljänstleverantör och är relevant för betalaren när denne vill inleda ett rättsligt förfarande för att återvinna medlen.

4. Om så har avtalats i ramavtalet får betaltjänstleverantören av betaltjänstanvändaren ta ut en avgift för återvinningen.
5. Om en betaltjänstanvändare lämnar information utöver den som specificeras i artiklarna 45.1 a eller 52.2 b, ska betaltjänstleverantören endast vara ansvarig för genomförandet av betalningstransaktioner i enlighet med den unika identifikationskod som betaltjänstanvändaren har angivit.

Artikel 89

Betal tjänstleverantörens ansvar för betalningstransaktioner som inte genomförts eller genomförts bristfälligt eller sent

1. Om betalaren har initierat en betalningsorder, ska betaltjänstleverantören, utan att detta påverkar tillämpningen av artiklarna 71, 88.2 och 88.3 samt 93, inför betalaren vara ansvarig för att betalningstransaktionen genomförs korrekt, såvida denne inte för betalaren och i förekommande fall betalningsmottagarens betaltjänstleverantör kan styrka att betalningsmottagarens betaltjänstleverantör har mottagit betalningstransaktionens belopp i enlighet med artikel 83.1. I så fall ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör vara ansvarig inför betalningsmottagaren för att betalningstransaktionen genomförs korrekt.

Om betalarens betaltjänstleverantör är ansvarig enligt det första stycket ska denne utan onödigt dröjsmål återbetala beloppet av den icke genomförda eller bristfälliga betalningstransaktionen till betalaren och i förekommande fall återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som skulle ha förelegat om den bristfälligt genomförda betalningstransaktionen inte hade ägt rum.

Krediteringens valuteringsdag för betalarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet debiterades.

Om betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är ansvarig enligt det första stycket ska denne omedelbart ställa betalningstransaktionens belopp till betalningsmottagarens förfogande och i förekommande fall kreditera betalningsmottagarens betalkonto med motsvarande belopp.

Krediteringens valuteringsdag för betalningsmottagarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt, i enlighet med artikel 87.

När en betalningstransaktion genomförs för sent ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, på begäran av betalarens betaltjänstleverantör som agerar på betalarens vägnar, se till att krediteringens valuteringsdag för betalningsmottagarens konto inte infaller senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om betalningstransaktionen hade genomförts korrekt.

Om en betalningstransaktion inte genomförs eller genomförs bristfälligt och betalningsordern har initierats av betalaren, ska betalarens betaltjänstleverantör oavsett ansvar enligt denna punkt på begäran omedelbart försöka spåra betalningstransaktionen och underrätta betalaren om resultatet. Detta ska vara avgiftsfritt för betalaren.

2. När en betalningsorder har initierats av eller via betalningsmottagaren, ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 71, 88.2 och 88.3 samt 93, inför betalningsmottagaren vara ansvarig för att betalningsordern överförs korrekt till betalarens betaltjänstleverantör i enlighet med artikel 83.3. När betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är ansvarig enligt detta stycke ska denne omedelbart på nytt överföra den berörda betalningsordern till betalarens betaltjänstleverantör.

Om en betalningsorder överförs sent får beloppet inte valutas på betalningsmottagarens betalkonto senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om överföringen hade genomförts korrekt.

Betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ska dessutom, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 71, 88.2 och 88.3 samt 93, inför betalningsmottagaren vara ansvarig för hanteringen av betalningstransaktionen i enlighet med sina skyldigheter enligt artikel 87. När betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är ansvarig enligt detta stycke ska denne se till att betalningstransaktionens belopp ställs till betalningsmottagarens förfogande omedelbart efter det att detta belopp krediteras betalningsmottagarens betaltjänstleverantörs konto. Beloppet får inte valutas på betalningsmottagarens betalkonto senare än den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt.

Om en betalningstransaktion inte genomförs eller genomförs bristfälligt och betalningsmottagarens betaljänstleverantör inte är ansvarig enligt det första och det andra stycket, ska betalarens betaljänstleverantör vara ansvarig inför betalaren. Om betalarens betaljänstleverantör är ansvarig, ska denne på lämpligt sätt och utan onödigt dröjsmål återbetala den icke genomförda eller bristfälliga betalningstransaktionens belopp till betalaren och återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som skulle ha förelegat om den bristfälligt genomförda betalningstransaktionen inte hade ägt rum. Krediteringens valuteringsdag för betalarens betalkonto får inte infalla senare än den dag då beloppet debiterats.

Skyldigheten i fjärde stycket ska inte tillämpas på betalarens betaljänstleverantör när betalarens betaljänstleverantör visar att betalningsmottagarens betaljänstleverantör har mottagit betalningstransaktionens belopp, även om det endast förekom en försening vid utförandet av betalningen. I sådant fall ska betalningsmottagarens betaljänstleverantör valutera beloppet på betalningsmottagarens betalkonto senast den dag då beloppet skulle ha valuterats om transaktionen hade genomförts korrekt.

Om en betalningstransaktion inte genomförs eller genomförs bristfälligt och betalningsordern initierats av eller via betalningsmottagaren, ska betalningsmottagarens betaljänstleverantör, oavsett ansvar enligt denna punkt, på begäran omedelbart försöka spåra betalningstransaktionen och meddela betalningsmottagaren om resultatet. Detta ska vara avgiftsfritt för betalningsmottagaren.

3. Betaljänstleverantörerna ska dessutom inför sina respektive betaltjänstanvändare stå för eventuella avgifter som de förorsakat och för eventuell ränta som betaltjänstanvändaren ska erlägga till följd av att betalningstransaktionen inte genomförts eller genomförts bristfälligt eller sent.

Artikel 90

Ansvar vid betalningsinitieringstjänster för uteblivet genomförande, bristfälligt genomförande eller försenat genomförande av betalningstransaktioner

1. När en betalningstransaktion initieras av betalaren via en leverantör av betalningsinitieringstjänster ska den kontoförvaltande betaltjänstleverantören, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 71, 88.2 och 88.3, betala tillbaka beloppet för den icke genomförda eller bristfälligt genomförda betalningstransaktionen till betalaren och i tillämpliga fall återställa det debiterade betalkontots kontoställning till den som skulle ha förelegat om den bristfälligt genomförda betalningstransaktionen inte hade ägt rum.

Bevisbördan ska ligga på leverantören av betalningsinitieringstjänster att visa att betalningsordern mottogs av betalarens kontoförvaltande betaltjänstleverantör i enlighet med artikel 78 samt – inom ramen för sin behörighet – att betalningstransaktionen autentiserats, registrerats korrekt och inte påverkats av ett tekniskt fel eller någon annan brist i samband med den icke genomförda, bristfälliga eller sent gjorda transaktionen.

2. Om leverantören av betalningsinitieringstjänster är ansvarig för den icke genomförda, bristfälliga eller sent gjorda betalningstransaktionen ska den omedelbart ersätta den kontoförvaltande betaltjänstleverantören på dess begäran för alla förluster eller betalda belopp till följd av återbetalningen till betalaren.

Artikel 91

Ytterligare ekonomisk ersättning

För det avtal som ingåtts mellan betaltjänstanvändaren och dennes betaltjänstleverantör får all ekonomisk ersättning utöver ersättning enligt detta avsnitt fastställas i enlighet med tillämplig lag.

Artikel 92

Rätt till återkrav

1. Om en betaltjänstleverantörs ansvar enligt artiklarna 73 och 89 kan hänföras till en annan betaltjänstleverantör eller till en mellanhand ska denna betaltjänstleverantör eller mellanhand ersätta den första betaltjänstleverantören för förluster eller betalda belopp enligt artiklarna 73 och 89. Detta ska omfatta ersättning om någon av betaltjänstleverantörerna underlåter att använda sträng kundautentisering.

2. Ytterligare ekonomisk ersättning får fastställas i enlighet med avtal mellan betaltjänstleverantörer och/eller mellan-händer samt enligt den rätt som är tillämplig på detta avtal.

Artikel 93

Extraordinära och oförutsägbara omständigheter

Inget ansvar ska uppkomma enligt kapitlen 2 eller 3 i fall av extraordinära och oförutsägbara omständigheter som den part som åberopar dessa omständigheter inte kan påverka och vars konsekvenser trots alla ansträngningar hade varit omöjliga att avvärja eller då en betaltjänstleverantör är bunden av andra rättsliga krav enligt unionsrätten eller nationell rätt.

KAPITEL 4

Dataskydd

Artikel 94

Dataskydd

1. Medlemsstaterna ska tillåta att betalningssystem och betaltjänstleverantörer behandlar personuppgifter när det är nödvändigt för att säkerställa förebyggande, undersökning och avslöjande av betalningsbedrägerier. Tillhandahållande av information till enskilda personer om behandlingen av personuppgifter och behandlingen av sådana personuppgifter och all annan behandling av personuppgifter enligt detta direktiv ska följa direktiv 95/46/EG, de nationella regler genom vilka direktiv 95/46/EG införlivas och förordning (EG) nr 45/2001.

2. Betaltjänstleverantörer ska endast ha tillgång till, behandla och bevara sådana personuppgifter som är nödvändiga för tillhandahållande av betaltjänsterna, med uttryckligt medgivande från betaltjänstanvändaren.

KAPITEL 5

Operativa risker, säkerhetsrisker och autentisering

Artikel 95

Hantering av operativa risker och säkerhetsrisker

1. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörerna inrättar en ram med lämpliga begränsningsåtgärder och kontrollmekanismer för att hantera operativa risker och säkerhetsrisker, med anknytning till de betaltjänster som de tillhandahåller. Som en del av denna ram ska betaltjänstleverantörerna fastställa och upprätthålla effektiva incidenthanteringsförfaranden, inbegripet för upptäckt och klassificering av allvarliga operativa incidenter och säkerhetsincidenter.

2. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörerna till den behöriga myndigheten årligen, eller enligt kortare intervall som fastställs av den behöriga myndigheten, lämnar en uppdaterad och övergripande bedömning av operativa risker och säkerhetsrisker hos de betaltjänster som de tillhandahåller och om lämpligheten av de begränsningsåtgärder och kontrollmekanismer som genomförs för att hantera dessa risker.

3. Senast den 13 juli 2017 ska EBA i nära samarbete med ECB och efter att ha hört alla berörda aktörer, inklusive de inom betaltjänstmarknaden, så att alla berörda intressegrupper beaktas, utfärda riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 för inrättande, genomförande och övervakning av säkerhetsåtgärderna, inbegripet certifieringsförfaranden om så är relevant.

EBA ska i nära samarbete med ECB se över de riktlinjer som avses i första stycket regelbundet, och i alla händelser minst vartannat år.

4. Med beaktande av de erfarenheter som gjorts vid tillämpningen av de riktlinjer som avses i punkt 3 ska EBA, i förekommande fall på begäran av kommissionen, utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn för kriterier och villkor för inrättande och övervakning av säkerhetsåtgärderna.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. EBA ska på området operativa risker och säkerhetsrisker med anknytning till betaljänster främja samarbete, inklusive informationsutbyte, mellan de behöriga myndigheterna och ECB och, om så är relevant, med Europeiska unionens byrå för nät- och informationssäkerhet.

Artikel 96

Incidentrapportering

1. Vid allvarliga operativa eller säkerhetsincidenter, ska betaljänstleverantörerna utan onödigt dröjsmål underrätta den behöriga myndigheten i betaljänstleverantörens hemmedlemsstat.

Om incidenten påverkar eller kan påverka betaljänstanvändarnas ekonomiska intressen ska betaljänstleverantören utan onödigt dröjsmål informera betaljänstanvändarna om incidenten och om alla tillgängliga åtgärder de kan vidta för att begränsa incidentens negativa effekter.

2. Den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten ska, efter att ha mottagit underrättelsen som avses i punkt 1, utan onödigt dröjsmål låta EBA och ECB ta del av relevanta uppgifter om incidenten. Den behöriga myndigheten ska, efter att ha bedömt incidentens relevans för berörda myndigheter i den medlemsstaten, informera dem i enlighet med detta.

EBA och ECB ska, i samarbete med den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten, bedöma incidentens relevans för andra berörda unionsmyndigheter och nationella myndigheter och informera dem i enlighet med detta. ECB ska underrätta medlemmarna i Europeiska centralbankssystemet om frågor som är relevanta för betalningssystemet.

På grundval av den underrättelsen ska de behöriga myndigheterna i förekommande fall vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda det finansiella systemets omedelbara säkerhet.

3. Senast den 13 januari 2018 ska EBA i nära samarbete med ECB och efter att ha hört alla berörda aktörer, inklusive de inom betaljänstmarknaden, så att alla berörda intressegrupper beaktas, utfärda riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 för var och en av följande:

- a) Betaljänstleverantörer om klassificeringen av allvarliga incidenter enligt punkt 1 och om innehållet, formatet, inklusive standardiserade underrättelsemallar, och förfarandena för att anmäla sådana incidenter,
- b) Behöriga myndigheter om kriterierna för att bedöma incidentens relevans och vilka uppgifter i incidentrapporterna som de andra inhemska myndigheterna ska få ta del av.

4. EBA ska i, nära samarbete med ECB, regelbundet men i vart fall minst vartannat år se över riktlinjerna enligt punkt 3.

5. Vid utfärdandet och översynen av riktlinjerna enligt punkt 3 ska EBA beakta de standarder och/eller specifikationer som Europeiska unionens byrå för nät- och informationssäkerhet tagit fram och offentliggjort för sektorer som bedriver annan verksamhet än tillhandahållande av betaljänster.

6. Medlemsstaterna ska se till att betaljänstleverantörerna åtminstone en gång per år tillhandahåller de behöriga myndigheterna statistiska uppgifter om bedrägerier i samband med olika betalningsmedel. Dessa behöriga myndigheter ska tillhandahålla EBA och ECB sådana uppgifter i aggregerad form.

*Artikel 97***Autentisering**

1. Medlemsstaterna ska sörja för att betaltjänstleverantörerna tillämpar sträng kundautentisering när betalaren
 - a) loggar in på sitt konto online,
 - b) initierar en elektronisk betalningstransaktion,
 - c) genomför någon åtgärd, på distans, som kan innebära en risk för betalningsbedrägeri eller andra missbruk.
2. När det gäller initieringen av elektroniska betalningstransaktioner som avses i punkt 1 b ska medlemsstaterna säkerställa att betaltjänstleverantörerna, för elektroniska betalningstransaktion på distans, tillämpar sträng kundautentisering som ska omfatta inlag som på ett dynamiskt sätt kopplar transaktionen till ett specifikt belopp och en specifik betalningsmottagare.
3. När det gäller punkt 1 ska medlemsstaterna sörja för att betaltjänstleverantörerna har tillräckliga säkerhetskrav för att skydda konfidentialitet och integritet när det gäller betaltjänstanvändarnas personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter.
4. Punkterna 2 och 3 ska även tillämpas när betalningar initieras via en leverantör av betalningsinitieringstjänster. Punkterna 1 och 3 ska även tillämpas när informationen begärs via en leverantör av kontoinformationstjänster.
5. Medlemsstaterna ska se till att den kontoförvaltande betaltjänstleverantören gör det möjligt för leverantören av betalningsinitieringstjänster och leverantören av kontoinformationstjänster att förlita sig på de autentiseringsförfaranden som den kontoförvaltande betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänstanvändaren i enlighet med punkterna 1 och 3 samt, när leverantören av betalningsinitieringstjänster deltar, i enlighet med punkterna 1, 2 och 3.

*Artikel 98***Tekniska standarder för tillsyn för autentisering och kommunikation**

1. EBA ska, i nära samarbete med ECB och efter att ha hört alla berörda aktörer, inklusive de inom betaltjänstmarknaden, så att alla berörda intressegrupper beaktas, utarbeta ett förslag till tekniska standarder för tillsyn som riktar sig till betaltjänstleverantörer enligt artikel 1.1 i detta direktiv i överensstämmelse med artikel 10 i förordning (EU) nr 1093/2010 och som innehåller
 - a) kraven för den stränga kundautentiseringen som avses i artiklarna 97.1 och 97.2,
 - b) undantagen från tillämpningen av artikel 97.1, 97.2 och 97.3 som grundas på de kriterier som fastställs i punkt 3 i den här artikeln,
 - c) de krav som säkerhetsåtgärderna måste uppfylla i enlighet med artikel 97.3 i syfte att skydda konfidentialiteten och integriteten när det gäller betaltjänstanvändarnas personliga säkerhetsbehörighetsuppgifter,
 - d) kraven på gemensamma och säkra öppna kommunikationsstandarder i identifierings-, autentiserings-, underrättelse- och informationssyfte samt för genomförande av säkerhetsåtgärder mellan kontoförvaltande betaltjänstleverantörer, leverantörer av betalningsinitieringstjänster, leverantörer av kontoinformationstjänster, betalare, betalningsmottagare och andra tillhandahållare av betaltjänster.
2. Förslaget till tekniska standarder för tillsyn som avses i punkt 1 ska utarbetas av EBA i överensstämmelse i syfte att
 - a) säkerställa en lämplig säkerhetsnivå för betaltjänstanvändare och tillhandahållare av betaltjänster genom antagande av effektiva och riskbaserade krav,

- b) säkerställa säkerhet för betaltjänstanvändares medel och personuppgifter,
- c) säkerställa och upprätthålla rättvis konkurrens mellan alla betaltjänstleverantörer,
- d) säkerställa neutralitet beträffande teknik och affärsmodeller,
- e) möjliggöra utveckling av användarvänliga, lättillgängliga och innovativa betalningsmedel.

3. De undantag som avses i punkt 1 b ska bygga på följande kriterier:

- a) Den risk som är förenad med den tillhandahållna tjänsten.
- b) Transaktionens belopp och/eller om den upprepas.
- c) Det betalningssätt som används för att genomföra transaktionen.

4. EBA ska överlämna det förslag till tekniska standarder för tillsyn som avses i punkt 1 till kommissionen senast den 13 januari 2017.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta dessa tekniska standarder för tillsyn i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. I enlighet med artikel 10 i förordning (EU) nr 1093/2010 ska EBA se över och vid behov regelbundet uppdatera de tekniska standarderna för tillsyn i syfte att bland annat ta hänsyn till innovation och teknisk utveckling.

KAPITEL 6

Förfaranden för alternativ tvistlösning

Avsnitt 1

Klagomålsförfaranden

Artikel 99

Klagomål

1. Medlemsstaterna ska se till att det inrättas förfaranden för att göra det möjligt för betaltjänstanvändare och andra berörda parter, däribland konsumentorganisationer, att till de behöriga myndigheterna anmäla klagomål som rör betaltjänstleverantörers påstådda överträdelser av detta direktiv.

2. I lämpliga fall och utan påverkan på rätten att få saken prövad i domstol i enlighet med nationell processrätt, ska klaganden i svaret från de behöriga myndigheterna informeras om de förfaranden för alternativ tvistlösning som fastställs i enlighet med artikel 102.

Artikel 100

Behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska utse behöriga myndigheter för att säkerställa och övervaka att detta direktiv följs effektivt. De behöriga myndigheterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att se till att så sker.

De ska vara antingen

- a) behöriga myndigheter i den mening som avses i artikel 4.2 i förordning (EU) nr 1093/2010, eller

- b) organ som erkänts enligt nationell rätt eller av offentliga myndigheter som enligt nationell rätt uttryckligen har bemyndigats för detta ändamål.

De får inte vara betaltjänstleverantörer, med undantag för nationella centralbanker.

2. De myndigheter som avses i punkt 1 ska ha alla befogenheter och resurser som krävs för att fullgöra sina uppdrag. När mer än en behörig myndighet bemyndigas att säkerställa och övervaka att detta direktiv följs effektivt ska medlemsstaterna se till att de myndigheterna har ett nära samarbete, så att de kan fullgöra sina respektive uppdrag effektivt.

3. De behöriga myndigheterna ska utöva sina befogenheter i enlighet med nationell rätt antingen

a) direkt inom ramen för sina egna befogenheter eller under tillsyn av de rättsliga myndigheterna, eller

b) genom ansökan till domstolar som är behöriga att fatta det beslut som krävs, inbegripet, när så är lämpligt, genom överklagande, om ansökan om att fatta det nödvändiga beslutet avslås.

4. Vid överträdelse eller misstanke om överträdelse av bestämmelser i nationell rätt som införlivar avdelningarna III och IV, ska de behöriga myndigheterna enligt punkt 1 i denna artikel vara de behöriga myndigheterna i betaltjänstleverantörens hemmedlemsstat, utom för ombud och filialer vars verksamhet bedrivs enligt etableringsrätten, då de ska vara värmedlemsstatens behöriga myndigheter.

5. Så snart som möjligt och under alla omständigheter senast den 13 januari 2018 ska medlemsstaterna meddela kommissionen vilka behöriga myndigheter som har utsetts enligt punkt 1. De ska informera kommissionen om eventuell uppdelning av dessa myndigheters uppdrag. De ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om alla eventuella senare förändringar av utsedda myndigheter och av deras befogenheter.

6. EBA ska, efter samråd med ECB, utfärda riktlinjer för behöriga myndigheter i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 om vilka klagomålsförfaranden som ska övervägas för att säkerställa efterlevnaden av punkt 1 i den här artikeln. Riktlinjerna ska utfärdas senast den 13 januari 2018 och ska uppdateras regelbundet när så krävs.

Avsnitt 2

Förfaranden för alternativ tvistlösning och sanktioner

Artikel 101

Tvistlösning

1. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer inför och tillämpar lämpliga och effektiva förfaranden för hantering av klagomål för att reglera betaltjänstanvändares klagomål som gäller de rättigheter och skyldigheter som fastställs i avdelningarna III och IV i detta direktiv, och ska kontrollera deras åtgärder i detta avseende.

Dessa förfaranden ska tillämpas i alla medlemsstater där betaltjänstleverantören tillhandahåller betaltjänsterna och ska vara tillgängliga på ett språk som är officiellt språk i den berörda medlemsstaten eller på ett annat språk som betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren kommit överens om.

2. Medlemsstaterna ska kräva att betaltjänstleverantörer gör allt för att på papper eller något annat varaktigt medium som betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren kommit överens om besvara betaltjänstanvändares klagomål. I ett sådant svar ska varje punkt i klagomålet besvaras, i rimlig tid och senast inom 15 bankdagar efter det att klagomålet mottagits. Under särskilda omständigheter som betaltjänstleverantören inte kan påverka och svaret inte kan lämnas inom 15 bankdagar, ska denne skicka ett preliminärt svar, med klart angivna skäl till förseningen av svaret på klagomålet och med angivande av när betaltjänstanvändaren ska få det definitiva svaret. Inte under några omständigheter får tidsfristen för mottagande av det slutliga svaret överskrida 35 bankdagar.

Medlemsstaterna får införa eller behålla regler för tvistlösningsförfaranden som är mer fördelaktiga för betaltjänstanvändaren än det som avses i första stycket. När de gör det ska dessa regler tillämpas.

3. Betaltjänstleverantören ska informera betaltjänstanvändaren om minst ett alternativt tvistlösningsorgan som är behörigt att behandla tvister som gäller de rättigheter och skyldigheter som fastställs i avdelningarna III och IV.

4. Informationen enligt punkt 3 ska vara tydlig, begriplig och lätt tillgänglig på betaltjänstleverantörens webbplats, om sådan finns, vid filialen och i de allmänna villkoren för avtal mellan betaltjänstleverantören och betaltjänstanvändaren. Det ska anges var ytterligare information kan inhämtas om det berörda alternativa tvistlösningsorganet och villkoren för att anlita ett sådant organ.

Artikel 102

Förfaranden för alternativ tvistlösnings

1. Medlemsstaterna ska se till att det i enlighet med relevant nationell rätt och unionsrätten i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU⁽¹⁾ införs lämpliga, oberoende, opartiska, öppna och effektiva förfaranden för alternativ tvistlösnings för att avgöra tvister mellan betaltjänstanvändare och deras betaltjänstleverantörer om rättigheter och skyldigheter enligt avdelningarna III och IV i det här direktivet, varvid befintliga behöriga organ ska utnyttjas när så är lämpligt. Medlemsstaterna ska se till att förfaranden för alternativ tvistlösnings är tillämpliga på betaltjänstleverantörer och att de även omfattar utsedda ombuds verksamhet.

2. Medlemsstaterna ska kräva att de organ som avses i punkt 1 i denna artikel samarbetar effektivt för att lösa gränsöverskridande tvister om de rättigheter och skyldigheter som gäller enligt avdelningarna III och IV.

Artikel 103

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler om vilka sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av nationell rätt som införlivar detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att de genomförs. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

2. Medlemsstaterna ska tillåta att deras behöriga myndigheter offentliggör administrativa sanktioner som påförs för överträdelse av de bestämmelser som antas för införlivande av detta direktiv, om inte offentliggörandet allvarligt äventyrar de finansiella marknaderna eller åsamkar de berörda parterna oproportionell skada.

AVDELNING V

DELEGERADE AKTER OCH TEKNISKA STANDARDER FÖR TILLSYN

Artikel 104

Delegerade akter

Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 105 med avseende på:

- a) I artikel 4.36 anpassning av hänvisningen till rekommendation 2003/361/EG, om den rekommendationen ändras.
- b) Ändring av beloppen i artiklarna 32.1 och 74.1 av hänsyn till inflation.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösnings vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (direktivet om alternativ tvistlösnings) (EUT L 165, 18.6.2013, s. 63).

*Artikel 105***Utövande av delegeringen**

1. Befogenhet att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 104 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den 12 januari 2016.
3. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 104 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
5. En delegerad akt som antas enligt artikel 104 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av tre månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period kan förlängas med tre månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

*Artikel 106***Skyldighet att informera konsumenterna om deras rättigheter**

1. Senast den 13 januari 2018 ska kommissionen utarbeta en användarvänlig elektronisk broschyr, som på ett tydligt och lättbegripligt sätt redogör för konsumenternas rättigheter enligt detta direktiv och annan unionsrätt på närliggande områden.
2. Kommissionens ska informera medlemsstaterna, europeiska betaltjänstleverantörers sammanslutningar och europeiska konsumentorganisationer om offentliggörandet av den broschyr som avses i punkt 1.

Kommissionen, EBA och de behöriga myndigheterna ska var för sig säkerställa att broschyren gör åtkomlig på ett lätt-tillgängligt sätt på deras webbplatser.

3. Betaltjänstleverantörer ska se till att broschyren görs åtkomlig på ett lättillgängligt sätt på deras webbplats, om de har någon sådan, och i pappersform vid deras filialer, hos deras ombud och vid de enheter till vilka deras verksamhet har utkontrakterats.
4. Betaltjänstleverantörer får inte ta ut någon avgift av sina kunder för den information som enligt denna artikel görs åtkomlig.
5. När det gäller personer med funktionsnedsättning ska bestämmelserna i denna artikel tillämpas med användning av alternativa medel, som medger att informationen görs åtkomlig i ett tillgängligt format.

AVDELNING VI

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 107***Fullständig harmonisering**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 2, 8.3, 32, 38.2, 42.2, 55.6, 57.3, 58.3, 61.2, 61.3, 62.5, 63.2, 63.3, artikel 74.1 andra stycket och artikel 86 får medlemsstaterna i den mån detta direktiv innehåller harmoniserade bestämmelser inte behålla eller införa andra bestämmelser än de som föreskrivs i direktivet.

2. Om en medlemsstat utnyttjar någon av de möjligheter som avses i punkt 1, ska den informera kommissionen om detta och om alla följande ändringar. Kommissionen ska offentliggöra informationen på en webbplats eller på annat sätt som ger lätt åtkomst.

3. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer inte avviker från bestämmelser i nationell rätt som införlivar detta direktiv till nackdel för betaltjänstanvändarna, om inte detta uttryckligen föreskrivs i direktivet.

Betaltjänstleverantörer får dock besluta att ge betaltjänstanvändare förmånligare villkor.

Artikel 108

Översynsklausul

Senast den 13 januari 2021 ska kommissionen till Europaparlamentet, rådet, ECB och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén överlämna en rapport om dess tillämpning och effekter, särskilt om

- a) lämplighet och effekter när det gäller avgiftsreglerna enligt artiklarna 62.3, 62.4 och 62.5,
- b) tillämpningen av artikel 2.3 och 2.4 inbegripet en bedömning av huruvida avdelningarna III och IV när det är tekniskt möjligt kan tillämpas i sin helhet på de betalningstransaktioner som avses i dessa punkter,
- c) tillrådet till betalningssystemen, särskilt vad gäller graden av konkurrens,
- d) lämpligheten och effekten av trösklarna för de betalningstransaktioner som avses i artikel 3 1,
- e) lämpligheten och effekten av trösklarna för de undantag som avses i artikel 32.1 a,
- f) huruvida det, med tanke på utvecklingen, skulle vara önskvärt att, som ett komplement till bestämmelserna i artikel 75 om betalningstransaktioner där beloppet inte är känt i förväg och medlen är spärrade, införa maxgränser för de belopp som ska spärras på betalarens betalkonto i sådana situationer.

Om så krävs ska kommissionen överlämna ett lagstiftningsförslag tillsammans med sin rapport.

Artikel 109

Övergångsbestämmelse

1. Betalningsinstitut som har inlett verksamhet i enlighet med den nationella rätt som införlivar direktiv 2007/64/EG senast den 13 januari 2018 ska medlemsstaterna tillåta att till och med den 13 juli 2018 fortsätta bedriva denna verksamhet i enlighet med kraven i direktiv 2007/64/EG, utan att behöva ansöka om auktorisation i enlighet med artikel 5 i det här direktivet eller iakttä de andra bestämmelser som fastställs eller anges i avdelning II i direktivet.

Medlemsstaterna ska kräva att dessa betalningsinstitut lämnar all relevant information till de behöriga myndigheterna så att dessa senast den 13 juli 2018 ska kunna bedöma om dessa betalningsinstitut uppfyller kraven i avdelning II, och i annat fall vilka åtgärder som krävs för att se till att de uppfylls eller om auktorisationen bör återkallas.

Betalningsinstitut som vid de behöriga myndigheternas kontroll uppfyller kraven enligt avdelning II ska beviljas auktorisation och föras in i de register som avses i artiklarna 14 och 15. Om dessa betalningsinstitut inte uppfyller kraven enligt avdelning II senast den 13 juli 2018, ska de förbjudas att tillhandahålla betalningstjänster i enlighet med artikel 37.

2. Medlemsstaterna får besluta att betalningsinstitut som avses i punkt 1 i denna artikel automatiskt ska beviljas auktorisation och föras in i de register som avses i artiklarna 14 och 15 om de behöriga myndigheterna redan har bevis för att kraven enligt i artiklarna 5 och 11 är uppfyllda. De behöriga myndigheterna ska informera de berörda betalningsinstituten innan de beviljas auktorisation.

3. Denna punkt är tillämplig på fysiska eller juridiska personer som omfattas av artikel 26 i direktiv 2007/64/EG före den 13 januari 2018 och som har bedrivit betaltjänstverksamhet enligt direktiv 2007/64/EG.

Medlemsstaterna ska fram till den 13 januari 2019 tillåta dessa personer att fortsätta att bedriva dessa verksamheter inom den berörda medlemsstaten i enlighet med direktiv 2007/64/EG, utan att vara skyldiga att ansöka om auktorisation enligt artikel 5 i det här direktivet, eller erhålla ett undantag enligt artikel 32 i det här direktivet eller uppfylla de andra bestämmelser som fastställs eller anges i avdelning II i det här direktivet.

Varje person som avses i första stycket som inte senast den 13 januari 2019 har auktoriserats eller beviljats undantag enligt det här direktivet ska förbjudas att tillhandahålla betalningstjänster i enlighet med artikel 37 i det här direktivet.

4. Medlemsstaterna får tillåta att fysiska och juridiska personer som omfattas av ett undantag som avses i punkt 3 ska anses omfattas av ett undantag och automatiskt föras in i de register som avses i artiklarna 14 och 15, när de behöriga myndigheterna redan har uppgifter som visar att kraven enligt artikel 32 är uppfyllda. De behöriga myndigheterna ska informera de berörda betalningsinstituten.

5. Trots vad som sägs i punkt 1 i den här artikeln ska betalningsinstitut som har beviljats auktorisation att tillhandahålla betaltjänster som avses i punkt 7 i bilagan till direktiv 2007/64/EG behålla denna auktorisation för tillhandahållandet av de betaltjänster som anses vara betaltjänster som avses i punkt 3 i bilaga I till det här direktivet, om de behöriga myndigheterna senast den 13 januari 2020 har bevis för att kraven i artiklarna 7 c och 9 i det här direktivet är uppfyllda.

Artikel 110

Ändringar av direktiv 2002/65/EG

Artikel 4.5 i direktiv 2002/65/EG ska ersättas med följande:

"5. Om Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 (*) också är tillämpligt, ska emellertid informationskrav enligt artikel 3.1 i det här direktivet, utom leden 2 c–g, 3 a, d och e samt 4 b, ersättas med artiklarna 44, 45, 51 och 52 i direktiv (EU) 2015/2366.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG, 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35)."

Artikel 111

Ändringar av direktiv 2009/110/EG

Direktiv 2009/110/EG ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 3 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

"1. Utan att det påverkar tillämpningen av det här direktivet ska artiklarna 5, 11–17, 19.5 och 19.6 och 20–31, i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 (*), inbegripet de delegerade akter som antas enligt artiklarna 15.4, 28.5 och 29.7, gälla i tillämpliga delar för institut för elektroniska pengar.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaljänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG, 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35)."

b) Punkterna 4 och 5 ska ersättas med följande:

"4. Medlemsstaterna ska tillåta institut för elektroniska pengar att distribuera och lösa in elektroniska pengar via fysiska eller juridiska personer som agerar för deras räkning. Om institutet för elektroniska pengar distribuerar elektroniska pengar i en annan medlemsstat genom att anlita en sådan fysisk eller juridisk person ska artiklarna 27–31, med undantag av artikel 29.4 och 29.5, i direktiv (EU) 2015/2366, inbegripet de delegerade akter som antas i enlighet med artiklarna 28.5 och 29.7, gälla i tillämpliga delar för sådana institut för elektroniska pengar.

5. Utan hinder av punkt 4 i den här artikeln får institut för elektroniska pengar inte ge ut elektroniska pengar via ombud. Institut för elektroniska pengar ska tillåtas att tillhandahålla sådana betaljänster som avses i artikel 6.1 a i det här direktivet via ombud i enlighet med villkoren som fastställs i artikel 19 i direktiv (EU) 2015/2366."

2. I artikel 18 ska följande punkt läggas till:

"4. Medlemsstaterna ska tillåta institut för elektroniska pengar som före den 13 januari 2018 har inlett verksamhet i enlighet med det här direktivet och direktiv 2007/64/EG i den medlemsstat där de har sitt säte att fortsätta bedriva verksamhet i den medlemsstaten eller i en annan medlemsstat, utan att behöva ansöka om auktorisation i enlighet med artikel 3 i det här direktivet eller iakttä övriga bestämmelser som fastställs eller anges i avdelning II i detta direktiv fram till den 13 juli 2018.

Medlemsstaterna ska kräva att institut för elektroniska pengar enligt första stycket lämnar all relevant information till de behöriga myndigheterna så att dessa senast den 13 juli 2018 ska kunna bedöma om de instituten för elektroniska pengar uppfyller kraven som fastställs i avdelning II i det här direktivet, och i annat fall vilka åtgärder som krävs för att se till att de uppfylls eller om auktorisationen bör återkallas.

Institut för elektroniska pengar enligt första stycket som vid de behöriga myndigheternas kontroll uppfyller kraven enligt avdelning II ska beviljas auktorisation och tas upp i registret. Om dessa institut för elektroniska pengar inte uppfyller kraven som fastställs i avdelning II senast den 13 juli 2018 ska de förbjudas att ge ut elektroniska pengar."

Artikel 112

Ändringar av förordning (EU) nr 1093/2010

Förordning (EU) nr 1093/2010 ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 1 ska punkt 2 ersättas med följande:

"2. Myndigheten ska agera enligt de befogenheter som den tilldelas genom denna förordning och vara verksam inom tillämpningsområdet för direktiv 2002/87/EG, direktiv 2009/110/EG, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 (*), Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU (**), Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU (***), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 (****) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 (*****) samt, i den mån dessa akter tillämpas på kredit- och finansinstitut och de behöriga myndigheter som övervakar dem, inom ramen för de tillämpliga delarna av direktiv 2002/65/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 (*****), inbegripet alla direktiv, förordningar och beslut som grundas på dessa akter och alla framtida rättsligt bindande unionsakter genom vilka myndigheten tilldelas befogenheter. Myndigheten ska också agera i enlighet med rådets förordning (EU) nr 1024/2013 ((*****))."

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

(**) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

(***) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (EUT L 173, 12.6.2014, s. 149).

(****) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006 (EUT L 141, 5.6.2015, s. 1).

(*****) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betal tjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG, 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).

(*****)) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).

(*****)) Rådets förordning (EU) nr 1024/2013 av den 15 oktober 2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut (EUT L 287, 29.10.2013, s. 63)."

2. Artikel 4.1 ska ersättas med följande:

"1. *finansiella institut: kreditinstitut* enligt definitionen i artikel 4.1.1 i förordning (EU) nr 575/2013, *värdepappersföretag* enligt definitionen i artikel 4.1.2 i förordning (EU) nr 575/2013, *finansiella konglomerat* enligt definitionen i artikel 2.14 i direktiv 2002/87/EG, *betaltjänstleverantörer* enligt definitionen i artikel 4.11 i direktiv (EU) 2015/2366 och *institut för elektroniska pengar* enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv 2009/110/EG, med förbehåll för att, vad gäller direktiv (EU) 2015/849, *finansiella institut* avser kreditinstitut och finansiella institut enligt definitionen i artikel 3.1 och 3.2 i direktiv (EU) 2015/849."

Artikel 113

Ändring av direktiv 2013/36/EU

Punkt 4 i bilaga I till direktiv 2013/36/EU ska ersättas med följande:

"4. Betaltjänster enligt definitionen i artikel 4.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 (*).

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betal tjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG, 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35)."

Artikel 114

Upphävande

Direktiv 2007/64/EG ska upphöra med verkan den 13 januari 2018.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga II till det här direktivet.

Artikel 115

Införlivande

1. Senast den 13 januari 2018 ska medlemsstaterna anta och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

2. De skall tillämpa dessa bestämmelser från och med den 13 januari 2018.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser, ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

3. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

4. Genom undantag från punkt 2 ska medlemsstaterna se till att de säkerhetsåtgärder som avses i artiklarna 65, 66, 67 och 97 tillämpas från och med 18 månader efter dagen för ikraftträdandet av de tekniska standarder för tillsyn som avses i artikel 98.

5. Medlemsstaterna får inte förbjuda juridiska personer som före den 12 januari 2016 har bedrivit verksamhet som leverantörer av betalningsinitierings tjänster och kontoinformationstjänster i enlighet med detta direktiv på sitt territorium, att fortsätta att bedriva samma verksamhet på sitt territorium under den övergångsperiod som avses i punkterna 2 och 4 i enlighet med den nu gällande rättsliga ramen.

6. Medlemsstaterna ska se till att enskilda kontoförvaltande betaltjänstleverantörer, fram tills dess att kontoförvaltande betaltjänstleverantörer följer de tekniska standarder för tillsyn som avses i punkt 4, inte missbrukar den bristande efterlevnaden för att blockera eller förhindra användningen av betalningsinitierings- och kontoinformationstjänster för de konton som de förvaltar.

Artikel 116

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 117

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 25 november 2015.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

N. SCHMIT

Ordförande

BILAGA I

BETALTJÄNSTER

(som avses i artikel 4.3)

1. Tjänster som möjliggör kontantinsättningar på ett betalkonto samt alla åtgärder som krävs för förvaltningen av ett betalkonto.
2. Tjänster som möjliggör kontantuttag från ett betalkonto samt alla åtgärder som krävs för förvaltningen av ett betalkonto.
3. Genomförande av betalningstransaktioner, däribland överföring av medel på ett betalkonto hos användarens betaltjänstleverantör eller någon annan betaltjänstleverantör:
 - a) Genomförande av autogireringar, inklusive engångsautogireringar.
 - b) Genomförande av betalningstransaktioner med kontokort eller liknande utrustning.
 - c) Genomförande av betalningar, inklusive stående betalningsorder.
4. Genomförande av betalningstransaktioner, när medlen täcks av en betaltjänstanvändares kreditutrymme:
 - a) Genomförande av autogireringar, inklusive engångsautogireringar.
 - b) Genomförande av betalningstransaktioner med kontokort eller liknande utrustning.
 - c) Genomförande av betalningar, inklusive stående betalningsorder.
5. Utgivande av betalningsinstrument och/eller förvärv av betalningstransaktioner.
6. Penningöverföring.
7. Betalningsinitieringstjänster.
8. Kontoinformationstjänster.

BILAGA II

JÄMFÖRELSETABELL

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 1.1	Artikel 1.1
Artikel 1.2	Artikel 1.2
Artikel 2.1	Artikel 2.1
Artikel 2.2	
Artikel 2.3	
Artikel 2.4	
Artikel 2.5	Artikel 2.3
Artikel 3	Artikel 3
Artikel 4:	Artikel 4:
punkt 1, 2, 3, 4, 5 och 10	punkt 1, 2, 3, 4, 5 och 10
punkt 7	punkt 6
punkt 8	punkt 7
punkt 9	punkt 8
punkt 11	punkt 9
punkt 12	punkt 14
punkt 13	punkt 16
punkt 14	punkt 23
punkt 20, 21, 22	punkt 11, 12, 13
punkt 23	punkt 28
punkt 25	punkt 15
punkt 26, 27	punkt 17, 18
punkt 28	punkt 20
punkt 29	punkt 19
punkt 33	punkt 21
punkt 34, 35, 36, 37	punkt 24, 25, 26, 27
punkt 38	punkt 22
punkt 39, 40	punkt 29, 30
punkt 6, 15–19, 24, 30–32, 41–48	—
Artikel 5.1	Artikel 5
Artikel 5.2	—
Artikel 5.3	—
Artikel 5.4	—

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 5.5	—
Artikel 5.6	—
Artikel 5.7	—
Artikel 6.1	—
Artikel 6.2	—
Artikel 6.3	—
Artikel 6.4	—
Artikel 7	Artikel 6
Artikel 8.1	Artikel 7.1
Artikel 8.2	Artikel 7.2
Artikel 8.3	Artikel 7.3
Artikel 9.1	Artikel 8.1
Artikel 9.2	Artikel 8.2
Artikel 9.3	Artikel 8.3
Artikel 10.1	Artikel 9.1
Artikel 10.2	Artikel 9.2
—	Artikel 9.3 och 9.4
Artikel 11.1	Artikel 10.1
Artikel 11.2	Artikel 10.2
Artikel 11.3	Artikel 10.3
Artikel 11.4	Artikel 10.4
Artikel 11.5	Artikel 10.5
Artikel 11.6	Artikel 10.6
Artikel 11.7	Artikel 10.7
Artikel 11.8	Artikel 10.8
Artikel 11.9	Artikel 10.9
Artikel 12	Artikel 11
Artikel 13.1	Artikel 12.1
Artikel 13.2	Artikel 12.2
Artikel 13.3	Artikel 12.3
Artikel 14.1	Artikel 13
Artikel 14.2	Artikel 13
Artikel 14.3	—
Artikel 14.4	—
Artikel 15.1	—

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 15.2	—
Artikel 15.3	—
Artikel 15.4	—
Artikel 15.5	—
Artikel 16	Artikel 14
Artikel 17.1	Artikel 15.1
Artikel 17.2	Artikel 15.2
Artikel 17.3	Artikel 15.3
Artikel 17.4	Artikel 15.4
Artikel 18.1	Artikel 16.1
Artikel 18.2	Artikel 16.2
Artikel 18.3	Artikel 16.2
Artikel 18.4	Artikel 16.3
Artikel 18.5	Artikel 16.4
Artikel 18.6	Artikel 16.5
Artikel 19.1	Artikel 17.1
Artikel 19.2	Artikel 17.2
Artikel 19.3	Artikel 17.3
Artikel 19.4	Artikel 17.4
Artikel 19.5	Artikel 17.5
Artikel 19.6	Artikel 17.7
Artikel 19.7	Artikel 17.8
Artikel 19.8	—
Artikel 20.1	Artikel 18.1
Artikel 20.2	Artikel 18.2
Artikel 21	Artikel 19
Artikel 22.1	Artikel 20.1
Artikel 22.2	Artikel 20.2
Artikel 22.3	Artikel 20.3
Artikel 22.4	Artikel 20.4
Artikel 22.5	Artikel 20.5
Artikel 23.1	Artikel 21.1
Artikel 23.2	Artikel 21.2
Artikel 23.3	Artikel 21.3
Artikel 24.1	Artikel 22.1

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 24.2	Artikel 22.2
Artikel 24.3	Artikel 22.3
Artikel 25.1	Artikel 23.1
Artikel 25.2	Artikel 23.2
Artikel 26.1	Artikel 24.1
Artikel 26.2	Artikel 24.2
Artikel 27.1	—
Artikel 27.2	—
Artikel 28.1	Artikel 25.1
Artikel 28.2	—
Artikel 28.3	—
Artikel 28.4	—
Artikel 28.5	—
Artikel 29.1	Artikel 25.2 och 25.3
Artikel 29.2	—
Artikel 29.3	Artikel 25.4
Artikel 29.4	—
Artikel 29.5	—
Artikel 29.6	—
Artikel 30.1	—
Artikel 30.2	—
Artikel 30.3	—
Artikel 30.4	—
Artikel 31.1	—
Artikel 31.2	Artikel 25.4
Artikel 32.1	Artikel 26.1
Artikel 32.2	Artikel 26.2
Artikel 32.3	Artikel 26.3
Artikel 32.4	Artikel 26.4
Artikel 32.5	Artikel 26.5
Artikel 32.6	Artikel 26.6
Artikel 33.1	—
Artikel 33.2	—
Artikel 34	Artikel 27
Artikel 35.1	Artikel 28.1

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 35.2	Artikel 28.2
Artikel 36	—
Artikel 37.1	Artikel 29
Artikel 37.2	—
Artikel 37.3	—
Artikel 37.4	—
Artikel 37.5	—
Artikel 38.1	Artikel 30.1
Artikel 38.2	Artikel 30.2
Artikel 38.3	Artikel 30.3
Artikel 39	Artikel 31
Artikel 40.1	Artikel 32.1
Artikel 40.2	Artikel 32.2
Artikel 40.3	Artikel 32.3
Artikel 41	Artikel 33
Artikel 42.1	Artikel 34.1
Artikel 42.2	Artikel 34.2
Artikel 43.1	Artikel 35.1
Artikel 43.2	Artikel 35.2
Artikel 44.1	Artikel 36.1
Artikel 44.2	Artikel 36.2
Artikel 44.3	Artikel 36.3
Artikel 45.1	Artikel 37.1
Artikel 45.2	—
Artikel 45.3	Artikel 37.2
Artikel 46	—
Artikel 47	—
Artikel 48	Artikel 38
Artikel 49	Artikel 39
Artikel 50	Artikel 40
Artikel 51.1	Artikel 41.1
Artikel 51.2	Artikel 41.2
Artikel 51.3	Artikel 41.3
Artikel 52.1	Artikel 42.1
Artikel 52.2	Artikel 42.2

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 52.3	Artikel 42.3
Artikel 52.4	Artikel 42.4
Artikel 52.5	Artikel 42.5
Artikel 52.6	Artikel 42.6
Artikel 52.7	Artikel 42.7
Artikel 53	Artikel 43
Artikel 54.1	Artikel 44.1
Artikel 54.2	Artikel 44.2
Artikel 54.3	Artikel 44.3
Artikel 55.1	Artikel 45.1
Artikel 55.2	Artikel 45.2
Artikel 55.3	Artikel 45.3
Artikel 55.4	Artikel 45.4
Artikel 55.5	Artikel 45.5
Artikel 55.6	Artikel 45.6
Artikel 56	Artikel 46
Artikel 57.1	Artikel 47.1
Artikel 57.2	Artikel 47.2
Artikel 57.3	Artikel 47.3
Artikel 58.1	Artikel 48.1
Artikel 58.2	Artikel 48.2
Artikel 58.3	Artikel 48.3
Artikel 59.1	Artikel 49.1
Artikel 59.2	Artikel 49.2
Artikel 60.1	Artikel 50.1
Artikel 60.2	Artikel 50.2
Artikel 60.3	—
Artikel 61.1	Artikel 51.1
Artikel 61.2	Artikel 51.2
Artikel 61.3	Artikel 51.3
Artikel 61.4	Artikel 51.4
Artikel 62.1	Artikel 52.1
Artikel 62.2	Artikel 52.2
Artikel 62.3	Artikel 52.3
Artikel 62.4	—

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 62.5	—
Artikel 63.1	Artikel 53.1
Artikel 63.2	Artikel 53.2
Artikel 63.3	Artikel 53.3
Artikel 64.1	Artikel 54.1
Artikel 64.2	Artikel 54.2
Artikel 64.3	Artikel 54.3
Artikel 64.4	Artikel 54.4
Artikel 65.1	—
Artikel 65.2	—
Artikel 65.3	—
Artikel 65.4	—
Artikel 65.5	—
Artikel 65.6	—
Artikel 66.1	—
Artikel 66.2	—
Artikel 66.3	—
Artikel 66.4	—
Artikel 66.5	—
Artikel 67.1	—
Artikel 67.2	—
Artikel 67.3	—
Artikel 67.4	—
Artikel 68.1	Artikel 55.1
Artikel 68.2	Artikel 55.2
Artikel 68.3	Artikel 55.3
Artikel 68.4	Artikel 55.4
Artikel 69.1	Artikel 56.1
Artikel 69.2	Artikel 56.2
Artikel 70.1	Artikel 57.1
Artikel 70.2	Artikel 57.2
Artikel 71.1	Artikel 58
Artikel 71.2	—
Artikel 72.1	Artikel 59.1
Artikel 72.2	Artikel 59.2

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 73.1	Artikel 60.1
Artikel 73.2	—
Artikel 73.3	Artikel 60.2
Artikel 74.1	Artikel 61.1, 61.2 och 61.3
Artikel 74.2	—
Artikel 74.3	Artikel 61.4 och 61.5
Artikel 75.1	—
Artikel 75.2	—
Artikel 76.1	Artikel 62.1
Artikel 76.2	Artikel 62.2
Artikel 76.3	Artikel 62.3
Artikel 76.4	—
Artikel 77.1	Artikel 63.1
Artikel 77.2	Artikel 63.2
Artikel 78.1	Artikel 64.1
Artikel 78.2	Artikel 64.2
Artikel 79.1	Artikel 65.1
Artikel 79.2	Artikel 65.2
Artikel 79.3	Artikel 65.3
Artikel 80.1	Artikel 66.1
Artikel 80.2	Artikel 66.2
Artikel 80.3	Artikel 66.3
Artikel 80.4	Artikel 66.4
Artikel 80.5	Artikel 66.5
Artikel 81.1	Artikel 67.1
Artikel 81.2	Artikel 67.2
Artikel 81.3	Artikel 67.3
Artikel 82.1	Artikel 68.1
Artikel 82.2	Artikel 68.2
Artikel 83.1	Artikel 69.1
Artikel 83.2	Artikel 69.2
Artikel 83.3	Artikel 69.3
Artikel 84	Artikel 70
Artikel 85	Artikel 71
Artikel 86	Artikel 72

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 87.1	Artikel 73.1
Artikel 87.2	Artikel 73.1
Artikel 87.3	Artikel 73.2
Artikel 88.1	Artikel 74.1
Artikel 88.2	Artikel 74.2
Artikel 88.3	Artikel 74.2
Artikel 88.4	Artikel 74.2
Artikel 88.5	Artikel 74.3
Artikel 89.1	Artikel 75.1
Artikel 89.2	Artikel 75.2
Artikel 89.3	Artikel 75.3
Artikel 90.1	—
Artikel 90.2	—
Artikel 91	Artikel 76
Artikel 92.1	Artikel 77.1
Artikel 92.2	Artikel 77.2
Artikel 93	Artikel 78
Artikel 94.1	Artikel 79.1
Artikel 94.2	—
Artikel 95.1	—
Artikel 95.2	—
Artikel 95.3	—
Artikel 95.4	—
Artikel 95.5	—
Artikel 96.1	—
Artikel 96.2	—
Artikel 96.3	—
Artikel 96.4	—
Artikel 96.5	—
Artikel 96.6	—
Artikel 97.1	—
Artikel 97.2	—
Artikel 97.3	—
Artikel 97.4	—
Artikel 97.5	—

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 98.1	—
Artikel 98.2	—
Artikel 98.3	—
Artikel 98.4	—
Artikel 98.5	—
Artikel 99.1	Artikel 80.1
Artikel 99.2	Artikel 80.2
Artikel 100.1	—
Artikel 100.2	—
Artikel 100.3	—
Artikel 100.4	Artikel 82.2
Artikel 100.5	—
Artikel 100.6	—
Artikel 101.1	—
Artikel 101.2	—
Artikel 101.3	—
Artikel 101.4	—
Artikel 102.1	Artikel 83.1
Artikel 102.2	Artikel 83.2
Artikel 103.1	Artikel 81.1
Artikel 103.2	—
Artikel 104	—
Artikel 105.1	—
Artikel 105.2	—
Artikel 105.3	—
Artikel 105.4	—
Artikel 105.5	—
Artikel 106.1	—
Artikel 106.2	—
Artikel 106.3	—
Artikel 106.4	—
Artikel 106.5	—
Artikel 107.1	Artikel 86.1
Artikel 107.2	Artikel 86.2
Artikel 107.3	Artikel 86.3

Detta direktiv	Direktiv 2007/64/EG
Artikel 108	Artikel 87
Artikel 109.1	Artikel 88.1
Artikel 109.2	Artikel 88.3
Artikel 109.3	Artikel 88.2 och 88.4
Artikel 109.4	—
Artikel 109.5	—
Artikel 110	Artikel 90
Artikel 111.1	—
Artikel 111.2	—
Artikel 112.1	—
Artikel 112.2	—
Artikel 113	Artikel 92
Artikel 114	Artikel 93
Artikel 115.1	Artikel 94.1
Artikel 115.2	Artikel 94.2
Artikel 115.3	—
Artikel 115.4	—
Artikel 115.5	—
Artikel 116	Artikel 95
Artikel 117	Artikel 96
Bilaga I	Bilaga

Parallelluppställning över genomförandet av det andra betaltjänstdirektivet

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
1.1	1 kap. 1 och 3 §§
1.2	Anger direktivets syfte
2.1	1 kap. 1 § första stycket
2.2	1 kap. 1 § andra stycket
2.3	1 kap. 1 § tredje stycket
2.4	1 kap. 1 § fjärde stycket
2.5	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
3	1 kap. 6–7 §§
4	1 kap. 2, 3 och 4 §§
5.1	2 kap. 3 § fjärde stycket samt omhändertas i verkställighetsföreskrifter
5.2	2 kap. 6 § tredje stycket
5.3	2 kap. 4 § fjärde stycket
5.4–7	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
6.1–4	2 kap. 8 §
7	3 kap. 1 §
8.1	3 kap. 2 § första stycket
8.2	3 kap. 2 § andra stycket
8.3	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
9.1	3 kap. 3 § första stycket
9.2	Omhändertas i föreskrifter
9.3	3 kap. 4 §

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
10.1	3 kap. 7 § första och andra styckena
10.2	3 kap. 7 § tredje stycket
11.1	2 kap. 1–2 §§
11.2	2 kap. 6 §
11.3	3 kap. 11 §
11.4	2 kap. 6 §
11.5	3 kap. 5 §
11.6	2 kap. 6 §
11.7–8	2 kap. 7 § andra stycket
11.9	3 kap. 18–22 §§
12	2 kap. 9 §
13.1	8 kap. 10–11 §§
13.2–3	Uttryckliga bestämmelser med detta innehåll är inte nödvändiga
14.1–3	8 kap. 5 § första stycket
14.4	8 kap. 5 § andra stycket
15.1	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
15.2–3	8 kap. 5 § andra stycket
15.4–5	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
16	3 kap. 25 §
17.1	Får anses genomförd genom årsredovisningslagen (1995:1554)
17.2	3 kap. 9 §
17.3	3 kap. 10 §
17.4	8 kap. 6 §
18.1	3 kap. 5 § första stycket
18.2–3	3 kap. 6 § första stycket 2
18.4	3 kap. 6 § andra stycket
18.5	3 kap. första stycket 1
18.6	Föreskriver inte att medlemsstaterna ska vidta någon åtgärd
19.1	3 kap. 17 § andra stycket
19.2	3 kap. 17 § tredje stycket
19.3–4	Uttryckliga bestämmelser med detta innehåll är inte nödvändiga
19.5	3 kap. 18 §
19.6	3 kap. 28 §
19.7	3 kap. 24 §
19.8	3 kap. 28 a § första stycket
20.1–2	Uttryckliga bestämmelser med detta innehåll är inte nödvändiga
21	3 kap. 8 §
22.1	8 kap. 1 § första och fjärde styckena

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
22.2	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
22.3	8 kap. 1 § tredje stycket
22.4	8 kap. 1 § första stycket
22.5	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
23.1	3 kap. 29 §, 8 kap. 2 § första och andra styckena, 3, 11–12 och 27 §§
23.2	8 kap. 8, 21 och 23 §§
23.3	3 kap. 5 § andra stycket och 8 kap. 8 §
24.13	Artikeln får anses genomförd genom offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
25.1	8 kap. 26 §
25.2	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
26.1–2	8 kap. 4 § första stycket
27.1–2	8 kap. 4 a §
28.1	3 kap. 18 § första och andra stycket, 19 § första och andra styckena och 21 §§
28.2	3 kap. 18 § tredje stycket, 19 § tredje stycket, 20, 22 och 27 §§
28.3	3 kap. 18 § fjärde stycket och 19 § fjärde stycket
28.4	3 kap. 25 och 28 a §
28.5	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
29.1	8 kap. 4 § första och tredje styckena
29.2	8 kap. 2 § första och andra stycket
29.3	8 kap. 4 § första stycket
29.4	8 kap. 2 § fjärde stycket
29.5–7	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
30.1	8 kap. 13 § och 21 § andra stycket
30.2–4	Möjligheten att inrätta säkerhetsåtgärder utnyttjas inte
31.1	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
31.2	8 kap. 1 § första stycket och 21 §
32.1	2 kap. 3 §
32.2	3 kap. 11 §
32.3	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
32.4	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
32.5	2 kap. 4 och 5 §§
32.6	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
33.1	2 kap. 3 § fjärde stycket, 3 kap. 5 § första stycket, 11 § andra stycket, 17 § första stycket och 24 § första stycket, i övrigt är det inte nödvändigt med uttryckliga bestämmelser
33.2	4 kap. 4 b och 10 §§, i övrigt är det inte nödvändigt med uttryckliga bestämmelser

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
34	Omhändertags i föreskrifter med stöd av 8 kap. 27 §
35.1	7 kap. 1–2 §§
35.2	7 kap. 3 §
36	7 kap. 4 §
37.1	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
37.2	1 kap. 6 § tredje stycket, 8 kap. 2 § första stycket
37.3	1 kap. 7 § tredje stycket, 8 kap. 2 § första stycket
37.4–5	1 kap. 6 § fjärde stycket och 7 § fjärde stycket
38.1	4 kap. 20 §
38.2	Medlemsstatoptionen utnyttjas inte
38.3	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
39	3 kap. 3 § lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler
40.1	4 kap. 1 § första stycket
40.2	4 kap. 1 § andra stycket
40.3	4 kap. 1 § tredje stycket
41	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
42.1	4 kap. 19 §
42.2	Medlemsstatoptionen utnyttjas inte
43.1	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
43.2	4 kap. 9 §
44.1	4 kap. 4–5 §§
44.2	4 kap. 6 §
44.3	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
45.1	4 kap. 4 §
45.2	4 kap. 4 a och 4 b §§
45.3	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
46	4 kap. 7 a och 8 a §§
47	4 kap. 7 b §
48	4 kap. 7 §
49	4 kap. 8 §
50	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
51.1	4 kap. 11 §
51.2	4 kap. 12 §
51.3	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
52.1–7	4 kap. 10 §
53	4 kap. 13 §
54.1	4 kap. 14 § första, andra och fjärde styckena

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
54.2	4 kap. 14 § tredje stycket
54.3	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
55.1	4 kap. 15 § första stycket
55.2	4 kap. 15 § tredje stycket
55.3	4 kap. 15 § andra stycket
55.4	4 kap. 15 § tredje stycket
55.5	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
55.6	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
56	4 kap. 16 §
57.1	4 kap. 17 § första och andra styckena
57.2	4 kap. 17 § tredje stycket
57.3	4 kap. 17 § fjärde stycket
58.1	4 kap. 18 § första och andra styckena
58.2	4 kap. 18 § tredje stycket
58.3	4 kap. 18 § fjärde stycket
59.1	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
59.2	4 kap. 3 §
60.1	4 kap. 2 § första stycket
60.2	4 kap. 2 § andra stycket
60.3	4 kap. 2 § tredje stycket
61.1	5 kap. 61 §
61.2	Medlemsstatsoptionen utnyttjas, men en uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
61.3	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
61.4	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
62.1	5 kap. 1 § första stycket
62.2	5 kap. 1 § andra stycket
62.3	5 kap. 1 § tredje stycket
62.4	Då medlemsstatsoptionen i artikel 62.5 utnyttjas är en uttrycklig bestämmelse med detta innehåll inte nödvändig
62.5	5 kap. 1 § fjärde stycket
63.1	5 kap. 2 §
63.2	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
63.3	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
64.1–2	5 kap. 3 §
64.3–4	Uttryckliga bestämmelser med detta innehåll är inte nödvändiga
65.1	5 kap. 20 § första stycket
65.2	5 kap. 21 § första stycket och 22 §

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
65.3	5 kap. 20 § andra stycket
65.4	5 kap. 20 § andra stycket
65.5	5 kap. 20 § tredje stycket
65.6	5 kap. 23 §
66.1	5 kap. 7 §
66.2	5 kap. 11–13 §§
66.3	5 kap. 8–10 och 13 §§
66.4	5 kap. 11–13 §§
66.5	5 kap. 7 §
67.1	5 kap. 14 §
67.2	5 kap. 15–16 och 18 §§
67.3	5 kap. 17–18 §§
67.4	5 kap. 14 §
68.1	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
68.2	5 kap. 4 § första stycket
68.3	5 kap. 4 § andra och tredje styckena
68.4	5 kap. 4 § fjärde stycket
68.5	5 kap. 19 § första till fjärde styckena
68.6	5 kap. 19 § femte stycket
69.1–2	5 kap. 5 § första stycket 1 och 6 §
70.1	5 kap. 5 §
70.2	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
71.1	5 kap. 49 § första stycket och 56 § första stycket
71.2	5 kap. 49 § andra stycket och 56 § andra stycket
72.1–2	Någon uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
73.1	5 kap. 51 § första stycket
73.2	5 kap. 51 § andra stycket och 59 §
73.3	Någon uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
74.1	5 kap. 52 och 53 §§
74.2	5 kap. 55 §
74.3	5 kap. 54 §
75.1	5 kap. 24 § första stycket
75.2	5 kap. 24 § andra stycket
76.1	5 kap. 25 § första, andra och fjärde styckena
76.2	5 kap. 25 § tredje stycket
76.3	5 kap. 26 §
76.4	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
77.1	5 kap. 27 § första stycket

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
77.2	5 kap. 27 § andra stycket
78.1	5 kap. 28 § första och tredje styckena
78.2	5 kap. 28 § andra stycket
79.1	5 kap. 29 §
79.2	5 kap. 30 §
79.3	5 kap. 31 §
80.1	5 kap. 32 §
80.2	5 kap. 33 § första stycket
80.3	5 kap. 33 § andra stycket
80.4	5 kap. 33 § tredje stycket
80.5	5 kap. 34 §
81.1	5 kap. 35 § första stycket
81.2	5 kap. 35 § andra stycket
81.3	5 kap. 35 § tredje stycket
82.1	5 kap. 36 § första och andra styckena
82.2	5 kap. 36 § tredje stycket
83.1	5 kap. 37 §
83.2	5 kap. 39 § första och andra styckena
83.3	5 kap. 38 §
84	5 kap. 40 §
85	5 kap. 41 §
86	Medlemsstatsoptionen utnyttjas inte
87.1	5 kap. 39 § andra stycket
87.2	5 kap. 39 § tredje och fjärde styckena
87.3	5 kap. 39 § femte stycket
88.1	5 kap. 42 § första stycket
88.2	5 kap. 42 § andra stycket
88.3	5 kap. 42 § tredje och fjärde styckena
88.4	5 kap. 42 § tredje stycket
88.5	5 kap. 43 §
89.1	5 kap. 44 och 45 §§
89.2	5 kap. 46 och 47 §§
89.3	5 kap. 48 §
90.1	5 kap. 50 §
90.2	5 kap. 59 §
91	Någon uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
92.1	5 kap. 58 §
92.2	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
93	5 kap. 60 §
94.1	6 kap.
94.2	Får anses genomförd genom personuppgiftslagen (1998:204)
95.1	5 a kap. 1 §
95.2	5 a kap. 2 § första stycket
95.3–5	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
96.1	5 a kap. 3 §
96.2	5 a kap. 4 §
96.3–5	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
96.6	5 a kap. 2 § andra stycket
97.1	5 a kap. 7 § första stycket
97.2	5 a kap. 7 § andra stycket
97.3	5 a kap. 7 § fjärde stycket
97.4	5 a kap. 7 § tredje stycket
97.5	5 a kap. 8 §
98.1–5	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
99.1–2	Uttryckliga bestämmelser med detta innehåll är inte nödvändiga
100.1	8 kap. 1 §
100.2–3	Uttryckliga bestämmelser med detta innehåll är inte nödvändiga
100.4	8 kap. 21 §
100.5	Förleder ingen genomförandeåtgärd
100.6	Avser åtgärder som ska vidtas av Eba
101.1–2	Omhändertas i föreskrifter med stöd av 8 kap. 27 §, medlemsstatsoptionen i artikel 99.2 andra stycket utnyttjas inte
101.3–4	Får anses genomförd genom EU:s tvistlösningsförordning och lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden
102.1–2	En uttrycklig bestämmelse med detta innehåll är inte nödvändig
103.1	8 kap. 8–25 §§
103.2	Finansinspektionens beslut är alltid offentliga
104	Avser delegation till kommissionen
105	Avser delegation till kommissionen
106.1–2	Avser åtgärder av kommissionen
106.3	Omhändertas i föreskrifter med stöd av 8 kap. 27 §
106.4	4 kap. 1 § fjärde stycket
106.5	Omhändertas i föreskrifter med stöd av 8 kap. 27 §
107.1–3	Anger att direktivet är ett fullharmoniseringsdirektiv, kräver ingen genomförandeåtgärd
108	Avser åtgärder av kommissionen
109.1–2	Övergångsbestämmelserna i p. 3

Artikel i direktivet	Svenska bestämmelser i betaltjänstlagen (om inte annat anges)
109.3–4	Övergångsbestämmelserna i p. 4
109.5	Övergångsbestämmelserna i p. 5
110	Kräver ingen genomförandeåtgärd
111.1–2	3 kap. 18–21, 27 a, 28 §, 5 kap. 1, 2, 4 a, 5, 13, 21 a, 27 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar
112	Kräver ingen genomförandeåtgärd
113	Kräver ingen genomförandeåtgärd
114	Anger dag för upphävande av direktivet
115.1–4	Anger dag för införlivande av direktivet
115.5–6	Övergångsbestämmelserna i p. 6
116 och 117	Avser direktivets ikraftträdandedag och adressater

Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar

Delrapport från 2015 års betaltjänstutredning (Fi 2015:02)

Till statsrådet Per Bolund

Regeringen beslutade den 1 april 2015 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag (KOM [2013] 547) till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EU och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Utredaren ska vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Utredaren ska slutligen lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera bestämmelserna i den numera antagna EU-förordningen om förmedlingsavgifter vid kortbetalningar, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016. Eventuella förslag om kompletterande regler till EU-förordningen om förmedlingsavgifter ska dock delredovisas senast den 17 augusti 2015.

Till särskild utredare förordnades från och med den 27 april 2015 f.d. justitierådet Annika Brickman.

Som experter i utredningen förordnades från och med den 1 april 2015 biträdande avdelningschefen Joachim Allard, bankjuristen Anders Dölling, kanslirådet Catarina Erséus, departementssekreteraren Monika Johansson, departementssekreteraren Sofia Knapp, betalansvarige Bengt Nilervall, juristen Fredrik Nordquist, rättsak-

kunniga Galit Saar, tf. avdelningschefen Johan Terfelt och juristen Anna Wilbe.

Sekreterare åt utredningen har varit hovrättsassessorn Isabel Andersson.

Utredningen, som har antagit namnet 2015 års betaltjänstutredning, överlämnar delrapporten *Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar*. Arbetet fortsätter nu med återstående delar.

Stockholm i augusti 2015

Annika Brickman

/Isabel Andersson

Innehåll

Sammanfattning	7
1 Författningsförslag.....	9
Förslag till lag (0000:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner	9
2 Inledning.....	11
2.1 Utredningsuppdraget.....	11
2.2 Utredningsarbetet.....	11
3 Bakgrund.....	13
3.1 Förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner	13
3.2 EU:s förordning om förmedlingsavgifter	15
3.3 Behovet av nationell reglering.....	18
4 Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?	21
4.1 Utrymmet för nationell reglering	21
4.2 Utgångspunkter för bedömningen	22
4.3 Möjligheten att undanta vissa trepartsbetalningsordningar från taknivåerna	26
4.4 Utrymmet för nationella taknivåer	28
4.4.1 Jämförelse av alternativen	28

Innehåll

4.4.2	Utredningens slutsats	32
5	Tillsyn, ingripande och sanktioner	35
5.1	Skyldigheten att utse behöriga myndigheter	35
5.2	Nuvarande tillsyn på betaltjänstområdet	35
5.3	Överväganden och förslag	36
6	Tvistlösning.....	39
6.1	Kravet på alternativ tvistlösning.....	39
6.2	Alternativen i dag	39
6.3	Överväganden	41
7	Konsekvensbeskrivning.....	45
8	Författningskommentar	49
Bilagor		
Bilaga 1	Kommittédirektiv 2015:39.....	55
Bilaga 2	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.....	63

Sammanfattning

EU:s förordning om förmedlingsavgifter

EU:s förordning om förmedlingsavgifter innehåller bestämmelser om taknivåer i vissa fall för de förmedlingsavgifter som får tas ut av kortutgivaren från kortinlösaren vid en kortbetalning. Enligt förordningen får avgiften för konsumenters debetkortstransaktioner vara högst 0,2 procent av transaktionssumman. För deras kreditkortstransaktioner får avgiften vara högst 0,3 procent av transaktionssumman.

Utrymmet för nationell reglering av inhemska transaktioner

Taknivåerna i förordningen gäller för gränsöverskridande transaktioner. För inhemska transaktioner får medlemsstaterna införa andra, i huvudsak lägre taknivåer än de som anges i förordningen. Utredningen föreslår inte att någon nationell reglering av taknivåerna ska införas i Sverige.

Utredningen föreslår vidare att vissa s.k. trepartsbetalningsordningar som omfattas av tillämpningen av förordningens taknivåer ska undantas från tillämpningen av taknivåerna vid inhemska transaktioner. Undantaget ska gälla under de tre år som förordningen medger det.

Behöriga myndigheter

Utredningen föreslår att tillsynsansvaret i Sverige för efterlevnaden av EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska delas upp mellan Konsumentverket och Finansinspektionen. Konsumentverket ska vara behörig myndighet i fråga om skyldigheten för betalningsmottagare

Sammanfattning

som inte godtar alla kort att informera konsumenterna om detta. Finansinspektionen ska vara behörig myndighet i fråga om efterlevnaden av bestämmelserna i förordningen i övrigt.

Alternativ tvistlösning

Enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter är medlemsstaterna skyldiga att erbjuda tvistlösning utanför domstol i tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer som kan uppkomma i samband med tillämpningen av förordningen. Utredningen anser inte att något särskilt tvistlösningsorgan ska inrättas. Utredningen gör bedömningen att de befintliga möjligheterna till alternativ tvistlösning är tillräckliga för att uppfylla förordningens krav.

Ikraftträdande

Taknivåerna för förmedlingsavgifter i EU:s förordning om förmedlingsavgifter börjar tillämpas den 9 december 2015. Det undantag som föreslås för vissa trepartsbetalningsordningar ska gälla redan då. Författningsförslaget föreslås därför träda i kraft den 9 december 2015.

1 Författningsförslag

Förslag till lag (0000:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner

Härigenom föreskrivs följande.

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

2 § Kapitel II i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 ska tillämpas på en sådan trepartsbetalningsordning som avses i artikel 1.5 i nämnda förordning endast om de kortbaserade betalningstransaktionerna i Sverige inom ramen för en sådan betalningsordning för kontokort på årsbasis överstiger tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i Sverige.

3 § Behöriga myndigheter enligt artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751, i den ursprungliga lydelsen, är

1. Konsumentverket, i fråga om tillämpningen av bestämmelserna om betalningsmottagares skyldigheter mot konsumenter i artikel 10.4 i förordningen, och

2. Finansinspektionen, i fråga om bestämmelserna i förordningen i övrigt.

4 § Finansinspektionen har, utöver det tillsynsansvar som följer av 3 §, tillsyn över efterlevnaden av bestämmelsen i 2 §.

Författningsförslag

5 § När Konsumentverket utför sina uppgifter som behörig myndighet enligt 3 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift.

6 § När Finansinspektionen utför sina uppgifter som behörig myndighet enligt 3 § och utövar tillsyn enligt 4 § tillämpas 8 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster. Bestämmelser som ger möjlighet till ingripande mot betalningsinstitut ska därvid ge motsvarande möjligheter till ingripande mot betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Vid sidan av de avgifter som får tas ut med stöd av 8 kap. 7 § lagen om betaltjänster ska Finansinspektionens verksamhet bekostas av avgifter från betalningsordningar och bearbetningsenheter.

-
1. Denna lag träder i kraft den 9 december 2015.
 2. Bestämmelsen i 2 § upphör att gälla den 9 december 2018.

2 Inledning

2.1 Utredningsuppdraget

Utredningens uppdrag (Dir. 2015:39, Bilaga 1) omfattar tre olika delar. Den första delen, som utredningen har fått i uppdrag att delredovisa i augusti 2015, gäller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (EU:s förordning om förmedlingsavgifter) (Bilaga 2).

I den här delen av uppdraget ska utredningen analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att anpassa den till reglerna i förordningen. Utredningen ska också utarbeta nödvändiga författningsförslag.

På vissa områden ger förordningen möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val. I utredningsuppdraget ingår därför att analysera och ta ställning till om och i så fall hur Sverige ska utnyttja dessa valmöjligheter.

Utifrån de regler som föreslås ska utredningen redovisa de kostnader och andra konsekvenser som förslagen medför. I uppdraget ingår att särskild hänsyn ska tas till dessa konsekvenser redan vid utformningen av förslagen.

2.2 Utredningsarbetet

Utredningen började sitt arbete i maj 2015. EU:s förordning om förmedlingsavgifter antogs den 29 april 2015, och publicerades i Europeiska unionens officiella tidning den 19 maj 2015.

Utredningen har i den här delen haft tre sammanträden med den expertgrupp som har knutits till utredningen. Utredningen har även träffat eller på annat sätt haft kontakt med företrädare för banker och kortnätverk. Utredningen har vidare varit i kontakt med Stockholms

Inledning

tingsrätt angående förekomsten av tvister mellan betalningsmottagare och betaltjänstleverantörer.

3 Bakgrund

3.1 Förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner

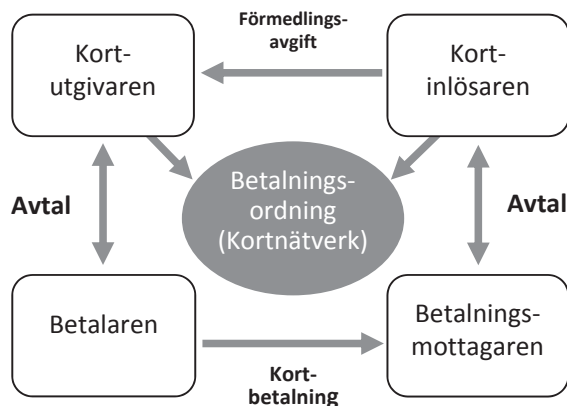
Kortbaserade betalningstransaktioner

Kortbaserade betalningstransaktioner är ett samlingsuttryck för de tjänster som grundas på infrastruktur och affärsregler för en betalningsordning för att med hjälp av utrustning eller programvara för kort, telekommunikation, digital teknik eller informationsteknik göra en debet- eller kreditkortstransaktion.

Betalningsordningar kallas ofta *kortnätverk*. De dominerande kortnätverk som används av kortutgivare och inlösare i Sverige är VISA och MasterCard. I andra länder finns ibland nationella kortnätverk, exempelvis Dankort i Danmark.

Debetkort och kreditkort är olika typer av kontokort. Debetkort är kort som har knutits till ett bankkonto, vanligtvis ett transaktionskonto, som debiteras direkt när en betalning eller ett uttag görs med kortet. Ett kreditkort är i stället knutet till en för kortet egen reskontra. När en kreditkortstransaktion genomförs förskotterar kreditgivaren betalningen. Kunden får sedan en faktura att betala vid ett senare tillfälle, med eller utan ränta.

Bakgrund

Förmedlingsavgifter i fyrpartsbetalningsordningar

Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar i s.k. fyrpartsbetalningsordningar är avgifter som tas ut mellan kortutgivaren och kortinlösaren, som ofta är två banker eller finansiella institut. Dessa avgifter kallas därför ibland för mellanbanksavgifter. De fyra parterna är kunden/betalaren (kortinnehavaren), kortutgivaren, kortinlösaren och betalningsmottagaren. Parterna kan befinna sig i olika länder. Kortutgivarna och kortinlösarna är anslutna till betalningsordningar (kortnätverk), t.ex. VISA eller MasterCard. Kortinnehavaren får genom avtal med sin kortutgivare tillgång till kortet, vanligtvis mot en årsavgift. När betalningstransaktionen genomförs tar kortutgivaren ut en mellanbanksavgift från kortinlösaren. Inlösaren tar i sin tur ut en serviceavgift från betalningsmottagaren.

Förmedlingsavgifter i trepartsbetalningsordningar

Det finns även trepartsordningar för kortbetalningar. I en trepartsordning har både betalaren och betalningsmottagaren konton hos kortföretaget. Betaltjänstleverantören är i det fallet alltså både kortutgivare och inlösare. Exempel på sådana system är American Express och Diners Club. Den avgift som tas ut för inlösen i en ren trepartsbetalningsordning tas ut direkt av betalningsmottagaren.

Det förekommer att trepartsbetalningsordningar ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument

eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner. Det förekommer också att trepartsbetalningsordningar ger ut kortbaserade betalningsinstrument med s.k. co-branding (att det kortbaserade betalningsinstrumentet utöver det eller de betalmärken som anger vilken betalningsordning det tillhör har minst ett varumärke som inte är betalmärke) eller genom en agent.

3.2 EU:s förordning om förmedlingsavgifter

Förordningens syfte

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner (EU:s förordning om förmedlingsavgifter) har tillkommit som ett led i arbetet för att utveckla en EU-omfattande marknad för betalningar som ska göra det möjligt för konsumenter och företag att dra full nytta av fördelarna med EU:s inre marknad. För att uppnå detta har det ansetts att rättsläget bör vara entydigt och lika konkurrensvillkor gälla.

Förmedlingsavgifterna vid kortbetalningar har förutsatts vara en viktig del i detta. Det har också antagits att lägre förmedlingsavgifter bidrar till att omfördela intäkterna från banker till handlare, och i förlängningen till konsumenterna i form av lägre priser. En av förordningens två huvuddelar innehåller därför gemensamma regler i EU om taknivåer för förmedlingsavgifter. Den andra huvuddelen benämns affärsregler.

Taknivåerna för förmedlingsavgifter

Taknivån för de förmedlingsavgifter som får tas ut vid kortbaserade betalningstransaktioner ligger enligt förordningen på 0,2 procent av transaktionssumman vid debetkortstransaktioner och 0,3 procent vid kreditkortstransaktioner.

Förordningen reglerar dock inte taknivåer för alla kortbetalningar och kortbaserade betalningstransaktioner. Reglerna gäller för det första bara för konsumenters debet- och kreditkortbetalningar och kortbaserade betalningstransaktioner. De omfattar alltså inte transaktioner med företagskort. Som utgångspunkt omfattar de inte heller

Bakgrund

transaktioner med kort som har utfärdats av en trepartsordning. En trepartsordning som ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner, eller som ger ut kortbaserade betalningsinstrument med en s.k. *co-branding*-partner eller genom en agent, anses dock vara en fyrpartsbetalningsordning.

Förordningen gäller inte för kontantuttag i uttagsautomat eller hos betalningsinstitut.

Affärsreglerna

Den del av förordningen som innehåller affärsregler gäller för alla kort, alltså även företagskort och kort utfärdade av trepartsbetalningsordningar. I den delen av förordningen finns bestämmelser om licensiering, om separation av kortnätverk och bearbetningsenheter (enheter som utför de åtgärder som krävs för att hantera en betalningsinstruktion mellan kortinlösaren och kortutgivaren) samt om förbud för kortnätverk att hindra att en kortutgivare kombinerar två eller flera betalmärken eller betalningsapplikationer på samma kort. Vidare finns det regler som förpliktar kortinlösaren att specificera de avgifter som tas ut av handlaren och som förpliktar betalningsmottagarens betaltjänstleverantör att ge viss information om varje enskild transaktion till betalningsmottagaren. Slutligen finns det bestämmelser som begränsar regeln om att alla kort inom ett kortnätverk måste godtas, den s.k. *honour all cards*-regeln. Enligt förordningen får kortnätverk inte tvinga betalningsmottagare som godtar vissa kategorier av kortbaserade betalningsinstrument att även godta andra kategorier av kortbaserade betalningsinstrument som getts ut inom ramen för samma kortnätverk. Detta innebär att en betalningsmottagare valfritt kan avtala om att ta emot debetkort, kreditkort, förbetalda kort eller företagskort från respektive kortnätverk. En betalningsmottagare som beslutar att inte godta samtliga kort ska enligt förordningen informera konsumenterna om detta på ett klart och otvetydigt sätt. Informationen ska anslås vid ingången och vid kassan eller, om det är fråga om distansförsäljning, tillhandahållas i god tid innan ett köpeavtal ingås.

Tillsyn och tvistlösning

I en avslutande del innehåller EU:s förordning om förmedlingsavgifter också förpliktelser för medlemsstaterna att utse behöriga myndigheter som ska se till att förordningen genomförs och som får utrednings- och verkställighetsbefogenheter. Medlemsstaterna ska vidare fastställa sanktioner för överträdelse av förordningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att bestämmelserna tillämpas. Medlemsstaterna ska slutligen säkerställa tillgången till tvistlösning utanför domstol för tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer.

Tillämpning och översyn

EU:s förordning om förmedlingsavgifter har trätt i kraft men har inte i alla delar börjat tillämpas. Bestämmelserna om taknivåer för förmedlingsavgifter (artiklarna 3, 4 och 6) samt om skyldighet för betaltjänstleverantörer att lämna viss information till betalningsmottagare (artikel 12) ska börja tillämpas den 9 december 2015.

Bestämmelserna om separation av kortnätverk och bearbetningsenheter (artikel 7), förbudet mot att hindra utgivare att kombinera två eller flera betalmärken på samma kort samt bestämmelserna om val av betalmärke och betalningsapplikation (artikel 8), bestämmelser om specificering av avgifter (artikel 9) samt begränsningen av regler om att alla kort inom ett kortnätverk måste godtas (artikel 10) ska börja tillämpas först den 9 juni 2016.

I förordningen anges att en översyn ska göras. Den ska vara slutförd senast den 9 juni 2019, då kommissionen ska överlämna en rapport om tillämpningen av förordningen. Kommissionen ska särskilt granska om nivån på förmedlingsavgifterna är lämplig, och eventuellt föreslå en ändring av taknivåerna. Vid granskningen ska bl.a. konkurrensnivån bland kontokortleverantörer och kortnätverk samt kostnadseffekterna för betalare och betalningsmottagare beaktas.

3.3 Behovet av nationell reglering

Utredningens bedömning: Den del av EU:s förordning om förmedlingsavgifter som innehåller affärsregler kräver inte någon nationell lagstiftning i Sverige. Det finns inte heller någon nationell svensk reglering som behöver ändras för att förordningen i övrigt ska kunna tillämpas.

Som konstaterades i föregående avsnitt har EU:s förordning om förmedlingsavgifter två huvuddelar: taknivåer för förmedlingsavgifter och affärsregler. Därutöver innehåller förordningen bestämmelser om medlemsstaternas skyldigheter att utse behöriga myndigheter för tillsyn samt att erbjuda tvistlösning utanför domstol.

Området är i dag oreglerat i nationell svensk rätt. Varken bestämmelserna om taknivåer för förmedlingsavgifter eller affärsreglerna berör alltså någon befintlig lagstiftning. Det krävs därför inte några ändringar av nationell rätt för att förordningen ska kunna tillämpas.

På en del områden framstår det som om reglerna i EU:s förordning om förmedlingsavgifter skulle behöva kompletteras med tillämpningsföreskrifter för att tydliggöra vad som krävs av de parter som berörs. Exempel på sådana frågor är de närmare reglerna om hur betaltjänstleverantörer ska fullgöra sina skyldigheter enligt förordningen att lämna viss information till betalningsmottagare, gränsdragningen mellan konsumenters kort och företagskort samt det tekniska genomförandet för att uppfylla kravet på elektroniskt identifierbara korttyper där nya standarder och nya värden krävs i kortens chip. Det är dock frågor där förordningen inte ger något utrymme för nationell reglering. Det är därför inte möjligt att införa tillämpningsföreskrifter i svensk rätt. Inte heller är det möjligt att nationellt reglera exempelvis gränsdragningen mellan inhemska och gränsöverskridande transaktioner, som måste få samma tolkning inom hela EU.

När det gäller konsumenters inhemska debet- och kreditkorts-transaktioner ger förordningen medlemsstaterna möjlighet att införa andra, i huvudsak lägre taknivåer för förmedlingsavgifterna. Det finns också en tidsbegränsad möjlighet att vid inhemska transaktioner undanta de trepartsbetalningsordningar som till följd sina licensavtal ska anses vara fyrpartsbetalningsordningar vid tillämpningen av förordningen. Utredningen behandlar frågorna om och i så fall hur Sverige ska utnyttja dessa valmöjligheter i 4 kap. Förpliktelsen för

Bakgrund

medlemsstaterna att utse behöriga myndigheter för tillsyn behandlas i 5 kap. I 6 kap. behandlas kravet att erbjuda alternativ tvistlösning.

4 Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

4.1 Utrymmet för nationell reglering

Taknivåernas tillämplighet för vissa trepartsbetalningsordningar

Som konstaterades i avsnitt 3.2 omfattas inte trepartsbetalningsordningar av bestämmelserna om taknivåer i EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Ett undantag finns dock enligt artikel 1.5 i förordningen. Om en sådan trepartsbetalningsordning ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner ska den enligt förordningen anses vara en fyrpartsbetalningsordning för kontokort. Det innebär att taknivåerna blir tillämpliga i sådana fall.

Enligt artikel 1.5 får medlemsstaterna fram till den 9 december 2018 i fråga om inhemska betalningstransaktioner undanta dessa trepartsbetalningsordningar från bestämmelserna om tak för förmedlingsavgifter. Möjligheterna till undantag förutsätter att de kortbaserade betalningstransaktioner som görs i medlemsstaten inom ramen för en sådan trepartsordning för kontokort på årsbasis inte överstiger tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i medlemsstaten.

Nationella taknivåer vid inhemska transaktioner

Enligt artikel 3.2 kan medlemsstaterna för inhemska debetkorts-transaktioner antingen (a) sätta upp ett tak för förmedlingsavgifterna som är lägre än nivån i artikel 3.1, och ha en fast maxsumma som blir lägre än vad som följer av den tillämpliga procentsatsen, eller (b) tillåta betaltjänstleverantörer att ta ut en förmedlingsavgift om

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

maximalt 0,05 euro eller motsvarande i lokal valuta. Summan enligt (b) får kombineras med en maxsumma om högst 0,2 procent, allt under förutsättning att summan av förmedlingsavgifter för det aktuella kortnätverket aldrig överstiger 0,2 procent av det årliga totala transaktionsvärdet för de inhemska debetkortstransaktionerna.

Enligt artikel 3.3 får medlemsstaterna till och med den 9 december 2020 tillåta att betaltjänstleverantörerna tillämpar en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift som högst motsvarar 0,2 procent av det totala årliga transaktionsvärdet på samtliga inhemska debetkortstransaktioner.

Enligt artikel 4 får medlemsstaterna fastställa ett lägre tak för förmedlingsavgiften för inhemska kreditkortstransaktioner än det tak om 0,3 procent av transaktionssumman som anges i artikeln.

4.2 Utgångspunkter för bedömningen

Kortbetalningarna i Sverige

Sverige har en väl utvecklad marknad i fråga om kortbetalningar. En utredning som gjordes av Riksbanken (*Den svenska massbetalningsmarknaden*, Riksbanksstudier, juni 2013) visade bl.a. att två tredjedelar av alla betalningar på inköpsstället gjordes med kort. Andelen kortbetalningar ökar stadigt.

Utmärkande för Sverige är att kort används även för små inköp. Antalet transaktioner är stort, men den genomsnittliga transaktionssumman lägre än för kortbetalningar i många andra EU-länder. Enligt Riksbankens rapport *Den svenska Finansmarknaden 2014* var den genomsnittliga summan i Sverige år 2013 331 kr för debetkort och 589 kr för kreditkort. Statistik från Europeiska centralbanken innehåller en motsvarande uppgift om det genomsnittliga transaktionsvärdet (debet- och kreditkort) i Sverige för år 2013, nämligen 43 euro 40 cent.

Dessa siffror ska hanteras med viss försiktighet. Det är inte klart om siffrorna inkluderar t.ex. gränsöverskridande transaktioner eller kontantuttag. Om sådana ingår höjer det antagligen genomsnittsbeloppet. Det ska dessutom påpekas att nivåerna har sjunkit stadigt, och att genomsnittsbeloppen i dag troligtvis är lägre än vad de var år 2013.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

När det gäller andelen transaktioner på låga belopp har Pan-Nordic Card Association presenterat en kartläggning i samband med ett projekt om kontantlösa betalningar som genomfördes år 2013. Enligt den kartläggningen avsåg 63 procent av debetkortstransaktionerna i Sverige belopp under 220 kr, och 40 procent avsåg belopp under 100 kr. Andelen transaktioner på låga belopp kan förmodas ha ökat sedan år 2013.

När det gäller de mindre transaktionerna dominerar användningen av debetkort. Kreditkort är vanligare när det gäller större belopp, och mer förekommande inom vissa sektorer, bl.a. hotell och restaurang, resor och e-handel. När det gäller resor kan användningen av kreditkort i viss mån förklaras med att det dels ofta handlar om större belopp där konsumenten kan behöva krediten, dels att användningen av kreditkort kan ge ett starkare konsumentskydd, bl.a. genom möjligheten enligt 29 § konsumentkreditlagen (2010:1846) att göra samma invändningar mot kreditgivaren som mot säljaren.

Förmedlingsavgifterna i Sverige i dag

Det finns ingen tillgänglig information om storleken på de förmedlingsavgifter som tas ut i Sverige i dag. Enligt uppgift är det vanligast med en fast avgift för debetkort och en fast avgift kombinerat med en rörlig del för kreditkort. Förmedlingsavgifterna för debetkort är betydligt lägre än för kreditkort.

Kortregelverken innehåller standardregler om förmedlingsavgifterna. Enligt MasterCard's regelverk för den svenska marknaden ska avgiften vara 0,8 procent av transaktionsvärdet vid en betalning där initieringen av transaktionen genomförs genom att kortets chip läses i terminalen. För kortbetalningar där betalningsmottagaren låter transaktionen genomföras även om chipet inte kan läsas eller vid transaktioner där kortet inte visas upp, t.ex. vid köp på Internet eller via telefon, är avgiften högre.

Förmedlingsavgifterna i Sverige är emellertid oftast ett resultat av bilaterala avtal mellan kortutgivaren och inlösaren, vilket ofta innebär att nivåerna är lägre än vad som följer av kortregelverken. Den typen av avtal är vanliga i Sverige, men förekommer annars bara på vissa håll, exempelvis i Finland och Baltikum.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

En jämförelse kan göras med de serviceavgifter som betalningsmottagare i dag betalar till den inlösande banken. Enligt Svensk Handels ramavtal ligger avgiften på 78 öre per transaktion för svenska debetkort, med procentuella tillägg för kreditkort och utländska kort. Enligt uppgifter från Svensk Handel varierar avgifterna i allmänhet mellan 50 öre och två kr per debetkortstransaktion. Avgifterna grundar sig på individuella avtal mellan handlaren och banken. De lägre avgifterna är ofta framförhandlade av handlare med stora volymer, medan mindre näringsidkare ofta har avgifter i det högre spannet.

Det går dock inte att likställa serviceavgifternas storlek med förmedlingsavgifternas. Förmedlingsavgiften utgör bara en del av den totala serviceavgiften, som också ska täcka bl.a. interna kostnader, betalningsgarantier, risktäckning och vinstmarginaler.

Serviceavgiften i det enskilda avtalet är dessutom bara en del av det totala affärsförhållandet mellan handlaren och kortinlösaren. Nivåerna kan därför vara framförhandlade med hänsyn till helt andra beståndsdelar i parternas totala avtalspaket. En serviceavgift på en så låg nivå som 50 öre för debetkort uppges ligga under nivån för kostnadstäckning för inlösaren. Att avgiften ändå kan ligga på den nivån kan vara motiverat utifrån konkurrensen på inlösenmarknaden. För betaltjänstleverantören kan det vara lönsamt att erbjuda en stor handlare en låg avgift för debetkort för att få tillgång till handlarens totala kortinlösen, alltså även den som baseras på kreditkort och utländska kort. Dessutom omfattar avtalet kanske även handlarens övriga bankaffärer.

Sammanfattningsvis går det alltså inte att säkert fastställa nivåerna på förmedlingsavgifterna i Sverige i dag. Med hänsyn till bakgrunden och syftet med EU:s förordning om förmedlingsavgifter får det förutsättas att de nivåer som finns i förordningen *generellt* innebär en sänkning av avgifterna. Eftersom förmedlingsavgifterna för debetkortstransaktioner sannolikt ligger lägre i Sverige än i stora delar av EU blir skillnaden mot förordningens takbelopp inte nödvändigtvis så stort. När det gäller kreditkortstransaktioner innebär däremot förordningens taknivåer tveklöst en betydande minskning av förmedlingsavgifternas storlek.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

Gränsdragningen mellan gränsöverskridande och inhemska transaktioner

En gränsöverskridande transaktion definieras i EU:s förordning om förmedlingsavgifter som en kortbaserad betalningstransaktion där utgivaren och inlösaren är belägna i olika medlemsstater, eller där det kortbaserade betalningsinstrumentet ges ut av en utgivare som är belägen i en annan medlemsstat än försäljningsstället. Inhemska transaktioner definieras i förordningen som transaktioner som inte är gränsöverskridande.

Vad som avses med att vara belägen i en viss stat klargörs inte närmare. Det är därför inte helt klart om exempelvis en svensk utgivare som har en filial i ett annat land anses vara belägen bara i Sverige eller också i det andra landet, och hur man i sådana fall avgör vilka transaktioner som är gränsöverskridande.

Det avgörande är dock aldrig var betalaren är belägen. En transaktion som utförs mellan en betalare och en betalningsmottagare i Sverige kan alltså vara gränsöverskridande genom att exempelvis inlösaren befinner sig i ett annat land. På den svenska marknaden finns nämligen både inhemska och utländska kortinlösare. Vid e-handel har det blivit särskilt vanligt med utländska kortinlösare.

Införande av nationell reglering i andra EU-länder

Det finns vissa uppgifter om och hur andra länder i EU kommer att utnyttja de möjligheter till nationell reglering av förmedlingsavgifterna som ges i förordningen. Kommissionen har frågat medlemsländerna hur de preliminärt ställer sig i denna del. Av dem som besvarat frågan har enbart Nederländerna med någon säkerhet förklarat att landet har för avsikt att införa en nationell reglering av taknivåerna för förmedlingsavgifter. Bland de länder som i stället svarat att förordningens nivåer kommer att tillämpas finns Österrike, Estland, Ungern, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien och Slovakien.

I fråga om undantaget för vissa trepartsbetalningsordningar har Storbritanniens regering föreslagit att ett undantag införs i enlighet med vad som medges i förordningen.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

4.3 Möjligheten att undanta vissa trepartsbetalningsordningar från taknivåerna

Utredningens förslag: Inhemskas betalningstransaktioner som utförs i sådana trepartsbetalningsordningar för kontokort som avses i artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska undantas från tillämpningen av kapitel II i förordningen.

Som redovisats i avsnitt 3.1 kan en trepartsbetalningsordning licensiera sitt varumärke till en annan aktör. Enligt artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska det då anses vara en fyrpartsbetalningsordning. I Sverige finns två licensavtal av den typ som avses i artikel 1.5. Diners Club Nordic AB, som ägs av SEB Kort Bank AB, har ett licensavtal med Diners Club International. EnterCard, som ägs av bl.a. Swedbank AB, har ett motsvarande med American Express.

Enligt artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter får medlemsstaterna när det gäller inhemska transaktioner medge ett undantag för dessa trepartsbetalningsordningar från tillämpningen av förordningens bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter. En förutsättning för att medlemsstaterna ska kunna medge undantag i enlighet med artikel 1.5 är att de kortbaserade betalningstransaktioner som görs inom ramen för en sådan betalningsordning inte överstiger tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i den medlemsstaten.

Det saknas uppgifter om hur stor andel av betalningarna i Sverige som utgörs av betalningar i dessa trepartsbetalningsordningar. Det finns även skilda uppfattningar i fråga om vad som ska räknas in i de tre procent av transaktionsvärdet som är gränsen för att få undantas. En uppfattning är att det ska avse hela transaktionsvärdet inom de aktuella trepartsbetalningsordningarna, dvs. alla transaktioner inom American Express respektive Diners Club. En annan uppfattning är att det bara är värdet av transaktionerna i de licenssituationer som innebär att nätverket ska anses vara en fyrpartsbetalningsordning enligt förordningen. Den sistnämnda uppfattningen synes stämma bäst överens med förordningens ordalydelse.

Sett till alla sektorer torde transaktionerna inom de aktuella kortnätverken ligga under tre procent. Inom vissa sektorer, exempelvis

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

hotell- och restaurangbranschen, är användningen av American Express och Diners Club betydligt mer vanlig.

För de berörda licenstagarna och kortnätverken innebär en tillämpning av förordningens taknivåer för förmedlingsavgifter en stor sänkning av avgifterna jämfört med de trepartsbetalningsordningar som inte kommer att omfattas. Strukturen för sådana licensavtal skulle behöva ses över och nya affärsmodeller eventuellt tas fram. Det kan därför behövas en omställningstid för dessa företag.

Ett undantag skulle kunna påstås medföra en viss konkurrensfördel för de berörda kortnätverken, inte minst inom de sektorer där korten används mer frekvent. Om transaktionerna inom de aktuella kortnätverken blir mer lönsamma skulle det kunna vara ett incitament för kortutgivarna att utfärda fler kort av detta slag och uppmuntra till ökad användning av dem. Konkurrensaspekten har dock inte någon avgörande betydelse, då eventuellt ökade marknadsandelar för dessa kort över gränsen på tre procent av det totala transaktionsvärdet leder till att de inte längre är berättigade till undantaget. Dessutom blir den eventuella konkurrensfördelen mindre påtaglig då omställningstiden behöver tas i anspråk för att förändra affärsmodellen i stället för att utveckla den. Gentemot de trepartsbetalningsordningar som inte alls kommer att omfattas av förordningen och gentemot eventuella nya inlösare av Diners Club och American Express-transaktioner som etablerar sig i Sverige blir det å andra sidan en konkurrensnackdel om ett undantag *inte* införs.

Det kan visserligen hävdas att även fyrpartsbetalningsordningarna behöver anpassa sina regelverk till följd av förordningens taknivåer för förmedlingsavgifter. Den anpassningen är dock inte helt jämförbar med den totala ändring av affärsstrukturen som kommer att behöva göras inom de trepartsbetalningsordningar som till följd av licensavtalen kommer att omfattas av EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Det kan också påpekas att det inte förrän på ett relativt sent stadium i de förhandlingar som föregick förordningen stod klart i vilken utsträckning de aktuella trepartsbetalningsordningarna skulle omfattas av förordningen. Det kan därför inte krävas att de redan nu ska ha genomfört alla nödvändiga ändringar av sin affärsverksamhet.

Sammantaget anser utredningen att det är rimligt att under en övergångstid undanta de aktuella trepartsbetalningsordningarna från tillämpningen av förordningens bestämmelser om taknivåer för för-

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

medlingsavgifter. Ett tidsbegränsat undantag för dessa trepartsbetalningsordningar ska därför införas i enlighet med artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter.

4.4 Utrymmet för nationella taknivåer

4.4.1 Jämförelse av alternativen

Inledningsvis ska klargöras att taknivåerna för förmedlingsavgifter naturligtvis inte innebär att betaltjänstleverantörerna måste ta ut en avgift som når upp till taket. Det kommer fortfarande att vara tillåtet att avtala om lägre nivåer. Som konstaterades ovan har de svenska betaltjänstleverantörerna genom bilaterala avtal förhandlat fram avgifter som ligger på en lägre nivå än i övriga EU-länder. Genom att taknivåer nu införs i enlighet med en EU-förordning kan det dock antas att incitamentet för sådana bilaterala avtal minskar. I avsaknad av avtal kommer kortnätverkens generella regelverk att gälla. Det finns ganska lite – om ens något – som talar för att nivåerna i sådana fall skulle hamna lägre än vad som följer av EU:s förordning om förmedlingsavgifter eller eventuell nationell reglering.

De alternativ som övervägs i det följande bygger därför på antagandet att nivåerna i praktiken kommer att sammanfalla med de tillåtna taknivåerna.

Tillämpning av förordningens taknivåer

För att kunna ta ställning till om Sverige bör utnyttja möjligheterna till nationell reglering av förmedlingsavgifterna vid inhemska kortbetalningar ska de olika alternativen bedömas mot bakgrund av vad som händer om Sverige *inte* inför någon nationell reglering. I sådana fall kommer förordningens taknivåer om 0,2 procent respektive 0,3 procent av transaktionssumman vid debet- respektive kreditkortstransaktioner att gälla.

En fördel med detta är att samma nivåer då kommer att gälla vid inhemska och gränsöverskridande betalningar. Redan svårigheterna med att avgränsa vad som är inhemska respektive gränsöverskridande betalningar talar mot att särreglera de inhemska betalningarna i nationell rätt.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

Som konstaterats inledningsvis är många av debetkortsbetalningarna i Sverige på små belopp, vilket leder till att en procentuell avgift även på förordningens nivå sannolikt medför lägre förmedlingsavgifter än i dag. En möjlig negativ konsekvens är dock att avgiftsbeloppen för stora transaktionssummor riskerar att bli högre än i dag för dessa kort.

Som konstaterades inledningsvis går det inte att fastställa hur höga förmedlingsavgifterna är i dag, men för debetkort bör de i regel rymmas inom den avgift om två kr som normalt är den högsta avgiften i handlarledet. Med förordningens taknivå om 0,2 procent av transaktionssumman kommer förmedlingsavgiften för en debetkortstransaktion att överstiga två kr om transaktionssumman överstiger 1 000 kr. Alla debetkortstransaktioner utöver den summan kommer alltså att innebära högre förmedlingsavgifter än i dag. För att ta ett vardagligt exempel skulle förmedlingsavgiften vid köp av vitvaror eller elektronik för 10 000 kr bli 20 kr. Vid köp av resor i en resebutik för 50 000 kr, för att ta ett annat tänkbart exempel, skulle förmedlingsavgiften bli 100 kr.

Om köpet av resan för 50 000 kr däremot görs med ett kreditkort, vilket är vanligt just när det gäller resor, skulle förmedlingsavgiften bli 150 kr. I det fallet skulle avgiften, trots att den är högre än avgiften för ett debetkort, bli betydligt lägre än motsvarande avgift i dag.

Höga avgifter i vissa fall kan också påverka utvecklingen av andra betaltjänster. Redan i dag är det vanligt att vitvaru- och elektronikbranschen har egna kort som faller utanför systemen med förmedlingsavgifter. I exemplet med resan kan man tänka sig att betalningsmottagare i större utsträckning vill använda sig av alternativa elektroniska betalningsätt, t.ex. överföringar. Det skulle kanske t.o.m. kunna gynna en utveckling av nya, billigare elektroniska betaltjänster.

Lägre procentuella taknivåer än i förordningen (artikel 3.2 (a) och artikel 4)

Medlemsstaterna tillåts beträffande både debet- och kreditkortstransaktioner att tillämpa lägre procentuella taknivåer än de som anges i EU:s förordning om förmedlingsavgifter.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

De taknivåer som har satts i EU:s förordning om förmedlingsavgifter innebär en sänkning av nuvarande nivåer trots att det, som angetts i det föregående, inte kan utredas närmare hur stor sänkningen är. Nivåerna i förordningen har bestämts efter omfattande förhandlingar. Även om taket för förmedlingsavgifter har sin bakgrund i konkurrens- och konsumenthänsyn måste även andra intressen vägas in. Dit hör betaltjänstleverantörernas intresse av att få täckning för kostnader och risker som kortbetalningarna innebär. Det har i sin tur stor betydelse för att kortanvändningen inte ska motverkas. Det är därför svårt att slå fast att en annan, lägre nivå är mer lämplig.

Ett maximalt fast avgiftsbelopp som resultat av den tillämpliga procentuella avgiften (artikel 3.2 (a))

Som artikeln får förstås kan ett maximalt fast avgiftsbelopp för debetkortstransaktioner införas vare sig den tillämpliga procentsatsen är den som anges i förordningen eller medlemsstaten väljer införa ett lägre tak på den procentuella förmedlingsavgiften.

Som konstaterats tidigare är många av kortbetalningarna i Sverige på små belopp, vilket leder till att en procentuell avgift även på förordningens nivå medför låga förmedlingsavgifter. Omvänt innebär de procentuella förmedlingsavgifterna, om betaltjänstleverantörerna väljer att tillämpa dessa fullt ut, till att större transaktioner medför jämförelsevis höga avgifter. Detta är ett skäl att överväga ett maximalt fast avgiftsbelopp. Ett alternativ är att bestämma att avgiften inte får överstiga två kr per transaktion, vilket motsvarar den serviceavgift som en mindre handlare i dag får betala per transaktion.

Samtidigt är det inte givet att betaltjänstleverantörerna aldrig ska kunna få tillgodogöra sig en högre avgift än i dag. Genom att merparten av köpen – dvs. alla köp på mindre belopp – blir billigare än i dag är det inte orimligt att avgiften i något fall skulle höjas. Det talar för att maxsumman i vart fall skulle bestämmas till ett högre belopp än två kr per transaktion. Hur hög avgift som skulle kunna tillåtas är svårt att avgöra.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

En fast maxsumma vid debetkortstransaktioner, eventuellt i kombination med en högsta procentuell avgift (artikel 3.2 (b))

Om betaltjänstleverantörerna skulle tillämpa en fast förmedlingsavgift om motsvarande 0,05 euro per transaktion skulle det med aktuella växlingskurser innebära en avgift om omkring 46 öre per transaktion. En avgift om 46 öre motsvarar 0,2 procent av 230 kr. Det innebär att för alla transaktioner under 230 kr skulle avgiften bli högre än 0,2 procent om betaltjänstleverantören tillåts att tillämpa en fast avgift om 46 öre, medan den för alla transaktioner under 230 kr skulle bli lägre.

Mot bakgrund av den höga kortanvändningen i Sverige och att kortbetalning används även vid små köp finns det en klar risk för att en fast maxsumma i praktiken skulle innebära en höjning av förmedlingsavgifterna i förhållande till de 0,2 procent av transaktionssumman som annars anges i förordningen. Effekten att en maxsumma i praktiken kan innebära högre förmedlingsavgifter än 0,2 procent av transaktionssumman kan i och för sig hindras. Avgiften om motsvarande 0,05 Euro får nämligen kombineras med en högsta avgift om 0,2 procent, vilket skulle kunna hindra att avgiften blir orimligt hög för de mindre transaktionerna.

En sådan effekt motverkas också av förordningen genom att tillämpningen av en fast maxsumma, med eller utan en högsta procentuella avgift, förutsätter att summan av alla förmedlingsavgifter inom det aktuella kortnätverket aldrig överstiger 0,2 procent av det totala årliga transaktionsvärdet för de inhemska debetkortstransaktionerna inom varje kortnätverk.

Det finns bestämmelser i förordningen om hur det årliga transaktionsvärdet ska beräknas. Däremot är det svårt att löpande under året ha kontroll över det innevarande årets förmedlingsavgifter för att på så sätt avgöra när gränsen eventuellt har uppnåtts. Inte heller är det givet vad resultatet skulle bli av att nivåerna överskrids, dvs. om det bara innebär att resterande transaktioner blir avgiftsfria eller om överskjutande belopp också ska betalas tillbaka. Det skulle medföra inte bara en komplicerad nationell reglering utan också betydande svårigheter både att efterleva och att kontrollera.

Tillämpning av en fast maxsumma vid inhemska transaktioner skulle också kunna vara ett incitament för handlare med många små transaktioner att välja inlösare i andra länder och på så sätt göra

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

transaktionen gränsöverskridande. En sådan utveckling skulle i sin tur påverka beräkningarna av årligt transaktionsvärde, eftersom dessa handlares transaktioner flyttas ur mängden som ska beräknas.

*En vägd genomsnittlig förmedlingsavgift vid debetkorts-
transaktioner(artikel 3.3)*

Möjligheten att under en begränsad tid tillämpa en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift som högst motsvarar 0,2 procent av det genomsnittliga årliga transaktionsvärdet på samtliga debetkorts-
transaktioner innebär samma svårigheter som föregående alternativ när det gäller att kontrollera det årliga transaktionsvärdet och utöva tillsyn över att bestämmelsen följs.

4.4.2 Utredningens slutsats

Utredningens bedömning: Sverige bör inte införa någon nationell reglering av förmedlingsavgifterna vid inhemska kontokortstransaktioner. De taknivåer som anges i EU:s förordning om förmedlingsavgifter bör alltså gälla här.

De olika alternativ till nationell reglering som medges enligt förordningen har olika för- och nackdelar. Inget av alternativen framstår som så övervägande fördelaktigt att det motiverar nationell reglering i Sverige.

När det gäller konsumenternas intressen går det inte att dra några säkra slutsatser om vad som är mest gynnsamt. En forskningsrapport på uppdrag av Konkurrensverket år 2009 (*Mellanbanksavgifter i betal-system, Bra eller dåligt för konsumenterna?*, uppdragsforskningsrapport 2009:11) syftade till att belysa effekterna för konsumenterna. Rapporten mynnade ut i slutsatsen att lägre avgifter inte självklart ligger i konsumenternas intresse. De positiva effekterna av myndighetsintervention i syfte att sänka avgifterna handlade i huvudsak om att fler handlare skulle acceptera kort, vilket skulle öka konsumenternas kortanvändning. Några sådana effekter på den svenska marknaden, där kortanvändningen redan är mycket utbredd, kan inte förutsättas.

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

Om någon nationell reglering över huvud taget ska införas i Sverige ligger det enligt utredningens uppfattning närmast till hands att införa ett maximalt fast avgiftsbelopp som resultat av de procentuella taknivåerna i förordningen, i vart fall för debetkort. Det är emellertid närmast omöjligt att fastställa hur stort det beloppet skulle vara. Med tanke på den generella sänkning av förmedlingsavgifterna som förordningens taknivåer innebär är det heller inte orimligt att avgiften i några fall tillåts bli högre än i dag.

Det finns också klara nackdelar med att över huvud taget införa nationell reglering. Trots att uppgifterna om hur andra EU-länder kommer att utnyttja möjligheterna till nationell reglering är sparsamma finns det inte något som talar för att något av alternativen i förordningen kommer att utnyttjas av en majoritet. I nuläget är det i stället fler länder som har uttalat att de avser att tillämpa de generella taknivåerna i förordningen än som har sagt att de avser att införa en nationell reglering.

EU-förordningen har bl.a. till syfte att motverka fragmentisering på den inre marknaden och i stället främja bl.a. konkurrenskraften inom unionen (se preambel 1). Nationella taknivåer för förmedlingsavgifter kan inte i sig sägas främja dessa syften. Utländska inlösare missgynnas i konkurrensen med inhemska inlösare om förmedlingsavgifterna blir lägre för inhemska transaktioner, vilket skulle motverka internationell konkurrens.

Det är också viktigt att nationell lagstiftning inte hämmar kortanvändningen till förmån för exempelvis kontantbetalningar. Att främja kortanvändningen är också ett av de uttalade syftena med EU:s förordning om förmedlingsavgifter (se preambel 8). Alltför pressade avgiftsnivåer kan leda till att årsavgifterna för korten i stället ökar, vilket i sin tur begränsar konsumenternas vilja att ha åtminstone mer än ett kontokort. I sammanhanget ska dock nämnas att kortanvändningen kan förväntas öka till följd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner. Enligt direktivet ska nämligen i princip alla konsumenter ges tillgång till ett betalkonto med ett tillhörande debetkort.

Kommissionen ska senast den 9 juni 2019 utvärdera tillämpningen av förordningen. Då ska bl.a. utvecklingen av avgiftsnivåerna, konkurrensen bland kortutgivare och kortnätverk och kostnadseffek-

Bör Sverige utnyttja möjligheten till nationell reglering?

terna för betalare och betalningsmottagare granskas. Med hänsyn till att skälen för nationell lagstiftning i Sverige inte överväger eller övertygar och till den utvärdering som kommer att göras anser utredningen att det är lämpligast att taknivåerna i EU:s förordning om förmedlingsavgifter tills vidare tillämpas i Sverige.

5 Tillsyn, ingripande och sanktioner

5.1 Skyldigheten att utse behöriga myndigheter

Enligt artikel 13 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska medlemsstaterna utse behöriga myndigheter som har befogenhet att se till att förordningen genomförs och som får utrednings- och verkställighetsbefogenheter. Befintliga organ får utses till behöriga myndigheter och flera myndigheter får utses. De behöriga myndigheterna ska ha tillräckliga resurser för att utföra sina uppgifter. Medlemsstaterna ska kräva att de behöriga myndigheterna effektivt bevakar att förordningen följs och att de vidtar alla åtgärder för detta. Medlemsstaterna ska senast den 9 juni 2016 underrätta kommissionen om vilka myndigheter som har utsetts.

5.2 Nuvarande tillsyn på betaltjänstområdet

Tillsyn enligt betaltjänstlagen

Bestämmelser om tillsyn finns i 8 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster (betaltjänstlagen). Enligt 8 kap. 1 § har Finansinspektionen tillsyn över att bestämmelserna i lagen följs. Enligt samma paragraf omfattar tillsynen också bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009.

Tillsyn, ingripande och sanktioner

I fråga om tillsynen över övriga betaltjänstleverantörer enligt 1 kap. 3 § betaltjänstlagen – t.ex. banker – gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte något annat följer av betaltjänstlagen.

I tillsynsverksamheten ska Finansinspektionen samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter inom EES. Ingripande kan ske mot betaltjänstleverantörer och kan resultera i förelägganden eller förbud.

Finansinspektionen får enligt 8 kap. betaltjänstlagen genomföra platsundersökning hos ett betalningsinstitut, en registrerad betaltjänstleverantör och utländska företag som tillhandahåller betaltjänster i Sverige. Finansinspektionen får även meddela en varning och även återkalla tillstånd. Ett betalningsinstitut som fått en anmärkning eller varning kan åläggas en straffavgift.

Tillsynsverksamheten bekostas av avgifter från betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Konsumentverkets tillsyn

Konsumentverket är enligt förordningen (2009:607) med instruktion för Konsumentverket förvaltningsmyndighet för konsumentfrågor, och har ansvar för att de konsumentskyddande regler som ligger inom myndighetens tillsynsansvar följs. Konsumentverket har alltså tillsyn över konsumentskyddande regler följs även på betaltjänstområdet, bl.a. när det gäller marknadsföring och avtalsvillkor.

Konsumentverket kan ingripa mot företag med stöd av regler i de olika lagar som faller inom verkets tillsynsansvar. När det gäller information från företag till konsumenter aktualiseras marknadsföringslagen (2008:486). Enligt den lagen finns ingripandemöjligheter i form av förelägganden och förbud, och företag som bryter mot vissa av reglerna i lagen kan åläggas att betala en s.k. marknadsstörringsavgift.

5.3 Överväganden och förslag

Utredningens förslag: Konsumentverket ska ha tillsyn över att bestämmelserna i om betalningsmottagares skyldigheter i artikel 10.4 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter följs i Sverige.

Finansinspektionen ska ha tillsyn över att övriga bestämmelser i förordningen följs i Sverige. Vid utövande av sitt tillsynsansvar ska Konsumentverket tillämpa bestämmelserna i marknadsföringslagen (2008:486). Finansinspektionen ska tillämpa bestämmelserna i 8 kap. betaltjänstlagen (2010:751).

De behöriga myndigheter som ska utses av medlemsstaterna ska se till att EU:s förordning om förmedlingsavgifter genomförs. En avgörande fråga för vilken eller vilka myndigheter som ska utses i Sverige är vem tillsynen ska rikta sig mot. Utgångspunkten blir då vilka objekt som EU:s förordning om förmedlingsavgifter innehåller regler för.

Merparten av artiklarna i förordningen innehåller regler för betaltjänstleverantörer. Reglerna avser betaltjänstleverantörer både i egenkap av kortutgivare och som inlösare. Det finns även regler för kortnätverk. I vissa fall är kortnätverken även betaltjänstleverantörer, nämligen i trepartsordningarna för betalning. I fyrtrotsbetalningsordningarna är kortnätverken däremot inte betaltjänstleverantörer.

Ett fåtal bestämmelser gäller betalningsmottagare, bearbetningsenheter respektive övriga leverantörer av tekniska tjänster.

Finansinspektionen har i dag tillsyn över att bl.a. reglerna i betaltjänstlagen följs. Finansinspektionen kan för det ändamålet ingripa mot betaltjänstleverantörer. I den mån bestämmelser i EU:s förordning om förmedlingsavgifter tar sikte på betaltjänstleverantörer ligger den tillsyn som krävs enligt förordningen inte särskilt långt från den befintliga tillsynen enligt betaltjänstlagen. Finansinspektionens ingripande- och sanktionsmöjligheter enligt betaltjänstlagen är också adekvata för tillsynsansvaret enligt förordningen. Det framstår därför som rimligt att Finansinspektionens tillsyn utvidgas till att omfatta tillsyn över att betaltjänstleverantörer även följer bestämmelserna i EU:s förordning om förmedlingsavgifter.

Kortnätverken anses i dag inte vara betaltjänstleverantörer enligt betaltjänstlagen. Det är dock inte rimligt att tillsynen över dessa särskiljs från tillsynen över de övriga betaltjänstleverantörerna. Finansinspektionen bör vid tillsyn över förordningen även ha ingripande- och sanktionsmöjligheter gentemot kortnätverken. För att tillsynen ska bli heltäckande måste den också omfatta bearbetningsenheter.

Tillsyn, ingripande och sanktioner

Förordningen innehåller dock inte bara regler för betaltjänstleverantörer och bearbetningsenheter, utan även för *betalningsmottagare*. Enligt artikel 10 ska betalningsmottagare som beslutar att inte godta samtliga kort eller andra betalningsinstrument inom ett kortnätverk informera konsumenterna om detta på ett klart och tydligt sätt. Informationen ska anslås på väl synlig plats vid affärens ingång och vid kassan. Är det fråga om distansförsäljning ska informationen tillhandahållas i god tid innan betalaren ingår ett köpeavtal.

Det är alltså fråga om en reglering som tar sikte på konsumentens rätt till information från näringsidkaren. Den regeln faller på ett naturligt sätt inom det tillsynsansvar som Konsumentverket har.

Annorlunda förhåller det sig med artikel 8.6 i förordningen, som i och för sig också innehåller regler som träffar betalningsmottagare. Den artikeln gäller dock i första hand för institut som står under Finansinspektionens tillsyn. Den ger heller inte enbart rättigheter för konsumenter.

Det lämpligaste är därför att tillsynen delas upp mellan myndigheterna, så att Konsumentverket har tillsyn över att reglerna i artikel 10.4 i förordningen om betalningsmottagarens skyldigheter mot konsumenter följs, medan Finansinspektionen har tillsyn över efterlevnaden av övriga delar av förordningen.

Enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska de behöriga myndigheterna ha utrednings- och verkställighetsbefogenheter, och det ska finnas bestämmelser om sanktioner för överträdelse av förordningen. Vid utövande av sitt tillsynsansvar ska Konsumentverket därför tillämpa marknadsföringslagen (2008:486) med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Finansinspektionen ska tillämpa 8 kap. betaltjänstlagen.

6 Tvistlösning

6.1 Kravet på alternativ tvistlösning

Enligt artikel 15 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska medlemsstaterna främja lämpliga och effektiva förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol, eller vidta motsvarande åtgärder för att avgöra tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer som uppkommit i samband med tillämpningen av förordningen. Medlemsstaterna ska utse befintliga organ eller inrätta nya sådana. Organen ska vara oberoende av parterna. Medlemsstaterna ska senast den 9 juni 2017 underrätta kommissionen om dessa organ.

6.2 Alternativen i dag

Lagen (1999:116) om skiljeförfarande

Enligt lagen (1999:116) om skiljeförfarande kan näringsidkare i tvister där förlikning är tillåten låta saken prövas av en skiljenämnd, om de har avtalat om det. En skiljenämnd kan också ta upp en fastställelse-talan, och den får pröva konkurrensrättens civilrättsliga verkningar mellan parterna (1 §).

Parterna får bestämma hur många skiljemännen ska vara och hur de ska utses. Om de inte bestämmer något annat ska vardera parten välja en skiljeman och de valda utse den tredje. Om parterna bestämt det eller någon av dem yrkar det kan skiljemän också utses av tingsrätten. Lagen om skiljeförfarande innehåller också förfaranderegler. Parterna ska solidariskt betala skälig ersättning till skiljenämnden för arbete och utlägg.

Tvistlösning

Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC)

Stockholms handelskammare är en regional näringslivsorganisation där företag kan vara medlemmar. Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC) är en självständig enhet inom handelskammaren som erbjuder tvistlösning. Det har utvecklats till att bli ett av världens ledande tvistlösningsorgan.

SCC erbjuder skiljeförfarande, förenklat skiljeförfarande, medling, interimistisk skiljeman och handläggning av skiljeförfarande enligt skiljedomsreglerna från FN:s kommission för internationell handelsrätt (UNICITRAL). I ett skiljeförfarande enligt SCC:s regler kan det, beroende på vad parterna kommit överens om och tvistens karaktär, vara en eller flera skiljemän. I ett förenklat förfarande är det alltid endast en skiljeman. Det förenklade förfarandet innebär vidare att parterna bara får ge in ett begränsat antal inlagor och att tidsfristerna är kortare.

Ett förfarande hos SCC förutsätter att parterna har kommit överens om att deras tvister ska lösas genom ett sådant skiljeförfarande. Detsamma gäller om parterna vill att tvisten ska lösas genom ett förenklat skiljeförfarande.

Övriga handelskamrars skiljeråd

Vid sidan av Stockholms Handelskammare finns tio andra regionala handelskamrar. Flera av dessa erbjuder också tvistlösning på motsvarande sätt som SCC.

Förlikning och särskild medling i tvistemål

Även inom ramen för en domstolsprocess kan tvister lösas på annat sätt än genom att rätten prövar saken.

När stämning har utfärdats i ett tvistemål ska enligt 42 kap. 6 § rättegångsbalken förberedelse äga rum. Förberedelsen har till syfte att klarlägga bl.a. om det finns förutsättningar för förlikning eller någon annan samförståndslösning. Rätten ska enligt 42 kap. 17 § rättegångsbalken verka för att parterna förliks eller på annat sätt uppnår en samförståndslösning, om det inte är olämpligt med hänsyn till målets karaktär och övriga omständigheter.

I mål där förlikning om saken är tillåten får rätten med parternas samtycke besluta om särskild medling. Medlaren förordnas av rätten och parterna svarar solidariskt för dennes kostnader.

Hur alternativet utnyttjas i dag

Det är i dag mycket ovanligt att tvister mellan betalningsmottagare och betaltjänstleverantörer avgörs av allmän domstol.

Enligt uppgifter från de största bankerna i Sverige är det vanligast att eventuella tvister löses utom rätta. Det kan vara efter förhandlingar mellan parterna eller efter att något skiljeråd anlitas.

I avtalen mellan betaltjänstleverantörer och betalningsmottagare är det vanligt med avtalsklausuler som hänvisar till Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC), och ofta då till institutets förenklade förfarande. Det är också vanligt att Stockholms tingsrätt pekats ut som exklusivt forum.

6.3 Överväganden

Utredningens bedömning: Skyldigheten att erbjuda tvistlösning utanför domstol för tvister som uppkommer i samband med tillämpningen av EU:s förordning om förmedlingsavgifter är uppfylld genom att parterna har tillgång till skiljeförfarande, exempelvis hos något av de skiljedomsinstitut som Sveriges handelskamrar tillhandahåller. Något särskilt organ för tvistlösning i anledning av EU-förordningen om förmedlingsavgifter bör inte inrättas.

Vad innebär kravet på tvistlösning utanför domstol?

Artikel 15 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter rubriceras *Förlikning, klagomål och prövning utanför domstol*. I artikeln anges att medlemsstaterna ska säkerställa och främja lämpliga och effektiva förfaranden *eller vidta motsvarande åtgärder*.

Det kan ifrågasättas om förlikning eller särskild medling inom ramen för en domstolsprocess innebär prövning utanför domstol i förordningens mening, eller om det i annat fall kan inrymmas under

Tvistlösning

”motsvarande åtgärder”. Skiljeförfarande är däremot utan tvekan ett förfarande utanför domstol.

De förfaranden som ska säkerställas ska vara *lämpliga* och *effektiva*. Skiljeförfarande är i allmänhet ett både lämpligt och mycket effektivt sätt för alternativ tvistlösning. Det som brukar anföras till dess nackdel är att det är kostsamt för parterna. Något krav på att förfarandena ska vara kostnadsfria eller tillhandahållas till en låg kostnad ställs dock inte i förordningen. För att begränsa kostnaderna går det dock att använda sig av ett förenklat förfarande. Möjligheterna till förlikning, med eller utan särskild medling, inom ramen för ett tvistemål i domstol för inte heller med sig lika höga kostnader för parterna som ett ordinärt skiljeförfarande. Handläggningen av tvistemål i domstol är å andra sidan i allmänhet långsammare än ett skiljeförfarande. I sådana fall skulle det i och för sig kunna ifrågasättas om kravet på effektivitet är uppfyllt när det gäller förfarandet.

Vilka tvister enligt förordningen kan bli aktuella?

EU-förordningens krav på medlemsstaterna att utse organ för prövning utanför domstol gäller tvister mellan betalningsmottagare och deras betaltjänstleverantörer som uppkommit i samband med tillämpningen av förordningen.

Gemensamt för de möjligheter till alternativ tvistlösning för näringsidkare som i dag finns i Sverige är att de gäller dispositiva mål, dvs. mål där förlikning som saken är tillåten. En skiljenämnd kan även ta upp en fastställesetalan. En sådan talan ska dock alltid gälla frågan om ett visst *rättsförhållande* består eller inte består. Det saknas möjlighet att få *sakförhållanden* fastställda.

Det är inte givet vad som ligger i uttrycket tvister som uppkommit *i samband med tillämpningen* av EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Förordningen grundar inte några direkta rättigheter mellan enskilda näringsidkare och förordningens regler som sådana är inte dispositiva mellan parterna. Påstående om att en betalningsmottagare eller en betaltjänstleverantör inte uppfyllt sina skyldigheter enligt förordningen borde i allmänhet ge upphov till tillsynsärenden och inte tvistemål.

Dispositiva tvister i anledning av förordningen skulle däremot kunna röra betalningsskyldighet grundad på påstående från en part

att denne lidit ekonomisk skada till följd av att den andra parten åsidosatt sina skyldigheter enligt förordningen.

Sammanfattning och slutsatser

Med hänsyn till att EU:s förordning om förmedlingsavgifter inte i någon större utsträckning reglerar förhållandet mellan betaltjänstleverantörer och betalningsmottagare är det mycket svårt att förutse vilka tvister mellan dem som tillämpningen av förordningen skulle kunna ge upphov till. Därmed går det heller inte att ha någon uppfattning om hur ofta sådana tvister skulle kunna aktualiseras. Det kan konstateras att tvister mellan betaltjänstleverantörer och betalningsmottagare i dag är mycket ovanliga. En förfrågan till Stockholms tingsrätt, Sveriges största allmänna domstol, gav resultatet att det helt saknades kännedom om sådana tvister. Även om nya sorters tvister kan uppstå med anledning av förordningen framstår det mot den bakgrunden inte som rimligt att inrätta något särskilt tvistlösningsinstitut.

För dispositiva tvistemål finns det redan i dag goda möjligheter till alternativ tvistlösning. Om talan väcks i domstol finns dessutom möjligheter till medling och förlikning inom ramen för domstolsprocessen.

Utredningens bedömning är att de möjligheter till alternativ tvistlösning som finns i dag i form av skiljeförfarande, exempelvis hos något av de skiljedomsinstitut som Sveriges handelskamrar tillhandahåller, är tillräckliga för att uppfylla förordningens krav. Skyldigheten enligt förordningen innefattar att *utse* befintliga organ. Ett utpekande av exempelvis ett visst skiljeråd kan dock inte göras, då det skulle riskera att beröva parterna möjligheten att själva avgöra vilken instans som ska pröva eventuella tvister mellan dem. I stället får skyldigheten att utse tvistlösningsorgan uppfyllas genom en hänvisning till att tillräckliga möjligheter till alternativ tvistlösning erbjuds genom de förfaranden som parterna i dag har tillgång till.

7 Konsekvensbeskrivning

Enligt 14–15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474) ska en utredning redovisa kostnadsberäkningar och andra konsekvensbeskrivningar för de förslag som lämnas i ett betänkande. Om ett betänkande innehåller förslag till nya eller ändrade regler, ska förslagens konsekvenser anges i enlighet med 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar har tidigare inte varit reglerade i svensk lagstiftning. Genom EU:s förordning om förmedlingsavgifter införs en reglering som innebär att taknivåer införs för hur stora dessa avgifter får vara. Medlemsstaterna ges vissa möjligheter till nationell reglering i form av andra, i huvudsak lägre tak för inhemska transaktioner. Medlemsstaterna ges vidare möjlighet att under en begränsad tid undanta vissa trepartsbetalningsordningar från förordningens tillämpningsområde vid inhemska transaktioner. Förordningen innebär också att medlemsstaterna är skyldiga att utse en eller flera behöriga myndigheter för tillsyn av förordningens regler.

Förslaget att undanta vissa trepartsbetalningsordningar från tillämpningen av bestämmelserna om tak för förmedlingsavgifter

Utredningen har i avsnitt 4.3 föreslagit att de trepartsbetalningsordningar för kontokort som avses i artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska undantas från skyldigheterna i kapitel II i förordningen fram till den 9 december 2018, alltså tre år efter det att de aktuella bestämmelserna ska börja tillämpas. Det innebär att förordningens tak för förmedlingsavgifter under denna tid inte kommer att vara tillämpligt på inhemska transaktioner inom de aktuella trepartsbetalningsordningarna.

Konsekvensbeskrivning

Inhemska transaktioner definieras i förordningen som motsatsen till gränsöverskridande transaktioner, dvs. de transaktioner där utgivaren och inlösaren är belägna i olika medlemsstater, eller det kortbaserade betalningsinstrumentet ges ut av en utgivare som är belägen i en annan medlemsstat än försäljningsstället. Det avgörande är alltså inte om betalaren och betalningsmottagaren är belägna i Sverige.

Syftet är att berörda licenstagare och kortnätverk under en övergångstid ska ha möjlighet att se över strukturen i sin affärsmodell. Direkt berörda av regleringen är de företag som genom licensavtal ger ut kort för trepartsbetalningsordningars räkning. I Sverige rör det sig om Swedbank AB och Diners Nordic AB, ägt av SEB, som har licens att ge ut kort för kortnätverken American Express respektive Diners Club.

Det föreslagna undantaget är förenligt med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU, men går utöver de direkta skyldigheterna för medlemsstaterna enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter.

Konsekvenserna av förslaget och en jämförelse av konsekvenserna av att ett undantag inte införs har berörts som en del av övervägandena i avsnitt 4.3. För de berörda licenstagarna och kortnätverken har det stor ekonomisk betydelse att en omställningstid ges. Med hänsyn till den begränsade marknadsandelen och till att betalare och betalningsmottagare har möjlighet att råda över vilket kort som används respektive godtas kan det inte antas medföra några nämnvärda konsekvenser för handlare eller konsumenter. Det föreslagna undantaget ska dessutom bara gälla under begränsad tid.

Förordningens taknivåer för förmedlingsavgifter kommer att börja tillämpas den 9 december 2015. Eftersom det handlar om redan gällande licensavtal bör undantaget tillämpas så snart det är möjligt. Då det i det aktuella fallet i praktiken handlar om att låta den nuvarande ordningen bestå under en övergångstid behövs inte några informationsinsatser eller andra förberedelser.

Taknivåerna för förmedlingsavgifter

Taknivåer för förmedlingsavgifter följer direkt av EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Utredningens uppdrag har i den delen omfattat att ta ställning till om Sverige i enlighet med de möjligheter

Konsekvensbeskrivning

som ges i förordningen ska införa nationell reglering av taknivåerna för inhemska transaktioner. Utredningens överväganden har mynnat ut i att någon nationell reglering inte bör införas. Det innebär att förordningens taknivåer ska tillämpas även för de inhemska transaktionerna.

Utredningen lämnar i den här delen alltså inte något förslag till nya eller ändrade regler i förhållande till vad som gäller enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Utredningen har dock, som en del av övervägandena som lett fram till denna slutsats, övervägt konsekvenserna av att införa nationell reglering. Dessa överväganden finns i avsnitt 4.3. Det kan konstateras att konsekvenserna är oerhört svåra att överblicka och att några entydigt positiva effekter för handlare och konsumenter inte har kunnat påvisas eller kan förmodas bli följden om lägre taknivåer för förmedlingsavgifterna införs än vad som följer av förordningen.

Valet av behöriga myndigheter

Medlemsstaterna förpliktas i EU:s förordning om förmedlingsavgifter att utse behöriga myndigheter för tillsyn över förordningens regler. Att ett tillsynsansvar ska åläggas någon myndighet är alltså inte utredningens förslag. Utredningens överväganden begränsar sig till valet av tillsynsmyndigheter.

När det gäller den begränsade del av förordningen där Konsumentverket föreslås få ett tillsynsansvar gör utredningen följande bedömning. Artikel 10 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter begränsar regeln att alla kort måste godtas. Den innebär alltså att en betalningsmottagare som godtar vissa kortbaserade betalningsinstrument som getts ut av en utgivare inte måste godta andra kortbaserade betalningsinstrument som getts ut inom ramen för samma kortnätverk. I artikel 10.4 anges att en betalningsmottagare som valt att inte godta alla kort ska informera konsumenter om detta på ett klart och otvetydigt sätt. Det är den skyldigheten som utredningen har ansett bör falla inom Konsumentverkets tillsyn.

Det har inom utredningens expertgrupp rått enighet kring bedömningen att möjligheten att inte godta samtliga kort eller andra betalningsinstrument inom ett kortnätverk inte kommer att utnyttjas i någon nämnvärd utsträckning. Det bygger dock på antagandet att

Konsekvensbeskrivning

lägre förmedlingsavgifter också ger lägre serviceavgifter för handlarna. Om serviceavgifterna inte följer samma utveckling som förmedlingsavgifterna skulle handlarna kunna tänkas agera annorlunda än i dag. Det har också betydelse om det nuvarande förbudet att ta ut kortavgifter direkt från konsumenter kommer att bestå. Givet dessa förutsättningar finns det dock ingenting som i nuläget tyder på att det kommer att bli vanligt att artikel 10.4 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter blir tillämplig. Den tillsyn som i praktiken aktualiseras för Konsumentverket är därför av marginell betydelse. Den kan därför i nuläget inte bedömas medföra några kostnadsökningar av betydelse för Konsumentverket.

När det gäller förordningen i övrigt har utredningen ansett att Finansinspektionen ska utses till behörig myndighet. Valet av myndighet påverkar i och för sig inte kostnaden för tillsynen. För den föreslagna myndigheten innebär det dock kostnadsökningar.

Finansinspektionen har bedömt att myndigheten i dag saknar tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för att kunna utöva tillsyn över EU:s förordning om förmedlingsavgifter. För att uppfylla behovet skulle Finansinspektionen initialt behöva rekrytera två personer för tillsynsarbete. Dessa personer kommer det första året att behöva avsätta hela sin arbetstid till att utarbeta rutiner och göra en första granskning av marknaden. Därefter bör det räcka med en årsarbetskraft.

En årsarbetskraft motsvarar ungefär en kostnad på en miljon kronor. Under det första året kan kostnadsökningen för Finansinspektionen alltså uppskattas till omkring två miljoner kr, och därefter omkring en miljon kr per år.

Finansinspektionens tillsynsverksamhet finansieras av tillsynsavgifter. Avgifterna fastsätts av regeringen och baseras på den tid Finansinspektionen lägger ned. Betaltjänstleverantörer betalar redan i dag en tillsynsavgift. Stöd för detta finns i 8 kap. 7 § lagen (2010:751) om betaltjänster. Som konstaterades i övervägandena kring valet av tillsynsmyndighet (se avsnitt 5.3) omfattar Finansinspektionens befintliga tillsyn inte kortnätverk eller bearbetningsenheter. Det finns i dag inte heller något stöd för att ta ut avgifter från dessa. Utredningens förslag att utsträcka Finansinspektionens tillsyn till att omfatta kortnätverken samt bearbetningsenheter innefattar därför också en möjlighet att ta ut avgifter från dem.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag (0000:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Av paragrafen framgår att lagen innehåller kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Rättsakten är direkt tillämplig i varje medlemsstat.

2 § Kapitel II i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 ska tillämpas på en sådan trepartsbetalningsordning som avses i artikel 1.5 i nämnda förordning endast om de kortbaserade betalningstransaktionerna i Sverige inom ramen för en sådan betalningsordning för kontokort på årsbasis överstiger tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i Sverige.

Enligt artikel 1.5 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter ska en trepartsbetalningsordning för kontokort som ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut eller lösa in kortbaserade betalningsinstrument, eller ger ut kortbaserade betalningsinstrument med *co-branding*-partner eller genom en agent, anses vara en fyrpartsbetalningsordning för kontokort. Därmed blir också förordningens bestämmelser i kapitel II om taknivåer för förmedlingsavgifter tillämpliga. Av paragrafen följer att dessa trepartsbetalningsordningar – i enlighet med det utrymme för nationell reglering som ges i artikel 1.5 i förordningen – ska undantas från tillämpningen av

Författningskommentar

kapitel II i förordningen i fråga om inhemska transaktioner i Sverige. Undantaget har motiverats i avsnitt 4.3.

I paragrafen definieras inte vad som är en inhemsk betalningstransaktion. Definitionen finns i EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Enligt artikel 2.8 i förordningen är en gränsöverskridande transaktion en kortbaserad betalningstransaktion där utgivaren och inlösaren är belägna i olika medlemsstater eller där det kortbaserade betalningsinstrumentet ges ut av en utgivare som är belägen i en annan medlemsstat än försäljningsstället. En inhemsk betalningstransaktion är enligt artikel 2.9 en kortbaserad betalningstransaktion som inte är gränsöverskridande. Innebörden av att vara belägen någonstans framgår inte närmare i förordningen. Något utrymme för att reglera detta nationellt ges dock inte.

I fråga om omfattningen av undantaget för vissa trepartsbetalningsordningar som annars skulle ha omfattats av bestämmelserna om taknivåer i kapitel II i förordningen anges inte annat än att de transaktioner som görs inom ramen för en sådan trepartsbetalningsordning på årsbasis inte får överstiga tre procent av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i Sverige. Det ankommer på den trepartsbetalningsordning som vill åberopa undantaget för att kunna ta ut förmedlingsavgifter som ligger högre än förordningens taknivåer att visa att den är berättigad till ett undantag. Det gäller både för om ett undantag över huvud ska göras och för undantagets fortsatta giltighet om transaktionerna inom dessa trepartsbetalningsordningar ökar på ett sådant sätt att de kommer att överstiga treprocentgränsen.

3 § Behöriga myndigheter enligt artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751, i den ursprungliga lydelsen, är

1. Konsumentverket, i fråga om tillämpningen av bestämmelserna om betalningsmottagares skyldigheter mot konsumenter i artikel 10.4 i förordningen, och

2. Finansinspektionen, i fråga om bestämmelserna i förordningen i övrigt.

I paragrafen anges att Konsumentverket och Finansinspektionen är behöriga myndigheter enligt artikel 13 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter. Konsumentverkets tillsynsansvar i egenskap av behörig myndighet begränsas till betalningsmottagarens skyldigheter gent-

emot konsumenter enligt artikel 10.4, medan Finansinspektionen får ett tillsynsansvar för bestämmelserna i förordningen i övrigt.

4 § Finansinspektionen har, utöver det tillsynsansvar som följer av 3 §, tillsyn över efterlevnaden av bestämmelsen i 2 §.

I 2 § har ett nationellt undantag från tillämpningen av förordningens bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter getts för vissa trepartsbetalningsordningar som annars skulle ha omfattats av tillämpningen. Finansinspektionens tillsynsansvar ska omfatta att även bestämmelserna i den paragrafen följs.

5 § När Konsumentverket utför sina uppgifter som behörig myndighet enligt 3 § tillämpas marknadsföringslagen (2008:486), med undantag för bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift.

Av artikel 10.4 i EU:s förordning om förmedlingsavgifter följer att betalningsmottagare som beslutar att inte godta samtliga kort eller andra betalningsinstrument inom en betalningsordning för kontokort ska informera konsumenterna om detta på ett klart och otvetydigt sätt och samtidigt informera konsumenterna om att de godtar andra kort och betalningsinstrument i ordningen. Informationen ska enligt artikeln anslås på väl synlig plats vid affärens ingång och vid kassan. Är det fråga om disansförsäljning ska informationen anges på betalningsmottagarens webbplats eller annat lämpligt elektroniskt eller mobilt medium, och tillhandahållas betalaren i god tid innan ett köpeavtal ingås.

Paragrafen innebär att sanktionssystemet i marknadsföringslagen ska tillämpas om information inte lämnas på det sätt som anges i artikel 10.4 i förordningen. Om den som ansvarar för att lämna informationen underlåter detta eller lämnar den på ett oklart, obegripligt, tvetydigt eller annat olämpligt sätt, ska det normalt utgöra vilseledande marknadsföring enligt 10 § marknadsföringslagen. Informationen är väsentlig i marknadsföringslagens mening.

Betalningsmottagaren kan, om övriga förutsättningar enligt marknadsföringslagen är uppfyllda, åläggas att lämna informationen vid äventyr av vite, ett s.k. informationsföreläggande (24 och 26 §§ marknadsföringslagen). En talan om åläggande väcks vid Marknadsdomstolen och får väckas av bl.a. Konsumentombudsmannen. I ett fall

Författningskommentar

som inte är av större vikt får Konsumentombudsmannen meddela ett informationsföreläggande för godkännande av den berörda näringsidkaren (28 § marknadsföringslagen).

Marknadsföringslagens bestämmelser om marknadsstörningsavgift ska inte tillämpas i de fall som omfattas av paragrafen. Motsvarande undantag finns t.ex. i lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar, lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder och lagen (2011:1268) om investeringssparkonto.

6 § När Finansinspektionen utför sina uppgifter som behörig myndighet enligt 3 § och utövar tillsyn enligt 4 § tillämpas 8 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster. Bestämmelser som ger möjlighet till ingripande mot betalningsinstitut ska därvid ge motsvarande möjligheter till ingripande mot betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Vid sidan av de avgifter som får tas ut med stöd av 8 kap. 7 § lagen om betaltjänster ska Finansinspektionens verksamhet bekostas av avgifter från betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Paragrafen innebär att 8 kap. betaltjänstlagen ska tillämpas när Finansinspektionen utövar tillsyn enligt EU:s förordning om förmedlingsavgifter och 4 § denna lag. De ingripandemöjligheter som ges enligt den lagen ska alltså gälla även här, liksom exempelvis möjligheten att ålägga straffavgifter.

Enligt 8 kap. 1 § betaltjänstlagen gäller vid tillsynen över olika betaltjänstleverantörer de regelverk som reglerar deras respektive verksamhet, om inte annat följer av betaltjänstlagen. I 8 kap. betaltjänstlagen finns möjligheter till ingripande mot betalningsinstitut. Betalningsordningarna, dvs. kortnätverken, är vare sig betalningsinstitut eller betaltjänstleverantörer enligt den nuvarande lydelsen av betaltjänstlagen. Flera artiklar i EU:s förordning om förmedlingsavgifter innehåller dock bestämmelser som riktar sig mot betalningsordningar. Det finns också bestämmelser för bearbetningsenheter. Begreppet bearbetningsenhet definieras i artikel 2 i förordningen. När Finansinspektionen utövar tillsyn över förordningen och över 2 § denna lag ska därför bestämmelser som ger möjlighet till ingripande mot betalningsinstitut ge motsvarande möjligheter till ingripande mot betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Av 8 kap. 7 § betaltjänstlagen följer att Finansinspektionens tillsynsverksamhet bekostas av avgifter från betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Enligt det föreslagna andra stycket ska Finansinspektionen ges stöd för att ta ut avgifter även från betalningsordningar och bearbetningsenheter.

Ikraftträdande- och upphörandebestämmelserna

Förordningens taknivåer börjar tillämpas den 9 december 2015. Vid den tidpunkten ska alltså ett undantag enligt 2 § gälla. Lagen föreslås därför träda i kraft vid denna tidpunkt.

Det undantag som medlemsstaterna tillåts att ge för vissa trepartsbetalningsordningar i fråga om tillämpningen av förordningens bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter är enligt förordningen begränsat i tiden till den 9 december 2018. Vid den tidpunkten ska 2 § därför upphöra att gälla.

Kommittédirektiv 2015:39

Betaltjänster, förmedlingsavgifter och grundläggande betalkonton

Beslut vid regeringssammanträde den 1 april 2015

Sammanfattning

En särskild utredare ska lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av det pågående arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag (KOM [2013] 547) till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EU och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Utredaren ska också lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera de regler som följer av det pågående arbetet med anledning av kommissionens förslag (KOM [2013] 550) till Europaparlamentets och rådets förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Utredaren ska vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016.

Betaltjänstdirektivet och motsvarande svenska regler

Gällande svensk reglering

Till grund för det nuvarande svenska regelverket om betaltjänster ligger betaltjänstdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG). Betaltjänstdirektivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2010:751) om betaltjänster, kallad betaltjänstlagen, och lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument (se prop. 2009/10:220 och prop. 2009/10:122).

Betaltjänstlagen innehåller bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i euro eller i någon annan av EES-ländernas valutor. I lagen finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Lagen innehåller vidare bestämmelser om tillståndsplikt för tillhandahållande av betaltjänster, betalningsinstituts och registrerade betaltjänstleverantörers rörelse, informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster, genomförande av betaltjänster, behandling av personuppgifter, tillträde till betalningssystem, tillsyn och ingripanden. Föreskrifter som kompletterar lagen finns i förordningen (2010:1008) om betaltjänster och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument innehåller bestämmelser om vilka skyldigheter en kontohavare har vid användningen av ett betalningsinstrument och vilket betalningsansvar som gäller vid obehöriga transaktioner.

Förslaget till betaltjänstdirektiv

Europeiska kommissionen lämnade den 24 juli 2013 förslag till ett reviderat direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EG och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG, kallat betaltjänstdirektivet.

Förslaget till direktiv innebär dels att en stor del av reglerna i 2007 års betaltjänstdirektiv överförs mer eller mindre oförändrade till det nya direktivet, dels att det införs nya regler eller regler som är mer utförliga än motsvarande regler i 2007 års direktiv.

Den föreslagna regleringen innehåller bl.a. följande förändringar.

- Tillämpningsområdet utökas i fråga om geografiskt område och valutor.
- Bestämmelser om tredjepartsbetaltjänstleverantörer införs.
- Skyddskraven för betalningsinstitut effektiviseras och harmoniseras ytterligare.
- En webbportal inrättas vid Europeiska bankmyndigheten (Eba).
- Taket för när medlemsstaterna ska kunna medge undantag för små aktörer sänks.
- Bestämmelserna om betalningsinstitutens tillgång till betalkonto och tillträde till betalningssystem justeras för att säkerställa lika behandling av olika kategorier av auktoriserade betaltjänstleverantörer.
- Användningen av tilläggsavgifter harmoniseras ytterligare och anpassas till bl.a. förordningen om förmedlingsavgifter.
- Bestämmelserna om ansvarsfördelningen mellan inblandade leverantörer vid icke auktoriserade betalningstransaktioner anpassas så att även tredjepartsbetaltjänstleverantörer omfattas.
- Tillämpningsområdet för tvistlösning utanför domstol utökas.
- Eba ges uppdraget att på ett antal områden ta fram riktlinjer eller tekniska standarder för tillsyn.

Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter

Europeiska kommissionen presenterade den 24 juli 2013 förslag till en förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Förslaget innebär att gemensamma regler för förmedlingsavgifter (även kallade mellanbanksavgifter) fastställs för kortbaserade betalningstransaktioner inom EU.

Bilaga 1

I förordningen föreslås bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter. Förslaget innehåller också bestämmelser om redovisning och om krav som ställs på kortsystem och betaltjänstleverantörer. Förordningens tillämpningsområde omfattar samtliga kortbetalningar som görs inom EU. Företagskort och s.k. trepartssystem föreslås dock undantas från bestämmelserna om taknivåer för förmedlingsavgifter. Flertalet av de kredit- och debetkort som innehas av konsumenter kommer att omfattas av bestämmelserna om taknivåer.

Därutöver finns bestämmelser som riktar sig till medlemsstaterna och som avser sanktioner, klagomålshantering och tvistlösning.

Betalkontodirektivet

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, kallat betalkontodirektivet, införs en ram för skydd av konsumenters rättigheter i samband med tillgång till och användning av betalkonton. Regleringen tar sikte på bl.a. följande områden:

- Rätt för konsumenter som är lagligen bosatta inom EU att öppna och använda betalkonton med grundläggande funktioner samt rätt till tvistlösning utanför domstol.
- Tjänster som bl.a. möjliggör insättning av medel på betalkonto och uttag av kontanter.
- Tjänster för byte av betalkonton som tillhandahålls av betaltjänstleverantörer till konsumenter.
- Insyn i och jämförbarhet mellan avgifter som tas ut av konsumenter för betalkonton.
- Behöriga myndigheter och deras arbetsuppgifter.
- Sanktioner.

Uppdraget

Det finns behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till betaltjänstdirektiv, förslaget till förordning om förmedlingsavgifter och betalkontodirektivet. En särskild utredare bör få i uppdrag att göra detta.

Utredaren ska analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att dels anpassa den till EU-förordningen, dels genomföra EU-direktiven. Utredaren ska ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga. I sitt arbete ska utredaren beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven.

I fråga om betaltjänstdirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att säkerställa dels betalningsinstitutens tillgång till betalkonto, dels att tillträdesreglerna till betalningssystem är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella.

I fråga om betalkontodirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra insättning och uttag av kontanter på betalkonto. Utredaren ska vidare ta ställning till om det finns behov av att helt eller delvis utvidga regelverket till att avse andra aktörer än konsumenter, om befintliga tjänster för byte av betalkonto fungerar och hur identifieringsfrågorna ska hanteras.

EU-direktiven innebär en reglering som i stora delar är fullt harmoniserad. På vissa områden öppnar dock direktiven upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val och att i vissa fall ställa mer långtgående krav. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras.

Utredaren ska vidare analysera och överväga om det finns behov av att behålla eller införa andra bestämmelser än de som föreskrivs i direktiven och, i den mån direktiven ger medlemsstaterna denna möjlighet, utarbeta författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga för den svenska regleringen. I de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav ska behovet av ett starkt konsumentskydd beaktas.

En EU-förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater inom EU. Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter innebär emellertid att nuvarande lagregler behöver

Bilaga 1

ändras för att anpassas till förordningen. Det finns därför ett behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till förordning. På vissa områden öppnar förordningen även upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras. Utredaren ska i sitt arbete beakta att förordningen föreslås träda i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet i Europeiska unionens officiella tidning.

Utredarens huvuduppgifter är således att

- analysera direktiven och utarbeta de författningsförslag som behövs för att genomföra direktiven i svensk rätt,
- ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga med hänsyn till framför allt behovet av ett starkt konsumentskydd, i de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav,
- beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven, och
- analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att anpassa den till de regler som föreslås i förordningen och utarbeta nödvändiga författningsförslag.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska utifrån de regler som föreslås lämna en redovisning av de konsekvenser och kostnader som uppstår för betaltjänstanvändare, betaltjänstleverantörer, tredjepartsbetaltjänstleverantörer, övriga fysiska och juridiska personer samt Finansinspektionen och staten i övrigt. I uppdraget ingår att särskild hänsyn ska tas till dessa och övriga konsekvenser redan vid utformningen av förslagen.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska i sitt arbete samråda med berörda myndigheter, organisationer och företag som har relevans för utredningsuppdraget samt samråda med andra utredningar om genomförande av EU-rättsakter på finansmarknadsområdet i frågor som är gemensamma.

Utredaren ska beakta relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet och inom EU samt hålla sig informerad om arbetet i andra länder inom EES med att genomföra direktiven. Utredaren ska även följa Europeiska kommissionens och Ebas arbete med regler som ska komplettera direktiven.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016. Eventuella förslag som har betydelse för framtagna av kompletterande regler till förordningen om förmedlingsavgifter ska delredovisas senast den 17 augusti 2015.

(Finansdepartementet)

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2015/751

av den 29 april 2015

om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) En fragmenterad inre marknad skadar konkurrenskraften, tillväxten och sysselsättningen inom unionen. För en väl fungerande inre marknad är det nödvändigt att undanröja de direkta och indirekta hinder som står i vägen för en väl fungerande och fullbordad integrerad marknad för elektroniska betalningar där det inte görs någon åtskillnad mellan nationella och gränsöverskridande betalningar.
- (2) Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG ⁽⁴⁾ skapade en rättslig grund för en inre marknad för betalningar i hela unionen eftersom det avsevärt har underlättat betalningstjänstleverantörernas verksamhet genom att skapa enhetliga regler om tillhandahållande av betaltjänster.
- (3) Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 ⁽⁵⁾ fastställdes principen att de avgifter som användare betalar vid en gränsöverskridande betalning i euro ska vara desamma som för en motsvarande betalning inom en medlemsstat, inklusive kortbaserade betalningstransaktioner som omfattas av den här förordningen.
- (4) Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 ⁽⁶⁾ fastställdes regler för betalningar och autogireringar i euro på den inre marknaden, men kortbaserade betalningstransaktioner ingick inte i förordningens tillämpningsområde.

⁽¹⁾ EUT C 193, 24.6.2014, s. 2.

⁽²⁾ EUT C 170, 5.6.2014, s. 78.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 mars 2015 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 20 april 2015.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiv 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, 5.12.2007, s. 1).

⁽⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 (EUT L 266, 9.10.2009, s. 11).

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 (EUT L 94, 30.3.2012, s. 22).

- (5) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU (*) syftar till att harmonisera vissa regler om avtal som ingåtts mellan konsument och marknadsaktörer, inklusive regler om avgifter för olika betalningsmedel; på grundval av dessa regler ska medlemsstaterna förbjuda marknadsaktörer att ålägga konsument, vid användning av ett visst betalningsmedel, avgifter som överstiger marknadsaktörens faktiska kostnader för användningen av sådana medel.
- (6) Säkra, effektiva, konkurrenskraftiga och innovativa elektroniska betalningar är mycket viktiga för att konsument, handlare och företag ska kunna utnyttja den inre marknaden fullt ut, särskilt eftersom den globala utvecklingen går mot e-handel.
- (7) Några medlemsstater har utfärdat eller utarbetat för närvarande lagstiftning för att direkt eller indirekt reglera förmedlingsavgifter i fråga om ett antal ärenden, däribland tak för förmedlingsavgifter på olika nivåer, handlaravgifter, regler om att alla kort ska godtas och styråtgärder. I vissa medlemsstater varierar de befintliga administrativa besluten avsevärt. För att öka samstämmigheten mellan de olika förmedlingsavgifterna emotes ytterligare regleringsåtgärder på nationell nivå som ska åtgärda nivåerna på eller diskrepanserna mellan de avgifterna. Sådana nationella åtgärder skulle antagligen leda till avsevärda svårigheter att fullborda den inre marknaden på området kortbaserade betalningstransaktioner och internet- och mobilbetalningar baserade på kort och skulle utgöra ett hinder för friheten att tillhandahålla tjänster.
- (8) Kontokort är det vanligaste elektroniska betalningsmedlet vid inköp i detaljhandeln. Integrationen av unionens kontokortsmarknad är dock långt ifrån slutförd eftersom många betalningslösningar inte kan utvecklas utanför de nationella gränserna och nya alleuropeiska aktörer inte kan etablera sig på marknaden. Hindren för en effektivt fungerande kortmarknad behöver undanröjas, även på området kortbaserade betalningstransaktioner och internet- och mobilbetalningar baserade på kort.
- (9) För att den inre marknaden ska fungera effektivt bör användningen av elektroniska betalningar främjas och underlättas till förmån för handlare och konsument. Kort och andra elektroniska betalningsmedel kan användas på ett mer flexibelt sätt, bl.a. genom internetbetalningar, för att den inre marknaden och e-handeln ska kunna utnyttjas, och elektroniska betalningar ger också handlare potentiellt säkra betalningar. Kortbaserade betalningstransaktioner i stället för kontanta betalningar kan därför gynna handlare och konsument, under förutsättning att avgifterna för att använda betalningsordningar för kontokort fastställs till en nivå som är ekonomiskt effektivt och samtidigt bidrar till rättvis konkurrens, innovationer och att nya aktörer kan etablera sig på marknaden.
- (10) Förmedlingsavgifter är avgifter som vanligtvis tillämpas mellan inlösande och utgivande betaltjänstleverantörer som tillhör en särskild betalningsordning för kontokort. Förmedlingsavgifter utgör huvuddelen av de avgifter som handlare betalar till inlösande betaltjänstleverantörer för varje kortbaserad betalningstransaktion. Handlare överför i sin tur de kortkostnaderna, liksom samtliga övriga kostnader, till priserna på varor och tjänster. Konkurrensen mellan betalningsordningar för kontokort för att övertyga betaltjänstleverantörer att ge ut deras kort leder till högre snarare än lägre förmedlingsavgifter på marknaden, i motsats till konkurrensens normala verkan på priserna i en marknadsekonomi. Förutom att leda till en enhetlig tillämpning av konkurrensbestämmelserna när det gäller förmedlingsavgifterna skulle en reglering av sådana avgifter förbättra den inre marknads funktionssätt samt bidra till att minska transaktionskostnaderna för konsumenterna.
- (11) De olika befintliga förmedlingsavgifterna och deras nivåer leder till att nya alleuropeiska aktörer vilkas affärsmodeller har lägre eller inga förmedlingsavgifter inte får tillräde till marknaden, vilket hindrar potentiella stordriftsfördelar och resulterande effektivitetsvinster. Detta påverkar handlare och konsument negativt och hämmar innovationer. Eftersom alleuropeiska aktörer åtminstone skulle behöva erbjuda utgivare den högsta förmedlingsavgiftsnivån på den marknad som de vill tillträda leder detta också till en bestående marknadsfragmentering. Nuvarande nationella ordningar som har låga eller inga förmedlingsavgifter kan också tvingas att lämna marknaden till följd av trycket från bankerna om högre intäkter från förmedlingsavgifter. Detta resulterar i ett begränsat urval för konsument och handlare, högre priser och en lägre kvalitet på betaltjänster samt även begränsade möjligheter att använda alleuropeiska betalningslösningar. Dessutom kan handlare inte utnyttja skillnaden i avgifter genom att använda kortbetaltjänster som tillhandahålls av banker i andra medlemsstater. Betalningsordningar för kontokort tillämpar särskilda regler som kräver att förmedlingsavgiften för varje betalningstransaktion debiteras av försäljningsstället (handlarens land), på grundval av sina territoriella licensbestämmelser. Detta krav hindrar inlösare från att på ett ändamålsenligt sätt tillhandahålla sina tjänster över

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

- gränserna. Detta kan dessutom hindra handlarna från att minska sina betalningskostnader till gagn för konsumenterna.
- (12) Kommissionen och de nationella konkurrensmyndigheterna har inte kunnat avhjälpa situationen genom att tillämpa befintlig lagstiftning.
- (13) För att undvika fragmentering av den inre marknaden och en betydande snedvridning av konkurrensen på grund av skillnader i lagar och administrativa beslut behövs det i enlighet med artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt åtgärder för att hantera problemet med höga och varierande förmedlingsavgifter så att betalningstjänstleverantörer kan tillhandahålla sina tjänster över gränserna och så att konsumenterna och handlare får möjlighet att utnyttja gränsöverskridande tjänster.
- (14) Tillämpningen av denna förordning bör inte påverka tillämpningen av unionens konkurrensregler och nationella konkurrensregler. Den bör inte hindra medlemsstaterna från att behålla eller införa lägre tak eller åtgärder med liknande syfte eller effekt genom den nationella lagstiftningen.
- (15) För att underlätta den inre marknads funktion vad gäller kortbaserade betalningar och internet- och mobilbetalningar baserade på kort och gynna konsumenterna och handlarna bör denna förordning tillämpas på utgående och inlösen av kortbaserade betalningstransaktioner inom och över de nationella gränserna. Om handlare kan välja en inlösare utanför den egna medlemsstaten (*gränsöverskridande inlösen*), vilket gynnas av att det fastställs samma högsta nivå på förmedlingsavgifter för både inhemska och gränsöverskridande inlösenstransaktioner och förbud mot territoriella licensavtal, bör nödvändig rättslig klarhet kunna tryggas och snedvridning av konkurrensen mellan olika betalningsordningar för kontokort undvikas.
- (16) Till följd av ensidiga initiativ och åtaganden som gjorts i samband med konkurrensförordningen genomförs redan nu många gränsöverskridande kortbaserade betalningstransaktioner i unionen i enlighet med de maximala förmedlingsavgifterna. För att åstadkomma rättvis konkurrens på marknaden för inlösenstjänster bör bestämmelserna om gränsöverskridande och inhemska transaktioner tillämpas samtidigt och inom en rimlig period efter denna förordnings ikraftträdande, med hänsyn till svårigheterna och komplikationerna i samband med den omställning av betalningsordningar för kontokort som fastställs i denna förordning.
- (17) Det finns två huvudtyper av kreditkort på marknaden. Med kort med uppskjuten debitering debiteras kortinnehavarens konto med det totala transaktionsbeloppet vid en specifik tidpunkt som överenskommit i förväg, vanligen en gång per månad, utan att någon ränta betalas. Med andra kreditkort kan kortinnehavaren använda en kreditfacilitet för att återbetala en del av det belopp som han är skyldig vid en senare tidpunkt än vad som angivits tillsammans med ränta eller andra kostnader.
- (18) Alla debetkorts- och kreditkortsbaserade betalningstransaktioner bör vara föremål för en maximal förmedlingsavgift.
- (19) Av konsekvensbedömningen framgår att ett förbud mot förmedlingsavgifter för debetkortstransaktioner skulle främja kortacceptans, kortanvändning, den inre marknads utveckling samt medföra fler fördelar för handlare och konsumenterna än ett tak som fastställs på en högre nivå. Dessutom skulle det undvikas att nationella betalningsordningar för kontokort med mycket låga eller inga förmedlingsavgifter för debetkortstransaktioner skulle påverkas negativt av ett högre tak på grund av gränsöverskridande expansion eller aktörer som är nya på marknaden och som höjer avgiftsnivåerna till taknivån. Ett förbud mot förmedlingsavgifter för debetkortstransaktioner kan också möta hotet från export av förmedlingsavgiftsmodellen till nya, innovativa betaltjänster, såsom mobila system eller onlinesystem.
- (20) Taken i denna förordning grundas på den så kallade *merchant indifference*-metoden (MIT) som utvecklats i den ekonomiska litteraturen. Med hjälp av denna metod fastställs den avgiftsnivå som handlaren är beredd att betala vid en jämförelse av kostnaden för att en kund betalar med kontokort och kostnaden för andra betalningsmedel (kontanter) (med beaktande av de avgifter som betalas till inlösande banker, dvs. serviceavgiften och förmedlingsavgiften). Därmed stimuleras användningen av effektiva betalningsinstrument genom att främja de kort som ger större transaktionsfördelar medan man undviker oproportionerliga handlaravgifter, vilket skulle innebära dolda kostnader för andra konsumenterna. De kollektiva förmedlingsavgiftsarrangemangen skulle kunna leda till alltför höga handlaravgifter eftersom handlare ogärna nekar kostsamma betalningsinstrument då de är rädda att förlora kunder. Det har visat sig att dessa nivåer är proportionerliga eftersom de inte äventyrar verksamheten hos de internationella betalningsordningarna för kontokort och betaltjänstleverantörerna. De är också fördelaktiga för handlare och konsumenterna och tryggar rättssäkerheten.

- (21) Såsom framgår av konsekvensbedömningen har icke desto mindre förmedlingsavgifterna i vissa medlemsstater utvecklats på ett sätt som gör det möjligt för konsumenterna att dra nytta av effektiva debetkortsmarknader vad avser kortacceptans och kortanvändning med lägre förmedlingsavgifter än *merchant-indifference*-nivån. Medlemsstaterna bör därför kunna fastställa lägre förmedlingsavgifter för inhemska debetkortstransaktioner.
- (22) För att säkerställa att debetkortsavgifter fastställs till en nivå som är ekonomiskt effektiv med beaktande av de inhemska debetkortsmarknadernas struktur bör dessutom möjligheten att låta taken för förmedlingsavgiften ta sig uttryck i en schablonsats behållas. En schablonsats kan även främja kortbaserade betalningar av små belopp (*mikrobetalningar*). Det bör också vara möjligt att tillämpa en sådan schablonsats i kombination med en procentsats, under förutsättning att summan av sådana förmedlingsavgifter inte överstiger den bestämda procentandelen av det totala årliga, inhemska transaktionsvärdet inom varje betalningsordning för kontokort. Vidare bör det vara möjligt att för varje transaktion fastställa ett lägre procentuellt förmedlingsavgiftstak och att införa ett fast maximibelopp för det avgiftsbelopp som är resultatet av den tillämpliga procentsatsen för varje transaktion.
- (23) Med beaktande av det faktum att denna förordning innebär en harmonisering för första gången i ett sammanhang där befintliga betalningsordningar för debetkort och förmedlingsavgifter är mycket olika, är det vidare nödvändigt med flexibilitet för inhemska kontokortsmarknader. Därför bör medlemsstaterna, med avseende på inhemska debetkortstransaktioner under en rimlig övergångsperiod, för alla debetkortstransaktioner inom varje betalningsordning för kontokort kunna tillämpa en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift som inte överstiger 0,2 % av det årliga genomsnittliga transaktionsvärdet med hänvisning till alla inhemska debetkortstransaktioner inom varje betalningsordning för kontokort. Beträffande det tak för förmedlingsavgiften som beräknas på det genomsnittliga årliga transaktionsvärdet inom en betalningsordning för kontokort är det tillräckligt om en betalningstjänstleverantör deltar i en betalningsordning för kontokort (eller ett annat slag av avtal mellan betalningstjänstleverantörer) där en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift på högst 0,2 % för samtliga inhemska debetkortstransaktioner tillämpas. Även här kan en schablonavgift eller en procentuell avgift eller en kombination av dessa tillämpas, under förutsättning att det vägda genomsnittliga övre taket respekteras.
- (24) För att fastställa de relevanta taken för förmedlingsavgiften för inhemska debetkortstransaktioner är det lämpligt att tillåta att de nationella behöriga myndigheter som ansvarar för efterlevnaden av denna förordning samlar in information om volym och värde för samtliga debetkortstransaktioner inom en betalningsordning för kontokort eller debetkortstransaktioner för en eller flera leverantörer av betalningstjänster. Följaktligen bör betalningsordningar för kontokort och betalningstjänstleverantörer vara skyldiga att tillhandahålla relevanta uppgifter till nationella behöriga myndigheter i enlighet med de myndigheternas föreskrifter och de tidsfrister dessa fastställer. Rapporteringsskyldigheterna bör utvidgas till att omfatta betalningstjänstleverantörer såsom utgivare eller inlösare, och inte endast betalningsordningar för kontokort, för att se till att all relevant information görs tillgänglig för de behöriga myndigheterna som i vilket fall som helst bör kunna kräva att sådan information samlas in via betalningsordningar för kontokort. Det är också viktigt att medlemsstaterna säkerställer en lämplig nivå på tillhandahållandet av relevanta uppgifter när det gäller tillämpliga tak för förmedlingsavgiften. Med tanke på att betalningsordningar för kontokort i allmänhet inte är betalningstjänstleverantörer som är föremål för tillsyn, får de behöriga myndigheterna kräva att information som överlämnas av dessa enheter atteras av en oberoende revisor.
- (25) Vissa betalningsinstrument på inhemsk nivå tillåter att betalaren initierar kortbaserade betalningstransaktioner där det inte går att särskilja debetkortstransaktioner från kreditkortstransaktioner i betalningsordningar för kontokort. Kortinnehavarens val är okända för betalningsordningar för kontokort och inlösaren och följaktligen har betalningsordningar för kontokort inte möjlighet att tillämpa de olika tak som fastställts i denna förordning för debetkorts- respektive kreditkortstransaktioner, som kan åtskiljas på grundval av den överenskomna tidpunkten för debitering av betalningstransaktionerna. Med tanke på behovet av att bevara befintliga företagsmodellens funktionsduglighet genom att undvika omotiverade eller alltför höga kostnader för efterlevnaden av lagstiftningen och vikten av att säkerställa tillräckligt lika villkor för de olika kategorierna av kontokort är det lämpligt att tillämpa samma regel som fastställs i denna förordning för debetkortstransaktioner på sådana inhemska betalningstransaktioner med *universella kort*. De betalningsinstrumenten bör emellertid ges längre tidsperiod för anpassning. Genom undantag och under en övergångsperiod på 18 månader från denna förordnings ikraftträdande bör därför medlemsstaterna kunna fastställa en maximal andel av inhemska betalningstransaktioner med universella kort som anses vara likvärdiga med kreditkortstransaktioner. Kreditkortstaket kan t.ex. tillämpas på den fastställda andelen av det totala värdet av handlares eller inlösares transaktioner. Det matematiska resultatet av bestämmelserna torde sedan motsvara tillämpningen av ett enda tak på förmedlingsavgifter för inhemska betalningstransaktioner som genomförs med universella kort.

- (26) Denna förordning bör omfatta alla transaktioner där betalarens betaltjänstleverantör och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är belägna i unionen.
- (27) I enlighet med principen om teknikneutralitet som anges i den digitala agendan för Europa bör denna förordning gälla för kortbaserade betalningstransaktioner oavsett den miljö där transaktionen äger rum, bl.a. genom finansiella betalningsinstrument och tjänster som kan vara mobila eller tillgängliga offline eller online.
- (28) Kortbaserade betalningstransaktioner utförs normalt på grundval av två huvudsakliga affärsmodeller, s.k. *trepartsbetalningsordning för kontokort* (kortinnehavare – ordning för inlösen och utgivande – handlare) och *fyrpartsbetalningsordning för kontokort* (kortinnehavare – utgivande bank – inlösande bank – handlare). Många fyrpartsbetalningsordningar för kontokort använder en explicit förmedlingsavgift, som oftast är multilateral. För att ta hänsyn till förekomsten av implicita förmedlingsavgifter och bidra till att skapa lika villkor bör de trepartsbetalningsordningar för kontokort som använder betaltjänstleverantörer som utgivare eller inlösare anses vara fyrpartsbetalningsordningar för kontokort och de bör följa samma regler, samtidigt som öppenhet och andra företagsrelaterade regler bör gälla för alla leverantörer. Med tanke på de särdrag som dessa trepartsbetalningsordningar för kontokort uppvisar är det dock lämpligt att under en övergångsperiod då medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa reglerna för tak för förmedlingsavgiften om sådana ordningars marknadsandel är mycket begränsad i den berörda medlemsstaten.
- (29) Utgivningstjänsten är grundad på ett avtalsförhållande mellan utgivaren av betalningsinstrumentet och betalaren, oberoende av om utgivaren innehar medlen för betalarens räkning. Utgivaren tillhandahåller betalaren kontokort, godkänner transaktioner vid terminaler eller deras motsvarighet och kan garantera betalning till inlösaren för transaktioner som överensstämmer med reglerna för den relevanta ordningen. Att endast tillhandahålla kontokort eller tekniska tjänster, t.ex. att bara bearbeta och lagra uppgifter, innebär inte ett utgivande.
- (30) Inlösentjänsten utgör en kedja med operationer, från inledandet av en kortbaserad betalningstransaktion till överföringen av medel till betalningsmottagarens betalkonto. Inlösen är organiserad på olika sätt beroende på medlemsstaten i fråga och befintlig affärsmodell. Därför är det inte alltid som den betaltjänstleverantör som betalar förmedlingsavgiften har ett direkt avtal med betalningsmottagaren. Mellanhänder som tillhandahåller en del av inlösentjänsterna men som inte har något direkt avtalsförhållande med betalningsmottagaren bör icke desto mindre omfattas av definitionen av inlösare i denna förordning. Inlösentjänsten tillhandahålls oberoende av om inlösaren innehar medlen för betalningsmottagarens räkning. Tekniska tjänster, t.ex. att bara bearbeta och lagra uppgifter eller drift av terminaler, innebär inte inlösen.
- (31) Det är viktigt att se till att bestämmelserna om de förmedlingsavgifter som ska betalas eller mottas av betaltjänstleverantörer inte kringgås genom alternativa avgiftsflöden till utgivarna. För att detta ska undvikas bör *nettokompensationen* för de avgifter som utgivaren betalat eller mottagit, inbegripet eventuella auktorisationsavgifter, från eller till en betalningsordning för kontokort, en inlösare eller varje annan mellanhand anses vara en förmedlingsavgift. När förmedlingsavgiften beräknas för att kontrollera om åtgärderna kringgås bör totalbeloppet för betalningar eller incitament som en utgivare mottagit av en betalningsordning för kontokort för reglerade transaktioner beaktas med avdrag för de avgifter som utgivaren betalat till betalningsordningen för kontokort. De betalningar, incitament och avgifter som beaktas kan vara direkta (dvs. volymbaserade eller transaktions specifika) eller indirekta (bl.a. marknadsföringsincitament, bonusar, rabatter vid vissa transaktionsvolymmer). Vid bedömning av huruvida denna förordnings bestämmelser kringgås bör särskild hänsyn tas till de vinster som tillfaller utgivare och som resulterar från särskilda program som utgivare driver gemensamt med betalningsordningar för kontokort, samt intäkter från bearbetning, licensavgifter och andra avgifter som genererar intäkter för kortorganisationerna. När så är lämpligt och om det styrks av andra objektiva faktorer, kan även utgivandet av kontokort i tredjeländer beaktas, vid bedömningen av om denna förordning eventuellt kan ha kringgåtts.
- (32) Konsumenterna är ofta inte medvetna om de avgifter som handlarna betalar för de betalningsinstrument som de använder. Samtidigt kan ett antal incitament som tillämpas av utgivare (t.ex. resevouchrar, bonusar, rabatter, återbetalning av vissa belopp, kostnadsfria försäkringar osv.) styra konsumenterna till att använda betalningsinstrument som därmed genererar höga avgifter för utgivare. För att motverka detta bör åtgärderna med restriktioner för förmedlingsavgifter endast tillämpas på kontokort som har blivit massprodukter och som det i allmänhet är svårt för handlarna att neka att ta emot eftersom de ges ut och används i stor utsträckning (dvs. debet- och kreditkort för konsumenter). För att stärka en effektivt fungerande marknad i icke-reglerade delar av sektorn och för att begränsa överföring av verksamhet från de reglerade till de icke-reglerade delarna av sektorn är det nödvändigt att anta en rad åtgärder, bl.a. att separera ordningar och infrastruktur, att betalningsmottagaren kan rikta styråtgärder mot betalaren och att betalningsmottagaren kan välja vilka betalningsinstrument som godtas.

- (33) En separation av ordningarna och infrastrukturen bör ge alla bearbetare möjlighet att konkurrera om ordningarnas kunder. Eftersom bearbetningskostnaderna utgör en betydande del av de sammanlagda kostnaderna vid kortbetalningar är det viktigt att denna del av värdekedjan öppnas för ändamålsenlig konkurrens. På grundval av en separation av ordningarna och infrastrukturen bör betalningsordningarna för kontokort och bearbetningsenheterna vara oberoende vad gäller redovisning, organisation och beslutsfattande. De bör inte diskriminera andra, t.ex. genom att behandla varandra förmånligt eller ge varandra konfidentiell information som inte är tillgänglig för konkurrenterna inom respektive marknadssegment, uppställa orimliga krav på information för konkurrenterna inom respektive marknadssegment, korssubventionera respektive verksamhet eller genom arrangemang för delad förvaltning. Sådana diskriminerande tillvägagångssätt bidrar till marknadsfragmentering och till svårigheter för nya aktörer att få tillträde till marknaden och gör det svårt för europeiska aktörer att etablera sig, vilket hindrar den inre marknaden på området för kortbaserade betalningar och internet- och mobilbetalningar baserade på kort från att fullbordas och är till nackdel för handlare, företag och konsumenter.
- (34) Regler för betalningsordningar för kontokort och betaltjänstleverantörernas praxis medför att handlare och konsumenter oftast är omedvetna om avgiftsskillnader och leder till mindre insyn på marknaden, t.ex. genom blandade avgifter (*blending*), att handlare vid s.k. *co-badging* inte får välja ett billigare kortmärke eller att konsumenterna styrs bort från att använda dessa billigare kort. Även om handlarna är medvetna om de olika kostnaderna förhindras de ofta av ordningarnas regler att vidta åtgärder för att sänka kostnaderna.
- (35) Betalningsinstrumenten medför olika kostnader för betalningsmottagaren och vissa instrument är dyrare än andra. Det bör stå betalningsmottagaren fritt att i enlighet med direktiv 2007/64/EG styra betalaren till att använda ett särskilt betalningsinstrument, utom då ett särskilt betalningsinstrument enligt lag måste användas för vissa betalningskategorier eller inte kan nekas på grund av att det är ett lagligt betalningsinstrument. Betalningsordningarna för kontokort och betaltjänstleverantörerna ålägger betalningsmottagarna ett flertal begränsningar i detta avseende, t.ex. att betalningsmottagaren inte får vägra att motta mindre belopp via vissa betalningsinstrument, eller informera betalaren om de avgifter som åsamkas betalningsmottagaren för vissa betalningsinstrument, eller att betalningsmottagaren måste begränsa antalet kassor i sin affär som godtar ett visst betalningsinstrument. De restriktionerna bör avskaffas.
- (36) I situationer när betalningsmottagaren styr betalaren till att använda ett specifikt betalningsinstrument bör inte avgifter tas ut av betalningsmottagaren från betalaren vid användning av ett betalningsinstrument vars förmedlingsavgifter regleras inom ramen för denna förordning eftersom fördelarna med extraavgifter i sådana situationer är begränsade samtidigt som komplexiteten på marknaden ökar.
- (37) Regeln om att *alla kort måste godtas* är en dubbel skyldighet som åläggs betalningsmottagarna av utgivare och betalningsordningar för kontokort att ta emot alla kort av samma märke oberoende av att kostnaderna för dessa kort är olika (*alla kortprodukter måste godtas*) och oberoende av vilken enskild bank som har utgivit kortet (*alla kortutgivande banker måste godtas*). Det ligger i konsumenternas intresse att betalningsmottagaren inte kan diskriminera utgivare eller kortinnehavare i samma kortkategori och att betalningsordningar för kontokort och betaltjänstleverantörerna kan ålägga dem en sådan skyldighet. Det faktum att *alla kortutgivande banker måste godtas* enligt regeln om att *alla kort måste godtas* är därför en legitim regel i en betalningsordning för kontokort eftersom den hindrar betalningsmottagarna från att diskriminera enskilda banker som har utgivit ett kort. Regeln om att *alla kortprodukter måste godtas* är i huvudsak ett kopplingsförbehåll som leder till att godtagande av kort med låga avgifter kopplas till godtagande av kort med höga avgifter. Att avlägsna det faktum att *alla kortprodukter måste godtas* från regeln om att *alla kort måste godtas* skulle göra det möjligt för handlare att endast godta kontokort med låga eller lägre avgifter vilket även skulle komma konsumenterna till del genom minskade kostnader för handlarna. Handlare som godtar debetkort skulle då inte vara tvungna att godta kreditkort och de som godtar kreditkort skulle inte behöva godta företagskort. För att skydda konsumenterna och deras möjligheter att använda kontokort så ofta som möjligt bör handlarna dock endast vara skyldiga att acceptera kort som omfattas av samma reglerade förmedlingsavgift om de har utgivits inom samma märke och i samma kategori (förbetalda kort, debetkort eller kreditkort). En sådan begränsning skulle också leda till en mer konkurrenskraftig miljö för de kort med förmedlingsavgifter som inte regleras enligt denna förordning eftersom handlarna skulle få ett utökad förhandlingsutrymme om villkoren för att godta sådana kort. De restriktionerna bör vara begränsade och betraktas som godtagbara endast för att stärka skyddet av konsumenterna genom att ge konsumenterna en tillräcklig grad av säkerhet så att de kan lita på att deras kontokort kommer att godtas av handlarna.

- (38) En tydlig skillnad mellan konsumenters kort och företagskort bör säkerställas av betaltjänstleverantörer både på teknisk och på kommersiell basis. Det är därför viktigt att definiera ett företagskort som ett betalningsinstrument som används endast för utgifter i tjänsten vilka direkt belastar företagets konto eller det offentliga organets konto eller kontot för den fysiska person som är egenföretagare.
- (39) Betalningsmottagare och betalare bör ha möjlighet att identifiera de olika kortkategorierna. Därför bör de olika märkena och kategorierna kunna identifieras elektroniskt och, för nyligen utgivna kortbaserade betalningsinstrument, visuellt på apparaten. Dessutom bör betalaren informeras om att dennes betalningsinstrument godtas av ett visst försäljningsställe. Det är nödvändigt att betalningsmottagaren meddelar betalaren om eventuella begränsningar i användningen av ett visst kortmärke samtidigt och på samma villkor som information ges om godtagande av ett visst märke.
- (40) Om olika märken ska kunna konkurrera på ett ändamålsenligt sätt är det viktigt att valet av betalningsapplikation görs på användarnivå och inte av marknaden i föregående led, oavsett om det gäller betalningsordningar för kontokort, betaltjänstleverantörer eller betalningshandläggare. Ett sådant arrangemang bör inte hindra betalare och betalningsmottagare från att, när det är tekniskt möjligt, påbörja ett automatiskt val av applikation, förutsatt att detta val kan ändras inför varje transaktion.
- (41) För att det ska finnas möjlighet till prövning vid inkorrekt tillämpning av denna förordning eller vid tvist mellan betaltjänstanvändare och betaltjänstleverantörer bör medlemsstaterna införa lämpliga och effektiva förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol eller vidta motsvarande åtgärder. Medlemsstaterna bör fastställa bestämmelser om vilka sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av denna förordning och se till att dessa sanktioner är effektiva, proportionella och avskräckande samt att de tillämpas.
- (42) Kommissionen bör överlämna en rapport i vilken det undersöks vilka olika effekter denna förordning har på marknadens funktion. Det är nödvändigt att kommissionen har möjlighet att samla in de uppgifter som krävs för att utarbeta denna rapport och att de behöriga myndigheterna nära samarbetar med kommissionen för insamlingen av uppgifterna.
- (43) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att fastställa enhetliga krav för kortbaserade betalningstransaktioner och internet- och mobilbetalningar baserade på kort, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess omfattning, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (44) Denna förordning står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna och tar hänsyn till de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, i synnerhet rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol, näringsfrihet och konsumentskydd, och måste tillämpas i enlighet med dessa rättigheter och principer.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. I denna förordning fastställs enhetliga tekniska krav och verksamhetskrav för sådana kortbaserade betalningstransaktioner inom unionen där både betalarens betaltjänstleverantör och betalningsmottagarens betaltjänstleverantör är belägna i unionen.
2. Denna förordning ska inte tillämpas på tjänster som baseras på särskilda betalningsinstrument som endast kan användas på ett begränsat sätt och som uppfyller ett av följande villkor:
 - a) Instrument som gör det möjligt för innehavaren att förvärva varor eller tjänster endast i lokaler som tillhör utgivaren eller inom ett begränsat nätverk av tjänstleverantörer enligt ett direkt kommersiellt avtal med en professionell utgivare.
 - b) Instrument som endast kan användas för att förvärva ett mycket begränsat utbud av varor eller tjänster.
 - c) Instrument som endast är giltiga i en enda medlemsstat, som tillhandahålls på begäran av ett företag eller ett offentligt organ och som regleras av en nationell eller regional myndighet av särskilda sociala eller skattemässiga skäl för att förvärva särskilda varor eller tjänster från leverantörer som har ett kommersiellt avtal med utgivaren.

3. Kapitel II ska inte tillämpas på följande:
 - a) Transaktioner med företagskort.
 - b) Kontantuttag i uttagsautomater eller över disk hos en betaltjänstleverantör.
 - c) Transaktioner med kontokort som utgivits av trepartsbetalningsordningar för kontokort.
4. Artikel 7 ska inte tillämpas på trepartsbetalningsordningar för kontokort.
5. När en trepartsbetalningsordning för kontokort ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner, eller båda, eller ger ut kortbaserade betalningsinstrument med *co-branding*-partner eller genom en agent, anses det vara en fyrpartsbetalningsordning för kontokort. När det gäller inhemska betalningstransaktioner kan dock en sådan trepartsbetalningsordning för kontokort fram till den 9 december 2018 undantas från skyldigheterna enligt kapitel II, under förutsättning att de kortbaserade betalningstransaktioner som görs i en medlemsstat inom ramen för en sådan trepartsbetalningsordning för kontokort på årsbasis inte överstiger 3 % av värdet av alla kortbaserade betalningstransaktioner i den medlemsstaten.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *Inlösare*: en betaltjänstleverantör som ingår avtal med en betalningsmottagare för att acceptera och bearbeta kortbaserade betalningstransaktioner, vilka leder till en överföring av medel till betalningsmottagaren.
2. *Utgivare*: en betaltjänstleverantör som ingår avtal om att tillhandahålla en betalare ett betalningsinstrument för att initiera och bearbeta betalarens kortbaserade betalningstransaktioner.
3. *Konsument*: en fysisk person som i samband med de betaltjänstavtal som omfattas av denna förordning inte utför närings- eller yrkesverksamhet.
4. *Debetkortstransaktion*: en kortbaserad betalningstransaktion, bl.a. sådana som sker med förbetalda kort, som inte är en kreditkortstransaktion.
5. *Kreditkortstransaktion*: en kortbaserad betalningstransaktion där transaktionsbeloppet helt eller delvis debiteras betalaren på en specifik dag i kalendermånaden som överenskommit i förväg i enlighet med en på förhand bestämd kreditfacilitet, med eller utan ränta.
6. *Företagskort*: ett kortbaserat betalningsinstrument som ges ut till företag eller den offentliga sektorns enheter eller fysiska personer som är egenföretagare och vars användning är begränsad till utgifter i tjänsten när de betalningar som görs med sådana kort direkt belastar företagets eller det offentliga organets konto eller kontot för den fysiska person som är egenföretagare.
7. *Kortbaserad betalningstransaktion*: en tjänst som grundas på infrastruktur och affärsregler för en betalningsordning för kontokort för att göra en betalningstransaktion med hjälp av utrustning eller programvara för kort, telekommunikation, digital teknik eller informationsteknik om detta leder till en debetkorts- eller kreditkortstransaktion. I de kortbaserade betalningstransaktionerna ingår inte transaktioner som grundar sig på andra typer av betaltjänster.
8. *Gränsöverskridande betalningstransaktion*: en kortbaserad betalningstransaktion där utgivaren och inlösaren är belägna i olika medlemsstater eller där det kortbaserade betalningsinstrumentet ges ut av en utgivare som är belägen i en annan medlemsstat än försäljningsstället.
9. *Inhemska betalningstransaktion*: en kortbaserad betalningstransaktion som inte är en gränsöverskridande betalningstransaktion.
10. *Förmedlingsavgift*: en avgift som betalas för varje transaktion direkt eller indirekt (t.ex. genom en tredje part) mellan den utgivare och den inlösare som deltar i en kortbaserad betalningstransaktion. Nettokompensationen eller andra överenskomna ersättningar anses utgöra en del av förmedlingsavgiften.
11. *Nettokompensation*: det totala nettobeloppet på betalningar, rabatter eller incitament som en utgivare mottagit av en betalningsordning för kontokortverk, en inlösare eller varje annan mellanhand vid kortbaserade betalningstransaktioner eller relaterad verksamhet.

12. *handlarens serviceavgift*: en avgift som betalas av betalningsmottagaren till inlösaren vid kortbaserade betalningstransaktioner.
13. *Betalningsmottagare*: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel som har omfattats av en betalningstransaktion.
14. *Betalare*: en fysisk eller juridisk person som är betalkontoinnehavare och som godkänner en betalningsorder från detta betalkonto eller, om det inte finns något betalkonto, en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder.
15. *Kontokort*: en kategori betalningsinstrument som gör det möjligt för betalaren att initiera en debetkorts- eller kreditkortstransaktion.
16. *betalningsordning för kontokort*: en uppsättning regler, förfaranden och standarder och/eller genomföranderiktlinjer för att genomföra kortbaserade betalningstransaktioner och som är avskilda från de infrastrukturer eller betalningssystem som driften sker på och som omfattar ett särskilt beslutsfattande organ, en särskild organisation eller enhet som ansvarar för att ordningen fungerar.
17. *fyrpartsbetalningsordning för kontokort*: en betalningsordning för kontokort där de kontokortbaserade betalningstransaktionerna görs från en betalares betalkonto till en betalningsmottagares betalkonto med hjälp av ordningen, en utgivare (på betalarens sida) och en inlösare (på betalningsmottagarens sida).
18. *trepartsbetalningsordning för kontokort*: en betalningsordning för kontokort där ordningen själv står för utgivande och inlösande tjänster och kortbaserade betalningstransaktioner görs från betalarens betalkonto till betalningsmottagarens betalkonto inom ordningen. När en trepartsbetalningsordning för kontokort ger andra betaltjänstleverantörer licens att ge ut kortbaserade betalningsinstrument eller lösa in kortbaserade betalningstransaktioner, eller båda, eller ger ut kortbaserade betalningsinstrument med en *co-branding*-partner eller genom en agent, anses det vara en fyrpartsbetalningsordning för kontokort.
19. *Betalningsinstrument*: varje form av personlig(a) anordning(ar) och/eller rutiner som betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören har träffat avtal om och som används för att initiera en betalningsorder.
20. *kortbaserat betalningsinstrument*: ett betalningsinstrument, inklusive kort, mobiltelefoner, datorer eller annan teknisk anordning som innehåller en lämplig betalningsapplikation som gör det möjligt för betalaren att initiera en kortbaserad betalningstransaktion som inte är en betalning eller en autogirering enligt definitionen i artikel 2 i förordning (EU) nr 260/2012.
21. *Betalningsapplikation*: programvara eller motsvarande som laddats på en enhet varigenom kortbaserade betalningstransaktioner kan initieras och betalaren kan ge ut betalningsorder.
22. *Betalkonto*: ett konto i en eller flera betaltjänstanvändares namn och som används för genomförandet av betalningstransaktioner, inbegripet med hjälp av ett specifikt konto för elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG ⁽¹⁾.
23. *Betalningsorder*: en instruktion som en betalare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras.
24. *Betaltjänstleverantör*: fysisk eller juridisk person som har rätt att tillhandahålla de betaltjänster som anges i bilagan till direktiv 2007/64/EG eller har erkänts som en utgivare av elektroniska pengar i enlighet med artikel 1.1 i direktiv 2009/110/EG. En betaltjänstleverantör kan vara en utgivare, en inlösare eller båda.
25. *Betaltjänstanvändare*: en fysisk eller en juridisk person som utnyttjar en betaltjänst i egenskap av antingen betalare eller betalningsmottagare eller båda.
26. *Betalningstransaktion*: en åtgärd som initieras av betalaren eller på dennas vägnar eller av betalningsmottagaren vid överföring av medel, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren.
27. *Bearbetning*: utförande av bearbetningstjänster vid betalningstransaktioner såvitt avser de åtgärder som krävs för att hantera en betalningsinstruktion mellan inlösaren och utgivaren.
28. *Bearbetningsenhet*: en fysisk eller juridisk person som tillhandahåller bearbetningstjänster vid betalningstransaktioner.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

29. *Försäljningsställe*: adressen till handlarens fysiska lokaler där betalningstransaktionen har initierats. Dock gäller följande:
- a) Vid distansförsäljning eller distansavtal (dvs. e-handel) enligt definitionen i artikel 2.7 i direktiv 2011/83/EU ska försäljningsstället vara adressen till den stadigvarande plats för affärsverksamhet där handlararen bedriver sin verksamhet, oavsett var webbplatsen eller servern befinner sig, genom vilken betalningstransaktionen har initierats.
 - b) I de fall handlararen inte har någon stadigvarande plats för affärsverksamhet ska försäljningsstället vara den adress för vilken handlararen innehar ett giltigt näringsstillstånd genom vilken betalningstransaktionen har initierats.
 - c) I de fall handlararen varken har någon stadigvarande plats för affärsverksamhet eller innehar något giltigt näringsstillstånd ska försäljningsstället vara korrespondensadressen för betalning av skatter i samband med försäljningsverksamheten genom vilken betalningstransaktionen har initierats.
30. *Betalmärke*: varje namn, term, tecken eller symbol, oavsett om dessa är materiella eller digitala, eller kombination av dessa som kan ange inom vilken betalningsordning för kontokort de kortbaserade betalningstransaktionerna genomförs.
31. *co-badging*: inbegripande av två eller flera betalmärken eller betalningsapplikationer som tillhör samma betalmärke på samma kortbaserade betalningsinstrument.
32. *co-branding*: inbegripande av minst ett betalmärke och minst ett varumärke som inte är ett betalmärke på samma kortbaserade betalningsinstrument.
33. *Debetkort*: en kategori betalningsinstrument som gör det möjligt för betalaren att initiera en debetkortstransaktion med undantag av transaktioner med förbetalda kort.
34. *Kreditkort*: en kategori betalningsinstrument som gör det möjligt för betalaren att initiera en kreditkortstransaktion.
35. *förbetalt kort*: en kategori betalningsinstrument där elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv 2009/110/EG lagras.

KAPITEL II

FÖRMEDELINGSAVGIFTER

Artikel 3

Förmedlingsavgifter för konsumenters betalkortstransaktioner

1. Leverantörer av betalningstjänster får inte erbjuda eller begära en förmedlingsavgift per transaktion som överstiger 0,2 % av transaktionsvärdet för någon debetkortstransaktion.
2. För inhemska debetkortstransaktioner får medlemsstaterna antingen
 - a) fastställa ett lägre tak på den procentuella förmedlingsavgiften per transaktion än det som anges i punkt 1 och får införa ett maximalt fast avgiftsbelopp som ett tak på det avgiftsbelopp som är resultatet av den tillämpliga procentuella avgiften, eller
 - b) tillåta betaltjänstleverantörer att tillämpa en förmedlingsavgift per transaktion på högst 0,05 EUR eller, i en medlemsstat som inte har euron som valuta, det motsvarande värdet i den nationella valutan den 8 juni 2015, som ska revideras vart femte år eller när det sker betydande växelkursfluktuationer som även får kombineras med den högsta procentuella avgiften på 0,2 %, under förutsättning att summan av förmedlingsavgifter för betalningsordningen för kontokort aldrig överstiger 0,2 % av det totala årliga transaktionsvärdet för de inhemska debetkortstransaktionerna inom varje betalningsordning för kontokort.
3. Till och med den 9 december 2020 får medlemsstaterna tillåta att betaltjänstleverantörerna för inhemska debetkortstransaktioner tillämpar en vägd genomsnittlig förmedlingsavgift som högst motsvarar 0,2 % av det genomsnittliga årliga transaktionsvärdet på samtliga inhemska debetkortstransaktioner inom varje betalningsordning för kontokort. Medlemsstaterna får fastställa ett lägre tak på den vägda genomsnittliga förmedlingsavgiften som är tillämpligt på samtliga inhemska debetkortstransaktioner.
4. De årliga transaktionsvärden som avses i punkterna 2 och 3 ska beräknas på årsbasis, från och med den 1 januari till och med den 31 december, och ska tillämpas från och med den 1 april följande år. Referensperioden för den första beräkningen av detta värde ska börja 15 kalendermånader före det datum då punkterna 2 och 3 börjar tillämpas och ska avslutas tre kalendermånader före detta datum.

5. De behöriga myndigheter som avses i artikel 13 ska efter skriftlig begäran kräva att betalningsordningar för kontokort och/eller betaltjänstleverantörer tillhandahåller alla de uppgifter som krävs för att kontrollera att punkterna 3 och 4 i den här artikeln tillämpas korrekt. Sådana uppgifter ska översändas till den behöriga myndigheten före den 1 mars året efter den referensperiod som avses i punkt 4 första meningen. All annan information för att göra det möjligt för de behöriga myndigheterna att kontrollera efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel ska översändas till de behöriga myndigheterna efter skriftlig begäran inom den tidsfrist som fastställs av dem. De behöriga myndigheterna får kräva att sådan information atteras av en oberoende revisor.

Artikel 4

Förmedlingsavgifter för konsumenters kreditkortstransaktioner

Betaltjänstleverantörer ska inte erbjuda eller begära en förmedlingsavgift per transaktion som överstiger 0,3 % av transaktionsvärdet för någon kreditkortstransaktion. För inhemska kreditkortstransaktioner får medlemsstaterna fastställa ett lägre tak på förmedlingsavgiften per transaktion.

Artikel 5

Förbud mot kringgående

Vid tillämpningen av de tak som avses i artiklarna 3 och 4 ska eventuell annan överenskommen ersättning, inbegripet nettokompensation, med motsvarande syfte eller verkan för förmedlingsavgiften, som en utgivare mottagit från en betalningsordning för kontokort, en inlösare eller varje annan mellanhand, vid betalningstransaktioner eller relaterad verksamhet behandlas som en del av förmedlingsavgiften.

KAPITEL III

AFFÄRSREGLER

Artikel 6

Licensiering

1. Territoriella begränsningar inom unionen eller bestämmelser med motsvarande effekt i licensavtal eller regler för betalningsordningar för kontokort för utgivande av kontokort eller inlösen av kortbaserade betalningstransaktioner ska vara förbjudna.

2. Krav på eller skyldigheter att införskaffa en landsspecifik licens eller ett landsspecifikt tillstånd att bedriva gränsöverskridande verksamhet eller regler med motsvarande effekt i licensavtal eller regler för betalningsordningar för kontokort för utgivande av kontokort eller inlösen av kortbaserade betalningstransaktioner ska vara förbjudna.

Artikel 7

Separation av betalningsordningar för kontokort och bearbetningsenheter

- Betalningsordningar för kontokort och bearbetningsenheter ska
 - vara oberoende vad gäller redovisning, organisation och beslutsprocesser,
 - inte presentera priser för betalningsordningar och bearbetningsverksamheter i form av paketpriser och inte korssubventionera sådana verksamheter,
 - inte på något sätt göra åtskillnad mellan å ena sidan sina dotterbolag eller aktieägare och å andra sidan användarna av betalningsordningar och andra avtalsparter, och de ska i synnerhet inte på något sätt uppställa villkor för sina tjänster som innebär att avtalsparten måste godta andra tjänster som de erbjuder.
- Den behöriga myndigheten i den medlemsstat där ordningens säte är beläget kan kräva att en betalningsordning för kontokort tillhandahåller en oberoende rapport som bekräftar dess efterlevnad av punkt 1.
- Betalningsordningar för kontokort ska medge att meddelanden om godkännande och clearing av enskilda kortbaserade betalningstransaktioner kan separeras och bearbetas av olika bearbetningsenheter.
- Territoriell diskriminering av de bearbetningsregler som används av betalningsordningar för kontokort ska inte vara tillåten.

5. Bearbetningsenheter inom unionen ska se till att deras system är tekniskt driftskompatibla med andra bearbetningsenheters system inom unionen genom att använda standarder som utarbetats av internationella eller europeiska standardiseringsorgan. Dessutom ska betalningsordningar för kontokort inte anta eller tillämpa affärsregler som begränsar driftskompatibiliteten mellan bearbetningsenheter inom unionen.

6. Europeiska bankmyndigheten (EBA) får, efter att ha konsulterat en rådgivande panel som avses i artikel 41 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010⁽¹⁾, utarbeta ett utkast till tekniska tillsynsstandarder med krav som ska uppfyllas av betalningsordningar för kontokort och bearbetningsenheter för att säkerställa tillämpning av punkt 1 a i denna artikel.

EBA ska överlämna detta utkast till tekniska tillsynsstandarder till kommissionen senast den 9 december 2015.

Kommissionen ges befogenhet att anta de tekniska tillsynsstandarder som avses i första stycket i denna punkt i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

Artikel 8

"Co-badging" och val av betalmärke och betalningsapplikation

1. Regler för betalningsordningar för kontokort och regler i licensavtal eller åtgärder med likvärdig effekt som hindrar att en utgivare kombinerar två eller flera olika betalmärken eller betalningsapplikationer (*co-badging*) på ett kortbaserat betalningsinstrument ska vara förbjudna.

2. När konsumenterna tecknar avtal med en betaltjänstleverantör, kan de kräva att få två eller flera olika betalmärken på ett kortbaserat betalningsinstrument, under förutsättning att betaltjänstleverantören erbjuder en sådan tjänst. I god tid innan avtalet tecknas ska betaltjänstleverantören ge konsumenten tydlig och objektiv information om tillgängliga betalmärken och deras egenskaper, inbegripet deras funktionalitet, kostnad och säkerhet.

3. Skillnader i behandlingen av utgivare eller inlösare i ordningens regler och regler i licensavtal om att kombinera flera betalmärken eller betalningsapplikationer (*co-badging*) på ett kortbaserat betalningsinstrument ska vara objektivt motiverade och icke-diskriminerande.

4. Betalningsordningar för kontokort ska inte införa rapporteringskrav, skyldigheter att erlägga avgifter eller liknande skyldigheter med samma syfte eller effekt för kortutgivande och inlösande betaltjänstleverantörer vid transaktioner som genomförs med en apparat försedd med deras betalmärke i förhållande till transaktioner där deras ordning inte används.

5. Kopplingsprinciper eller motsvarande åtgärder för styrning av transaktioner genom en särskild kanal eller process och andra tekniska och säkerhetsmässiga standarder och krav vid hantering av två eller flera olika betalmärken och betalningsapplikationer på ett kortbaserat betalningsinstrument ska vara icke-diskriminerande och tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt.

6. Betalningsordningar för kontokort, utgivare, inlösare, bearbetningsenheter och övriga leverantörer av tekniska tjänster ska inte införa automatiska mekanismer, programvara eller anordningar i de betalningsinstrument eller i den utrustning som används på försäljningsstället som begränsar betalarens eller betalningsmottagarens val av betalmärke eller betalningsapplikation, eller båda, när ett betalningsinstrument med *co-badging* används.

Betalningsmottagarna ska ha kvar möjligheten att på försäljningsställets befintliga utrustning installera automatiska mekanismer som prioriterar valet av ett visst betalmärke eller en viss betalningsapplikation, men betalningsmottagarna ska inte förhindra att betalaren åsidosätter ett automatiskt prioriterat val som betalningsmottagaren har gjort i sin anordning för de kategorier av kort eller därmed relaterade betalningsinstrument som godtas av betalningsmottagaren.

Artikel 9

Specificerade avgifter (unblending)

1. Varje inlösare ska erbjuda och ta ut handlarens serviceavgifter, separat specificerade för olika kategorier och olika kontokortsmärken med olika förmedlingsavgiftsnivåer, om inte betalningsmottagaren skriftligen begär att inlösaren debiterar blandade serviceavgifter för handlare.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Inlösarna ska i sina avtal med betalningsmottagare inkludera specifik information om beloppet på serviceavgifterna för näringsidkare samt förmedlingsavgifter och ordningens avgifter för varje kategori och kontokortsmärke, såvida inte betalningsmottagarna därefter lämnar en skriftlig begäran om något annat.

Artikel 10

Regler om att alla kort måste godtas

1. Betalningsordningar för kontokort och betaltjänstleverantörer ska inte tillämpa någon regel som tvingar betalningsmottagare som godtar kortbaserade betalningsinstrument som utgivits av en utgivare att även godta andra kortbaserade betalningsinstrument som utgivits inom ramen för samma betalningsordning för kontokort.

2. Punkt 1 är inte tillämplig på konsumenters kortbaserade betalningsinstrument av samma märke och i samma kategori av förbetalda kort, debet- eller kreditkort som omfattas av förmedlingsavgifter enligt kapitel II i denna förordning.

3. Punkt 1 ska inte påverka betalningsordningar för kontokort och betaltjänstleverantörernas möjlighet att föreskriva att kort inte får nekas på grundval av utgivarens eller kortinnehavarens identitet.

4. Betalningsmottagare som beslutar att inte godta samtliga kort eller andra betalningsinstrument inom en betalningsordning för kontokort ska informera konsumenterna om detta på ett klart och otvetydigt sätt och samtidigt informera konsumenterna om att de godtar andra kort och betalningsinstrument i ordningen. Sådan information ska anslås på väl synlig plats vid affärens ingång och vid kassan.

Vid distansförsäljning ska denna information anges på betalningsmottagarens webbplats eller annat lämpligt elektroniskt eller mobilt medium. Informationen ska tillhandahållas betalaren i god tid innan denna ingår ett köpeavtal med betalningsmottagaren.

5. Utgivare ska se till att deras betalningsinstrument är elektroniskt identifierbara och, när det gäller nyligen utgivna kortbaserade betalningsinstrument, också visuellt identifierbara, så att betalningsmottagarna och betalarna otvetydigt kan fastställa vilka märken och kategorier av förbetalda kort, debet-, kredit- eller företagskort som betalaren har valt.

Artikel 11

Regler om styrning

1. Regler i licensavtal, regler som tillämpas av betalningsordningar för kontokort och regler i avtal som ingås mellan kortinlösare och betalningsmottagare, som förhindrar att betalningsmottagare styr konsumenter till ett betalningsinstrument som betalningsmottagaren föredrar ska vara förbjudna. Detta förbud ska även omfatta bestämmelser som hindrar betalningsmottagare att behandla kortbaserade betalningsinstrument avseende en viss betalningsordning för kontokort mer eller mindre gynnsamt än andras.

2. Regler i licensavtal, regler som tillämpas av betalningsordningar för kontokort och regler i avtal som ingås mellan kortinlösare och betalningsmottagare, som förhindrar betalningsmottagare från att informera betalare om förmedlingsavgifter och handlarens serviceavgifter ska vara förbjudna.

3. Punkterna 1 och 2 i denna artikel påverkar inte tillämpningen av de bestämmelser om avgifter, prisavdrag och andra styrmekanismer som anges i direktiven 2007/64/EG och 2011/83/EU.

Artikel 12

Information till betalningsmottagaren om enskilda kortbaserade betalningstransaktioner

1. Efter det att en enskild kortbaserad betalningstransaktion har verkställts, ska betalningsmottagarens betaltjänstleverantör ge betalningsmottagaren följande information:

- En referens varigenom betalningsmottagaren kan identifiera den kortbaserade betalningstransaktionen.
- Betalningstransaktionens belopp i den valuta i vilken betalningsmottagarens betalkonto krediteras.
- Eventuella avgifter för den kortbaserade betalningstransaktionen, med separat uppgift om handlarens serviceavgift och förmedlingsbeloppet.

Förutsatt att betalningsmottagaren uttryckligen och på förhand gett sitt samtycke får den information som avses i första stycket sammanställas enligt märke, applikation, kategori av betalningsinstrument och procentsats på de förmedlingsavgifter som tillämpas på transaktionen.

2. Avtal mellan inlösare och betalningsmottagare får innehålla en bestämmelse om att den information som avses i punkt 1 första stycket regelbundet ska lämnas eller göras tillgänglig minst en gång i månaden och på ett sätt som överenskommit så att betalningsmottagaren kan lagra och återskapa informationen i oförändrad form.

KAPITEL IV

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 13

Behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska utse behöriga myndigheter som har befogenhet att se till att denna förordning genomförs och som får utrednings- och verkställighetsbefogenheter.
2. Medlemsstaterna får utse befintliga organ till behöriga myndigheter.
3. Medlemsstaterna får utse en eller flera behöriga myndigheter.
4. Medlemsstaterna ska senast den 9 juni 2016 underrätta kommissionen om de behöriga myndigheterna. De ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om eventuella efterföljande ändringar beträffande dessa myndigheter.
5. De utsedda behöriga myndigheter som har utsetts och avses i punkt 1 ska ha tillräckliga resurser för att utföra sina uppgifter.
6. Medlemsstaterna ska kräva att de behöriga myndigheterna effektivt övervakar efterlevnaden av denna förordning, bland annat för att motverka eventuella försök av betalningsleverantörerna att kringgå denna förordning, och vidtar alla åtgärder som krävs för att säkerställa sådan efterlevnad.

Artikel 14

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelse av denna förordning och ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att bestämmelserna tillämpas.
2. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den 9 juni 2016 och utan dröjsmål underrätta kommissionen om eventuella senare ändringar av dem.

Artikel 15

Förlikning, klagomål och prövning utanför domstol

1. Medlemsstaterna ska säkerställa och främja lämpliga och effektiva förfaranden för klagomål och prövning utanför domstol eller vidta motsvarande åtgärder för att avgöra tvister mellan betalningsmottagare och deras betalningsleverantörer som uppkommit i samband med tillämpningen av denna förordning. För detta ändamål ska medlemsstaterna antingen utse befintliga organ, om så är lämpligt, eller inrätta nya organ. Organen ska vara oberoende av parterna.
2. Medlemsstaterna ska senast den 9 juni 2017 underrätta kommissionen om dessa organ. De ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om eventuella efterföljande ändringar beträffande dessa organ.

Artikel 16

Universella kort

1. Vid tillämpningen av denna förordning och när det gäller inhemska betalningstransaktioner som inte kan definieras av betalningsordningar för kontokort som debetkorts- eller kreditkortstransaktioner ska bestämmelserna om debetkort och debetkortstransaktioner tillämpas.
2. Genom undantag från punkt 1 till och med den 9 december 2016 får medlemsstaterna fastställa en andel som inte överstiger 30 % av de inhemska betalningstransaktioner som avses i punkt 1 i denna artikel som anses vara likvärdiga med kreditkortstransaktioner som omfattas av det tak på förmedlingsavgiften som anges i artikel 4.

Artikel 17

Översyn

Senast den 9 juni 2019 ska kommissionen till Europaparlamentet och till rådet överlämna en rapport om tillämpningen av denna förordning. Kommissionen ska i sin rapport särskilt granska huruvida nivån på förmedlingsavgifterna är lämplig samt styrmekanismerna, t.ex. avgifter, varvid hänsyn ska tas till användningen av och kostnaderna för olika betalningsmedel och andelen nya aktörer, ny teknik och nyskapande affärsmodeller på marknaden. Vid granskningen ska särskilt följande beaktas:

- a) Utvecklingen när det gäller avgifter för betalare.
- b) Konkurrensnivån bland kontokortleverantörer och betalningsordningar för kontokort.
- c) Kostnadseffekterna för betalare och betalningsmottagare.
- d) I vilken omfattning handlarna låter sänkningen av förmedlingsavgifterna komma nästa led till godo.
- e) De tekniska kraven och konsekvenserna av dessa för alla berörda parter.
- f) Effekterna av *co-badging* för användarvänligheten, särskilt för äldre och andra utsatta användare.
- g) Effekten på marknaden av uteslutandet av företagskort från kapitel II, varvid man jämför situationen i de medlemsstater där tillägsavgifter är förbjudna med situationen där de är tillåtna.
- h) Effekten på marknaden av de särskilda bestämmelserna om förmedlingsavgifter för inhemska debetkortstransaktioner.
- i) Utvecklingen av gränsöverskridande inlösen och dess effekt på den inre marknaden, varvid man jämför situationen för kort med takförsedda avgifter och kort utan takförsedda avgifter i syfte att överväga möjligheten att klargöra vilken förmedlingsavgift som är tillämplig på gränsöverskridande inlösen.
- j) Den praktiska tillämpningen av reglerna för separation av betalningsordningar för kontokort och bearbetning samt behovet att på nytt överväga åtskillnad i rättsligt avseende.
- k) Det eventuella behovet, beroende på effekten av artikel 3.1 på det faktiska värdet av förmedlingsavgifterna för debetkortstransaktioner med medelhögt eller högt värde, av att ändra den punkten genom att ange att taket bör begränsas till det lägre beloppet på 0,07 EUR eller 0,2 % av transaktionens värde.

Kommissionens rapport ska om så är lämpligt åtföljas av ett lagstiftningsförslag som kan inbegripa en föreslagen ändring av det övre taket för förmedlingsavgifterna.

Artikel 18

Ikraftträdande

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Den ska tillämpas från och med den 8 juni 2015, med undantag av artiklarna 3, 4, 6 och 12, som ska tillämpas från och med den 9 december 2015, och artiklarna 7, 8, 9 och 10, som ska tillämpas från och med den 9 juni 2016.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 29 april 2015.

På Europaparlamentets vägnar
M. SCHULZ
Ordförande

På rådets vägnar
Z. KALNIŅA-LUKAŠEVICA
Ordförande

Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

*Delrapport 2 från
2015 års betaltjänstutredning (Fi 2015:02)*

Stockholm 2016

Till statsrådet Per Bolund

Regeringen beslutade den 1 april 2015 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag (KOM [2013] 547) till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EU och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Utredaren ska vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet).

Uppdraget omfattade också att lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera bestämmelserna i den numera antagna EU-förordningen om förmedlingsavgifter vid kortbetalningar, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/751 av den 29 april 2015 om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Den sistnämnda delen av uppdraget har redovisats i delrapporten *Förmedlingsavgifter vid kortbetalningar* (dnr Fi2015/03943/B), som utredningen överlämnade den 17 augusti 2015.

Utredningens uppdrag i övrigt skulle enligt de ursprungliga direktiven redovisas senast den 4 januari 2016. Enligt tilläggsdirektiv som beslutades av regeringen den 3 december 2015 förlängdes utredningstiden till den 30 juni 2016. Den del som avser betalkontodirektivet ska dock delredovisas senast den 14 januari 2016.

Till särskild utredare förordnades från och med den 27 april 2015 f.d. justitierådet Annika Brickman.

Som experter i utredningen förordnades från och med den 1 april 2015 biträdande avdelningschefen Joachim Allard, bankjuristen Anders Dölling, kanslirådet Catarina Erséus, departementssekreteraren Monika Johansson, departementssekreteraren Sofia Knapp, betalansvarige Bengt Nilervall, juristen Fredrik Nordquist, rättssakkunniga Galit Saar, tf. avdelningschefen Johan Terfelt och juristen Anna Wilbe.

Galit Saar entledigades från och med den 18 augusti 2015. Catarina Erséus entledigades från och med den 8 september 2015, och samtidigt förordnades numera tf. enhetschefen Jenny Jensen. Jenny Jensen entledigades från och med den 8 december 2015 och samtidigt förordnades departementssekreteraren Pasel Assalum.

Sekreterare åt utredningen har varit hovrättsassessorn Isabel Andersson.

Utredningen, som har antagit namnet 2015 års betaltjänstutredning, överlämnar delrapporten *Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner*. Arbetet fortsätter nu med återstående del.

Stockholm i januari 2016

Annika Brickman

/Isabel Andersson

Innehåll

Sammanfattning	9
1 Författningsförslag.....	13
1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	13
1.2 Förordning om ändring i förordningen (2010:1008) om betaltjänster.....	17
1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden.....	19
2 Inledning.....	21
2.1 Utredningsuppdraget.....	21
2.2 Utredningsarbetet.....	21
3 Bakgrund.....	23
3.1 Betalkontodirektivet	23
3.2 Rätten till bankkonto och betaltjänster i dag.....	25
4 Skyldigheten att erbjuda betalkonton.....	27
4.1 Konton som ska omfattas.....	27
4.2 Vilka aktörer skyldigheten ska omfatta.....	29
5 Tillgång till betalkonto	33
5.1 Vilka ska ha tillgång till betalkonto?.....	33

Innehåll

5.2	Grunder för avslag.....	41
5.3	Hävande av ett ramavtal om betalkonto med grundläggande funktioner.....	45
6	Tillgången till betaltjänster	49
6.1	Inledning.....	49
6.2	Statens ansvar för vissa betaltjänster	50
6.3	Tillgången till betaltjänster i dag	51
6.4	Framtidsbilden.....	56
6.5	Utredningens överväganden	58
6.5.1	Tänkbara lagstiftningsåtgärder	58
6.5.2	Utredningens bedömning.....	61
7	Byte av betalkonto	69
7.1	Betalkontodirektivets bestämmelser om byte av betalkonto	69
7.2	Gemensamma rutiner för bankbyte	71
7.3	Överväganden och förslag	72
8	Avgifter för betalkonto	77
8.1	Avgifternas storlek	77
8.2	En mekanism för kostnadsfri tillgång till betalkonto?.....	79
8.3	Avgiftsinformation till konsumenter	80
8.4	Jämförelsewebbplatser	81
9	Alternativ tvistlösning.....	85
9.1	Inledning.....	85
9.2	Allmänna reklamationsnämnden	86
9.3	Överväganden och förslag	88

10	Tillsyn och sanktioner	93
10.1	Tillsynen över bestämmelserna som genomför betalkontodirektivet	93
10.2	Offentliggörande av sanktioner	96
11	Konsekvenser av förslagen	97
11.1	Utredningens förslag i förhållande till uppdraget.....	97
11.2	Frågor där en vidare reglering har övervägts	98
11.3	Kostnader för Finansinspektionen	99
12	Författningskommentar	101
	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	101
	Särskilt yttrande	109
	Bilagor	
	Bilaga 1 Kommittédirektiv 2015:39.....	117
	Bilaga 2 EU direktiv 2014/92/EU	125

Sammanfattning

Betalkontodirektivet

I juli 2014 antog Europaparlamentet och Europeiska unionens råd ett direktiv (2014/92/EU) om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet). Betalkontodirektivet syftar till att ge bättre insyn i och jämförbarhet för de avgifter som tas ut för konsumenters betalkonton och de betaltjänster som är kopplade till sådana konton. Det innehåller också regler som ska underlätta byte mellan betalkonton hos olika kreditinstitut. Enligt direktivet ska dessutom alla konsumenter som är lagligen bosatta inom Europeiska unionen ges tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner. Förutom tjänster som krävs för att öppna, inneha och avsluta kontot ska de grundläggande funktionerna omfatta insättning av medel, uttag av kontanter över disk eller i uttagsautomater samt utförande av betalningstransaktioner i form av autogireringar, betalningar med debetkort och betalningar, inbegripet stående överföringar, via terminaler, över disk och via internetbank. Dessa konton och tjänster ska erbjudas kostnadsfritt eller till en rimlig avgift. Därutöver innehåller direktivet bl.a. bestämmelser om rätt till alternativ tvistlösning samt om sanktioner och tillsyn.

Rätten till betalkonto

Utredningen föreslår att rätten till betalkonto till vilka grundläggande funktioner kan knytas ska gälla för konsumenter som är lagligen bosatta inom EES-området. Denna rätt ska i enlighet med betalkontodirektivet omfatta konsumenter som saknar fast adress, asylsökande samt konsumenter som inte har beviljats uppehållstillstånd men som av rättsliga eller faktiska skäl inte kan utvisas. En

Sammanfattning

ansökan om betalkonto ska avslås om det finns hinder enligt penningtvättsreglerna, exempelvis om kreditinstitutet inte kunnat identifiera kunden på ett tillförlitligt sätt. Ett litet utrymme ska också finnas för avslag på grund av särskilda skäl, vilket tar sikte på risken för missbruk av betalkontot. Däremot ska konsumentens ekonomiska omständigheter eller kredithistoria aldrig utgöra skäl för avslag.

Utredningen har också haft i uppdrag att överväga om rätten till betalkonto ska utvidgas till att avse andra än konsumenter. Vissa svårigheter att få tillgång till konton med grundläggande betaltjänster har konstaterats för en del näringsidkare, framför allt sådana som har eller har haft betalningsproblem. Samtidigt har näringsidkare i allmänhet behov av andra betaltjänster än de som ingår i de grundläggande funktionerna. Det finns inte några uppgifter om att ideella föreningar har svårt att få tillgång till betalkonto i dag. Utredningen har gjort bedömningen att en reglering som ger även näringsidkare och ideella föreningar rätt till betalkonto inte skulle kunna begränsas till svenska näringsidkare och föreningar. Att utsträcka rätten till betalkonto och betaltjänster till utländska företag och föreningar skulle medföra svårigheter vid tillämpningen av regelverket till förebyggande av penningtvätt och finansiering av terrorism. Det skulle även kunna få andra konsekvenser som är svåra att överblicka. Med hänsyn till att de grundläggande funktioner som ska kunna knytas till ett betalkonto bara delvis motsvarar behovet av betaltjänster för företagare gör utredningen bedömningen att fördelarna med en utsträckt reglering inte överväger nackdelarna. Rätten till betalkonto ska alltså vara begränsad till konsumenter.

Tillgången på kontanttjänster

Trots att inte alla kreditinstitut tillhandahåller alla betaltjänster som ingår i de grundläggande funktionerna är tillgången på tjänsterna allmänt sett god. Ett område som pekas ut som mer problematiskt är tillgången på kontanttjänster. I utredningens direktiv har också frågan om vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra insättning och uttag av kontanter på betalkonto tagits upp särskilt.

Både användningen av kontanter och bankernas hantering av kontanter minskar i snabb takt. Avvecklingen av kontanthantering

medför problem för vissa grupper och i vissa begränsade geografiska områden. Till följd av bl.a. teknisk utveckling och utbyggd IT-infrastruktur bedöms dock behovet av kontanter minska på sikt även för dessa grupper och i dessa områden. Utredningen gör därför bedömningen att de lagstiftningsåtgärder som skulle kunna komma i fråga för att tillgodose det kvarvarande behovet av kontanter inte står i proportion till problemens omfattning.

Byte av betalkonto

Enligt betalkontodirektivet ska betaltjänstleverantörer tillhandahålla en tjänst för byte av betalkonto mellan olika leverantörer, och i direktivet finns regler om de olika stegen i bytesprocessen. Medlemsstaterna tillåts dock fastställa eller bibehålla alternativa rutiner, om det tydligt främjar konsumenten och bytet slutförs inom högst samma tidsram som bytestjänsten enligt direktivet.

I Sverige finns en väl fungerande rutin för bankbyte. Den omfattar medlemmarna i Svenska bankföreningen, men även en del banker som står utanför föreningen använder sig av samma rutin. Den befintliga bankbytesrutinen är enklare för kunden och slutförs snabbare än bytestjänsten enligt betalkontodirektivet. Befintliga bankbytesrutiner ska därför tillämpas även i fortsättningen. Utredningen föreslår dessutom att alla banker ska vara skyldiga att ha en rutin för bankbyte.

Möjlighet att jämföra avgifter

Betalkontodirektivet innehåller en mängd bestämmelser som syftar till att underlätta för konsumenterna att jämföra avgifter för betalkonton och tjänster som kan knytas till sådana konton. Regler ska införas i nationell rätt om kreditinstitutens skyldighet att lämna standardiserad information till konsumenter. Finansinspektionen ska få i uppdrag att driva den webbplats med jämförelse av avgifter som konsumenterna enligt betalkontodirektivet ska ha tillgång till.

Sammanfattning

Tidpunkten för genomförandet

Betalkontodirektivet ska vara genomfört i nationell rätt senast den 18 september 2016. De föreslagna författningsändringarna, som huvudsakligen består i att ett nytt kapitel förs in lagen (2010:751) om betaltjänster, föreslås träda i kraft först vid den tidpunkten.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2010:751) om betaltjänster att det ska införas ett nytt kapitel, 4 a kap., av följande lydelse.

4 a kap. Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Rätten till betalkonto

1 § Ett kreditinstitut som driver tillståndspliktig bank- eller finansieringsrörelse enligt 2 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse får inte vägra en konsument som är bosatt i en stat inom EES att öppna ett betalkonto eller att till kontot knyta sådana grundläggande funktioner enligt 2 § som institutet tillhandahåller andra kunder.

Första stycket gäller inte om det skulle strida mot bestämmelserna i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism att tillhandahålla konsumenten ett betalkonto eller om det finns andra särskilda skäl emot ett tillhandahållande.

Grundläggande funktioner

2 § De grundläggande funktionerna enligt 1 § är

1. tjänster som krävs för att öppna, inneha och avsluta ett betalkonto,

2. tjänster som gör det möjligt att sätta in medel på ett betalkonto,

Författningsförslag

3. tjänster som gör det möjligt att inom EES över disk eller i uttagsautomater ta ut kontanter från ett betalkonto, och
4. utförande inom EES av följande betalningstransaktioner:
 - a) autogirering,
 - b) betalningar genom ett debetkort, inbegripet betalningar online, samt
 - c) betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler, över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster.

Behandlingen av en ansökan om betalkonto

3 § En ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner ska behandlas skyndsamt. Ärendet ska avgöras så snart som möjligt och senast tio bankdagar efter det att kreditinstitutet tagit emot en fullständig ansökan.

Om ansökan avslås, ska konsumenten omedelbart underrättas om detta och om vart han eller hon kan vända sig för att klaga på beslutet. Underrättelsen ska göras skriftligen och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för avslaget framgå av underrättelsen.

Avgifter för betalkonto med grundläggande funktioner

4 § Ett kreditinstitut får ta ut endast rimliga avgifter för att tillhandahålla en konsument ett betalkonto och för de grundläggande funktioner som knyts till kontot.

Information om villkor och avgifter

5 § Innan en konsument öppnar ett betalkonto med grundläggande funktioner ska kreditinstitutet ge honom eller henne en förteckning över de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton i Sverige och, i den mån kreditinstitutet tillhandahåller dessa tjänster, informera om avgifterna för dem.

Utöver det informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster som följer av 4 kap. ska kontohavaren minst en gång per år få

kostnadsfri information om aktuella avgifter och räntesatser för de tjänster som knutits till konsumentens betalkonto.

Byte av betalkonto

6 § Ett kreditinstitut ska ha rutiner för byte av betalkonto i samma valuta mellan institutet och ett annat kreditinstitut i Sverige. Rutinerna ska säkerställa att ett sådant byte kan genomföras snabbt och utan onödiga olägenheter för konsumenten.

Det kreditinstitut som en konsument vid ett byte vill öppna ett betalkonto hos ska på begäran av konsumenten kontakta det kreditinstitut som konsumenten har ett betalkonto hos och se till att bytet genomförs. Bytet ska vara genomfört inom högst den tidsram som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

7 § Ekonomisk skada som har uppstått för en konsument till följd av att ett kreditinstitut inte har uppfyllt sina skyldigheter att genomföra bytet enligt 6 § ska ersättas av det kreditinstitutet.

Uppsägning av ett avtal om betalkonto

8 § Ett kreditinstitut får säga upp ett avtal om betalkonto, endast om

1. konsumenten avsiktligt har använt betalkontot för olagliga ändamål,

2. det inte har förekommit några transaktioner på betalkontot under mer än 24 på varandra följande månader, eller

3. konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot, och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten inte hade fått öppna ett sådant konto.

Författningsförslag

Bemyndiganden

7 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. den information som ett kreditinstitut ska lämna till en konsument enligt 5 § första stycket, och
2. rutinerna för byte av betalkonto mellan kreditinstitut.

Denna lag träder i kraft den 18 september 2016.

1.2 Förordning om ändring i förordningen (2010:1008) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs att 5 § förordningen (2010:1008) om betaltjänster ska ha följande lydelse.

5 §

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

När det gäller lagen (2010:751) om betaltjänster får Finansinspektionen meddela föreskrifter om

1. vad som utgör tillräckliga styr- och kontrollformer för verksamheten med betaltjänster enligt 2 kap. 6 § första stycket 2,
2. beräkningen av kapitalkrav enligt 3 kap. 2 § första stycket,
3. hur betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska hantera medel enligt 3 kap. 6 §,
4. hur betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer ska hantera de medel för genomförandet av betalnings-transaktioner som avses i 3 kap. 7 § andra stycket och hur stor andel av medlen hos betalningsinstitut eller registrerade betaltjänstleverantörer som omfattas av skyddskraven enligt 3 kap. 7 § tredje stycket,
5. vilka uppgifter som ska anses relevanta enligt 3 kap. 8 §,
6. vad ett betalningsinstitut eller en registrerad betaltjänstleverantör ska iaktta och vilka krav som betalningsinstitutet eller den registrerade betaltjänstleverantören ska uppfylla vid uppdragsavtal enligt 3 kap. 28 §,
7. vilka upplysningar ett betalningsinstitut, en registrerad betaltjänstleverantör eller den eller de som har ansvar för ett betalningssystem ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet, och hur uppgiftsskyldigheten ska fullgöras,
8. att vissa uppgifter som ett betalningsinstitut, en registrerad betaltjänstleverantör eller den eller de som har ansvar för ett betalningssystem ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet i stället ska lämnas till Statistiska centralbyrån,
9. vilka uppgifter utöver vad som framgår av lagen, en ansökan om tillstånd eller undantag från tillstånd ska innehålla samt vilka handlingar som samtidigt ska ges in till Finansinspektionen, och

Författningsförslag

10. fullgörandet av anmälningar och underrättelser enligt 3 kap.

10. fullgörandet av anmälningar och underrättelser enligt 3 kap., och

11. den information som enligt 4 a kap. 5 § ska lämnas till konsumenter samt om rutiner för byte av betalkonto mellan kreditinstitut enligt 6 §.

Denna förordning träder i kraft den 18 september 2016.

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden

Härigenom föreskrivs att 3 § förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden ska ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Myndighetens ansvarsområde

3 §

Myndigheten ska efter anmälan av en konsument rekommendera en lösning av

1. tvister mellan konsumenter och näringsidkare som härrör från ett avtal om köp av en vara, tjänst eller annan nyttighet,

2. tvister mellan konsumenter och försäkringsbolag om ersättning för skada ur en näringsidkares ansvarsförsäkring, om konsumenten har direktkravs rätt mot försäkringsbolaget och skadeståndskravet har sin grund i ett avtalsförhållande mellan konsumenten och den försäkrade näringsidkaren, *och*

3. tvister som rör skadestånd enligt 25 § fastighetsmäklarlagen (2011:666).

2. tvister mellan konsumenter och försäkringsbolag om ersättning för skada ur en näringsidkares ansvarsförsäkring, om konsumenten har direktkravs rätt mot försäkringsbolaget och skadeståndskravet har sin grund i ett avtalsförhållande mellan konsumenten och den försäkrade näringsidkaren,

3. tvister som rör skadestånd enligt 25 § fastighetsmäklarlagen (2011:666), *och*

4. tvister mellan konsumenter och kreditinstitut som gäller tillgång till eller byte av betalkonto med grundläggande funktioner enligt 4 a kap. lagen (2010:751) om betaltjänster.

Författningsförslag

Myndigheten ska verka för att parterna kommer överens vid tvister enligt första stycket.

Denna förordning träder i kraft den 18 september 2016.

2 Inledning

2.1 Utredningsuppdraget

Utredningens uppdrag (Dir. 2015:39, Bilaga 1) omfattar tre olika delar. Den del av uppdraget som nu redovisas gäller Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet).

Utredningen ska analysera vilka lagändringar som behövs för att genomföra reglerna i betalkontodirektivet i svensk rätt. Utredningen har haft i uppdrag att särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra insättning på och uttag av kontanter från betalkonto. Utredaren ska vidare ta ställning till om det finns behov av att helt eller delvis utvidga regelverket till att avse andra aktörer än konsumenter, om befintliga tjänster för byte av betalkonto fungerar och hur identifieringsfrågorna ska hanteras. I den mån direktivet ger medlemsstaterna möjlighet att göra nationella val och att i vissa fall ställa mer långtgående krav ingår det i uppdraget att analysera och ta ställning till hur sådana valmöjligheter ska utnyttjas. I de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav ska behovet av ett starkt konsumentskydd beaktas.

2.2 Utredningsarbetet

Arbetet med den del av uppdraget som gäller betalkontodirektivet påbörjades i augusti 2015. Fem sammanträden har i den här delen hållits med den expertgrupp som har knutits till utredningen.

Utredningen har därutöver sammanträffat med representanter för Svenska Bankföreningens bankbytargrupp, som presenterat de befintliga rutinerna för bankbyte. Tillgången på kontanttjänster har

Inledning

belysts genom att utredningen har träffat företrädare för Kontantupproret och länsstyrelserna. Det har också förekommit kontakter under hand med 2015 års penningtvättsutredning (Fi 2014:16) och Parlamentariska landsbygdskommittén (N 2015:04).

3 Bakgrund

3.1 Betalkontodirektivet

Motiv och syfte

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet) har tagits fram för att undanröja återstående hinder för en totalt integrerad marknad för finansiella tjänster samt stärka medborgarnas förtroende för den inre marknaden och se till att även konsumenter får del av dess fördelar.

I motiven till förslaget till betalkontodirektiv (COM(2013) 266 final) anges bl.a. att andra åtgärder på marknaden för finansiella tjänster inte har fått önskvärd effekt då en stor andel av EU:s invånare ännu inte har någon bank. I motiven refereras en uppgift från Världsbanken om att ungefär 58 miljoner konsumenter i EU saknar ett betalkonto och att ungefär 25 miljoner av dem skulle vilja öppna ett sådant konto. Av de undersökningar och samråd som kommissionen hade genomfört och av konsumenters klagomål hade det framgått att många medborgare nekas betalkonto för att de saknade en permanent adress i den medlemsstat där betal-tjänstleverantören var etablerad. Det anges att denna situation påverkar ett stort antal EU-konsumenter som är bosatta i en annan medlemsstat (12,3 miljoner personer 2010).

Vidare anges att det förhållandet att så många konsumenter i dag står utanför den inre marknaden för finansiella tjänster påverkar både betaltjänstleverantörer och konsumenter negativt. Det leder till att leverantörerna inte blir lika motiverade att erbjuda sina tjänster i unionen eller gå in på nya marknader, vilket i sin tur hämmar konkurrensen och ger konsumenterna sämre villkor. Avsaknaden av konto innebär också hinder mot att ta vara på

Bakgrund

fördelarna med kontantlösa transaktioner och försvårar gränsöverskridande inköp eller inköp online.

Förutom att tillgången till betalkonto inte är tillräckligt bra konstaterades att konsumenternas rörlighet när det gäller betalkonton var mycket låg. En problemfaktor som pekas ut är att bristen på insyn i avgifterna gör det svårt att fatta informerade beslut. Det konstateras också att det ofta är både tidskrävande och komplicerat att byta betalkonto även när avgifterna är jämförbara.

Kommissionens konsekvensbedömning visade att förutsättningarna varierade betydligt i medlemsstaterna.

Direktivets innehåll

Reglerna i betalkontodirektivet gäller konsumenters betalkonton. Betalkonto definieras som ett konto i en eller flera konsumenters namn som används för att utföra betalningstransaktioner. Direktivets regler ska tillämpas på betalkonton där konsumenter åtminstone ska kunna placera medel, ta ut kontanter samt utföra och ta emot betalningstransaktioner, inklusive betalningar till och från tredje part. Som framgår av betalkontodirektivets fullständiga namn innehåller det materiella bestämmelser på tre områden.

Det första området gäller avgiftsinformation. Det finns sedan tidigare en skyldighet för betaltjänstleverantörer att informera om de avgifter som tas ut för betaltjänster. Betalkontodirektivet ska dock underlätta för konsumenterna att jämföra avgifter mellan olika leverantörer och på så sätt ha bättre möjligheter att fatta informerade beslut. Direktivet innehåller därför inte bara regler om avgiftsinformation som ska lämnas, utan också hur den ska utformas.

Det andra området gäller byte av betalkonto, där direktivet syftar till att underlätta byte mellan betalkonton hos olika kreditinstitut. På så sätt ska konsumenternas rörlighet på marknaden öka.

Det tredje och sista området innebär regler som ska garantera alla konsumenter som är bosatta inom EU tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner. Diskriminering av konsumenter på grund av bosättningsort ska förbjudas för de konsumenter som vill öppna ett betalkonto utomlands. Kontona ska erbjudas kostnadsfritt eller till en rimlig avgift.

3.2 Rätten till bankkonto och betaltjänster i dag

Allmänna råd om inlåningskonton och tillhörande banktjänster

Enligt den tidigare gällande bankrörelselagen (1987:617) var en bank skyldig att ta emot inlåning på räkning från allmänheten. Banker hade också ensamrätt att ta emot inlåning på konto.

Inlåningsskyldigheten enligt den lagen kompletterades av ett allmänt råd från Finansinspektionen (FFFS 2001:8), som fortfarande gäller. Enligt det allmänna rådet kan det finnas undantag från skyldigheten att ta emot inlåning, t.ex. vid lagliga hinder, tidigare misskötsel eller ohederlighet gentemot banken. Enbart den omständigheten att en kund har fått en s.k. betalningsanmärkning bör dock inte utgöra tillräcklig grund för banken att neka kunden ett inlåningskonto.

I det allmänna rådet anges vidare att kontohavaren, om det inte finns särskilda skäl mot det, bör ges möjlighet att koppla tilläggs-tjänster till ett inlåningskonto. Tilläggs-tjänsterna ska göra det möjligt för kontohavaren för att på ett effektivt sätt kunna sköta uttag av kontanter, överföringar och betalningar.

Skyldigheten att ta emot garanterade insättningar

När den tidigare gällande bankrörelselagen ersattes av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse avskaffades både bankernas ensamrätt och deras skyldighet att ta emot inlåning på konto. Det konstaterades att det vare sig från system- eller konsumentskydds-synpunkt var motiverat med en ensamrätt för bankerna att ta emot medel som är tillgängliga för insättarna med kort varsel (prop. 2002/03:139 s. 197).

Konsumentsskyddsintresset av en säker placeringsform skulle i stället tillgodoses genom att medel skyddas av insättningsgaranti. Sådana insättningar kan enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti göras inte bara hos svenska banker utan också hos utländska bankföretag, svenska kreditmarknadsföretag, utländska kreditföretag samt svenska värdepappersbolag och utländska värdepappersföretag, om de har tillstånd att ta emot kunders medel på konto. En skyldighet för dessa institut att ta emot garanterade insättningar infördes i 11 b § lagen om insättningsgaranti.

Bakgrund

I paragrafen anges att ett institut som erbjuder sig att ta emot fordringar som omfattas av insättningsgarantin är skyldigt att ta emot sådana insättningar av var och en, om det inte finns särskilda skäl mot det. Det innebär att alla, oavsett medborgarskap, ska ha möjlighet att placera sina pengar på ett säkert sätt. Institutet måste dock enligt penningtvättslagstiftningen kontrollera identiteten hos den som vill inleda en affärsförbindelse. Misstankar om penningstvätt utgör särskilda skäl att neka en insättning enligt paragrafen. Andra särskilda skäl kan vara att en kund tidigare varit ohederlig mot en bank eller ett annat institut eller att det finns risk för att en företrädare för ett institut genom att ta emot garanterade medel på något sätt främjar brott. (Se a. prop. s. 598.)

I samband med att skyldigheten att ta emot garanterade insättningar infördes togs också frågan upp huruvida banker skulle vara skyldiga att tillhandahålla betaltjänster. Sådana synpunkter hade bl.a. framkommit i remissbehandlingen. Det konstaterades att frågan om s.k. tilläggstjänster behandlades av Finansinspektionen i ett allmänt råd och att myndigheten hade gjort en uppföljning av detta. Vissa problem hade konstaterats, men inte av en sådan omfattning att det fanns anledning att agera från lagstiftarens sida. Med hänvisning till att Finansinspektionen kontinuerligt skulle bevaka frågan gjorde regeringen bedömningen att det då inte fanns behov av att ålägga instituten en skyldighet att tillhandahålla tilläggstjänster. (Se a. prop. s. 262.)

4 Skyldigheten att erbjuda betalkonton

4.1 Konton som ska omfattas

Utredningens förslag: Bestämmelserna om skyldighet att erbjuda betalkonton ska tillämpas på betalkonton där kunden åtminstone kan placera medel på kontot, ta ut kontanter samt utföra och ta emot betalningstransaktioner.

Ett betalkonto är enligt artikel 2 i betalkontodirektivet ett konto i en eller flera konsumenters namn som används för att utföra betalningstransaktioner. Reglerna i betalkontodirektivet ska enligt artikel 1 tillämpas på betalkonton där konsumenter åtminstone ska kunna placera medel, ta ut kontanter samt utföra och ta emot betalningstransaktioner, inklusive betalningar till och från tredje part. Enligt artikel 1.6 får medlemsstaterna besluta att tillämpningen av hela eller delar av direktivet ska omfatta andra betalkonton än de som anges i artikeln.

Begreppet betalkonto finns i dag i 1 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster, där det används i definitionen av betaltjänster. Med betaltjänster enligt den lagen avses bl.a. tjänster som gör det möjligt att sätta in kontanter på och ta ut kontanter från ett betalkonto samt de transaktioner som krävs för förvaltning av kontot. Ett betalkonto är då ett konto i betaltjänstansvändarens namn. Begreppet betalkonto används också i lagen (2011:755) om elektroniska pengar. Utöver detta är begreppet betalkonto inte reglerat i svensk rätt. Det finns alltså inte någon reglering av betakonto som definierar dessa på något annat sätt än de konton som ska omfattas av betalkontodirektivets tillämpningsområde. Det har inte heller framkommit några skäl att låta reglerna i betalkontodirektivet gälla för några andra betalkonton än de

Skyldigheten att erbjuda betalkonton

som anges i artikel 1 i direktivet. De regler som genomför direktivet i svensk rätt ska därför tillämpas på betalkonton där kunden åtminstone kan placera medel på kontot, ta ut kontanter samt utföra och ta emot betalningstransaktioner.

Enligt 11 b § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti är de institut som den lagen är tillämplig på skyldiga att ta emot garanterade insättningar (se avsnitt 3.2). Sådana insättningar kan göras både på konton som är betalkonton och på rena sparkonton. Sparkonton som inte är betalkonton omfattas inte av betalkontodirektivets tillämpningsområde och kommer därför inte heller att omfattas av den reglering som ska genomföra direktivet i svensk rätt.

Konton som används främst för att ta emot och utföra betalningstransaktioner brukar ofta kallas transaktionskonto, eller, om det är det konto till vilket löneutbetalningar görs, lönekonto. Kontotypen har dock olika namn i de olika kreditinstitutens produktutbud. Det varierar också vilka betaltjänster som är knutna eller kan knytas till kontona.

Betalkontodirektivet innebär inte att medlemsstaterna ska förplikta kreditinstitut att ta fram en särskild kontotyp som ska kallas betalkonto. Konton där kunden åtminstone kan placera medel samt utföra och ta emot betalningstransaktioner kommer definitionsmässigt att vara betalkonton oavsett vilken benämning kontot har hos kreditinstitutet.

Ett konto som har betalkontots egenskaper är ett betalkonto även om det till kontot har knutits eller kan knytas andra funktioner än de grundläggande funktioner som regleras i betalkontodirektivet. Skyldigheten för kreditinstitut att tillhandahålla betalkonton till vilka grundläggande funktioner kan knytas begränsar sig visserligen till de grundläggande funktionerna enligt direktivet. I dessa ingår exempelvis inte någon form av kredit. Ett kreditinstitut ska dock inte kunna undandra sig skyldigheten att erbjuda betalkonto genom att ha obligatoriska tilläggstjänster som inte ingår i de grundläggande funktionerna. Om kunden inte har möjlighet att välja bort dessa tilläggsfunktioner ska de inte påverka kreditinstitutets skyldighet att erbjuda kontot. Kreditinstitutet ska då vara skyldigt att erbjuda kontot med de funktioner som ingår.

4.2 Vilka aktörer skyldigheten ska omfatta

Utredningens förslag: Skyldigheten att erbjuda betalkonto ska gälla för kreditinstitut som bedriver tillståndspliktig bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Enligt betalkontodirektivet ska medlemsstaterna se till att alla kreditinstitut eller ett tillräckligt antal kreditinstitut erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner. Antalet kreditinstitut bör vara tillräckligt högt för att säkerställa att alla konsumenter omfattas och för att undvika diskriminering och snedvridning av konkurrensen. I princip bör betalkonton med grundläggande funktioner enligt direktivet erbjudas av så många kreditinstitut som möjligt. Det är aldrig tillräckligt att betalkonton med grundläggande funktioner enbart erbjuds av kreditinstitut som endast tillhandahåller betalkonton med tjänster online. (Artikel 16.1 och skäl 44)

Den kontraheringsplikt som i dag finns i fråga om inlåning i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti gäller svenska banker, utländska bankföretag, utländska kreditpappersföretag samt svenska och utländska värdepappersföretag som har tillstånd att ta mot kunders medel på konto (2 och 11 b §§). I föregående avsnitt konstaterades att lagen om insättningsgaranti gäller delvis andra konton än betalkonton. Här kan också konstateras att den lagen gäller delvis en annan krets än den som är relevant för genomförandet av betalkontodirektivets regler om skyldighet att erbjuda betalkonton. Lagen om insättningsgaranti bör därför inte vara utgångspunkten för vilka institut som ska omfattas av skyldigheten att erbjuda betalkonton till vilka grundläggande funktioner kan knytas.

Flertalet av de grundläggande funktionerna enligt betalkontodirektivet är betaltjänster som regleras i lagen (2010:751) om betaltjänster. Kreditinstitut kan vara betaltjänstleverantörer enligt den lagen. Lagen om betaltjänster omfattar dock även andra aktörer som kan vara betaltjänstleverantörer. Det innebär att lagen om betaltjänster har ett för brett tillämpningsområde för att vara en lämplig utgångspunkt för en reglering av skyldigheten att erbjuda betalkonton.

Skyldigheten att erbjuda betalkonton

Enligt betalkontodirektivet ska skyldigheten att erbjuda betalkonton omfatta alla kreditinstitut eller ett tillräckligt antal kreditinstitut. Det går att argumentera för att det är mindre lämpligt att skyldigheten omfattar exempelvis mindre nischbanker, och att det i stället bara bör vara de största bankerna som ska vara behöva erbjuda betalkonton. Det är dock inte möjligt att peka ut vissa banker i lagstiftningen. Ett genomförande av betalkontodirektivet förutsätter att bestämmelserna riktar sig till en i allmänna termer bestämd krets, dvs. all kreditinstitut eller alla kreditinstitut som uppfyller vissa bestämda förutsättningar. Lagtekniskt skulle det i och för sig gå att begränsa regleringen till att gälla kreditinstitut av en viss storlek. Det skulle dock medföra att exempelvis sparbanker kanske inte skulle omfattas trots att de kan vara stora lokalt. Det skulle också innebära att lagstiftningen inte blir konkurrensneutral.

Den gällande definitionen av kreditinstitut enligt EU-rätten är företag vars verksamhet består i att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel och att bevilja krediter för egen räkning (förordning (EU) nr 575/2013, artikel 4.1). Den EU-rättsliga definitionen av kreditinstitut omfattar både banker och kreditmarknadsföretag enligt svensk rätt. EU:s regelverk för kreditinstitut har i stort sett genomförts på samma sätt för banker och kreditmarknadsföretag. Sedan år 2004 regleras de också i en gemensam lag, lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Enligt 1 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse avses med bankrörelse en rörelse i vilken det ingår betalningsförmedling via generella betalsystem och mottagande av medel som efter uppsägning är tillgängliga för fordringsägaren inom högst 30 dagar. Med generella betalsystem avses system för förmedling av betalningar från ett stort antal från varandra fristående betalare avsett att nå ett stort antal från varandra fristående slutliga betalningsmottagare. Med finansieringsrörelse avses enligt 1 kap. 4 § en rörelse i vilken det ingår näringsverksamhet som har till ändamål att ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten, och lämna kredit, ställa garanti för kredit eller i finansieringssyfte förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande (leasing).

Det är i bankrörelsesekretsen som merparten av de aktörer som bör vara skyldiga att erbjuda betalkonton återfinns. Det finns dock kreditmarknadsföretag som driver finansieringsrörelse men som också erbjuder betaltjänster. Det vanliga är inte att de erbjuder

Skyldigheten att erbjuda betalkonton

några konton som skulle vara betalkonton i den mening som redogjorts för i föregående avsnitt. För de fall de gör detta är det dock rimligt att kontraheringsplikten ska gälla även för dessa företag. Skyldigheten att tillhandahålla specifika betaltjänster behandlas i 6 kap.

Enligt 2 kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse gäller tillståndsplikt för svenska företag som vill driva bankrörelse, med undantag för bankrörelser som består i utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2011:755) om elektroniska pengar, eller tillhandahållande av betaltjänster enligt lagen om betaltjänster. Tillståndsplikt gäller också i de flesta fall för att driva finansieringsrörelse, dock med undantag för banker och några andra företag som regleras av annan lagstiftning. Det finns också undantag från tillståndsplikten i vissa specifika situationer.

För utländska företag som hör hemma inom EES-området finns det inte någon tillståndsplikt. Den tillsyn som görs i Sverige över dessa företag är också begränsad, och det primära tillsynsansvaret finns i hemlandet. För andra utländska företag gäller tillståndsplikt för att driva bank- eller finansieringsrörelse i Sverige.

Tillståndsplikten enligt lagen om bank och finansieringsrörelse utgör ramen för tillsynen enligt den lagen. I fråga om skyldigheten att erbjuda betalkonton ger också tillståndsplikten en relevant avgränsning. Skyldigheten att erbjuda betalkonton ska därför gälla de kreditinstitut, alltså både banker och kreditmarknadsföretag, som bedriver tillståndspliktig bank- eller finansieringsrörelse i Sverige.

5 Tillgång till betalkonto

5.1 Vilka ska ha tillgång till betalkonto?

Utredningens förslag: Rätten till betalkonto till vilket grundläggande funktioner är knutna ska gälla för konsumenter som är lagligen bosatta inom EES-området.

Rätten till betalkonto enligt betalkontodirektivet

Enligt betalkontodirektivet gäller rätten till betalkonto för konsumenter som är lagligen bosatta inom Europeiska unionen. Detta inbegriper enligt direktivet konsumenter som saknar fast adress, asylsökande samt konsumenter som inte har beviljats uppehållstillstånd men som av rättsliga eller faktiska skäl inte kan utvisas. Med konsument avses enligt direktivet en fysisk person som handlar för ändamål som faller utanför hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke. Rätten gäller oberoende av konsumentens bostadsort.

En jämförelse kan göras med skyldigheten enligt gällande rätt att ta emot garanterade insättningar (11 b § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti). Den skyldigheten är inte begränsad till någon grupp eller personer som är bosatta inom något geografiskt område. Förutsatt att det inte finns särskilda skäl mot det, exempelvis att penningtvätsregleringen hindrar det, ska garanterade insättningar tas emot från var och en. Som framgår av avsnitt 3.2 ger lagen om insättningsgaranti inte någon rätt till betaltjänster. Enligt det allmänna rådet från Finansinspektionen (FFFS 2001:8) ska dock kontohavare, om det inte finns särskilda skäl mot det, få tillgång till de tjänster som behövs för att på ett effektivt sätt sköta uttag, överföringar och betalningar.

Tillgång till betalkonto

Behovet av betalkonto för andra än konsumenter

Betalkontodirektivets regler om tillgång till betalkonto syftar till att komma till rätta med den bristande tillgång till betalkonto som finns i vissa konsumentgrupper. Regleringen bygger på konstaterandet att de befintliga reglerna inte ger alla konsumenter inom Europeiska unionen full tillgång till betalkonton. Att det även i Sverige finns vissa konsumentgrupper som vägras betalkonto styrks av uppgifter från exempelvis Konsumenternas Bank- och finansbyrå.

Vid genomförandet av betalkontodirektivet finns det dock anledning att överväga om andra grupper än konsumenter, dvs. företag och föreningar, också bör ges tillgång till betalkonton till vilka grundläggande funktioner kan knytas. Den första frågan är då hur behovet av betalkonto ser ut hos företag och föreningar.

För företag och föreningar är behovet av betalkonto inte lika väl utrett som för konsumenter. Det finns dock signaler om att näringsidkare med tidigare betalningsanmärkningar stöter på problem om de vill öppna ett konto för en ny näringsverksamhet, och att detta försvårar deras verksamhetsutövning. Svårigheter att få konto motverkar också möjligheterna till byte av konto för företagare som redan har ett konto men som skulle vilja byta till ett annat kreditinstitut.

Enligt uppgifter från Finansinspektionens konsumentenhet får myndigheten dagligen ta emot samtal från företagare som har blivit vägrade de tilläggstjänster som de anser sig behöva till sina konton. Det kan handla om bankgiro, men också om att kunna ta ut pengar i bankomat, göra överföringar och sköta betalningar via internet. Det rör sig mest om små företag, vanligen enmans- eller fåmansföretag. Det kan vara olika företagsformer, men vanligast är att det är enskilda näringsidkare som har problem med att få tilläggstjänsterna. De får dessutom ofta inte veta varför. Utöver de ofta förekommande telefonsamtalen har Finansinspektionen under perioden januari–november 2015 tagit emot nio skriftliga klagomål från företag som vägrats betaltjänster. Från banksidan uppger man sig dock inte känna igen problemen med tillgång till konton och grundläggande betaltjänster för näringsidkare, utan hävdar att de uppgivna klagomålen möjligen handlar om särskilda företagstjänster och inte den typ av grundläggande tjänster som är aktuella här.

Tillgång till betalkonto

Det finns ingenting som tyder på att föreningar generellt sett brukar bli vägrade att öppna konton med grundläggande betaltjänster. Där ligger problematiken snarare i möjligheterna att verifiera att rätt representant för föreningen ansöker om kontot. Bristen på heltäckande register över föreningar gör att banken måste grunda sin bedömning på exempelvis protokoll från stämmor och konstituerande styrelsemöten.

Den andra frågan är om behovet av betaltjänster är detsamma för företagare och föreningar som för konsumenter. Företagare har t.ex. i större utsträckning behov av att ha giro för att enkelt kunna fakturera sina kunder. I de företagarpaket som kreditinstituten erbjuder kan det också finnas exempelvis redovisnings- och administrationstjänster. Däremot kanske näringsidkare i mindre mån har behov av debetkort och autogiro, vilket är tjänster som konsumenter ska ges tillgång till. Behovet av betaltjänster skiljer sig alltså något för konsumenter respektive företag och föreningar. Det kan dock inte sägas att de betaltjänster som ingår i de grundläggande funktionerna generellt inte skulle vara användbara för företagare och föreningar.

Kan en utvidgning begränsas till småföretagare och ideella föreningar?

I den mån det finns ett behov bland företagare och föreningar att få tillgång till betalkonto till vilket grundläggande funktioner kan knytas torde det vara störst för småföretagare och ideella föreningar. Frågan är om det i författning skulle vara möjligt att begränsa rätten till betalkonto till att avse småföretagare och ideella föreningar.

Det är inte enkelt att definiera vad som är en småföretagare. Mikroföretag samt små och medelstora företag är begrepp som förekommer i EU:s näringslivspolitik. Kommissionen har år 2003 beslutat om en definition av dessa. Enligt den definitionen har ett medelstort företag mellan 50 och 249 anställda och en årsomsättning om högst 50 miljoner euro eller en årlig balansomslutning om högst 43 miljoner euro. Ett litet företag mellan 10 och 49 anställda och dess omsättning eller balansomslutning överstiger inte 10 miljoner euro per år. Ett mikroföretag sysselsätter färre än 10 personer och har en årsomsättning eller balansomslutning om högst 2 miljoner euro per år. (Se Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om

Tillgång till betalkonto

definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag, 2003/361/EG).

Inte ens med definitionen av mikroföretag som utgångspunkt skulle det vara möjligt att konstruera en reglering som träffar enbart den tänkta kretsen av småföretagare som i dag har svårigheter att öppna konton. Det vore knappast rimligt att på det här området skapa en egen definition av vad som ska anses vara ett litet företag. För det fall rätten till betalkonton ska utsträckas till att omfatta även näringsidkare som driver verksamhet i bolagsform får det nog godtas att rätten gäller oavsett företagets storlek.

En möjlig avgränsning är i och för sig att det handlar enbart om enskilda näringsidkare, alltså fysiska personer som bedriver näringsverksamhet. Det är dock svårt att motivera att det är näringsverksamhetens form som ska avgöra om det ska finnas en rätt till betalkonto eller inte. Det är också osäkert om begreppet enskild näringsidkare har motsvarigheter i andra länder.

Näringsverksamhet kan också drivas i form av en ekonomisk förening. Det finns inte någon anledning att göra skillnad på ekonomiska föreningar och andra företagsformer.

Det finns också ideella föreningar. Dessa är till skillnad från ekonomiska föreningar inte lagreglerade, och behöver inte registreras av någon myndighet. Bland de ideella föreningarna finns det en stor bredd och variation i fråga om verksamhet, antal medlemmar, omsättning och ideologisk förankring. En ideell förening kan, men måste inte ha ett organisationsnummer. Ideella föreningar får visserligen inte ha ett ekonomiskt syfte, men kan ändå driva näringsverksamhet. De ideella föreningar som bedriver näringsverksamhet kan registreras av Bolagsverket. Det finns alltså inte något enkelt eller självklart sätt att peka ut en viss typ av ideell förening som bör ges rätt till betalkonto. Om företag ska ha rätt till betalkonto är ett dock rimligt att alla ideella föreningar ska ha samma rätt.

Begränsningen till Europeiska unionen

Enligt betalkontodirektivet ska rätten till betalkonto gälla för konsumenter som är lagligen bosatta inom Europeiska unionen. I fråga om innebörden av att vara lagligen bosatt ska den svenska

regleringen ansluta till betalkontodirektivet. Även vid tillämpningen av de svenska reglerna ska alltså asylsökande och personer som inte kan utvisas omfattas. Det kan inte heller krävas att konsumenten har en fast adress, vare sig i Sverige eller i något annat land. Det som banken kan kräva är att en postadress som möjliggör kommunikation med kunden och dit t.ex. kort och bankdosa kan skickas. Några krav att tillhandahålla exempelvis avtalstexter, och information på andra språk än svenska finns inte i direktivet.

Frågan är dock om den svenska regleringen bör vara begränsad till Europeiska unionen. Ett naturligt steg är att utsträcka rätten till att gälla lagligen bosatta inom hela EES-området. Det finns dock anledning att överväga om det över huvud taget är nödvändigt att ha någon geografisk begränsning, eller om samma rätt bör ges konsumenter oavsett bosättningsort.

Som konstaterades i föregående avsnitt har skyldigheten att ta emot garanterade insättningar enligt lagen om insättningsgaranti inte begränsats vare sig till en viss krets eller till personer och organisationer från ett visst område.

Om slutsatsen är att även företag och ideella föreningar ska ha rätt till betalkonto kräver en geografisk avgränsning att en motsvarighet till att vara lagligen bosatt fastställs för dem. Det skulle kunna vara fråga om att företaget har säte eller driftställe inom det aktuella området. För föreningar finns det däremot inte någon naturlig motsvarighet. Det kan också ifrågasättas om det är nödvändigt att över huvud taget göra en geografisk avgränsning.

Problem som en utsträckt reglering kan medföra

För att ta ställning till om företag och ideella föreningar ska ges tillgång till betalkonto på samma villkor som konsumenter bör också nackdelarna med en utsträckt reglering belysas.

Penningtvätsregelverket, som även gäller när konsumenter vill öppna konto, kan komma att aktualiseras oftare för företagare och föreningar. Rätt tillämpad ska penningtvätsregleringen motverka eventuella problem med penningtvätt och finansiering av terrorism via betalkonton. Tillämpningen blir dock i praktiken svår för kreditinstituten. I fråga om konsumenter från länder utanför Europeiska unionen skulle kundidentifieringen ofta bli avsevärt

Tillgång till betalkonto

svårare än för kunder bosatta inom Europeiska unionen eller i vart fall EES-området. Det gäller särskilt om ansökan om konto görs på distans. Ännu svårare skulle bedömningarna kunna bli för företag, där det exempelvis skulle kunna vara svårt att få klarhet i vilka personer som står bakom företaget.

En annan svårighet är att kunder från vissa länder, t.ex. USA, inte lagligen kan erbjudas tillgång till vissa tjänster. Om rätten att öppna konto ska omfatta konsumenter därifrån skulle bankerna behöva anpassa sina internetbanker med begränsningar av vilka tjänster som blir tillgängliga.

Det kan i och för sig hävdas att den befintliga kontraheringsplikten i lagen om insättningsgaranti redan i dag ger var och en möjlighet att få ett konto, och att en utsträckning till att gälla betalkonto inte bör medföra större problem. När det gäller penningtvättsproblematiken innebär dock förekomsten av betaltjänster större risker än kontot i sig.

Om det dessutom är så att Sverige kommer att vara det enda landet som har en lagstiftning som ger företag rätt till betalkonto kan det också förmodas att intresset från utländska företag kan bli stort. Då en ansökan om betalkonto kan göras även på distans skulle antalet ansökningar kunna komma att bli mycket omfattande och bl.a. ge upphov till en likaså omfattande administration. Det gör att konsekvenserna av en sådan lagstiftning kan bli långtgående och svåra att överblicka.

Avgifter för andra än konsumenter

Betalkontodirektivet innebär att tillgång till betalkonto ska ges kostnadsfritt eller till en rimlig avgift (avgifterna och prissättningen behandlas närmare i avsnitt 8). Det är dock ett krav som ställs bara för konsumenter. Om även företag ska få tillgång till betalkonton med för dem relevanta grundläggande funktioner behöver det inte nödvändigtvis ske på annat än marknadsmässiga villkor. En reglering av avgifterna för betalkonton behöver alltså inte innebära att möjligheterna att ta ut avgifter för kontona begränsas lika hårt för företag och för ideella föreningar som för konsumenter.

Utredningens bedömning

Genomförandet av betalkontodirektivet kräver inte annat än att konsumenter som är lagligen bosatta inom Europeiska unionen ska ges rätt till betalkonton till vilka grundläggande funktioner kan knytas. Utredningen har dock att överväga dels om det finns andra grupper som bör ges motsvarande tillgång till betalkonto, dels om begränsningen till Europeiska unionen bör gälla. Alternativen spänner alltså mellan de nödvändiga lagstiftningsåtgärderna för att genomföra direktivet och att ge var och en tillgång till betalkonto. Däremellan finns bl.a. alternativen att konsumenter oavsett bosättningsland ska ha rätt till betalkonto eller att konsumenter samt en begränsad krets av näringsidkare eller föreningar inom eller utom Europeiska unionen ska ha den rätten. Alternativen som begränsar sig till vissa företag eller föreningar framstår dock som svåra att genomföra i praktiken. En reglering som omfattar bara vissa typer av företag och ideella föreningar eller bara företag och föreningar från Sverige skulle sannolikt också kunna angripas som konkurrensbegränsande. Utredningens bedömning är därför att en reglering som omfattar andra än konsumenter inte bör begränsas alls. Huvudalternativet till att bara vidta nödvändiga åtgärder för att genomföra betalkontodirektivet är därför en reglering som ger var och en rätt till betalkonto.

Även om behovet av betalkonto för andra än konsumenter är mindre utrett kan det inte uteslutas att det finns företag och ideella föreningar som har behov och skulle ha nytta av ett sådant konto. Visserligen har företag och ideella föreningar ofta behov av andra betaltjänster än konsumenter. För den företagare eller den förening som i dag inte har möjlighet att få ett konto över huvud taget skulle ett betalkonto till vilket grundläggande funktioner kan knytas ändå vara en förbättring. Åtgärder som kan underlätta tillgång till betalkonto har också betydelse för att minska behovet av att använda kontanter.

Ytterligare ett argument för att utsträcka rätten till betaltjänster är att det i dag inte finns någon gällande rättsregel till grund för det befintliga allmänna rådet om tillgång till betaltjänster. Det innebär att Finansinspektionen inte har möjlighet att utöva någon tillsyn över att företagare får tillgång till betaltjänster, och inte heller att vidta några åtgärder för det fall tillgången bedöms otillräcklig.

Tillgång till betalkonto

En rätt till betalkonto som omfattar konsumenter, företag och ideella föreningar oavsett bostads- eller verksamhetsort kan dock, som redogjorts för ovan, föra med sig tillämpningsproblem. Visserligen finns det redan i dag en skyldighet att ta emot garanterade insättningar från var och en. En reglering som även innefattar betaltjänster torde dock leda till större risker för penningtvätt och därmed svårare bedömningar för kreditinstituten.

En rätt för var och en att få tillgång till betalkonto hindrar också kreditinstituten att kunna välja vilka kundgrupper de vill samarbeta med. Nuvarande system tillåter banker att välja bort företag som uppfattas som oseriösa, t.ex. spelbolag vars verksamhet inte är laglig i Sverige, holdingbolag som skapats uteslutande av skatteskal eller företag som bedöms ligga i gråzonen mellan laglig och olaglig verksamhet. En sådan valfrihet får anses mer motiverad när det gäller företagare än när det gäller konsumenter. Möjligheten att välja bort vissa företag kan också ha betydelse för förtroendet för både den enskilda banken och för bank- och finansmarknaden i allmänhet.

De eventuella problem som en reglering som omfattar var och en skulle föra med sig får ställas mot behovet av betalkonto med grundläggande funktioner för andra än konsumenter. Det saknas underlag för att göra bedömningen att det behovet är särskilt utbrett. Även om ett icke tillgodosett behov av betalkonto kan konstateras även för vissa företag och ideella föreningar framstår det inte som om de grundläggande funktionerna som ska kunna knytas till betalkonton egentligen motsvarar deras behov. Utredningen gör därför bedömningen att behovet av betalkonto till vilka grundläggande funktioner kan knytas inte är tillräckligt starkt för företagare och föreningar för att väga upp de nackdelar som en sådan reglering skulle föra med sig.

Slutsatsen är att rätten till betalkonto ska gälla enbart för konsumenter. Rätten ska gälla för konsumenter som är lagligen bosatta inom Europeiska unionen. Eftersom övriga EES-länder också deltar i den inre marknaden bär rätten gälla även för konsumenter som är bosatta där. Regleringen ska därför omfatta konsumenter som är lagligen bosatta inom hela EES-området.

5.2 Grunder för avslag

Utredningens förslag: En ansökan om betalkonto ska avslås om öppnandet av ett konto strider mot bestämmelserna i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Den får också avslås om det finns andra särskilda skäl.

Utredningens bedömning: Det bör inte införas någon lagstiftning som kräver att kunden visar att han eller hon har genuint intresse av kontot eller som ger kreditinstitutet möjlighet att avslå en ansökan om betalkonto när kunden redan har ett sådant konto i Sverige.

Penningtvättslagstiftningen

Det följer av betalkontodirektivet att medlemsstaterna vid genomförandet av direktivets regler ska se till att bestämmelserna om penningtvätt inte överträds. Om öppnandet av ett betalkonto skulle stå i strid med dessa regler ska ansökan alltså avslås.

Bestämmelserna om förebyggande av penningtvätt och bekämpning av finansiering av terrorism i direktiv 2005/60/EG har i Sverige genomförts genom införandet av lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Lagen syftar till att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och gäller bl.a. för den som driver bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Innan en affärsförbindelse etableras, vilket i det aktuella fallet innebär att ett konto öppnas, ska bankrörelsen enligt 2 kap. 3 § vidta grundläggande åtgärder för kundkännedom. Med detta avses att kontrollera kundens identitet genom identitetshandling, registerutdrag eller på annat tillförlitligt sätt, kontrollera den verkliga huvudmannens identitet och att hämta in information om affärsförbindelsens syfte och art. Penningtvättslagstiftningen innebär alltså att kreditinstitutet inte får låta en kund öppna ett konto utan att identifiera sig på ett tillförlitligt sätt och lämna de uppgifter som behövs för att syftet med kontot ska framgå för kreditinstitutet.

Tillgång till betalkonto

Enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2009:1) ska identiteten kontrolleras genom svenskt körkort, svenskt pass, id-kort utfärdad av en svensk myndighet eller ett svenskt certifierat id-kort. Hos den som saknar svensk id-handling ska identiteten kontrolleras genom pass eller någon annan id-handling som visar medborgarskap och är utfärdad av en myndighet eller annan behörig utfärdare. Om kunden saknar id-handling kan företaget kontrollera identiteten genom andra tillförlitliga dokument och kontroller enligt företagets fastställda rutiner.

Kontroll av identiteten borde i allmänhet inte medföra problem om det är en kund som har svenska id-handlingar och svenskt personnummer. Avsaknad av svenskt personnummer innebär däremot ett praktiskt problem för kreditinstituten, inte minst för att personnumret används när kontrolluppgifter lämnas till Skatteverket. Det är dock omöjligt att upprätthålla ett krav på svenskt personnummer utan att hamna i konflikt med betalkontodirektivets bestämmelser om icke-diskriminering. Utländska pass från länder inom EES-området är i allmänhet inte svårare att kontrollera än svenska id-handlingar. Nationella id-kort från andra länder kan vara svårare att bedöma. Betalkontodirektivet innebär dock att någon diskriminering inte får ske. Id-handlingar från EES-länder måste därför godtas i samma utsträckning som svenska id-handlingar i den mån deras äkthet kan bedömas.

För den som saknar såväl svenska som utländska id-handlingar kan identifieringsfrågan vara ännu svårare. Det kan röra sig om exempelvis asylsökande i Sverige. I samband med genomförandet av det tredje penningtvättsdirektivet (2005/60/EG) konstaterades att det s.k. LMA-kortet, som utvisar att personen är asylsökande i enlighet med lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. inte är tillräcklig för att verifiera identiteten enligt kraven i penningtvättsdirektivet. Däremot kan sådana temporära handlingar vara godtagbara i förening med andra handlingar eller uppgifter. En bedömning av om tillräcklig grad av verifiering har uppnåtts får verksamhetsutövaren göra i varje enskilt fall. (se prop. Prop. 2008/09:70 sida 72 f.)

Särskilda svårigheter att identifiera kunden kan uppstå när kunden befinner sig på annan ort och identifieringen måste göras på distans. Ur penningtvättsperspektiv anses detta medföra högre risk. På sikt kan möjligen den processen komma att underlättas genom ökade möjligheter till elektronisk identifiering. Sådana

Tillgång till betalkonto

möjligheter ska följa av Europaparlamentets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG. Det kan också noteras att eventuella svagheter vid exempelvis den ursprungliga identifieringen enligt lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism medför ökade krav på uppföljning och kontinuerlig kontroll.

Krav på genuint intresse samt begränsad rätt till flera konton

Förutom penningtvätsreglerna anges i betalkontodirektivet två situationer där medlemsstaterna har möjlighet att begränsa rätten att få tillgång till ett betalkonto. För det första anges i artikel 16.2 att medlemsstaterna får kräva att konsumenterna som öppnar ett betalkonto med grundläggande funktioner på deras territorium ska visa att de har ett *genuint intresse* av att göra detta. Medlemsstaterna får enligt artikel 16.5 också tillåta att kreditinstitut avslår ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner om konsumenten redan har ett sådant konto i landet. Det gäller dock inte om konsumenten uppger att han eller hon underrättats om att betalkontot ska avslutas.

Vad ett genuint intresse för att öppna ett konto innebär eller hur detta ska visas framgår inte närmare av betalkontodirektivet. Några typsituationer för vad som kan anses vara eller inte vara ett genuint intresse har inte heller kunnat identifieras inom utredningen. För att ett krav på genuint intresse skulle vara möjligt att tillämpa skulle det krävas tydliga föreskrifter och riktlinjer om vad detta innebär. Det vore inte lämpligt att den enskilda banktjänstemannen i varje ärende skulle utforska och efter eget tycke bedöma kundens intresse av kontot.

Tillämpningen av penningtvätsreglerna, som innebär att kunden måste göra syftet med kontot klart för kreditinstitutet, innebär också ett visst hinder för oseriösa ansökningar. Detsamma gäller för möjligheten att begränsa konsumentens rätt till flera konton. Om konsumenten inte kan förklara syftet med att öppna ytterligare konton ska ansökan avslås. Någon generell regel som

Tillgång till betalkonto

begränsar konsumentens rätt till tillgång till mer än ett konto är därför inte heller nödvändig.

Andra särskilda skäl

Vid sidan av penningtvättsregleringen, eventuella begränsningar av rätten till flera konton och krav på genuint intresse får medlemsstaterna enligt artikel 16.6 i betalkontodirektivet föreskriva andra specifika fall när en ansökan om betalkonto ska eller kan avslås. Sådana bestämmelser ska syfta antingen till att underlätta kostnadsfri tillgång till betalkonto för det fall medlemsstaten har regler som ger en sådan rätt vid avslag, eller hindra att konsumenter missbrukar sin rätt till betalkonto med grundläggande funktioner.

Utredningen föreslår inte att det ska införas någon regel om att konsumenter som inte har betalkonto i Sverige och som vägrats tillgång till ett sådant får kostnadsfri tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (se avsnitt 8.2). Det finns därför inte anledning att införa några bestämmelser om avslagsmöjligheter som syftar till att underlätta tillgång till betalkonto på det sättet.

I stället blir frågan vilka möjligheter det ska finnas att avslå en ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner i de fall det finns en risk för missbruk.

En jämförelse kan göras med de skäl som kan finnas för att vägra en insättning enligt 11 b § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. Enligt den lagstiftningen kan det, förutom när penningtvättslagstiftningen aktualiseras, utgöra särskilda skäl att vägra en insättning att kunden tidigare har varit ohederlig mot bankrörelsen eller att det finns risk för att en företrädare för bankrörelsen genom att tillhandahålla kontot på något sätt främjar brott (jfr prop. 2002/03:139 s. 262).

Bestämmelsen kompletteras av de allmänna råd som Finansinspektionen har utfärdat i anslutning till den tidigare gällande bankrörelselagen (1987:617). Där anges att det kan finnas undantag från bankernas inlåningsskyldighet vid exempelvis lagliga hinder, tidigare misskötsel eller ohederlighet gentemot banken. Däremot bör enbart den omständigheten att en kund har fått en betalningsanmärkning inte utgöra tillräcklig grund för banken att neka kunden inlåningskonto. (Se FFFS 2001:8, 4 §).

Tillgång till betalkonto

De fall där en ansökan om betalkonto får avslås ska enligt betalkontodirektivet vara avgränsade och specifika. Det är dock svårt att ge en uttömmande reglering i lag. Det bör dessutom finnas något litet utrymme för rättstillämpningen för det oförutsedda former av missbruk uppkommer. Utredningens förslag är därför att lokutionen ”särskilda skäl” ska användas även i den här regleringen. Det måste dock klargöras att de särskilda skälen inte sammanfaller med skälen att vägra en insättning enligt lagen om insättningsgaranti. Av de skälen är det utöver penningtvättsituationen bara tidigare ohederlighet mot kreditinstitutet som bör kunna utgöra skäl att avslå en ansökan om betalkonto.

Betalkontodirektivet är tydligt i fråga om att tillgången till betalkonto ska säkerställas av medlemsstaterna oavsett konsumentens ekonomiska omständigheter, så som anställning, inkomstnivå, kredithistoria eller personliga konkurs. Misskötsel i den bemärkelsen att kunden inte kunnat betala sina krediter i tid eller liknande förhållanden utgör därför inte grund för avslag. Det gör inte heller förekomsten av betalningsanmärkningar.

5.3 Hävande av ett ramavtal om betalkonto med grundläggande funktioner

Utredningens förslag: Ett kreditinstitut ska ensidigt ha rätt att häva ett ramavtal om tillgång till betalkonto endast om

- konsumenten har avsiktligt använt betalkontot för olagliga ändamål,
- det har inte förekommit några transaktioner på betalkontot under mer än 24 på varandra följande månader, eller
- konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot med grundläggande funktioner och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten hade vägrats att öppna ett sådant konto.

Ramavtal om tillgång till betalkonto ska omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av

Tillgång till betalkonto

direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (betaltjänstdirektivet). Betaltjänstdirektivet har i Sverige genomförts genom införandet av lagen (2010:751) om betaltjänster. I den lagen finns bestämmelser om när och hur betaltjänstanvändaren får säga upp ramavtalet (4 kap. 15 §).

I artikel 19.2 i betalkontodirektivet finns bestämmelser om när ett kreditinstitut ensidigt får häva ett ramavtal. De situationer som räknas upp är

- Konsumenten har avsiktligt använt betalkontot för olagliga ändamål.
- Det har inte förekommit några transaktioner på betalkontot under mer än 24 på varandra följande månader.
- Konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot med grundläggande funktioner och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten hade nekats att öppna ett sådant konto.
- Konsumenten är inte längre lagligen bosatt i Europeiska unionen
- Konsumenten har senare öppnat ett andra betalkonto, vilket gör det möjligt för konsumenten att utnyttja de tjänster som ingår i de grundläggande funktionerna, i den medlemsstat där konsumenten redan innehar ett betalkonto med grundläggande funktioner.

Utöver de angivna situationerna får medlemsstaterna fastställa ytterligare avgränsade och specifika fall när ett ramavtal om ett betalkonto med grundläggande funktioner får hävas av ett kreditinstitut. Sådana fall ska baseras på bestämmelser i nationell rätt som är tillämpliga på deras territorium och syfta till att förhindra att konsumenter missbrukar rätten till tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Utredningen har inte föreslagit någon möjlighet att avslå en ansökan om betalkonto på den grunden att konsumenten redan har ett betalkonto. Att konsumenten har öppnat ett andra betalkonto med tillgång till grundläggande funktioner bör därför inte heller

Tillgång till betalkonto

utgöra skäl för ett kreditinstitut att ensidigt häva ett ramavtal om betaltjänster.

Utredningens bedömning är vidare att en konsument som har flyttat till ett land utanför Europeiska unionen kan ha ett fortsatt behov av betalkonto i Sverige, och att inte flytten i sig bör utgöra grund att häva avtalet. Så länge betalkontot används löpande bör alltså inte ramavtalet kunna sägas upp på den grunden heller.

De övriga situationer där kreditinstitut ensidigt får häva ett ramavtal om betalkonto ska dock regleras i svensk rätt. Några skäl för att reglera några andra avgränsade och specifika fall har däremot inte framkommit.

6 Tillgången till betaltjänster

6.1 Inledning

Konsumenter ska enligt betalkontodirektivet garanteras tillgång till en rad grundläggande funktioner som kan knytas till ett betalkonto. Förutom tjänster som krävs för att öppna, inneha och avsluta själva kontot innefattar det insättning av medel, uttag av kontanter samt möjlighet att utföra betalningstransaktioner. Insättning av medel omfattar insättning av kontanter. De betalningstransaktioner som ska kunna utföras är autogirering, debetkortbetalningar, inbegripet betalningar online, samt betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler och över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster. Dessa tjänster ska erbjudas i samma utsträckning som kreditinstituten redan erbjuder dem till konsumenter med andra betalkonton än betalkonton med grundläggande funktioner (artikel 17.1).

De flesta kreditinstitut som bedriver bankrörelse erbjuder i dag i någon form de tjänster som enligt betalkontodirektivet ingår i de grundläggande funktionerna. Däremot erbjuds inte alla tjänster på alla kontor. Typexemplet är naturligtvis hantering av kontanter, som många kreditinstitut har begränsat till ett mindre antal kontor.

Det finns också kreditinstitut som över huvud taget inte erbjuder alla de grundläggande funktionerna. Vissa kreditinstitut har valt att nyscha sig inom något område och därmed helt valt bort att erbjuda andra tjänster. Det gäller inte bara kontanthantering. Det finns exempelvis kreditinstitut som erbjuder korttjänster och konto men inte deltar i betalningssystemet.

Utredningsuppdraget omfattar tillgången till samtliga grundläggande funktioner. I utredningens direktiv har dock frågan om vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att göra det möjligt att ta ut och sätta in kontanter på ett betalkonto särskilt pekats ut.

6.2 Statens ansvar för vissa betaltjänster

Tillgången till grundläggande betaltjänster utreddes i flera sammanhang i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet. Här kan nämnas Betalserviceutredningen, som i sitt betänkande (SOU 1998:159) föreslog bl.a. att statens ansvar för kassaservice skulle upphöra, den numera upphävda bankrörelselagen (1987:617) ändras och stöd utgå till länsstyrelser och livsmedelsbutiker för att bidra till och tillhandahålla finansiella tjänster. År 2004 föreslog Post- och kassaserviceutredningen bl.a. att kassaservicelagen skulle upphävas och att Post- och telestyrelsen skulle få i uppdrag av regeringen att upphandla de grundläggande betaltjänsterna på de orter och den landsbygd där det inte var kommersiellt motiverat att tillhandahålla sådana tjänster och där det heller inte fanns några jämförbara alternativ (SOU 2004:52). Därefter fick Post- och telestyrelsen år 2006 i uppdrag (N2006/1746/ITFoU) att kartlägga och analysera tillgången till kassaservice.

Utredningarna ledde så småningom fram till att statens ansvar som det ser ut i dag fastställdes. Den grundläggande kassaservice som tidigare tillhandahölls av Posten AB (publ) genom dess dotterbolag Svensk Kassaservice AB avvecklades successivt under år 2008, och i samband med det upphörde lagen (2001:1276) om grundläggande kassaservice att gälla. Samtidigt tog staten på sig det ansvar för att tillhandahålla grundläggande betaltjänster som den fortfarande har. Med grundläggande betaltjänster avses betalningsförmedling, uttag av kontanter samt hantering av dagskassor för näringsidkare och ideella föreningar. (Se prop. 2006/07:55)

Riksdagen röstade under år 2007 för det politiska målet att alla i samhället ska ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser. Det statliga åtagandet skulle dock bara omfatta de orter och den landsbygd där behovet av grundläggande betaltjänster inte tillgodoses av marknaden.

Länsstyrelserna har fått i uppdrag att bevaka att de grundläggande betaltjänsterna motsvarar samhällets behov. Från år 2013 har länsstyrelsernas uppdrag vidgats till att medverka till stöd- och utvecklingsinsatser och hitta lösningar i områden där behovet av betaltjänster inte tillgodoses av marknaden.

Förutsättningarna för regionala stödåtgärder till exempelvis handlare som sätter in en automat för uttag eller betalning av

Tillgången till betaltjänsten

räkningar regleras i förordningen (2014: 139) om statligt stöd till tillhandahållare av grundläggande betaltjänster. Stöd får enligt 4 § den lagen lämnas till företag som bedöms kunna tillhandahålla grundläggande betaltjänster där det finns ett behov av sådana tjänster. Vid bedömningen av om det finns ett behov ska hänsyn särskilt tas till avståndet till närmaste tillhandahållare av grundläggande betaltjänster och till det uppskattade antalet användare av tjänsterna. Stöd ska inte lämnas om det är sannolikt att någon annan aktör inom rimlig tid kommer att tillhandahålla grundläggande betaltjänster på kommersiell grund.

Länsstyrelsen i det län där de grundläggande betaltjänsterna ska tillhandahållas prövar frågor om stöd. Finansieringen görs genom ett anslag hos Post- och telestyrelsen. Enligt regeringens budgetproposition för år 2016 ligger anslaget betaltjänster på 35,6 miljoner per år under perioden 2016-2019 (prop. 2015/16:1, utgiftsområde 22, s. 126 f.)

Länsstyrelserna utför också andra stödåtgärder och utvecklingsinsatser.

Frågan om statens ansvar för betaltjänster i landsbygd är fortsatt aktuell i utrednings-sammanhang. Regeringen har den 25 juni 2015 beslutat att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att lämna förslag till inriktning och utformning av en sammanhållen politik för en långsiktigt hållbar utveckling i Sveriges landsbygder (Dir. 2015:73). I uppdraget ingår bl.a. att redogöra för statens ansvar för att bidra till god tillgång till kommersiell och offentlig service, grundläggande betaltjänster, kontanthantering och post på landsbygden. Kommittén ska lämna ett delbetänkande under 2016 och slutredovisa sitt arbete i januari 2017.

6.3 Tillgången till betaltjänster i dag

Bankernas utbud

Enligt bank- och finansstatistik som publicerades av Svenska Bankföreningen i maj 2015 fanns det den 21 december 2014 totalt 117 banker i Sverige. Det största antalet utgörs av sparbanker, följt av svenska bankaktiebolag, utländska bankaktiebolag, utländska bankers filialer, utländska bankaktiebolag och medlemsbanker.

Tillgången till betaltjänsten

Vid utgången av år 2014 fanns det 1 774 bankkontor i Sverige, varav 896 var kontantlösa. Ett år tidigare var antalet kontor 1 822, varav 883 kontantlösa. Går man tillbaka till år 2011 var 560 av de då 1 830 kontoren kontantlösa.

Med kontor avses i statistiken självständiga bankkontor. Vissa banker tillhandahåller dessutom uttagsmöjligheter genom ombud, t.ex. butiker. Exempelvis kan kunder i ICA-banken samt Nordea Bank AB, Swedbank AB och Länsförsäkringar Bank AB ta ut kontanter i omkring 1 300 ICA-butiker. Nordeas kunder kan i samband med köp även ta ut kontanter i Coop-butiker.

Ett kontantlöst bankkontor är ett kontor där kontanter inte hanteras över disk. Även på de kontantlösa kontoren förekommer det dock att kontanter hanteras med hjälp av automater. De banker vars enda kundkontakt sker genom telefon och internet syns i statistiken som ett enda kontantlöst bankkontor. Under år 2015 har ett större antal bankkontor som tidigare tillhandahållit kontanthantering slutat med detta. Minskningen av antalet bankkontor som tillhandahåller kontanttjänster under 2015 är större än föregående år.

Uttagsautomater tillhandahålls av flera företag, främst Bankomat AB som ägs av ett antal banker. Medan Bankomat AB:s uttagsautomater minskar något i antal finns det andra företag som utökar antalet, exempelvis den näst största aktören Nokas CMS AB. Företaget har de uttagsautomater som kallas Kontanten. Vidare har en bank etablerat omkring 25 egna uttagsautomater under 2015 och avser enligt uppgift att placera ut minst lika många till under våren 2016.

I dag finns det omkring 3 100 uttagsautomater i Sverige. Det är visserligen en minskning sedan 2011, då antalet uttagsautomater låg på 3 556. Det totala antalet uttag har dock minskat kraftigt under samma period. Sett över en tioårsperiod har uttagsvolymen minskat med 100 miljoner, dvs. omkring en tredjedel, samtidigt som det tillkommit uttagsautomater. Mellan år 2013 och år 2014 minskade antalet uttag från 183 miljoner till 167 miljoner. Det sammanlagda uttagna beloppet minskade från 174 miljarder kr till 172 miljarder kr.

Insättningsautomaterna är färre än uttagsautomaterna. Enligt uppgifter från Svenska Bankföreningen finns det för närvarande omkring 270 insättningsautomater. Ett utvecklingsarbete pågår dock

Tillgången till betaltjänsten

inom Bankomat AB, och fler banker ansluter sig till insättnings-systemet. Enligt uppgifter från Svenska Bankföreningen kommer ett flertal nya insättningsautomater att installeras under den kommande tvåårsperioden. Fler bankkunder kommer alltså att få tillgång till insättningsautomater.

Statistik från Tillväxtanalys

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) har till uppgift att analysera och utvärdera svensk tillväxtpolitik, tar bl.a. fram beskrivningar och analyser av hushållens och företagens tillgång till grundläggande betaltjänster. Beskrivningarna ska ligga till grund för regionala kartläggningar och för beslut om statliga och regionala insatser samt för nationell uppföljning av utvecklingen och av statliga insatser.

Tillväxtanalys publicerar årligen statistik över olika betaltjänsters tillgänglighet. För år 2015 finns statistik över tillgången till kontantuttag, dagskassehantering och betalningsförmedling. Bedömningen av tillgängligheten bygger på en modell som tagits fram av Tillväxtanalys och kallas indexerad tillgänglighet. Modellen bygger på en indexering av tillgängligheten mellan 0–100, där noll beskriver områden inom tätort och 100 det maximala avståndet på farbara bilvägar. Maxavståndet har satts till 45 minuters bilresa, vilket motsvarar en tänkt maximal dagspendling.

Med service för kontantuttag avses fysiska platser där kontantuttag kan göras. De serviceformer som ingår är kortterminal, bankkassa, uttagsautomat och bankombud där inga motprestationer (som att man måste köpa något) krävs för uttag. Enligt statistiken finns i hela landet 4 124 sådana platser. De flesta finns på platser med mycket hög eller hög tillgänglighet. Av det totala antalet ligger 29 i områden med mycket låg tillgänglighet. Ytterligare 100 ligger i områden med låg tillgänglighet.

Tillgång till betalningsförmedling avser bankkassa samt tjänst mot bankkonto. Det finns totalt 1 954 sådana serviceställen i landet, varav 17 ligger i områden med mycket låg tillgänglighet och 71 i områden med låg tillgänglighet.

Det är främst i Dalarnas, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län som tillgängligheten för kontantuttag

Tillgången till betaltjänsten

och betalningsförmedling är låg eller mycket låg. Även Stockholms län har dock områden med mycket låg tillgänglighet.

Länsstyrelsernas bevakning av grundläggande betaltjänster

Länsstyrelsernas uppdrag att bevaka att det finns grundläggande betaltjänster som motsvarar samhällets behov redovisas årligen i en rapport till Näringsdepartementet. I årsrapporten från 2014 (*Bevakning av grundläggande betaltjänster. Länsstyrelsernas årsrapport 2014*) var länsstyrelsernas gemensamma bedömning att tillgången till grundläggande betaltjänster inte motsvarade samhällets behov, särskilt inte för äldre eller personer med funktionsnedsättning. Det konstaterades att ett antal orter och områden i landet även har fått sämre tillgång till grundläggande betaltjänster än de hade under 2013.

De problem som privatpersoner upplevde var enligt bevakningsrapporten främst kopplade till kontanter. Betalning av räkningar uppgavs fungera bra i de flesta fall, eftersom möjligheten att betala med girobrev var tillgänglig och användes av många. Problemen uppstod när personer av olika skäl inte kunde eller ville betala digitalt och därför hade behov av kontanter. Det handlade också om att kontanter ibland kunde vara det enda möjliga sättet att betala.

De som berördes direkt av problematiken var:

- äldre personer som hade svårt att lära sig den teknik som krävs,
- personer som på grund av en svag ekonomisk situation inte kunde skaffa sig utrustning och abonnemang,
- personer med funktionsnedsättning som hade svårt att använda tekniken på grund av att betaltjänstlösningarna inte var tillgänglighetsanpassade,
- nyanlända som befann sig i glappet mellan att vara asylsökande (där Migrationsverket har ansvaret) och att ha fått svenska identitetshandlingar som gör det möjligt att skaffa bankkonto och betalkort,
- personer som av någon annan anledning befann sig utanför det digitala samhället, och
- personer som av olika skäl ville använda kontanter som betalningsmedel.

Tillgången till betaltjänsten

Indirekt berörda var personer som hjälpte dem som inte kunde utföra sina betaltjänster på egen hand, t.ex. anhöriga, hemtjänstpersonal, personliga assistenter, godemän och lanthandlare. För dessa personer uppstod det problem om det inte fanns ett tryggt och rättsäkert sätt att hjälpa någon att ta ut kontanter eller att betala.

I bevakningsrapporten för 2015 (*Bevakning av grundläggande betaltjänster. Länsstyrelsernas årsrapport 2015*) görs bedömningen att det fortfarande finns många som upplever att de har problem att sköta sina betaltjänster på ett säkert sätt och till rimliga kostnader. Problematiken bedöms påverka utvecklingen av föreningslivet, tillväxten för företagare på landsbygden och i skärgårdar samt den enskilda individens vardag.

I sammanfattningen av 2015 års bevakning lyfts några faktorer fram. Den första är den digitala utvecklingen och möjligheten till uppkoppling. Det påpekas att den ökade digitaliseringen har lett till att gapet ökar mellan de som kan hantera tekniken och de som inte kan det. Den upplevda kapacitetsbristen i näten skapar betaltjänstproblem i gleset befolkade områden och skärgårdar.

Att antalet bankkontor som hanterar kontanter har minskat under hösten 2015 gör att det sista uttagsstället för kontanter försvunnit på 13 orter. Det anses dock för tidigt att analysera den förändringen eftersom det kan hända att de nedlagda bankkontoren kompenseras med andra uttagsmöjligheter.

Vidare tar rapporten upp kommunernas ansvar för att enskilda individer får sina behov av service och omsorg tillgodosedda. Både kommunens personal och de som behöver hjälp är drabbade av betaltjänstproblematiken, och det framhålls att det krävs ett bättre samarbete med kommunerna.

Två saker som haft betydelse för betaltjänstfrågorna under 2015 är de ökade flyktingströmmarna och utbytet av sedlar och mynt. I fråga om flyktingarna påpekas att många asylboenden är placerade i områden där tillgängligheten till service är bristfällig. Trycket på de serviceställen som finns ökar därför avsevärt med det ökande antalet flyktingar som kommer till landet. Trots att nyanlända av Migrationsverket får kontantkort från ICA-banken, som de kan betala med på vissa ställen är det många som föredrar att använda kontanter och därför väljer att ta ut pengar.

Tillgången till betaltjänsten

Bytet av sedlar och mynt kommer till stor del att äga rum i handeln, där kostnaderna förväntas bli stora. Det handlar bl.a. om byte av kassasystem och transporter av kontanter.

Ett ökat intresse för betaltjänstfrågor i media, i politiken och hos allmänheten nämns slutligen bland de faktorer som präglat bevakningen under år 2015.

Enligt den samlade bedömningen har problemen med grundläggande betaltjänster minskat något under 2015. Innan kontanthantering avvecklades på många bankkontor under hösten gjordes bedömningen att tillgången till grundläggande betaltjänster fungerade tillfredsställande i flertalet av länen. Det var en förbättring jämfört med föregående år. Avgörande för förbättringen var att de flesta av de betaltjänstombud som haft driftsstopp under 2014 till följd av beslut från Finansinspektionen nu kommit i gång med sin verksamhet igen genom att ett nytt företag tagit över servicen.

Den grupp som enligt rapporten upplever mest problem med betaltjänster är föreningsaktiva, som har fått det sämre i sex län jämfört med året före. Därefter kommer gruppen av personer med funktionshinder, som har fått det sämre i fem län, och äldre, som har fått det sämre i fyra län. Även företagare i glest befolkade områden och skärgårdar känner av problemen. För de sistnämnda bedömdes situationen likvärdig med föregående år.

Slutsatsen i rapporten är att det de närmaste åren kommer att finnas människor som upplever problem med att utföra sina egna betalningar eller hjälpa andra att sköta sina. I vissa geografiska områden kommer det att finnas behov av särskilda lösningar. För att hantera det behöver staten fortsätta att ge stöd och bidrag. Lösningar som fungerar och är rättssäkra behöver utvecklas, framförallt för äldre och för personer med funktionsnedsättning. Det kan både vara tekniska lösningar och nya arbetssätt och rutiner. Länsstyrelserna har uppskattat att minst 1,5 miljoner människor i Sverige skulle ha nytta av innovativa betaltjänstlösningar.

6.4 Framtidsbilden

Riksbanken har i sin utredning *Den svenska massbetalningsmarknaden* (Riksbanksstudier, juni 2013, s. 113 f.) bedömt att kontanter blir kvar som betalningsmedel under överskådlig framtid, trots att de kommer

Tillgången till betaltjänsten

att få en allt mindre betydelse. Användningen av kontanter vid betalning på inköpsstället kommer att fortsätta minska, samtidigt som utbudet av andra betaltjänster ökar och blir mer fragmenterat. Kortbetalning blir också allt vanligare även i situationer där kontanter tidigare varit vanligt, t.ex. vid torghandel.

Riksbanken bedömde också att kontanter kommer att minska i betydelse vid betalningar mellan privatpersoner. Det konstaterades att alternativen till kontanter dittills varit få, men att de lösningar som börjat erbjudas eller inom kort skulle komma att erbjudas konkurrerar med kontanter inom området. Där nämndes bankernas Swish samt telekomoperatörernas WyWallet och iZettle.

Swish är en mobilapplikation som kan användas för att göra omedelbara överföringar mellan konton. Med Wywallet kan personer med privata mobilabonnemang göra SMS-köp och betala via sin mobiloperatörsfaktura. Applikationen iZettle kan användas för att läsa både chipkort och kort med magnetremsa med en mobiltelefon eller surfplatta och på så sätt ta emot betalningar.

Att betalningsmottagare och banker vill minska användningen av kontanter kommer enligt Riksbanken att göra det svårare att få tag på eller göra sig av med kontanter i framtiden. Detta bidrar troligen också till att minska kontantanvändningen. Samtidigt pekar Riksbanken på att kontanterna har fördelar, främst vid mindre belopp och betalningar mellan privatpersoner, och att det inte är självklart att konsumenterna vill betala med exempelvis sin mobiltelefon.

Med reservation för att osäkerheten är stor uppskattar Riksbanken att värdet på sedlar och mynt i cirkulation kommer att minska med 25–50 procent fram till år 2020. En anledning till den stora osäkerheten är att det är oklart vad som styr efterfrågan på kontanter. Uppemot 50–60 procent av värdet på kontanter i cirkulation kan nämligen inte förklaras av omsättning i handeln eller av buffertar hos kreditinstituten eller företagen. Det betyder att resterande 40–50 procent behöver förklaras av exempelvis privat sparande i kontanter eller omsättning på den svarta marknaden. Efterfrågan på kontanter för dessa ändamål kanske inte kommer att minska i samma takt som den gör i fråga om kontanter för betalningar på reguljära inköpsställen.

Sedan Riksbanken presenterade sin utredning år 2013 har utvecklingen fortsatt i den riktning som förutsågs. Här kan särskilt nämnas användningen av mobilapplikationen Swish. Den lanserades år

Tillgången till betaltjänsten

2012, alltså samma år som Riksbanken initierade sin studie. I december 2015 hade Swish över 3,8 miljoner privata användare. Den månaden gjordes drygt 9 miljoner betalningar med Swish. Sedan en tid finns det också möjlighet för företag, föreningar och organisationer att få ett Swish-nummer. Trots att möjligheten till företagsavtal var relativt ny hade 45 000 sådana tecknats i november 2015. (Se <https://www.getswish.se>).

6.5 Utredningens överväganden

6.5.1 Tänkbara lagstiftningsåtgärder

De lagstiftningsåtgärder som skulle kunna komma i fråga för att förbättra tillgången till de betaltjänster som ingår i de grundläggande funktionerna ska först och främst syfta till att uppfylla betalkontodirektivet. Utöver detta har utredningen enligt sina direktiv att särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra insättning och uttag av kontanter på betalkonto.

Betalkontodirektivet har ett konsumentperspektiv. Behovet av ett starkt konsumentskydd är också något som utredningen enligt sina direktiv ska beakta när eventuella författningsförslag utarbetas. Eventuella lagstiftningsåtgärder får dock inte snedvrída konkurrensen. De ska heller inte hämma utvecklingen genom att låsa in betalningsmarknaden i betalningsmetoder som annars är på väg att överges. En eventuell lagstiftning bör också innehålla regler som det är möjligt att kontrollera efterlevnaden av. För att få en effektiv reglering krävs att det går att utöva tillsyn över den och vidta åtgärder om reglerna överträds. Utredningen har övervägt bl.a. följande åtgärder.

Alternativ 1: Alla kreditinstitut förpliktas att erbjuda alla grundläggande funktioner

Ett möjligt sätt att genomföra betalkontodirektivet är att införa en skyldighet för dem som ska tillhandahålla betalkonton att också tillhandahålla samtliga betaltjänster som enligt betalkontodirektivet utgör grundläggande funktioner. Betalkontodirektivet kräver visserligen inte annat än att ett kreditinstitut erbjuder sådana

Tillgången till betaltjänsten

tjänster i samma utsträckning som det redan erbjuder dem till konsumenter med andra betalkonton än betalkonton med grundläggande funktioner (artikel 17.1). Samtliga grundläggande funktioner måste sägas ligga inom ramen för kreditinstitutens bankrörelseverksamhet enligt gällande rätt, nämligen att ägna sig åt betalningsförmedling och att ta emot medel (se definitionen av bankrörelse i 1 kap. 3 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse).

För kreditinstitut som i dag valt att nischa sig inom ett eller ett fåtal områden skulle ett sådant krav innebära en betydande omställning. Kreditinstitut som i dag enbart erbjuder tjänster via telefon och internet skulle exempelvis bli tvungna att också erbjuda kundkontakt på något kontor. Det skulle dock inte vara nödvändigt att varje kreditinstitut självt utför de aktuella tjänsterna. Kundens tillgång till de grundläggande funktionerna skulle också kunna tillgodoses genom att kreditinstitutet slutit avtal med andra företag och således tillhandahåller tjänsterna genom ombud.

Alternativ 2: Alla kreditinstitut förpliktas att erbjuda hantering av kontanter

Möjlighet att ta ut och sätta in kontanter pekas ut som ett särskilt problem. I stället för att förplikta alla kreditinstitut att erbjuda alla grundläggande funktioner skulle en reglering därför kunna ta sikte enbart på hanteringen av kontanter. Till skillnad från andra grundläggande funktioner, som kreditinstitutet i så fall bara skulle behöva erbjuda om de tillhandahåller tjänsterna till andra kunder, skulle insättning och uttag av kontanter vara obligatoriska funktioner.

Frågan om insättning och uttag av kontanter är dock inte begränsad till betalkonton. Det skulle också vara möjligt att gå ett steg längre än att införa en förpliktelse som kopplas till sådana konton. Att ta emot kontanter för insättning och att erbjuda uttagsmöjligheter skulle i stället kunna anses vara en grundläggande uppgift för kreditinstitutet.

Kreditinstitutets verksamhet lyder under tillståndsplikt. I 3 kap. 2 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse anges en rad förutsättningar för att svenska företag ska få tillstånd att driva bank-

Tillgången till betaltjänsten

eller finansieringsrörelse. De krav för tillstånd som anges i lagen gäller i huvudsak företagets ledning. I fråga om svenska företag finns också ett krav på att det ska finnas skäl att anta att den planerade rörelsen kommer att drivas enligt bestämmelserna i den lagen och i andra författningar som reglerar företagets verksamhet. Regleringen skulle kunna kompletteras med hantering av kontanter som en direkt förutsättning för tillstånd. Om ett krav på hantering av kontanter placeras i någon annan författning skulle det indirekt kunna påverka tillståndet genom att vara en del av den reglering som rörelsen ska antas följa.

Det kan noteras att motsvarande krav inte utan vidare kan ställas på utländska företag. Utländska kreditinstitut som är hemmahörande inom EES behöver inte alls ha tillstånd för att driva bank- eller finansieringsrörelse i Sverige. För andra utländska kreditinstitut gäller dock i princip samma förutsättningar för tillstånd som för svenska företag. Det kan också noteras att regleringen inte skulle kunna användas för att förplikta ett visst kreditinstitut att öppna eller behålla ett visst kontor.

Alternativ 3: Kontanthantering i glesbygd som en obligatorisk uppgift

Tillgången till uttags- och insättningsmöjligheter är huvudsakligen ett geografiskt problem. I de flesta tätt befolkade områden är avstånden till dessa tjänster korta. Det har därför, inte minst i den politiska debatten, hörts röster som förordar en lagstiftning som säkrar tillgången till insättning och uttag av kontanter särskilt i glesbygden.

En reglering som bara grundar sig på att vissa tjänster alltid ska kunna knytas till ett betalkonto har den svagheten att den inte garanterar tillgången till tjänsterna i alla delar av landet. Den skulle inte innebära någon förpliktelse för kreditinstitut att öppna eller behålla kontor i vissa områden.

För att säkerställa tillgången till insättnings- och uttagsmöjligheter i alla områden måste en eventuell reglering alltså innebära en förpliktelse att göra detta med viss minsta spridning över landet. Det resultatet torde inte uppnås på något annat sätt än genom en reglering av förutsättningarna för tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse som säkerställer att det finns bankkontor på

Tillgången till betaltjänsten

tillräckligt många orter och uppenbarligen på måna orter där det saknas i dag.

Alternativ 4: Kreditinstitut som har uttagsmöjligheter ska också erbjuda insättning

Frågan om tillgång till kontanthantering omfattar både insättning och uttag. Uttagsmöjligheterna är dock betydligt mindre problematiska än insättningsmöjligheterna. De flesta kreditinstitut är med i bankomat-samarbetet, och möjligheterna att ta ut kontanter i automat eller butik är relativt goda på de flesta håll. Genom att det finns uttagsmöjligheter kan konsumenterna också få tillgång till kontanter att använda som betalningsmedel. Handeln tar i dag emot kontanter, men det kan vara kostsamt för handlare att göra sig av med sina dagskassar. Ett alternativ till att alla kreditinstitut ska vara skyldiga att tillhandahålla insättnings- och uttagsmöjligheter skulle kunna vara en reglering som balanserar dessa.

Ett sätt att göra detta skulle kunna vara att införa en skyldighet att ta emot insättningar för de kreditinstitut som tillhandahåller uttagsmöjligheter. En sådan reglering skulle tillåta kreditinstitut att varken tillhandahålla uttag eller insättningar, dvs. att vara helt kontantlösa. För de övriga kreditinstitut som inte är kontantlösa skulle mottagande av kontanter i så fall vara en förutsättning för kreditinstitutets tillstånd. Även en sådan reglering skulle behöva innefatta föreskrifter om en viss minsta geografisk utbredning av tjänsterna för att säkerställa möjligheterna till insättning och uttag även i glesbygden.

6.5.2 Utredningens bedömning

Utredningens förslag: Ett kreditinstitut ska bara vara skyldig att erbjuda de grundläggande funktioner som det tillhandahåller andra kunder.

Utredningens bedömning: Det bör inte införas någon skyldighet för kreditinstitut att tillhandahålla insättnings- och uttagsmöjligheter för kontanter eller att ta emot kontanter över disk för att genomföra betalningar.

Tillgången till betaltjänsten

Betalkontodirektivet kräver att konsumenterna i tillräcklig utsträckning får tillgång till de betaltjänster som omfattas av direktivet. Det gäller alla de tjänster som ingår i de grundläggande funktionerna. Det krävs i och för sig inte att alla kreditinstitut ska tillhandahålla alla betaltjänster. För att uppfylla direktivets krav måste dock den generella tillgängligheten till betaltjänsterna vara tillräckligt hög och den geografiska spridningen tillräckligt stor.

Alla kreditinstitut tillhandahåller i dag inte alla grundläggande funktioner. I de flesta fall medför detta inte några problem för den generella tillgången till de aktuella tjänsterna. Det finns därför inte skäl för att alla kreditinstitut ska vara tvungna att tillhandahålla alla grundläggande funktioner. Som utgångspunkt ska kreditinstitut därför bara vara skyldiga att erbjuda konsumenterna de grundläggande funktioner som de tillhandahåller andra konsumenterna. Detta ligger också i linje med artikel 17.1 i betalkontodirektivet, som innebär att tjänsterna ska erbjudas i samma utsträckning som kreditinstituten redan erbjuder dem till konsumenterna med andra betalkonton än betalkonton med grundläggande funktioner.

Tillgången till kontanttjänster

Ett område skiljer sig dock från de övriga, nämligen hanteringen av kontanter. Allt fler kreditinstitut avsäger sig hantering av kontanter, och de kreditinstitut som har kvar kontanthantering begränsar i allt större utsträckning antalet kontor där detta erbjuds. Det måste framhållas att avvecklingen av kontanthantering i vart fall delvis är en följd av att den faktiska efterfrågan på och användningen av kontanter minskat dramatiskt de senaste åren. Minskad kontantanvändning driver på avvecklingen av kontanthantering samtidigt som avvecklingen i sig gör det svårare att få tag på, använda eller sätta in kontanter. Frågan är då om kreditinstitutens minskade hantering av kontanter lett till att betalkontodirektivets krav på tillgång till grundläggande funktioner inte kan anses uppfyllt.

Det är inte fastställt vad som innebär tillräcklig tillgång. Det gäller både i fråga om vad som krävs för genomförande av direktivet och i den nationella bevakningen av tillgången till betaltjänster. Att det saknas en gemensam syn på och en definition av vad som kan klassas som bristande tillgång till grundläggande betaltjänster har också

Tillgången till betaltjänsten

pekats ut som ett problem av länsstyrelserna (*Bevakning av grundläggande betaltjänster. Länsstyrelsernas årsrapport 2014 s. 7*).

Det kan noteras att utgångspunkten i den befintliga statistiken är avståndet från bostaden. Om avståndet i stället sätts i relation till arbetsorten eller vanligen använda inköpsställen torde siffrorna se annorlunda ut. Någon sådan kartläggning finns inte. Det kan dock antas att många människor som bor långt från närmsta serviceställe ändå har betydligt kortare avstånd mellan servicestället och den plats där kontanterna används.

Tillräcklig tillgång kan inte anses kräva att alla människor alltid har tjänsterna i sin absoluta närhet. En viss restid för att få tillgång till eller sätta in kontanter måste accepteras, särskilt i mer glest befolkade områden. Med hänsyn till Sveriges geografi framstår de siffror som redovisats för avstånden till möjligheten att ta ut kontanter som relativt tillfridsställande. Utredningen gör bedömningen att tillgången till uttag av kontanter i dag är tillräcklig för att uppfylla direktivets krav. Betalningar av räkning över disk går i de flesta fall att ersätta med brevgiro för dem som inte kan eller vill betala elektroniskt. Så länge möjligheten att använda brevgiro finns kvar är även möjligheten att betala räkningar tillräcklig för de flesta.

Insättningsmöjligheterna är i dag något sämre än uttagsmöjligheterna. De som drabbas av detta är framför allt handlare som har svårt att bli av med sina dagskassar. Betalkontodirektivet innebär dock inga krav på insättningsmöjligheterna för näringsidkare. Konsumenter har vanligtvis inte behov av att sätta in kontanter särskilt ofta. De har också möjlighet att göra sig av med kontanter genom att använda dem i handeln. Det gör att ett större avstånd till insättningsmöjligheter är acceptabelt. Det pågår också ett arbete med att förbättra tillgången till insättningsautomater. Utredningen gör därför bedömningen att även tillgången till insättningsmöjligheter är tillräcklig för att uppfylla betalkontodirektivets krav.

Direktivuppfyllnaden i framtiden

Även om situationen i dag är sådan att den inte står i konflikt med betalkontodirektivet måste tillräcklig tillgång till insättning och uttag av kontanter finnas även på sikt. Av de tillgängliga uppgifterna om bankmarknaden framgår att antalet bankkontor och uttagsautomater

Tillgången till betaltjänsten

minskar, och att andelen bankkontor som är kontantlösa blir allt större. Andelen kortbetalningar ökar och tekniska lösningar som underlättat betalningar mellan privatpersoner utvecklas snabbt. Som framhölls i det föregående avspeglar kreditinstitutens minskade kontanthantering till stora delar den reella efterfrågan på kontanttjänster. Så länge tillgången till kontanttjänster motsvarar behovet i samhället kan inte en låg tillgång innebära att kraven enligt betalkontodirektivet inte anses uppfyllda. För vissa grupper finns det dock signaler om att avvecklingen av kontanttjänster sker i en snabbare takt än behovet minskar.

Behovet av att använda kontanter hänger samman med möjligheterna att använda andra betalningsmetoder. I många fall beror svårigheterna att använda betaltjänster på en otillräckligt utbyggd IT-infrastruktur. Det är då naturligt att arbeta med en fortsatt utbyggnad av IT-infrastrukturen i stället för att vidta åtgärder som främjar kontanthantering. Det kan också handla om bristande kunskap om hur olika betalningsterminaler fungerar i olika nät.

Även om avvecklingen av kontanttjänster på en del håll går snabbare än efterfrågan på dessa tjänster minskar råder det inte någon tvekan om att utvecklingen går i samma riktning, dvs. mot en minskad användning av och ett minskat behov av kontanter. Utredningen gör bedömningen att några lagstiftningsåtgärder inte är nödvändiga för att säkerställa att den framtida tillgången till kontanttjänster uppfyller direktivets krav på tillgång till betaltjänster.

Det kvarstående behovet av kontanttjänster

Trots att det inte bedöms nödvändigt för att genomföra betalkontodirektivet kan det finnas anledning att överväga om några lagstiftningsåtgärder bör vidtas för att tillgodose den kvarstående efterfrågan på kontanttjänster.

De personer som enligt länsstyrelsernas bevakning i dag anses ha problem med tillgången till betaltjänster kan grovt delas in i tre grupper. Den första gruppen består av personer som i dag utesluts från många betaltjänster för att de har svårt att få ett betalkonto. Det kan handla om asylsökande, personer utan svenskt personnummer. Den andra gruppen utgörs av personer som har svårt att använda betaltjänster, bl.a. äldre och personer med funktionsnedsättning. Den

Tillgången till betaltjänsten

tredje gruppen som i dag upplever sig ha otillräcklig tillgång till betaltjänster består av personer som av olika anledningar vill använda kontanter eller absolut inte vill använda digitala betalningsmetoder. Anledningen kan vara motvilja mot tekniken eller rädsla för att göra transaktioner spårbara. Det kan också grunda sig på den principiella uppfattningen att sedlar och mynt är lagliga betalningsmedel enligt 5 kap. 1 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank.

Att kontanter har getts en särställning i lagstiftningen gör bl.a. att offentliga verksamheter inte utan lagstöd kan vägra att ta emot dem som betalningsmedel (se t.ex. Högsta Förvaltningsdomstolens dom den 10 september 2015 i mål nr 2793-14 om betalning av patientavgifter med kontanter). Motsvarande krav kan dock i dag inte ställas på enskilda företag.

Intresset av att använda kontanter måste ställas mot de ökade kostnader som kontanthantering medför. Det finns i dag ingen större acceptans för att kostnader för kontanter tas ut i form av exempelvis uttagsavgifter. Detta innebär att kostnaderna för kontanthantering för närvarande bärs av hela konsumentkollektivet, trots att en allt större andel av detta använder allt mindre kontanter. Större mängder kontanter i handeln innebär också problem för personalen i form av ökad risk för rån. Det är utredningens uppfattning att enbart en ovilja att använda annat än kontanter inte är ett tillräckligt tungt vägande intresse för att lagstifta om åtgärder som främjar kontantanvändning.

När det gäller de övriga två grupperna, alltså personer som i dag inte får något konto med betaltjänster eller som har svårt att använda digitala betalningsmetoder, gör utredningen bedömningen att behovet av kontanter kommer att minska även bland dem. Genomförandet av betalkontodirektivet innebär att många som i dag nekas betalkonto kommer att få en ökad tillgång till betaltjänster. Dessa personer kommer alltså i framtiden att kunna sköta inköp och betalningar med kort eller via internetbank, och kommer inte att ha samma behov av kontanter.

Gruppen äldre som rent allmänt har svårt med teknik kan inte förväntas öka, utan torde tvärtom minska i snabb takt. Målet bör vara att de betaltjänster som finns på marknaden ska kunna användas fullt ut även av äldre och personer med funktionsnedsättning. Problem som har att göra med att tekniken inte fungerar tillräckligt bra för vissa grupper kan och bör i första hand lösas genom förbättringar av

Tillgången till betaltjänsten

tekniken i stället för genom en ökad användning av kontanter. Exempel på förbättringsåtgärder som ökar användbarheten för äldre och personer med funktionsnedsättning finns i de undersökningar som gjorts av Post- och telestyrelsen under 2014 och 2015 (*Utvärdering av mobila applikationer för betalning*, april 2014, *Hur tillgängliga är uttagsautomater för personer med funktionsnedsättning och äldre?*, november 2014 och *Utvärdering av bankdosors användbarhet för personer med funktionsnedsättning*, juli 2015). Det kan handla om tydligare kontraster i displayer, enklare gränssnitt, uppdelade sifferföljder när sådana visas och länge visningstid för inloggnings- och signeringsinformation.

Det finns ett behov av ett tryggt och rättssäkert sätt att utföra betalningar för dem som behöver hjälp av någon annan att genomföra betalningen. Användning av kontanter kan ha fördelar för dessa personer, men också uppenbara nackdelar.

Sammanfattningsvis finns det ett visst behov av att ha kvar kontanttjänster. Det finns också signaler om att avvecklingen av kontanttjänster och behovet av dem borde balanseras bättre, dvs. så att avvecklingen inte går fullt så fort som den gjort under senare tid. Samtidigt är det inte önskvärt att stoppa utvecklingen eller främja användningen av kontanter. De tänkbara lagstiftningsåtgärder som skisserats i det föregående måste därför anses skjuta över målet. Det är inte möjligt att genom lagstiftningsåtgärder styra tillgången på kontanttjänster enbart till de ganska begränsade platser och det mindre antal personer som har problem i dag. Full tillgång på dessa platser och för dessa personer kan inte uppnås utan en betydande överkapacitet på alla andra håll. Det kvarstående behovet av kontanttjänster kan därför inte rimligen tillgodoses på annat sätt än genom riktade stödåtgärder.

Utredningens slutsatser

Utredningens slutsatser är sammanfattningsvis att tillgången på de betaltjänster som avses i betalkontodirektivet är tillräcklig i förhållande till vad som kan krävas för genomförande av direktivet. Det finns inte heller anledning att anta att tillgången på kontanttjänster skulle minska så kraftigt jämfört med behovet att det skulle

Tillgången till betaltjänsten

innebära att direktivet i framtiden inte kommer att kunna anses genomfört.

Det måste dock poängteras att det som nu pågår på området för betalningar i Sverige innebär ett systemskifte, och att utvecklingen är på väg mot ett närmast kontantlöst samhälle.

En kvarstående efterfrågan på kontantjänster för vissa grupper och individer kan konstateras, men kan förväntas avta även på kort sikt. Behovet av kontanter hänger i de flesta fall samman med möjligheterna att använda andra betalningsmetoder, och löses inte på bästa sätt genom en lagstiftning som allmänt ger ökad tillgång till och ökat incitament att använda kontanter.

Sammanfattningsvis kan det sägas att det är osäkert både hur många som har otillräcklig tillgång till betaltjänster och i vilken mån deras problem kan lösas med en ökad tillgång till kontanter. De platser som är drabbade varierar från tid till annan. Länsstyrelsernas uppdrag – att analysera läget i olika delar av landet, att medverka till utvecklingsinsatser och att bidra till stödåtgärder på platser där ingen annan aktör kan antas tillgodose behovet av betaltjänster – framstår i den situationen som en välavvägd ordning för att balansera kontantavvecklingen.

Kreditinstitut ska därför inte behöva erbjuda samtliga grundläggande funktioner och inte heller generellt förpliktas att hantera kontanter. I fråga om betalkonton ska kreditinstituten alltså bara vara skyldiga att erbjuda de grundläggande funktioner som de tillhandahåller andra kunder.

7 Byte av betalkonto

7.1 Betalkontodirektivets bestämmelser om byte av betalkonto

Bytestjänsten enligt betalkontodirektivet

Medlemsstaterna ska enligt artikel 9 i betalkontodirektivet se till att betaltjänstleverantörer erbjuder en tjänst för byte mellan betalkonton i samma valuta till alla konsumenter som öppnar eller innehar ett betalkonto hos en betaltjänstleverantör som är etablerad inom den berörda medlemsstatens territorium. I artikel 10 finns en beskrivning av de moment som bytestjänsten minst ska innefatta samt den övergripande tidsramen för dessa.

Bytestjänsten ska inledas när den mottagande betaltjänstleverantören har fått kundens tillstånd. Då ska den mottagande betaltjänstleverantören inom två dagar begära att den överförande betaltjänstleverantören lämnar en förteckning över alla överföringar och autogireringar samt information om de återkommande inbetalningar och autogireringar begärda av borgenärer som har utförts på konsumentens betalkonto under de senaste 13 månaderna. Den överförande betaltjänstleverantören ska skicka över dessa handlingar inom fem bankdagar från det att begäran togs emot.

I tillståndet att genomföra bytet ska kunden särskilt precisera de inkommande betalningar, stående överföringar och autogireringar som ska flyttas. Konsumenten ska ange det datum från och med vilket stående överföringar och autogireringar ska utföras från det nya betalkontot. Det datumet ska vara minst sex dagar från den dag då den mottagande betaltjänstleverantören tog emot handlingarna som skulle skickas över.

Den mottagande betaltjänstleverantören ska se till att autogireringar och stående överföringar upphör, överföra eventuellt återstående medel från det gamla till det nya betalkontot och avsluta

Byte av betalkonto

betalkontot hos den överförande betaltjänstleverantören. Den överförande betaltjänstleverantören ska utföra motsvarande åtgärder.

Inom fem bankdagar från det att den mottagande betaltjänstleverantören tagit emot informationen om återkommande betalningar samt utförda betalningar de senaste 13 månaderna ska stående överföringar upprättas och nödvändiga förberedelser för att ta emot autogireringar göras. Betalare som gör stående inbetalningar till konsumentens betalkonto och mottagare av betalningar via autogirering från kontot ska informeras om de nya kontouppgifterna.

Alternativ till bytestjänsten

Enligt artikel 10.1 andra stycket ges medlemsstaterna möjlighet att fastställa eller behålla åtgärder som alternativ till det som innefattas i bytestjänsten, förutsatt att det tydligt främjar konsumenten, det inte innebär någon ytterligare belastning för konsumenten och bytet slutförs inom högst samma tidsram som den som anges i direktivet. Om det finns en befintlig rutin som lever upp till direktivets krav finns alltså möjlighet att besluta att den ska gälla i Sverige istället för den rutin som beskrivs i direktivet.

Avgifter i samband med bytestjänsten

Medlemsstaterna ska se till att konsumenterna kostnadsfritt kan få tillgång till uppgifter om sina stående överföringar och autogireringar. Den överförande betaltjänstleverantören ska inte ta ut några avgifter för den förteckning över överföringar och autogireringar samt den information om betalningar under de senaste 13 månader som ska skickas över till den mottagande betaltjänstleverantören vid ett byte. Kostnader för att avsluta betalkontot ska fastställas i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG. Övriga avgifter ska vara rimliga och i linje med betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

Skadestånd

Artikel 13 i betalkontodirektivet reglerar skadestånd för betal-tjänstleverantörer som inte uppfyller sina skyldigheter i bytes-förfarandet. Eventuella finansiella förluster, inklusive avgifter och räntor, som uppstår för konsumenten som en direkt följd av detta ska ersättas av den betaltjänstleverantören. Skadeståndsansvar ska dock inte föreligga om det varit osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den betaltjänstleverantör som åberopat dem inte haft något inflytande över och inte heller hade kunnat avvärja konsekvenserna av. Skadeståndsansvar ska inte heller föreligga om en betaltjänstleverantör är bunden av andra rättsliga krav som omfattas av unionslagstiftningsakter eller nationell lagstiftning.

7.2 Gemensamma rutiner för bankbyte

Svenska Bankföreningen är en branschorganisation och hjälper medlemmarna i frågor av gemensamt intresse. Medlemmarna är banker (27 stycken) samt finansbolag och bostadsinstitut (hypoteks-bolag) som ingår i bankkoncernerna. Även filialer till utländska banker som är verksamma i Sverige ingår i föreningen.

Medlemmarna i Svenska Bankföreningen har enats om gemensamma rutiner för bankbyte. Information om hur bankbytes-rutinerna fungerar och checklistor för den som vill byta bank finns på <http://www.swedishbankers.se>.

Bytet inleds med att kunden vänder sig till den bank han eller hon vill byta till. Därefter går det för privatpersoner till på i huvudsak följande sätt.

- Kunden ingår ett avtal om bankbyte med sin nya bank. Konton, produkter och tjänster läggs upp hos den nya banken. Kunden får notera vilka e-fakturor som finns samt ta bort andra överföringar.
- Kunden får sina nya konton och tjänster. Den nya banken kan börja användas och kunden ska sluta använda gamla produkter. E-fakturor och andra överföringar kan läggas upp från det nya kontot. Detta moment ska vara slutfört inom tre till fem dagar. Det som kan ta mer än tre dagar är att få nya kort och koder.

Byte av betalkonto

- Den nya banken skickar ett avslutsuppdrag till den gamla banken.
- Den gamla banken slutför avslutsuppdraget.

I tidsuppskattningen för bankbytet måste för någon dag för postgång förutses. Den beskrivna bytesrutinen innebär att bytet i regel ska vara klart inom tre vardagar från det att den gamla banken tog emot avslutsuppdraget. Bankbytesrutinen omfattar inte bara konton, utan även andra tjänster. Dessa kan dock ta längre tid att handlägga.

Bytesrutinen ska innebära att ett avslut sker hos den gamla banken utan att betalningar eller autogireringar tappas bort. Det är en relativt komplicerad rutin, som ofta kräver att kunden har ett personligt möte hos sin nya bank. För att minimera risken för att någon betalning eller insättning tappas bort finns det checklistor både för kunden och för banktjänstemannen. De pengar som förs över mellan bankerna vid bytet är inte några vanliga överföringar, utan sker med vissa koder som gör att det går att bevaka alla stegen i transaktionen.

Bankbytet är kostnadsfritt för kunden. Om bytet inte genomförs som det ska ersätter den nya banken eventuell ekonomisk skada som det har orsakat kunden. Den gamla banken har ett begränsat ansvar, t.ex. att se till att de medel som förs över till den nya banken inte har en överförmyndarspär.

7.3 Överväganden och förslag

Utredningens förslag: Betalkontodirektivets bestämmelser om bytestjänsten kan ersättas av de befintliga bankbytesrutinerna. Det ska införas en bestämmelse om att ett kreditinstitut är skyldigt att ha rutiner för byte av betalkonto mellan institutet och ett annat kreditinstitut. Närmare föreskrifter om innehållet i bytesrutinen ska kunna meddelas av Finansinspektionen. En tidsgräns för genomförande av bytet ska dock finnas i lag, liksom en bestämmelse om skyldighet att ersätta skada till följd av att bytet inte har genomförts inom den angivna tiden.

Bedömningen av de befintliga bankbytesrutinerna

Den bankbytesrutin som tillämpas av medlemmarna i Svenska Bankföreningen förefaller fungera väl. Det finns inte några kända problem med rutinerna och det är inte ett område som lett till några klagomål vare sig hos bankernas egna kundombuds män eller hos exempelvis Konsumenternas Bank- och finansbyrå. Bankerna samarbetar dessutom kontinuerligt för att utveckla och förbättra rutinerna.

Enligt betalkontodirektivet får medlemsstaterna bibehålla åtgärder som alternativ till den bytestjänst som ska erbjudas enligt direktivet. Det förutsätter dock att de alternativa åtgärderna tydligt främjar konsumenten, att det inte innebär någon ytterligare belastning för konsumenten och att bytet slutförs inom högst samma övergripande tidsram som vid bytestjänsten enligt direktivet.

Den befintliga bankbytesrutinen är både mindre komplicerad och slutförs snabbare än bytestjänsten enligt direktivet. Att införa lagstiftning om en bytestjänst i enlighet med direktivet skulle vara till nackdel för bankkunderna. Utredningens bedömning är att de befintliga rutinerna för bankbyte bör fortsätta att tillämpas.

Vad som krävs för att direktivet ska anses genomfört

Frågan är då vad som krävs för att direktivet ska anses genomfört i fråga om rutinerna för byte av betalkonto. De befintliga rutinerna regleras inte av några författningar och är inte föremål för någon tillsyn. En förutsättning för att få tillämpa alternativa rutiner i stället för den bytestjänst som anges i betalkontodirektivet är bl.a. att bytet sker inom högst samma tidsram. Utredningens bedömning är att det bör finnas någon författningsreglering som anger den yttersta tidsramen för och som gör att det går att utöva tillsyn över att byten faktiskt genomförs inom den tiden.

Svenska Bankföreningen omfattar de flesta svenska bankerna och filialer till utländska banker som är verksamma i Sverige. Det finns dock banker som står utanför föreningen. Dessa banker tillämpar ofta liknande rutiner ändå. Enligt uppgifter från representanter från Svenska Bankföreningens bankbytargrupp hjälper de större bankerna dessutom till för att underlätta ett bankbyte även om det skulle handla om byte till eller från en bank som inte är medlem i föreningen.

Byte av betalkonto

Skillnaden är i normalfallet på sin höjd att bytet tar en extra dag att genomföra. Det finns dock inte något som förpliktar de banker som inte är medlemmar att tillämpa bytesrutinen.

Alla kreditinstitut kommer att omfattas av den föreslagna författningsbestämmelsen om tidsramen för byte, som innebär att den maximala tiden enligt betalkontodirektivet inte får överskridas. Alla kreditinstitut, alltså även de som inte är medlemmar i svenska Bankföreningen ska också vara skyldiga att ha en bytesrutin. Det närmare innehållet i bytesrutinen behöver dock inte belasta lagtexten. De nödvändiga föreskrifterna om innehållet i själva bytesrutinen bör kunna meddelas av Finansinspektionen.

Skadeståndsskyldigheten

Enligt betalkontodirektivet ska det finnas en skyldighet att ersätta skada som uppkommer för konsumenten om bytesrutinen enligt artikel 10 inte följs (artikel 12.4). Ersättningsskyldigheten gäller för den betaltjänstleverantör som deltar i bytesförandet och som inte uppfyller sina skyldigheter enligt artikel 10. Eftersom skadeståndsbestämmelsen i betalkontodirektivet hänvisar enbart till bytestjänsten enligt betalkontodirektivet framgår det inte klart vad som enligt direktivet ska gälla när en medlemsstat bibehåller alternativa rutiner till denna.

Oavsett hur artikeln om skadeståndsskyldighet ska tolkas är det inte rimligt att skadeståndsansvaret blir beroende av om bytestjänsten i enlighet med direktivet tillämpas eller om bytet har genomförts enligt Svenska Bankföreningens inarbetade rutiner. Samma skadeståndsregler bör enligt utredningens uppfattning gälla i båda fallen.

I fråga om behovet av att införa bestämmelser om skadestånd gör utredningen följande bedömning. Skadeståndslagen gäller i och för sig, men enligt den lagen ersätts bara ren förmögenhetsskada (ekonomisk skada utan samband med person- eller sakskada) i vissa specifika situationer. Den är dessutom dispositiv. Konsumenttjänstlagen, som är tvingande till konsumentens förmån, är inte direkt tillämplig. Det finns dock ett utrymme för analogisk tillämpning av den. Dessutom anses den ge uttryck för en del allmänna kontrakttsliga principer. Det gör att det kanske skulle vara möjligt för en konsument som

Byte av betalkonto

vållats skada i ett bytesförfarande att kräva skadestånd även om det inte införs några uttryckliga bestämmelser om detta. Även om konsumenttjänstlagen skulle kunna tillämpas analogiskt är det tveksamt om dess tvingande karaktär kan sträckas ut på det sättet. Det skulle alltså inte ge något säkert skydd mot avvikande avtalsvillkor. En total friskrivning från allt skadeståndsansvar skulle i och för sig antagligen vara oskäligt och kunna jämkas bort med tillämpning av lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden. Det finns sammantaget ingen nu gällande lagstiftning som säkert medför det skadeståndsansvar som krävs enligt artikel 12.4 i betalkontodirektivet.

En skadeståndsbestämmelse i lag måste kopplas samman med någon materiell bestämmelse. Utredningen har i det föregående kommit fram till att endast tidsgränsen för byte ska regleras i lag. Den skada som kan uppstå för kunden hänger samman med att bytet inte genomförts fullt ut, vilket exempelvis kan leda till att en betalning kommer bort. Har bytet inte genomförts i alla delar har heller inte tidsgränsen följts för när bytet ska vara fullständigt genomfört. En skadeståndsbestämmelse kan därför kopplas samman med tidsgränsen för byte. Den gäller oavsett om bytet skett i enlighet med bytesrutinerna inom Svenska Bankföreningen eller om en bytestjänst i enlighet med betalkontodirektivet utförts.

8 Avgifter för betalkonto

8.1 Avgifternas storlek

Utredningens förslag: En bestämmelse ska införas om att endast rimliga avgifter får tas ut för ett betalkonto med grundläggande funktioner.

Medlemsstaterna ska enligt artikel 18 i betalkontodirektivet se till att kreditinstitut kostnadsfritt eller till en rimlig avgift erbjuder de tjänster som ska kunna knytas till ett betalkonto. Vad som är en rimlig avgift ska fastställas med beaktande av nationella inkomstnivåer och de genomsnittliga avgifter som kreditinstitut i medlemsstaten tar ut för de tjänster som tillhandahålls genom betalkonton. Det finns också ett utrymme för att tillämpa olika prissättning beroende på i vilken utsträckning konsumenten är ansluten till kreditinstitutet.

I dagsläget varierar årskostnaden för att ha ett betalkonto med tillgång till grundläggande funktioner mellan 0 och 360 kr hos de olika kreditinstitutet. Även avgifter i det högre spannet måste med hänsyn till nationella inkomstnivåer i Sverige anses ligga inom ramen för vad som kan bedömas vara rimligt. Marknaden har alltså utan reglering fungerat tillfredsställande i fråga om nivåerna på årsavgifter. Det skulle kunna tala för att det idag inte finns något egentligt behov av prisreglerande lagstiftning i Sverige.

Årsavgiften utgör inte heller alltid den fullständiga avgiften för ett betalkonto. I avgiften ska även räknas in alla avgifter som kunden måste betala för att få tillgång till kontot och tjänsterna, alltså även eventuella ansökningsavgifter och extraavgifter för utförande av betaltjänster. För den som exempelvis ofta gör kontantuttag utomlands kan kostnaderna i praktiken bli höga. Det kan också finnas begränsningar för exempelvis hur många stående

Avgifter för betalkonto

överföringar som tillåts innan extraavgifter tas ut. För kunder som saknar svenska id-handlingar tar kreditinstitut ibland ut avgifter för sitt kundkännedomsarbete. Även sådana avgifter måste vara rimliga och får inte vara diskriminerande.

Helt givet är det dessutom inte att den nuvarande prisbilden kommer att bestå för årsavgifterna. När skyldigheten för banker att ”ta emot inlåning på räkning från allmänheten” i den tidigare gällande bankrörelselagen (1987:617) togs bort år 2004 var ett av argumenten att nyttan med en sådan bestämmelse var svår att se så länge som prissättningen var fri. Trots en kontraheringsplikt skulle en bank då alltid kunna prissätta sig ur marknaden för sådana konton. Visserligen kunde några tecken vid det tillfället inte ses på att bankerna undandrog sig det då aktuella området. Slutsatsen var dock att en tvingande lagregel utan priskontroll skulle sakna effekt. (Prop. 2002/03:139 s. 199)

Själva syftet med betalkontodirektivet är att personer som i dag har svårt att få ett betalkonto ska kunna få detta till en rimlig kostnad. Även om problemet med att få tillgång till betalkonton möjligtvis är mindre i Sverige än på andra håll i EU finns det kundgrupper som i nuvarande system faktiskt vägras ett konto. Risken för att ett kreditinstitut skulle vilja prissätta sig från ansvaret för dessa kunder går därför inte helt att bortse från. Utan reglering finns det inte heller något skydd mot att den generella prisnivån skulle öka kraftigt. Det är mot den bakgrunden nödvändigt med någon reglering som dels utgör grund för den enskilde att invända mot ett begärt pris, dels gör att prisnivåerna blir en fråga för tillsynen på området.

Enligt utredningens bedömning bör det inte vara fråga om någon direkt prissättning genom författning. Inte heller bör tillsynsmyndigheten ges någon aktivt prissättande funktion. Den författningsreglering som bör finnas ska endast syfta till att ange annat än rimliga avgifter inte får tas ut. Därigenom sätts en övre gräns för avgiftsnivåerna. Vad som i det enskilda fallet är en rimlig avgift blir ytterst en fråga för rättstillämpningen. Genom att införa en bestämmelse om att endast rimliga avgifter får tas ut kan en kund som krävs på en hög avgift få saken prövad i domstol eller hos Allmänna reklamationsnämnden. Tillsynsmyndigheten bör också ha ett särskilt ansvar att bevaka att prissättningen inte sker på ett sätt som i praktiken medför att vissa kundgrupper inte får tillgång till grundläggande funktioner. Det kreditinstitut vars

avgifter kraftigt avviker från de genomsnittliga avgifterna måste åläggas en relativt tung börda att motivera detta, vare sig frågan väcks i ett tvistemål eller i ett tillsynsärende.

8.2 En mekanism för kostnadsfri tillgång till betalkonto?

Utredningens bedömning: Det bör inte införas någon mekanism som ger kostnadsfri tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner i de fall en ansökan om ett avgiftsbelagt konto har avslagits.

Enligt artikel 25 i betalkontodirektivet får medlemsstaterna inrätta en särskild mekanism för kostnadsfri tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner. Bestämmelsen syftar till att konsumenter som inte har ett betalkonto på medlemsstatens territorium och som har vägrats tillgång till ett betalkonto som kreditinstituten tar ut en avgift för kostnadsfritt ska få faktisk tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner. Införandet av en sådan mekanism ska inte påverka tillämpningen av artikel 16, dvs. bestämmelserna om rätt till tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner. Bestämmelserna är dock sammankopplade på så sätt att artikel 16 tillåter medlemsstaterna att införa bestämmelser som gör att kreditinstitut ska eller får avslå en ansökan om betalkonto, om det syftar till att underlätta kostnadsfri tillgång till betalkonto i enlighet med artikel 25.

Syftet med artikel 25 kan delvis utläsas ur skäl 46 och 47. Där anges att betalkonton med grundläggande funktioner bör erbjudas kostnadsfritt eller till en rimlig avgift för att så många konsumenter som möjligt ska ha tillgång till dem. För att uppmuntra utsatta konsumenter att delta på bankmarknaden bör medlemsstaterna kunna föreskriva att dessa konsumenter ska kunna erbjudas betalkonto med grundläggande funktioner till särskilt förmånliga villkor, t.ex. kostnadsfritt. Medlemsstaterna ska själva kunna avgöra hur de konsumenter som kan gynnas av förmånligare villkor ska identifieras. Det ska dock inte gå ut över alla konsumenters rätt att få tillgång till betalkonto mot åtminstone en rimlig avgift.

När det gäller kopplingen till bestämmelser om avslag på en ansökan om betalkonto anges att det kan vara nödvändigt med ett

Avgifter för betalkonto

avslag för att identifiera de konsumenter som kan gynnas av ett betalkonto med grundläggande funktioner på förmånligare villkor. I ett sådant fall bör kreditinstitutet informera konsumenten om att han eller hon vid ett avslagsbeslut har möjlighet att utnyttja den särskilda mekanismen för att få tillgång till ett avgiftsfritt betalkonto med grundläggande funktioner.

Det finns inte någon närmare uppgift om hur och av vem dessa kostnadsfria konton ska tillhandahållas. Det finns inte någon sådan befintlig kontotyp på den svenska marknaden. För konsumenter som i dag inte kan få tillgång till betalkonto kan kostnaderna för att exempelvis betala räkningar över disk bli stora. Tillgång till betalkonto till en rimlig avgift innebär då en stor besparing. Utredningens bedömning är att det inte finns behov av att därutöver införa någon mekanism för helt kostnadsfri tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

8.3 Avgiftsinformation till konsumenter

Utredningens förslag: Bestämmelser införs om skyldighet att lämna standardiserad information till blivande kunder om avgifter och villkor för betalkonto, samt att minst årligen löpande informera om avgifter.

Ett av huvudsyftena med betalkontodirektivet är att öka transparensen i fråga om avgifterna för betaltjänster. Det finns därför ett flertal artiklar som gäller redovisningen av avgifter för betalkonto och den rätt som konsumenten ska ha till information om avgifter och andra villkor.

Medlemsstaterna ska upprätta preliminära förteckningar över minst 10 och högst 20 av de mest representativa tjänster som är knutna till ett betalkonto. Det ska vara avgiftsbelagda tjänster som erbjuds av minst en betaltjänstleverantör. Förteckningen ska innehålla standardiserade termer. Förteckningarna ska skickas till Europiska bankmyndigheten (EBA) som på grundval av dessa ska utarbetatekniska standarder förtillsyn. Den standardiserade unionsterminologin som på detta sätt ska fastställas ska sedan användas av medlemsstaterna.

Avgifter för betalkonto

De standardiserade termerna ska användas i det dokument med avtalsinformation som betaltjänstleverantörerna enligt artikel 4 i betalkontodirektivet ska ge konsumenter innan de öppnar betalkonto. Dokumentet med avtalsinformation samt en ordlista som omfattar de standardiserade begreppen ska alltid vara tillgängliga för konsumenten.

Betaltjänstleverantörer ska vidare enligt artikel 5 i betalkontodirektivet minst årligen förse konsumenterna med en redovisning av avgifter för tjänster som är förbundna med betalkonton.

Både när det gäller avtalsinformationen enligt artikel 4 och den årliga redovisningen av avgifter enligt artikel 5 finns det detaljerade bestämmelser om hur informationen ska presenteras och om vilket språk som ska användas.

I 4 kap. lagen (2010:751) om betaltjänster finns det bestämmelser om informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster. Exempelvis anges i 4 kap. 10 § att en betaltjänstleverantör i rimlig tid innan ett ramavtal sluts ska ge betaltjänstanvändaren viss information om villkor och avgifter för tjänsterna. Den information som ska lämnas enligt betalkontodirektivet går dock utöver det befintliga informationskravet i lagen om betaltjänster. Enligt betalkontodirektivet ska informationen dessutom presenteras på ett visst sätt och innehålla en viss terminologi. Bestämmelserna om informationskrav i lagen om betaltjänster behöver därför kompletteras i fråga om den information som ska lämnas till konsumenter innan de öppnar ett betalkonto samt den årliga redovisningen av avgifter.

Detaljbestämmelser om hur informationen ska presenteras bör dock inte finnas i lag. Det kan i stället med fördel regleras genom myndighetsföreskrifter. Bemyndiganden som medger detta ska därför införas.

8.4 Jämförelsewebbplatser

Utredningens förslag: Finansinspektionen ska få ett uppdrag av regeringen att driva en jämförelsewebbplats.

Artikel 7 i betalkontodirektivet förpliktar medlemsstaterna att se till att konsumenterna har kostnadsfri tillgång till minst en webbplats med jämförelser av avgifter för åtminstone tjänsterna i den slutliga

Avgifter för betalkonto

förteckning som nämndes i föregående avsnitt. En jämförelsewebbplats kan enligt direktivet drivas antingen av en privat aktör eller av en myndighet. Jämförelsewebbplatsen ska dock vara objektiv och säkerställa att alla betaltjänstleverantörer behandlas på samma sätt i sökresultaten. Andra krav som ställs på jämförelsewebbplatsen är att den ska innehålla tydlig information om ägarna och att den ska ange tydliga och objektiva kriterier som grund för jämförelserna. Språket ska vara klart och otvetydigt och standardiserade begrepp ska användas. Den ska erbjuda korrekt och aktuell information samt ange tidpunkten för den senaste uppdateringen. Urvalet av information ska vara brett och täcka en betydande del av marknaden. När den presenterade informationen inte ger en fullständig bild av marknaden ska detta framgå tydligt. Slutligen ska det finnas effektiva ruiner för rapportering av felaktig avgiftsinformation.

Konsumenternas Bank- och finansbyrå driver tillsammans med Konsumenternas försäkringsbyrå en webbplats, www.konsumenternas.se. På webbplatsen finns i dag bl.a. en jämförelse av avgifter för banktjänster. I jämförelsen ingår årsavgifterna för internetbank och betaltjänster på internet. Avgifter för enstaka respektive stående överföringar anges särskilt. Vidare finns avgifter för kassatjänster i form av räkningsbetalning till plus- eller bankgiro, kontanta utbetalningar från plus – eller bankgiro samt enstaka respektive stående överföringar. Slutligen redovisas också de olika bankernas avgifter för brevgiro.

Den prisjämförelse som finns på www.konsumenternas.se innehåller en stor del av den information som enligt betalkontodirektivet ska finnas på en jämförelsewebbplats. Informationen är saklig och opartisk, och den uppdateras löpande. De justeringar som skulle behöva göras för att webbplatsen skulle uppfylla alla kriterier i betalkontodirektivet är inte dramatiska. Det finns därför starka skäl att låta denna befintliga webbplats vara utgångspunkten. Frågan är då vad som – utöver de nämnda justeringarna av webbplatsens innehåll – krävs för att direktivet ska anses vara genomfört i den här delen.

Konsumenternas Bank- och finansbyrå är en stiftelse vars styrelse består av ledamöter från Konsumentverket, Finansinspektionen, Svenska Bankföreningen, Fondbolagens Förening och Svenska Fondhandlareföreningen. Hade byrån varit en myndighet kunde den ha fått ett uppdrag direkt av regeringen att driva en jämförelse-

webblats. Ett liknande uppdrag har exempelvis Konsumentverket i fråga om kostnaderna för remitteringar (att skicka pengar utomlands), som redovisas på www.moneyfromsweden.se.

Betalkontodirektivet hindrar inte att en privat aktör driver en jämförelsewebbplats i enlighet med direktivet. Det gör det däremot svårare att formalisera det uppdrag som bör ligga till grund för tjänsten. Utredningen gör bedömningen att det inte går att ge någon annan än en myndighet ett formellt ansvar för jämförelsewebbplatsen.

Samtidigt skulle fördelarna vara stora om Konsumenternas Bank- och finansbyrå kunde driva den aktuella jämförelsewebbplatsen. Genom att bygga vidare på sin befintliga webbplats kan full nytta dras av byråns kompetens och kostnaderna för att driva jämförelsewebbplatsen begränsas. Det är möjligt att detta skulle kunna gå att genomföra genom avtal mellan Finansinspektionen och Konsumenternas Bank- och finansbyrå.

Ett exempel på en sådan konstruktion är det avtal som har träffats mellan Energimarknadsinspektionen och Konsumenternas Energimarknadsbyrå AB. Enligt ett EU-direktiv på el- och gasmarknadsområdet ska medlemsstaterna se till att det inrättas gemensamma kontaktpunkter där konsumenterna kan få tillgång till nödvändig information om sina rättigheter, lagstiftning och möjligheter till tvistlösning. Ansvar för att Sverige har en gemensam kontaktpunkt vilar hos Energimarknadsinspektionen. Avtalet med Konsumenterna Energimarknadsbyrå AB innebär att byrån ska vara den gemensamma kontaktpunkten för konsumenterna på el- och gasmarknaderna.

Utredningens bedömning är att ansvaret för jämförelsewebbplatsen ska vila på sektorsmyndigheten, Finansinspektionen. Det innebär att Finansinspektionen ska få regeringens uppdrag att driva en jämförelsewebbplats. I vilken mån myndigheten kan överlåta driften av webbplatsen till konsumenternas Bank- och finansbyrå får bedömas av myndigheten med beaktande av eventuellt tillämpliga författningar, exempelvis upphandlingsregelverket.

9 Alternativ tvistlösning

9.1 Inledning

Enligt artikel 24 i betalkontodirektivet ska medlemsstaterna se till att konsumenterna har tillgång till effektiva förfaranden för alternativ lösning av tvister som kan uppstå till följd av direktivet. Förfarandena ska uppfylla kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (tvistlösningsdirektivet).

Tvistlösningsdirektivet har till syfte att göra organ för alternativ tvistlösning av hög kvalitet tillgängliga i hela EU för alla konsumentklagomål vid avtalstvister i samband med försäljning av varor eller av tjänster. Direktivet har i Sverige genomförts bl.a. genom införandet av lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden, som trädde i kraft den 1 januari 2016. I lagen anges att regeringen får utse en förvaltningsmyndighet att vara nämnd för alternativ tvistlösning. En behörig myndighet, som utses av regeringen, ska besluta i frågor om godkännande av nämnder för alternativ tvistlösning. Det anges vidare bl.a. att näringsidkare ska ha viss skyldighet att lämna information om alternativ tvistlösning till konsumenter och att denna skyldighet ska sanktioneras enligt marknadsföringslagen (2008:486). I marknadsföringslagen har det därför förts in en upplysning om att bestämmelser om marknadsföring finns i den nya lagen.

I Sverige prövas konsumenttvister utanför domstol framför allt i Allmänna reklamationsnämnden (ARN), som är en sådan nämnd för alternativ tvistlösning som anges i lagen om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden. Förutom i ARN förekommer alternativ tvistlösning för konsumenter vid vissa privata organ. Dessa tvister är undantagna från ARN:s kompetensområde. Sedan

Alternativ tvistlösning

tidigare finns det två nämnder som drivs av försäkringsföretagens branschorganisation (Svensk Försäkring), Nämnden för rättskyddsfrågor och Personförsäkringsnämnden. Sveriges Advokatsamfund inrättade inför genomförandet av tvistlösningsdirektivet en egen konsumenttvistnämnd. Även Mäklarsamfundet har nu beslutat att inrätta en tvistlösningsnämnd. En författningsreglerad nämnd som omfattas av direktivet är Trafikskadenämnden, som också avser att ansöka om godkännande som tvistlösningsnämnd.

Utanför området för konsumenttvister finns det en stor mängd nämnder som hanterar andra typer av frågor. De kan vara självständiga myndigheter som leds av en nämnd (nämndmyndigheter). I bland får nämndmyndigheten administrativt stöd från en större myndighet (värdmyndighet). Det finns också myndigheter som har särskilda beslutandeorgan med uppgift att pröva vissa frågor.

9.2 Allmänna reklamationsnämnden

ARN är en statlig myndighet vars verksamhet regleras främst i förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden. Myndigheten ska efter anmälan av en konsument rekommendera en lösning av en tvist mellan en konsument och en näringsidkare som härrör från ett avtal om köp av en vara, tjänst eller annan nyttighet.

ARN ska även pröva tvister mellan konsumenter och försäkringsbolag om ersättning för skada ur en näringsidkares ansvarsförsäkring, om konsumenten har direktkravs rätt mot försäkringsbolaget och skadeståndskravet har sin grund i ett avtalsförhållande mellan konsumenten och den försäkrade näringsidkaren, samt tvister som rör skadestånd enligt 25 § fastighetsmäklarlagen (2011:666).

Utöver tvistlösning har ARN i uppdrag att informera konsumenter och näringsidkare om myndighetens praxis, stödja den kommunala konsumentverksamhetens hantering av tvister genom utbildning och information samt genomföra förtroendeskapande åtgärder i förhållande till näringslivet.

ARN prövar inte tvister om utförande av hälso- och sjukvårdstjänster, köp av fast egendom, upplåtelse eller överlåtelse av bostadsrätt respektive tomträtt. Myndigheten prövar inte heller tvister om arrende eller hyra av lägenhet om tvisten avser annat än

Alternativ tvistlösning

penningfordran. ARN prövar inte tvister som kan prövas eller har prövats av en nämnd för alternativ tvistlösning som har godkänts enligt lagen om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden.

När tvisten är av en sådan typ att ARN i och för sig prövar den finns det vissa ytterligare begränsningar. Det gäller tvister som handläggs i eller är avgjorda av en domstol, Kronofogdemyndigheten eller en hyres- och arrendenämnd eller som redan har prövats av myndigheten eller som omfattas av en rekommendation som getts i ett ärende om grupptalan. Anmälan till myndigheten får inte ha gjorts av någon annan än konsumenten eller, när det gäller grupptalan enligt 9 §, någon annan än Konsumentombudsmannen eller en sammanslutning av konsumenter. Det finns också beloppsgränser. För tvister som rör bank, fastighetsmäklare, försäkring, båt eller bostad får värdet av vad som yrkas inte understiga 2 000 kronor. För vissa andra tvister gäller 1 000 respektive 500 kronor.

Förfarandet vid ARN är kostnadsfritt och helt skriftligt. Den som vill ha ett ärende prövat ska lämna in en skriftlig anmälan till nämnden. I anmälan ska konsumenten beskriva tvisten och sina krav på rättelse. Konsumenten ska också skicka med bevis i form av t.ex. kvitton, garantier, fotografier, avtal och tidigare skriftväxling.

Om tvisten tas upp till prövning skickas anmälan, tillsammans med eventuella bilagor, till den näringsidkare som konsumenten har uppgett som sin motpart. Näringsidkaren får en viss tid på sig för att svara på anmälan. I sitt svar kan näringsidkaren skicka med egen bevisning. ARN gör inte själv någon utredning i ärendet, utan liksom i domstol är det parterna som ansvarar för att den utredning som behövs finns i ärendet.

Om konsumenten får helt eller delvis bifall till sitt yrkande gör nämnden en uppföljning av om näringsidkaren rättar sig efter beslutet eller inte. Vidare uppföljning av ARN:s beslut görs även av konsumenttidningen Råd & Rön, som ges ut av Sveriges Konsumenter. Två gånger per år publicerar tidningen namn på näringsidkare som inte har följt ARN:s rekommendationer på sin s.k. ”svarta lista”. Innan publicering sker gör tidningen egna efterforskningar av om nämndens avgöranden har följts.

9.3 Överväganden och förslag

Utredningens förslag: Konsumenters rätt till alternativ lösning av tvister till följd av betalkontodirektivet ska tillgodoses genom att de får möjlighet att vända sig till Allmänna reklamationsnämnden.

Vilka möjligheter finns i dag?

Konsumenttvister om utförandet av betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster kan redan i dag prövas av ARN. Enligt betalkontodirektivet ska dock alla tvister som reglerna i direktivet kan ge upphov till kunna prövas i ett förfarande för alternativ tvistlösning. Det innebär att även frågor om tillgång till betalkonto och byte av betalkonto ska kunna prövas. ARN handlägger i dag inte den typen av ärenden. Om en ansökan om betalkonto har avslagits är det inte fråga om en tvist som härrör från ett avtal om köp av en vara, tjänst eller annan nyttighet. Tvärtom är det avtal om köp av en tjänst som näringsidkaren har *vägrat* att ingå och som konsumenten genom sin talan vill få till stånd.

Det finns inget annat befintligt organ för alternativ tvistlösning, vare sig någon nämndmyndighet eller något privat organ, som i dag skulle kunna ta upp de aktuella tvisterna till prövning.

Bör ett nytt tvistlösningsorgan inrättas?

Frågan är då om ett nytt organ för prövning av konsumenttvister med anledning av betalkontodirektivet ska inrättas. Ingen branschorganisation har förklarat något intresse av att inrätta en privat tvistlösningsnämnd. En sådan möjlighet kvarstår i och för sig om en branschorganisation längre fram i tiden skulle visa ett sådant intresse. Under nuvarande förutsättningar skulle det dock bli fråga om att inrätta en ny myndighet vid sidan av ARN för lösning av tvister i anledning av betalkontodirektivet.

Det är svårt att bilda sig en uppfattning om hur många konsumenttvister som reglerna om betalkonto kommer att ge upphov till. Det kan exempelvis tänkas att tvister uppstår till följd av att penningtvätsreglerna försvårat öppnande av betalkonto. Det

Alternativ tvistlösning

kan dock inte antas att tvister om betalkonto kommer att bli vanligt förekommande. Redan på den grunden att uppdraget inte kan förväntas bli särskilt omfattande är det enligt utredningens uppfattning tveksamt om det är motiverat att bilda en ny myndighet.

I fråga om de aktuella tvisterna gäller lagen om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden. Lagen innehåller en bestämmelse som anger att regeringen får utse en förvaltningsmyndighet till nämnd för alternativ tvistlösning. Den förvaltningsmyndighet som avses i bestämmelsen är ARN (prop. Prop. 2014/15:128 s. 56 f.). Det är i och för sig inte uteslutet att utse någon annan förvaltningsmyndighet att vid sidan av ARN vara nämnd för alternativ tvistlösning. En förutsättning är dock att kraven i artiklarna 5–9 i tvistlösningsdirektivet är uppfyllda. Det gäller krav på bl.a. sakkunskap, oberoende och effektivitet. Det finns också krav på att nämnderna ska ha uppdaterade webbplatser med relevant information. Kvalitetskraven är så högt ställda att de skulle vara svåra att uppfylla för en nämndmyndighet som bara handlägger något eller några ärenden per år.

Utredningens uppfattning är därför att någon ny myndighet inte ska inrättas för alternativ lösning av de konsumenttvister som betalkontodirektivet kan ge upphov till.

Hanteringen av penningtvättsregleringen i ARN

Om ARN ges behörighet att pröva av tvister om tillgång till betalkonto skulle prövningen inte bli oproblematiske. Reglerna i betalkontodirektivet om tillgång till betalkonto kolliderar inte sällan med penningtvättsregleringen. Trots att penningtvättsreglerna har företräde skulle det kunna innebära tvister som är svåra att hantera i ARN. I det följande ges två exempel på sådana situationer.

En grund för att avslå en ansökan om betalkonto är att det skulle strida mot penningtvättsregleringen att öppna kontot (se artikel 16.4 i betalkontodirektivet samt avsnitt 5.2). Det kan exempelvis handla om att en konsument utan id-handlingar eller med utländska id-handlingar enligt bankens uppfattning inte har kunnat styrka sin identitet på ett tillförlitligt sätt. Det skulle då vara nödvändigt för ARN att göra en självständig bedömning av

Alternativ tvistlösning

om konsumenten har styrkt sin identitet. Nämndens beslut kan sedan komma att leda till en rekommendation för banken att låta konsumenten öppna ett betalkonto, trots att det enligt bankens uppfattning innebär en överträdelse av penningtvättsregleringen. Beslutet är visserligen inte bindande för parterna, men en bank som inte följer ARN:s rekommendation riskerar dålig publicitet.

Ännu mer problematisk blir prövningen i ett fall där banken avslagit ansökan om betalkonto med stöd av penningtvättsregleringen och situationen varit sådan att banken inte ens kan motivera sitt beslut. Banken har då ingen möjlighet att gå i svaromål mot en konsument som begär att få ett betalkonto. Det är oklart vad ARN:s prövning skulle gå ut på i ett sådant fall. Att banken inte kunnat motivera sitt avslagsbeslut indikerar att det handlar om en misstänkt överträdelse av penningtvättsreglerna. För att nämnden ska kunna göra en självständig bedömning av penningtvättsregleringen måste dock banken kunna utföra sin talan, vilket i sin tur förutsätter att meddelandeförbudet enligt 3 kap. 4 § lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism inte hindrar banken att lämna ut uppgifter av betydelse för tvisten.

De problematiska situationer som kan uppstå är inte reserverade till att handläggningen sker i ARN. Samma problematik skulle finnas oavsett vilket tvistlösningsorgan det handlar om. Det gäller även om tvisten skulle hanteras i en allmän domstol. För domstolarnas handläggning finns visserligen en sekretessreglering, som ger ett visst skydd vid hanteringen av känsliga uppgifter, såsom misstankar om penningtvätt. En domstol kan dock inte hemlighålla grunden för en parts talan eller skälen för sitt eget beslut.

Sammanfattande bedömning

Utredningens uppfattning är sammanfattningsvis att det inte är motiverat att inrätta något nytt organ för lösning av de konsumenttvister som kan uppstå till följd av bestämmelserna om betalkonto. Tvister om tillgång till betalkonto bör alltså handläggas av det befintliga organet för alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden, ARN. Svårigheterna som tillämpningen av penningtvättsregleringen kan föra med sig i tvister om tillgång till betal-

Alternativ tvistlösning

konto är desamma oavsett vilket organ som handlägger tvisten. Den regleringen utgör därför inte skäl mot att låta tvisterna prövas av ARN. ARN:s behörighet ska alltså utvidgas till att omfatta även tvister om tillgång till betalkonto och byte av betalkonto.

Eftersom tvister om tillgång till eller byte av betalkonto innebär talan om fastställelse kommer de inte att omfattas av beloppsgränsen för prövning i ARN, dvs. 2 000 kr såvitt gäller banktjänster. Tvister om avgifter för betalkonto till vilket grundläggande funktioner kan knytas eller om skadestånd för att ett byte inte genomförts i tid omfattas däremot av beloppsgränsen. Vid genomförandet av tvistlösningsdirektivet har denna gräns inte ansetts väsentligen försämra konsumenternas tillgång till alternativ tvistlösning. Gränsen behölls därför i den nya instruktionen för ARN. Beloppsgränsen kan således inte heller anses hindra konsumenter från att få tillgång till alternativ lösning av tvister i anledning av betalkontodirektivet.

10 Tillsyn och sanktioner

10.1 Tillsynen över bestämmelserna som genomför betalkontodirektivet

Utredningens förslag: Finansinspektionen ska ha tillsyn över att bestämmelserna som genomför betalkontodirektivet följs. Myndigheten ska tillämpa bestämmelserna om tillsyn och ingripande i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Utredningens bedömning: Den befintliga offentlighets- och sekretessregleringen tillgodoser betalkontodirektivets krav på tystnadsplikt inom de behöriga myndigheterna.

Behörig myndighet och sanktioner

Medlemsstaterna ska enligt artikel 21.1 i betalkontodirektivet utse nationella behöriga myndigheter med befogenhet att se till att bestämmelserna i direktivet följs. Medlemsstaterna ska vidare säkerställa att dessa myndigheter har utrednings- och verkställighetsbefogenheter. Enligt artikel 26 ska medlemsstaterna också fastställa effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för överträdelse av den nationella lagstiftning som genomför direktivet.

Enligt utredningens förslag ska de materiella reglerna i betalkontodirektivet genomföras genom att det förs in ett nytt kapitel i lagen (2010:751) om betaltjänster. I den lagen finns det redan bestämmelser om tillsyn och ingripanden. Enligt 8 kap. 1 § har Finansinspektionen tillsyn över att bestämmelserna i bl.a. den lagen följs. I fråga om tillsynen över betaltjänstleverantörer som inte är betalningsinstitut eller registrerade betaltjänstleverantörer gäller

Tillsyn och sanktioner

bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte annat följer av lagen om betaltjänster.

För kreditinstitut innebär det att bestämmelserna om tillsyn i 13 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse är tillämpliga. Enligt 13 kap. 1 § har Finansinspektionen tillsyn över att kreditinstitut driver rörelsen i enlighet med den lagen och andra författningar som reglerar institutets verksamhet. Kreditinstituten är skyldiga att lämna de uppgifter som Finansinspektionen begär, och myndigheten får genomföra en undersökning hos ett kreditinstitut när den anser att det är nödvändigt.

Bestämmelser om ingripanden finns i 15 kap. samma lag. Enligt 15 kap. 1 § ska Finansinspektionen ingripa genom att utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa eller minska riskerna i rörelsen i något avseende, begränsa eller helt underlåta utdelning eller räntebetalningar eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, meddela ett förbud att verkställa beslut eller genom att göra en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska kreditinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas. Finansinspektionen ska även ingripa genom att utfärda ett föreläggande om det är sannolikt att ett kreditinstitut inom tolv månader inte längre kommer att uppfylla sina skyldigheter enligt den lagen eller andra författningar som reglerar institutets verksamhet.

Om ett kreditinstitut har fått en anmärkning eller en varning, får Finansinspektionen enligt 15 kap. 7 § också besluta att institutet ska betala en sanktionsavgift. Avgiften tillfaller staten. Avgiften ska fastställas till högst tio procent av kreditinstitutets omsättning det föregående räkenskapsåret eller två gånger den vinst eller undvikna förlust som regelöverträdelsen fört med sig, om det beloppet går att fastställa. Om överträdelsen skett under det första verksamhetsåret eller uppgifter om omsättningen saknas, får den uppskattas. Det lägsta beloppet som sanktionsavgiften får bestämmas till är 5 000 kronor, och det får heller inte vara så stort att kreditinstitutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser äventyras.

Det nu beskrivna systemet för ingripande och sanktioner bedöms stämma väl överens med betalkontodirektivets krav på medlemsstaterna i fråga om de behöriga myndigheternas utrednings- och verkställighetsbefogenheter samt om effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner. Systemet aktualiseras genom att den materiella reglering

som ska genomföra betalkontodirektivet förs in i lagen om betaltjänster.

Sekretess hos den behöriga myndigheten

De behöriga myndigheterna och alla som arbetar eller har arbetat där samt revisorer och experter som arbetar på deras uppdrag ska enligt artikel 21.2 i betalkontodirektivet vara bundna av tystnadsplikt. Ingen förtrolig information som erhållits i tjänsten får röjas till någon person eller myndighet utom i sammanfattad eller förkortad form, med förbehåll för fall som omfattas av straffrätt eller av direktivet.

Sekretess gäller enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för känsliga uppgifter som Finansinspektionen får del av i sin tillsynsverksamhet. Enligt 30 kap. 4 § gäller sekretess i en statlig myndighets verksamhet som består i tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet för uppgift om affärs- eller driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser, om det kan antas att denne lider skada om uppgiften röjs. Sekretess gäller också för uppgift om ekonomiska eller personliga förhållanden för annan som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som myndighetens verksamhet avser.

Förbud att röja eller utnyttja en uppgift enligt offentlighets- och sekretesslagen gäller inte bara för personalen inom myndigheten, utan också för personer som får uppgifterna genom att för det allmännas räkning delta i myndighetens verksamhet, t.ex. på grund av uppdrag hos myndigheten.

Den befintliga regleringen tillgodoser alltså kravet på tystnadsplikt hos de behöriga myndigheterna och för revisorer och experter som arbetar på uppdrag av myndigheten.

10.2 Offentliggörande av sanktioner

Utredningens bedömning: Det följer av gällande rätt att de sanktionsbeslut som tillsynsmyndigheten meddelar blir offentliga. Det krävs därför inte någon ytterligare författningsreglering om offentliggörande av sanktioner.

Enligt artikel 26.2 i betalkontodirektivet ska medlemsstaterna föreskriva att den behöriga myndigheten får offentligöra administrativa sanktioner som påförts för överträdelser av de bestämmelser som antas för införlivande av direktivet, om inte offentliggörandet allvarligt äventyrar finansmarknaderna eller åsamkar de berörda parterna oproportionell skada.

Det följer av 2 kap. 7 § tryckfrihetsförordningen att en myndighets beslut är offentligt när det har expedierats. Någon särskild bestämmelse om att Finansinspektionens beslut om sanktioner får offentliggöras behövs därför inte. Däremot kan det noteras att Finansinspektionen med anledning av att besluten blir offentliga i sitt interna regelverk anger att ange känsliga uppgifter så långt det är möjligt ska undvikas i besluten.

11 Konsekvenser av förslagen

11.1 Utredningens förslag i förhållande till uppdraget

Utredningens uppdrag har först och främst varit att föreslå de författningsregler som krävs för att genomföra betalkontodirektivet i svensk rätt. Som framgår av avsnitt 3.1 och direktivets fullständiga namn innehåller det regler som ska göra det lättare att jämföra avgifter för konsumenters betalkonton, som ska underlätta för konsumenter att byta mellan betalkonton hos olika kreditinstitut och som ska ge alla konsumenter inom EU en rätt till betalkonto med grundläggande funktioner. En konsekvensbedömning av reglerna i betalkontodirektivet har gjorts av kommissionen i samband med utarbetande av förslaget till direktiv (se COM(2013) 266 final).

Betalkontodirektivet lämnar utrymme för medlemsstaterna att införa nationella bestämmelser som ger ett högre konsumentskydd än vad som följer av direktivet. Utredningens uppdrag har också omfattat att ta ställning till om regleringen bör utvidgas till att avse andra än konsumenter. Vissa frågor har också särskilt pekats ut i utredningens direktiv, bl.a. frågan om vilka författningsändringar som behövs för att det ska vara möjligt att sätta in medel och ta ut kontanter från ett betalkonto.

Utredningens överväganden har dock lett fram till slutsatsen att förslaget bara ska omfatta författningsåtgärder som är nödvändiga för att genomföra betalkontodirektivet. De nya regler som föreslås om tillgång till betalkonto till vilket grundläggande funktioner kan knytas är alltså en direkt följd av EU-direktivet, och det finns varken någon alternativ reglering att jämföra med eller någon möjlighet att över huvud taget inte införa någon reglering.

I utredningens direktiv anges dock att särskild hänsyn ska tas till konsekvenserna för olika aktörer redan vid utformningen av förslagen.

Konsekvenser av förslagen

Konsekvenser för berörda parter har diskuterats i de fall utredningen har övervägt en reglering som går utöver kraven i direktivet.

11.2 Frågor där en vidare reglering har övervägts

Rätten till betalkonto för andra än konsumenter

Utredningen kunde konstatera att det kan finnas ett visst behov av bättre tillgång till betalkonto även för andra än konsumenter, exempelvis för småföretagare med tidigare ekonomiska problem. Av bl.a. konkurrensskäl bedömdes det inte som en framkomlig väg att föreslå en rätt till betalkonto för enbart svenska företag och ideella föreningar. Samtidigt bedömdes en reglering som omfattar även utländska företag få långtgående och svåröverblickbara konsekvenser. Det handlade bl.a. om en ökad administrativ börda för kreditinstituten och större risker i förhållande till penningtvättsregleringen. Eftersom de grundläggande funktioner som enligt betalkontodirektivet ska kunna knytas till ett betalkonto bara delvis motsvarar företagares behov av betaltjänster ansåg utredningen inte att en utsträckt reglering var tillräckligt motiverad.

Lagstiftning om tillgången på kontanttjänster

Utredningen har gjort bedömningen att det i dag finns tillräcklig tillgång till kontanttjänster för att direktivet ska anses uppfyllt. Utredningen har vidare gjort bedömningen att konsekvenserna för kreditinstituten av en lagstiftning som förpliktar dem att hantera kontanter inte står i proportion till det kvarstående, begränsade och avtagande behovet av kontanttjänster.

Det står klart att kontanthantering är kostsam och att alla åtgärder som främjar kontantanvändning för med sig stora kostnader för kreditinstituten, handlare och i förlängningen för hela konsumentkollektivet, dvs. även för dem som inte efterfrågar fler kontanttjänster. Trots att bristande tillgång till kontanttjänster i dag berör en mindre grupp personer, företag och föreningar skulle deras problem inte kunnat lösas lagstiftningsvägen med mindre än att tillgången till kontanttjänster generellt ökar. Utredningen har där-

för gjort bedömningen att några lagstiftningsåtgärder för att underlätta uttag och insättning av kontanter inte bör införas.

11.3 Kostnader för Finansinspektionen

Utredningen föreslår att Finansinspektionen ska ha tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna som genomför betalkontodirektivet. Utredningen föreslår vidare att Finansinspektionen ska få ett uppdrag att driva en jämförelsewebbplats. Förslagen, som i och för sig följer direkt av medlemsstaternas skyldigheter enligt betalkontodirektivet, medför ökade kostnader för Finansinspektionen.

Finansinspektionens tillsynsverksamhet enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse finansieras av årliga avgifter som kreditinstituten ska betala enligt 13 kap. 16 § samma lag. Finansinspektionen har alltså möjlighet att få täckning för eventuellt ökande tillsynskostnader.

Kostnaderna för jämförelsewebbplatsen kan eventuellt begränsas genom att den webbsida som i dag drivs av Konsumenternas bank- och finansbyrå får utgöra grunden till den nya jämförelsewebbplatsen. Att bygga upp och driva en jämförelsewebbplats i enlighet med betalkontodirektivet kommer dock att innebära kostnadsökningar. Finansinspektionen bör därför få ett särskilt anslag för uppbyggnaden och driften av jämförelsewebbplatsen.

12 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

4 a kap. Tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

Rätten till betalkonto

1 § Ett kreditinstitut som driver tillståndspliktig bank- eller finansieringsrörelse enligt 2 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse får inte vägra en konsument som är bosatt i en stat inom EES att öppna ett betalkonto eller att till kontot knyta sådana grundläggande funktioner enligt 2 § som institutet tillhandahåller andra kunder.

Första stycket gäller inte om det skulle strida mot bestämmelserna i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism att tillhandahålla konsumenten ett betalkonto eller om det finns andra särskilda skäl emot ett tillhandahållande.

Skyldigheten att erbjuda betalkonto till vilket grundläggande funktioner är knutna omfattar alla som driver tillståndspliktig bank- eller finansieringsrörelse enligt 2 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Vilka aktörer som ska förpliktas att erbjuda betalkonton har behandlats i avsnitt 4.2. Beträffande innebörden av grundläggande funktioner hänvisas till uppräknningen i 2 §.

Skyldigheten att erbjuda betalkonton och specifika funktioner gäller under förutsättning att kreditinstitutet tillhandahåller sådana konton respektive tjänster till andra konsumenter. Skyldigheten att erbjuda sådana konton och funktioner bortfaller däremot inte för att kreditinstitutet enbart tillhandahåller betalkonton som även har andra tjänster som går utöver de grundläggande funktionerna.

Författningskommentar

Rätten till betalkonto tillkommer konsumenter som är bosatta inom EES-området. I enlighet med betalkontodirektivet inbegriper detta asylsökande och konsumenter som inte har beviljats uppehållstillstånd men som av rättsliga eller faktiska skäl inte kan utvisas.

Det är inte nödvändigt att konsumenten har en fast adress. Någon adress måste dock uppges där kunden kan nås för meddelanden från kreditinstitutet och dit exempelvis kort, koder och bankdosa kan skickas. En adress till en postbox kan fylla den första funktionen. Av säkerhetsskäl kan det dock finnas anledning att inte skicka kort, koder och bankdosa till en postbox. Inget hindrar dock att kunden får dessa personligen på bankkontoret.

Det följer av lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism att ett kreditinstitut måste vidta grundläggande åtgärder för kundkännedom innan det etablerar en affärsförbindelse. I dessa åtgärder ingår att kontrollera kundens identitet genom id-handling, registerutdrag eller på annat tillförlitligt sätt. Att en person har utländska id-handlingar är inte grund för avslag, utan en prövning måste göras i det enskilda fallet. Avsaknad av svenskt personnummer är inte heller en grund för att avslå en ansökan om betalkonto.

I de grundläggande åtgärderna för kundkännedom ingår också att inhämta information om syftet med att öppna ett konto. Kan kunden inte redogöra för detta ska ansökan om betalkonto avslås.

Ett kreditinstitut får slutligen också avslå ansökan om betalkonto om det finns andra särskilda skäl för avslag. De särskilda skälen ska i enlighet med betalkontodirektivet ta sikte på risken för missbruk av betalkontot. Skälen sammanfaller till viss del med de skäl som kan åberopas för att vägra en insättning enligt 11 b § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. Enligt den lagstiftningen kan det utgöra särskilda skäl att vägra en insättning om kunden tidigare har varit ohederlig mot institutet eller att det finns risk för att en företrädare för institutet på något sätt främjar brott genom att tillhandahålla kontot (jfr prop. 2002/03:139 s.262). Sådana omständigheter bör kunna utgöra särskilda skäl att avslå en ansökan om betalkonto.

Den praxis som har utvecklats i fråga om skälen för att neka en insättning enligt lagen om insättningsgaranti kan dock inte tillämpas rakt av för ansökningar om betalkonto. I fråga om betal-

konto står det klart att konsumentens ekonomiska förhållanden inte får tillmätas någon betydelse för bedömningen. Förekomsten av exempelvis betalningsanmärkningar eller misskött krediter är därför inte särskilda skäl för avslag.

Att konsumenten redan har ett betalkonto hos ett annat kreditinstitut är inte heller särskilda skäl för avslag. Det följer däremot av första stycket att ett kreditinstitut inte är skyldig att tillhandahålla en konsument mer än ett betalkonto. Frågan om grunderna för avslag har utvecklats i avsnitt 5.2.

Grundläggande funktioner

2 § De grundläggande funktionerna enligt 1 § är

- 1. tjänster som krävs för att öppna, inneha och avsluta ett betalkonto,*
- 2. tjänster som gör det möjligt att sätta in medel på ett betalkonto,*
- 3. tjänster som gör det möjligt att inom EES över disk eller i uttagsautomater ta ut kontanter från ett betalkonto, och*
- 4. utförande inom EES av följande betalningstransaktioner:*
 - a) autogirering,*
 - b) betalningar genom ett debetkort, inbegripet betalningar online, samt*
 - c) betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler, över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster.*

Paragrafen innehåller en uppräknig av de tjänster som enligt artikel 17.1 i betalkontodirektivet ingår i de grundläggande funktionerna. Enligt lagförslaget ska dock tjänsterna kunna utföras inom hela EES-området om kreditinstitutet erbjuder andra kunder denna möjlighet.

Behandlingen av en ansökan om betalkonto

3 § En ansökan om betalkonto med grundläggande funktioner ska behandlas skyndsamt. Ärendet ska avgöras så snart som möjligt och senast tio bankdagar efter det att kreditinstitutet tagit emot en fullständig ansökan.

Författningskommentar

Om ansökan avslås, ska konsumenten omedelbart underrättas om detta och om vart han eller hon kan vända sig för att klaga på beslutet. Underrättelsen ska göras skriftligen och utan kostnad för konsumenten. Om det är möjligt, ska skälen för avslaget framgå av underrättelsen.

Paragrafens första stycke genomför artikel 16.3 i betalkontodirektivet, och innebär att en ansökan om betalkonto ska behandlas utan dröjsmål och senast inom tio bankdagar efter det att kreditinstitutet har tagit emot en fullständig ansökan.

Om en ansökan om betalkonto avslås, ska konsumenten enligt artikel 16.7 skriftligen underrättas om detta och om förfarandet för att klaga över beslutet samt rätten att kontakta den relevanta behöriga myndigheten och det utsedda organet för alternativ tvistlösning.

I 11 § lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden finns en bestämmelse om att en näringsidkare som helt eller delvis motsätter sig ett krav från en konsument på grund av ett avtal mellan dem samtidigt ska ge konsumenten information om den nämnd för alternativ tvistlösning som konsumenten kan vända sig till för att få sitt krav prövat. Det är en allmän bestämmelse som även är tillämplig på förhållandet mellan kreditinstitut och konsumenter. Om en ansökan om betalkonto avslås finns det emellertid inget avtalsförhållande som konsumenten kan grunda sitt krav på. I andra stycket har det därför införts en skyldighet för kreditinstitut att underrätta konsumenten om vart han eller hon ska vända sig för att begära ändring av beslutet. Det omfattar en skyldighet att informera såväl om eventuell möjlighet att begära omprövning hos en kundombudsman, att lämna in klagomål till tillsynsmyndigheten och att vända sig till Allmänna reklamationsnämnden för att få kravet prövat.

I andra stycket anges vidare att skälen för avslaget om möjligt ska framgå av underrättelsen. Av artikel 16.7 i betalkontodirektivet framgår att det finns situationer när anledningarna till avslaget inte ska anges, nämligen om det skulle skada den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen, eller strida mot bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Avgifter för betalkonto med grundläggande funktioner

4 § Ett kreditinstitut får ta ut endast rimliga avgifter för att tillhandahålla en konsument ett betalkonto och för de grundläggande funktioner som knyts till kontot.

Paragrafen innehåller en begränsning av möjligheten att ta ut annat än rimliga avgifter för att tillhandahålla en konsument ett betalkonto med anknutna grundläggande funktioner. Vid bedömningen av vad som är rimliga avgifter ska enligt artikel 18.3 i betalkontodirektivet nationella inkomstnivåer beaktas, liksom de genomsnittliga avgifter som kreditinstitut i den berörda medlemsstaten tar ut för de tjänster som tillhandahålls genom betalkonton. I avgifterna ingår inte bara årsavgifter för betalkonton, utan även eventuella ansökningsavgifter och avgifter för att utföra de tjänster som ingår i de grundläggande funktionerna enligt 2 §.

Avgifter som bedöms vara för höga kan ge tillsynsmyndigheten skäl att ingripa mot kreditinstitutet. En konsument som krävs på orimligt höga avgifter kan med stöd av bestämmelserna i paragrafen motsätta sig betalning med stöd av den här bestämmelsen. Uppstår en tvist med anledning av detta kan avgifternas storlek också prövas av Allmänna reklamationsnämnden.

Information om villkor och avgifter

5 § Innan en konsument öppnar ett betalkonto med grundläggande funktioner ska kreditinstitutet ge honom eller henne en förteckning över de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton i Sverige och, i den mån kreditinstitutet tillhandahåller dessa tjänster, informera om avgifterna för dem.

Utöver det informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster som följer av 4 kap. ska kontohavaren minst en gång per år få kostnadsfri information om aktuella avgifter och räntesatser för de tjänster som knutits till konsumentens betalkonto.

Paragrafens första stycke innehåller en bestämmelse som genomför artikel 4.1 i betalkontodirektivet om ett kreditinstituts skyldighet att lämna standardiserad information om de vanligaste tjänsterna

Författningskommentar

som är knutna till betalkonton, och om avgifterna för dessa tjänster i den mån kreditinstitutet tillhandahåller dem.

I 4 kap. lagen om betaltjänster finns det ett informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster. I paragrafens andra stycke regleras förpliktelsen enligt artikel 5.1 i betalkontodirektivet att därutöver att åtminstone årligen redovisa avgifter och räntor.

Byte av betalkonto

6 § Ett kreditinstitut ska ha rutiner för byte av betalkonto i samma valuta mellan institutet och ett annat kreditinstitut i Sverige. Rutinerna ska säkerställa att ett sådant byte kan genomföras snabbt och utan onödiga olägenheter för konsumenten.

Det kreditinstitut som en konsument vid ett byte vill öppna ett betalkonto hos ska på begäran av konsumenten kontakta det kreditinstitut som konsumenten har ett betalkonto hos och se till att bytet genomförs. Bytet ska vara genomfört inom högst den tidsram som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Enligt paragrafens första stycke ska ett kreditinstitut ha rutiner för byte av betalkonto mellan kreditinstitut inom Sverige. Av andra meningen framgår vad dessa rutiner ska syfta till. Av andra stycket framgår att det är det mottagande kreditinstitutet som, om konsumenten begär det, ska kontakta det överförande institutet och se till att bytet genomförs. Motiveringen finns i avsnitt 7.3.

7 § Ekonomisk skada som har uppstått för en konsument till följd av att ett kreditinstitut inte har uppfyllt sina skyldigheter att genomföra bytet enligt 6 § ska ersättas av det kreditinstitutet.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om skadeståndsskyldighet för ett kreditinstitut som har skadat konsumenten genom att inte ha haft eller inte tillämpat tillfredsställande bytesrutiner.

Uppsägning av ett avtal om betalkonto

8 § Ett kreditinstitut får säga upp ett avtal om betalkonto, endast om

1. konsumenten avsiktligt har använt betalkontot för olagliga ändamål,

2. det inte har förekommit några transaktioner på betalkontot under mer än 24 på varandra följande månader, eller

3. konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot, och korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten inte hade fått öppna ett sådant konto.

Paragrafen genomför artikel 19.2 a) – c) i betalkontodirektivet. Den reglerar uttömmande de fall då ett kreditinstitut ensidigt får häva ett avtal om tillgång till betalkonto. Det är både de grundläggande funktionerna och själva kontot som får sägas upp. I fråga om transaktionerna enligt 2 avses inte avgifts- och räntetransaktioner. Motiveringen finns i avsnitt 5.3.

Bemyndiganden

7 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. den information som ett kreditinstitut ska lämna till en konsument enligt 5 § första stycket, och

2. rutinerna för byte av betalkonto mellan kreditinstitut.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela kompletterande föreskrifter till bestämmelserna i kapitlet. I betalkontodirektivet finns det detaljerade bestämmelser om hur den standardiserade information om tjänster och avgifter som enligt 5 § ska lämnas till konsumenter ska vara utformad. Motsvarande regler ska enligt 1 kunna finnas i myndighetsföreskrifter. Enligt 2 ska också föreskrifter om rutinerna för byte av betalkonto mellan kreditinstitut kunna meddelas på myndighetsnivå.

Författningskommentar

Ikraftträdandebestämmelsen

Betalkontodirektivet ska vara genomfört av medlemsstaterna senast den 18 september 2016. Författningsändringarna föreslås träda i kraft först vid den tidpunkten.

Särskilt yttrande

Särskilt yttrande av experten Anna Wilbe

Utmaningar på den svenska betalningsmarknaden

Sverige har idag en av de mest effektiva betalningsmarknaderna i världen. Kontantanvändningen i Sverige minskar stadigt till förmån för digitala betalningar. Utvecklingen på betalningsmarknaden går snabbt då många nya sätt att göra betalningar lanseras. Ofta är dessa baserade på mobiltelefoner eller kräver internetuppkoppling. Det är i huvudsak en positiv utveckling som kan ge oss smidigare, billigare och säkrare betaltjänster i framtiden, men den medför också utmaningar för samhället. Utmaningarna uppkommer på grund av den minskande tillgången till kontanttjänster i landet. Att det finns alternativ till kontanter är en klen tröst för den som av något skäl inte har tillgång till eller inte har förmåga att använda digitala betaltjänster. Om avvecklingen av kontanttjänster inte går i takt med tillgången till och användningen av digitala betaltjänster riskerar vissa grupper att helt stå utan möjlighet att betala och ta betalt. En utmaning för samhället är därför att upprätthålla en tillräcklig nivå på kontantservicen för att säkerställa att det går att genomföra betalningar i de situationer då andra lämpliga alternativ inte finns. Införlivandet av betalkontodirektivet i svensk rätt innebär en möjlighet att överväga hur denna utmaning kan hanteras.

Jag delar i stora drag utredningens förslag hur betalkontodirektivet ska införlivas i svensk rätt. Beträffande hur tillgången till betaltjänster ska regleras har jag dock invändningar.

Tillgång till betaltjänster enligt direktivet

Betalkontodirektivet kräver att medlemstaterna ser till att samtliga konsumenter är garanterade betalkonton med grundläggande funktioner. För att uppnå detta ska alla eller ett tillräckligt antal kreditinstitut erbjuda dessa konton och de betaltjänster som utgör grundläggande funktioner, både idag och i framtiden. Grundläggande funktioner omfattar bland annat insättning och uttag av kontanter. Sverige har alltså en skyldighet att se till att det finns betalkonton med samtliga betaltjänster som räknas upp i direktivet och att tillräckligt många institut erbjuder dem. Utredningen föreslår en reglering som innebär att kreditinstituten även fortsättningsvis själva ska få välja vilka av dessa betaltjänster de vill erbjuda. Direktivet möjliggör ett sådant alternativ, men det innebär att staten inte kommer att ha några möjligheter att påverka vilka betaltjänster som erbjuds av instituten eller i vilken omfattning eller på vilket sätt de erbjuds. Och staten har som ovan nämnts ett ansvar att garantera samtliga konsumenter de betaltjänster som utgör grundläggande funktioner. Jag ifrågasätter därför om en lagstiftning där instituten själva avgör vilka tjänster som ska erbjudas kan säkerställa att Sverige lever upp till direktivets krav att garantera samtliga konsumenter rätt till betaltjänsterna, idag och i framtiden. Jag gör också en annan bedömning av de problem som kreditinstitutens minskande kontant-service skapar.

Tillgång till kontanttjänster i Sverige idag

Utredningen bedömer att dagens tillgång till de betaltjänster som ska garanteras konsumenter är tillräcklig i Sverige för att leva upp till direktivets krav. Jag är tveksam till om det är en riktig bedömning, åtminstone vad gäller tillgången till vissa kontanttjänster.

Det är svårt att hitta en entydig och objektiv verklighetsbeskrivning av behovet av och problemen med kontanttjänster i Sverige. Inte heller direktivet ger någon klar definition av vad som kan anses vara tillräcklig tillgång, vilket ger utrymme för subjektiva tolkningar. Den mest aktuella och oberoende rapporten av tillgången till betaltjänster inklusive kontanttjänster är Länsstyrelsernas årsrapport från 2015 (Bevakning av grundläggande betaltjänster). Här konstateras bland annat att flera konsument-

grupper såsom äldre personer, personer med funktionsnedsättning, nyanlända och personer med dålig ekonomi inte i tillräcklig utsträckning kan ta del av de digitala betaltjänsterna och därför fortfarande har behov av kontanttjänster. Vidare finns vissa geografiska områden där brister i tekniken gör att digitala betalsätt fungerar mindre bra och därmed gör personer och företag i sådana områden beroende av kontanter. Det är i dessa avseenden framförallt tillgången till insättningstjänster som är bristfällig idag. För att kunna göra insättningar är konsumenterna hänvisade till kreditinstitut, till skillnad från uttag där också andra aktörer tillhandahåller tjänsten. Jag delar i huvudsak utredningens beskrivning av situationen i Sverige idag men tror att problembilden underskattas. Direktivet har också ett tydligt konsumentperspektiv och med den utgångspunkten måste man enligt min mening ställa höga krav på tillgången på kontanttjänster för de konsumenterna som inte har några alternativ. Jag anser därför att det kan ifrågasättas om Sverige idag lever upp till direktivets krav att garantera konsumenterna tillräcklig tillgång till kontanttjänster.

Tillgång till betaltjänster i Sverige i framtiden

En aspekt som gör problemet ännu större är att en reglering som innebär att varje institut själv får avgöra vilka betaltjänster det vill erbjuda inte heller ger staten en möjlighet att ingripa om utbudet av betaltjänster minskar ytterligare eller helt faller bort. Av direktivet framgår att det inte är tillräckligt att betalkonton med grundläggande funktioner enbart erbjuds av kreditinstitut som endast tillhandahåller tjänster online. Om inga krav ställs på institutens tjänsteutbud kan t.ex. kontantservicen avvecklas snabbt och helt försvinna från marknaden utan att staten kan förhindra det. Bankföreningens statistik visar att över hälften av bankkontoren var kontantlösa vid utgången av år 2014. Under år 2015 har ännu fler bankkontor blivit kontantlösa. Om samtliga bankkontor skulle bli kontantlösa skulle Sverige definitivt bryta mot direktivet (även om min bedömning är att direktivet ställer betydligt högre krav än så).

Utredningen gör bedömningen att det inte finns anledning att anta att tillgången på kontanttjänster kommer minska så kraftigt

Särskilt yttrande

jämfört med behovet av dem att det skulle innebära att direktivet inte kommer anses genomfört i framtiden. Jag är tveksam till om det går att göra en sådan bedömning. Även om jag delar utredningens bedömning att människors behov av betaltjänster i första hand bör mötas av förbättrade möjligheter att använda digitala betaltjänster, finns det inga garantier för att dessa kommer på plats i den takt som krävs. Avvecklingen av kontantservicen styrs idag av instituten och utifrån varje instituts egen definition av tillräcklig kundefterfrågan vilket avgör när ett kontor eller en bankomat stängs ned.

En lagstiftning som tillåter instituten att fritt välja vilka betaltjänster de vill erbjuda innebär också att det inte finns några garantier för att instituten kommer att fortsätta erbjuda andra grundläggande funktioner, såsom debetkort och autogiro, i tillräcklig utsträckning. Även om det inte finns några sådana tecken på en sådan utveckling idag, kommer det inte finnas någon möjlighet för staten att ingripa mot instituten i ett sådant scenario.

En konsekvens med utredningens förslag är alltså att det inte finns någon garanti för att Sverige kan leva upp till direktivets krav att säkerställa att konsumenter har tillgång till samtliga betaltjänster, varken idag eller i framtiden.

Ansvar för kontanttjänster

Enligt utredningsdirektiven ska utredningen också särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behövs för att möjliggöra insättning och uttag av kontanter. Något förslag till lagstiftning på detta område lämnas dock inte av utredningen. Jag tror att det finns en stor risk att problemen med den minskande kontantservicen kommer att öka eftersom alternativa betaltjänster inte kommer kunna ersätta kontanter i samma takt för alla. Länsstyrelserna har idag ett ansvar för att trygga tillgången till grundläggande betaltjänster och med en oförändrad lagstiftning kommer ett allt större ansvar då att hamna på dem och därmed öka statens kostnader. Det kan på sikt innebära att det är staten som har det största ansvaret för tillgången till kontanttjänsterna och inte kreditinstituten där kunderna har sina betalkonton. Lagstiftaren måste ställa sig frågan om det är en önskvärd utveckling

eller om det finns andra bättre lösningar. Länsstyrelsernas upphandling av betaltjänstombud är resurskrävande och det har också visat sig svårt att hitta intresserade och lämpliga företag.

Utvecklingen mot ett allt mer kontantlöst samhälle är positiv, men vägen dit behöver gå i en takt som gör att människor har möjlighet att ställa om sitt sätt att betala utan att skapa osäkerhet eller otrygghet. Min bedömning är att det behövs åtgärder både för att bromsa takten på avvecklingen av kontantservicen och åtgärder för att utveckla tillgången till och användningen av digitala betaltjänster. Ytterst är det statens ansvar att säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas på båda sidor, vilka åtgärder som ska vidtas och vem som är bäst lämpad att göra det. Här behövs sannolikt en ökad samverkan mellan både marknaden och staten.

Tänkbara lagstiftningsåtgärder

Utredningen redogör för vissa problem med att ålägga kreditinstituten ett lagstadgat ansvar för att tillhandahålla de betaltjänster som utgör grundläggande funktioner enligt betalkontodirektivet. Även om jag också anser att det finns utmaningar med en sådan reglering, tror jag att det är möjligt att hitta en väl avvägd reglering som både tillgodoser konsumenternas behov och som inte blir alltför betungande för kreditinstituten. Det vore klokt av lagstiftaren att ta tillfället i akt och införa en reglering som möjliggör för staten att ingripa om kreditinstitutens utbud av betaltjänster inte motsvaras av konsumenternas behov och som riskerar att Sverige inte kan leva upp till direktivets krav.

Min bedömning är att det är möjligt med en reglering av institutens ansvar för betaltjänster som är tillräckligt flexibel för att möjliggöra en fortsatt utveckling mot en mer effektiv och modern betalningsmarknad. En sådan reglering bör inte kunna användas för att kräva att ett enskilt institut etablerar eller bibehåller ett visst kontor utan ett visst mått av flexibilitet i institutens servicenivå bör tillåtas. Till exempel bör det fortsatt vara möjligt för ett institut att erbjuda betaltjänster genom samarbetspartners (ombud), genom automater eller på annat sätt. Kunderna ska inte kunna förvänta sig obegränsad service om de har tillräcklig tillgång till alternativa

Särskilt yttrande

betaltjänster eller om andra aktörer på marknaden tillhandahåller den service som efterfrågas.

Tillgången till, och den geografiska närheten till kontanttjänster blir sannolikt en viktig fråga vid tillsynen av en sådan reglering. Kontanttjänster bör även ses i ljuset av andra möjligheter att göra betalningar och institutets ansträngningar att hjälpa kunden till alternativ. Rimligt avstånd till kontanttjänster bör också bedömas utifrån hur utbredd kontantanvändningen är och det kan variera över tid. En lagstiftning som tydliggör att instituten har ett ansvar för sina kunders behov av betaltjänster kan i bästa fall leda fram till att instituten självmant tar ett ökat ansvar för sina kunder genom att bibehålla och etablera olika samarbeten samt ge incitament till att utveckla mer användarvänliga digitala betaltjänster så att fler människor kan använda dem. Detaljreglering och ingripanden från staten mot kreditinstitutet med stöd av regleringen kanske då inte blir nödvändigt.

Ytterst ett statligt ansvar

När det gäller tillgång till kontantservice bör det finnas en gräns för vad som kan krävas av marknaden. Att se till att det finns tillräckligt god geografisk spridning, på vissa platser och orter där det inte är rimligt att kräva att marknaden tillhandahåller service, bör också fortsatt vara ett statligt ansvar. Till skillnad från idag skulle en reglering av institutens ansvar för betaltjänster innebära att det ytterst är staten som avgör när marknaden kan och bör tillgodose kundernas behov och när det istället är en statlig uppgift. Det är naturligtvis ingen lätt uppgift, men Länsstyrelserna gör redan idag en bedömning av när staten ska gå in med stöd till olika åtgärder. Den uppgiften skulle behöva utökas med en uppgift för staten att bedöma om marknaden tagit sitt ansvar i tillräcklig utsträckning.

Tillgång till betalkonto och betaltjänster för andra än konsumenter

Utredningens förslag är att rätten till betalkonto och betaltjänster inte ska utvidgas till föreningar och företag eftersom nackdelarna med en sådan reglering överstiger behoven. Jag tror att utredningen överskattar nackdelarna för instituten med en sådan reglering. Av Länsstyrelsernas årsrapport 2015 framgår att problem med grundläggande betaltjänster påverkar utvecklingen av föreningslivet och tillväxten för företagare på landsbygden och i skärgårdar negativt. Även om behoven inte är helt klarlagda får det anses otillfredsställande att Finansinspektionen får dagliga samtal från småföretagare som inte får tillgång till betaltjänster. Det finns därmed anledning att överväga att ge också föreningar och företag samma rätt som konsumenter till betalkonto och betaltjänster. För betalningsmarknadens effektivitet och ur ett samhällsperspektiv bör det vara positivt om så många aktörer som möjligt får tillgång till betaltjänster via ett kreditinstitut. Det bör också vara positivt ur ett penningtvättsperspektiv att dessa betalningar sker över ett konto. Intresset för utländska företag att öppna betalkonton i Sverige torde vara begränsat om de inte har någon verksamhet i landet. Om företaget har verksamhet i landet får det antas ha ett berättigat intresse av att kunna öppna betalkonto för att utföra betalningar. Även om penningtvätsbedömningarna kan bli mer komplicerade för instituten vid företagskunder än för konsumenter, förhindrar inte direktivet att kreditinstituten tar ut avgifter som täcker kostnaderna för detta.

Kommittédirektiv 2015:39

Betaltjänster, förmedlingsavgifter och grundläggande betalkonton

Beslut vid regeringssammanträde den 1 april 2015

Sammanfattning

En särskild utredare ska lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av det pågående arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag (KOM [2013] 547) till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EU och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Utredaren ska också lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera de regler som följer av det pågående arbetet med anledning av kommissionens förslag (KOM [2013] 550) till Europaparlamentets och rådets förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner.

Utredaren ska vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016.

Betaltjänstdirektivet och motsvarande svenska regler

Gällande svensk reglering

Till grund för det nuvarande svenska regelverket om betaltjänster ligger betaltjänstdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG). Betaltjänstdirektivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2010:751) om betaltjänster, kallad betaltjänstlagen, och lagen (2010:738) om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument (se prop. 2009/10:220 och prop. 2009/10:122).

Betaltjänstlagen innehåller bestämmelser om betaltjänster som tillhandahålls i Sverige och utförs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i euro eller i någon annan av EES-ländernas valutor. I lagen finns också bestämmelser om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Lagen innehåller vidare bestämmelser om tillståndsplikt för tillhandahållande av betaltjänster, betalningsinstituts och registrerade betaltjänstleverantörers rörelse, informationskrav vid tillhandahållande av betaltjänster, genomförande av betaltjänster, behandling av personuppgifter, tillträde till betalningssystem, tillsyn och ingripanden. Föreskrifter som kompletterar lagen finns i förordningen (2010:1008) om betaltjänster och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Lagen om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument innehåller bestämmelser om vilka skyldigheter en kontohavare har vid användningen av ett betalningsinstrument och vilket betalningsansvar som gäller vid obehöriga transaktioner.

Förslaget till betaltjänstdirektiv

Europeiska kommissionen lämnade den 24 juli 2013 förslag till ett reviderat direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EG och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG, kallat betaltjänstdirektivet.

Förslaget till direktiv innebär dels att en stor del av reglerna i 2007 års betaltjänstdirektiv överförs mer eller mindre oförändrade till det nya direktivet, dels att det införs nya regler eller regler som är mer utförliga än motsvarande regler i 2007 års direktiv.

Den föreslagna regleringen innehåller bl.a. följande förändringar.

- Tillämpningsområdet utökas i fråga om geografiskt område och valutor.
- Bestämmelser om tredjepartsbetaltjänstleverantörer införs.
- Skyddskraven för betalningsinstitut effektiviseras och harmoniseras ytterligare.
- En webbportal inrättas vid Europeiska bankmyndigheten (Eba).
- Taket för när medlemsstaterna ska kunna medge undantag för små aktörer sänks.
- Bestämmelserna om betalningsinstitutens tillgång till betalkonto och tillträde till betalningssystem justeras för att säkerställa lika behandling av olika kategorier av auktoriserade betaltjänstleverantörer.
- Användningen av tilläggsavgifter harmoniseras ytterligare och anpassas till bl.a. förordningen om förmedlingsavgifter.
- Bestämmelserna om ansvarsfördelningen mellan inblandade leverantörer vid icke auktoriserade betalningstransaktioner anpassas så att även tredjepartsbetaltjänstleverantörer omfattas.
- Tillämpningsområdet för tvistlösning utanför domstol utökas.
- Eba ges uppdraget att på ett antal områden ta fram riktlinjer eller tekniska standarder för tillsyn.

Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter

Europeiska kommissionen presenterade den 24 juli 2013 förslag till en förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Förslaget innebär att gemensamma regler för förmedlingsavgifter (även kallade mellanbanksavgifter) fastställs för kortbaserade betalningstransaktioner inom EU.

Bilaga 1

I förordningen föreslås bestämmelser om taknivåer för förmedlingsavgifter. Förslaget innehåller också bestämmelser om redovisning och om krav som ställs på kortsystem och betaltjänstleverantörer. Förordningens tillämpningsområde omfattar samtliga kortbetalningar som görs inom EU. Företagskort och s.k. trepartssystem föreslås dock undantas från bestämmelserna om taknivåer för förmedlingsavgifter. Flertalet av de kredit- och debetkort som innehas av konsumenter kommer att omfattas av bestämmelserna om taknivåer.

Därutöver finns bestämmelser som riktar sig till medlemsstaterna och som avser sanktioner, klagomålshantering och tvistlösning.

Betalkontodirektivet

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner, kallat betalkontodirektivet, införs en ram för skydd av konsumenters rättigheter i samband med tillgång till och användning av betalkonton. Regleringen tar sikte på bl.a. följande områden:

- Rätt för konsumenter som är lagligen bosatta inom EU att öppna och använda betalkonton med grundläggande funktioner samt rätt till tvistlösning utanför domstol.
- Tjänster som bl.a. möjliggör insättning av medel på betalkonto och uttag av kontanter.
- Tjänster för byte av betalkonton som tillhandahålls av betaltjänstleverantörer till konsumenter.
- Insyn i och jämförbarhet mellan avgifter som tas ut av konsumenter för betalkonton.
- Behöriga myndigheter och deras arbetsuppgifter.
- Sanktioner.

Uppdraget

Det finns behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till betaltjänstdirektiv, förslaget till förordning om förmedlingsavgifter och betalkontodirektivet. En särskild utredare bör få i uppdrag att göra detta.

Utredaren ska analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att dels anpassa den till EU-förordningen, dels genomföra EU-direktiven. Utredaren ska ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga. I sitt arbete ska utredaren beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven.

I fråga om betaltjänstdirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att säkerställa dels betalningsinstitutens tillgång till betalkonto, dels att tillträdesreglerna till betalningssystem är objektiva, icke-diskriminerande och proportionella.

I fråga om betalkontodirektivet ska utredaren särskilt överväga vilka lagstiftningsåtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra insättning och uttag av kontanter på betalkonto. Utredaren ska vidare ta ställning till om det finns behov av att helt eller delvis utvidga regelverket till att avse andra aktörer än konsumenter, om befintliga tjänster för byte av betalkonto fungerar och hur identifieringsfrågorna ska hanteras.

EU-direktiven innebär en reglering som i stora delar är fullt harmoniserad. På vissa områden öppnar dock direktiven upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val och att i vissa fall ställa mer långtgående krav. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras.

Utredaren ska vidare analysera och överväga om det finns behov av att behålla eller införa andra bestämmelser än de som föreskrivs i direktiven och, i den mån direktiven ger medlemsstaterna denna möjlighet, utarbeta författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga för den svenska regleringen. I de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav ska behovet av ett starkt konsumentskydd beaktas.

En EU-förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater inom EU. Förslaget till förordning om förmedlingsavgifter innebär emellertid att nuvarande lagregler behöver

Bilaga 1

ändras för att anpassas till förordningen. Det finns därför ett behov av att analysera och överväga ett antal frågor med anledning av förslaget till förordning. På vissa områden öppnar förordningen även upp möjligheter för medlemsstaterna att göra nationella val. Utredaren ska därför analysera och ta ställning till hur dessa optioner ska genomföras. Utredaren ska i sitt arbete beakta att förordningen föreslås träda i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet i Europeiska unionens officiella tidning.

Utredarens huvuduppgifter är således att

- analysera direktiven och utarbeta de författningsförslag som behövs för att genomföra direktiven i svensk rätt,
- ta fram underlag och utarbeta de författningsförslag som bedöms som lämpliga och ändamålsenliga med hänsyn till framför allt behovet av ett starkt konsumentskydd, i de fall direktiven ger medlemsstaterna möjlighet att ställa upp mer långtgående krav,
- beakta arbetet inom EU med framtagande av delegerade akter till direktiven, och
- analysera vilka ändringar av den svenska lagstiftningen som behövs för att anpassa den till de regler som föreslås i förordningen och utarbeta nödvändiga författningsförslag.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska utifrån de regler som föreslås lämna en redovisning av de konsekvenser och kostnader som uppstår för betaltjänstanvändare, betaltjänstleverantörer, tredjepartsbetaltjänstleverantörer, övriga fysiska och juridiska personer samt Finansinspektionen och staten i övrigt. I uppdraget ingår att särskild hänsyn ska tas till dessa och övriga konsekvenser redan vid utformningen av förslagen.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska i sitt arbete samråda med berörda myndigheter, organisationer och företag som har relevans för utredningsuppdraget samt samråda med andra utredningar om genomförande av EU-rättsakter på finansmarknadsområdet i frågor som är gemensamma.

Utredaren ska beakta relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet och inom EU samt hålla sig informerad om arbetet i andra länder inom EES med att genomföra direktiven. Utredaren ska även följa Europeiska kommissionens och Ebas arbete med regler som ska komplettera direktiven.

Uppdraget ska redovisas senast den 4 januari 2016. Eventuella förslag som har betydelse för framtagande av kompletterande regler till förordningen om förmedlingsavgifter ska delredovisas senast den 17 augusti 2015.

(Finansdepartementet)

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2014/92/EU

av den 23 juli 2014

om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 26.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ska den inre marknaden omfatta ett område utan inre gränser där den fria rörligheten för varor, personer, tjänster och kapital säkerställs. En fragmenterad inre marknad skadar konkurrenskraften, tillväxten och skapandet av sysselsättning inom unionen. Att undanröja direkta och indirekta hinder för den inre marknads funktion är avgörande för att fullborda den. Unionsåtgärder när det gäller den inre marknaden för den finansiella tjänstesektorn för privatpersoner har redan i hög grad bidragit till att utveckla betaltjänstleverantörernas gränsöverskridande verksamhet, öka konsumenternas valmöjligheter och förbättra kvaliteten på och insynen i erbjudandena.
- (2) I detta avseende fastställs genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG ⁽⁴⁾ grundläggande krav på insyn när det gäller de avgifter som betaltjänstleverantörer tar ut för tjänster i samband med betalkonton. Detta har underlättat betaltjänstleverantörernas verksamhet avsevärt genom enhetliga regler för tillhandahållandet av betaltjänster och den information som ska lämnas, minskad administrativ börda och sänkta kostnader för betaltjänstleverantörerna.
- (3) En välfungerande inre marknad och utvecklingen av en modern, socialt integrerad ekonomi är i allt högre grad beroende av att betaltjänster är tillgängliga för alla. Ny lagstiftning måste i detta avseende vara en del av en smart ekonomisk strategi för unionen, som måste ta faktisk hänsyn till mer utsatta konsumenters behov.

⁽¹⁾ EUT C 51, 22.2.2014, s. 3.

⁽²⁾ EUT C 341, 21.11.2013, s. 40.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 15 april 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 23 juli 2014.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, 5.12.2007, s. 1).

- (4) Som Europaparlamentet påpekade i sin resolution av den 4 juli 2012 med rekommendationer till kommissionen om tillgång till grundläggande banktjänster måste det dock göras mer för att förbättra och utveckla den inre marknaden för banktjänster till privatkunder. För närvarande hämmar bristen på insyn i och jämförbarhet hos avgifter samt svårigheterna med att byta betalkonton fortfarande utvecklingen av en fullständigt integrerad marknad och bidrar till en låg nivå av konkurrens inom banksektorn för privatkunder. Dessa problem måste åtgärdas och höga kvalitetsstandarder måste uppnås.
- (5) Dagens förhållanden på den inre marknaden kan avskräcka betaljänstleverantörer från att utöva sin frihet att etablera sig eller erbjuda tjänster inom unionen på grund av svårigheten att få kunder på en ny marknad. Det krävs ofta en stor investering för att gå in på en ny marknad. En sådan investering kan endast motiveras om leverantören förväntar sig tillräckliga möjligheter och en motsvarande efterfrågan hos konsumenterna. Konsumenternas låga rörlighet när det gäller finansiella tjänster för privatpersoner beror till stor del på bristen på insyn och jämförbarhet när det gäller de avgifter och tjänster som erbjuds och på svårigheter i samband med byte av betalkonton. Dessa faktorer dämpar också efterfrågan. Detta gäller särskilt i gränsöverskridande sammanhang.
- (6) Dessutom kan betydande hinder för fullbordandet av den inre marknaden för betalkonton också uppstå genom fragmenteringen av de befintliga nationella regelverken. De nuvarande bestämmelserna på nationell nivå om betalkonton och i synnerhet om jämförbarhet hos avgifter samt byte av betalkonton varierar. När det gäller byten har bristen på enhetliga bindande bestämmelser på unionsnivå lett till varierande praxis och bestämmelser på nationell nivå. Dessa skillnader är ännu mer framträdande när det gäller jämförbarhet hos avgifter där det inte finns några bestämmelser, inte ens självregleringsbestämmelser, på unionsnivå. Om dessa skillnader skulle bli ännu mer betydande i framtiden, eftersom betaljänstleverantörerna tenderar att anpassa sin praxis efter de nationella marknaderna, skulle detta öka kostnaderna för att bedriva gränsöverskridande verksamhet jämfört med inhemska leverantörers kostnader och på så sätt göra det mindre lockande att bedriva verksamhet på gränsöverskridande basis. Den gränsöverskridande verksamheten på den inre marknaden försvaras också av hindren för att öppna ett betalkonto utomlands. De nuvarande restriktiva kriterierna för rätten att öppna betalkonton kan hindra unionsmedborgare från att röra sig fritt inom unionen. Om alla konsumenter får tillgång till ett betalkonto kommer de att kunna delta på den inre marknaden och ta del av fördelarna med den inre marknaden.
- (7) Eftersom vissa potentiella kunder inte öppnar betalkonton, antingen för att de inte får eller för att inte erbjuds lämpliga produkter, utnyttjas den potentiella efterfrågan på betalkontotjänster i unionen inte fullt ut i dag. Om fler konsumenter deltog på den inre marknaden skulle detta vara en ytterligare motivation för betaljänstleverantörer att gå in på nya marknader. Att skapa förutsättningar för att ge alla konsumenter tillgång till ett betalkonto är också nödvändigt för att främja deras deltagande på den inre marknaden och ge dem möjlighet att ta del av de fördelar som den inre marknaden har medfört.
- (8) Insyn i och jämförbarhet hos avgifter har behandlats på unionsnivå i ett självregleringsinitiativ som bankindustrin lanserat. Det gick dock aldrig att nå en slutlig överenskommelse om det initiativet. När det gäller byten innehåller de gemensamma principer som infördes 2008 av EBIC (European Banking Industry Committee) en mallmekanism för byten mellan betalkonton som erbjuds av banker i samma medlemsstat. Eftersom de inte är bindande har dessa gemensamma principer emellertid inte tillämpats enhetligt inom unionen, och de har inte gett tillfredsställande resultat. Vidare gäller de gemensamma principerna endast byte av betalkonto på nationell nivå och berör inte gränsöverskridande byten. När det slutligen gäller tillgång till ett grundläggande betalkonto uppmanades medlemsstaterna i kommissionens rekommendation 2011/442/EU ⁽¹⁾ att vidta de åtgärder som var nödvändiga för att se till att den tillämpades senast sex månader efter offentliggörandet. Hittills är det endast ett fåtal medlemsstater som följer de viktigaste principerna i den rekommendationen.

⁽¹⁾ Kommissionens rekommendation 2011/442/EU av den 18 juli 2011 om tillgång till ett grundläggande betalkonto (EUT L 190, 21.7.2011, s. 87).

- (9) För att stödja en effektiv och problemfri finansiell rörlighet på lång sikt är det mycket viktigt att införa en enhetlig uppsättning regler för att hantera problemet med låg konsumentrörlighet, och i synnerhet att förbättra möjligheterna att jämföra betalkontotjänster och betalkontoavgifter, och att öka viljan att byta betalkonto, samt undvika diskriminering på grund av bosättningsort av konsumenter som vill öppna och använda ett betalkonto på gränsöverskridande basis. Vidare är det mycket viktigt att anta lämpliga åtgärder för att främja kundernas deltagande på marknaden för betalkonton. Dessa åtgärder kommer att göra det mer attraktivt för betaltjänstleverantörer att gå in på den inre marknaden och skapa rättvisa villkor, vilket kommer att leda till ökad konkurrens och effektiv fördelning av resurser på unionens finansiella marknad för privatpersoner, till gagn för såväl företag som konsumenter. Information som ger insyn i avgifter och bytesmöjligheter kommer tillsammans med rätten till tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner också att göra det lättare för unionsmedborgarna att söka leverantörer i hela unionen, och därmed dra nytta av en fullt fungerande inre marknad för finansiella tjänster till privatpersoner och bidra till den fortsatta utvecklingen av den inre marknaden.
- (10) Det är också av avgörande betydelse att se till att detta direktiv inte hämmar innovation på området för finansiella tjänster till privatpersoner. Varje år blir ny teknik tillgänglig, vilket kan göra den nuvarande typen av betalkonton föråldrad, så som mobila banktjänster och värdekort.
- (11) Detta direktiv bör inte hindra medlemsstaterna från att behålla eller anta strängare bestämmelser för att skydda konsumenterna, förutsatt att sådana bestämmelser står i överensstämmelse med deras förpliktelser enligt unionsrätten och detta direktiv.
- (12) Bestämmelserna i det här direktivet om jämförbarhet hos avgifter och byte av betalkonto bör tillämpas på samtliga betaltjänstleverantörer, enligt definitionen i direktiv 2007/64/EG. Bestämmelserna i det här direktivet om tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner bör tillämpas endast på kreditinstitut. Samtliga bestämmelser i det här direktivet bör gälla betalkonton genom vilka konsumenter kan genomföra följande transaktioner: placera medel, ta ut pengar samt genomföra och ta emot betalningstransaktioner till och från tredje parter, inbegripet genomförandet av betalningar. Till följd av detta bör konton med mer begränsade funktioner exkluderas. Konton som exempelvis sparkonton, kreditkortskonton dit medel vanligtvis betalas in med återbetalningen av en kreditkortsskuld som enda syfte, bolånekonton och konton för elektroniska pengar bör i princip vara uteslutna från tillämpningsområdet för i det här direktivet. Om sådana konton används för dagliga betalningstransaktioner och innehåller alla de funktioner som förtecknas ovan kommer de däremot att omfattas av tillämpningsområdet för det här direktivet. Konton som innehas av företag, även små företag och mikroföretag, ligger utanför direktivets räckvidd, såvida det inte är fråga om ett personligt innehav. Medlemsstater bör kunna välja att utvidga det här direktivets tillämpningsområde till andra betaltjänstleverantörer och andra betalkonton, t.ex. sådana som erbjuder mer begränsade betalningsfunktioner.
- (13) Eftersom ett betalkonto med grundläggande funktioner är ett sådant betalkonto som omfattas av detta direktiv, bör bestämmelserna om insyn och byte också tillämpas på sådana konton.
- (14) De definitioner som används i detta direktiv bör i största möjliga utsträckning anpassas efter dem som finns i andra unionslagstiftningsakter, särskilt de som ingår i direktiv 2007/64/EG och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 ⁽¹⁾.
- (15) Det är mycket viktigt att konsumenter kan förstå avgifterna, så att de kan jämföra erbjudanden från olika betaltjänstleverantörer och fatta välgrundade beslut om vilket betalkonto som är lämpligast för deras behov. Det går inte att jämföra avgifter om betaltjänstleverantörerna använder olika terminologi för samma tjänster och lämnar informationen i olika format. En standardiserad terminologi, tillsammans med riktad avgiftsinformation som presenteras i ett enhetligt format och täcker de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton, kan hjälpa konsumenterna att förstå och jämföra avgifter.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009 (EUT L 94, 30.3.2012, s. 22).

- (16) Konsumenterna skulle ha störst nytta av information som är kortfattad, standardiserad och lätt att jämföra mellan olika betaltjänstleverantörer. De verktyg som konsumenterna erbjuds för att jämföra betalkontoerbjudanden skulle inte vara till någon nytta om det tar så lång tid att gå igenom långa listor över avgifter för olika erbjudanden att detta omintetgör fördelen med att kunna välja det bästa erbjudandet. Dessa verktyg bör vara av många olika slag och konsumentundersökningar bör genomföras. I detta skede bör avgiftsterminologin endast vara standardiserad när det gäller de mest representativa begreppen och definitionerna inom medlemsstaterna för att undvika risken för alltför mycket information och underlätta ett snabbt genomförande.
- (17) Medlemsstaterna bör fastställa avgiftsterminologin och därvid ta hänsyn till de lokala marknadernas särskilda egenskaper. För att betraktas som representativa bör tjänsterna omfattas av avgifter hos minst ett kreditinstitut i en medlemsstat. När tjänsterna är gemensamma för en majoritet av medlemsstaterna bör även den terminologi som används för att definiera dessa tjänster standardiseras på unionsnivå för att möjliggöra bättre jämförelser av betalkontoerbjudanden i hela unionen. För att säkerställa en tillräcklig grad av överensstämmelse mellan de nationella förteckningarna bör Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten) (EBA) inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010⁽¹⁾ utfärda riktlinjer för att hjälpa medlemsstaterna att identifiera de tjänster som oftast används och som medför de högsta kostnaderna för konsumenterna på nationell nivå. Därför bör medlemsstaterna senast den 18 december 2014 för kommissionen och EBA ange vilka myndigheter de riktlinjerna bör riktas till.
- (18) När medlemsstaterna har upprättat en preliminär förteckning över de mest representativa tjänster som omfattas av en avgift på nationell nivå, tillsammans med begrepp och definitioner, bör EBA granska dem för att med hjälp av förslag till tekniska standarder för tillsyn fastställa vilka tjänster som är gemensamma för majoriteten av medlemsstaterna och föreslå begrepp och definitioner på unionsnivå för dessa på unionens institutioners samtliga officiella språk. EBA bör se till att det inte används mer än en term för varje tjänst på något av medlemsstaternas officiella språk som också är ett av unionens institutioners officiella språk. Detta innebär att olika medlemsstater, som har ett av unionens institutioners officiella språk gemensamt, kan använda olika termer för samma tjänst, och därmed beakta nationella variationer. Medlemsstaterna bör därefter införliva tillämpliga unionstermer i sina preliminära förteckningar och offentliggöra sina slutliga förteckningar baserade på detta.
- (19) För att hjälpa konsumenterna att enkelt jämföra betalkontoavgifter på hela den inre marknaden bör betaltjänstleverantörer ge konsumenterna ett dokument med avgiftsinformation som anger avgifterna för alla tjänster i förteckningen över de mest representativa betalkontotjänsterna på nationell nivå. I dokumentet med avgiftsinformation bör, när detta är tillämpligt, endast de standardiserade begrepp och definitioner som fastställts på unionsnivå användas. Detta skulle också bidra till att skapa rättvisa villkor mellan betaltjänstleverantörer som konkurrerar på marknaden för betalkonton. Dokumentet med avgiftsinformation bör inte omfatta några andra avgifter. Om en betaltjänstleverantör inte erbjuder en tjänst som ingår i förteckningen över de mest representativa betalkontotjänsterna bör detta anges exempelvis genom att tjänsten markeras med "erbjuds inte" eller "ej tillämplig". Medlemsstaterna bör kunna kräva att väsentliga indikatorer som t.ex. en heltäckande kostnadsindikator där den övergripande årliga kostnaden för betalkontot summeras för konsumenterna ska tillhandahållas tillsammans med dokumentet med avgiftsinformation. För att göra det lättare för konsumenterna att förstå vilka avgifter de måste betala för sitt betalkonto ska de ges tillgång till en tydlig, icke-teknisk och otvetydig ordlista som åtminstone innehåller förklaringar av de avgifter och tjänster som ingår i dokumentet med avgiftsinformation. Ordlistan bör bli ett användbart verktyg för att främja en bättre förståelse av vad avgifterna innebär, vilket i sin tur ger konsumenterna makt att öka sin rörlighet och bredda urvalet av betalkontoerbjudanden. Det bör också införas en skyldighet som kräver att betaltjänstleverantörer informerar konsumenterna avgiftsfritt och minst en gång om året om samtliga avgifter som har tagits ut för deras betalkonto, i tillämpliga fall inbegripet kontokreditsräntan och inlåningsräntan.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

Detta ska inte påverka tillämpningen av de bestämmelser om kontokrediter som framgår av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG⁽¹⁾. Efterhandsinformation bör lämnas i ett särskilt dokument benämnt *avgiftsredovisning*. Det bör ge en överblick över upplupen ränta och samtliga avgifter som har tagits ut i samband med användning av betalkontot så att konsumenten kan förstå vad de avser och bedöma behovet av att ändra konsumtionsmönster eller byta leverantör. Denna fördel skulle maximeras genom information i efterhand om avgifterna där de mest representativa tjänsterna presenteras i samma ordning som i förhandsinformationen om avgifterna.

- (20) För att tillgodose konsumenternas behov måste det ses till att informationen om avgifter för betalkonton är korrekt, tydlig och jämförbar. EBA bör därför, efter samråd med nationella myndigheter och efter det att en konsumentundersökning har utförts, utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande i syfte att fastställa ett standardiserat presentationsformat för dokumentet med avgiftsinformation och avgiftsredovisningen och de gemensamma symbolerna, för att säkerställa att dessa är begripliga och jämförbara för konsumenterna. Alla dokument med avgiftsinformation och avgiftsredovisning bör upprättas i samma format och med samma disposition i varje medlemsstat, så att konsumenterna kan jämföra de båda dokumenten och så att informationen blir så begriplig och användbar som möjligt. Dokumentet med avgiftsinformation och avgiftsredovisning bör vara lätta att särskilja från andra meddelanden. När de formaten utarbetas bör EBA också beakta att medlemsstaterna kan välja att tillhandahålla dokumentet med avgiftsinformation och avgiftsredovisningen tillsammans med sådan information som krävs enligt andra unionslagstiftningsakter eller nationella lagstiftningsakter om betalkonton och tillhörande tjänster.
- (21) För att se till att gällande unionsterminologi används konsekvent i hela unionen bör medlemsstaterna införa en skyldighet för betal tjänstleverantörer att i sin kommunikation med konsumenterna, däribland i dokumentet med avgiftsinformation och i avgiftsredovisningen, använda den gällande unionsterminologin tillsammans med den övriga nationella standardiserade terminologi som fastställs i den slutliga förteckningen. Betal tjänstleverantörer bör få använda namn på varumärken i avtalsinformation, kommersiell information och marknadsföringsinformation till konsumenter, förutsatt att de tydligt anger det motsvarande standardiserade begrepp som är tillämpligt. Om de väljer att använda namn på varumärken i dokumentet med avgiftsinformation eller i avgiftsredovisningen bör detta ske utöver användningen av de standardiserade termerna vilka fungerar som en sekundär beteckning, genom att t.ex. vara skrivet inom parentes eller med mindre bokstäver.
- (22) Jämförelsewebbplatser som är fristående är ett effektivt verktyg för konsumenterna när det gäller att bedöma olika betalkontoerbjudandens fördelar på ett enda ställe. Sådana webbplatser kan erbjuda en bra avvägning mellan behovet av tydlig och kortfattad information och behovet av att den är fullständig och uttömmande genom att ge användarna möjlighet att få mer detaljerad information när detta är av intresse för dem. För att ge en representativ översikt bör de syfta till att omfatta så många olika sorters erbjudanden som möjligt, samtidigt som de också täcker en betydande del av marknaden. De kan också minska sökningskostnaderna, eftersom konsumenterna inte behöver samla in information separat från de olika betal tjänstleverantörerna. Det är mycket viktigt att den information som lämnas på dessa webbplatser är tillförlitlig, objektiv och transparent samt att konsumenterna informeras om att dessa webbplatser finns tillgängliga. Medlemsstaterna bör i detta avseende informera allmänheten om dessa webbplatser.
- (23) För att få opartisk information om avgifter och räntesatser som tillämpas gällande betalkonton bör konsumenterna kunna gå in på för allmänheten tillgängliga jämförelsewebbplatser vars verksamhet är fristående från betal tjänstleverantörer, vilket betyder att ingen betal tjänstleverantör får gynnas på andras bekostnad i sökresultaten. Därför bör medlemsstaterna se till att konsumenterna har fri tillgång till minst en sådan webbplats inom deras respektive territorier. Dessa webbplatser får drivas av de behöriga myndigheterna eller för deras räkning, av andra offentliga myndigheter och/eller av privata aktörer. Behovet av en funktion för jämförelse av avgifter knutna till betalkonton kan också tillgodoses genom befintliga webbplatser där en omfattande uppsättning finansiella eller icke-finansiella produkter jämförs. Sådana webbplatser bör fungera i enlighet med specificerade kvalitetskriterier inbegripet kravet att de bör tillhandahålla uppgifter om deras ägare och korrekt och aktuell information, ange tidpunkten för den senaste uppdateringen, ange tydliga och objektiva kriterier som jämförelserna ska grundas på samt omfatta ett brett

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66).

urval av betalkonton som täcker en betydande del av marknaden. Medlemsstaterna bör kunna bestämma hur ofta den information som konsumenterna ges på jämförelsewebbplatser ska revideras och uppdateras, med beaktande av hur ofta betaltjänstleverantörer vanligtvis uppdaterar sin avgiftsinformation. Medlemsstaterna bör också fastställa vad som utgör ett brett urval av betalkonton som täcker en betydande del av marknaden genom att bedöma t.ex. hur många betaltjänstleverantörer det finns och därmed huruvida en enkel majoritet eller mindre skulle vara tillräckligt och/eller marknadsandel och/eller geografisk belägenhet. På en jämförelsewebbplats bör avgifterna för tjänster som ingår i förteckningen över de mest representativa betalkontotjänsterna jämföras, med användande av integrerad unionsterminologi.

Det är lämpligt att medlemsstaterna bör kunna kräva att sådana webbplatser innehåller jämförelser av annan information, t.ex. information om bestämningsfaktorer för nivån på de tjänster betaltjänstleverantörer tillhandahåller, så som antalet filialer eller uttagsautomater och deras belägenhet. Om det bara finns en webbplats i en medlemsstat och den webbplatsen slutar att fungera eller inte längre uppfyller kvalitetskriterierna bör medlemsstaten se till att konsumenterna inom rimlig tid får tillgång till en annan jämförelsewebbplats på nationell nivå.

- (24) Betaltjänstleverantörer brukar erbjuda ett betalkonto inom ramen för ett paket med andra produkter eller tjänster än de som är knutna till ett betalkonto, så som försäkringsprodukter eller finansiell rådgivning. Det kan vara ett sätt för betaltjänstleverantörerna att diversifiera sitt utbud och konkurrera med varandra och kan i slutändan främja konsumenterna. Kommissionens undersökning av kopplingsförbehåll i den finansiella sektorn från 2009, samt åtföljande samråd och klagomål från konsumenter, har visat att betaltjänstleverantörer kan erbjuda betalkonton i paket med produkter som konsumenterna inte har efterfrågat som inte är nödvändiga för betalkontot, såsom hemförsäkring. Det har också konstaterats att de förfarandena kan minska insynen i och jämförbarheten hos priserna, begränsa konsumenternas köpalternativ och hämma deras rörlighet. Därför bör medlemsstaterna se till att konsumenterna, när betaltjänstleverantörer erbjuder betalkonton i paket, får information om huruvida det är möjligt att köpa betalkontot separat och att de i så fall tillhandahålls separat information om de gällande kostnader och avgifter som är knutna till var och en av de övriga produkter eller tjänster som kan köpas separat.
- (25) Processen för byte av betalkonton bör harmoniseras i hela unionen. Befintliga åtgärder på nationell nivå är extremt varierade för närvarande och ger inga garantier för att nivån av konsumentskydd är tillräcklig i alla medlemsstater. Införandet av lagstiftningsåtgärder i varje medlemsstat för fastställande av de viktigaste principer betaltjänstleverantörer som tillhandahåller en sådan tjänst måste följa skulle förbättra den inre marknads funktion för både konsumenter och betaltjänstleverantörer. Å ena sidan skulle det garantera lika villkor för konsumenter som kanske är intresserade av att öppna ett betalkonto i en annan medlemsstat, eftersom det skulle säkerställa att en motsvarande nivå av skydd erbjuds. Å andra sidan skulle det minska skillnaderna mellan de lagstiftningsåtgärder som redan har införts på nationell nivå och skulle därför begränsa den administrativa bördan för betaltjänstleverantörer som avser att erbjuda sina tjänster på gränsöverskridande basis. Som följd skulle åtgärderna för byte underlättat tillhandahållandet av tjänster med anknytning till betalkonton inom den inre marknaden.
- (26) Byte bör inte inbegripa något avtalsbyte från den överförande betaltjänstleverantören till den mottagande betaltjänstleverantören.
- (27) Konsumenterna kommer att ha ett incitament att byta betalkonto endast om processen inte är alltför administrativ och finansiellt betungande. Därför bör betaltjänstleverantörer erbjuda konsumenterna ett tydligt, snabbt och säkert förfarande för byte av betalkonto, inbegripet betalkonton med grundläggande funktioner. Ett sådant förfarande bör garanteras när konsumenter vill byta från en betaltjänstleverantör till en annan och också när konsumenter vill byta mellan olika betalkonton hos samma betaltjänstleverantör. Detta skulle göra att konsumenterna kan dra nytta av de mest fördelaktiga erbjudandena på marknaden och lätt byta från sitt befintliga betalkonto till andra, som eventuellt passar bättre, oavsett om detta sker hos samma betaltjänstleverantör eller mellan olika betaltjänstleverantörer. Om betaltjänstleverantörer tar ut avgifter i samband med bytestjänsten bör dessa vara rimliga samt anpassade efter betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

- (28) Medlemsstaterna bör, när det gäller byten där båda betaltjänstleverantörerna är etablerade på deras territorium, kunna fastställa eller bibehålla arrangemang som avviker från dem som fastställs i detta direktiv om detta klart och tydligt ligger i konsumentens intresse.
- (29) Bytesprocessen bör vara så okomplicerad som möjligt för konsumenten. Därför bör medlemsstaterna se till att det är den mottagande betaltjänstleverantören som har ansvar för att inleda och förvalta processen för konsumentens räkning. Medlemsstaterna bör kunna använda ytterligare medel, t.ex. en teknisk lösning, när bytestjänsten fastställs. Sådana ytterligare medel får överskrida kraven i detta direktiv, t.ex. får bytestjänsten tillhandahållas inom en kortare tidsram eller betaltjänstleverantörer kan bli tvungna att på konsumentens begäran säkerställa en automatisk eller manuell översändning av betalningar som mottagits på det tidigare betalkontot till det nya betalkontot under en fastställd begränsad period från och med erhållandet av tillståndet att byta. Sådana ytterligare medel får också användas av betaltjänstleverantörer på frivillig grund även om det inte krävs av någon medlemsstat.
- (30) Konsumenterna bör kunna be den mottagande betaltjänstleverantören att genomföra bytet för alla eller delar av inkommande betalningar, stående överföringar och autogireringsmedgivanden, helst vid ett enda möte med den mottagande betaltjänstleverantören. Därför bör konsumenterna kunna underteckna ett tillstånd där de samtycker till vart och ett av de ovannämnda uppdragen. Medlemsstaterna kan kräva att konsumentens tillstånd avges skriftligt, men kan också välja att godta likvärdiga medel när detta är lämpligt, t.ex. när ett automatiskt system för byte har införts. Innan konsumenten ger sitt tillstånd bör denne informeras om alla steg i det förfarande som krävs för att genomföra bytet. Tillståndet kan t.ex. inbegripa alla uppdrag som utgör en del av bytestjänsten och göra det möjligt för konsumenten att välja bara några av dessa uppdrag.
- (31) Den överförande betaltjänstleverantören måste samarbeta för att bytet ska kunna genomföras. Den överförande betaltjänstleverantören bör ge den mottagande betaltjänstleverantören all information som är nödvändig för att lägga in betalningarna i det andra betalkontot. Informationen bör dock inte överskrida vad som krävs för att genomföra bytet.
- (32) För att underlätta öppnandet av gränsöverskridande konton bör konsumenterna kunna begära att den nya betaltjänstleverantören för det nya betalkontot upprättar alla eller delar av stående överföringar, godkänner autogireringar från och med den dag som konsumenten har angivit samt ger konsumenten information med närmare uppgifter om det nya betalkontot, helst vid ett enda möte med den nya betaltjänstleverantören.
- (33) Konsumenterna bör inte bli föremål för ekonomiska förluster, inbegripet avgifter och ränta, orsakade av misstag som begåtts av någon av de betaltjänstleverantörer som är inblandade i bytet. Framför allt ska konsumenterna inte behöva bära någon ekonomisk förlust som härstammar från betalningen av extraavgifter, ränta eller andra avgifter, böter, straffavgifter eller någon annan typ av finansiell skada orsakad av försening i utförandet av betalningen.
- (34) Medlemsstaterna bör garantera att konsumenter som har för avsikt att öppna ett betalkonto inte diskrimineras på grund av sin nationalitet eller bosättningsort. Samtidigt som det är viktigt att kreditinstitut förvisar sig om att deras kunder inte utnyttjar det finansiella systemet för olagliga ändamål som bedrägeri, penningtvätt eller finansiering av terrorism, bör de inte införa hinder för konsumenter som vill ta del av fördelarna med den inre marknaden genom att öppna och använda betalkonton på gränsöverskridande basis. Därför bör inte bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG ⁽¹⁾ användas som en förevändning för att avvisa kunder som är kommersiellt mindre attraktiva.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism (EUT L 309, 25.11.2005, s. 15).

- (35) Konsumenter som är lagligen bosatta i unionen bör inte diskrimineras på grund av sin nationalitet eller bosättningsort eller av något annat av de skäl som anges i artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*), när de ansöker om eller använder ett betalkonto i unionen. Medlemsstaterna bör dessutom säkerställa tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner, oavsett konsumentens ekonomiska omständigheter, så som deras anställning, inkomstnivå, kredithistoria eller personliga konkurs.
- (36) Konsumenter som är lagligen bosatta i unionen, och som inte har ett betalkonto i en viss medlemsstat, bör ha rätt att öppna och nyttja ett betalkonto med grundläggande funktioner i den medlemsstaten. Begreppet "lagligen bosatt i unionen" bör omfatta såväl unionsmedborgare som tredjelandsmedborgare som redan har vissa rättigheter genom olika unionsakter, t.ex. rådets förordning (EEG) nr 1408/71 ⁽¹⁾, rådets direktiv 2003/109/EG ⁽²⁾, rådets förordning (EG) nr 859/2003 ⁽³⁾ samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG ⁽⁴⁾. Det bör även omfatta personer som söker asyl inom ramen för Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning och protokollet av den 31 januari 1967 och andra relevanta internationella fördrag. Dessutom bör medlemsstaterna kunna låta begreppet "lagligen bosatt i unionen" omfatta även andra tredjelandsmedborgare inom det egna territoriet.
- (37) Medlemsstaterna bör, med full respekt för de grundläggande friheter som garanteras genom fördragen, kunna kräva att konsumenter som vill öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner på deras territorium visar att de har ett genuint intresse av att göra detta. Utan att det påverkar tillämpningen av de krav som antagits i enlighet med direktiv 2005/60/EG för att förhindra penningtvätt, bör fysisk närvaro i kreditinstitutens lokaler inte krävas för att ett sådant genuint intresse ska ha visats.
- (38) Medlemsstaterna bör se till att antalet kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner är tillräckligt högt för att säkerställa att alla konsumenter kan omfattas, för att undvika all slags diskriminering av dem och för att undvika snedvridning av konkurrensen. Vid fastställandet av det antal kreditinstitut som är tillräckligt högt bör de faktorer som ska tas i beaktande omfatta täckningen för nätverket av kreditinstitut, storleken på medlemsstatens territorium, spridningen av konsumenter över territoriet, kreditinstitutens marknadsandelar och hurvida betalkonton med grundläggande funktioner endast utgör en liten del av de betalkonton som tillhandahålls av ett kreditinstitut. Betalkonton med grundläggande funktioner bör i princip erbjudas av så många kreditinstitut som möjligt, i syfte att garantera att konsumenterna kan öppna sådana konton i ett kreditinstituts lokaler som ligger inom nära räckhåll från deras bostad, att konsumenter inte på något sätt diskrimineras när de använder sådana konton samt att de kan använda dem på ett effektivt sätt. Medlemsstaterna bör framför allt se till att det inte förekommer någon synlig diskriminering genom t.ex. ett kort som ser annorlunda ut eller genom ett annorlunda konto- eller kortnummer. Det bör dock vara möjligt för en medlemsstat att förutse att betalkonton med grundläggande funktioner erbjuds av ett lägre antal kreditinstitut men detta bör motiveras på grundval av att dessa kreditinstitut t.ex. är representerade med så stor spridning över denna medlemsstats territorium att de kan betjäna samtliga konsumenter utan att dessa tvingas resa alltför långt från sina hem för att nå dem. Dessutom bör konsumenter som använder betalkonton med grundläggande funktioner inte stigmatieras på något sätt, och det målet kan lättare nås om ett högre antal kreditinstitut utses.
- (39) Medlemsstaterna bör kunna införa mekanismer för att konsumenter utan fast adress, asylsökande och konsumenter som inte beviljas uppehållstillstånd men vilkas avvisning av juridiska eller faktiska skäl inte är möjlig ska få hjälp att till fullo dra nytta av detta direktiv.

⁽¹⁾ Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen (EGT L 149, 5.7.1971, s. 2).

⁽²⁾ Rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (EUT L 16, 23.1.2004, s. 44).

⁽³⁾ Rådets förordning (EG) nr 859/2003 av den 14 maj 2003 om utvidgning av bestämmelserna i förordning (EEG) nr 1408/71 och förordning (EEG) nr 574/72 till att gälla de medborgare i tredje land som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa bestämmelser (EUT L 124, 20.5.2003, s. 1).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77).

- (40) Medlemsstaterna bör, om de tillåter kreditinstitut att på konsumentens begäran tillhandahålla en kontokredit kopplad till ett betalkonto med grundläggande funktioner, kunna fastställa ett högsta belopp och en längsta varaktighet för alla sådana kontokrediter. Medlemsstaterna bör också se till att konsumenterna informeras om alla sådana avgifter på ett öppet sätt. Slutligen bör kreditinstituten följa direktiv 2008/48/EG när de erbjuder kontokredit i samband med ett betalkonto med grundläggande funktioner.
- (41) För att användare av betalkonton med grundläggande funktioner ska få lämplig service bör medlemsstaterna kräva att kreditinstitut ser till att den berörda personalen har lämplig utbildning och att eventuella intressekonflikter inte påverkar kunderna negativt.
- (42) Medlemsstaterna bör ha rätt att tillåta att kreditinstitut vägrar att öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner för konsument som redan har ett aktivt och minst likvärdigt betalkonto i samma medlemsstat. För att kontrollera om en konsument redan har ett betalkonto eller ej bör kreditinstitut kunna förlita sig på en försäkran på heder och samvete från konsumenten.
- (43) Medlemsstaterna bör se till att kreditinstituten behandlar ansökningar om ett betalkonto med grundläggande funktioner inom de tidsfrister som fastställs i detta direktiv, och att kreditinstituten vid avslag informerar konsumenten om de särskilda skälen till att ansökan har avslagits, såvida inte detta skulle skada nationell säkerhet, allmän ordning eller direktiv 2005/60/EG.
- (44) Konsumenterna bör garanteras tillgång till en rad grundläggande betaltjänster. Bland de tjänster som är knutna till ett betalkonto med grundläggande funktioner bör det ingå en möjlighet att placera medel och ta ut kontanter. Konsumenterna bör kunna göra viktiga betalningstransaktioner som att ta emot lön eller förmåner, betala räkningar eller skatt och köpa varor eller tjänster, även genom autogirering, betalningar och debetkort. Dessa tjänster bör göra det möjligt att köpa varor och tjänster online och bör ge konsumenterna möjlighet att lägga upp betalningsuppdrag via kreditinstitutets tjänster online, om sådana finns. Ett betalkonto med grundläggande funktioner bör dock inte vara begränsat till användning online, eftersom detta skulle innebära ett hinder för konsumenter som saknar tillgång till internet. Medlemsstaterna bör se till att det för tjänster i samband med öppnande, användande och avslutande av ett betalkonto, liksom placering av medel och uttag av kontanter samt utförande av betalningstransaktioner med debetkort, med undantag för kreditkort, inte finns några gränser för antalet operationer som kommer att göras tillgängliga för konsumenten inom ramen för de särskilda prissättningsreglerna i detta direktiv. När det gäller genomförandet av betalningar och autogireringar, samt transaktioner som görs genom ett kreditkort som är kopplat till det betalkontot med grundläggande funktioner, bör medlemsstaterna ha möjlighet att fastställa ett minsta antal operationer som konsumenten kommer att tillhandahållas inom ramen för de särskilda prissättningsreglerna i detta direktiv, förutsatt att de tjänster som operationerna hänger samman med är för konsumentens personliga bruk. När medlemsstaterna fastställer vad som ska betraktas som personligt bruk bör de ta hänsyn till befintligt konsumentbeteende och gängse kommersiell praxis. De avgifter som tas ut för operationer utöver det minsta antalet operationer bör aldrig vara högre än kreditinstitutets gängse prissättning.
- (45) Vid identifieringen av de tjänster som ska erbjudas tillsammans med ett betalkonto med grundläggande funktioner samt det minsta antal operationer som ska ingå, bör nationella särdrag beaktas. Framför allt får vissa tjänster anses väsentliga för att säkerställa att ett betalkonto utnyttjas i full utsträckning i en viss medlemsstat, på grund den utbredda användningen av dessa tjänster på nationell nivå. Det är till exempel fortfarande mycket vanligt att konsumenterna använder checkar i vissa medlemsstater, medan det betalningssättet används mycket sällan i andra medlemsstater. Detta direktiv bör därför låta medlemsstaterna fastställa vilka tilläggsfunktioner som anses väsentliga på nationell nivå och bör tillhandahållas tillsammans med ett betalkonto med grundläggande funktioner i den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna bör också se till att de avgifter som tas ut av kreditinstitut för sådana tilläggsfunktioner i samband med ett betalkonto med grundläggande funktioner är rimliga.

- (46) För att se till att så många konsumenter som möjligt har tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner bör dessa konton erbjudas kostnadsfritt eller till en rimlig avgift. För att uppmuntra utsatta konsumenter utan bankkonto att delta på bankmarknaden för privatpersoner bör medlemsstaterna kunna föreskriva att dessa konsumenter ska erbjudas betalkonton med grundläggande funktioner till särskilt förmånliga villkor, t.ex. avgiftsfritt. Det bör stå medlemsstaterna fritt att ange vilken mekanism som ska användas för att identifiera konsumenter som kan gynnas av betalkonton med grundläggande funktioner till förmånligare villkor, förutsatt att mekanismen säkerställer att utsatta konsumenter kan få tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner. Under alla omständigheter bör en sådan strategi aldrig påverka rätten för alla konsumenter, inbegripet icke-utsatta sådana, att få tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner åtminstone mot en rimlig avgift. Om konsumenten bryter mot något av villkoren i avtalet bör alla extraavgifter för detta vara rimliga. Medlemsstaterna bör fastställa vad en rimlig avgift är med hänsyn till nationella förhållanden.
- (47) Kreditinstitut bör endast under särskilda omständigheter vägra att öppna eller häva ett avtal om betalkonto med grundläggande funktioner, t.ex. bristande efterlevnad av lagstiftning om penningtvätt och finansiering av terrorism eller om förebyggande och utredning av brott. Även i dessa fall är ett avslag endast motiverat om konsumenten inte uppfyller den lagstiftningen och inte för att förfarandet för att kontrollera att lagstiftningen följs är alltför betungande eller dyrt. Det kan dock finnas fall då en konsument missbrukar sin rätt att öppna och använda ett betalkonto med grundläggande funktioner. En medlemsstat bör exempelvis kunna tillåta att kreditinstitut vidtar åtgärder mot en konsument som har begått ett brott, såsom omfattande bedrägeri mot ett kreditinstitut, i syfte att undvika att sådana händelser inträffar igen. Sådana åtgärder får omfatta t.ex. begränsning av tillgången för den konsumenten till ett betalkonto med grundläggande funktioner under en viss tidsperiod. Därutöver kan det förekomma fall där ett tidigare avslag på ansökan om betalkonto kan vara nödvändigt för att identifiera konsumenter som kan gynnas av ett betalkonto med grundläggande funktioner på förmånligare villkor. I ett sådant fall bör kreditinstitutet informera konsumenten om att han eller hon kan utnyttja en särskild mekanism ifall denne får avslag på en ansökan om ett betalkonto för vilken en avgift tas ut i enlighet med detta direktiv för att få tillgång till ett avgiftsfritt betalkonto med grundläggande funktioner. Fall av båda dessa slag bör emellertid vara begränsade, tydligt angivna och baserade på exakt fastställda bestämmelser i nationell rätt. Medlemsstaterna bör, när de identifierar ytterligare fall där kreditinstitut kan vägra att erbjuda betalkonton till konsumenter, även bland annat kunna inkludera skäl som avser allmän ordning eller säkerhet.
- (48) Medlemsstaterna och kreditinstitutet bör ge konsumenterna tydlig och begriplig information om rätten till att öppna och använda ett betalkonto med grundläggande funktioner. Medlemsstaterna bör se till att kommunikationsåtgärderna är välriktade och framför allt att de når ut till utsatta och rörliga konsumenter och konsumenter utan bankkonto. Kreditinstitutet bör aktivt ge konsumenterna tillgång till lättillgänglig information och lämplig hjälp rörande de särskilda funktioner som är knutna till det betalkonto med grundläggande funktioner som erbjuds, åtföljande avgifter och nyttjandevillkoren för det, samt vilka steg konsumenten bör ta för att utöva sin rätt att öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner. Konsumenterna bör särskilt informeras om att det inte är obligatoriskt att köpa tilläggstjänster för att få tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner.
- (49) Medlemsstaterna bör främja stöd till utbildning av de mest utsatta konsumenterna genom att ge dem vägledning och hjälp till en ansvarsfull förvaltning av deras ekonomi. Information bör även ges om den vägledning som konsumentorganisationer och nationella myndigheter kan ge konsumenter. Dessutom bör medlemsstaterna främja initiativ hos kreditinstitutet som syftar till att kombinera tillhandahållandet av betalkonton med grundläggande funktioner med en oberoende finansiell utbildning.
- (50) För att underlätta för betaltjänstleverantörer att tillhandahålla sina tjänster över nationsgränser bör med hänsyn till samarbete, informationsutbyte och tvistlösning mellan behöriga myndigheter de behöriga myndigheter som svarar för verkställandet av detta direktiv vara de myndigheter som agerar under överinseende av EBA enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 eller andra nationella myndigheter under förutsättning att de samarbetar med de myndigheter som agerar under överinseende av EBA vid utförandet av sina uppgifter enligt detta direktiv.

- (51) Medlemsstaterna bör utse behöriga myndigheter med befogenhet att se till att detta direktiv verkställs och säkerställa att de har utredningsbefogenheter och befogenheter för kontroll av efterlevnad samt tillräckliga resurser så att de kan fullgöra sitt uppdrag. Behöriga myndigheter skulle, när det gäller vissa aspekter av detta direktiv, kunna agera genom ansökan till domstolar som är behöriga att fatta ett rättsligt beslut, inbegripet, när så är lämpligt, genom överklagande. Detta skulle kunna möjliggöra för medlemsstaterna att, särskilt om detta direktivs bestämmelser införlivas med civilrätten, överlåta verkställandet av de bestämmelserna på relevanta organ och domstolarna. Medlemsstaterna bör kunna utnämna olika behöriga myndigheter för att verkställa de många olika skyldigheter som fastställs i detta direktiv. Till exempel skulle medlemsstaterna för vissa bestämmelser kunna utse behöriga myndigheter med ansvar för kontrollen av efterlevnad av konsumentskyddsbestämmelser och för andra beslut att utse tillsynsmyndigheter. Möjligheten att utse olika behöriga myndigheter bör inte påverka kraven på löpande tillsyn och samarbete mellan de behöriga myndigheterna, enligt detta direktiv.
- (52) Konsumenterna bör ha tillgång till ändamålsenliga och effektiva förfaranden för alternativ tvistlösning för tvister som kan uppstå till följd av de rättigheter och skyldigheter som införs genom detta direktiv. Denna tillgång säkerställs redan genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU⁽¹⁾ i fråga om berörda avtalstvister. Konsumenterna bör emellertid också ha tillgång till förfaranden för alternativ tvistlösning för tvister som uppstår innan ett avtal ingås i fråga om de rättigheter och skyldigheter som införs genom det här direktivet, t.ex. när de vägras tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner. I det här direktivet föreskrivs därför att konsumenterna bör ha tillgång till förfaranden för alternativ tvistlösning för tvister i fråga om rättigheter och skyldigheter som införs genom det här direktivet, utan att åtskillnad görs mellan avtalstvister och tvister som uppstår innan ett avtal ingås. Sådana förfaranden för alternativ tvistlösning och de enheter som erbjuder dessa bör uppfylla de kvalitetskrav som fastställs genom direktiv 2013/11/EU. För att det här direktivet ska kunna följas krävs behandling av konsumenternas personuppgifter. Denna behandling regleras av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG⁽²⁾. Det här direktivet bör alltså följa de bestämmelser som fastställs i direktiv 95/46/EG.
- (53) Medlemsstaterna bör en gång vartannat år och för första gången inom fyra år från och med ikraftträdandet av detta direktiv samla in tillförlitlig årlig statistik över hur de åtgärder som införs genom detta direktiv fungerar. De bör använda alla relevanta informationskällor och överlämna den informationen till kommissionen. Kommissionen bör lämna en rapport på grundval av den information som mottagits från medlemsstaterna, första gången efter fyra år från ikraftträdandet av detta direktiv och därefter vartannat år.
- (54) En översyn av detta direktiv bör göras fem år efter dess ikraftträdande för att ta hänsyn till utvecklingen på marknaden, t.ex. utveckling av nya typer av betalkonton och betaltjänster, och till utvecklingen inom andra områden av unionsrätten och medlemsstaternas erfarenheter. Rapporten som grundas på översynen bör innehålla en förteckning över de överträdelseförfaranden som kommissionen har inlett gällande detta direktiv. Den bör också innehålla en bedömning av de genomsnittliga avgiftsnivåerna i medlemsstaterna för betalkonton som omfattas av detta direktiv, huruvida de införda åtgärderna har förbättrat konsumenternas förståelse av avgifter för betalkonton, jämförbarhet hos betalkonton och hur lätt det är att byta betalkonton samt antalet kontoinnehavare som har bytt betalkonto efter införlivandet av detta direktiv.

Den bör också innehålla en analys av antalet leverantörer som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner och antalet sådana konton som har öppnats, däribland av konsumenter som tidigare inte hade något bankkonto, exempel på bästa praxis i medlemsstaterna när det gäller att minska antalet konsumenter som inte får tillgång till betaltjänster samt de genomsnittliga årsavgifter som tas ut för betalkonton med grundläggande funktioner. Den bör också innehålla en bedömning av kostnader och fördelar med unionsomfattande portabilitet för betalkonton och möjligheten att skapa ramar för att säkerställa automatisk omdirigering av betalningar från ett betalkonto till ett annat inom samma medlemsstat i kombination med automatiska meddelanden till betalningsmottagare eller betalare när deras överföringar omdirigeras och av en utvidgning av bytestjänsterna till fall där de mottagande och

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (direktivet om alternativ tvistlösning) (EUT L 165, 18.6.2013, s. 63).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31).

överförande betaltjänstleverantörerna är etablerade i olika medlemsstater. Den bör också innehålla en bedömning av befintliga åtgärders effektivitet och behovet av ytterligare åtgärder för att öka den ekonomiska integrationen och för att bistå utsatta samhällsmedlemmar i samband med överskuldssättning. Vid översynen bör det också göras en bedömning av huruvida bestämmelserna om den information som ska lämnas av betaltjänstleverantörerna när de erbjuder produktpaket är tillräcklig eller om det krävs ytterligare åtgärder. Den bör också innehålla en bedömning av behovet av ytterligare åtgärder när det gäller jämförelsewebbplatser och behovet av ackreditering av jämförelsewebbplatser. Kommissionen bör överlämna den rapporten till Europaparlamentet och rådet, vid behov åtföljt av lagstiftningsförslag.

- (55) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i stadgan i enlighet med artikel 6.1 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget).
- (56) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att förbättra insyn i och jämförbarhet hos avgifter som avser betalkonton, byte av betalkonto och tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, utan snarare, på grund av behovet av att övervinna marknadsfragmentering och säkerställa rättvisa villkor i unionen, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (57) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument av den 28 september 2011⁽¹⁾ har medlemsstaterna åtagit sig att, i de fall detta är berättigat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är berättigat.
- (58) Europeiska datatillsynsmannen har hörts.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs bestämmelser om insyn i och jämförbarhet hos de avgifter som tas ut av konsumenter för betalkonton som de innehar i unionen, regler för byte av betalkonto inom en medlemsstat och regler för att förenkla öppnande av betalkonton över nationsgränserna för konsumenterna.
2. I detta direktiv fastställs också en ram för de regler och villkor som medlemsstaterna ska använda för att garantera konsumenternas rätt att öppna och använda betalkonton med grundläggande funktioner i unionen.
3. Kapitel II och III gäller betaltjänstleverantörer.
4. Kapitel IV gäller kreditinstitut.

Medlemsstaterna får besluta att kapitel IV ska tillämpas på andra betaltjänstleverantörer än kreditinstitut.

⁽¹⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

5. Medlemsstaterna får besluta att de enheter som avses i artikel 2.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU⁽¹⁾ inte ska omfattas av tillämpningen av hela eller delar av detta direktiv.

6. Detta direktiv tillämpas på betalkonton där konsumenter åtminstone ska kunna

- a) placera medel på ett betalkonto,
- b) ta ut kontanter från ett betalkonto,
- c) utföra och ta emot betalningstransaktioner, inklusive betalningar till och från tredje part.

Medlemsstaterna får besluta att tillämpningen av hela eller delar av detta direktiv ska omfatta andra betalkonton än de som avses i första stycket.

7. Öppnande och nyttjande av ett betalkonto med grundläggande funktioner enligt detta direktiv ska ske i överensstämmelse med direktiv 2005/60/EG.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

1. *konsument*: en fysisk person som handlar för ändamål som faller utanför hans eller hennes näringsverksamhet, affärsverksamhet, hantverk eller yrke,
2. *lagligen bosatt i unionen*: en fysisk person som har rätt att vistas i en medlemsstat i enlighet med unionsrätten eller nationell rätt, inbegripet personer utan fast adress och personer som söker asyl inom ramen för Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, protokollet till denna av den 31 januari 1967 och andra relevanta internationella fördrag,
3. *betalkonto*: ett konto i en eller flera konsumenters namn och som används för att utföra betalningstransaktioner,
4. *betaltjänst*: en betaltjänst enligt definitionen i artikel 4.3 i direktiv 2007/64/EG,
5. *betalningstransaktion*: en åtgärd som initieras av betalaren eller betalningsmottagaren vid överföring av medel mellan betalkonton i unionen, oberoende av eventuella underliggande förpliktelser mellan betalaren och betalningsmottagaren,
6. *tjänster som är knutna till betalkontot*: alla tjänster med anknytning till öppnandet, användandet och avslutandet av ett betalkonto, däribland betaltjänster och betalningstransaktioner som omfattas av artikel 3 g i direktiv 2007/64/EG samt kontokrediter och överskridande,
7. *betaltjänstleverantör*: en betaltjänstleverantör enligt definitionen i artikel 4.9 i direktiv 2007/64/EG,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

8. *kreditinstitut*: ett kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 ⁽¹⁾,
9. *betalningsinstrument*: ett betalningsinstrument enligt definitionen i artikel 4.23 i direktiv 2007/64/EG,
10. *överförande betaltjänstleverantör*: den betaltjänstleverantör från vilken den information som krävs för att utföra bytet överförs,
11. *mottagande betaltjänstleverantör*: den betaltjänstleverantör till vilken den information som krävs för att utföra bytet överförs,
12. *betalningsorder*: varje instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras,
13. *betalare*: en fysisk eller juridisk person som är innehavare av ett betalkonto och som godkänner ett betalningsuppdrag från detta betalkonto eller, om det inte finns något sådant betalkonto, en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder till en betalningsmottagares betalkonto,
14. *betalningsmottagare*: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel som har omfattats av en betalningstransaktion,
15. *avgifter*: alla eventuella avgifter och sanktionsavgifter som konsumenten ska betala till betaltjänstleverantören för, eller med avseende på, tjänster som är knutna till ett betalkonto,
16. *inlåningsränta*: räntesats till vilken ränta betalas till kunden avseende inlåningsmedel på ett betalkonto,
17. *varaktigt medium*: varje medel som gör det möjligt för konsumenten att bevara information, som riktas till den konsumenten personligen, på ett sätt som är tillgängligt för användning i framtiden under en tidsperiod som är lämplig med hänsyn till vad som är avsikten med informationen och som tillåter oförändrad återgivning av den bevarade informationen,
18. *byte eller bytestjänst*: överföring på en konsuments begäran från en betaltjänstleverantör till en annan antingen av information om alla eller vissa stående överföringar, återkommande autogireringar och återkommande inbetalningar som utförs för ett betalkonto, eller ett positivt betalsaldo från ett betalkonto till ett annat, eller både och, med eller utan avslutande av det tidigare betalkontot,
19. *autogirering*: en nationell eller gränsöverskridande betaltjänst för debitering av en betalares betalkonto, där en betalningstransaktion initieras av betalningsmottagaren med betalarens medgivande,
20. *betaling*: en nationell eller gränsöverskridande betaltjänst för kreditering av en betalningsmottagares betalkonto genom en betalningstransaktion eller en rad betalningstransaktioner från en betalares betalkonto och som utförs av den betaltjänstleverantör hos vilken betalarens betalkonto finns, på grundval av en instruktion som lämnats av betalaren,

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

21. *stående överföring*: en instruktion som betalaren lämnat till den betaltjänstleverantör hos vilken betalarens betalkonto finns i syfte att utföra regelbundna betalningar eller betalningar vid förutbestämda tidpunkter,
22. *medel*: sedlar och mynt, kontotillgodohavanden samt elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG ⁽¹⁾,
23. *ramavtal*: ett betaltjänstavtal som reglerar det kommande genomförandet av enskilda och successiva betalningstransaktioner och som kan innehålla skyldigheter och villkor för att öppna ett betalkonto,
24. *bankdag*: en dag då den berörda betaltjänstleverantören har öppet för verksamhet i den utsträckning som krävs för att genomföra en betalningstransaktion,
25. *kontokredit*: ett uttryckligt kreditavtal varigenom en betaltjänstleverantör ger en konsument tillgång till medel som överskrider det aktuella saldot på konsumentens betalkonto,
26. *överskridande*: en underförstått accepterad kontokredit varigenom en betaltjänstleverantör tillåter en konsument att utnyttja medel som överskrider det aktuella saldot på konsumentens betalkonto eller den överenskomna kontokrediten,
27. *behörig myndighet*: en myndighet som utsetts som behörig av en medlemsstat i enlighet med artikel 21.

KAPITEL II

JÄMFÖRBARHET HOS AVGIFTER I SAMBAND MED BETALKONTON

Artikel 3

Förteckning över de mest representativa betalkontotjänster som omfattas av en avgift på nationell nivå samt standardiserad terminologi

1. Medlemsstaterna ska upprätta en preliminär förteckning över som minst 10 och högst 20 av de mest representativa tjänster som är knutna till ett betalkonto och som omfattas av en avgift på nationell nivå som erbjuds av minst en betaltjänstleverantör. Förteckningen ska innehålla standardiserade termer och definitioner för var och en av de identifierade tjänsterna. Endast en term ska användas för varje tjänst på vart och ett av medlemsstatens officiella språk.
2. Vid tillämpning av punkt 1 ska medlemsstaterna ta hänsyn till de tjänster som
 - a) konsumenterna oftast använder i samband med sina betalkonton,
 - b) medför de högsta sammanlagda kostnaderna för konsumenterna, både sammanlagt och per enhet.

För att säkerställa en korrekt tillämpning av de kriterier som fastställs i första stycket i denna punkt ska EBA utfärda riktlinjer enligt artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 senast den 18 mars 2015.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

3. Medlemsstaterna ska översända de preliminära förteckningar som avses i punkt 1 till kommissionen och EBA senast den 18 september 2015. Medlemsstaterna ska på begäran tillhandahålla kommissionen kompletterande information om de uppgifter som ligger till grund för upprättandet av dessa förteckningar när det gäller de kriterier som fastställs i punkt 2.

4. På grundval av de preliminära förteckningar som översänts i enlighet med punkt 3 ska EBA utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn där den standardiserade unionsterminologin anges för de tjänster som är gemensamma för åtminstone en majoritet av medlemsstaterna. Den standardiserade unionsterminologin ska omfatta gemensamma termer för och definitioner av de gemensamma tjänsterna och ska göras tillgänglig på unionens institutioners officiella språk. På vart och ett av en medlemsstats officiella språk ska endast en term användas för varje tjänst.

EBA ska lämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 18 september 2016.

Kommissionen ska delegeras befogenhet att anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket i enlighet med det förfarande som fastställs i artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. Medlemsstaterna ska integrera den standardiserade unionsterminologi som fastställts enligt punkt 4 i den preliminära förteckning som avses i punkt 1 och offentliggöra den resulterande slutliga förteckningen över de mest representativa bankkontotjänsterna utan dröjsmål och senast inom tre månader efter ikraftträdandet av den delegerade akt som avses i punkt 4.

6. Medlemsstaterna ska vart fjärde år, efter offentliggörande av den slutliga förteckning som avses i punkt 5, genomföra en bedömning och när så krävs en uppdatering av förteckningen över mest representativa tjänster som fastställts enligt punkterna 1 och 2. De ska underrätta kommissionen och EBA om resultatet av bedömningen och i förekommande fall om den uppdaterade förteckningen över mest representativa tjänster. EBA ska se över och vid behov uppdatera den standardiserade unionsterminologin, i enlighet med den process som anges i punkt 4. Vid en uppdatering av den standardiserade unionsterminologin ska medlemsstaterna uppdatera och offentliggöra den slutliga förteckning som avses i punkt 5 och se till att betaltjänstleverantörerna använder de uppdaterade termerna och definitionerna.

Artikel 4

Dokument med avgiftsinformation och ordlista

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 42.3 i direktiv 2007/64/EG och kapitel II i direktiv 2008/48/EG ska medlemsstaterna se till att betaltjänstleverantörer, innan de ingår avtal om ett betalkonto med en konsument, i god tid ger konsumenten ett dokument på papper eller på eller annat varaktigt medium, med de standardiserade termerna i den slutliga förteckningen över de mest representativa tjänsterna som är knutna till ett betalkonto och som avses i artikel 3.5 i det här direktivet och, om dessa tjänster erbjuds av betaltjänstleverantören, motsvarande avgifter för varje tjänst.

2. Dokumentet med avgiftsinformation ska

a) vara en kortfattad och separat handling,

b) vara presenterat och utformat så att det är tydligt och lättläst, med tillräckligt stora tecken,

c) inte vara svårare att läsa om originalet är utformat i färg om det är utskrivet eller kopierat i svartvitt,

d) vara skrivet på det officiella språket i det land där betalkontot erbjuds eller på ett annat språk om konsumenten och betaltjänstleverantören har avtalat om detta,

- e) vara korrekt, inte vilseledande och anges i betalkontots valuta eller i annan unionsvaluta om konsumenten och betaltjänstleverantören har avtalat om detta,
- f) innehålla rubriken "dokument med avgiftsinformation" högst upp på första sidan bredvid en gemensam symbol som särskiljer dokumentet från övrig dokumentation, och
- g) innehålla en förklaring om att det innehåller avgifter för betalkontots mest representativa tjänster och att den fullständiga förhands- och avtalsinformationen för alla tjänster finns i andra dokument.

Medlemsstater får besluta att dokumentet med avgiftsinformation vid tillämpning av punkt 1 ska tillhandahållas tillsammans med den information som krävs enligt andra unionslagstiftningsakter eller nationella lagstiftningsakter om betalkonton och tillhörande tjänster på villkor att alla krav i första stycket i denna punkt uppfylls.

3. Om en eller flera tjänster erbjuds som en del av ett paket med tjänster som rör ett betalkonto ska dokumentet med avgiftsinformation innehålla uppgifter om avgiften för paketet i sin helhet, vilka och hur många tjänster som ingår i paketet samt om extraavgiften för eventuella tjänster som går utöver det antal tjänster som omfattas av paketavgiften.

4. Medlemsstaterna ska införa en skyldighet för betaltjänstleverantörer att för konsumenterna tillgängliggöra en ordlista som minst omfattar de standardiserade begrepp som fastställs i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5 och tillhörande definitioner.

Medlemsstaterna ska se till att den ordlista som tillhandahålls i enlighet med första stycket, inbegripet eventuella tillhörande definitioner, formuleras på ett klart, otvetydigt och icke-tekniskt sätt och att den inte är vilseledande.

5. Betaltjänstleverantörerna ska se till att dokumentet med avgiftsinformation och ordlistan alltid är tillgängliga för konsumenten. De ska tillhandahållas så att de är lätt tillgängliga, även för personer som inte är kunder, i elektronisk form på kreditinstitutens webbplatser om möjligt och, i betaltjänstleveratörens lokaler som är tillgängliga för konsumenten. De ska också på begäran av en konsument tillhandahållas kostnadsfritt på papper eller på ett annat varaktigt medium.

6. EBA ska, efter samråd med nationella myndigheter och efter det att konsumentundersökningar gjorts, utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande för ett standardiserat presentationsformat för dokumentet med avgiftsinformation och dess gemensamma symbol.

EBA ska lämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen senast den 18 september 2016.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i denna punkt i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

7. Efter uppdateringen av den standardiserade unionsterminologin enligt artikel 3.6 ska EBA, vid behov, granska och uppdatera det standardiserade presentationsformatet för dokumentet med avgiftsinformation och dess gemensamma symbol med hjälp av det förfarande som anges i punkt 6 i den här artikeln.

Artikel 5

Redovisning av avgifter

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 47 och 48 i direktiv 2007/64/EG och artikel 12 i direktiv 2008/48/EG ska medlemsstaterna se till att betaltjänstleverantörer minst en gång per år utan kostnad förser konsumenter med en redovisning av alla de avgifter och, i förekommande fall, information om de räntesatser som avses i punkt 2 c och d i den här artikeln, som är förbundna med tjänster som rör betalkonton. I tillämpliga fall ska betaltjänstleverantörerna använda de standardiserade begreppen i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5 i det här direktivet.

En överenskommelse ska träffas med konsumenten om vilken kommunikationskanal som ska användas för redovisning av avgifter. Redovisningen av avgifter ska åtminstone på konsumentens begäran tillhandahållas på papper.

2. Redovisningen av avgifter ska åtminstone omfatta följande information:

- a) Den enhetsavgift som tas ut för varje tjänst och det antal tillfällen tjänsten nyttjades under den aktuella perioden, och när tjänsterna kombineras i ett paket, den avgift som tas ut för paketet som helhet samt antalet gånger paketavgiften tas ut under den aktuella perioden och den extraavgift som tas ut för eventuella tjänster som går utöver det antal tjänster som omfattas av paketavgiften.
- b) Det sammanlagda beloppet för de avgifter som under den aktuella perioden tagits ut för varje tjänst, varje paket med tjänster och för tjänster som går utöver det antal tjänster som omfattas av paketavgiften.
- c) I förekommande fall, den kontokreditsränta som tillämpas på betalkontot och det sammanlagda räntebelopp som tagits ut i samband med kontokrediten under den aktuella perioden.
- d) I förekommande fall, den inlåningsränta som tillämpas på betalkontot och det sammanlagda beloppet för upplupen ränta under den aktuella perioden.
- e) Det sammanlagda beloppet för de avgifter som har tagits ut för alla tillhandahållna tjänster under den aktuella perioden.

3. Redovisningen av avgifter ska

- a) vara presenterad och utformad så att den är tydlig och lättläst, med tillräckligt stora tecken,
- b) vara korrekt, inte vilseledande och anges i betalkontots valuta eller i annan valuta om konsumenten och betaltjänstleverantören har avtalat om detta,
- c) innehålla rubriken "redovisning av avgifter" högst upp på första sidan av redovisningen, bredvid en gemensam symbol som särskiljer dokumentet från övrig dokumentation, och
- d) vara skriven på det officiella språket i det land där betalkontot erbjuds eller på ett annat språk om konsumenten och betaltjänstleverantören har avtalat om detta.

Medlemsstaterna får besluta att redovisningen av avgifter ska tillhandahållas tillsammans med den information som krävs enligt andra unionslagstiftningsakter eller nationella lagstiftningsakter om betalkonton och tillhörande tjänster så länge som alla krav i första stycket uppfylls.

4. EBA ska, efter samråd med nationella myndigheter och efter det att konsumentundersökningar gjorts, utarbeta tekniska standarder för genomförande för ett standardiserat presentationsformat för redovisningen av avgifter och dess gemensamma symbol.

EBA ska lämna dessa förslag till de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket till kommissionen senast den 18 september 2016.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket i denna punkt i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

5. Efter uppdateringen av den standardiserade unionsterminologin enligt artikel 3.6 ska EBA, vid behov, granska och uppdatera det standardiserade presentationsformatet för redovisningen av avgifter och dess gemensamma symbol med hjälp av det förfarande som anges i punkt 4 i den här artikeln.

Artikel 6

Information till konsumenter

1. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer i sin avtalsinformation, kommersiella information och information i marknadsföring till konsumenter, i tillämpliga fall, använder de standardiserade begreppen i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5. Betaltjänstleverantörer får använda namn på varumärken i dokumentet med avgiftsinformation och i redovisningen av avgifter, förutsatt att sådana namn på varumärken används som tillägg till de standardiserade termerna i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5 och fungerar som en sekundär beteckning på de tjänsterna.

2. Betaltjänstleverantörer får använda namn på varumärken för att beteckna sina tjänster i sin avtalsinformation, kommersiella information och information i marknadsföring till konsumenter, förutsatt att de i förekommande fall tydligt anger de motsvarande standardiserade termerna som fastställs i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5.

Artikel 7

Jämförelsewebbplatser

1. Medlemsstaterna ska se till att konsumenterna har kostnadsfri tillgång till minst en webbplats med jämförelser av de avgifter som betaltjänstleverantörer tar ut för åtminstone tjänsterna i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5 på nationell nivå.

En jämförelsewebbplats kan drivas antingen av en privat aktör eller en offentlig myndighet.

2. Medlemsstaterna får kräva att de jämförelsewebbplatser som avses i punkt 1 innehåller ytterligare faktorer för jämförelse av den servicenivå som betaltjänstleverantören erbjuder.

3. De jämförelsewebbplatser som upprättas i enlighet med punkt 1 ska

- a) vara fristående genom att säkerställa att alla betaltjänstleverantörer behandlas på samma sätt i sökresultaten,
- b) innehålla tydlig information om ägarna,
- c) ange tydliga och objektiva kriterier som grund för jämförelserna,
- d) använda klarspråk och otvetydigt språk samt i tillämpliga fall använda de standardiserade begreppen i den slutliga förteckning som avses i artikel 3.5,
- e) erbjuda korrekt och aktuell information samt ange tidpunkten för den senaste uppdateringen,
- f) innefatta ett brett urval av betalkontoerbjudanden som täcker en betydande del av marknaden och, när den presenterade informationen inte utgör en fullständig bild av marknaden, en tydlig angivelse av detta innan resultaten visas, och
- g) erbjuda effektiva rutiner för rapportering av felaktig avgiftsinformation.

4. Medlemsstaterna ska se till att information om tillgängligheten av webbplatser som uppfyller kraven i denna artikel är tillgänglig online.

Artikel 8

Betalkonton i paket med en annan produkt eller tjänst

Medlemsstaterna ska se till att en betaltjänstleverantör som erbjuder ett betalkonto som en del av ett paket tillsammans med en annan produkt eller tjänst som inte hör ihop med ett betalkonto informerar konsumenten om huruvida det går att köpa betalkontot separat, och i så fall tillhandahåller separat information om kostnaderna och avgifterna för var och en av de andra produkterna och tjänsterna som erbjuds i det paketet och som kan köpas separat.

KAPITEL III

BYTE

Artikel 9

Tillhandahållande av bytestjänsten

Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer erbjuder en bytestjänst enligt beskrivningen i artikel 10 mellan betalkonton i samma valuta till alla konsumenter som öppnar eller innehar ett betalkonto hos en betaltjänstleverantör som är etablerad inom den berörda medlemsstatens territorium.

Artikel 10

Bytestjänsten

1. Medlemsstaterna ska se till att bytestjänsten inleds av den mottagande betaltjänstleverantören på konsumentens begäran. Bytestjänsten ska åtminstone efterleva punkterna 2–6.

Medlemsstaterna får fastställa eller bibehålla åtgärder som alternativ till dem som avses i punkterna 2–6, under förutsättning att

- a) det tydligt främjar konsumenten,
- b) det inte innebär någon ytterligare belastning för konsumenten och
- c) bytet slutförs inom högst samma övergripande tidsram som den som anges i punkterna 2–6.

2. Den mottagande betaltjänstleverantören ska genomföra bytestjänsten när den har mottagit konsumentens tillstånd. Om kontot har fler än två innehavare ska tillstånd inhämtas från var och en av dem.

Tillståndet ska upprättas på ett av de officiella språken i den medlemsstat där bytestjänsten initieras eller på ett annat språk som parterna kommit överens om.

I tillståndet ska konsumenten kunna ge sitt specifika samtycke till att den överförande betaltjänstleverantören utför var och en av de uppgifter som avses i punkt 3 och sitt specifika samtycke till att den mottagande betaltjänstleverantören utför var och en av de uppgifter som avses i punkt 5.

I tillståndet ska konsumenten särskilt kunna precisera de inkommande betalningar, stående överföringar och autogireringsmedgivanden som ska bytas. I tillståndet ska konsumenten även kunna ange det datum från och med vilket stående överföringar och autogireringar ska utföras från det betalkonto som öppnas eller innehas hos den mottagande betaltjänstleverantören. Det datumet ska vara minst sex bankdagar efter den dag då den mottagande betaltjänstleverantören tar emot de handlingar som överförs från den överförande betaltjänstleverantören enligt punkt 4. Medlemsstaterna får kräva att konsumentens tillstånd ska vara skriftligt och att konsumenten får en kopia av tillståndet.

3. Den mottagande betaltjänstleverantören ska, inom två dagar från mottagandet av det tillstånd som avses i punkt 2, begära att den överförande betaltjänstleverantören utför följande uppgifter om detta anges i konsumentens tillstånd:

- a) Överlämna en förteckning över samtliga stående överföringar och tillgänglig information om autogireringsmedgivanden som ska bytas till den mottagande betaltjänstleverantören och, om konsumenten specifikt begär detta, till konsumenten.
- b) Överlämna tillgänglig information om återkommande inkommande betalningar och autogireringar begärda av borgenärer som har utförts på konsumentens betalkonto under de föregående 13 månaderna till den mottagande betaltjänstleverantören och, på särskild begäran av konsumenten, till konsumenten.
- c) I fall då den överförande betaltjänstleverantören inte tillhandahåller ett system för automatisk omdirigering av inkommande betalningar och autogireringar till det betalkonto som konsumenten innehar hos den mottagande betaltjänstleverantörer, upphöra att godkänna autogireringar och inkommande betalningar med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
- d) Annullera stående överföringar med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
- e) Överföra eventuellt återstående positivt saldo till det betalkonto som öppnats eller innehas hos den mottagande betaltjänstleverantören på den dag som konsumenten anger.
- f) Avsluta det betalkonto som innehas hos det överförande kreditinstitutet på den dag som konsumenten anger.

4. Från och med mottagandet av en begäran från den mottagande betaltjänstleverantören ska den överförande betaltjänstleverantören, om detta framgår av konsumentens tillstånd, göra följande:

- a) Inom fem bankdagar till den mottagande betaltjänstleverantören översända den information som avses i punkt 3 a och b.
- b) I de fall då den överförande betaltjänstleverantören inte tillhandahåller ett system för automatisk omdirigering av inkommande betalningar och autogireringar till det betalkonto som konsumenten innehar eller öppnar hos den mottagande betaltjänstleverantören, upphöra att godkänna inkommande betalningar och autogireringar för betalkontot med verkan från och med den dag som anges i tillståndet. Medlemsstaterna får kräva att den överförande betaltjänstleverantören informerar betalaren eller betalningsmottagaren om skälet till att betalningstransaktionen inte godkänns.
- c) Annullera stående överföringar med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
- d) Överföra det eventuella återstående positiva saldot från betalkontot till det betalkonto som öppnas eller innehas hos den mottagande betaltjänstleverantören på den dag som anges i tillståndet.
- e) Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 45.1 och 45.6 i direktiv 2007/64/EG, avsluta betalkontot på den dag som anges i tillståndet om konsumenten inte har några utestående skyldigheter i fråga om det betalkontot och förutsatt att de åtgärder som förtecknas i leden a, b och d i denna punkt har fullföljts. Betaltjänstleverantören ska omedelbart informera konsumenten om sådana utestående skyldigheter förhindrar att konsumentens betalkonto avslutas.

5. Inom fem bankdagar från och med att den mottagande betaljänstleverantören tagit emot den information som begärts från den överförande betaljänstleverantör som anges i punkt 3 ska den mottagande betaljänstleverantören i enlighet med vad som anges i tillståndet och i den mån som den information som den överförande betaljänstleverantören eller konsumenten tillhandahåller gör det möjligt för den mottagande betaljänstleverantören att göra detta, utföra följande uppgifter:

- a) Upprätta de stående överföringar som konsumenten har begärt och utföra dem med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
- b) Göra eventuella förberedelser som är nödvändiga för att ta emot autogireringar och ta emot dem med verkan från och med den dag som anges i tillståndet.
- c) I förekommande fall informera konsumenterna om deras rättigheter enligt artikel 5.3 d i förordning (EU) nr 260/2012.
- d) Informera de betalare som anges i tillståndet och som gör återkommande inkommande betalningar till en konsuments betalkonto om konsumentens betalkontouppgifter hos den mottagande betaljänstleverantören samt överföra en kopia av konsumentens tillstånd till betalarna. Om den mottagande betaljänstleverantören inte har all information som krävs för att informera betalningsmottagarna ska den uppmana konsumenten eller den överförande betaljänstleverantören att lämna den information som saknas.
- e) Informera de betalningsmottagare som anges i tillståndet, och som använder en autogirering för att inkassera medel från en konsuments betalkonto, om konsumentens betalkontouppgifter hos den mottagande betaljänstleverantören och från vilket datum autogireringar ska inkasseras från det betalkontot samt överföra en kopia av konsumentens tillstånd till betalningsmottagarna. Om den mottagande betaljänstleverantören inte har all information som krävs för att informera betalningsmottagaren ska den uppmana konsumenten eller den överförande betaljänstleverantören att lämna den information som saknas.

Om konsumenten väljer att personligen lämna den information som avses i leden d och e i första stycket i denna punkt till betalarna eller betalningsmottagarna, snarare än att ge sitt specifika samtycke i enlighet med punkt 2 till att den mottagande betaljänstleverantören gör detta, ska den mottagande betaljänstleverantören ge konsumenten standardbrev med uppgifter om betalkontot och det startdatum som anges i tillståndet inom den tidsfrist som avses i första stycket i denna punkt.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 55.2 i direktiv 2007/64/EG ska den överförande betaljänstleverantören inte blockera betalningsinstrument före den dag som anges i konsumentens tillstånd, så att tillhandahållandet av betaljänster till konsumenten inte avbryts under tillhandahållandet av bytestjänsten.

Artikel 11

Underlätta för konsumenter att öppna konton över nationsgränserna

1. Medlemsstaterna ska se till att den betaljänstleverantör hos vilken en konsument innehar ett betalkonto, om konsumenten meddelar betaljänstleverantören att han önskar öppna ett betalkonto hos en betaljänstleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat, efter mottagandet av en sådan begäran bistår konsumenten på följande sätt:
 - a) Kostnadsfritt tillhandahålla konsumenten en förteckning över alla de stående överföringar och galdenärdrivna autogireringsmedgivanden, när sådana är tillgängliga, som för närvarande är aktiva samt tillgänglig information om de återkommande inkommande betalningar och borgenärdrivna autogireringar som utförts på konsumentens betalkonto under de senaste 13 månaderna. Den förteckningen ska inte medföra någon skyldighet för den nya betaljänstleverantören att införa tjänster som den inte tillhandahåller.

- b) Överföra det eventuella återstående positiva saldot från det betalkonto som konsumenten innehar till det betalkonto som konsumenten öppnat eller innehar hos den nya betaltjänstleverantören, förutsatt att begäran innehåller fullständiga uppgifter för identifiering av den nya betaltjänstleverantören och konsumentens betalkonto.
- c) Stänga konsumentens betalkonto.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 45.1 och 45.6 i direktiv 2007/64/EG, och om konsumenten inte har några utestående skyldigheter i fråga om ett betalkonto, ska den betaltjänstleverantör hos vilken konsumenten innehar det betalkontot vidta de åtgärder som anges i leden a, b och c i punkt 1 i den här artikeln den dag som anges av konsumenten och som ska vara minst sex bankdagar efter den dag då den betaltjänstleverantören mottar konsumentens begäran, såvida inget annat överenskommit mellan parterna. Betaltjänstleverantören ska omedelbart informera konsumenten om utestående skyldigheter förhindrar att konsumentens betalkonto avslutas.

Artikel 12

Avgifter i samband med bytestjänsten

1. Medlemsstaterna ska se till att konsumenterna kostnadsfritt kan få tillgång till sina personuppgifter i fråga om befintliga stående överföringar och autogireringar som finns hos den överförande eller mottagande betaltjänstleverantören.
2. Medlemsstaterna ska se till att den överförande betaltjänstleverantören tillhandahåller den information som begärs av den mottagande betaltjänstleverantören enligt artikel 10.4 a utan att ta ut några avgifter av konsumenten eller den mottagande betaltjänstleverantören.
3. Medlemsstaterna ska se till att eventuella avgifter som den överförande betaltjänstleverantören tar ut av konsumenten för att avsluta det betalkonto som konsumenten innehar hos den leverantören fastställs enligt artikel 45.2, 45.4 och 45.6 i direktiv 2007/64/EG.
4. Medlemsstaterna ska se till att de eventuella avgifter som den överförande eller mottagande betaltjänstleverantören tar ut av konsumenten för andra tjänster som erbjuds enligt artikel 10 än de som avses i punkterna 1, 2 och 3 i den här artikeln är rimliga och i linje med betaltjänstleverantörens faktiska kostnader.

Artikel 13

Finansiell förlust för konsumenter

1. Medlemsstaterna ska se till att eventuella finansiella förluster, inbegripet avgifter och räntor, som uppstår för konsumenten och som är en direkt följd av att en betaltjänstleverantör som deltar i bytesförandet inte uppfyller sina skyldigheter enligt artikel 10, utan dröjsmål ersätts av den betaltjänstleverantören.
2. Ansvar enligt punkt 1 ska inte vara tillämpligt i fall av osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den betaltjänstleverantör som åberopar dessa omständigheter inte har något inflytande över och vars konsekvenser hade varit omöjliga att avvärja trots alla ansträngningar att göra så eller då en betaltjänstleverantör är bunden av andra rättsliga krav som omfattas av unionslagstiftningsakter eller nationella lagstiftningsakter.
3. Medlemsstaterna ska se till att ansvar enligt punkterna 1 och 2 fastställs i enlighet med de rättsliga krav som gäller på nationell nivå.

*Artikel 14***Information om bytestjänsten**

1. Medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer ger konsumenterna tillgång till följande information om bytestjänsten:

- a) Den överförande respektive mottagande betaltjänstleverantörens roll under varje steg i bytesprocessen, enligt artikel 10.
- b) Tidsplanen för att slutföra de olika stegen.
- c) Eventuella avgifter för bytet.
- d) All information som konsumenten kommer att uppmanas att lämna.
- e) Det förfarande för alternativ tvistlösning som avses i artikel 24.

Medlemsstaterna får kräva att betaltjänstleverantörer även ger tillgång till annan information, inbegripet i tillämpliga fall information som är nödvändig för att avgöra vilket insättningsgarantisystem inom unionen betaltjänstleverantören är ansluten till.

2. Den information som avses i punkt 1 ska göras tillgänglig kostnadsfritt på papper eller på ett annat varaktigt medium i alla de av betaltjänstleverantörens lokaler som är tillgängliga för konsumenter och ska alltid finnas tillgänglig i elektronisk form på dess webbplats och ska på begäran lämnas till konsumenterna.

KAPITEL IV

TILLGÅNG TILL BETALKONTON*Artikel 15***Icke-diskriminering**

Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut inte diskriminerar konsumenter som är lagligen bosatta i unionen på grund av deras nationalitet eller bosättningsort eller på någon annan av de grunder som avses i artikel 21 i stadgan när de konsumenterna ansöker om eller använder ett betalkonto i unionen. De villkor som gäller för innehav av ett betalkonto med grundläggande funktioner får under inga omständigheter vara diskriminerande.

*Artikel 16***Rätt till tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner**

1. Medlemsstaterna ska se till att alla kreditinstitut eller ett tillräckligt antal kreditinstitut erbjuder konsumenter betalkonton med grundläggande funktioner, i syfte att garantera att samtliga konsumenter på deras territorium har tillgång till sådana konton och för att förhindra snedvridning av konkurrensen. Medlemsstaterna ska se till att betalkonton med grundläggande funktioner inte enbart erbjuds av kreditinstitut som endast tillhandahåller betalkonton med tjänster online.

2. Medlemsstaterna ska se till att konsumenter som är lagligen bosatta i unionen, inbegripet konsumenter som saknar fast adress och asylsökande samt konsumenter som inte beviljas uppehållstillstånd men som av rättsliga eller faktiska skäl inte kan utvisas, har rätt att öppna och nyttja ett betalkonto med grundläggande funktioner hos kreditinstitut som är etablerade inom deras territorium. Denna rätt ska gälla oberoende av konsumentens bosättningsort.

Medlemsstaterna får, med full respekt för de grundläggande friheter som garanteras genom fördragen, kräva att konsumenter som önskar öppna ett betalkonto med grundläggande funktioner på deras territorium visar att de har ett genuint intresse av att göra detta.

Medlemsstaterna ska se till att det inte är alltför svårt eller betungande för konsumenten att utöva sin rätt.

3. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner öppnar betalkontot med grundläggande funktioner eller avslår en konsuments ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner i varje fall utan onödigt dröjsmål och senast tio bankdagar efter det att en fullständig ansökan har mottagits.

4. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut avslår en ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner, om öppnandet av ett sådant konto skulle innebära en överträdelse av bestämmelserna om förebyggande av penningtvätt och bekämpning av finansiering av terrorism fastställda i direktiv 2005/60/EG.

5. Medlemsstaterna får tillåta kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner att avslå en ansökan om ett sådant konto, om en konsument redan har ett betalkonto hos ett kreditinstitut som är etablerat inom deras territorium, vilket gör det möjligt för konsumenten att utnyttja de tjänster som förtecknas i artikel 17.1, utom när konsumenten uppger att han har underrättats om att betalkontot ska avslutas.

I sådana fall får kreditinstitutet, innan det öppnar ett betalkonto med grundläggande funktioner, kontrollera hurvida konsumenten redan har ett betalkonto hos ett kreditinstitut etablerat i samma medlemsstat som gör det möjligt för konsumenten att utnyttja de tjänster som förtecknas i artikel 17.1. Kreditinstitutet får i det syftet förlita sig på en av konsumenterna undertecknad försäkran på heder och samvete.

6. Medlemsstaterna får fastställa avgränsade och specifika ytterligare fall, när kreditinstitutet kan vara tvungna eller kan välja att avslå en ansökan om ett betalkonto med grundläggande funktioner. Sådana fall ska baseras på bestämmelser i nationell rätt som är tillämpliga på landets territorium och antingen syftar till att underlätta kostnadsfri tillgång för konsumenten till ett betalkonto med grundläggande funktioner enligt mekanismen i artikel 25 eller till att undvika att konsumenter missbrukar sin rätt till tillgång till betalkonton med grundläggande funktioner.

7. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitutet i de fall som avses i punkterna 4, 5 och 6 efter sitt beslut skriftligen och kostnadsfritt omedelbart underrättar konsumenten om att ansökan har avslagits och om den specifika anledningen till det, såvida inte en sådan underrättelse skulle skada den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen eller strida mot direktiv 2005/60/EG. Vid avslag ska kreditinstitutet informera konsumenten om förfarandet för att lämna in ett klagomål mot avslaget och om rätten för konsumenten att kontakta den relevanta behöriga myndigheten och det utsedda alternativa organet för tvistlösning samt tillhandahålla relevanta kontaktuppgifter.

8. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitutet i de fall som avses i punkt 4 vidtar lämpliga åtgärder i enlighet med kapitel III i direktiv 2005/60/EG.

9. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillgången till ett betalkonto med grundläggande funktioner inte villkoras av köpet av ytterligare tjänster eller av aktier i kreditinstitutet, såvida inte det sistnämnda är ett villkor för alla kunder i kreditinstitutet.

10. Medlemsstaterna ska anses uppfylla de skyldigheter som fastställs i kapitel IV, om befintliga och bindande ramar säkerställer dess fullständiga tillämpning på ett tillräckligt klart och tydligt sätt, så att de berörda personerna kan ta reda på den fulla vidden av sina rättigheter och förlita sig på dem inför nationella domstolar.

Artikel 17

Egenskaper hos ett betalkonto med grundläggande funktioner

1. Medlemsstaterna ska se till att ett betalkonto med grundläggande funktioner innefattar följande tjänster:
 - a) Tjänster som möjliggör alla operationer som krävs för att öppna, inneha och avsluta ett betalkonto.
 - b) Tjänster som möjliggör insättning av medel på ett betalkonto.
 - c) Tjänster som möjliggör uttag av kontanter inom unionen från ett betalkonto över disk eller i uttagsautomater under eller utanför kreditinstitutets öppettider.
 - d) Utförande av följande betalningstransaktioner inom unionen:
 - i) Autogirering.
 - ii) Betalningstransaktioner genom ett debetkort, inbegripet betalningar online.
 - iii) Betalningar, inbegripet stående överföringar, vid terminaler och över disk och via kreditinstitutets onlinetjänster, i den mån dessa är tillgängliga.

Kreditinstitut ska erbjuda de tjänster som förtecknas i första stycket leden a–d i samma utsträckning som de redan erbjuder dem till konsumenter med andra betalkonton än betalkonton med grundläggande funktioner.

2. Medlemsstaterna får fastställa en skyldighet för kreditinstitut som är etablerade på deras territorium att tillsammans med ett betalkonto med grundläggande funktioner tillhandahålla ytterligare tjänster som anses vara väsentliga för konsumenter, baserat på allmän praxis på nationell nivå.
3. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut som är etablerade på deras territorium erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner åtminstone i den berörda medlemsstatens nationella valuta.
4. Medlemsstaterna ska se till att konsumenter med ett betalkonto med grundläggande funktioner kan utföra ett obegränsat antal operationer i förhållande till de tjänster som avses i punkt 1.
5. När det gäller de tjänster som avses i punkterna 1 a, b, c och d ii i den här artikeln, med undantag av betalningstransaktioner genom ett kreditkort, ska medlemsstaterna se till att kreditinstituten inte tar ut några avgifter utöver de eventuella rimliga avgifter som avses i artikel 18, oberoende av antalet operationer som utförs på betalkontot.
6. I samband med de tjänster som avses i punkterna 1 d i och d ii i den här artikeln endast avseende betalningstransaktioner genom ett kreditkort och punkt 1 d iii i den här artikeln får medlemsstaterna fastställa ett minsta antal operationer för vilka kreditinstituten endast kan ta ut de eventuella rimliga avgifter som avses i artikel 18. Medlemsstaterna ska se till att detta minsta antal operationer är tillräckligt för att täcka konsumenters personliga bruk, med beaktande av befintligt konsumentbeteende och gängse kommersiell praxis. De avgifter som tas ut för operationer utöver det minsta antalet operationer ska aldrig vara högre än kreditinstitutets gängse prissättning.

7. Medlemsstaterna ska se till att konsumenten kan sköta och initiera betalningstransaktioner från sitt betalkonto med grundläggande funktioner i kreditinstitutets lokaler och/eller genom onlinetjänster, när sådana är tillgängliga.

8. Utan att det påverkar tillämpningen av de krav som fastställs i direktiv 2008/48/EG får medlemsstaterna tillåta kreditinstitut att på konsumentens begäran tillhandahålla en kontokredit kopplad till ett betalkonto med grundläggande funktioner. Medlemsstaterna får fastställa ett högsta belopp och en längsta varaktighet för alla sådana kontokrediter. Tillgången till eller användningen av betalkontot med grundläggande funktioner ska inte begränsas eller vara villkorat av ett köp av sådana kredit tjänster.

Artikel 18

Avgifter

1. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut kostnadsfritt eller till en rimlig avgift erbjuder de tjänster som avses i artikel 17.

2. Medlemsstaterna ska se till att de avgifter som tas ut av konsumenten för att konsumenten inte fullgör sina åtaganden enligt ramavtalet är rimliga.

3. Medlemsstaterna ska se till att de rimliga avgifter som avses i punkterna 1 och 2 fastställs, med beaktande av minst följande kriterier:

a) Nationella inkomstnivåer.

b) De genomsnittliga avgifter som kreditinstitut i den berörda medlemsstaten tar ut för tjänster som tillhandahålls genom betalkonton.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av den rätt som avses i artikel 16.2 och den skyldighet som anges i punkt 1 i den här artikeln får medlemsstaterna kräva att kreditinstitutet tillämpar olika prissättningssystem beroende på i vilken utsträckning konsumenten är ansluten till banken, något som särskilt möjliggör mer fördelaktiga villkor för utsatta konsumenter utan bankkonto. I sådana fall ska medlemsstaterna se till att konsumenterna ges vägledning och adekvat information om tillgängliga alternativ.

Artikel 19

Ramavtal och hävande av avtal

1. Ramavtal om tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner ska omfattas av direktiv 2007/64/EG, såvida inte annat anges i punkterna 2 och 4 i denna artikel.

2. Kreditinstitutet får endast ensidigt häva ett ramavtal, om minst ett av följande villkor är uppfyllt:

a) Konsumenten har avsiktligt använt betalkontot för olagliga ändamål.

b) Det har inte förekommit några transaktioner på betalkontot under mer än 24 på varandra följande månader.

c) Konsumenten har lämnat felaktiga uppgifter för att få öppna betalkontot med grundläggande funktioner, om korrekta uppgifter skulle ha lett till att konsumenten hade nekats att öppna ett sådant konto.

d) Konsumenten är inte längre lagligen bosatt i unionen.

e) Konsumenten har senare öppnat ett andra betalkonto, vilket gör det möjligt för konsumenten att utnyttja de tjänster som förtecknas i artikel 17.1, i den medlemsstat där konsumenten redan innehar ett betalkonto med grundläggande funktioner.

3. Medlemsstaterna får fastställa ytterligare avgränsade och specifika fall när ett ramavtal om ett betalkonto med grundläggande funktioner ensidigt får hävas av kreditinstitutet. Sådana fall ska baseras på bestämmelser i nationell rätt som är tillämpliga på deras territorium och syfta till att förhindra att konsument missbrukar rätten till tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

4. Medlemsstaterna ska se till att ett kreditinstitut som häver ett avtal om ett betalkonto med grundläggande funktioner på en eller fler av de grunder som anges i punkterna 2 b, d och e och punkt 3 skriftligen och kostnadsfritt underrättar konsumenten om grunderna och motiveringen till hävandet minst två månader innan hävandet träder i kraft, såvida inte en sådan underrättelse skulle skada den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen. Om kreditinstitutet häver kontraktet i enlighet med punkt 2 a eller c, ska hävandet omedelbart få verkan.

5. I underrättelsen om hävande ska konsumenterna informeras om förfarandet för att lämna in ett klagomål mot ett eventuellt hävande och om rätten för konsumenten att kontakta den behöriga myndigheten och det utsedda organet för alternativ tvistlösning samt tillhandahållas relevanta kontaktuppgifter.

Artikel 20

Allmän information om betalkonton med grundläggande funktioner

1. Medlemsstaterna ska se till att det vidtas adekvata åtgärder för att öka medvetenheten hos allmänheten om att det finns betalkonton med grundläggande funktioner, deras allmänna prisvillkor, förfarandena för att få tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner samt tillvägagångssätten för att få tillgång till förfaranden för alternativ tvistlösning. Medlemsstaterna ska se till att dessa åtgärder är tillräckliga och välriktade och framför allt att de når ut till utsatta och rörliga konsument och konsument utan bankkonto.

2. Medlemsstaterna ska se till att kreditinstitut kostnadsfritt ger konsument tillgång till åtkomlig information om och hjälp med de särskilda funktionerna hos det betalkonto med grundläggande funktioner som erbjuds, tillhörande avgifter och nyttjandevillkor. Medlemsstaterna ska också se till att det av informationen tydligt framgår att det inte är obligatoriskt att köpa ytterligare tjänster för att få tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner.

KAPITEL V

BEHÖRIGA MYNDIGHETER OCH ALTERNATIV TVISTLÖSNING

Artikel 21

Behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska utse nationella behöriga myndigheter med befogenhet att se till att detta direktiv tillämpas och verkställs och ska säkerställa att dessa myndigheter har utrednings- och verkställighetsbefogenheter och tillräckliga resurser så att de kan fullgöra sitt uppdrag på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

De behöriga myndigheterna ska vara antingen offentliga myndigheter eller organ som erkänts enligt nationell rätt eller av enligt nationell rätt för ändamålet uttryckligen bemyndigade offentliga myndigheter. De ska inte vara betaltjänstleverantörer, med undantag för nationella centralbanker.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna och alla personer som arbetar eller har arbetat för behöriga myndigheter samt revisorer och experter som arbetar på deras uppdrag är bundna av tystnadsplikt. Ingen förtrolig information som erhålls i tjänsten får röjas till någon person eller myndighet utom i sammanfattad eller aggregerad form, dock med förbehåll för fall som omfattas av straffrätt eller av detta direktiv. Detta ska emellertid inte hindra de behöriga myndigheterna från att utbyta eller överföra förtrolig information i enlighet med unionsrätten och nationell rätt.

3. Medlemsstaterna ska se till att de myndigheter som utsetts till behöriga att säkerställa tillämpningen och verkställandet av detta direktiv är någon, eller båda, av följande:
- a) Behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 4.2 i förordning (EU) nr 1093/2010.
 - b) Andra myndigheter än de behöriga myndigheter som avses i led a, under förutsättning att nationella lagar eller andra författningar kräver att dessa myndigheter samarbetar med de behöriga myndigheter som avses i led a närhelst så krävs för att utföra sitt uppdrag enligt detta direktiv, även när det gäller att samarbeta med EBA enligt vad som krävs i detta direktiv.
4. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen och EBA om de behöriga myndigheterna och om eventuella ändringar vad gäller detta. Den första underrättelsen av detta slag ska ske snarast möjligt och senast den 18 september 2016.
5. De behöriga myndigheterna ska utöva sina befogenheter i enlighet med nationell rätt antingen
- a) direkt enligt sina egna befogenheter eller under tillsyn av de rättsliga myndigheterna, eller
 - b) genom ansökan till domstolar som är behöriga att fatta det beslut som krävs, inbegripet, när så är lämpligt, genom överklagande, om ansökan om att fatta det nödvändiga beslutet avslås.
6. Om en medlemsstat har mer än en behörig myndighet på sitt territorium, ska medlemsstaten se till att deras respektive uppdrag är tydligt definierade och att det råder ett nära samarbete dem emellan, så att de kan fullgöra sina respektive uppdrag på ett effektivt sätt.
7. Kommissionen ska minst en gång om året i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra en förteckning över de behöriga myndigheterna och kontinuerligt uppdatera den på sin webbplats.

Artikel 22

Skyldighet att samarbeta

1. Behöriga myndigheter i olika medlemsstater ska vid behov samarbeta med varandra för att de vid utövandet av sina befogenheter enligt detta direktiv ska kunna fullgöra sina uppdrag enligt detta direktiv eller nationell rätt.

De behöriga myndigheterna ska bistå behöriga myndigheter i övriga medlemsstater. De ska särskilt utbyta information och samarbeta vid all utrednings- eller tillsynsverksamhet.

För att underlätta och påskynda samarbetet, särskilt informationsutbytet, ska varje medlemsstat utse en behörig myndighet till kontaktpunkt för frågor som gäller detta direktiv. Medlemsstaten ska meddela kommissionen och de andra medlemsstaterna namnen på de myndigheter som har utsetts att motta förfrågningar om utbyte av information eller samarbete enligt denna punkt.

2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga administrativa och organisatoriska åtgärder för att underlätta det bistånd som föreskrivs i punkt 1.

3. De behöriga myndigheter som i överensstämmelse med punkt 1 har utsetts till kontaktpunkter inom ramen för detta direktiv ska utan onödigt dröjsmål förse varandra med de upplysningar som erfordras för att de, i egenskap av behöriga myndigheter, ska kunna utföra sina uppgifter i överensstämmelse med de bestämmelser som antas med stöd av detta direktiv.

De behöriga myndigheter som utbyter information med andra behöriga myndigheter enligt detta direktiv får samtidigt med meddelandet ange att sådan information inte får överlämnas utan deras uttryckliga samtycke och sådan information får då endast utbytas för det ändamål för vilket dessa myndigheter gav sitt samtycke.

Den behöriga myndighet som har utsetts till kontaktpunkt får översända den information som den har erhållit till de andra behöriga myndigheterna, men de får däremot inte vidarebefordra informationen till andra organ eller fysiska eller juridiska personer utan uttryckligt samtycke från de behöriga myndigheter som överlämnade informationen och endast för de ändamål för vilka dessa myndigheter gav sitt samtycke, med undantag för vederbörligen motiverade fall, då den omedelbart ska underrätta den kontaktpunkt som tillhandahöll informationen.

4. En behörig myndighet får endast vägra att tillmötesgå en begäran om samarbete vid genomförandet av utrednings- eller tillsynsverksamhet eller informationsutbyte enligt punkt 3, om

- a) en sådan utredning, kontroll på plats, tillsynsverksamhet eller ett sådant informationsutbyte negativt kan påverka den tillfrågade medlemsstatens suveränitet, säkerhet eller allmänna ordning,
- b) rättsliga förfaranden i fråga om samma gärningar och personer redan har inletts inför myndigheterna i den tillfrågade medlemsstaten,
- c) ett slutligt avgörande redan har meddelats beträffande samma gärningar och personer i den tillfrågade medlemsstaten.

Vid en sådan vägran ska den behöriga myndigheten underrätta den behöriga myndighet som lämnade begäran om avslaget och tillhandahålla så ingående upplysningar som möjligt.

Artikel 23

Lösande av tvister mellan behöriga myndigheter i olika medlemsstater

De behöriga myndigheterna får hänskjuta frågor till EBA, om en begäran om samarbete, särskilt om informationsutbyte, har avslagits eller inte besvarats inom rimlig tid, och får begära dess hjälp i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1093/2010. I detta fall får EBA agera i enlighet med de befogenheter som den tilldelas genom samma artikel och varje bindande beslut av bankmyndigheten i enlighet med den artikeln ska vara bindande för de berörda behöriga myndigheterna, oavsett om dessa behöriga myndigheter är medlemmar i EBA eller inte.

Artikel 24

Alternativ tvistlösning

Medlemsstaterna ska se till att konsumenterna har tillgång till effektiva förfaranden för alternativ tvistlösning av tvister som kan uppstå till följd av de rättigheter och skyldigheter som införs genom detta direktiv. Sådana förfaranden för alternativ tvistlösning och de enheter som erbjuder dem ska uppfylla de kvalitetskrav som fastställs i direktiv 2013/11/EU.

*Artikel 25***Mekanism vid avslag av ansökan om ett betalkonto för vilket en avgift tas ut**

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 16 får medlemsstaterna inrätta en särskild mekanism för att säkerställa att konsumenter som inte har ett betalkonto på deras territorium och som har vägrats tillgång till ett betalkonto för vilket kreditinstituten tar ut en avgift kostnadsfritt får faktisk tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner.

KAPITEL VI

SANKTIONER*Artikel 26***Sanktioner**

1. Medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelse av nationell lagstiftning som införlivar detta direktiv och vidta alla åtgärder som krävs för att se till att de genomförs. Sådana sanktioner ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.
2. Medlemsstaterna ska föreskriva att den behöriga myndigheten får offentliggöra administrativa sanktioner som påförs för överträdelse av de bestämmelser som antas för införlivande av detta direktiv, om inte offentliggörandet allvarligt äventyrar finansmarknaderna eller åsamkar de berörda parterna oproportionell skada.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 27***Utvärdering**

1. Medlemsstaterna ska ge kommissionen information om följande första gången senast den 18 september 2018 och därefter vartannat år:
 - a) Betaljänstleverantörernas efterlevnad av artiklarna 4, 5 och 6.
 - b) Medlemsstaternas efterlevnad av kraven på att se till att jämförelsewebbplatser enligt artikel 7 existerar.
 - c) Antal byten av betalkonto som har genomförts och andelen ansökningar om byte som har fått avslag.
 - d) Antal kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner, antal sådana konton som har öppnats och andelen ansökningar om betalkonton med grundläggande funktioner som har fått avslag.
2. Kommissionen ska utarbeta en rapport första gången senast den 18 september 2018 och därefter vartannat år på grundval av information från medlemsstaterna.

*Artikel 28***Översyn**

1. Senast den 18 september 2019 ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv, vid behov åtföljd av ett lagstiftningsförslag.

Rapporten ska innehålla följande:

- a) En förteckning över alla överträdelseförfaranden som kommissionen har inlett rörande detta direktiv.
- b) En bedömning av de genomsnittliga avgiftsnivåerna i medlemsstaterna för betalkonton som faller inom tillämpningsområdet för detta direktiv.
- c) En bedömning av möjligheten att utarbeta ramar för att säkerställa automatisk omdirigering av betalningar från ett betalkonto till ett annat inom samma medlemsstat i kombination med automatiska meddelanden till betalningsmottagare eller betalare när deras överföringar omdirigeras.
- d) En bedömning av möjligheten att utvidga den bytestjänst som avses i artikel 10 till fall där den mottagande och den överförande betaltjänstleverantören är belägna i olika medlemsstater samt av möjligheten att öppna gränsöverskridande konton enligt artikel 11.
- e) En bedömning av antalet kontoinnehavare som har bytt betalkonto sedan detta direktivs införlivande på grundval av information från medlemsstaterna enligt artikel 27.
- f) En bedömning av lönsamheten i ett genomförande av en fullständig unionsomfattande portabilitet för betalkontonummer.
- g) En bedömning av antalet kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande tjänster.
- h) En bedömning av antalet och, om anonymiserad information görs tillgänglig, kännetecknen för konsumenter som har öppnat betalkonton med grundläggande funktioner sedan detta direktivs införlivande.
- i) En bedömning av de genomsnittliga årsavgifter som tas ut för betalkonton med grundläggande funktioner på medlemsstatsnivå.
- j) En bedömning av befintliga åtgärders effektivitet och behovet av ytterligare åtgärder för att öka den ekonomiska integreringen och bistå utsatta samhällsmedlemmar vad avser överskuldssättning.
- k) Exempel på bästa praxis i medlemsstaterna för att minska antalet konsumenter som är utestängda från betaltjänster.

2. I rapporten ska det, även utifrån den information som har lämnats av medlemsstaterna enligt artikel 27, bedömas huruvida det krävs en ändring och uppdatering av förteckningen över de tjänster som ska ingå i ett betalkonto med grundläggande funktioner, med hänsyn till utvecklingen av betalningsmetoder och teknik.

3. I rapporten ska det även göras en bedömning av huruvida det krävs ytterligare åtgärder utöver dem som antas enligt artiklarna 7 och 8 i fråga om jämförelsewebbplatser och paketerbudanden, och särskilt behovet av ackreditering av jämförelsewebbplatser.

Artikel 29

Införlivande

1. Senast den 18 september 2016 ska medlemsstaterna anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

2. De ska tillämpa de bestämmelser som avses i punkt 1 från och med den 18 september 2016.

Genom undantag från första stycket gäller följande:

- a) Artikel 3 ska tillämpas från och med den 17 september 2014.
 - b) Medlemsstaterna ska tillämpa de åtgärder som är nödvändiga för att efterleva artiklarna 4.1–4.5, 5.1, 5.2 och 5.3, 6.1 och 6.2 samt 7 senast nio månader efter ikraftträdandet av den delegerade akt som avses i artikel 3.4.
 - c) De medlemsstater där det på nationell nivå redan finns en motsvarighet till ett dokument med avgiftsinformation får välja att integrera det gemensamma formatet och dess gemensamma symbol senast 18 månader efter ikraftträdandet av den delegerade akt som avses i artikel 3.4.
 - d) De medlemsstater där det på nationell nivå redan finns en motsvarighet till en redovisning av avgifter får välja att integrera det gemensamma formatet och dess gemensamma symbol senast 18 månader efter ikraftträdandet av den delegerade akt som avses i artikel 3.4.
3. När en medlemsstat antar de bestämmelser som avses i punkt 1 ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.
4. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 30

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 31

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Bryssel den 23 juli 2014.

På Europaparlamentets vägnar
M. SCHULZ
Ordförande

På rådets vägnar
S. GOZI
Ordförande

Statens offentliga utredningar 2016

Kronologisk förteckning

1. Statens bredbandsinfrastruktur som resurs. N.
2. Effektiv vård. S.
3. Höghastighetsjärnvägens finansiering och kommersiella förutsättningar. N.
4. Politisk information i skolan – ett led i demokratiuppdraget. U.
5. Låt fler forma framtiden!
Del A + B. Ku.
6. Framtid sökes –
Slutredovisning från
den nationella samordnaren
för utsatta EU-medborgare. S.
7. Integritet och straffskydd. Ju.
8. Ytterligare åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Fjärde penningtvättsdirektivet – samordning – ny penningtvättslag – m.m.
Del 1 + 2. Fi.
9. Plats för nyanlända i fler skolor. U.
10. EU på hemmaplan. Ku.
11. Olika vägar till föräldraskap. Ju.
12. Ökade möjligheter till modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål. U.
13. Palett för ett stärkt civilsamhälle. Ku.
14. En översyn av tobakslagen. Nya steg mot ett minskat tobaksbruk. S.
15. Arbetsklausuler och sociala hänsyn i offentlig upphandling – ILO:s konvention nr 94 samt en internationell jämförelse. Fi.
16. Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 2016. Risker, osäkerheter och framtidsutmaningar. M.
17. EU:s reviderade insolvensförordning m.m. Ju.
18. En ny strafftidslag. Ju.
19. Barnkonventionen blir svensk lag. S.
20. Föräldradedighet för statsråd? Fi.
21. Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige. M.
22. Möjlighet att begränsa eller förbjuda odling av genetiskt modifierade växter i Sverige. M.
23. Beskattning av incitamentsprogram. Fi.
24. En ändamålsenlig kommunal redovisning. Fi.
25. Likvärdigt, rättssäkert och effektivt – ett nytt nationellt system för kunskapsbedömning. Del 1 + 2. U.
26. På väg mot en ny politik för Sveriges landsbygder – landsbygders utveckling, möjligheter och utmaningar. N.
27. Som ett brev på posten. Postbefordran och pristak i ett digitaliserat samhälle. N.
28. Vägen till självkörande fordon – försöksverksamhet. N.
29. Trygghet och attraktivitet – en forskarkarriär för framtiden. U.
30. Människorna, medierna & marknaden. Medieutredningens forskningsantologi om en demokrati i förändring. Ku.
31. Fastighetstaxering av anläggningar för el- och värmeproduktion. Fi.
32. En trygg dricksvattenförsörjning. Del 1 + 2 och Sammanfattning. N.
33. Ett bonus–malus-system för nya lätta fordon. Fi.
34. Revisorns skadeståndsansvar. Ju.
35. Vägen in till det svenska skolväsendet. U.
36. Medverkan av tjänsteleverantörer i ärenden om uppehålls- och arbetstillstånd. UD.
37. Rätten till en personförsäkring – ett stärkt konsumentskydd. Ju.
38. Samling för skolan. Nationella målsättningar och utvecklingsområden för kunskap och likvärdighet. U.

39. Polis i framtiden
– polisutbildningen som högskole-
utbildning. Ju.
40. Straffrättsliga åtgärder mot deltagande
i en väpnad konflikt till stöd för en
terroristorganisation. Ju.
41. Hur står det till med den personliga
integriteten?
– en kartläggning av Integritets-
kommittén. Ju.
42. Ett starkt straffrättsligt skydd mot
köp av sexuell tjänst och utnyttjande
av barn genom köp av sexuell hand-
ling, m.m. Ju.
43. Internationella säkerhetsrätter
i järnvägsfordon m.m.
– Järnvägsprotokollet. Ju.
44. Kraftsamling mot antiziganism. Ku.
45. En hållbar, transparent och
konkurrenskraftig fondmarknad. Fi.
46. Samordning, ansvar och
kommunikation – vägen till ökad
kvalitet i utbildningen för elever
med vissa funktionsnedsättningar. U.
47. En klimat- och luftvårdsstrategi
för Sverige. Del 1 + Del 2, bilaga med
underlagsrapporter. M.
48. Regional indelning – tre nya län. Fi.
49. En utökad beslutanderätt för
Konkurrensverket. N.
50. Genomförande av sjöfolksdirektivet. A.
51. Villkor för intjänande och bevarande av
tjänstepension. A.
52. Färre i häkte och minskad isolering. Ju.
53. Betaltjänster, förmedlingsavgifter och
grundläggande betalkonton. Fi.

Statens offentliga utredningar 2016

Systematisk förteckning

Arbetsmarknadsdepartementet

Genomförande av sjöfolksdirektivet. [50]

Villkor för intjänande och bevarande av tjänstepension. [51]

Finansdepartementet

Ytterligare åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Fjärde penningtvättsdirektivet – samordning – ny penningtvättslag – m.m. Del 1 + 2. [8]

Arbetsklausuler och sociala hänsyn i offentlig upphandling – ILO:s konvention nr 94 samt en internationell jämförelse. [15]

Föräldradelighet för statsråd? [20]

Beskattning av incitamentsprogram. [23]

En ändamålsenlig kommunal redovisning. [24]

Fastighetstaxering av anläggningar för el- och värmeproduktion. [31]

Ett bonus–malus-system för nya lätta fordon. [33]

En hållbar, transparent och konkurrenskraftig fondmarknad. [45]

Regional indelning – tre nya län. [48]

Betaltjänster, förmedlingsavgifter och grundläggande betalkonton. [53]

Justitiedepartementet

Integritet och straffskydd. [7]

Olika vägar till föräldraskap. [11]

EU:s reviderade insolvensförordning m.m. [17]

En ny strafftidslag. [18]

Revisorns skadeståndsansvar. [34]

Rätten till en personförsäkring – ett stärkt konsumentskydd. [37]

Polis i framtiden – polisutbildningen som högskoleutbildning. [39]

Straffrättsliga åtgärder mot deltagande i en väpnad konflikt till stöd för en terroristorganisation. [40]

Hur står det till med den personliga integriteten?
– en kartläggning av Integritetskommittén. [41]

Ett starkt straffrättsligt skydd mot köp av sexuell tjänst och utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling, m.m. [42]

Internationella säkerhetsrätter i järnvägsfordon m.m. – Järnvägsprotokollet. [43]

Färre i häkte och minskad isolering. [52]

Kulturdepartementet

Låt fler forma framtiden! Del A + B. [5]

EU på hemmaplan. [10]

Palett för ett stärkt civillsamhälle. [13]

Människorna, medierna & marknaden
Medieutredningens forskningsantologi om en demokrati i förändring. [30]

Kraftsamling mot antiziganism. [44]

Miljö- och energidepartementet

Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 2016.
Risker, osäkerheter och framtidsutmaningar. [16]

Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige. [21]

Möjlighet att begränsa eller förbjuda odling av genetiskt modifierade växter i Sverige. [22]

En klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige.
Del 1 + Del 2, bilaga med underlagsrapporter. [47]

Näringsdepartementet

Statens bredbandsinfrastruktur som resurs. [1]

Höghastighetsjärnvägens finansiering och kommersiella förutsättningar. [3]

På väg mot en ny politik för Sveriges landsbygder – landsbygdernas utveckling, möjligheter och utmaningar. [26]

Som ett brev på posten. Postbefordran och pristak i ett digitaliserat samhälle. [27]

Vägen till självkörande fordon – försöksverksamhet. [28]

En trygg dricksvattenförsörjning. Del 1 + 2 och Sammanfattning. [32]

En utökad beslutanderätt för Konkurrensverket. [49]

Socialdepartementet

Effektiv vård. [2]

Framtid sökes – Slutredovisning från den nationella samordnaren för utsatta EU-medborgare. [6]

En översyn av tobakslagen. Nya steg mot ett minskat tobaksbruk. [14]

Barnkonventionen blir svensk lag. [19]

Utbildningsdepartementet

Politisk information i skolan – ett led i demokratiuppdraget. [4]

Plats för nyanlända i fler skolor. [9]

Ökade möjligheter till modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål. [12]

Likvärdigt, rättssäkert och effektivt – ett nytt nationellt system för kunskapsbedömning. Del 1 + 2. [25]

Trygghet och attraktivitet – en forskarkarriär för framtiden. [29]

Vägen in till det svenska skolväsendet. [35]

Samling för skolan. Nationella målsättningar och utvecklingsområden för kunskap och likvärdighet. [38]

Samordning, ansvar och kommunikation – vägen till ökad kvalitet i utbildningen för elever med vissa funktionsnedsättningar. [46]

Utrikesdepartementet

Medverkan av tjänsteleverantörer i ärenden om uppehålls- och arbetstillstånd. [36]